โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ : ภาคกลาง

โดย

นางสาววรรษพร อากาศแจ้ง

เสนอต่อ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๐

๒๑ ว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

Bib. b0000392b
Item 100005084
Barcode 00001000516b
Call no. 20. 27867 .01
2550

Date 14 พ.ค. 56

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ : ภาคกลาง

โดย

นางสาววรรษพร อากาศแจ้ง

เสนอต่อ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.)

พ.ศ. ๒๕๕๐

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

138-161	**พิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก**	
	แผนที่	65
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	67
	ผู้ดูแล	68
	ภายในห้องจัดแสดง	70
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	71
162-187	**พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์**	
	แผนที่	76
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	78
	ผู้ดูแล	79
	ภายในห้องจัดแสดง	80
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	82
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	83
188-200	**ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนราชินีบูรณะ**	
	แผนที่	88
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	91
	ผู้ดูแล	92
201-236	**พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย**	
	แผนที่	96
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	99
	ผู้ดูแล	99
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	102
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	105
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	107
237-275	**พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก วัดกลางบางแก้ว**	
	แผนที่	112
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	114
	ผู้ดูแล	115
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	117
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	121
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	122

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

276-200	**พิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด**	
	แผนที่	127
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	129
	ผู้ดูแล	130
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	132
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	134
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	135
201-240	**พิพิธภัณฑ์วัดห้วยตะโก**	
	แผนที่	139
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	141
	ผู้ดูแล	142
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	146
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	149
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	150
241-288	**พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย**	
	แผนที่	154
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	156
	ผู้ดูแล	157
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	158
	ประเภทสิ่งของจัดแสดง/วัตถุสะสม	160
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	162
289-334	**พิพิธภัณฑ์หุ่นชี้ผึ้งไทย**	
	แผนที่	168
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	169
	ผู้ดูแล	171
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	175
335-358	**สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก**	
	แผนที่	198
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	201
	ผู้ดูแล	202
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	203

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

359-395	**Heineken Museum**	
	แผนที่	205
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	207
	ผู้ดูแล	208
	ภายในห้องจัดแสดง	211
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	213
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	214
396-412	**ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย โรงเรียนไทรน้อย**	
	แผนที่	218
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	220
	ผู้ดูแล	221
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	222
413-446	**พิพิธภัณฑ์การศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน**	
	แผนที่	225
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	227
	ผู้ดูแล	228
	ภายในห้องจัดแสดง	229
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	231
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	232
447-492	**พิพิธภัณฑ์วัดปรมัยยิกาวาส**	
	แผนที่	238
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	240
	ผู้ดูแล	242
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	244
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	247
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	251
493-504	**พิพิธภัณฑ์นักเขียนไทย**	
	แผนที่	256
	ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์	257
	ผู้ดูแล	258
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	259

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

505-529	**พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี**	
	แผนที่	265
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	267
	ผู้ดูแล	267
	ภาพถ่ายในห้องจัดแสดง	272
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	273
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	274
530-567	**เบญจมราชูทิศพิพิธภัณฑ์**	
	แผนที่	279
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	281
	ผู้ดูแล	282
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	285
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	287
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	289
567-593	**พิพิธภัณฑ์ไท-ยวน วัดนาหนอง**	
	แผนที่	294
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	296
	ผู้ดูแล	297
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	298
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	299
594-622	**พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง**	
	แผนที่	303
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	306
	ผู้ดูแล	307
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	310
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	311
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	312
623-658	**ภโวทัยพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน**	
	แผนที่	317
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	320
	ภาพถ่ายในห้องจัดแสดง	323

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	326
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	328
659-682	**สหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี**	
	แผนที่	331
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	332
	ผู้ดูแล	333
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	335
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	336
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	336
683-725	**จิปาถะภัณฑสถานบ้านคูบัว**	
	แผนที่	341
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	343
	ผู้ดูแล	344
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	346
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	348
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	350
726-765	**พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม**	
	แผนที่	356
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	358
	ผู้ดูแล	359
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	360
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	362
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	365
766-809	**พิพิธภัณฑ์การศึกษา โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย**	
	แผนที่	369
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	371
	ผู้ดูแล	372
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	374
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	378
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	380
	การบริการต่อผู้เข้าชม	383

สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

810-819	**ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์**	
	แผนที่	385
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	387
	ผู้ดูแล	388
820-859	**พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาไทย โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม**	
	แผนที่	390
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	392
	ผู้ดูแล	393
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	394
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	395
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	398
860-901	**ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**	
	แผนที่	402
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	404
	ผู้ดูแล	405
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	407
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	410
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	411
902-927	**บ้านตุ๊กตาไทย**	
	แผนที่	420
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	422
	ผู้ดูแล	422
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	423
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	425
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	425
928-951	**พิพิธภัณฑ์วัดโพธิ์ อำเภอบางปะอิน**	
	แผนที่	430
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	431
	ผู้ดูแล	431
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	433
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	434

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

952-980 **พิพิธภัณฑ์วัดโคกกรวด**
แผนที่ 439
ภูมิทัศน์โดยรอบ 441
ผู้ดูแล 442
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 443
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 444
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 445
980-1007 **พิพิธภัณฑ์เรือโบราณวัดหนองน้ำส้ม**
แผนที่ 449
ภูมิทัศน์โดยรอบ 451
ผู้ดูแล 452
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 453
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 454
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 454
1008-1055 **ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมโรงเรียนบางช้ายวิทยา**
แผนที่ 459
ภูมิทัศน์โดยรอบ 461
ผู้ดูแล 462
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 463
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 467
1056-1090 **พิพิธภัณฑ์สุทธา โรงเรียนผักไห่สุทธาประมุข**
แผนที่ 473
ภูมิทัศน์โดยรอบ 473
ผู้ดูแล 476
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 477
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 478
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 480
1091-1152 **ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา**
แผนที่ 485
ภูมิทัศน์โดยรอบ 487
ผู้ดูแล 488

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	490
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	495
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	497
	นิทรรศการชั่วคราว	500
1153-1193	**พิพิธภัณฑ์เรือไทย**	
	แผนที่	505
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	507
	ผู้ดูแล	508
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	509
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	511
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	512
1194-1214	**พิพิธภัณฑ์บ้านแพรก**	
	แผนที่	518
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	520
	ผู้ดูแล	521
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	522
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	523
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	524
1215-1251	**พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์**	
	แผนที่	529
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	531
	ผู้ดูแล	532
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	534
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	536
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	538
1252-1258	**พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหัวสำโรง**	
	แผนที่	543
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	544
1259-1279	**พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย**	
	แผนที่	546
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	548

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

	ผู้ดูแล	549
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	550
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	551
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	552
1280-1327	**พิพิธภัณฑ์ชีวิตพระสุเมธาธิบดี**	
	แผนที่	557
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	559
	ผู้ดูแล	560
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	562
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	564
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	567
1328-1363	**พิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ**	
	แผนที่	572
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	574
	ผู้ดูแล	575
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	577
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	582
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	583
1364-1399	**พิพิธภัณฑ์เรือวัดยาง ณ รังสี**	
	แผนที่	588
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	590
	ผู้ดูแล	591
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	593
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	596
	วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ	597
1400-1462	**พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดฝั่งคลอง**	
	แผนที่	602
	ภูมิทัศน์โดยรอบ	604
	ผู้ดูแล	605
	ภาพถ่ายห้องจัดแสดง	606
	ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม	609

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1463-1502 **ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ**
แผนที่ 621
ภูมิทัศน์โดยรอบ 623
ผู้ดูแล 624
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 626
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 634
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 636
1503-1526 **โบราณสถานเมืองดงละคร**
แผนที่ 642
ภูมิทัศน์โดยรอบ 645
ผู้ดูแล 646
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 647
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 648
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 649
1527-1565 **พิพิธภัณฑ์พระกำนันชูชาติ**
แผนที่ 654
ภูมิทัศน์โดยรอบ 656
ผู้ดูแล 658
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง 660
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/วัตถุสะสม 662
วัตถุจัดแสดงที่มีความสำคัญ 663

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สารบัญลายเส้น

แผนผังที่		หน้า
1	แผนผังอาคารจัดแสดงของบ้านพิพิธภัณฑ์	
2	แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 อาคาร 1 บ้านพิพิธภัณฑ์	3
3	แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 3 อาคาร 1 บ้านพิพิธภัณฑ์	4
4	ผังบริเวณของพิพิธภัณฑราชทัณฑ์	31
5	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์	31
6	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์	31
7	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย	46
8	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย	46
9	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก	66
10	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก	66
11	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์	77
12	ผังบริเวณของศูนย์ศิลปวัฒนธรรม “ราชินีบูรณะ”	89
13	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย	98
14	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย	98
15	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก	113
16	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก	113
17	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 3 พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก	113
18	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด	128
19	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก	140
20	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัดห้วยตะโก	140
21	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทย	155
22	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย	174
23	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย	180
24	ผังอาคารจัดแสดงสถาบันภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร	198
25	ผังอาคารจัดแสดง Heineken Museum	206
26	ผังบริเวณโรงเรียนไทยน้อย	219
27	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม	226
28	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดปรมัยยิกาวาส	239

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

29	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดปรมัยยิกาวาส	239
30	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี	266
31	ผังอาคารจัดแสดงเบญจมราชูทิศพิพิธภัณฑ์	280
32	ผังบริเวณ พิพิธภัณฑ์ไทยวน วัดนาหนอง	294
33	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ไทยวนวัดนาหนอง	295
34	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง	303
35	ผังการจัดแสดงภโวทัยพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ชั้นที่ 1	318
36	ผังการจัดแสดงภโวทัยพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน ชั้นที่ 2	319
37	ผังอาคารจัดแสดงสหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี	332
38	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 จิปาถะภัณฑสถานบ้านคูบัว	342
39	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 จิปาถะภัณฑสถานบ้านคูบัว	343
40	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม	357
41	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม	358
42	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์การศึกษา โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย	370
43	ผังบริเวณศูนย์อนุรักษ์มรดกไทย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์	386
44	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม	391
45	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา อยุธยาฯ	403
46	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา อยุธยาฯ	403
47	ผังบริเวณบ้านตุ๊กตาไทย	421
48	ผังอาคารจัดแสดงบ้านตุ๊กตาไทย	421
49	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์วัดโคกกรวด	440
50	ผังการจัดแสดงพิพิธภัณฑ์วัดโคกกรวด	440
51	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์เรือโบราณ วัดหนองน้ำส้ม	450
52	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์เรือโบราณ วัดหนองน้ำส้ม	450
53	ผังบริเวณศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนบางช้าย	460
54	ผังอาคารจัดแสดงศูนย์วัฒนธรรมโรงเรียนบางช้าย	460
55	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์สุทธา โรงเรียนผักไห่ สุทธาประมุข	474
56	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์สุทธา โรงเรียนผักไห่ สุทธาประมุข	474
57	ผังบริเวณศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา	486
58	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์เรือไทย	506
59	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์บ้านแพรก โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์	519

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

60	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์	530
61	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์	530
62	ผังบริเวณศูนย์บูรณาการ วัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน ตำบลบ้านทราย	547
63	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์ชีวิต พระสุเมธาธิบดี	558
64	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ชีวิต พระสุเมธาธิบดี ชั้น 1	558
65	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ชีวิต พระสุเมธาธิบดี ชั้น 2	558
66	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ	573
67	ผังอาคารจัดแสดงอาคารที่ 1 พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านวัดยาง ณ รังสี	589
68	ผังอาคารจัดแสดงอาคารที่ 2 พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านวัดยาง ณ รังสี	590
69	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดฝั่งคลอง	603
70	ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดฝั่งคลอง	603
71	ผังการจัดแสดงศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ	622
72	ผังบริเวณโบราณสถานเมืองดงละคร	643
73	ผังการจัดแสดงโบราณสถานเมืองดงละคร	644
74	ผังบริเวณพิพิธภัณฑ์พระ กำนันชูชาติ	655
75	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 พิพิธภัณฑ์พระ กำนันชูชาติ	655
76	ผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 พิพิธภัณฑ์พระ กำนันชูชาติ	656

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 1

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทนำ

โครงการสร้างฐานข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้ของสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ (สพร.) จัดทำขึ้นมาเพื่อสำรวจรวบรวมข้อมูลเครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในประเทศให้ครบสมบูรณ์ ทำฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เครือข่ายพิพิธภัณฑ์ และแหล่งเรียนรู้ในประเทศ รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลผ่านระบบอินเตอร์เน็ต ทำการวิเคราะห์ และศึกษาถึงปัญหาของเครือข่ายพิพิธภัณฑ์เพื่อนำมาสู่การกำหนดแผนงานในอนาคต โดยปีงบประมาณ 2550 นี้ได้ดำเนินงานเก็บข้อมูลภาคกลางจำนวน 50 พิพิธภัณฑ์ ใน 7 จังหวัด ซึ่งพบว่ามีพิพิธภัณฑ์หลายแห่งที่มีพัฒนาการในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก และเยาวชนมากขึ้น ทั้งนี้ นับได้ว่าเป็นเรื่องที่ดีสำหรับสังคมไทยที่เห็นความสำคัญของเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต ไม่ให้ละเลยในเรื่องของพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้

พิพิธภัณฑ์ในภูมิภาคหลายที่มีการปรับปรุงนิทรรศการให้ทันสมัยอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรงบประมาณตามความสามารถ เพื่อให้ผู้เข้าเกิดความรู้และความประทับใจและอยากกลับมาเยี่ยมชมอีกครั้งหนึ่ง พิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ไม่มีการเก็บค่าเข้าชม เพื่อสนับสนุนให้เด็กและโรงเรียนที่ไม่มีรายได้สามารถเข้าชมได้ ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจของสังคมไทยว่าถึงแม้ภาครัฐไม่มีการสนับสนุนแต่คนที่มีใจรัก เช่น ภัณฑารักษ์และหัวหน้าส่วนพิพิธภัณฑ์ต่างๆ ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจเพื่อให้พิพิธภัณฑ์อยู่รอดและพัฒนาพิพิธภัณฑ์ไทยให้ยั่งยืนต่อไป

ผู้จัดทำ

พฤศจิกายน 2550

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 2

ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.1 บ้านพิพิธภัณฑ์ (House of Museums)

2.1.1 ที่อยู่และการติดต่อ

บ้านพิพิธภัณฑ์

170/17 หมู่ที่ 17 ซอยคลองโพ 2 ถนนศาลาธรรมสพน์

(ถนนเล็ก ต่อจากปลายถนนพุทธมณฑลสาย 2 ด้านทางรถไฟ)

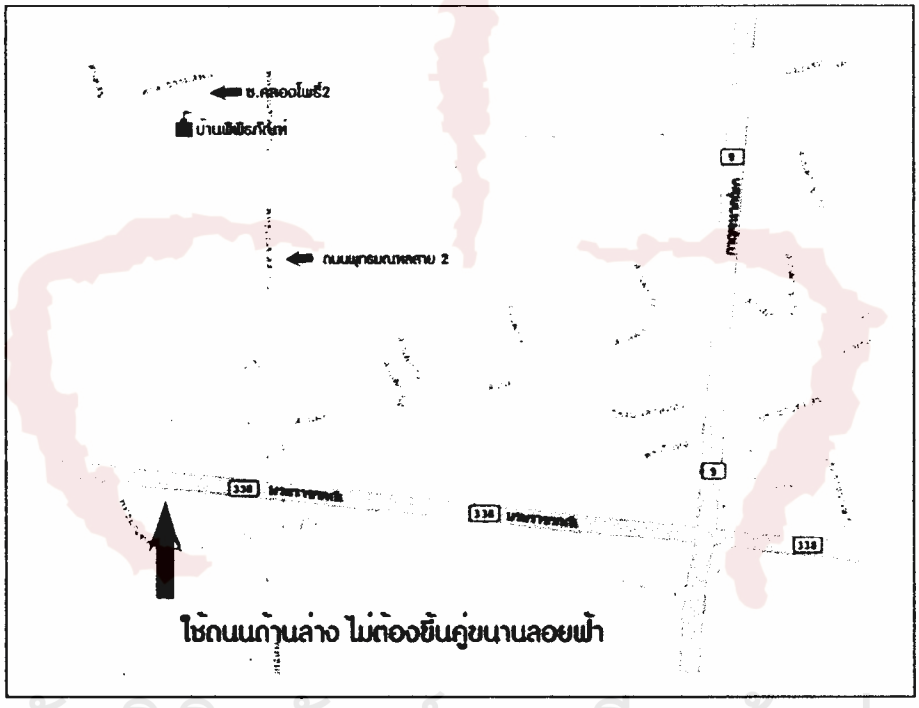
เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์10170

โทรศัพท์ 081-900-2008 (คุณเอนก) 089-666-2008 (อาจารย์วรรณา)

โทรสาร 02-869-6281

Website: http://houseofmuseums.siam.edu/main_page2.htm

2.1.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

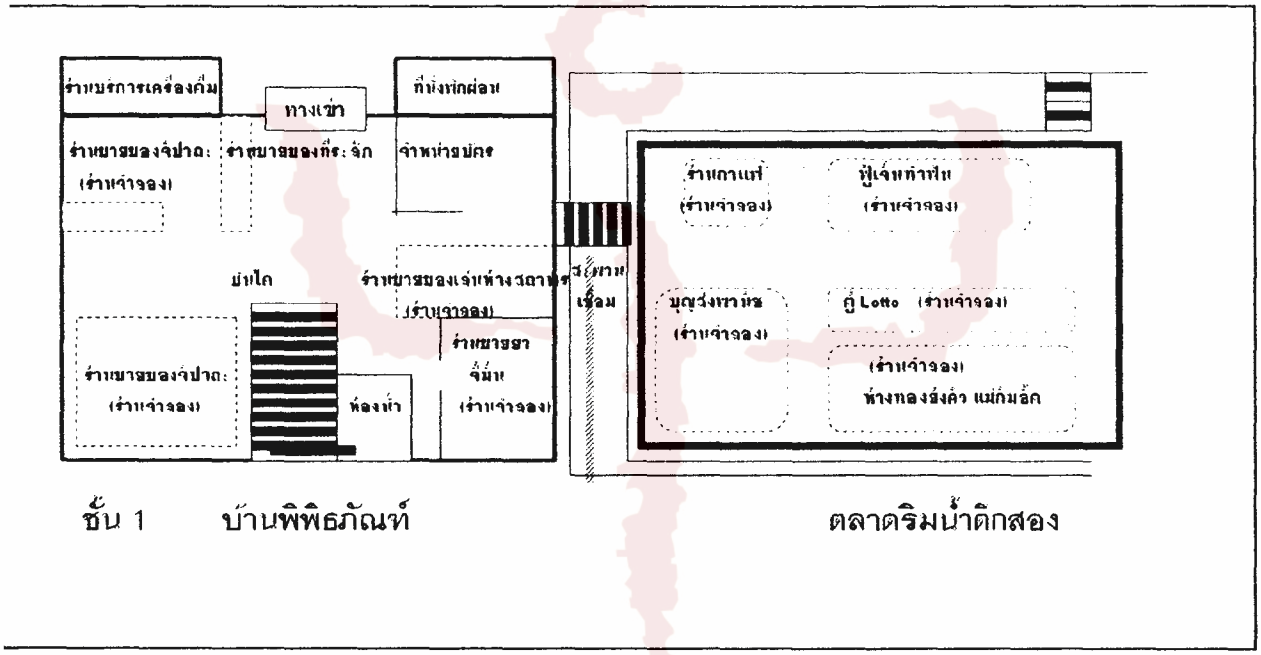
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของบ้านพิพิธภัณฑ์

2.1.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดงของบ้านพิพิธภัณฑ์

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 2 อาคาร

แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1 อาคาร1 และ 2

บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1

ชั้น 1 จัดเป็น ร้านของเล่น

ร้านขายของจิปาถะ

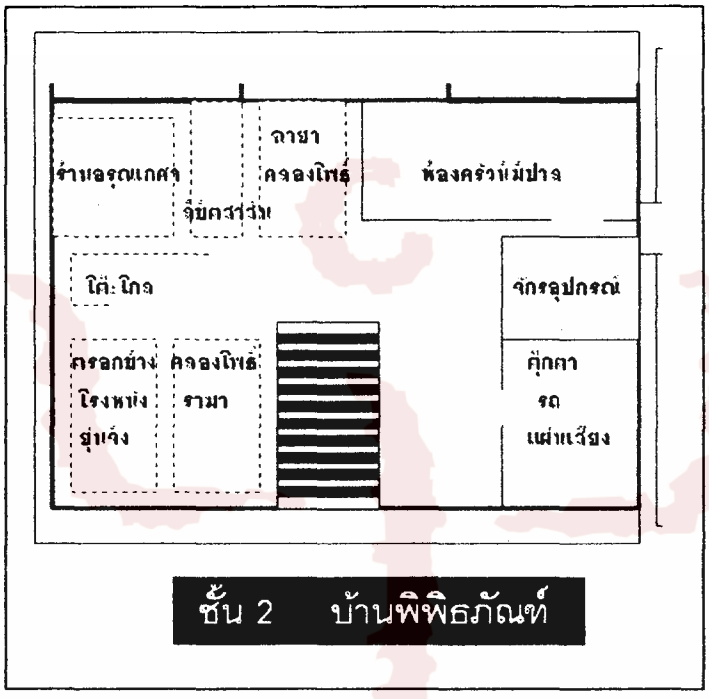
ร้านขายยา

ร้านขายของที่ระลึก

บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 2 มี 1 ชั้น (มีทางเดินเชื่อมต่อกัน)

สมมุติเป็นตลาดริมน้ำมีนอกชาน สร้างม้านั่งไว้ให้นั่งเล่นกันหน้าร้านกาแฟ, ร้านขายของชาวบ้าน, นอกจากนั้นมีร้านทำฟัน, ร้านขายเครื่องเขียนแบบเรียน, ร้านทอง และแผงหนังสือข้างร้านทอง เปิดให้เข้าชมได้ตั้งแต่ปลายปี 2549

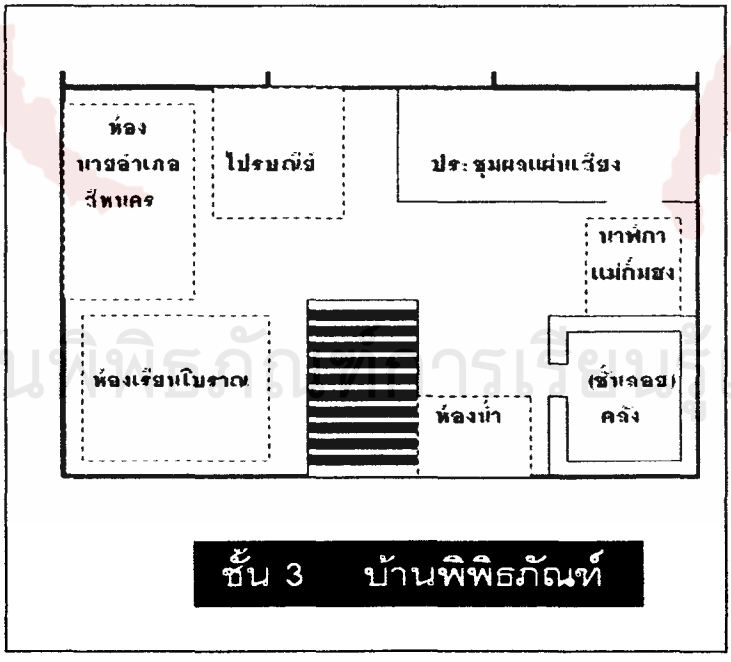
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 2 อาคาร 1

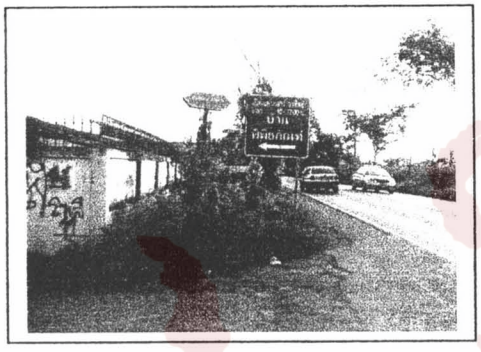
ชั้น 2 จัดเป็นโรงหนัง โรงพิมพ์ในตรอกข้างโรงหนัง ร้านตัดผม-ตัดเสื้อ ร้านให้เช่าหนังสือนิยาย ร้านถ่ายรูป, ห้องครัว, บ้านสุวัตถี และห้องจัดแสดงของทั่วไป

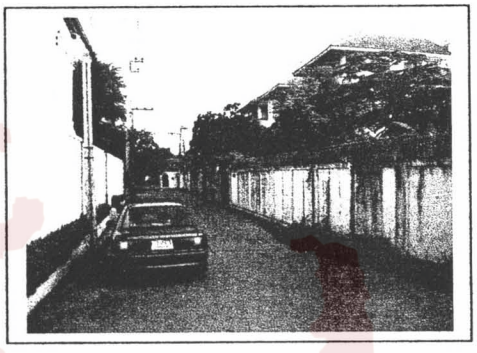
ชั้น 3 จัดเป็นห้องเรียน ห้องนายอำเภอ ร้านขายแผ่นเสียง วิทยุโทรทัศน์ ร้านทอง และร้านสรรพสินค้า

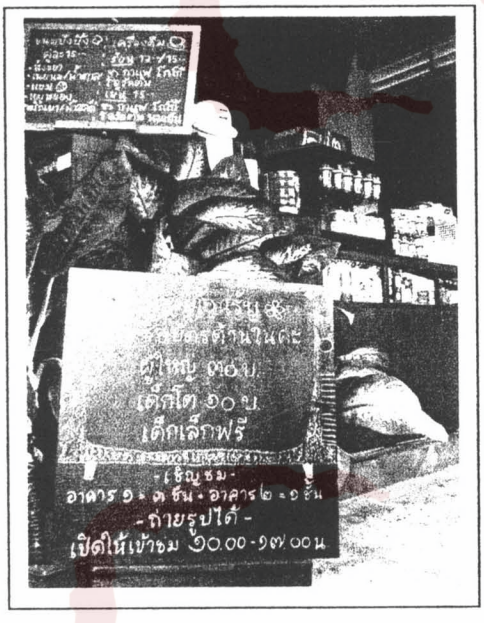

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพถนนศาลาธรรมศพน์ เมื่อแยกจาถนนพุทธมณฑลสาย 2

ภาพที่ 2 ทางเข้าหมู่บ้านคลองโพธิ์แลนด์

ภาพที่ 3 รายละเอียดเกี่ยวดับการเข้าชม

ภาพที่ 4 ด้านหน้าอาคารบ้านพิพิธภัณฑ์ หลังที่ 1

ภาพที่ 5 ด้านหน้าอาคารบ้านพิพิธภัณฑ์ หลังที่ 1 และ 2

1	2
3	4
	5

สถาบันพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

2.1.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

นายเอนก นาวิกมูล

2.1.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันเสาร์-วันอาทิตย์ เวลา 10.00 - 17.00 น. ไม่เว้นวันนักขัตฤกษ์

2.1.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม เสียค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 30 บาท เด็กโต 10 บาท เด็กเล็ก ฟรี

2.1.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บ้านพิพิธภัณฑ์ดำเนินการเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ โดยสมาคมกิจวัฒนธรรมและอาสาสมัคร ทำพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันเสาร์ที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ.2544 คำว่าบ้านพิพิธภัณฑ์ หรือ House of Museums หมายถึงบ้านที่รวบรวมของต่างๆ โดยหวังว่าจะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพิพิธภัณฑ์แขนงต่างๆ ขึ้นอีกต่อไป

เรื่องราวที่จัดแสดง คือวิถีชีวิตชาวตลาดชาวเมืองในยุค 2500 และใกล้เคียงของที่จัดแสดงส่วนใหญ่มาจากการบริจาค (ฉะนั้น แต่ละหมวดจึงไม่ได้มีของสมบูรณ์ทุกยุคทุกสมัย) อีกส่วนหนึ่งมาจากการซื้อด้วยเงินรายได้เท่าที่พอมี เพื่อให้มีของแปลกๆ มาเสริมให้ผู้ชมได้ดูของมากขึ้นเรื่อยๆ เหตุที่จัดทำบ้านพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาก็เพราะเห็นว่าของดีจำนวนมากถูกทิ้งไปโดยเปล่าประโยชน์ ในขณะที่เราไม่สามารถหาชมของจำพวกนี้ เช่น ตู้โต๊ะตั่งเตียงสวยๆ, แบบเรียน, ป้ายโฆษณา, ขวดน้ำอัดลม, แก้วน้ำ, ชามก๋วยเตี๋ยว, กล้องถ่ายรูป, ของแถม,ของเล่น, กระบอกเสียง ฯลฯ ได้จากพิพิธภัณฑ์ทั่วไป เพื่อให้มีแหล่งรับบริจาคและเก็บของ (ซึ่งจริงๆ แล้วรัฐควรเป็นผู้จัดทำทั้ง 4 ภาคหรือทุกจังหวัด) สมาคมกิจวัฒนธรรมจึงลงมือทำไปตามกำลังก่อนดังที่เห็น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

"บ้านพิพิธภัณฑ์" เป็นบ้านของส่วนรวมหรือของสาธารณะ แทบทุกอย่างมาจากการบริจาค เริ่มตั้งแต่ที่ดิน 58 ตารางวา จาก ร.อ.อาลักษณ์ อนุมาศ, การออกแบบก่อสร้างอาคาร, การออกแบบห้องแสดง, ข้าวของที่นำมาจัดแสดง และที่สุดคือกรรมการซึ่งสละเวลามาช่วยกันทำงานเพื่อส่วนรวมโดยไม่มีเงินเดือน สมาคมกิจวัฒนธรรมซึ่งก่อตั้งเมื่อ พ.ศ.2532 ปัจจุบัน พ.ศ.2550 มี ธงชัย ลิขิตพรสวรรค์ เป็นนายกสมาคม

เดิมบ้านพิพิธภัณฑ์มี 1 หลัง ปัจจุบันมี 2 หลัง แนวการออกแบบหรือจัดแสดง คือ กั้นห้องเป็นเหมือนห้องแถวในตลาด **บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1** ชั้น 1 จัดเป็นร้านของเล่น, ร้านขายของจิปาถะ, ร้านขายยา และร้านขายของที่ระลึก ชั้น 2 จัดเป็นโรงหนัง โรงพิมพ์ในตรอกข้างโรงหนัง ร้านตัดผม-ตัดเสื้อ ร้านให้เช่าหนังสือนิยาย ร้านถ่ายรูป, ห้องครัว, บ้านสุวัตถี และห้องจัดแสดงของทั่วไป ชั้น 3 จัดเป็นห้องเรียน ห้องนายอำเภอ ร้านขายแผ่นเสียง วิทยุโทรทัศน์ ร้านทอง และร้านสรรพสินค้า **บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 2** มีชั้นเดียว สมมุติเป็นตลาดริมน้ำมีนอกชาน สร้างม้านั่งไว้ให้นั่งเล่นกันหน้าร้านกาแฟ, ร้านขายของชาวบ้าน, นอกจากนั้นมีร้านทำฟัน, ร้านขายเครื่องเขียนแบบเรียน, ร้านทอง และแผงหนังสือข้างร้านทอง เปิดให้เข้าชมได้ตั้งแต่ปลายปี 2549

อนาคต

โครงการที่คิดฝันในอนาคตคือการขยับขยายโครงการสร้างพิพิธภัณฑ์ในชื่อ "ตลาดเล็กๆ" หรือ Little Market ขึ้น ในพื้นที่ขนาด 4-5 ไร่ เพื่อให้เป็นพิพิธภัณฑ์และที่พักผ่อนในรูปตลาดริมน้ำมีคูคลอง อาคารร้านรวง ชวนให้นึกถึงวัยเด็กที่เคยรื่นรมย์

โครงการดังกล่าว ต้องการผู้มีกำลังทรัพย์ที่ใจบุญ บริจาคที่ดินและงบประมาณเป็นประเดิม โครงการจึงจะสามารถขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้

2.1.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

วิถีชีวิตชาวตลาดชาวเมืองในยุค พ.ศ. 2500

แนวคิดของนิทรรศการ

บ้านพิพิธภัณฑ์ หลังที่ 1 ชั้น 1

ร้านขายของเล่น "ห้างสถาพร"

เดิมร้านขายของเล่นในบ้านพิพิธภัณฑ์เป็นร้านเล็กๆแคบๆตั้งหันหลังชนกันกับร้านขายยาชื่อเจริญพานิช ร้านเดิมมีพื้นที่น้อย ผู้ชมเข้าไปยืนดูแบบสบายๆไม่ได้ ปลาย พ.ศ.2549 สร้างตึก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2 เสร็จ มีการปรับเปลี่ยนหลายจุด ได้ย้ายร้านตัดผมอรุณเกศาขึ้นไปอยู่ชั้น 2 ใช้พื้นที่ร้านตัดผมเดิมเป็นร้านขายของเล่นแทน ตู้ที่ใช้ในร้านปรับมาจากตู้ร้านขายยาละแวกสะพานวันชาติ กทม.

ร้านของเล่นใหม่ กรรมการประชุมตกลงว่า จะให้ชื่อ "ห้างสถาพร" เพื่อขอบคุณผู้บริจาคเงินสนับสนุนบ้านพิพิธภัณฑ์อีกคนคือคุณสถาพร ลิ้มมณี ในร้านของเล่น มีของเล่นเก่าใหม่มากพอสมควรเช่น ของเล่นยุค 2500 ที่เด็กยุค 2500 ประทับใจ เช่น เรือป๊อกแป๊ก ปืนแก๊ป จรวดโยนขึ้นไปในอากาศแล้วดิ่งหัวปักลงยังพื้นทำให้แก๊ปที่หัวระเบิดดังปัง

ตุ๊กตานานาชาติ ยุค 2500 จากคุณวรวรรธ เมืองแมน และคุณพิมพร เมืองแมน

ตุ๊กตาไขลานเด็กถือถ้วยชา แบบที่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชเคยส่งเป็นเครื่องราชบรรณาการส่งไปถวายพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 แห่งฝรั่งเศสเมื่อ 300 กว่าปีก่อน

ญี่ปุ่นเรียกว่าคาราคูริ แปลว่าตุ๊กตากล เมื่อไขลานและวางถ้วยชาลงบนมือแล้ว เด็กจะเดินไปข้างหน้าได้

ญี่ปุ่นเพิ่งผลิตขายโดยทำตามตำราเก่าแก่ที่เขียนไว้ตั้งแต่สมัย รัชกาลที่ 1 และเพิ่งเข้ามาขายในเมืองไทย บ้านพิพิธภัณฑ์ซื้อเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ.2549 เพื่อจัดแสดงโดยตรง

(อ่านรายละเอียดจากที่เอนกเขียนลงในเนชั่นสุดสัปดาห์ พ.ศ.2549)

ร้านขายของจิปาถะ

จัดใหม่เมื่อปลายปี 2549

เดิมห้องนี้ ทำเป็นร้านกาแฟ เมื่อกั้นร้านกาแฟใหม่ทางตึก 2 แล้ว จึงปรับร้านนี้เป็นร้านขายขนมนมเนย สบู่ ยาสีฟัน อาหารกระป๋อง ขวดน้ำปลา ฯลฯ อย่างที่เรียกกันว่าร้านโชห่วย

ในร้านติดตู้ลำโพงสีฟ้า "เสียงตามสาย" แหล่งรับข้อมูลข่าวสารและบันเทิงคดีของคนไทยเชื้อสายจีนเมื่อ 40 – 50 ปีที่แล้ว

ร้านขายยา "จี้มิ้น"

ตู้ร้านขายยาที่จัดแสดงในบ้านพิพิธภัณฑ์ ทั้งหมดขนมาจากอุทัยธานี เดิมเป็นของร้านจี้มิ้นขายยาในตัวเมือง เลิกกิจการแล้ว ทายาทคือ อ.สุชาดา อารีรอบ ร.ร.มหรรณพาราม (ตลิ่งชัน) ไม่ต้องการให้ของกระจัดกระจายจึงขายให้บ้านพิพิธภัณฑ์ในราคาย่อมเยา

ตู้ยามีหลายชิ้นแต่พื้นที่บ้านพิพิธภัณฑ์คับแคบ จึงต้องแยกตู้และเคาน์เตอร์ไปใช้ห้องอื่นบ้าง ขุมสลักอักษรจีนเอาไปใช้ตกแต่งทางขึ้นชั้น 2 นอกจากนี้ยังมีม้านั่งสำหรับตั้งเครื่องบดยาขนาดเล็ก และตัวยาเป็นท่อนไม้สั้น ๆ บรรจุลังไม้แถมมาด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ตัวอย่างตัวยาที่มีหนังสือเขียนบอกไว้ เช่น ไม้เช็ดก้นพระเจ้า(พระร่วง) โพทะเล คงคาเลือด มะดาด กำแพงเจ็ดชั้น กันเกรา พิกุล กระดูกช้าง กระดูกเสือ งาช้าง ฯลฯ

เครื่องบดยาใหญ่ได้รับบริจาคจากร้านขายยาที่ จ.ประจวบคีรีขันธ์

ชั้นตากยา และหีบ กระป๋อง กล่อง ขวด ซองยา แผ่นป้าย ที่อยู่ในตู้หรือบนหลังตู้ ส่วนใหญ่เป็นของที่บ้านพิพิธภัณฑ์ซื้อเก็บไว้

ร้านขายของที่ระลึก

จัดใหม่เมื่อปลายปี 2549

เดิมพื้นที่ตรงนี้เคยเป็นเคาน์เตอร์ขายบัตรเข้าชม และเป็นร้านให้เช่าหนังสือหรือร้านนิยาย (สมมติว่าห้างไทยทวี) เมื่อขยับร้านหนังสือไปอยู่ตึก 2 แล้วจึงปรับที่ตรงนี้ใหม่ให้เป็นที่ทำการหลายประสงค์ เอาตู้ลิ้นชักร้านขายยาชุดเดียวกับในร้านของเล่นมาตั้งไว้เป็นฉากหลัง เป็นที่ขายบัตรรับ-จ่ายเงิน ขายของเล่นไขลาน และของเล่นกระจุกกระจิก

ฝั่งตรงกันข้ามเป็นส่วนขายหนังสือ และสิ่งพิมพ์ของบ้านพิพิธภัณฑ์ อาทิ สมุด โปสการ์ด บัตรภาพ

ซุ้มทางขึ้นบันได

มาจากร้านขายยาจี้มิ้น จ.อุทัยธานี ซุ้มนี้แต่เดิมเป็นซุ้มทางเข้าหลังร้าน ข้อความดูเหมือนจะขาดหายไป เพราะไม่มีแผ่นป้ายตรงส่วนยอดซุ้มติดมาด้วย มีผู้รู้เล่าว่าการมีแผ่นป้ายนี้ประดับร้านแสดงว่าหมอเก่งมาก

ข้อความภาษาจีนที่แกะสลักไว้บนแผ่นไม้สองข้าง กล่าวเป็นทำนองว่า ที่นี่อบอวลไปด้วยเครื่องยาสมุนไพรบำรุงสุขภาพ

บ้านพิพิธภัณฑ์ หลังที่ 1 ชั้น 2

โรงหนัง "คลองโพรามา"

เริ่มเปิดฉายเมื่อราวเดือนมกราคม พ.ศ.2550

เป็นโรงภาพยนตร์เล็กๆ ฉายภาพเคลื่อนไหวให้ผู้เข้าชมได้นั่งชมเพลินๆ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานสลากกินแบ่งของรัฐบาล เพื่อมากั้นห้อง ซื้อเครื่องฉาย และปรับปรุงบริเวณข้างเคียง ตั้งชื่อโรงภาพยนตร์ว่า คลองโพรามา มีบัตรชมภาพยนตร์ให้เป็นที่ระลึกด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ฉายภาพยนตร์เก่า เช่น น้ำท่วมปี 2485 และรถรางวันสุดท้าย พ.ศ.2511 ฝีมือคุณแท้ ประกาศวุฒิสาร ศิลปินแห่งชาติ ท่านได้นำดีวีดีภาพยนตร์ชุดนี้ซึ่งท่านตัดต่อและลงเสียงพากย์เองมาให้ถึงบ้านพิพิธภัณฑ์ นอกนั้นเป็นภาพยนตร์เก่าอื่นๆ เช่น เงิน เงิน เงิน, ตลกชาลี แชปปลิน ฯลฯ เรื่องละสั้นๆ หน้าโรงหนังมีโต๊ะโกลรุ่นเก่า ยังเล่นได้สนุก 1 ตัว

ตรอกข้างโรงหนัง

สมมุติเป็นโรงพิมพ์ จัดแสดงเอกสาร หนังสือ ตู้ใส่ตัวเรียง เครื่องพิมพ์ต่างๆ ภาพดาราฯลฯ

ร้านตัดผม "อรุณเกศา"

เดิมร้านตัดผมอยู่ชั้น 1 ที่บัดนี้กลายเป็นร้านของเล่น (ห้างสถาพร) สมมติว่าชื่อร้านอรุณเกศา เพราะหน้าร้านมีรูปพระอาทิตย์กำลังเปล่งรัศมีตอนเช้ารัศมีนี้คุณศรายุทธ พึ่งสุจริต มัณฑนากรเลียนแบบมาจากร้านตัดผมที่ตลาดคลองสวน อ.บางบ่อ จ.สมุทรปราการ ที่ตลาด อ.ท่าเรือ จ.พระนครศรีอยุธยา ก็เห็นเขาทำรัศมีทำนองนี้เหมือนกัน

ร้านให้เช่านิยาย "ลิขิตสาส์น"

หนังสือในร้านส่วนใหญ่ได้รับจาก อาจารย์วิมลมาศ บรรยายกิจ เมื่อ พ.ศ.2537 คุณแม่ของอาจารย์เคยเปิดร้านให้เช่าหนังสือนิยายเมื่อเลิกกิจการจึงบริจาคให้ทำพิพิธภัณฑ์ เป็นหนังสือนิยายไทยยุค 2500 ใบหุ้มปกล้วนแต่วาดได้สวยๆ ทั้งสิ้น เดิมร้านให้เช่นหนังสืออยู่ชั้น 1 โดยสมมติชื่อร้านว่า "ห้างไทยทวี" คุณธงชัย ลิขิตพรสวรรค์ ได้บริจาคเงินช่วยดูแล

ปลายปี พ.ศ.2549 ปรับรื้อห้างไทยทวีใหม่เป็นที่ขายบัตรเข้าชมและขายของเล่นสังกะสี จึงย้ายร้านนิยายให้เช่าขึ้นไปชั้น 2 จะให้ชื่อร้านใหม่ว่า ร้าน "ลิขิตสาส์น" (ตั้งใจสะกดคำว่า "สาส์น" ตามที่สะกดกันทั่วไปในยุค 2500) เพื่อเป็นที่ระลึกที่คุณธงชัยช่วยเหลือร้านหนังสือ และทำหน้าที่นายกสมาคมกิจวัฒนธรรมอย่างแข็งขัน

ร้านถ่ายรูป "ฉายาคลองโพ"

ตั้งชื่อว่าร้าน "ฉายาคลองโพ" ตามแบบเก่า คำว่าฉายา แปลว่าเงา ในสมัยรัชกาลที่ 6 และสมัยต่อๆ มา ร้านถ่ายรูปหลายร้านนิยมเอาคำว่า ฉายา ใส่ไปในชื่อร้านด้วยเช่น ฉายานรสิงห์

บ้านพิพิธภัณฑ์ ซื้อกล้องถ่ายรูปขนาดใหญ่มาจากร้านของเก่าแห่งหนึ่งย่านวงเวียนใหญ่ มีขาตั้งสามขาพร้อมสรรพ สภาพชำรุดและขึ้นสนิมเล็กน้อย แต่บานพับสำหรับหมุนยืดหดของเลนส์ห้องมืดยังใช้การได้ดี การดูภาพจากกล้องแบบนี้ ช่างจะมีผ้าสีดำคลุมโปงด้วยเพื่อกันแสงเข้า

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มารบกวนเวลาดูภาพบนแผ่นกระจก ภาพที่ปรากฏบนแผ่นกระจกนี้ จะอยู่ในรูปหัวกลับ แต่ก็ไม่มีปัญหาเพราะเมื่ออัดรูปแล้ว ก็หมุนกระดาษให้ถูกต้องตามทิศทางได้

น่าเสียดายที่ภายหลังบานพับสำหรับหมุนยืดหดเสียเพราะผู้มาเที่ยวมักหมุนที่ดูภาพแรงๆ ทำให้กรอบไม้หักชำรุดจนต้องถอดออก ไม่สามารถดูภาพได้ดีเหมือนเก่า

อาจารย์สุมิตรา ขันตยาลงกต แห่งวิทยาลัยเทคนิคทุ่งมหาเมฆ (ปัจจุบันเป็นมหาวิทยาลัยราชมงคล) บริจาคเก้าอี้รับแขกจากร้านถ่ายรูปเก่าแก่ของที่บ้านให้พร้อมโครงไม้ขึงฉากถ่ายรูปแบบครึ่งตัว

คุณแฉะ ศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยศิลปากร ให้ช่างวาดฉากบ้านริมแม่น้ำเจ้าพระยา แลเห็นพระปรางค์วัดอรุณเป็นฉากหลังตามที่ปรากฏในรูปถ่ายของร้านฉายานรสิงห์ให้

พ.ศ.2549-2550 ปรับปรุงห้องเพิ่มตู้ เอากล้องถ่ายรูป กล้องถ่ายภาพยนตร์ต่างๆ ที่เคยกระจัดกระจายตามตู้อื่นมารวมไว้ในที่เดียวกัน

ห้อง "สุวัตถี"

ตั้งชื่อว่าห้องสุวัตถีเพื่อเป็นเกียรติแก่สกุลของคุณปรียา สุวัตถี ที่ได้บริจาคตู้และข้าวของของคุณพ่อคุณแม่ คือขุนนิตินาถทะเบียนสรรพ์ (ช่วง สุวัตถี) และคุณอุสา หรือแป้น ให้มากมาย

ของส่วนใหญ่แม่แป้น ภรรยาของขุนนิตินาถฯ เป็นผู้เก็บรักษาไว้ เพราะแม่แป้นเป็นคนช่างเก็บ และเก็บของใส่กล่องใส่ตู้ไว้เป็นระเบียบดีมาก แม่แป้นเป็นน้องสาวของครูอบ ไชยวสุ ที่ใช้นามแฝงในการเขียนเรื่องแนวชวนขันว่า "ฮิวเมอริสต์"

ห้องครัว "นิมิปาล"

เก็บและแสดงเครื่องใช้ในครัวเรือนต่างๆ ตั้งชื่อห้องว่า "นิมิปาล" เพื่อให้เกียรติ พ.อ. ไพฑูรย์ นิมิปาล ซอยสวนอ้อย ถนนราชวิถี ที่กรุณามอบตู้กับข้าวเก่า อุปกรณ์ทำขนม ถ้วยชามช้อนเก่าต่างๆ อายุเกือบร้อยปีให้บ้านพิพิธภัณฑ์เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2541 หลังจากนำของเหล่านี้ไปร่วมแสดงในนิทรรศการบ้านพิพิธภัณฑ์ ที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ครั้งที่ 1 พ.ศ.2541 หลังจากนั้นยังมีของมาบริจาคเพิ่มอีกจำนวนหนึ่ง

ในระยะต่อมา เมื่อมีผู้บริจาคของเกี่ยวกับห้องครัว ได้นำมารวมไว้ในห้องนี้ด้วยกัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ห้องทั่วไป

ตั้งตู้ทั้งใหม่และเก่า จัดแสดงของเล็กของน้อยหรือของเบ็ดเตล็ดที่ยังไม่มีเวลาหรือไม่สามารถนำไปจัดเข้าหมวดห้างร้านได้ เช่น ของที่เอนก นาวิกมูล ซื้อจากปากีสถานเมื่อเดือน

ธันวาคม พ.ศ.2548 ของจากต่างประเทศที่คุณขจรศักดิ์ เอื้อคณารักษ์ ซื้อมาฝาก และของบริจาคอีกจำนวนมาก เช่น หลอดกาแฟยุค 2500 ที่ทำด้วยกระดาษชุบเทียนไข ปืนจุกก๊อกยิงเป้างานวัด ขวดน้ำมะเน็ด เครื่องมือช่างไม้ ฯลฯ

บ้านพิพิธภัณฑ์ หลังที่ 1 ชั้น 3

ห้องนายอำเภอสีหนคร

รวบรวมเอกสาร ดวงตรา สิ่งของต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักปกครอง สมมติว่าเป็นห้องนายอำเภอ เป็นที่ระลึกถึงชมรมรัฐศาสตร์ จุฬาฯ รุ่น25 สมัยที่คุณวิบูลย์ สงวนพงศ์ เป็นประธานชมรม ผู้บริจาคเงินปรับปรุงชั้น 3 ซึ่งเดิมเป็นห้องเก็บของให้เป็นพื้นที่จัดแสดง คำว่า สีหนคร เป็นชื่อสมมติ (เลียนเสียงอำเภอสิงหนคร จ.สงขลา และให้มีคำเกี่ยวกับสิงห์ – ราชสีห์ เครื่องหมายของสาขารัฐศาสตร์)

ในห้องมีพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ธงชาติไทย ตู้เอกสาร โต๊ะทำงาน กรอบรูป นาฬิกาปารีส (ทรงสูง ตั้งกับพื้น) เก้าอี้สำหรับประชาชนนั่งคอยระหว่างติดต่อราชการ แผนที่สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม (ยุคที่กำลังสร้างลัทธิชาตินิยม) หนังสือสัญญาขายตัวเป็นทาส ฯลฯ

ห้องเรียน

โต๊ะเก้าอี้เด็กนักเรียนและครู กระดานดำ อ.รัตนาวดี ศรีสุทธิสกุล เจ้าของโรงเรียนตะละภัฏศึกษา ซึ่งเลิกกิจการไปเมื่อราว พ.ศ.2538 มอบให้ (โรงเรียนเคยตั้งอยู่ในบริเวณที่เคยเป็นวังของ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ คนทั่วไปจึงเรียกบริเวณในรัศมีรอบๆ นี้ว่า แพร่งนรา)

ร้านขายแผ่นเสียง

ตั้งชื่อร้านว่า ห้างแผ่นเสียงประชุมผล เพื่อเป็นเกียรติแก่คุณพฤฒิพล ประชุมผล ผู้สนใจอนุรักษ์กระบอกเสียง แผ่นเสียง และหีบเสียงยุคไขลานเป็นอันมากถึงทุ่มเทเงินทอง และแรงกายแรงใจจัดหาของเหล่านี้มาสะสมไว้เต็มห้องที่บ้าน ปัจจุบันได้เปิดพิพิธภัณฑ์เครื่องเสียงโบราณและพิพิธภัณฑ์ธงสยามให้คนทั่วไปได้ชม เมื่อพ.ศ. 2545 คุณพฤฒิพลได้นำกระบอกเสียงและแผ่นเสียงโบราณ อันล้ำค่าต่อการศึกษามาบริจาคสำหรับตั้งแสดงที่บ้านพิพิธภัณฑ์เป็นจำนวนมาก

สถาบันพัฒนาการเรียนการสอนแห่งชาติ

คุณเสือแห่งร้านต้นฉบับ ถนนบุญศิริ บริจาคเครื่องเล่นแผ่นเสียงที่ประกอบขึ้นเองให้สามารถเล่นแผ่นเล็กและแผ่นลองเพลย์แบบง่ายๆ ได้ ทำให้บ้านพิพิธภัณฑ์สามารถเล่นแผ่นเสียงเก่าที่ได้รับบริจาคมาและบันทึกเสียงไว้เปิดสร้างบรรยากาศบนชั้น 3 ได้

ร้านสรรพสินค้า

ก่อนหน้าที่จะมีห้างสรรพสินค้าดกดื่นเช่นในปัจจุบัน เมืองใหญ่ ๆ เช่นกรุงเทพฯ เคยมีร้านสรรพสินค้าจำหน่ายสินค้าที่จัดว่า "มีระดับ" พอสมควรอยู่ตามย่านธุรกิจสำคัญ ๆ เช่นวังบูรพา บางลำพู เยาวราช ขายเสื้อผ้าอาภรณ์ เครื่องประดับ ของฟุ่มเฟือยประเภทน้ำหอม สบู่ แป้ง สั่งจากต่างประเทศ ลูกค้าเป็นคนมีฐานะ เป็นร้านรุ่นหลังจากห้างฝรั่งสมัยรัชกาลที่ 5 – 6 ลงมาอีกชั้นหนึ่ง เช่นที่เยาวราชมีห้างแมวดำ บางลำภูมีร้านนพรัตน์และห้างสุขเกษม เป็นต้น

ตู้วางสินค้าสมัยก่อนเป็นตู้ไม้จริงซึ่งประกอบอย่างประณีต มีลวดลาย หรือมีคิ้วประดับไม่ให้จืดตา ซึ่งต่อมาถูกรื้อทิ้ง ถูกขาย ถูกดัดแปลงหรือถูกทำลาย ร้านสมัยหลังใช้ตู้ไม้อัด ตู้อลูมิเนียมแทน หากไม่มีการถ่ายภาพหรือจำลองไว้บ้าง เด็กหรือแม้ผู้ใหญ่ก็คงนึกไม่ออกว่าร้านค้าแบบเก่าขายอะไร แต่งร้านอย่างไร และตู้เก่า ๆ คลาสสิคอย่างไร

ร้านทองขนาดเล็ก

ให้ชื่อว่าร้านเกศกนก สมมติเป็นร้านขายทองขนาดเล็ก

ตู้ขายทองซื้อจากร้านของเก่ามาแล้ว ได้ให้ช่างต่อยกพื้นเป็นที่วาง ตู้ขึ้นมีขนาดพอสมควร สำหรับให้คนซื้อนั่งเลือกดูของตามสบายอย่างร้านขายทองแถวเวิ้งนาครเขษม

ตู้ขายทองที่ได้มาเป็นตู้แบนแนวตั้ง มีฝากระจกด้านหน้า มีชั้นบุกำมะหยี่ และมีสายลวดสำหรับแขวนหรือห้อยของโชว์หลายระดับ เวลาปิดร้านหรือเคลื่อนย้าย คนขายจะเอาฝากระดานที่ทำสำหรับตู้นั้นประกบให้ลงร่องแล้วใส่กุญแจที่หูสองข้าง เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุกระจกแตกด้วย

ลักษณะตู้เป็นแบบขอบเรียบ แต่ทำอย่างประณีตงดงาม ตู้บางใบที่เคยเห็นแถบตลาดเก่าๆ เช่นที่บ้านป่าเนื่อง แผ่งสีคำ ช่างทอง อ.เมืองเพชรบุรี ,ที่ตลาดอัมพวา จ.สมุทรสงคราม เขาแกะสลักไม้เป็นลวดลายต่างๆประดับตู้วิจิตรพิสดารมาก ตู้แบบนี้ปัจจุบันหายากและมีราคาแพง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ตลาดริมน้ำ ตึก 2

ร้านกาแฟ

จำลองบรรยากาศร้านกาแฟยุค 2500 มีหม้อทองเหลืองรุ่นเก่าไว้ต้มน้ำชงชากาแฟ ส่วนโต๊ะวางเครื่องชงกาแฟทำขึ้นใหม่ เลียนแบบโต๊ะเก่าของร้านกาแฟที่ตลาดบ้านใหม่ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีแผ่นป้ายโฆษณา ปฏิทินของแถมสินค้า ขวดน้ำอัดลมยี่ห้อแปลกๆ พร้อมลังรุ่นทำด้วยไม้ทาสี ตู้แช่โบราณ จัดแสดงในและนอกร้าน

เดิมร้านกาแฟของบ้านพิพิธภัณฑ์อยู่ในตึก 1 ต่อมาเมื่อสร้างตึก 2 เสร็จแล้วจึงย้ายมาอยู่ในตึก 2 ทั้งนี้ก็เพื่อให้อยู่ใกล้คูน้ำที่สมมติเป็นคลอง

ร้านบุญส่งพานิช ขายเครื่องเขียน แบบเรียน ให้เช่าหนังสือ

มีหนังสือปกแข็ง ปกอ่อน แบบเรียนปัญญาเรณู ฯลฯ ในตู้ใหญ่ 1 ตู้

หน้าร้านขายแบบเรียนเครื่องเขียนและอุปกรณ์ประกอบการเรียนต่าง ๆ เช่น มีดเหลา ดินสอ ปากกาคอแร้ง ขวดหมึก รวมทั้งของใช้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ่านไฟฉาย (ตรากบ, ตราแพะ)

ป้ายร้านบุญส่งพานิช มาจากร้านขายหนังสือและอุปกรณ์การเรียน ที่ อ.ระโนด จ.สงขลา เมื่อเลิกกิจการในยุค 2530 แล้ว ก็ถอดมาเก็บที่กรุงเทพฯ

เป็นป้ายที่พ่อสั่งทำจากกรุงเทพฯในยุค 2490 ทั้งตัวป้ายและตัวหนังสือทำด้วยไม้

ร้านทอง

คุณอุศา อิทธิศาสตร์ อ.เมือง จ.ระยอง บริจาคให้บ้านพิพิธภัณฑ์เมื่อ พ.ศ.2549

เป็นร้านทองที่เปิดจำหน่ายเมื่อ พ.ศ.2520 อันเป็นปีที่คุณอุศาแต่งงานกับคุณสุมิตร อิทธิศาสตร์ ได้ทำร้านใหม่อย่างสวยงาม มีรูปมังกรอยู่ข้างบนถึง 6 ตัว คุณสุมิตรเป็นผู้สืบทอดกิจการขายทองจากพ่อแม่คือนายคอย กับแม่กิมอั๊ด แซ่ลี้ ทั้งสองจำหน่ายทองรูปพรรณมานานจนเป็นที่เชื่อถือทั่วไป เมื่อคุณสุมิตรถึงแก่กรรมในราว พ.ศ.2548 ขณะกำลังทำร้านใหม่อีกแห่งในตลาดใหม่ คุณอุศาไม่อยากทิ้งตู้ทองในร้านเก่า จึงบริจาคให้ บ้านพิพิธภัณฑ์

ร้านทำฟัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ป้าย ร้านฟู้เจิ้นทำฟัน ได้รับบริจาคจาก....

เก้าอี้ทำฟันสีฟ้า กับชื้อตู้ทรงสูงหนึ่งคู่หน้าร้านชื้อมาจากนครชัยศรี

ต่อมา คุณประพุทธ วรพัฒนาพันธ์ จากร้านทำฟันหมอสวัสดิ์ พุ่มเทศ ที่ตลาดนางลิ้นจี่ บริจาคเก้าอี้ทำฟันสภาพสมบูรณ์ดีพร้อมชุดทำฟันยุค 2500

มีโต๊ะช่างทอง อยู่ในร้านทำฟันเพราะสมัยก่อนมีการทำฟันทองด้วย ฟันทอง นอกจากจะทำให้ดูสวยตามคตินิยมคนสมัยก่อน แล้วนัยว่ายังมีความยืดหยุ่นดีด้วย

ร้านขายของริมน้ำ

ร้านค้าตลอดจนบ้านเรือน วัดวาอารามแต่ก่อนมักหันหน้าลงน้ำ เพราะเราเคยใช้คลองและแม่น้ำเป็นทางสัญจร เอาเรือมาจอดขึ้นทำธุระได้สะดวก ยังเรือนอีกประเภทหนึ่งก็ถึงกับปลูกในน้ำเลยทีเดียว นั่นคือเรือนแพ

ข้างร้านกาแฟ บ้านพิพิธภัณฑ์ตัดแบ่งส่วนหนึ่งของพื้นที่แคบๆมาเป็นร้านริมน้ำ หันหน้าลงคูเล็กๆข้างหน้าซึ่งสมมติเป็นคลอง ขายทั้งสบู่ ยาสีฟัน มะพร้าวคั้นกะทิ ผงชูรส สีย้อมผ้า และของใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป

ต่อไปจะหาแห อวน กระบุง ตะกร้า ถ้วยชามหม้อไห เครื่องจับสัตว์น้ำมาเสริม ให้มากขึ้นอีก

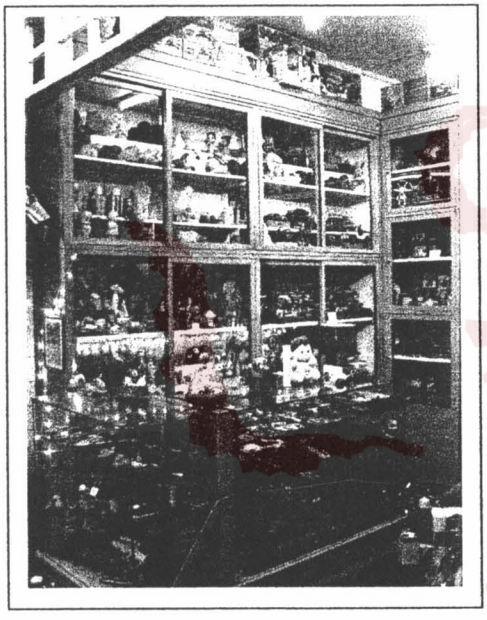
แผงหนังสือ

ใช้พื้นที่ข้างร้านทองเท่าที่เหลืออยู่เล็กน้อยทำเป็นแผงขายหนังสือ เอานิตยสาร หนังสือการ์ตูน และหนังสือชุดสามเกลอ ที่ได้รับบริจาคมาแขวนและวาง

หน้าแผงให้ตั้งโต๊ะขายลอตเตอรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1 ชั้น 1

ภาพที่ 1-2 ร้านขายของเล่นสถาพร

ภาพที่ 3 ทางขึ้นชั้น 2 ปรตูจากร้านขายยาจี้มิ้น

ภาพที่ 4 จี้มิ้นขายยา

ภาพที่ 5 ร้านขายของจิปาถะ

1	2
3	4
	5

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1 ชั้น 2

ภาพที่ 1 ระหว่างบันไดทางขึ้นจากชั้น 1 สู่ ชั้น 2

ภาพที่ 2 ร้านถ่ายภาพฉายาคลองโพ

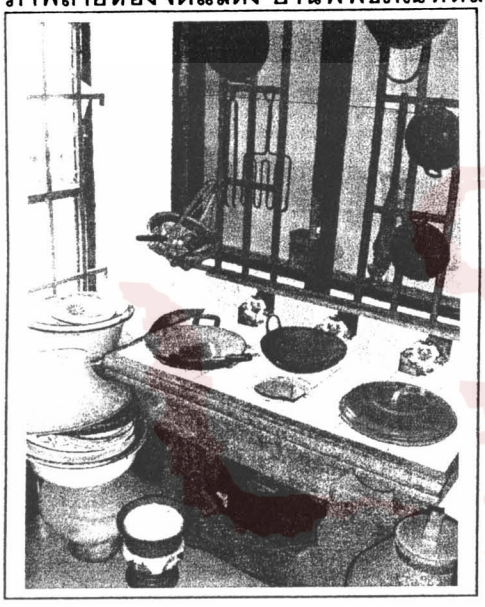
ภาพที่ 3 มุมทั่วไป

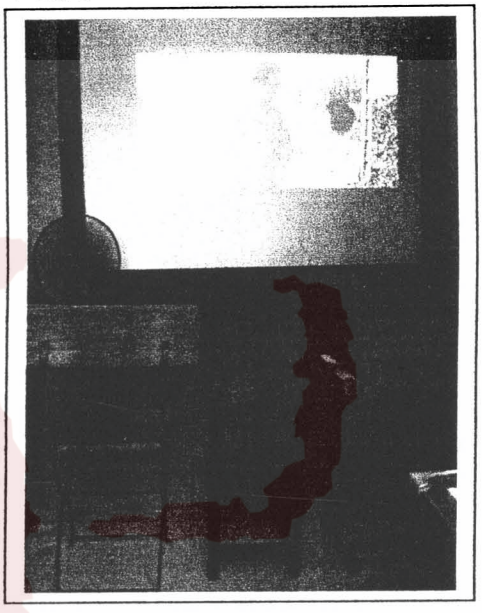
ภาพที่ 4 ร้านอรุณเกศา

1	2
3	4
5	6

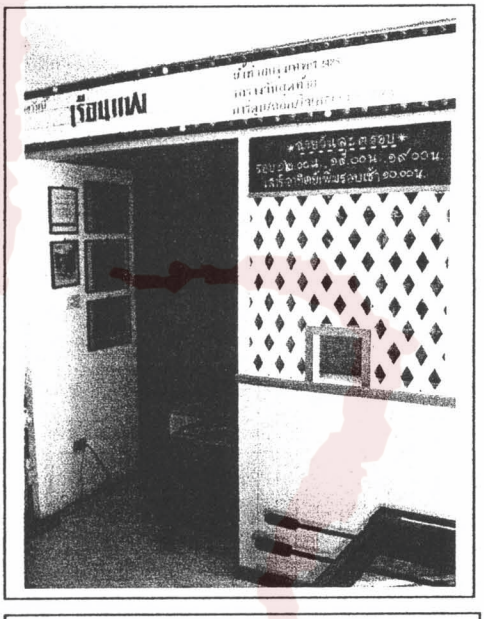
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1 ชั้น 2

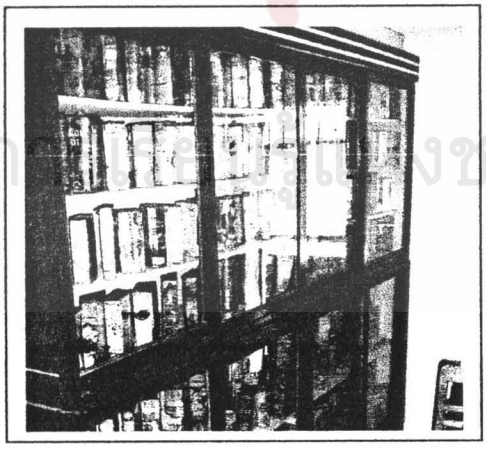
ภาพที่ 1ห้องครัวนิมิปาล

ภาพที่ 2 ด้านในคอลงโพธิ์ รามา

ภาพที่ 3 ตรอกข้างโรงหนัง

ภาพที่ 4 โคลงโพธิ์ รามา

ภาพที่ 4 ร้านเช่าหนังสือนวนิยายเก่า

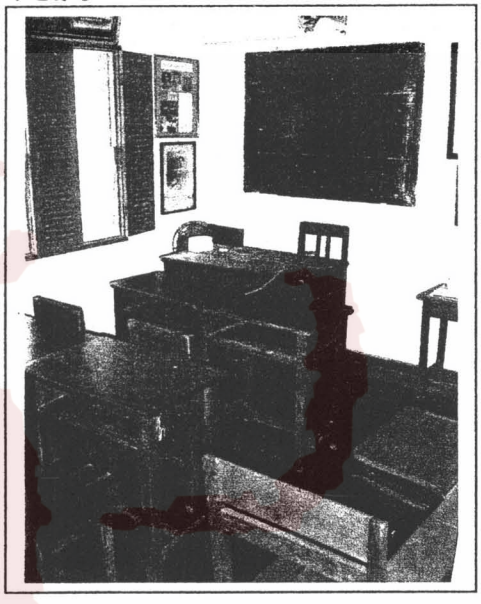

1	2
3	4
	5

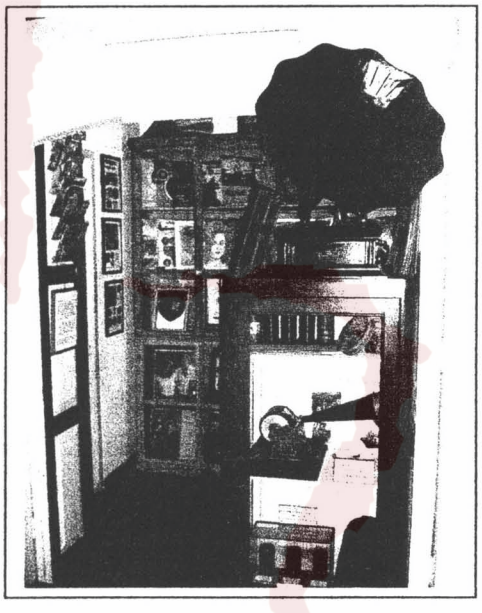
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1 ชั้น 3

1	2
3	4

ภาพที่ 1 โต๊ะนายอำเภอสีหนคร

ภาพที่ 2 โต๊ะเรียนโบราณ

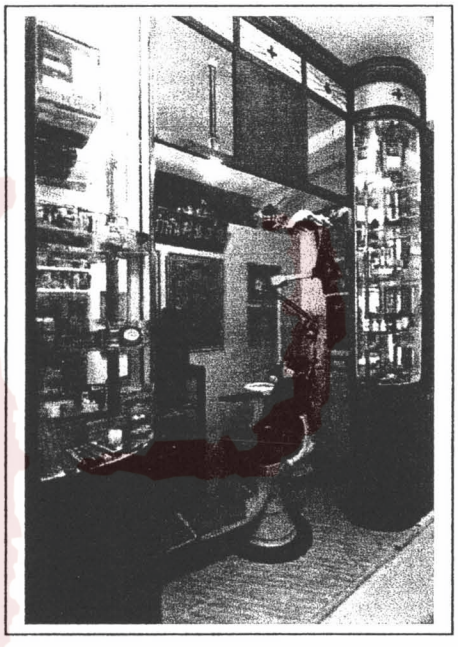
ภาพที่ 3 ร้านนาฬิกาและตู้แผ่นเสียง

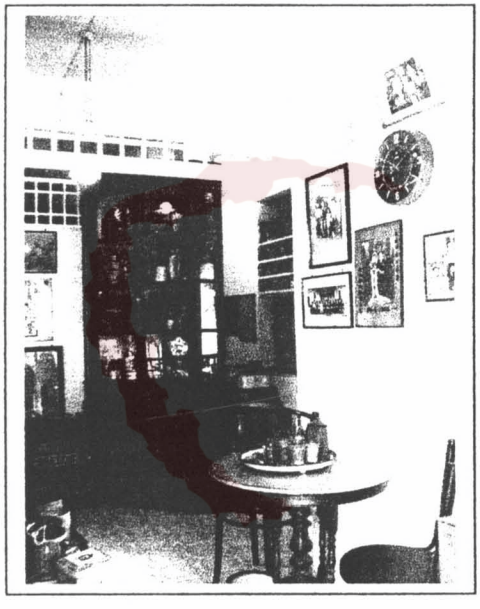
ภาพที่ 4 ร้านเครื่องเสียงประชุมผล

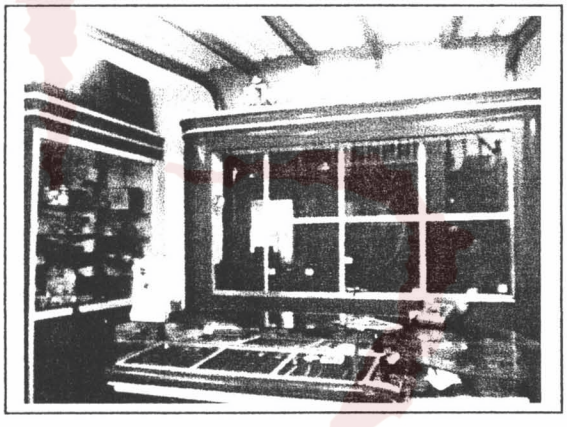
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง บ้านพิพิธภัณฑ์หลังที่ 2 ชั้น 1

ภาพที่ 1 ร้านบุญส่งพานิช

ภาพที่ 2 ร้านฟู้เจิ้นทำฟัน

ภาพที่ 3 ร้านกาแฟ

ภาพที่ 4 ร้านขายทอง

1	2
3	4
5	6

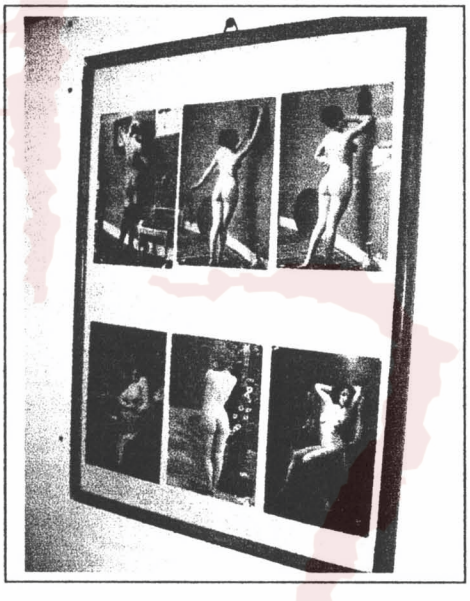
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 เครื่องเสียง

ภาพที่ 2 โปสเตอร์

ภาพที่ 3 กล้องถ่ายภาพ

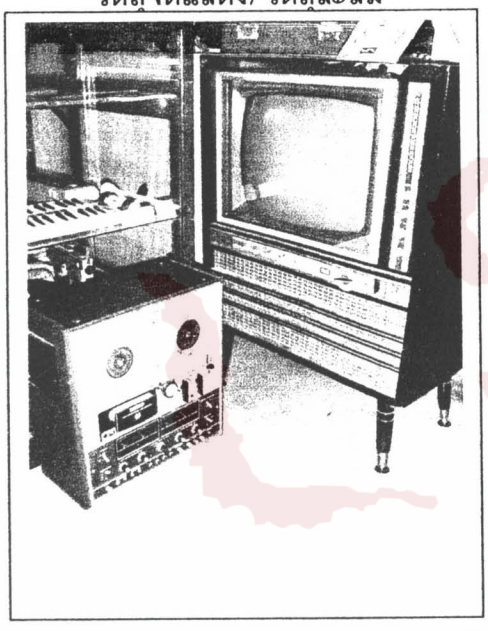
ภาพที่ 4 ของเล่น

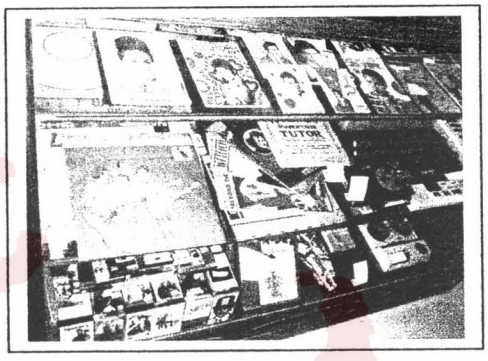
ภาพที่ 5 ภาพเก่า

1	2
3	
4	5

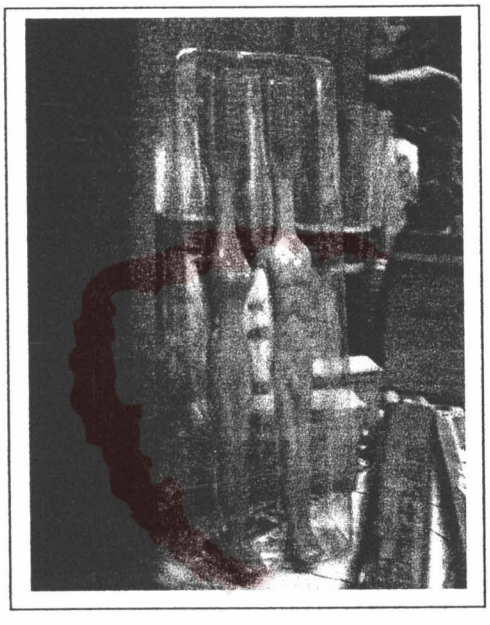
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

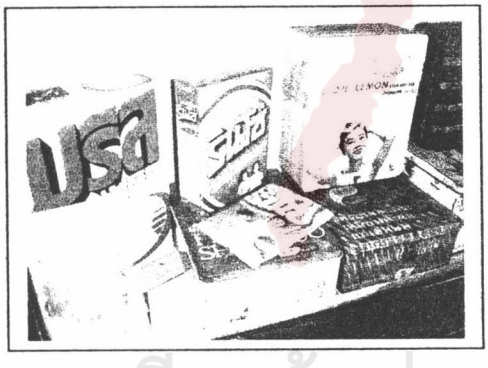
วัตถุจัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 เทคโนโลยี/ โทรทัศน์

ภาพที่ 2 หนังสือ/แมกกาซีน/แผ่นเสียง

ภาพที่ 3 ของใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4 เครื่องคิดเลขขนาดใหญ่

ภาพที่ 5 ผงซักฟอก

สถาบันวิทยบริการเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
	4
3	
	5

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

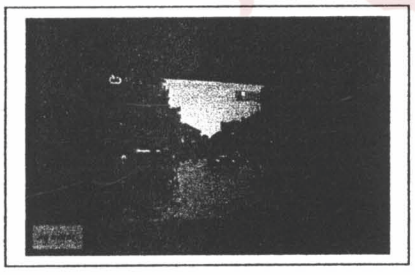
ชื่อวัตถุ ขวดน้ำมะเน็ด

ประเภท เครื่องแก้ว **กำหนดอายุ** สมัยรัชกาลที่ 5-6

คำบรรยาย สมัยเก่า(ด้านหลัง)และสมัยปัจจุบัน(ด้านหน้า)

น้ำอัดลมรุ่นแรกที่เข้ามาเมืองไทยสมัย ร.4 ได้แก่น้ำโซดา น้ำมะนาวอัดลม

สมัย ร.5 มีการตั้งโรงงานทำน้ำแข็งในกรุงเทพฯ และน้ำอัดลมก็ค่อยๆ เป็นที่รู้จักมากขึ้น ชาวบ้านเรียกน้ำมะนาวอัดลมว่า น้ำมะเน็ด คือแผลงมาจากคำว่า เลโมเนด(lemonade)

ภาพยนตร์น้ำท่วม พ.ศ.2485 โดยคุณแท้ ประกาศวุฒิสาร

ในระหว่างน้ำท่วม ปลายปี 2485 คุณแท้ ประกาศวุฒิสาร นักถ่ายภาพยนตร์ได้เอากล้องถ่ายภาพยนตร์ออกไปตระเวนถ่ายภาพบรรยากาศน้ำท่วมไว้หลายแห่ง ทั้งหัวลำโพง อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ลานพระรูป และพระที่นั่งอนันตสมาคมขณะผู้แทนสภาราษฎรและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่นั่งเรือพายไปประชุม

ต่อมาคุณแท้ได้ก๊อปปี้ภาพยนตร์ชุดนี้ลงดีวีดี และอัดเสียงพากย์ของตนลงไป แล้วนำแผ่นดีวีดีดังกล่าวมามอบไว้ในบ้านพิพิธภัณฑ์ฉายเผยแพร่(ไม่ได้ทำจำหน่าย) นับเป็นภาพยนตร์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประวัติศาสตร์ที่คนสนใจหยุดชมกันมาก เพราะได้เห็นสภาพบ้านเมืองในบรรยากาศที่กำลังเจิ่งนองด้วยน้ำดูแปลกตากว่าปกติ-ดึงภาพ

ภาพยนตร์เรื่องรถรางวันสุดท้าย

รถรางเริ่มมีในเมืองไทยเมื่อสมัย ร.5 เริ่มแรกเป็นรถเทียมม้าวิ่งไปตามรางที่วางไว้ ต่อมาราว พ.ศ.2437 จึงเริ่มใช้แรงไฟฟ้าขับเคลื่อนรถแทนแรงม้า

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2511 รถรางในกรุงเทพฯวิ่งรับส่งผู้โดยสารเป็นวันสุดท้ายเหตุที่รัฐบาลให้เลิกรถรางเพราะแล่นช้าและกีดขวางทางจราจร

ในวันสุดท้ายของการวิ่ง คุณแท้ ประกาศวุฒิสาร ได้ขึ้นรถรางตระเวนถ่ายภาพยนตร์สีบันทึกบรรยากาศกรุงเทพฯ จากรถรางวันสุดท้าย เอาไว้ให้คนรุ่นหลังได้ดู

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

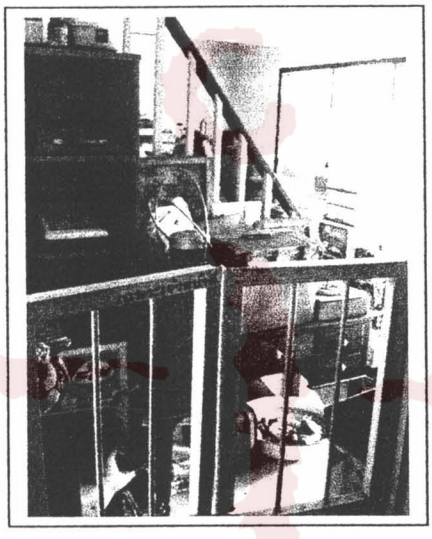
กิจกรรม ไม่มี

2.1.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มี/ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.1.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.1.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

การขนย้ายของ และการจัดของเข้าตู้เข้าชั้น ล้วนแล้วแต่ต้องใช้แรงและเวลาเป็นจำนวนมาก กลุ่มคนของบ้านพิพิธภัณฑ์มีเพียงน้อยนิด และแต่ละคนไม่เคยเรียนวิชาพิพิธภัณฑ์ต่างได้พยายามช่วยกันจัดของกันมาเป็นระยะๆ เหนื่อยก็พัก มีกำลังก็ทำต่อ

ผู้ร่วมจัดบ้านพิพิธภัณฑ์ให้ออกมาดังที่เห็นนับแต่แรกจนถึงปัจจุบัน ได้แก่ วิบูลย์ ธนูปมัย ธันยา ชูพึ่งอาตม์ ประยูร สงวนไทร ภาวิณี สงวนไทร วิศิษฏ์ ฤกษ์ศิระทัยโชติรส เกตุแก้ว นิทัสน์ พันธุนิรัติ หมานหมัดสุบรรณ ทิมเจริญ จามีกร ยับสันเทียะ นิตินัย อุทัยรังสี เรืองระวี เกตุแก้ว นิสิตจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศิษย์เก่าคณะวิทยาศาสตร์และอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นิสิตจากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ธงชัย ลิขิต พรสวรรค์ เอนก นาวิกมูลวรรณา นาวิกมูล บันทึกทอง นาวิกมูล ทัดทอง นาวิกมูล อวยพร นาวิก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

มูล มิ่งขวัญ ฤทธิ์เดชาภัทธาวุธ หม่อมปลัดจาตุรงค์ พงษ์อักษร และเพื่อนปรัชญา ปานเกตุ รัชนี สรหงษ์

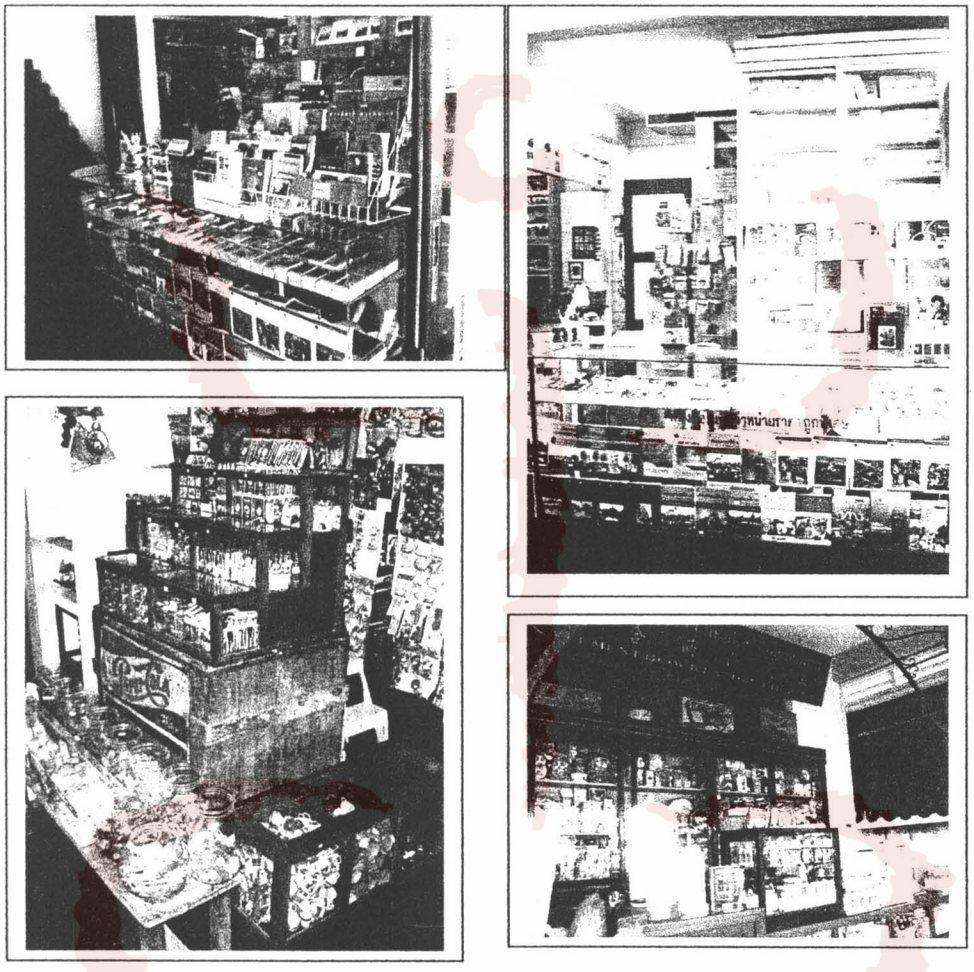
นอกจากการขนย้าย-จัดของแล้ว บุคคลเหล่านี้ส่วนหนึ่งทำงานอื่นๆ ที่จำเป็นให้แก่บ้านพิพิธภัณฑ์ด้วย เช่น การเสาะแสวงหาสิ่งของมาจัดเก็บเพิ่มเติม การต้อนรับผู้มาเยี่ยมชม การจำหน่ายสินค้านำเงินมาดูแล-ปรับปรุงบ้านพิพิธภัณฑ์ เกือบทุกคนอาสาทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทนใดๆ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป
2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3) นักท่องเที่ยวในประเทศ
4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1-4 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม,ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

1	2
3	4
5	6

นอกจากนั้นยังมี

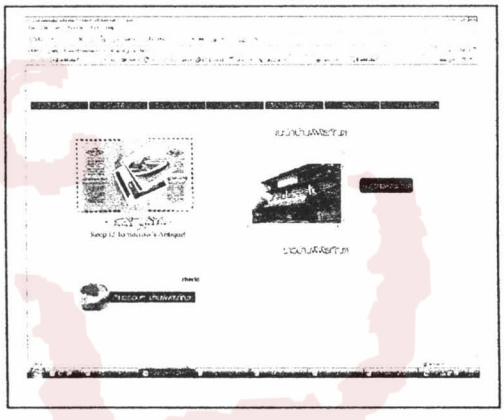
1) เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

2) ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ห้องสมุดเอนก นาวิกมูล

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1 มีหนังสือนำชม

ภาพที่ 2 การประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์

1	2

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.1.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์พุทธมณฑล

2.1.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ เนื่องจากทางพิพิธภัณฑ์ มีวัตถุสะสมมาก ทั้งที่ได้จากการรับบริจาคและการสะสมของผู้ดำเนินการ จึงต้องใช้งบประมาณอีกมากหากจะทำตามโครงการที่ได้วางแผนไว้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.1.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ ที่เป็นเอกสารลายลักษณ์อักษร
2) มีวัตุสะสมจำนวนมาก

จุดแข็ง

1) มีเครือข่าย ทำงานที่เข้มแข็ง

2.1.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.2 **พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์** (Corrections Museum)

2.2.2 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์กรมราชทัณฑ์

เลขที่ 436 ถนน มหาไชย แขวงสำราญราษฎร์

เขตพระนคร จังหวัด กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10200

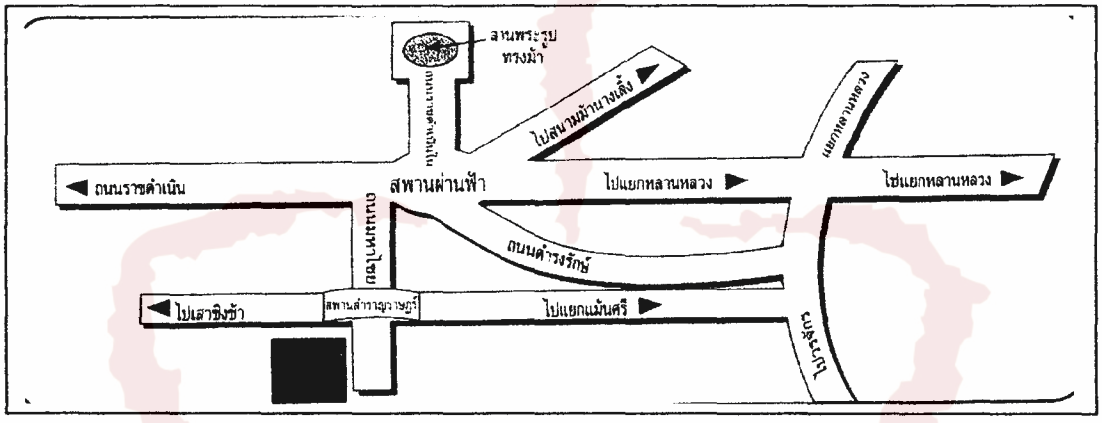
โทรศัพท์ 0-2226-1704

โทรสาร 0-2226-1704

E-mail: -

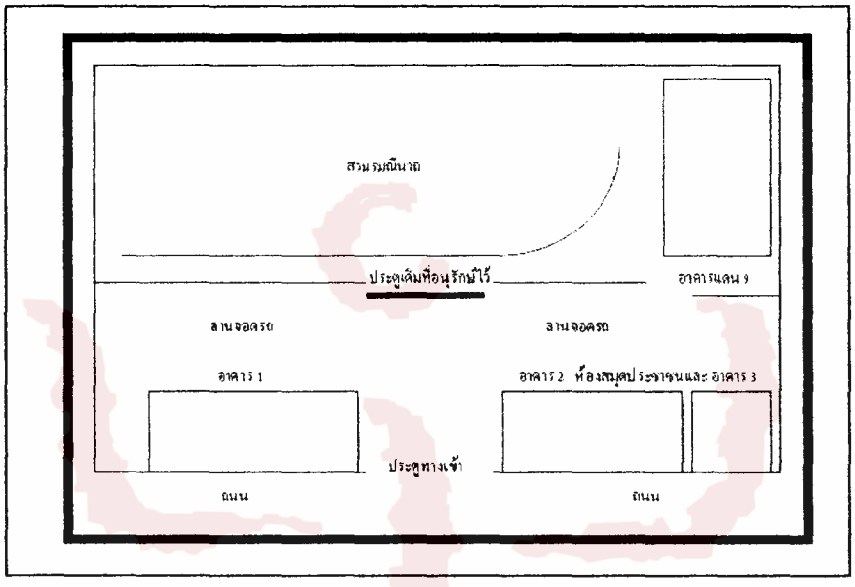
Website: -

2.2.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

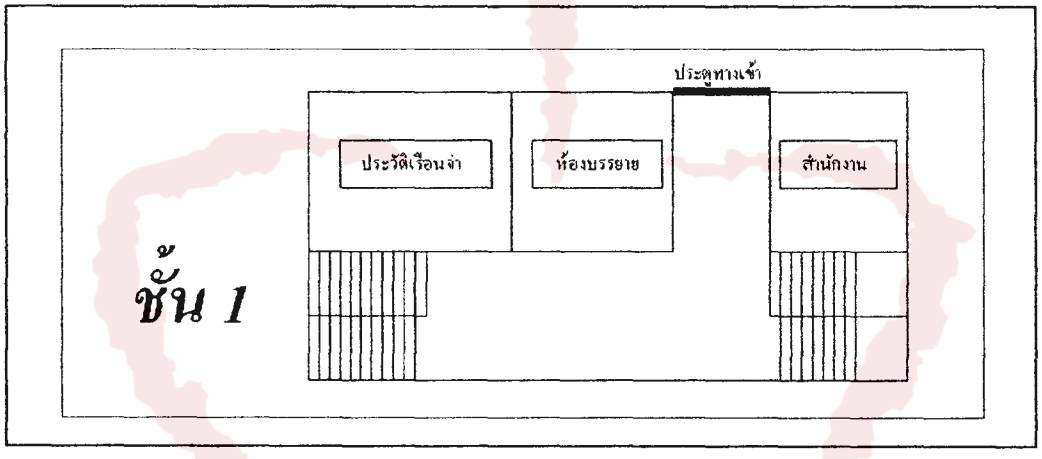
แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์

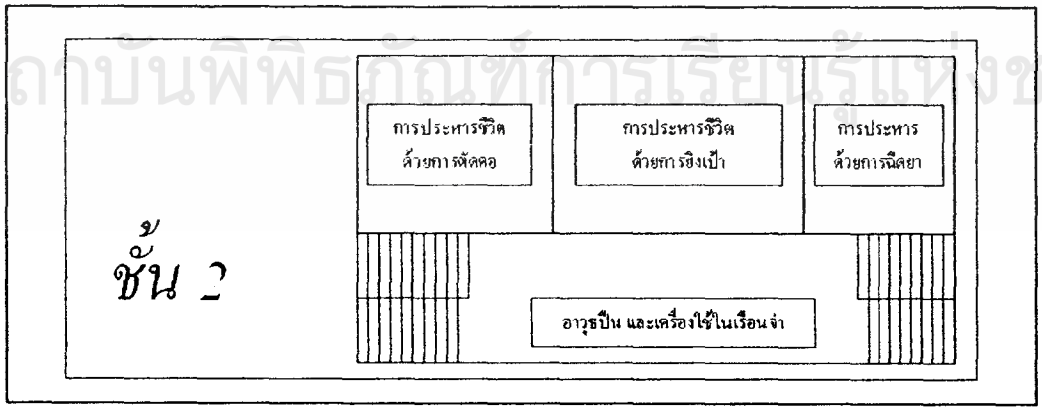
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

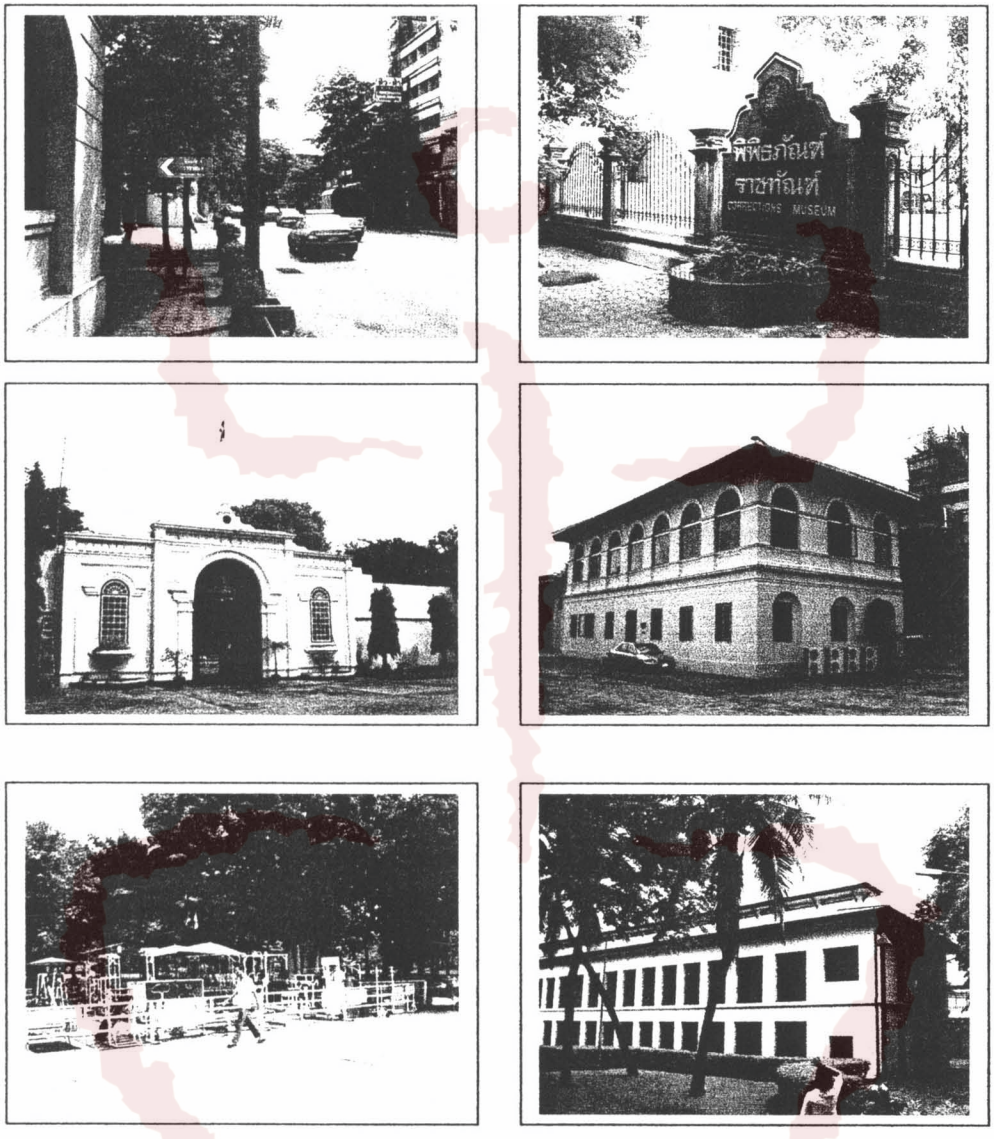
2.2.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ถนนมหาไชย มองเห็นป้ายชี้ทางเข้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 ป้ายด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3 ป้ายทางเข้าเรือนจำ(เดิม) ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 5 พื้นที่เรือนจำ ปัจจุบันปรับเป็นสวนสาธารณะและสถานที่ออกกำลังกาย

ภาพที่ 6 อาคารแดน 9 เป็นอาคารเรือนจำเก่า ซึ่งยังคงสภาพเดิมไว้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.2.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นางโสภา ไวณุภูติ
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
หน่วยงาน: สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ กรม ราชทัณฑ์

2.2.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์- ศุกร์ เวลา 09.00 - 16.00 น. (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.2.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.2.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์ เริ่มจัดตั้งขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อประมาณ พ.ศ. 2482 พ.อ.ขุนศรีศรากร (ชะลอ ศรีศรากร) ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมราชทัณฑ์ได้รวบรวมวัตถุเกี่ยวกับการลงโทษและวัตถุโบราณที่พบภายในบริเวณเรือนจำต่างๆ ทั่วประเทศ จัดแสดง ณ เรือนจำกลางบางขวาง เมื่อมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ บริเวณตรงข้ามเรือนจำกลางบางขวาง จึงได้ขนย้ายวัตถุสิ่งของดังกล่าวมาจัดแสดง อาคารศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ ในนาม ***"พิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์"*** โดยมีพิธีเปิดเป็นทางการพร้อมกับอาคารศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2515 ต่อมาเมื่อรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2530 ปรับปรุงบริเวณที่ตั้งของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครให้กรุงเทพมหานครจัดสร้างสวนสาธารณะน้อมเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวโรกาสที่ทรงมีพระชนม์มายุครบ 60 พรรษา และได้กำหนดบริเวณอาคารด้านหน้า จำนวน 3 หลัง และอาคารแดน 9 ซึ่งกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนย้ายสิ่งของจากพิพิธภัณฑ์เดิมในบริเวณศูนย์ฝึกอบรมข้าราชการราชทัณฑ์ มาตั้งแสดง ณ พิพิธภัณฑ์ที่จัดสร้างใหม่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยาม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

มกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดเป็นทางการพร้อมกับสวนสาธารณะ ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อว่า สวนรมณีนาถ เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2542

2.2.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ งานราชทัณฑ์ การลงโทษของและการประหารชีวิตของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จัดแสดงเครื่องพันธนาการ เครื่องลงทัณฑ์สมัยโบราณ ประวัติความเป็นมาของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร (เดิม) พระมหากรุณาธิคุณของพระบรมราชจักรีวงศ์ในงานราชทัณฑ์ ฯลฯ

แนวคิดของนิทรรศการ

อาคารที่ 1 เป็นอาคารแรกสำหรับการเริ่มต้นชมพิพิธภัณฑ์ราชทัณฑ์ ห้องแรกจักแสดงเป็นประวัติและความเป็นมาของเรือนจำมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและ ประวัติในส่วนของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร โดยจัดแสดงจากแบบจำลองแผนผังภายในของเรือนจำ ชี้ให้เห็นส่วนประกอบต่างๆ รวมถึงจัดแสดงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการควบคุมนักโทษ เช่น โซ่ตรวน และเครื่องมือพันธนาการต่างๆ

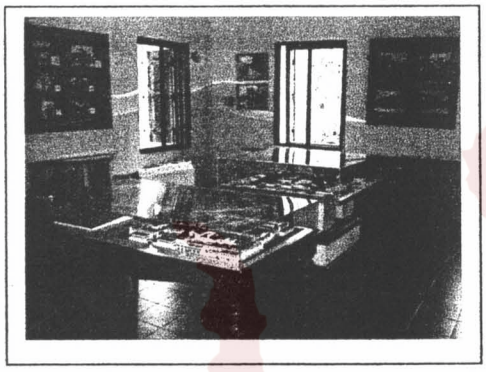
ชั้นบน แบ่งเป็น 3 ห้องแสดงโดยจัดจำลองให้เห็นถึงลักษณะการประหารชีวิตสมัยโบราณ ได้แก่ การแสดงหุ่นประหารชีวิตด้วยดาบ ประกอบด้วยศาลเพียงตา ขันน้ำมนต์ และอาหารมื้อสุดท้ายของผู้ต้องขังเป็นต้น โดยเป็นการบรรยายประกอบแสง สี เสียง และมีแผ่นป้ายคำบรรยายในองค์ประกอบต่างๆ เช่นภาพถ่ายเพชฌฆาต ดาบที่ใช้สังหาร ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

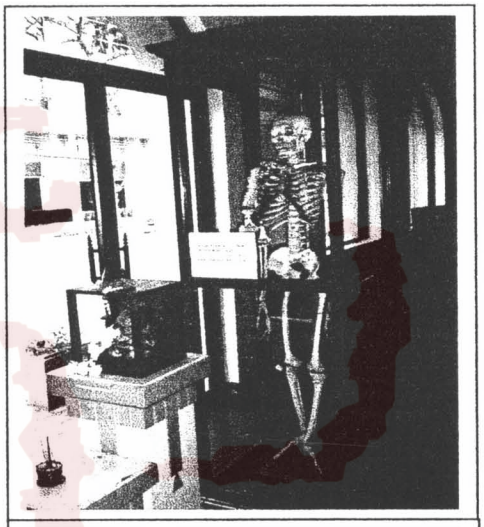
ต่อมา เป็นวิวัฒนาการจากการประหารชีวิตด้วยปืน หรือที่เรียกว่า ยิงเป้า โดยเป็นลักษณะเสียงบรรยายประกอบแสงสี และมีคำอธิบายในส่วนประกอบต่างๆ เช่นเดียวกัน

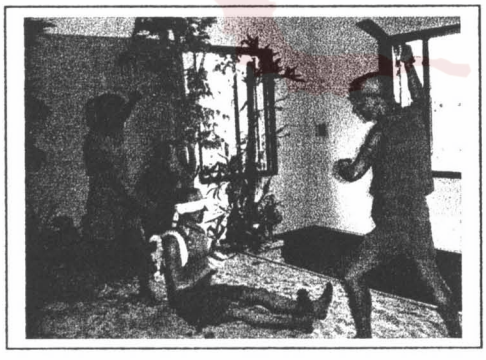
ห้องท้ายสุดเป็นการประหารชีวิตในปัจจุบัน คือการประหารชีวิตโดยการฉีดสารพิษเข้าร่างกาย โดยในส่วนนี้จัดจำลองเตียงประหารและขั้นตอนต่างๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

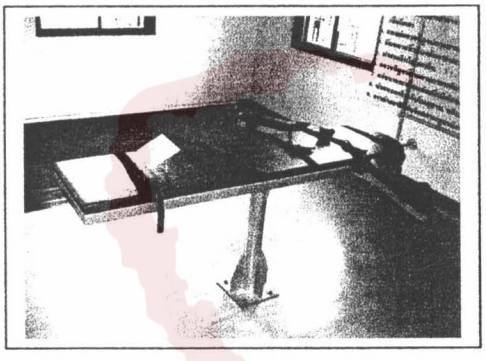
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

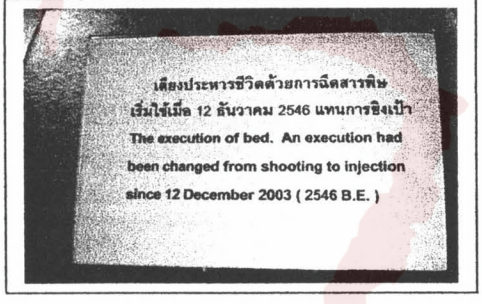

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ห้องประวัติวิวัฒนาการของเรือนจำโดยจัดแสดงโมเดลเรือนจำเดิมและอุปกรณ์ที่ใช้งานในเรือนจำจริงๆ

ภาพที่ 2 ลุงโถ ผู้ต้องขังที่อุทิศร่างกายให้กับเรือนจำ เพื่อใช้เตือนสติในสังขารแก่ผู้พบเห็น

ภาพที่ 3 จำลองการประหารชีวิตด้วยดาบ

ภาพที่ 4 จำลองการประหารชีวิตด้วยปืน

ภาพที่ 5 จำลองการประหารชีวิตด้วยการฉีดสารพิษ

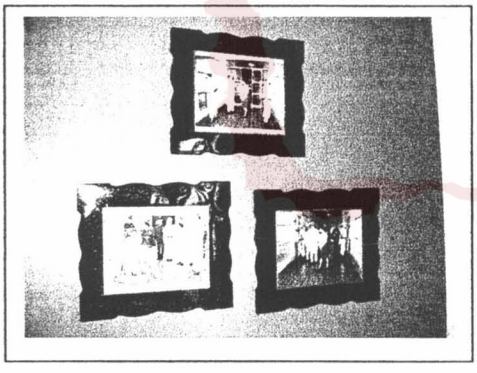
ภาพที่ 6 ตัวอย่างแผ่นป้ายคำบรรยาย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

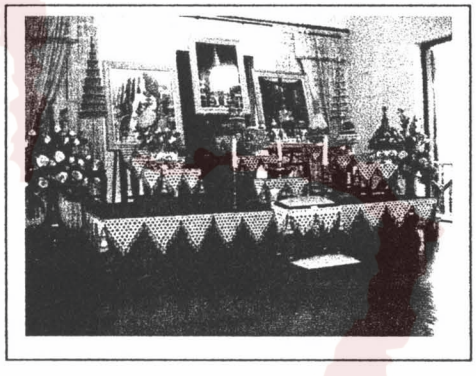
อาคาร 2 ชั้นล่าง จัดแสดงภาพและคำบรรยายเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเรือนจำพิเศษกรุงเทพฯ ในสมัยต่างๆ และแสดงวัสดุอุปกรณ์เครื่องใช้ที่คงเก็บรักษาไว้ภายในหลังการรื้อถอนอาคารของเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร (เดิม)

ชั้นบน จัดแสดงห้องนิทรรศการพระมหากรุณาธิคุณของพระบรมราชจักรีวงศ์

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ภาพถ่ายเกี่ยวกับพระมหากรุณาธิคุณของพระบรมราชวงศ์ที่มีต่องานราชทัณฑ์

ภาพที่ 2 โถงจัดแสดงชั้นล่าง จัดแสดงผลิตภัณฑ์ฝีมือผู้ต้องขัง และวัสดุอุปกรณ์ที่อยู่เก็บไว้ภายหลังรื้อถอนเรือนจำ

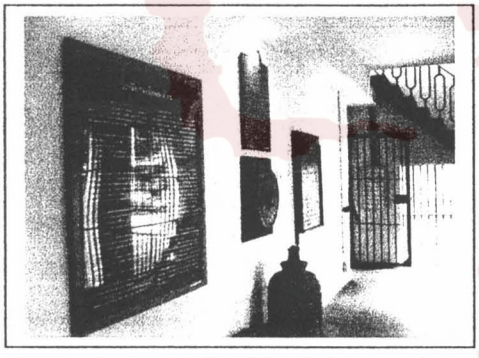
ภาพที่ 3 ระเบียงทางเดินบริเวณชั้น 2 จัดแสดงพระราชหัตถเลขาพระราชทานอภัยโทษให้แก่ผู้ต้องโทษในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

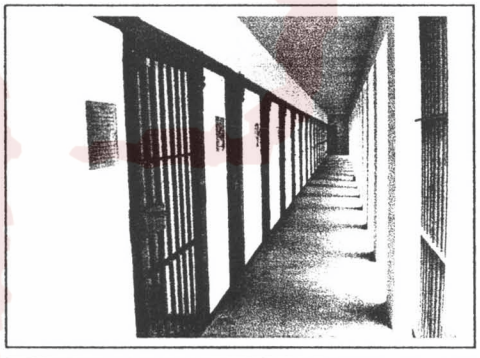
ภาพที่ 4 ภายในห้องจัดแสดงบริเวณ ชั้น 2 จัดเป็นนิทรรศการพระมหากรุณาธิคุณของพระบรมราชจักรีวงศ์

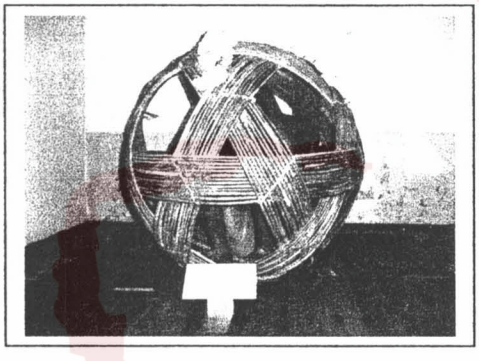
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

อาคารแดน 9 เป็นอาคารเรือนนอนของผู้ต้องขังเรือนตำพิเศษกรุงเทพ (เดิม) ซึ่งคงสภาพเดิมไว้เพื่อแสดงให้เห็นถึงลักษณะของอาคารห้องทำงานของเจ้าหน้าที่ ห้องควบคุมผู้ต้องขัง และสภาพการใช้ชีวิตประจำวันของผู้ต้องขัง เช่น การกินอยู่หลับนอน โดยลักษณะการก่อสร้างตัวอาคารเป็นการนำเอาแบบอย่างของสถาปัตยกรรมตะวันตกมาใช้ เช่น มีระบบการเปิดปิดห้องนอนผู้ต้องขังระบบรวม โดยยกคันยกเพียง 1 ครั้ง จะสามารถเปิดปิดห้องนอนได้ถึง 9 ห้อง

ภาพที่ 1 ด้านหน้าจัดแสดงอุปกรณ์ของผู้คุมที่ใช้ควบคุมนักโทษในเรือนจำ

ภาพที่ 2 ทางเดินเข้าสู่ห้องขัง ซึ่งแต่ละห้องจำลองวิธีการทรมานสมัยโบราณไว้

ภาพที่ 3 ตะกร้อ สำหรับขังนักโทษไว้ด้านใน แล้วให้ช้างเตะ

ภาพที่ 4 หลักประหารที่เคยผ่านการใช้งานจริง

1	2
3	4

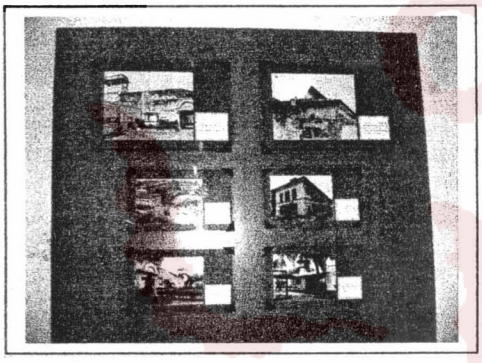
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

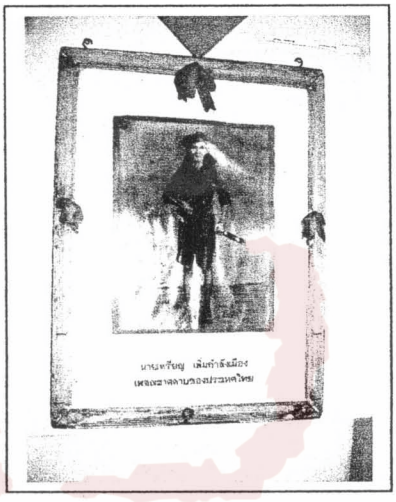
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพถ่าย เช่น

-ภาพถ่ายเรือนจำ การประหารชีวิต

-ภาพเพชรฆาต

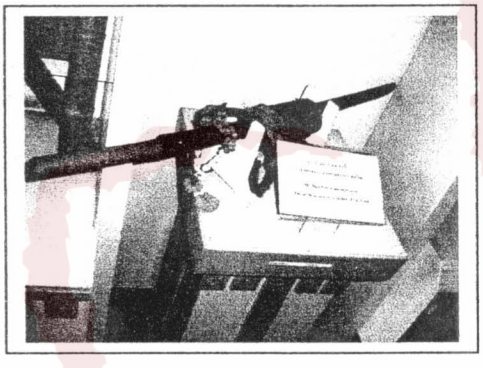

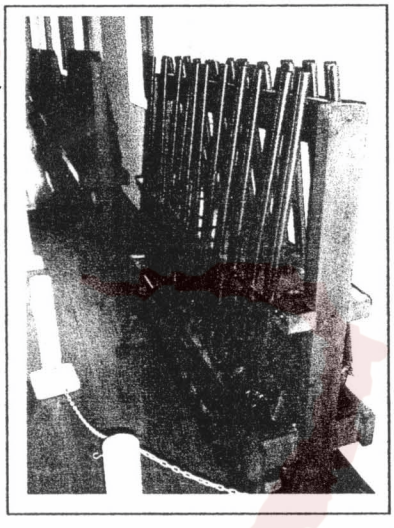

อาวุธ เช่น

-อาวุธปืนที่ใช้ในงานราชทัณฑ์

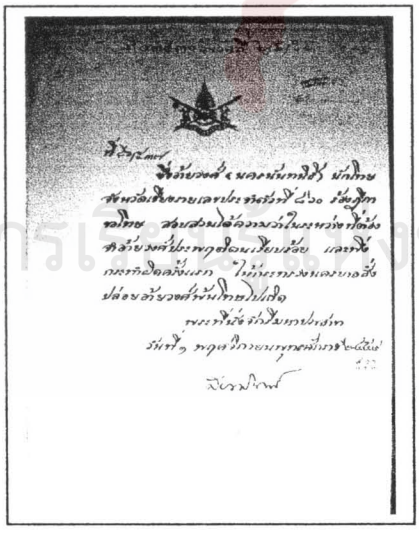
- ดาบเพชรฆาตที่เคยใช้ในการประหารชีวิตนักโทษ

เอกสารโบราณ เช่น

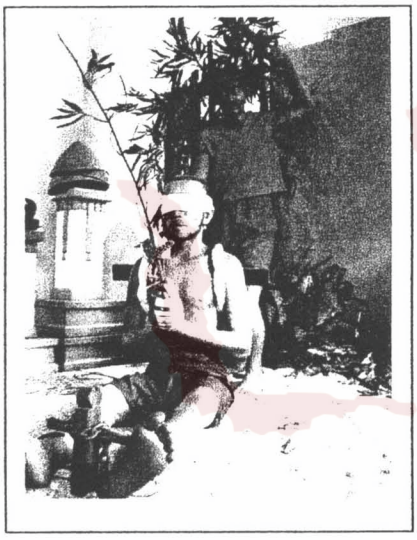
-พระราชหัตถเลขาพระราชทานอภัยโทษ ให้แก่ผู้ต้องโทษในสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

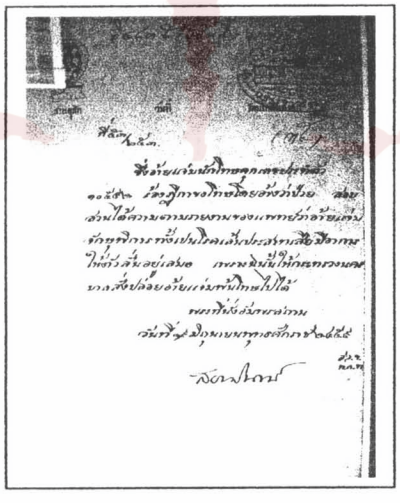
สิ่งของจำลอง/ทำเทียม

-หุ่นจำลองแสดงการประหารชีวิต และ วิธีการทรมานสมัยโบราณ

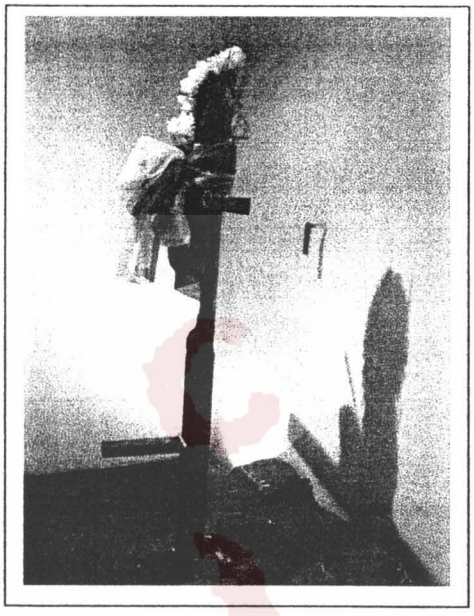

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

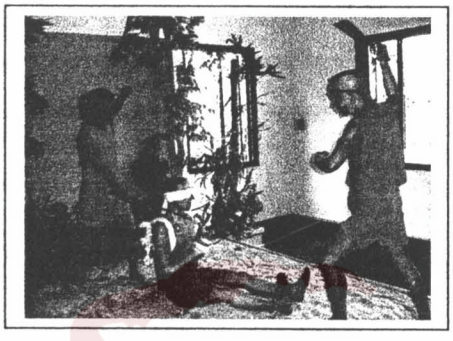

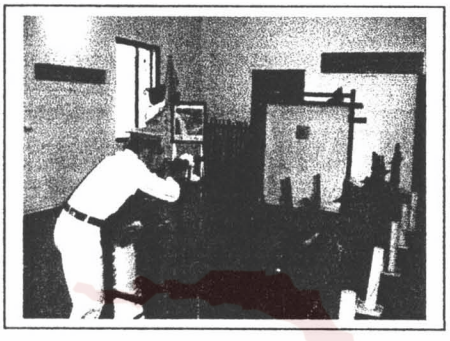
ชื่อวัตถุ พระราชหัตถเลขาพระราชทานอภัยโทษให้แก่ผู้ต้องโทษในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ หลักประหารที่เคยใช้งานจริง

ชื่อวัตถุ จำลองการประหารชีวิตสมัยโบราณ ทั้งตัดคอและยิงเป้า จัดแสดงพร้อมแสง สี เสียง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ เครื่องแบบผู้คุมและนักโทษสมัยก่อน

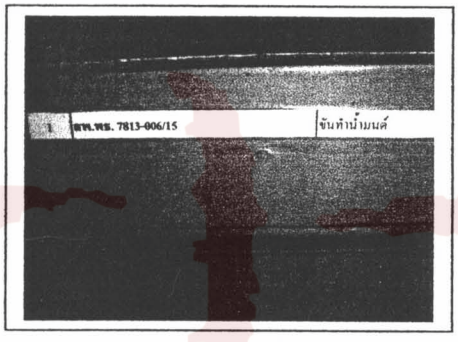
นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) งานย้อนยุค คุกสยาม เมื่อ เดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2549

2.2.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.2.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.2.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ 1 คน ทำหน้าบริหารงานทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

4) นักวิชาการ/นักวิจัย

5) นักท่องเที่ยวในประเทศ

6) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 1,000 คนต่อปี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

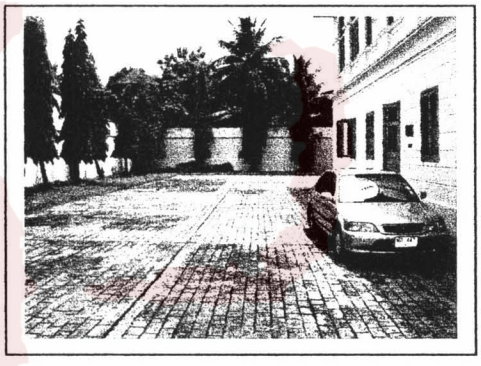
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ต้องแจ้งล่วงหน้า

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ลานจอดรถ และร้านจำหน่ายของที่ระลึก เช่นพวกของตกแต่งบ้านฝีมือผู้ต้องขัง

1	2

ภาพที่ 1 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ห้องสมุดประชาชน “รังสรรค์ปัญญาไทย”

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ วารสารราชทัณฑ์

นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ผ่าน หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ สิ่งพิมพ์รายปักษ์ ป้ายโฆษณา และ Website

1	2

ภาพที่ 1 หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 แผ่นพับแนะนำพิพิธภัณฑ์ภายในมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3	4

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ มีทั้งฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 2 วารสารราชทัณฑ์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย และห้องสมุด
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.2.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ห้องสมุดประชาชน "รังสรรค์ปัญญาไทย"

วัดสุทัศน์

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร

หอศิลป์ ถนนเจ้าฟ้า

2.2.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน

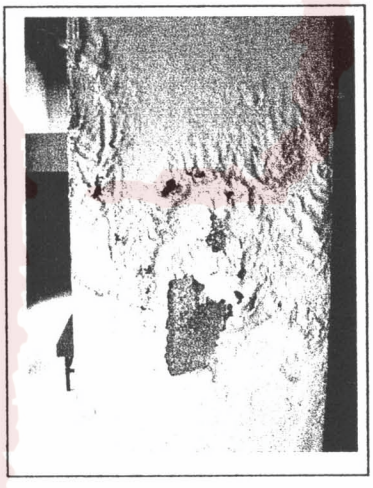
2) การบริหารจัดการ เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ขึ้นอยู่กับสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ ซึ่งมีหน้าที่พัฒนาบุคลากรและจัดอบรมในหน่วยงานด้วย เพราะฉะนั้นงบประมาณที่ได้มาจึงต้องนำไปใช้สำหรับการอบรมเป็นหลัก แต่ในส่วนงานพิพิธภัณฑ์ ไม่ได้รับความสนใจมากนัก เนื่องจากผู้บริหารเข้าใจว่างานพิพิธภัณฑ์ คือการจัดแสดงวัตถุเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3) งบประมาณ ที่ได้มามีจำกัด และต้องไปใช้สำหรับจัดอบรมด้วย จึงทำได้เพียงจัดทำเอกสารเผยแพร่เท่านั้น

4) อาคารจัดแสดงชำรุด เนื่องจากเป็นอาคารตั้งแต่สมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 มีอายุร่วม 100 ปี มีปัญหาเรื่องหลังคารั่วและมีความชื้นสูง ซึ่งในการจัดการต้องให้กรมศิลป์เข้ามาช่วยดูแล แต่ในกระบวนการราชการมีขั้นตอนและใช้เวลามาก ทำให้บางครั้งไม่สามารถแก้ไขได้ทันท่วงที

2.2.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) อาคารจัดแสดงมี 4 อาคาร แต่มีบุคลากรเพียงคนเดียว ในการนำชม ปิดประตูหรือเปิดห้องแต่ละห้อง ทำให้ไม่สามารถเดินชมได้อย่างต่อเนื่อง

จุดแข็ง

1) พิพิธภัณฑ์มีสถานที่ตั้งอยู่กลางเมือง เดินทางสะดวก

2) มีการจัดแสดงแบบจำลองประกอบแสงสีเสียง โดยจัดเนื้อหาให้สอดคล้องไปกับสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้จริง ช่วยให้เห็นภาพและบรรยากาศได้ชัดเจนขึ้น

2.2.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.3 พิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย (Thai Press Museum)

2.3.1 ที่อยู่และการติดต่อ

สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

เลขที่ 299 ถ. นครราชสีมา เขตดุสิต

กรุงเทพฯ รหัสไปรษณีย์ 10300

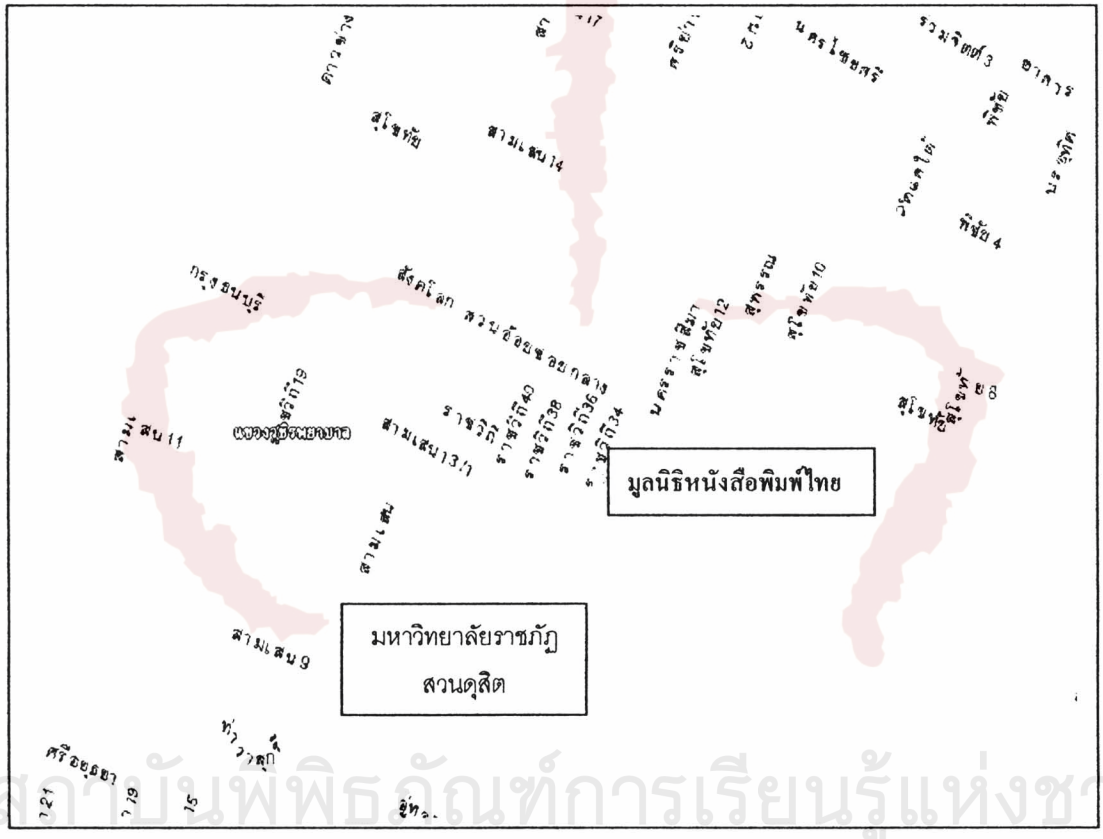
โทรศัพท์ 0-2669-7124-6

โทรสาร 0-2241-5929

E-mail: thaipressasso@gmail.com

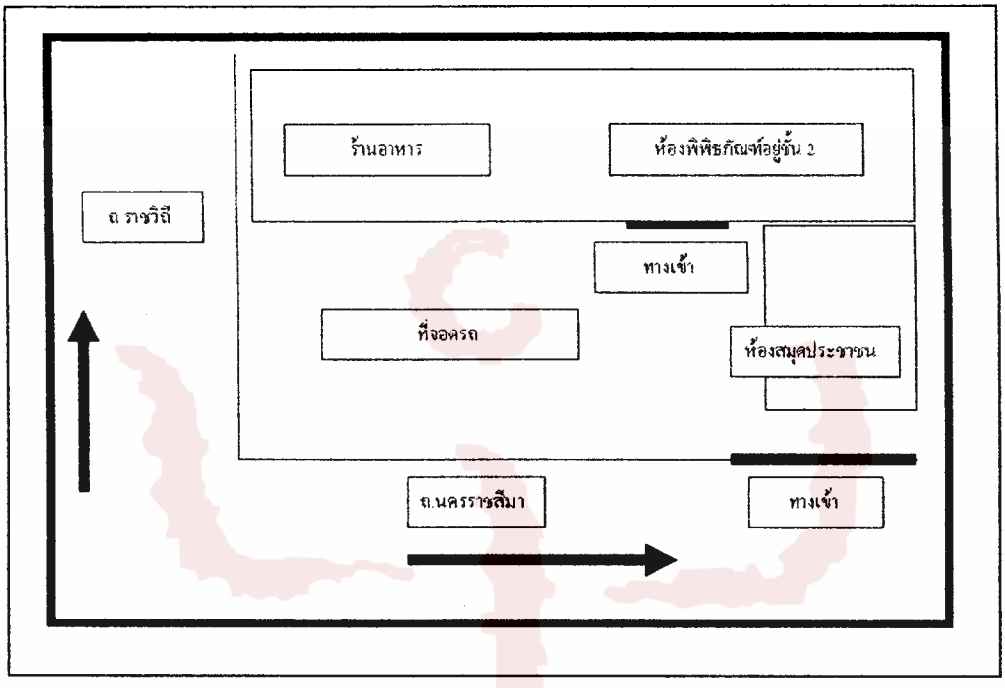
Website: www.thaipressasso.com

2.3.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

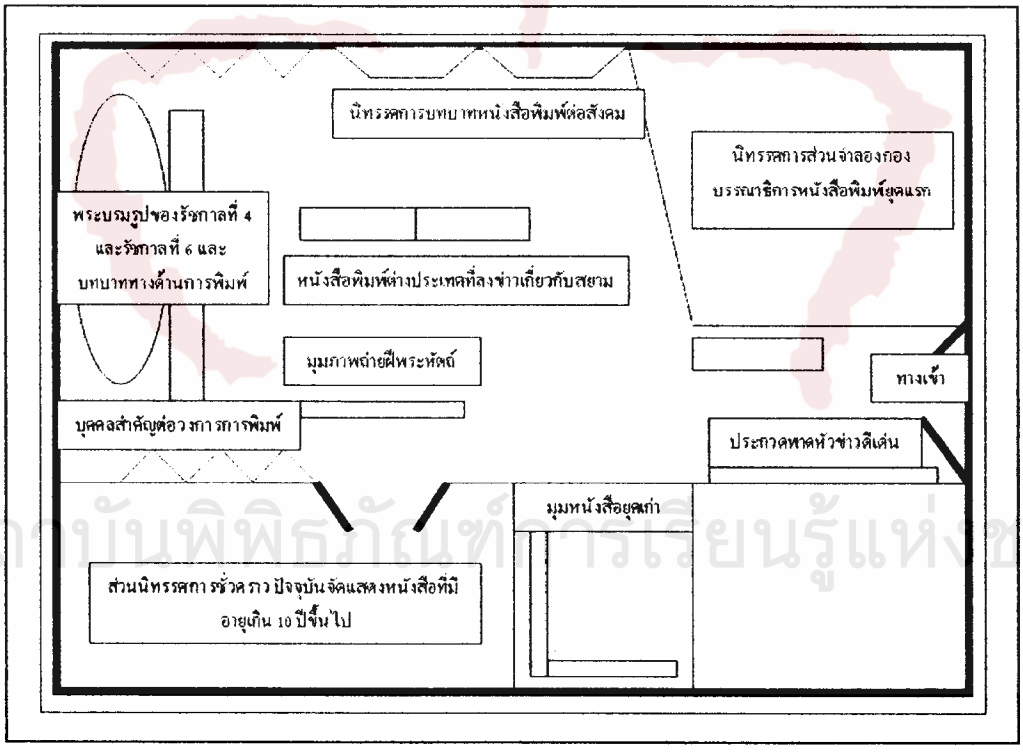
แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงที่ตั้งภายในสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

2.3.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

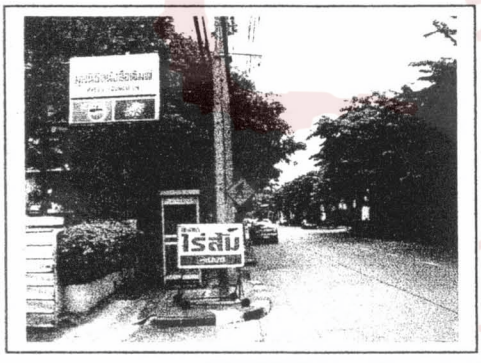

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

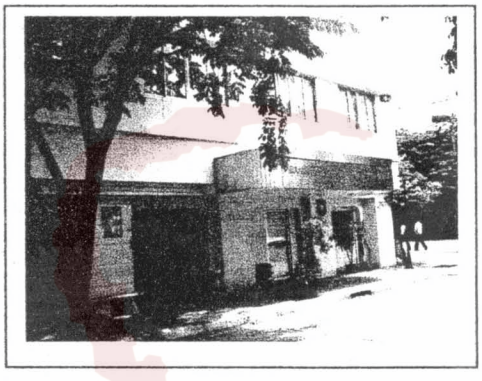
ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ถึง 3 ด้านหน้าสมาคมหนังสือพิมพ์ไทย

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพไทย

ภาพที่ 5 ห้องสมุดประชาชน ชินโสภณพนิช

ภาพที่ 6 พิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย ตั้งอยู่บนชั้น 2 ของอาคาร

1	2
3	4
5	6

2.3.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: คุณปัทมา นามวงษา
ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์-สารสนเทศ
หน่วยงาน: มูลนิธิหนังสือพิมพ์ สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

2.3.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 10.00 -17.00 น. (หยุดวันนักขัตฤกษ์)
การเข้าชมต้องนัดหมายก่อนล่วงหน้าตามวันเวลาดังกล่าว

2.3.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.3.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เป็นความคิดที่ริเริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยแรก ที่นายชัยรัตน์ คำนวณได้รับเลือกตั้งเป็นนายกสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อปี พ.ศ.2531 โครงการได้รับการสนับสนุนการก่อสร้างอาคารจากมูลนิธิธนาคารกรุงเทพ และธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) โดยนายชาตรี โสภณพนิช กรรมการผู้จัดการใหญ่ในสมัยนั้น และบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยนายธรรมนูญ หวั่งหลี กรรมการผู้อำนวยการใหญ่ ได้เอื้อเฟื้อ การจัดทำพิพิธภัณฑ์ พร้อมเครื่องมืออุปกรณ์อย่างครบถ้วน

สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน ชุดหนึ่งประกอบด้วย รศ.สมควร กวียะ เป็นประธาน โดยมี ศ.เสฐียร พันธรังษี เป็นที่ปรึกษา ร่วมกับผู้รู้และเชี่ยวชาญ ในด้านประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ และกิจการหนังสือพิมพ์เมืองไทย แต่อดีตถึงปัจจุบัน ดำเนินการศึกษาจัด โครงสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้น และได้ตั้งกรรมการบริหารของสมาคมฯประกอบด้วย นายพลาดิศัย สิทธิธัญกิจ , นายบุตรดา ศรีเลิศชัย, นายประลองพล น้อมทางธรรม และนายเชาวน์ รูปเทวินทร์ ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านเป็นคณะกรรมการจัดทำสื่อ และควบคุมดูแล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การก่อสร้างพิพิธภัณฑ์ แห่งนี้จนแล้วเสร็จ ขอมอบพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทยแห่งนี้ ซึ่งเป็นแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย แด่สื่อมวลชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในวิวัฒนาการของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน โปรดช่วยกันดูแลรักษาไว้เป็นสมบัติของเราทุกคน และเยาวชนรุ่นหลังๆ ต่อไปในอนาคตด้วย

เจตนารมณ์ ในนานาอารยะประเทศทั่วโลก หนังสือพิมพ์ซึ่งได้รับการยกย่องว่าเป็นฐานันดรที่ ๔ ได้มีวิวัฒนาการจนกลายมาเป็นสถาบันหลักที่ค้ำจุนระบอบประชาธิปไตยไว้อย่างต่อเนื่อง อิสรเสรีภาพของหนังสือพิมพ์เป็นประจักษ์พยานสำคัญที่ส่อแสดงถึงความเป็นประชาธิปไตยของสังคม แต่กว่าจะมาถึงจุดนี้ได้นั้นหนังสือพิมพ์ได้มีการดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิและ หน้าที่ในการเสนอข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการข่าวสารอันเป็นความต้องการพื้นฐานของสังคม

หนังสือพิมพ์ในสังคมไทยก็เฉกเช่นกิจการหนังสือพิมพ์ในอารยประเทศที่ได้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อความอยู่รอดและเพื่อสิทธิเสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร วิวัฒนาการต่างๆ ในแต่ละยุคแต่ละสมัยของหนังสือพิมพ์ไทยนั้น ควรค่าแก่การศึกษาอย่างยิ่ง เพราะหนังสือพิมพ์ก็คือ ข่าวของประวัติศาสตร์นั่นเอง

ด้วยเหตุแห่งความสำคัญเช่นนี้ สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งเป็นสมาคมฯ ของผู้ประกอบวิชาชีพแขนงต่างๆในวงการหนังสือพิมพ์ อันเป็นสถาบันศูนย์ รวมของหนังสือพิมพ์สถาบันแรกด้วยความริเริ่มของ คุณชัยรัตน์ คำนวณ นายกสมาคมปัจจุบัน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารสมาคมฯ ได้มีมติให้จัดทำโครงการ "พิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย" ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมเอกสารหลักฐานต่างๆในวงการหนังสือพิมพ์ไทย โดยจะร่วมมือกับสถาบันการศึกษา สถาบันวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จัดตั้งเป็น "พิพิธภัณฑ์" ขึ้นเพื่อเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าของผู้สนใจในวิชาการแขนงนี้สืบต่อไป

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.3.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล ผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพิมพ์และวงการหนังสือพิมพ์ของประเทศไทย

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านการพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ของไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

3) เทคโนโลยีและจักรกลจัดแสดง วิวัฒนาการของเครื่องจักรและแท่นพิมพ์ตั้งแต่สมัยการพิมพ์ยุคแรก และขั้นตอนการทำหนังสือพิมพ์สมัยก่อนจนมาถึงปัจจุบัน

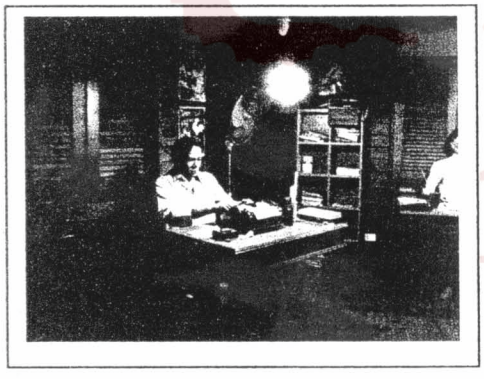
แนวคิดของนิทรรศการ

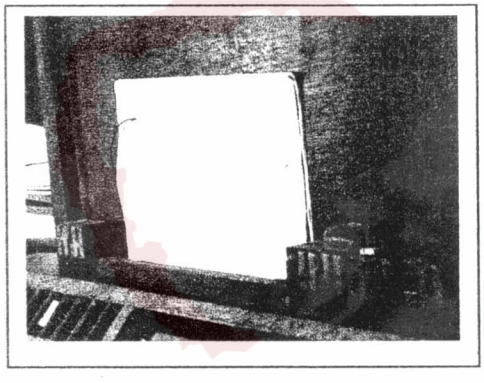
ส่วนที่ 1 แสดงประวัติความเป็นมาของหนังสือพิมพ์ไทย ตั้งแต่เริ่มแรก โดยเน้นเฉพาะส่วนที่เสนอข่าวสารการพิมพ์เผยแพร่ รวมทั้งประวัติตัวพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับ การทำหนังสือพิมพ์ในอดีต พร้อมกับเสนอเนื้อหาที่ทำให้เห็น ลักษณะของ กองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในสมัยนั้น (รัชกาลที่ 5-6) ประวัติความเป็นมาของหนังสือพิมพ์ไทย เน้นการพิมพ์หนังสือพิมพ์ไทยในยุคแรก หนังสือพิมพ์ที่ออกในสมัยแรก โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่มีบทบาทสำคัญในการพิมพ์ การเริ่มต้นรูปแบบ และการริเริ่มเสนอข่าวสาร ข่าวภาพ บทความ และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคม เช่นออกประกาศ มีกฎหมายควบคุม และการตั้งสำนักงาน เป็นต้น การแสดงที่จัดในมุมใช้ป้ายนิทรรศการ ภาพถ่าย, หนังสือตัวอย่าง จำลองหน้าหนังสือพิมพ์ที่มีข้อความสำคัญ, วิดีทัศน์เสนอเรื่องราวของความเป็นมา ของหนังสือพิมพ์ทั้งของจริงและจำลองที่แสดงเรื่องราวของหนังสือพิมพ์ สำนักงานของหนังสือพิมพ์ในอดีต เน้นสภาพห้องหรือสำนักงานของหนังสือพิมพ์ ที่สามารถแสดงลักษณะของหน้าที่ต่างๆในกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ตั้งแต่ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ ช่างภาพ ช่างเรียง และนักเขียนคอลัมน์ให้มีบรรยากาศสมจริงกับการทำงานในสมัยนั้นๆ และมีการจำลองโต๊ะบรรณาธิการเป็นโต๊ะเก้าอี้ไม้แบบเก่า โต๊ะนักข่าว เป็นโต๊ะที่ใช้รวมสำหรับประชุมข่าวและใช้เขียนข่าว มีกะบะเรียงตัวอักษร ตั้งแต่ ก ถึง ฮ กระดาษคั่นและแท่นพิมพ์ ซึ่งจำลองแท่นพิมพ์รุ่นแรกที่ใช้ในเมืองไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ถึง 3 จัดจำลองบรรยากาศของกองบรรราธิการหนังสือพิมพ์ในยุคแรก

ภาพที่ 4 คอมพิวเตอร์บรรยายประวัติและความ

ภาพที่ 5 กระบะเรียงตัวอักษร

ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่างสิ่งพิมพ์ในสมัยก่อน

แนวคิดของนิทรรศการ

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่แสดงบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในอดีต โดยรวบรวมเนื้อหาและประเด็นต่างๆที่สำคัญ ชี้ให้เห็นความสำคัญหรือการที่มีส่วนร่วมของหนังสือพิมพ์ เช่น ด้านการเมือง เสนอการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของหนังสือพิมพ์ โดยยกเลิก ปร.42 การเสนอบทความแสดงความคิดเห็นต่อรัฐบาล จนมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การต่อสู้เพื่อประชาชนโดยคนหนังสือพิมพ์ การมีส่วนร่วม ในการต่อสู้กับลัทธิเผด็จการและอำนาจอธรรม การเสนอภาพและข่าวทางการเมือง การปฏิวัติ และเหตุการณ์สำคัญทางเมือง ด้านเศรษฐกิจ เสนอสถานภาพทางเศรษฐกิจโลก การต่อสู้เพื่อปากท้องของประชาชน การรายงานฐานะเศรษฐกิจของประเทศ การเริ่มต้นของหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจในเมืองไทย ด้านสังคม เสนอผลกระทบของภัยที่มีต่อประชาชน รายงานข่าวที่ทำให้สังคมเสื่อมโทรม การมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือและบรรเทาความทุกข์ยากของประชาชน การแสดงประชามติเพื่อส่วนรวม การจัดแสดงนั้นได้จัดทำเป็นตู้นิทรรศการที่ภายในสามารถติดตั้งเครื่องฉายวิดีทัศน์ สำหรับฉายสารคดีสั้นเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการ ภายในนั้นใช้จัดนิทรรศการ และสิ่งของที่เกี่ยวข้องได้โดยเสนอเป็นภาพเหตุการณ์ บทความจากหนังสือพิมพ์ ประกาศเปิดหนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศและใบปลิว และอื่นๆ เป็นต้น โดยเน้นการทำงานของหนังสือพิมพ์และนักหนังสือพิมพ์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

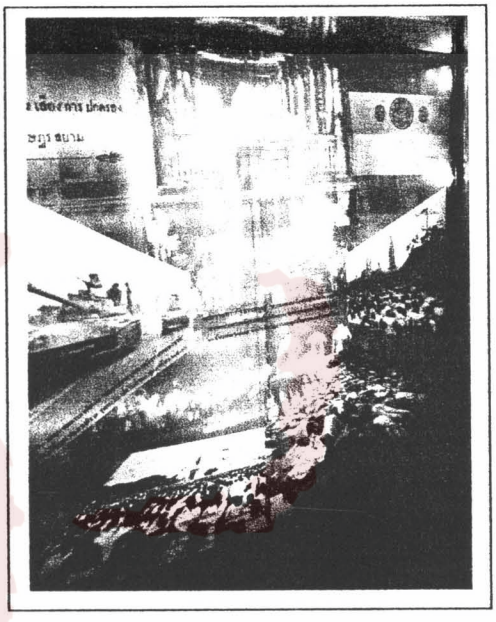

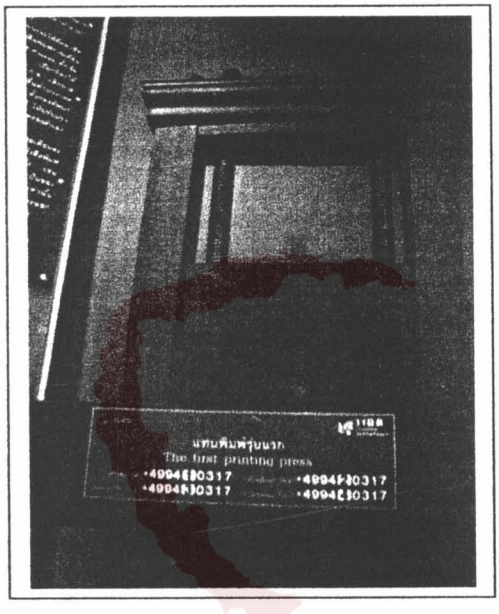
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1 2

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงในส่วนบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการเมือง เศรษฐกิจ และสงคมในอดีต

3	4
5	6

ภาพที่ 3 และ 4 จัดแสดงภาพข่าวในเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคม และชีวิตความเป็นอยู่ในอดีต

ภาพที่ 5 แท่นพิมพ์รุ่นแรก

ภาพที่ 6 ส่วนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์สำคัญในอดีต

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

ส่วนที่ 3 เป็นส่วนที่จัดแสดงบุคคลสำคัญที่เป็นแบบอย่างของวงการหนังสือพิมพ์ โดยเน้นการสร้างหรือก่อตั้งหนังสือพิมพ์เป็นหลัก โดยจัดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 **ส่วนแรก** เป็นพระบรมรูปรัชกาลที่ 4 และพระบรมรูปรัชกาลที่ 6 ประทับยืนอยู่บนแท่นเด่น มีฉากหลังสวยงาม สะดุดตา ประกอบด้วยนิทรรศการเรื่องราวของทั้งสองพระองค์ มีตู้ใส่เอกสารหนังสือพิมพ์ ภาพประกอบและอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับ หนังสือพิมพ์

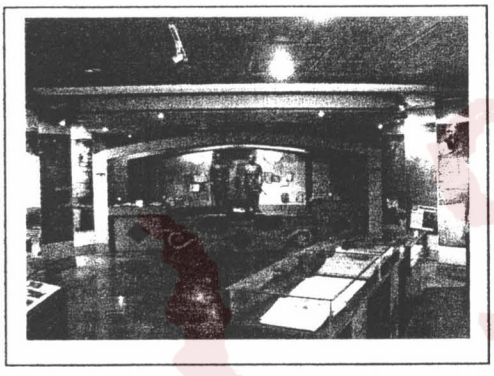
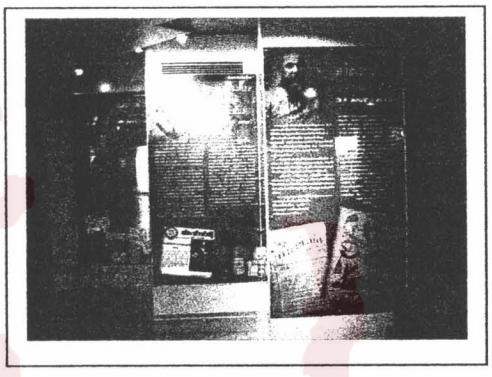
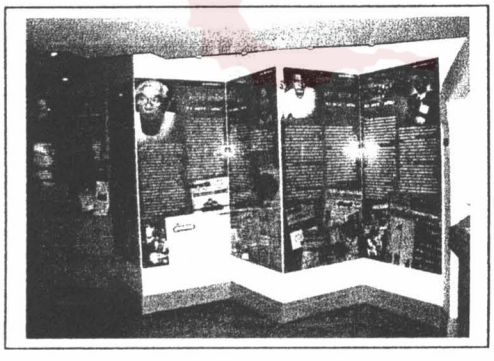
3.2 **ส่วนที่สอง** เป็นส่วนที่แสดงผลงานของนักหนังสือพิมพ์อาวุโสในอดีตที่เป็นผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์อาชีพ ซึ่งผลงานของท่านถือเป็นแบบอย่างที่สมควรยกย่อง และสามารถศึกษาทิศทางของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ได้จัดเป็นตู้นิทรรศการที่แสดงสิ่งของ ตัวอย่างบทความหนังสือพิมพ์ ภาพเหตุการณ์ที่ทำงานและภาพนักหนังสือพิมพ์ผู้นั้น

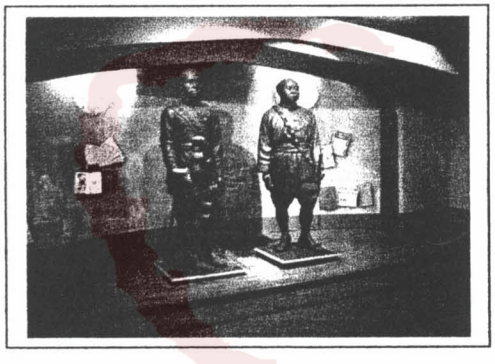
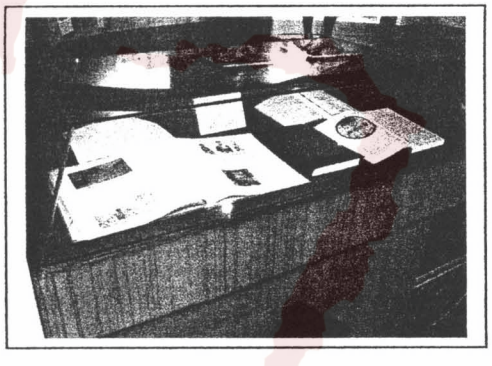
นักหนังสือพิมพ์อาวุโส 10 ท่านแรก ที่จัดแสดงมีดังนี้

1. ท่านเทียนวรรณ
2. พระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์ (น.ม.ส.)
3. พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงษ์ประพันธ์
4. นายกุหลาย สายประดิษฐ์
5. นายเฉลิม วุฒิโฆษิต
6. นายโชติ แพร่พันธ์
7. นายมาลัย ชูพินิจ
8. ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
9. นายเสฐียร พันธรังษี
10. นายอิศรา อมันตกุล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 การจัดแสดงส่วนบุคคลสำคัญที่เป็นแบบอย่างของวงการหนังสือพิมพ์

ภาพที่ 2-3 แสดงผลงานของนักหนังสือพิมพ์อาวุโสในอดีตที่เป็นผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ และนักหนังสือพิมพ์อาชีพ

ภาพที่ 4 หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสที่ลงข่าวเกี่ยวกับสยาม และหนังสือพิมพ์ในสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5

ภาพที่ 5 และ 6 บทบาททางด้านการพิมพ์ของพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 และรัชกาลที่ 6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

ส่วนที่ 4 เป็นส่วนที่แสดงนิทรรศการเกี่ยวกับกองบรรณาธิการในอนาคต และการจัดนิทรรศการชั่วคราว ปัจจุบันจัดแสดงหนังสือที่มีอายุเกิน 10 ปีขึ้นไป

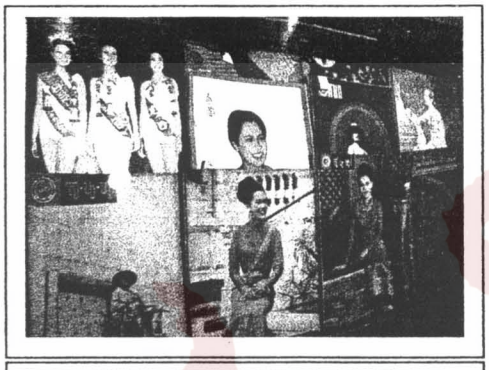

1	2
3	4

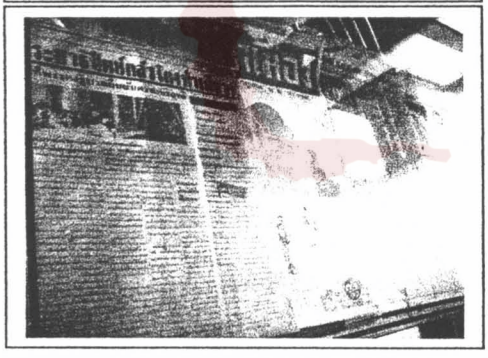
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

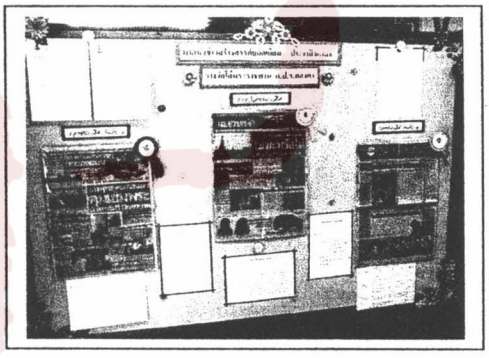
ภาพที่ 1 ห้องนิทรรศการหนังสือพิมพ์ไทย

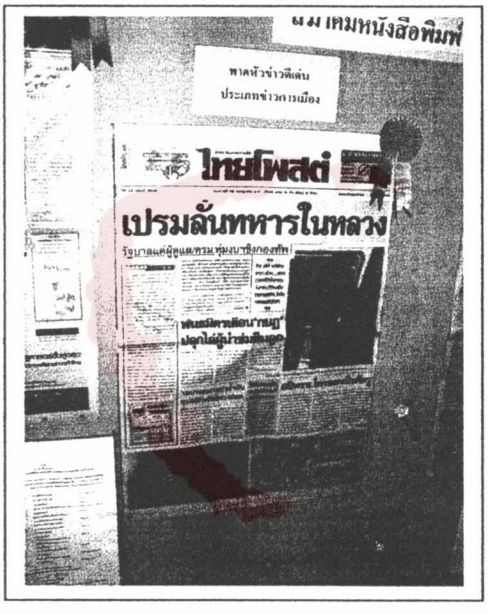
ภาพที่ 2-4 การจัดแสดงภายใน

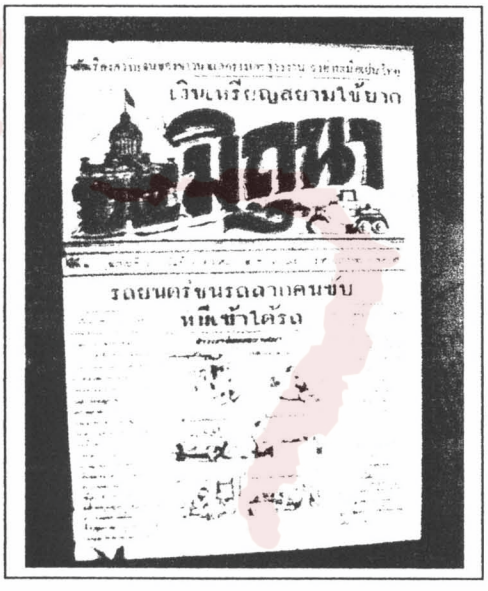

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 หนังสือยุดเก่า

ภาพที่ 2 หนังสือพิมพ์และนิตยสารในอดีต

ภาพที่ 3 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับที่ 2 และหนังสือพิมพ์บางกอกอโพสต์ฉบับแรก

ภาพที่ 4 – 5 นิทรรศการประกวดพาดหัวข่าวดีเด่นและพาดหัวข่าวสร้างสรรค์ยอดเยี่ยม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 6 หนังสือสมัยก่อน

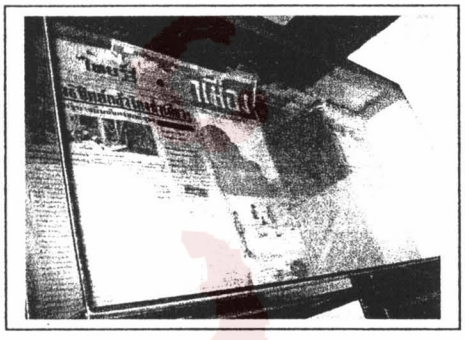
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

หนังสือ, หนังสือพิมพ์, และอุปกรณ์การพิมพ์

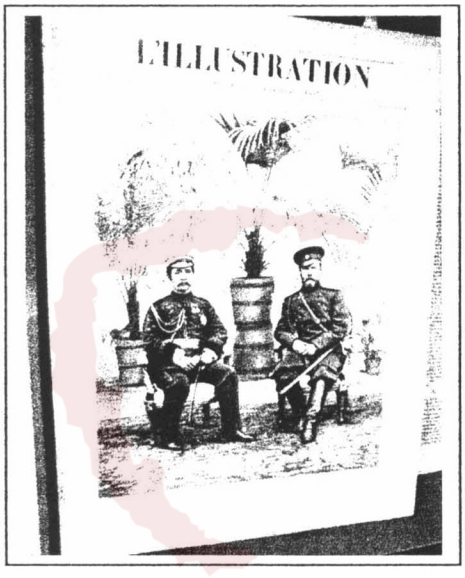

สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

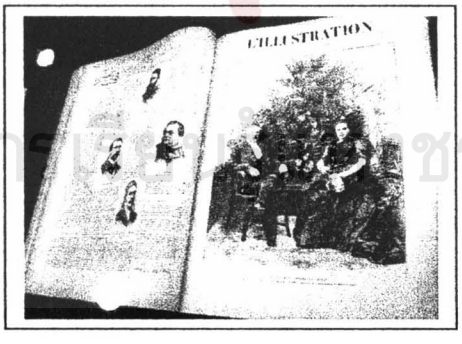
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับที่ 2 และหนังสือพิมพ์บางกอกอโพสต์ฉบับแรก

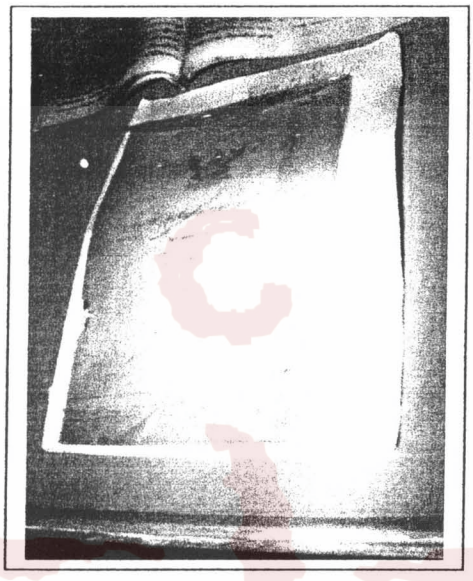

ชื่อ หนังสือพิมพ์ฝรั่งเศสและหนังสือพิมพ์
ต่างประเทศที่ลงข่าวเกี่ยวกับประเทศสยาม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

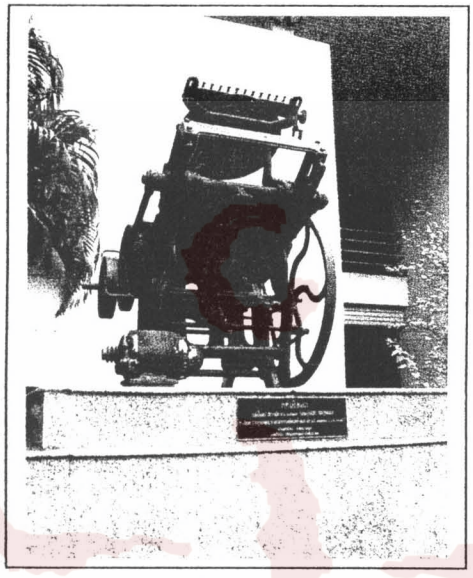

ชื่อ พระราชนิพนธ์และหนังสือพิมพ์ราชการในสมัยพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อ เครื่องพิมพ์อายุ 200 ปี

ชื่อ "แท่นโชลก" สร้างเมื่อ พ.ศ. 2428 ในมลรัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา โรงพิมพ์ ราษฎร์เจริญนำเข้ามาในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2433 (ร.ศ.108)

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน

ประวัติหนังสือพิมพ์ที่มีอายุเกิน 10 ปีขึ้นไป

กิจกรรม

1) อบรมเพิ่มศักยภาพและสุขภาพดีแก่สื่อมวลชน (รุ่นใหม่)

2.3.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.3.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.3.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ 8 รวม ปฏิบัติงานในหน้าที่ต่างๆ ดังนี้

1) คณะกรรมการบริหารสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยฯ /มูลนิธิหนังสือพิมพ์
2) คณะกรรมการอำนวยการพิพิธภัณฑ์
3) ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์
4) เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์-สารสนเทศ
5) เจ้าหน้าที่ฝ่ายอาคาร-สถานที่/ งานสารบรรณ
6) เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชี-การเงิน
7) เจ้าหน้าที่ Website
8) แม่บ้าน-ทำความสะอาด

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
2) นักวิชาการ นักวิจัย
3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
4) บุคคลทั่วไป
5) นักท่องเที่ยวในประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

พ.ศ. 2548	มกราคม-มิถุนายน	726 คน
	กรกฎาคม-ธันวาคม	87 คน
พ.ศ. 2549	มกราคม-มิถุนายน	200 คน
	กรกฎาคม-ธันวาคม	198 คน
พ.ศ. 2550	มกราคม-มิถุนายน	212 คน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

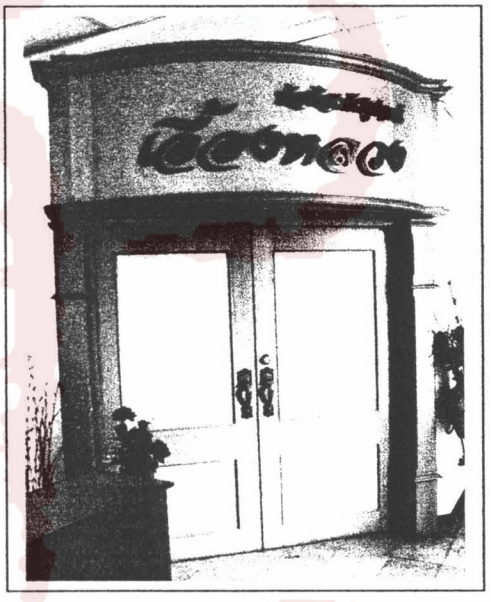
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล,บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้

ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

ลานจอดรถ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ห้องสมุดประชาชน ชินโสภณพนิช

ภาพที่ 2 บริการโสตทัศนูปกรณ์

ภาพที่ 3 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

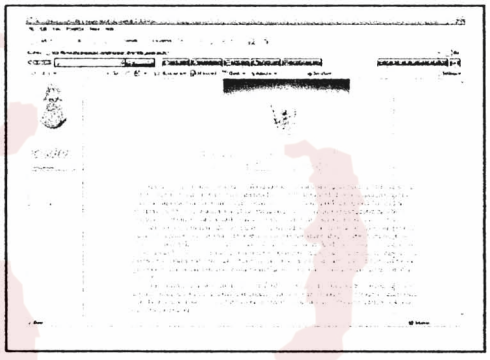
ภาพที่ 4 ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์และเวบไซต์

1	2

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 การเผยแพร่ข้อมูลทางเวบไซต์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.3.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์ช้างต้น

พระที่นั่งวิมานเมฆ

สวนสัตว์ดุสิต

หอสมุดแห่งชาติ-หอจดหมายเหตุแห่งชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.3.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณในการจัดการไม่เพียงพอ ต้องรอปันงบจากหลายส่วน

2) บุคลากรไม่เพียงพอ ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรงเพียงคนเดียวซึ่งต้องทำงานในส่วนสารสนเทศควบคู่ไปด้วย ทำให้เวลามีคณะมาเยี่ยมชมไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง

3) การประชาสัมพันธ์ยังทำได้ไม่ทั่วถึง มีเพียงเอกสารแนะนำกับเวบไซต์ ซึ่งส่วนใหญ่จะทราบกันในกลุ่มเล็กๆ เช่นนักวิชาการหรือนักศึกษาสาขานิเทศเท่านั้น

2.3.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) การจัดแสดงโดยรวมคงที่ โดยเฉพาะในส่วนของนิทรรศการชั่วคราว ยังไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมข้อมูลใหม่ๆ ลงไป

จุดแข็ง

1) มีการให้บริการที่ครบถ้วนในด้านหนังสือพิมพ์โดยตรง ทั้งการค้นคว้าข้อมูลเชิงลึกและการศึกษาในภาพรวม

2) ตั้งอยู่ใจกลางเมือง การเดินทางสะดวก มีบริการที่จอดรถ และยังอยู่ใกล้แหล่งเรียนรู้สำคัญๆ อีกหลายแห่ง

2.3.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) การปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมข้อมูลจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.4 **พิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก**

2.4.1 **ที่อยู่และการติดต่อ**

พิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก

อาคารกองวิทยาการ กรมการสัตว์ทหารบก

94 หมู่ 3 ตำบลธรรมศาลา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

รหัสไปรษณีย์ 73000

โทรศัพท์ 0-3425-4517 ต่อ 50519 โทรสาร 0-3421-1153

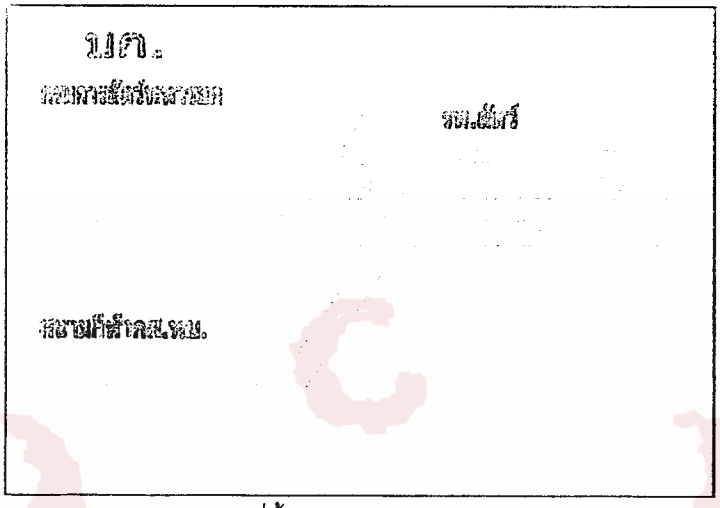
Website: -

2.4.2 **แผนที่แสดงที่ตั้ง**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

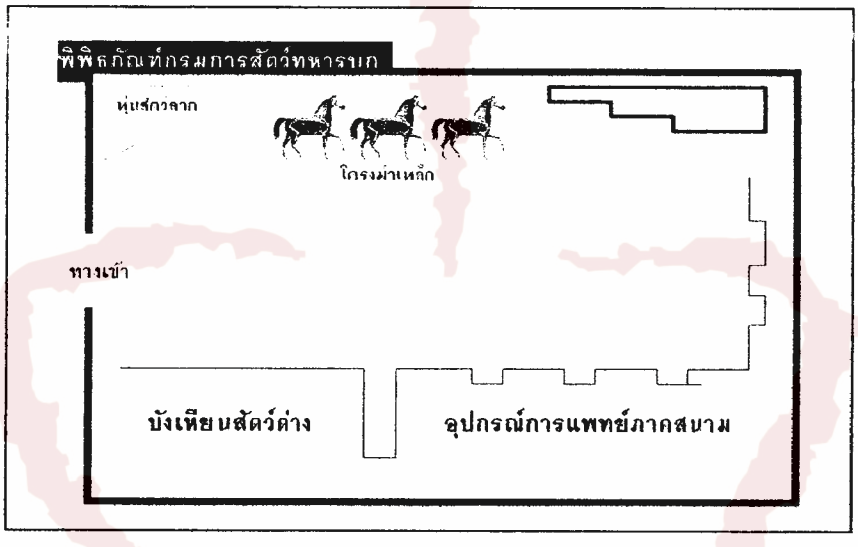
แผนที่แสดงที่ตั้งของกรมการสัตว์ทหารบก นครปฐม

แผนผังแสดงที่ตั้งกองวิทยาการ กรมการสัตว์ทหารบก

2.4.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ห้อง แบ่งออก 4 หัวข้อสำคัญดังนี้

แผนผังการจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก

มีการจัดแบ่งเรื่องราวเป็นส่วนต่างๆ จำนวน 4 ประเด็น ดังนี้

ส่วนที่ 1 หุ่นสัตว์ลาก

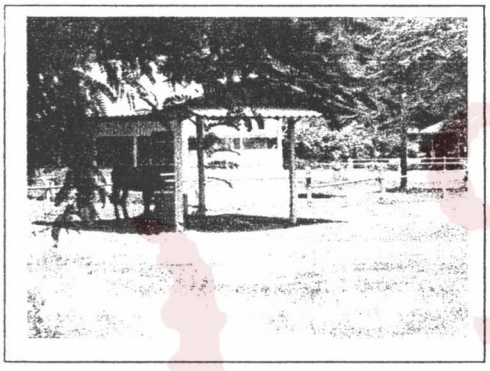
ส่วนที่ 2 โครงม้าเหล็ก

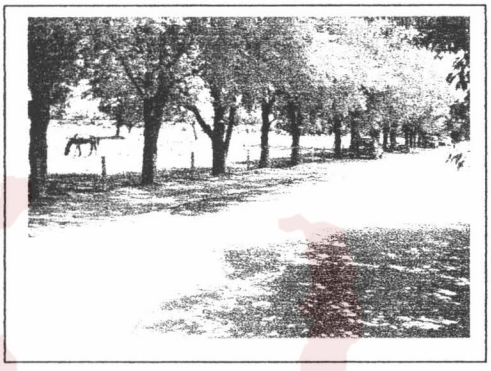
ส่วนที่ 3 บังเหียนสัตว์

ส่วนที่ 4 อุปกรณ์การแพทย์ภาคสนาม

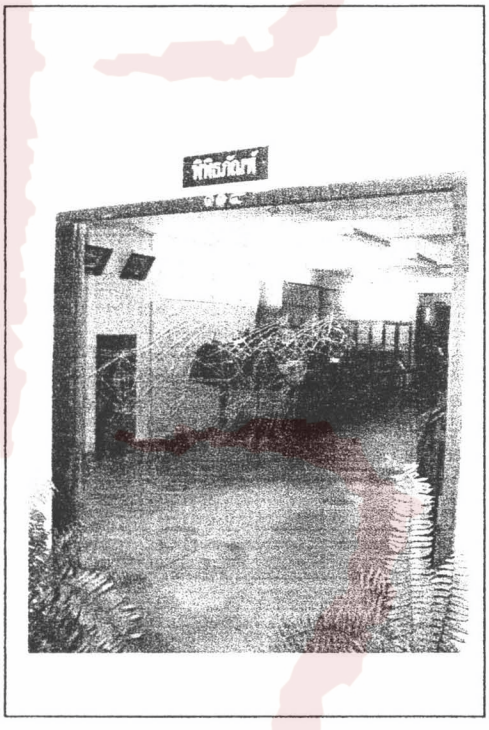
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1-2 ภาพถ่ายภายในกรมการสัตว์ทหารบก ค่ายทองฑีฆายุ

ภาพที่ 3 อาคารวิทยาการ กรมการสัตว์ทหารบก ค่ายทองฑีฆายุ

ภาพที่ 4 ทางเข้าพิพิธภัณฑ์ ซึ่งเป็นห้องในบริเวณชั้น 1

ภาพที่ 5 พิพิธภัณฑ์กรมการสัตว์ทหารบก

1	2
3	5
4	

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

2.4.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ร้อยเอกหญิง ดวงมณี กสิบุตร

ตำแหน่ง เจ้าหน้าบรรณารักษ์และพิพิธภัณฑ์

2.4.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 09.00 - 16.00 น. เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

2.4.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 2 วันทำการ

2.4.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

กรมการสัตว์ทหารบก มีประวัติความเป็นมาหลายทศวรรษ เริ่มตั้งแต่มีการใช้สัตว์พาหนะในกองทัพบก แต่ยังไม่ได้มีการจัดหน่วยที่แน่นอนจนกระทั่ง เมื่อ พ.ศ.2443 ได้เริ่มจัดหน่วยที่ดำเนินการรักษาพยาบาลสัตว์ ในกองทัพบก ซึ่ง พล.ต. หม่อมเจ้าทองฑีฆายุ ทองใหญ่ (ขณะนั้นยศร้อยโท) ทรงสำเร็จการศึกษาจากประเทศรัสเซีย และทรงเป็นผู้ก่อตั้งโณงเรียนสัตว์แพทย์ทหารบก นับเป็นโรงเรียนสัตวแพทย์แห่งแรกของประเทศไทย

พ.ศ.2496 เนื่องจากกิจการด้านสัตว์รักษ์และเสบียงสัตว์ มีความเจริญเป็นอย่างมาก จึงได้จัดตั้ง กรมการสัตว์ทหารบก เป็นหน่วยขึ้นตรงของกองทัพบก ในวันที่ 14 พฤศจิกายน 2496 มีที่ตั้งบริเวณ ถนนศรีอยุธยา พญาไท กรุงเทพมหานคร

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

พ.ศ.2515 ย้ายหน่วยมาตั้งที่ ต.ธรรมศาลา อ.เมือง จ.นครปฐม และพิพิธภัณฑ์ก็ได้ก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ.2528 เพื่อเป็นการระลึกถึง พล.ต. หม่อมเจ้าทองฑีฆายุ ทองใหญ่ พระบิดาเหล่าทหารการสัตว์ และรวบรวมประวัติความเป็นมาของหน่วย ซึ่งตั้งอยู่ภายในอาคารชั้นล่าง กองวิทยาการ ภายในกรมการสัตว์ทหารบก โดยอยู่ในความรับผิดชอบของกองวิทยาการ

2.4.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) เทคโนโลยีและจักรกล เกี่ยวกับการสัตว์แพทย์

2) วิทยาศาสตร์ เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์

แนวคิดของนิทรรศการ

นิทรรศการแบ่ง เป็น 4 ส่วนดังนี้

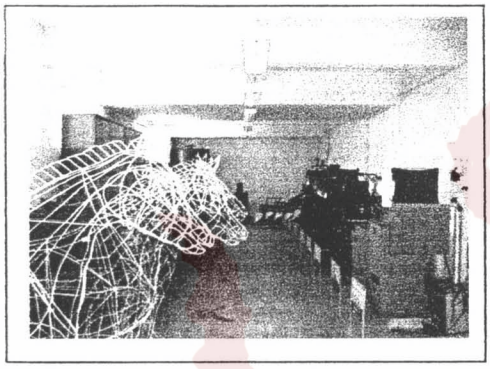
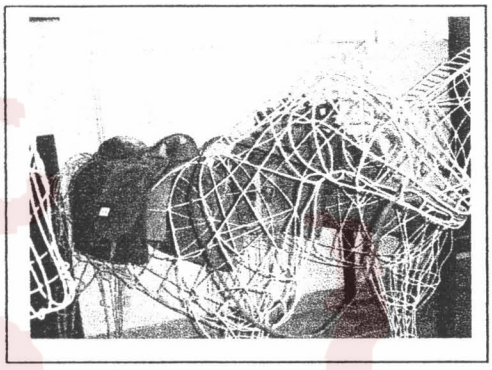
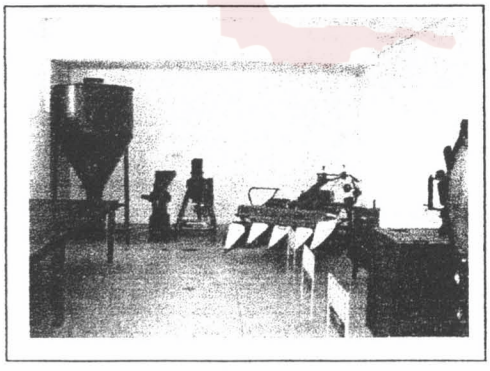
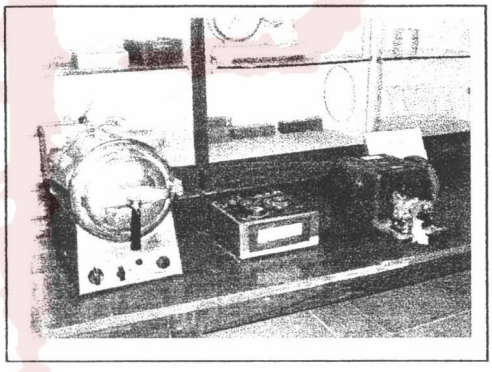
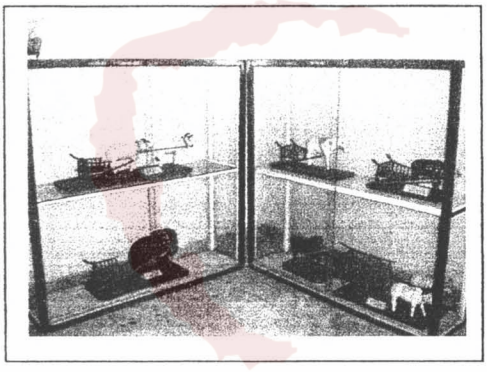
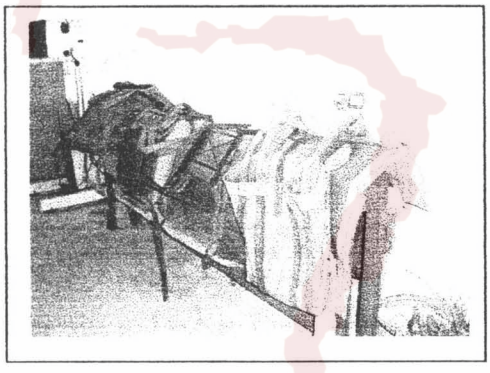
ส่วนที่ 1 จัดแสดงหุ่นจำลองสัตว์ทางทหารและสัตว์พาหนะ เพื่อสนับสนุนหน่วยกำลังรบในพื้นที่ธุรกันดาร

ส่วนที่ 2 จัดแสดงเครื่องมือด้านสัตว์แพทย์ที่ใช้ในการรักษาพยาบาลสัตว์ยุคเริ่มต้นตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ค้นคว้าในการค้นคว่ซึ่งใช้จริงตั้งแต่ พ.ศ. 2514

ส่วนที่ 3 จัดแสดงเครื่องมือด้านการเกษตร ผลิตหญ้า และผลผลิตทางการเกษตร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1-2 จัดแสดงหุ่นจำลองสัตว์ทางทหารและสัตว์พาหนะ เพื่อสนับสนุนหน่วยกำลังรบในพื้นที่ธุรกันดาร

ภาพที่ 3-4 จัดแสดงเครื่องมือด้านสัตว์แพทย์ที่ใช้ในการรักษาพยาบาลสัตว์ยุคเริ่มต้น

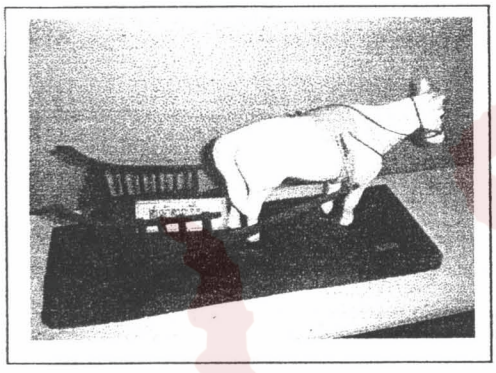
ภาพที่ 5 ภาพหุ่นจำลองสัตว์ทางทหารและสัตว์พาหนะ

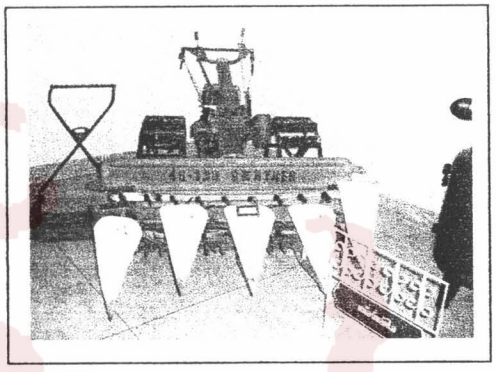
ภาพที่ 6 อุปกรณ์สำหรับสัตว์พาหนะ

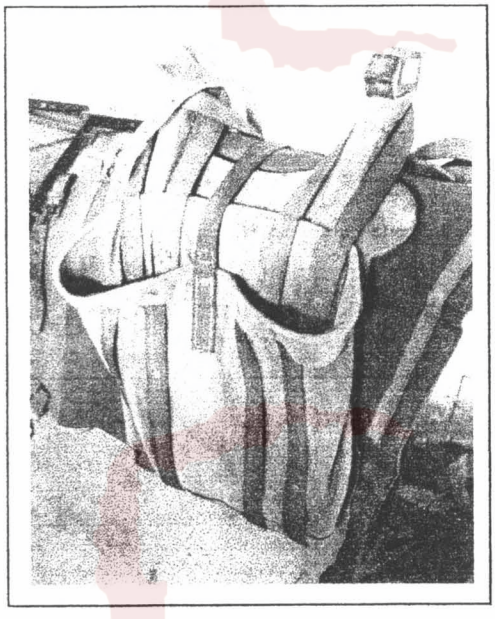
1	2
3	4
5	6

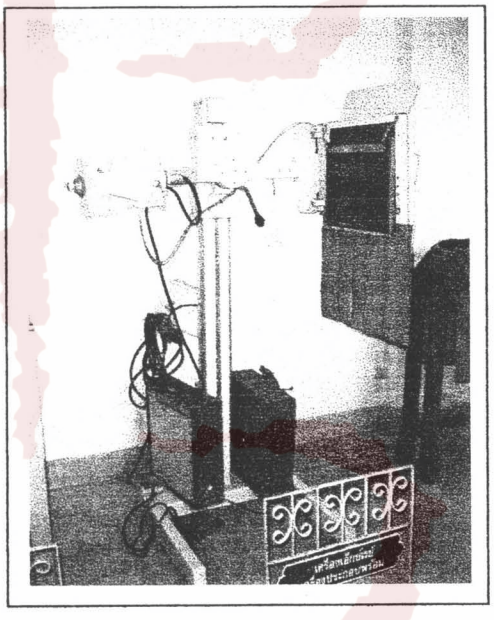
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1หุ่นจำลอง

ภาพที่ 2 เครื่องมือการเกษตร

ภาพที่ 3 เครื่องสัตวภัณฑ์

ภาพที่ 4 เครื่องมือด้านสัตว์แพทย์

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

ชื่อวัตถุ

ประเภท **กำหนดอายุ**

คำบรรยาย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.4.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีทั้งหมด

2.4.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.4.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) ร.อ.หญิงดวงมณี กสิบุตร เจ้าหน้าที่บรรณารักษ์และพิพิธภัณฑ์

2) จ.ส.อ. สุรเชษ จวงครุฑ ผู้ดูแลห้องพิพิธภัณฑ์

3) จ.ส.อ. ถนอม รวยภิรมย์ ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักเรียนหลักสูตรทหาร รร.กส.กส.ทบ.

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

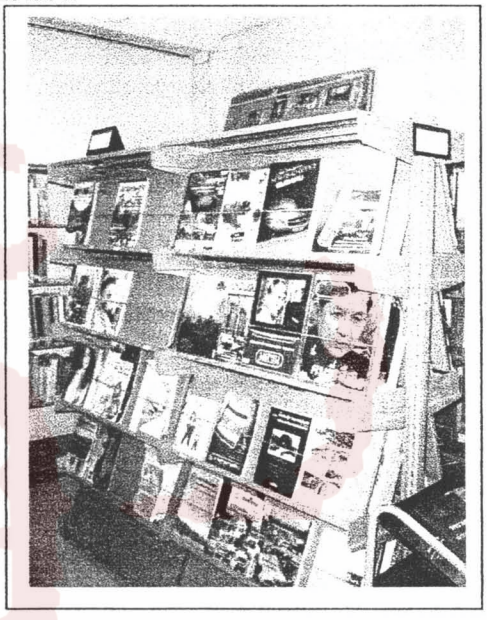
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ปี 2549 ประมาณ 2,500 คน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล ห้องสมุดซึ่งอยู่ภายในอาคารวิทยาการ

ภาพที่ 3 การบรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้

1	2
3	

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1-2 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.4.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

1)พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์

2.4.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ เนื่องจากไม่มีการเก็บค่าเข้าชม จึงทำให้ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษา และงบประมาณที่ทางการสนับก็ไม่เพียงพอ

2) บุคลากร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพพิพิธภัณฑ์ ทำให้นิทรรศการค่อนข้างหยุดนิ่ง และเจ้าหน้าที่ที่ดูแลอยู่ปัจจุบันนี้มีภาระในการรับผิดชอบงานห้องสมุดด้วย

2.4.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) นิทรรศการมีเนื้อหาอยู่เพียงการแสดงตัวตนของวัตถุ ซึ่งยังไม่ได้ปะติดต่อเป็นเรื่องราว ซึ่งทำให้ไม่เข้าใจข้อมูลได้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2) ห้องจัดแสดงค่อนข้างเล็ก และเตี้ย เนื่องจากวัตถุที่จัดแสดงค่อนข้างมีปริมาตร(เช่น โครงม้า) ทำให้เมื่อเข้าชมแล้วยังไม่สามารถสร้างบรรยากาศที่รื่นรมย์ ซึ่งถือเป็นอุปสรรคหนึ่งมนการเรียนรู้

จุดแข็ง

1) เป็นพิพิธภัณฑ์เฉพาะ ซึ่งน่าสนใจ และสามารถนำเนื้อหาไปพัฒนากิจกรรมต่างๆ ได้มากมายหลากหลาย

2.4.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.5 **พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์**

2.5.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์ วัดพระปฐมเจดีย์

ตำบล พระปฐมเจดีย์

อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000

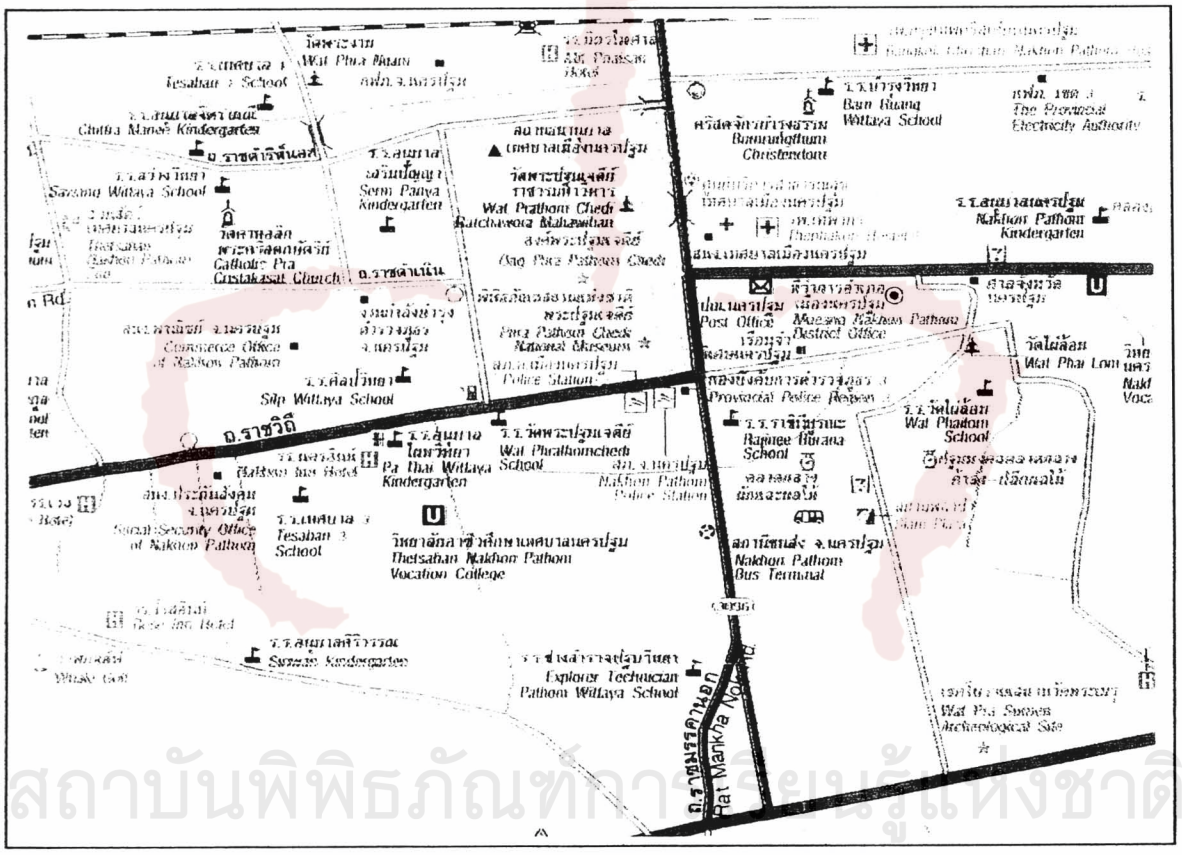
โทรศัพท์ 034-257-754, 034-242-143

โทรสาร 034-210-339

E-mail: -

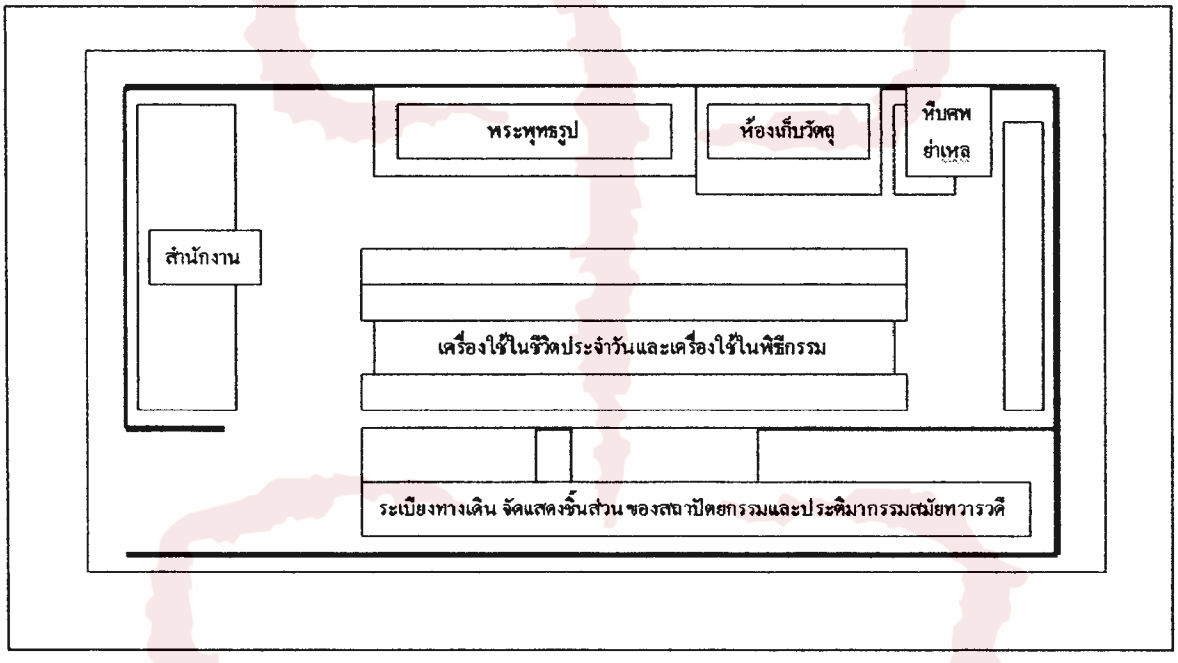
Website: -

2.5.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

ถ.ราชวิถี
ถ.ราชมรรคาใน
Rat Markha Nai Rd.
Wat Phra Pathom Chedi
Rajchawora Mahawihan
Wat Phra Pathom Chedi
Kindergarten
Wat Phra Pathom Chedi
Museum
Wat Phra Pathom Chedi
Nakhon Pathom Museum
Wat Phra Pathom Chedi
Nakhon Pathom Museum
Wat Phra Pathom Chedi
Nakhon Pathom

2.5.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

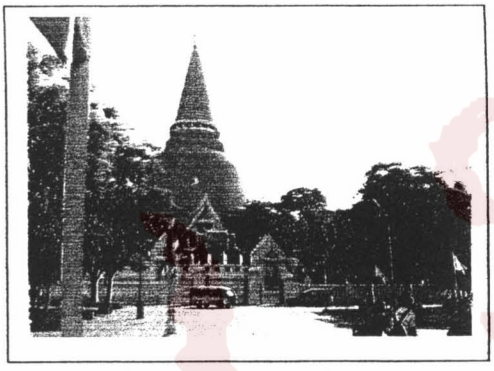
อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารวิหารหลังคาคลุมซึ่งตั้งอยู่บนลานชั้นสองขององค์พระปฐมเจดีย์ด้านทิศตะวันออก ภายในแบ่งพื้นที่ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนโถงจัดแสดง และระเบียงทางเดินด้านข้างที่ตรงกับประตูทางเข้า โดยระเบียงทางเดินจัดแสดงธรรมจักรและปูนปั้นประดับสถาปัตยกรรมและศาสนสถานสมัยทวารวดี ในส่วนนี้เข้าออกได้ทางเดียวซึ่งจะเดินไปบรรจบกับประตูทางเข้าห้องโถงจัดแสดง ภายในแบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 แถว จัดแสดงวัตถุในตู้กระจกตามหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงพระพุทธรูปสมัยต่างๆ

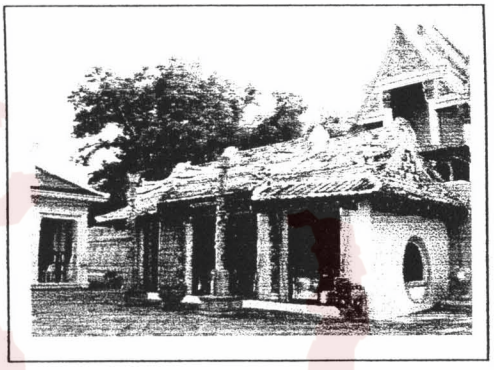

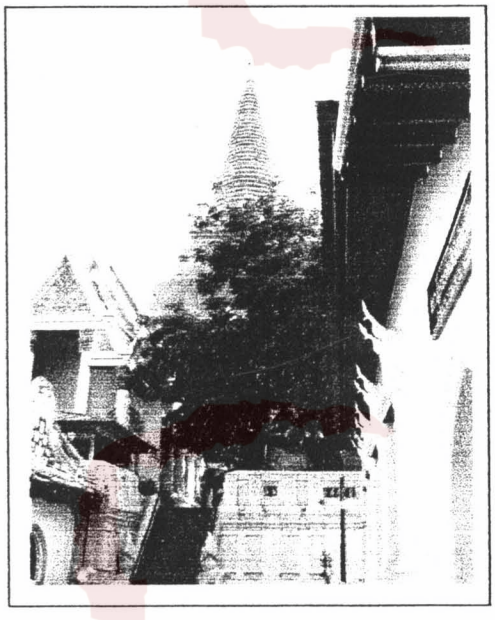
แผนผังภายในพิพิธภัณฑ์

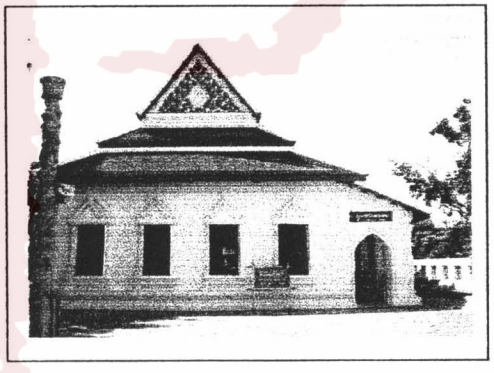
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ลานจอดรถรอบองค์พระปฐมเจดีย์

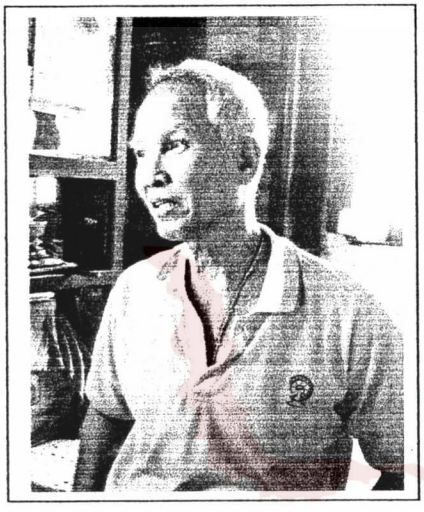
ภาพที่ 2 ระเบียงทางเดินด้านหน้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3 เมื่อมองจากพิพิธภัณฑ์ขึ้นไปบนองค์พระปฐมเจดีย์

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.2.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: คุณสุนทร บุษบก
ตำแหน่ง ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์
หน่วยงาน: วัดพระปฐมเจดีย์

2.5.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.30 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.5.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วัน

2.5.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์ ตั้งอยู่บริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งเดิมเป็นวิหารทางธรรม สร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 4 เพื่อเป็นที่สำหรับชีถือศีล ต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 ได้สร้างอาคารหลังใหม่ขึ้นแทนที่วิหารทางธรรมที่ทุบทิ้งไป ใช้ชื่อว่าพระปฐมเจดีย์พิพิธภัณฑสถาน ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นพิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์ ตั้งอยู่บนลานชั้นสองขององค์พระปฐมเจดีย์ด้านตะวันออกตรงข้ามกับอุโบสถ

ภายในเก็บรักษาโบราณวัตถุไว้มากมายซึ่งมีทั้งคุณค่าทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ซึ่งครั้งหนึ่งสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ได้เสด็จมาที่นครปฐม และพบว่ามีโบราณวัตถุอยู่มากรอบองค์พระปฐม จึงรับสั่งให้รวบรวมขึ้น ต่อมากรมศิลปากรได้ย้ายโบราณวัตถุมาเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์จนปัจจุบัน

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

ภายในพิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์มีการจัดแสดงโบราณวัตถุต่าง ๆ มากมาย ทั้งสมัยบ้านเชียง สมัยทวารวดี ได้แก่ พระพุทธรูป หินบดยา แท่นหินบด รางบดยา ลูกประคำดินเผา กำไลข้อมือ เงินโบราณ พระพิมพ์ดินเผา โบราณวัตถุสมัยกรุงศรีอยุธยา ได้แก่ ตู้พระเครื่อง เครื่องมือเครื่องใช้ เศียรพระพุทธรูป เตาเชิงกราน กระโถนปากแตรดินเผา เทพนมดินเผา พระพุทธรูปสมัยลพบุรี สมัยอู่ทอง สมัยสุโขทัย และสมัยรัตนโกสินทร์เช่น พระแท่นที่ประทับสมัยรัชกาลที่ 4 พระบรมฉายาลักษณ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ของสมเด็จพระพันปีหลวง เครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องลายคราม เงินตราสมัยรัชกาลที่ 4-7 อาวุธสมัยสงครามมหาเอเชียบูรพา หีบศพสุนัขย่าเหล และโต๊ะเครื่องแป้งสมัยรัชกาลที่ 6 เป็นต้น

2.2.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ เช่น ชิ้นส่วนของศาสนสถานสมัยทวารวดี ประติมากรรม พระพุทธรูป งานปูนปั้น เป็นต้น

2) วิถีชีวิต จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ในสมัยโบราณ เช่น เงินตรา และเอกสารโบราณ เช่น คัมภีร์ใบลาน เป็นต้น

3) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงเครื่องมือที่ใช้ในพิธีกรรม หม้อน้ำมนต์ ตาลปัตร พระพุทธรูป พระเครื่อง ฯลฯ

4) การแพทย์แผนโบราณ จัดแสดงหินบดยา รางบดยา ฯลฯ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2

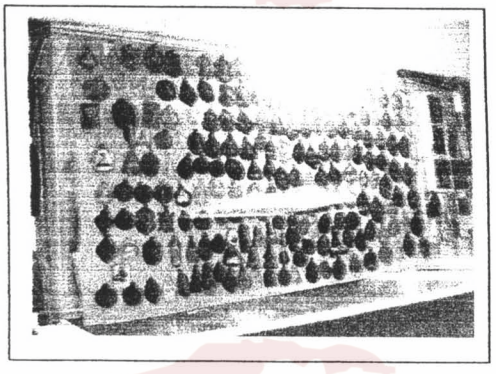
ภาพที่ 1 การจัดแสดงบริเวณระเบียงทางเดิน

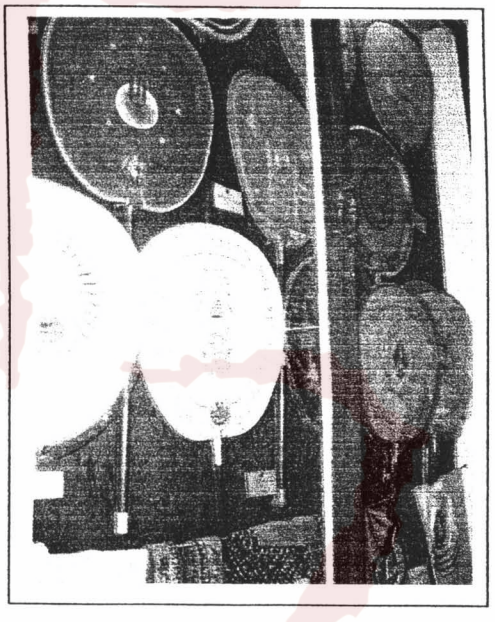
ภาพที่ 2 ตัวอย่างประติมากรรมและชิ้นส่วนประดับศาสนสถาน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

3	4
5	6

ภาพที่ 3 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 4 พระพุทธรูปซึ่งมีลักษณะของศิลปะเขมร

ภาพที่ 5 พระเครื่องรุ่นต่างๆ

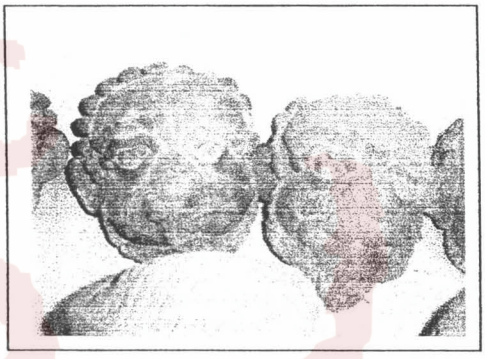
ภาพที่ 6 ตาลปัตร

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

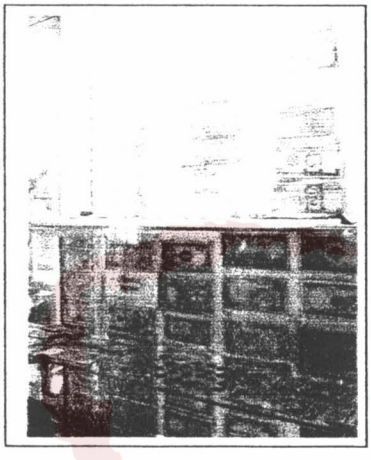
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ ชิ้นส่วนของสถาปัตยกรรมและปูนปั้นประดับสมัยทวารวดี

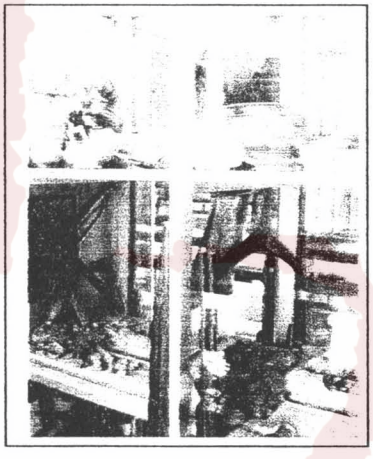

เงินตรา ธนบัตร เหรียญกษาปณ์

เครื่องถ้วย

เครื่องใช้ในการศาสนา เช่นพระพุทธรูป พระเครื่อง เป็นต้น

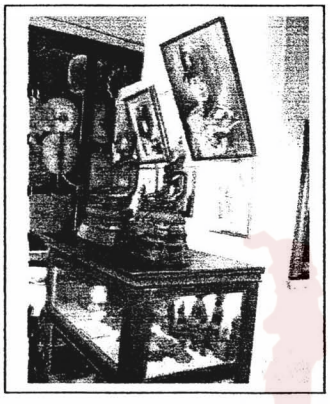

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่าย/ภาพวาด

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

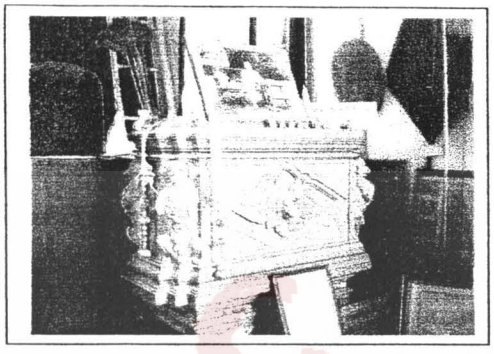

ชื่อวัตถุ ห้ามพระแก่นจันทน์ สร้างสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นพระพุทธรูปปางประทับยืน ยกพระหัตถ์ซ้ายแสดงกิริยา ห้าม สลักด้วยไม้แก่นจันทน์ทั้งองค์

ชื่อวัตถุ พระแท่นที่ประทับสมัยรัชกาลที่ 4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ หีบศพย่าเหล

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

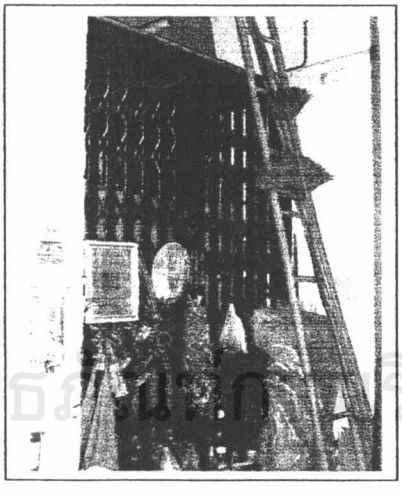
2.5.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มี

2.5.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

ห้องคลังเก็บวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.5.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ 3 คน รับผิดชอบหน้าที่ บริหารและดูแลทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักเรียนระดับชั้นประถม-มัธยมศึกษา

3) นักศึกษา

4) พระภิกษุ-สามเณร

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 30,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

ลานจอดรถ

ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านรายการโทรทัศน์ที่มาถ่ายทำ และผ่านสื่อบุคคลแนะนำปากต่อปาก

สถาบันวิทยบริการอิเล็กทรอนิกส์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน หน่วยงานรัฐ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.5.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

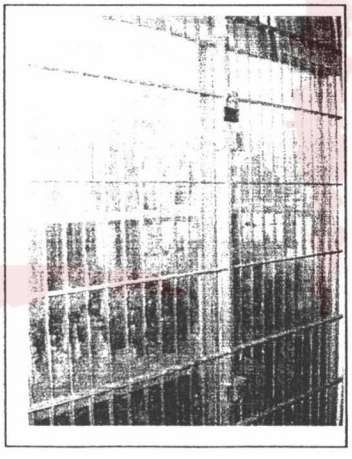
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครปฐม

พระราชวังสนามจันทร์

สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.5.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) ปัญหาเรื่องการโจรกรรม ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์ได้ปรับปรุงทำเหล็กดัดและใส่กุญแจปิดไว้ทุกตู้

2.5.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) เนื่องด้วยพื้นที่ในการจัดแสดงมีจำกัด แต่มีวัตถุจัดแสดงมาก ทำให้ต้องวางของติดๆ ไม่สามารถแบ่งหมวดหมู่ได้ชัดเจน รวมทั้งยังยากต่อการทำแผ่นป้ายคำบรรยาย

2) ทางเดินของพิพิธภัณฑ์เป็นระบบเข้าออกทางเดียว ซึ่งมีพื้นที่สองส่วนแต่ไม่ได้ทำทางทะลุถึงกัน ทำให้การเดินชมไม่สะดวก เพราะเมื่อชมส่วนหนึ่งเสร็จต้องเดินย้อนกลับมาเพื่อเดินชมในอีกส่วนหนึ่ง

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

จุดแข็ง

1) วัดพระปฐมเจดีย์ เป็นวัดที่มีความสำคัญ และเป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ซึ่งคนที่มาชมพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่ ก็คือคนที่มาสักการะองค์พระปฐมเจดีย์ วันละหลายร้อยถึงพันคน เพราะฉะนั้นทางพิพิธภัณฑ์จึงไม่ต้องทำการประชาสัมพันธ์ หรือจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักมากนัก

2.2.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.6 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม “ราชินีบูรณะ” (“RachineeBurana” Arts & Culture Centre)

2.6.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม “ราชินีบูรณะ”

โรงเรียนราชินีบูรณะ ถนนหน้าพระ

อำเภอเมือง จังหวัด นครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73000

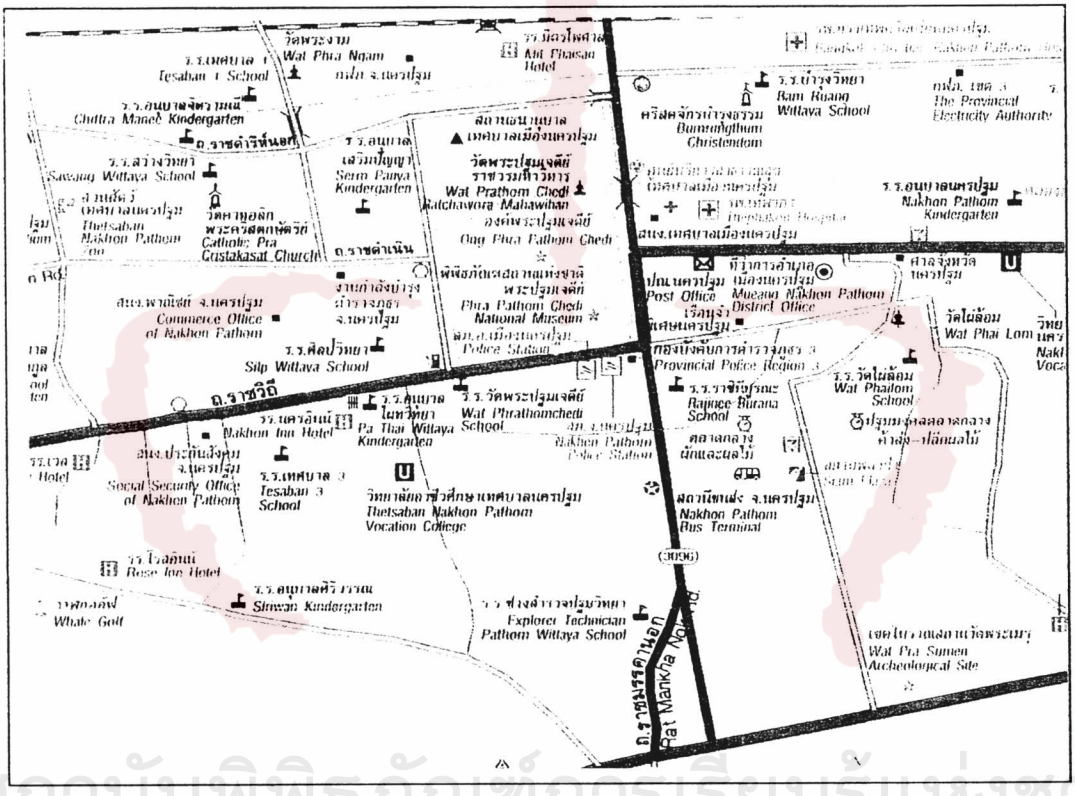
โทรศัพท์ 034-258-345 ต่อ 131

โทรสาร 034-258-456

E-mail: museo_nas@hotmail.com

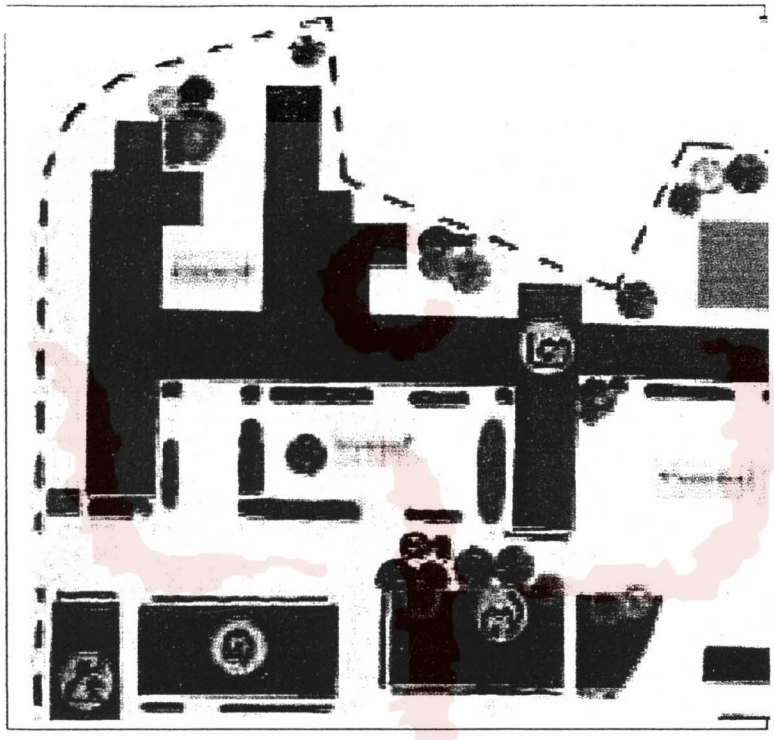
Website: http://www.rn.ac.th/index3.html

2.6.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งโรงเรียนราชินีบูรณะ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1.อาคารเรียน
2. อาคารเรียน
3.อาคารเอนกประสงค์ 3 ชั้น
4. อาคารเรียนเฉลิมพระเกียรติ
5. อาคารปกครอง
6. อาคารฝึกงาน
7. พระราชานุสาวรีย์
8. อาคารชั่วคราว
9. บ้านพัก
10. อาคารโครงการอาหารกลางวัน
11. ร้านค้าจำหน่ายอาหาร
12. เสาธง

2.6.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ลักษณะอาคารเป็นอาคารที่ได้รับรูปแบบอิทธิพลตะวันตก ก่อสร้างด้วยการก่ออิฐฉาบปูนเป็นผนังรอบ ลักษณะเป็นเรือน 2 ชั้น 6 ห้อง กว้าง 11.00 เมตร ยาว 27.20 เมตร โดยสร้างหันหน้าเข้าหาองค์พระปฐมเจดีย์

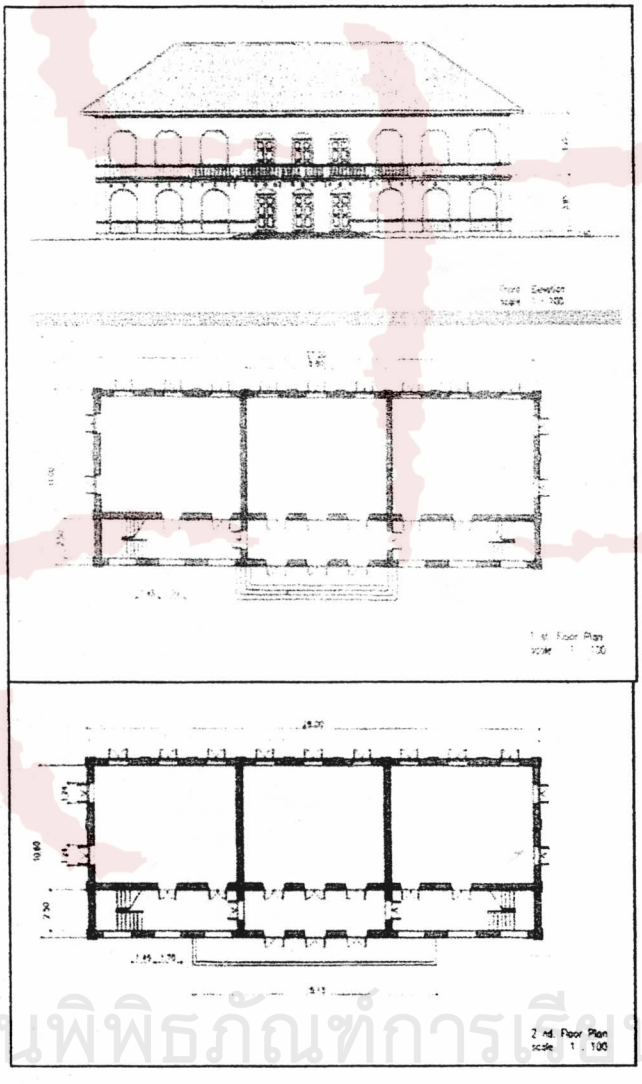
ชั้นล่างยกพื้น 3 ห้อง ห้องกลางมีทางเชื่อมต่อเข้าสู่แต่ละห้อง ด้านหน้าของห้องริมทั้ง 2 ห้อง มีบันไดขึ้นสู่ชั้นบน

ชั้นบน จำนวน 3 ห้อง พื้นไม้สัก มีระเบียงลูกกรงด้านหน้า ห้องกลางประดิษฐานพระบรมฉายาลักษณ์ซึ่งได้รับพระราชทานจากสมเด็จพระพันปีหลวง จึงเรียกว่า ***ห้องสมเด็จพระพันปีหลวง***

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หลังคาก่อสร้างโครงสร้างหลังคาด้วยไม้เป็นรูปทรงปั้นหยา ลีมะฮ์ หรือแบบจั่วล้ม หลังคามุงกระเบื้องว่าวสีนวล ส่วนผนัง ประตู หน้าต่าง ทาสีครีม ตัดคิ้ว กรอบด้วยสีเสน

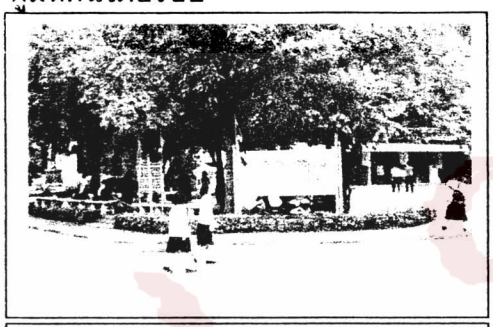
ด้วยเรือนราชินีบูรณะมีอายุย่าง 90 ปีแล้ว มีสภาพทรุดโทรม เมื่อฝนตกจะสาดรั่วเข้าในห้องได้ ส่วนผนังหลุดลอกร่วง ส่วนที่เป็นไม้ก็โดนปลวกเข้าทำลาย พื้นไม้แตกหัก โครงสร้างทรุดไปทั่วจนถึงหลังคาแล้ว ซึ่งทางโรงเรียนกำลังจัดทำการบูรณะซ่อมแซม และปรับปรุงให้เป็นศูนย์ศิลปวัฒนธรรม "ราชินีบูรณะ" ซึ่งจะแล้วเสร็จประมาณ ปลายปี พ.ศ. 2550

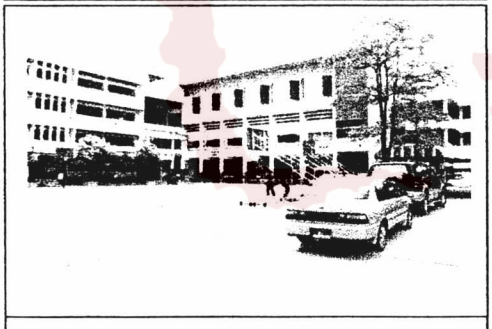

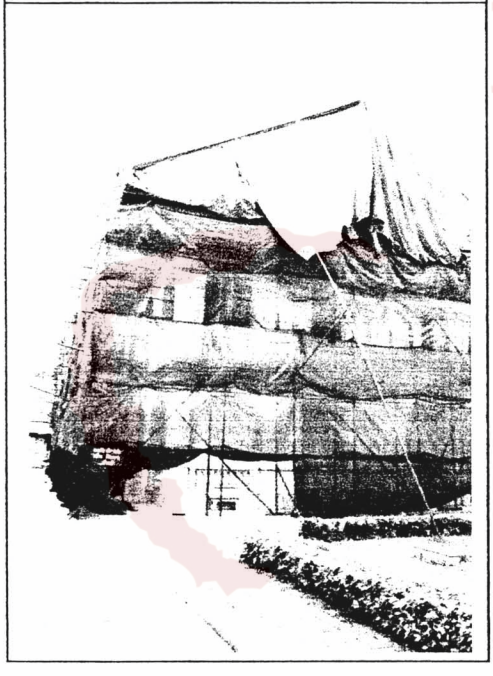
แผนผังอาคาร ทั้ง ชั้น 1 และชั้น 2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

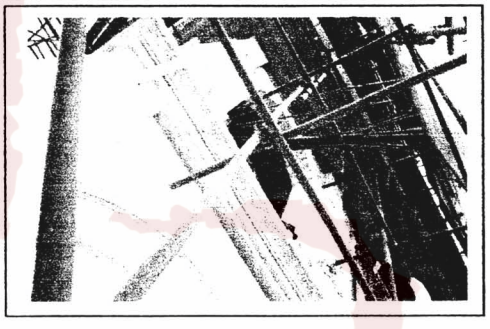
ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	

ภาพที่ 1 บรรยากาศภายในโรงเรียน

ภาพที่ 2 พระบรมรูปสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินี

ภาพที่ 3 อาคารเรียน

ภาพที่ 4 และ 5 ภาพอาคาร "ราชินีบูรณะ" กำลังอยู่ระหว่างการซ่อมแซม

สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

2.6.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์มนัส แก้วบูชา

ตำแหน่ง Curator

หน่วยงาน: โรงเรียนราชินีบูรณะ

2.6.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

หลังจากบูรณะจะเปิดทำการในวันจันทร์-ศุกร์ 8.30-16.00 น. (หยุดวันหยุดนักขัตฤกษ์) ซึ่งการเข้าชมต้องแจ้งล่วงหน้า

2.6.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.2.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

วันจันทร์ที่ 10 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2462 เวลา 10 นาฬิกา **สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ**ได้โปรดเกล้าฯ ให้พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤติยากร (หม่อมเจ้าธานี นิวัต) ราชเลขานุการ อัญเชิญพระราชเสาวนีย์มากล่าวในพิธีเปิด และอัญเชิญพระบรมฉายาลักษณ์มาพร้อมกับพระราชทานนามโรงเรียนว่า "ราชินีบูรณะ" ซึ่งเรือนราชินีบูรณะก่อสร้างด้วยเงินพระราชทาน 20,000 บาท พร้อมรั้วเรือนครัว 5,000 บาท จำนวนที่ดินในเบื้องต้น 6 ไร่ 7 ตารางวา

ต่อมา พ.ศ. 2536 อาจารย์มนัส แก้วบูชา ได้รวบรวมศิลปวัตถุอุปกรณ์ศึกษาเก่าๆ มารวบรวมไว้ พร้อมกับขอบริจาคเพิ่มเติม และเปิดเป็นทางการเมื่อ 10 มิถุนายน 2536 โดยผู้ว่าราชการจังหวัด นายประเวศ ต่อตระกูล

ซึ่งหากอาคารได้รับการบูรณะเรียบร้อย ก็จะเปิดการจัดแสดงครบทั้ง 6 ห้อง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.6.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ

2) ประวัติและวิวัฒนาการ นำเสนอวัตถุทางการศึกษาและประวัติของโรงเรียน

3) วิถีชีวิตของ จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของคนสมัยก่อน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบๆ จังหวัดนครปฐม

4) วัฒนธรรมและประเพณี

5) ภูมิปัญญา

6) ผลงานศิลปะ

9) อื่นๆ นิทรรศการชั่วคราวที่สอดคล้องกับเมืองนครปฐม บุคคล เทศกาล หรือการแสดงดนตรี การบรรเลงดนตรี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน

1) ภาพถ่ายเก่าเมืองนครปฐม พร้อมการบรรยายและบรรเลงดนตรี

2) ภาพถ่ายเก่าของโรงเรียนราชินีบูรณะ พร้อมการบรรยายและบรรเลงดนตรี

3) สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าร่ำลึก พร้อมแอกสาร

กิจกรรม

1) วัฒนธรรมชาวมอญ ชาวลาว และชาวไทย

2) ประเพณีลอยกระทง

2.6.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

กำลังดำเนินการ ถึงปัจจุบันมีวัตถุลงทะเบียนแล้ว ร้อยละ 60

2.6.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.6.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน

คืออาจารย์มนัส แก้วบูชา ทำหน้าที่เป็นภัณฑารักษ์ ผู้จัดนิทรรศการ กิจกรรม พิพิธภัณฑสถาน นำนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม และเป็นผู้นำชา ผู้ดูแล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักวิชาการ/นักวิจัย

3) บุคคลทั่วไป

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

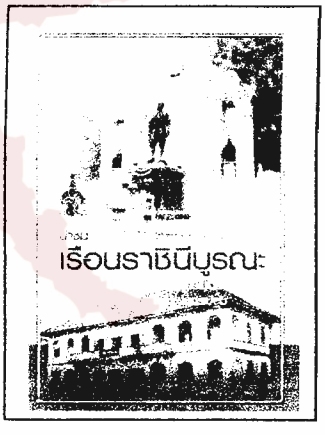
มีเจ้าหน้าที่นำชม (ต้องแจ้งล่วงหน้า)

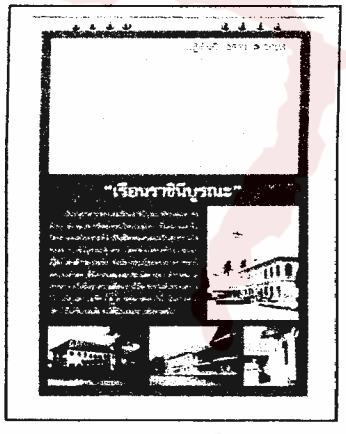
และลานจอดรถ

ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ สิ่งพิมพ์เผยแพร่ คือวารสาร ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม "ราชินีบูรณะ" หนังสือพิมพ์ และจดหมายข่าว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1 | 2

ภาพที่ 1 แผ่นพับแนะนำเรือนราชินีบูรณะ

ภาพที่ 2 ปฏิทินของโรงเรียนที่จัดพิมพ์เกี่ยวกับรายละเอียดและคุณค่าทางศิลปะลวดลายประดับภายในเรือน "ราชินีบูรณะ"

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน มหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ ชุมชน และองค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ กำลังดำเนินการ

2.6.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นครปฐม

พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์

พระราชวังสนามจันทน์

2.6.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน สำหรับผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ ไม่มีตำแหน่งทางวิชาการรองรับ ทั้งอาจารย์ต้องทำงานสอนเป็นหลัก ทำให้การเข้าชมไม่สะดวก

2) งบประมาณ

3) การบริหารจัดการ ฝ่ายบริหารยังไม่เปิดใจรักงานพิพิธภัณฑ์ ตลอดจนกิจกรรมต่อเนื่องอื่นๆ ซึ่งยังต้องส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยให้เกิดแก่เยาวชนให้รักและใฝ่รู้รอบด้านทั้งใกล้ตัวและไกลตัว

4) อาคารพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ภายในโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ราชการ การเข้าชมต้องทำหนังสือแจ้งมาล่วงหน้า ทำให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่

2.6.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

อาจมีนโยบายเพื่อรับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์โดยตรง ซึ่งจะสามารถเปิดให้เข้าชมได้ในวันเสาร์-อาทิตย์ด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7 พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย (Thai Film Museum)

2.7.1 ที่อยู่และการติดต่อ

หอภาพยนตร์แห่งชาติ ศาลายา

เลขที่ 93 หมู่5 ถนน พุทธมณฑลสาย 5 ตำบล ศาลายา

อำเภอ พุทธมณฑล จังหวัด นครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73170

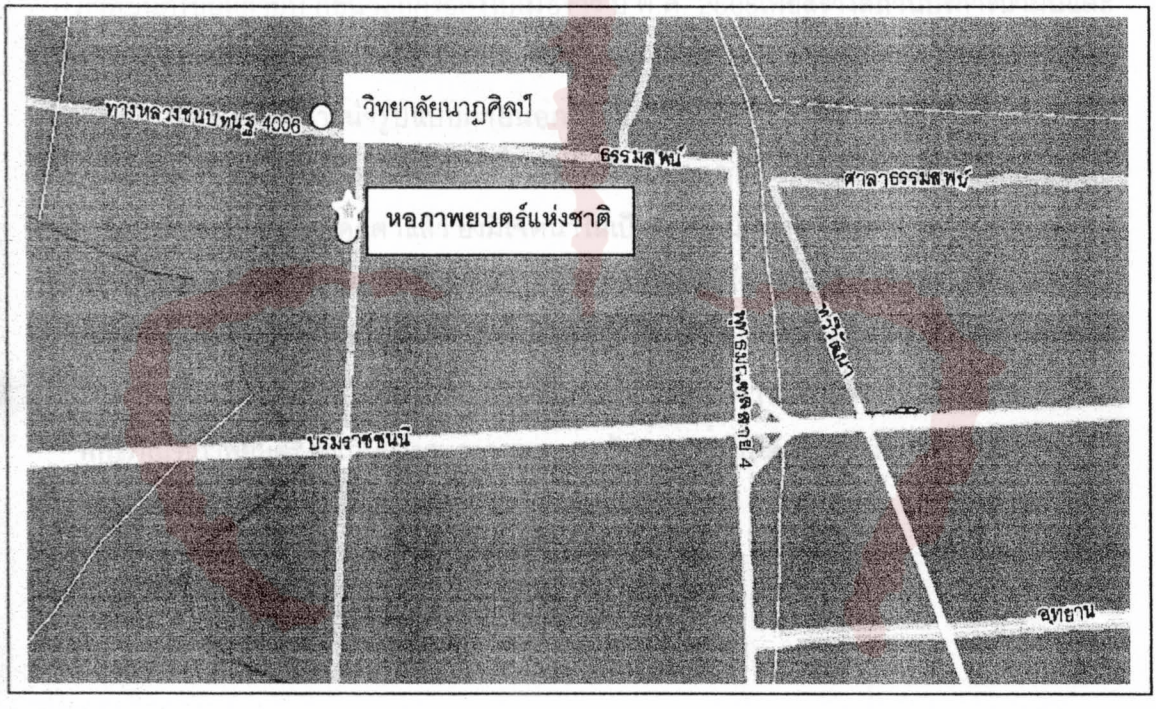
โทรศัพท์ 0-2482-2013 ถึง 15

โทรสาร 0-2482-2013 ถึง 15 ต่อ 116

E-mail: info@nfat.org

Website: http://www.nfat.org

2.7.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

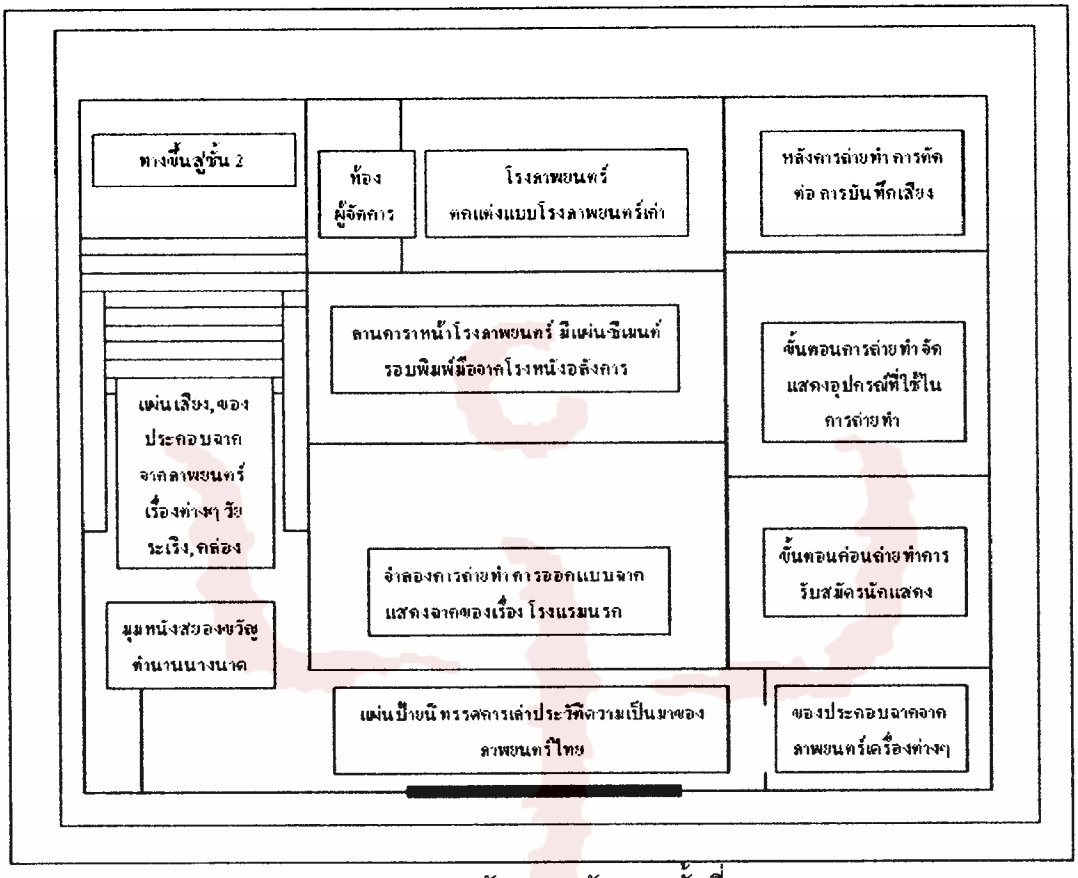
แผนที่แสดงที่ตั้งของหอภาพยนตร์แห่งชาติ

2.7.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

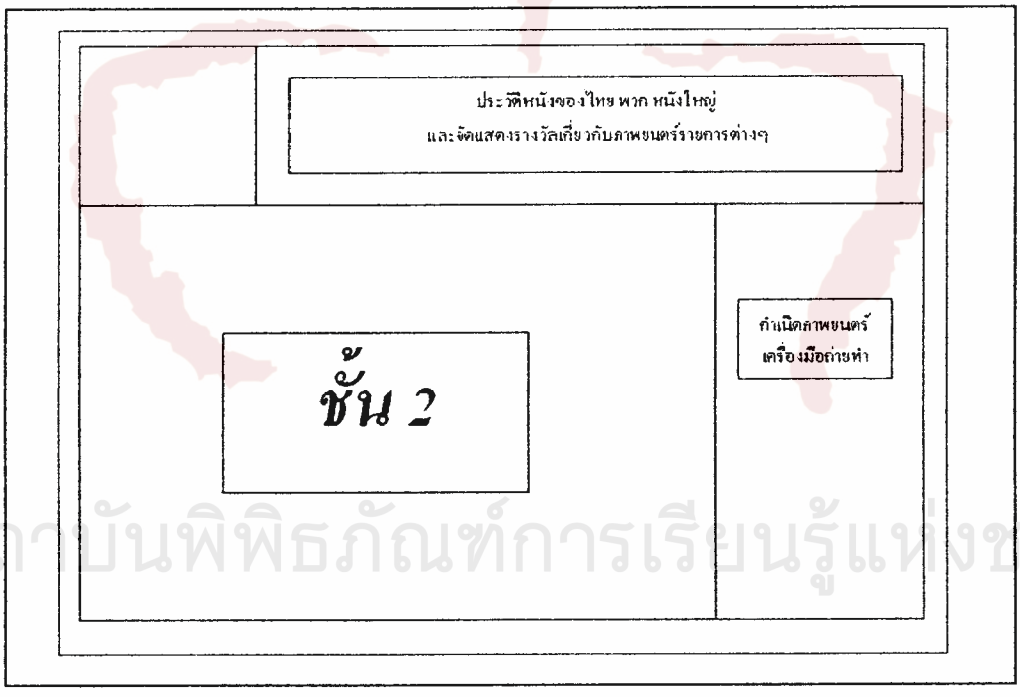
อาคารจัดแสดงของหอภาพยนตร์แห่งชาติ ออกแบบโดยเลียนแบบมาจากอาคารโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงศรีกรุงของพี่น้องตระกูลวสุวัต ผู้บุกเบิกกิจการภาพยนตร์ไทย ซึ่งนับว่าเป็นโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงที่สมบูรณ์แบบและได้มาตรฐานแห่งแรกของชาติ ออกแบบโดยนาย อี. มันเฟรดี้ สถาปนิกชาวอิตาลี ซึ่งเข้ามารับราชการในกรมศิลปากรตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 โดยก่อสร้างเสร็จและเปิดใช้เมื่อปี พ.ศ. 2478 ตั้งอยู่ ณ บริเวณ ซึ่งเวลานั้นเป็นทุ่งนาชานพระนคร คือบริเวณปากซอยอโศก ถนนสุขุมวิทในปัจจุบัน โรงถ่ายนี้ได้ทำหน้าที่เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางการผลิตและพัฒนาภาพยนตร์แห่งชาติ จนกล่าวได้ว่าเป็นยุคทองของภาพยนตร์ไทย ก่อนที่กิจการสร้างภาพยนตร์ไทยจะชะงักไปเพราะสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังสงครามกิจการสร้างภาพยนตร์ไทยฟื้นตัวขึ้นใหม่ แต่ผู้สร้างหันไปสร้างภาพยนตร์ด้วยเทคนิคที่ต่ำกว่ามาตรฐาน คือภาพยนตร์ขนาด 16 มม.และใช้วิธีการพากย์แทนการบันทึกเสียงโรงภาพยนตร์เสียงศรีกรุงถูกเปลี่ยนเป็นโรงฉายภาพยนตร์อยู่หลายปี ก่อนจะถูกรื้อทิ้งไปเมื่อราว ปี พ.ศ. 2508เพื่อสร้างสถานีบริการน้ำมันและปัจจุบันกลายเป็นที่ตั้งของสถานีรถไฟใต้ดิน

ความคิดในการนำรูปแบบภายนอกของอาคารโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงศรีกรุงมาเป็นต้นแบบของอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย นอกจากเพราะแบบอันสวยงามแบบเรียบง่ายและมีเอกลักษณ์สะดุดตาแล้ว ยังมีเจตนาให้เป็นอนุสรณ์ถึงโรงถ่ายอันสำคัญเป็นเกียรติภูมิด้านภาพยนตร์ของชาติ อีกประการหนึ่งโรงถ่ายภาพยนตร์ คือโรงงานผลิตฝันหรือขายฝัน โดยปกติเป็นสถานที่ซึ่งคนทั่วไปไม่มีโอกาสเข้าไปสัมผัส ทั้งๆ ที่คนทั่วไปมักสนใจใคร่รู้ว่าเบื้องหลังการถ่ายทำภาพยนตร์เป็นอย่างไร ดังนั้นการใช้เสน่ห์ของโรงถ่ายภาพยนตร์มาเป็นอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ จึงเป็นการสนองความอยากรู้ของคนทั่วไปได้เป็นอย่างดี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

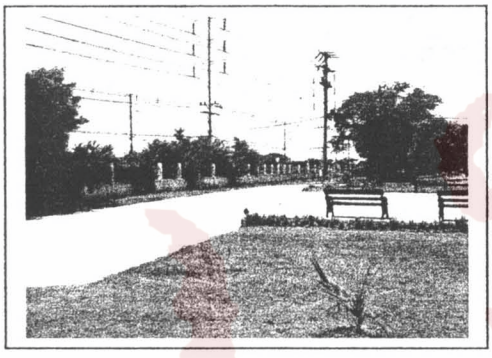

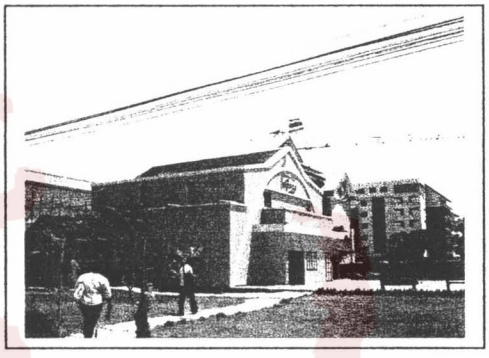
แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1

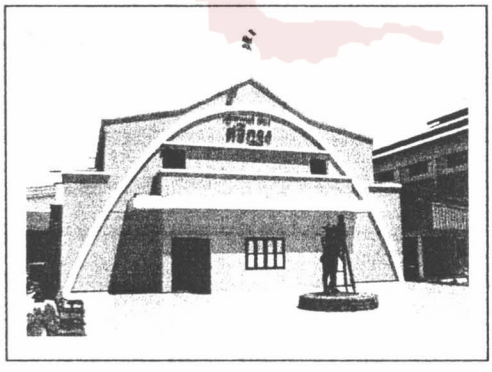

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	

ภาพที่ 1 ถนนทางเข้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 ทางเดินเข้าสู่พิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3 ด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

2.7.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นายมานัสศักดิ์ ดอกไม้

ตำแหน่ง ผู้นำชม

หน่วยงาน: สำนักงานหอจดหมายเหตุแห่งชาติ

กรมศิลปากร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการเฉพาะวันเสาร์ 13.00 - 15.00 น. (หยุดวันนักขัตฤกษ์) ถ้าต้องการเข้าชมวันอื่น (เฉพาะวันและเวลาราชการ) ต้องติดต่อล่วงหน้า

2.7.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.7.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

หอภาพยนตร์แห่งชาติ กรมศิลปากร ได้ทำโครงการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยขึ้น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยได้รับการสนับสนุนจาก นายนิคม มูสิกะคามะ อธิบดีกรมศิลปากรในขณะนั้น อนุมัติเงินกองทุนโบราณคดี เป็นค่าก่อสร้างในวงเงินสองล้านบาท เริ่มก่อสร้างอาคารและสำเร็จในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และได้รับงบประมาณแผ่นดินปี พ.ศ. ๒๕๔๕ สำหรับการปรับปรุงภูมิทัศน์ การติดตั้งเครื่องปรับอากาศและการตกแต่งจัดแสดง เป็นเงินประมาณสองล้านบาท

หอภาพยนตร์แห่งชาติ ได้เลือกอาคารโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงศรีกรุง ของพี่น้องตระกูล "วสุวัต" ผู้บุกเบิกอุตสาหกรรมภาพยนตร์สำคัญของประเทศ เป็นต้นแบบในการสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ นอกจากเพราะเหตุที่ว่าเป็นอาคารโรงถ่ายภาพยนตร์เสียงมาตรฐานแห่งแรกของประเทศแล้ว ยังเป็นอาคารที่มีความงดงามสมบูรณ์ทางสถาปัตยกรรม ออกแบบโดย โปรเฟสเซอร์ อี มันเฟรดี สถาปนิกชาวอิตาลี ซึ่งเข้ามารับราชการอยู่ในกรมศิลปากร ก่อสร้างสำเร็จและเปิดใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๘ อยู่กลางทุ่งบางกะปิ ริมถนนกรุงเทพ-สมุทรปราการ ซึ่งต่อมาคือบริเวณปากซอยอโศก ถนนสุขุมวิท

เมื่อสร้างและตกแต่งอาคารพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยเสร็จแล้ว หอภาพยนตร์แห่งชาติ กรมศิลปากร ได้รณรงค์ขอความสนับสนุนจากบุคคลในวงการภาพยนตร์ไทยและจากประชาชนทั่วไป เพื่อรับบริจาคเงินและสิ่งของสำหรับจัดแสดง นอกเหนือจากที่หอภาพยนตร์แห่งชาติเคยได้รับบริจาคสิ่งของต่าง ๆ จากสถาบันและบุคคลในวงการภาพยนตร์มาตั้งแต่เริ่มตั้งหอภาพยนตร์แห่งชาติเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๗ ปรากฏว่าได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่ง โดยเฉพาะจากการจัดทอดผ้าป่าสามัคคีเพื่อพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย ซึ่งสามารถรวบรวมทุนและวัตถุสิ่งของได้เป็นจำนวนมาก พอที่จะแสดงให้เห็นประวัติความเป็นมาของภาพยนตร์ในรอบร้อยปีที่ผ่านมาในประเทศไทย พอที่จะอวดให้เห็นเกียรติภูมิของภาพยนตร์ไทย และพอที่จะเป็นแหล่งให้สาธารณชนได้ศึกษาเรียนรู้ตามอัธยาศัยและเรียนรู้ตลอดชีวิตได้อีกส่วนหนึ่ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยแห่งนี้ จึงเป็นดั่งวิหารศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตย์แห่งจิตวิญญาณของวงการภาพยนตร์ไทย เป็นที่รวมพลังความรัก ความศรัทธา การอุทิศและการเสียสละในวงการภาพยนตร์ไทย เป็นเครื่องเชิดชูใจและให้อนุสติแก่โลกภาพยนตร์และบรรดาผู้มาเยือนพิพิธภัณฑ์แห่งนี้

2.7.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับวงการภาพยนตร์ของประเทศไทย เช่น พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทองแถมถวัลย์วงศ์ หรือรัตน์ เปสตันยี เป็นต้น

2) ประวัติและวิวัฒนาการ หนึ่งศตวรรษภาพยนตร์ในประเทศไทย การละเล่น หนังตะลุง หนังใหญ่ ถ้ำมอง การกำเนิดภาพยนตร์ในประเทศไทย เรื่อยมาจนถึงมุมมองของภาพยนตร์ไทยในปัจจุบัน

3) ผลงานศิลปะ จัดแสดงภาพโปสเตอร์ ใบปิดหนังและแผ่นเสียงภาพยนตร์ในยุคเก่า

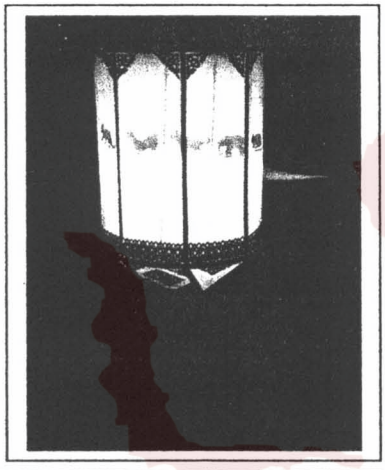
4) เทคโนโลยีและจักรกล อุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์ วิวัฒนาการของเครื่องมือ

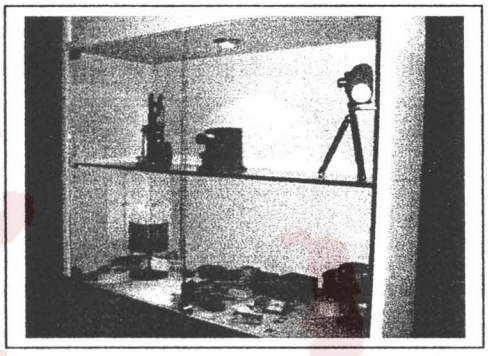
แนวคิดของนิทรรศการ

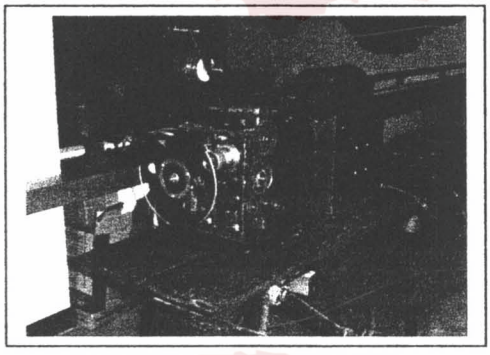
จัดแสดงนิทรรศการ ภาพยนตร์ไทยในรอบร้อยปี โดยจัดแสดงด้วยข้อความ ภาพถ่าย ภาพเขียน หุ่นจำลอง เสียง วัตถุสิ่งของ วีดิทัศน์ พื้นที่จัดแสดงจะอยู่บนชั้นสองของอาคาร มีพื้นที่ประมาณ 60 ตารางเมตร โดยจัดแสดงเนื้อหาเกี่ยวกับมหรสพของไทยที่มีมาก่อนภาพยนตร์ ควบคู่ไปกับการละเล่นของชาวตะวันตก เช่น ตะเกียงวิเศษ ก่อนจะพัฒนามาเป็นถ้ำมอง เรื่อยมาจนถึงเรื่องของคนไทยครั้งแรกเกี่ยวกับภาพยนตร์ คือพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จหรุงเบิร์น เมื่อ พ.ศ. 2440 การฉายภาพยนตร์ครั้งแรกในสยามเมื่อ 10 มิถุนายน 2440 คนไทยถ่ายภาพยนตร์ครั้งแรก คือ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทองแถมถวัลย์วงศ์ พ.ศ. 2443 การจัดตั้งโรงภาพยนตร์ถาวรแห่งแรก คือโรงหนังญี่ปุ่น เมื่อ พ.ศ. 2448 เป็นต้น

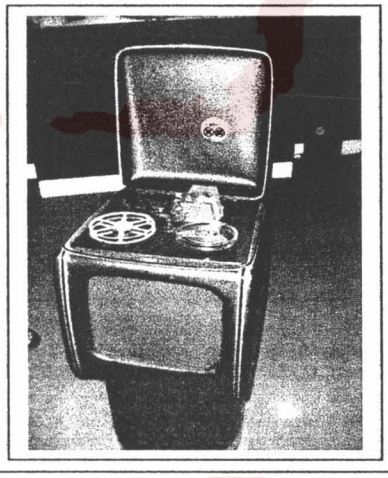
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

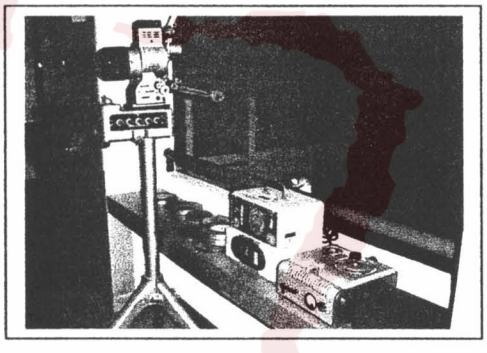

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ภูมิปัญญาของคนไทยเกี่ยวกับการประดิษฐ์อุปกรณ์ที่ใช้แสงเงา

ภาพที่ 2 เครื่องมือถ่ายภาพและภาพยนตร์ในยุคเก่า

ภาพที่ 3 เครื่องฉายภาพยนตร์ยุคแรก

ภาพที่ 4 เครื่องฉายภาพยนตร์ที่มีจอฉายในตัว

ภาพที่ 5 พระราชบัญญัติภาพยนตร์ที่มีมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7

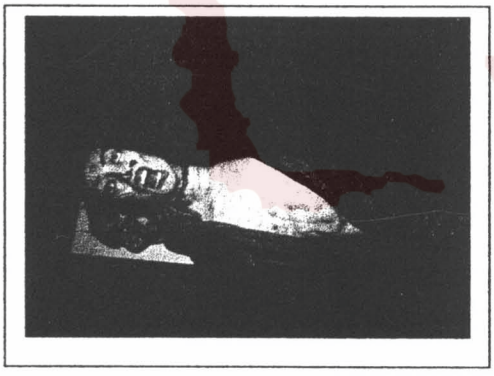
ภาพที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

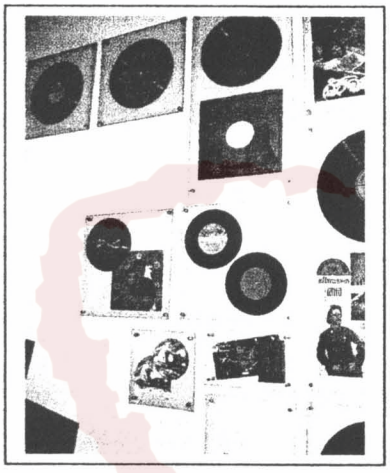
แนวคิดของนิทรรศการ

หอเกียรติยศ จัดตดแต่งเป็นฉากการถ่ายทำภาพยนตร์ไทยที่สำคัญ เช่นเรื่องโรงแรมนรก (ฉากเคาน์เตอร์โรงแรม) แม่นาคพระโขนง กล่อง (ฉากเปิดตัวกล่องประหลาดที่ป้ายรถเมล์) ตลก 69 ฉากประตูห้องพักนางเอก หุ่นมิตร ชัยบัญชา ในฉากสุดท้ายของชีวิต เป็นต้น

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ภาพจำลองหุ่นนางนาค

ภาพที่ 2 หุ่นจำลองมิตร ชัยบัญชา ในฉากสุดท้ายของชีวิต

ภาพที่ 3 แผ่นเสียงจากภาพยนตร์เรื่องต่างๆ

ภาพที่ 4 ฉากจำลองด้านหน้าโรงภาพยนตร์ยุคเก่า

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

ขบวนการผลิตภาพยนตร์จริงเป็นนิทรรศการถาวรนำเสนอเรื่องราวของขั้นตอนการผลิตภาพยนตร์ซึ่งแบ่งเป็น 4 ขั้น ขั้นก่อนการถ่ายทำ ขั้นถ่ายทำ ขั้นหลังการถ่ายทำและขั้นจัดฉาย

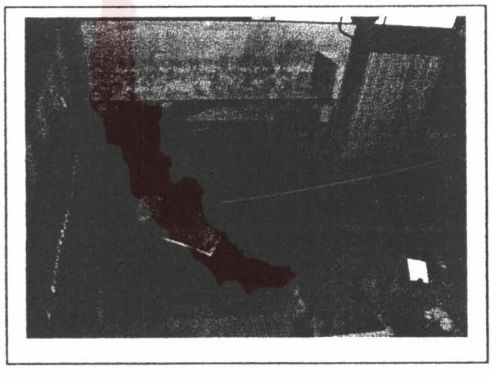
ขั้นก่อนการถ่ายทำ นำเสนอเรื่องราวของบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์ ตราบริษัทต่างๆ โรงถ่ายภาพยนตร์ภาพยนตร์ การเลือกเรื่องมาสร้างเป็นภาพยนตร์ การรับสมัครนักแสดง การคัดเลือกนักแสดง การเขียนบทภาพยนตร์การออกแบบและการสร้างฉากเครื่องแต่งตัว การสร้างและการจัดของมาประกอบฉาก

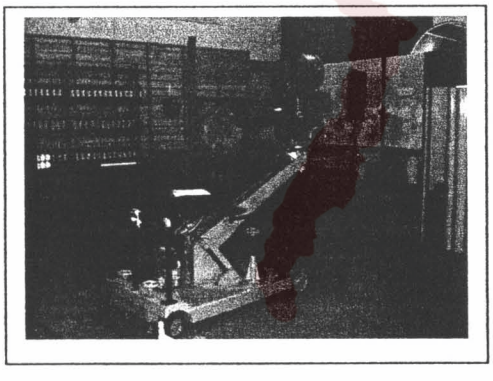
ขั้นการถ่ายทำ นำเสนอแบบจำลองฉากการถ่ายทำในโรงถ่ายเรื่อง "สวรรค์มืด" แสดงอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำ เช่น ไม้ตีตะขาบ โทรโข่ง กล้อง ไมโครโฟน แผ่นบบันทึกการถ่ายแท่นถ่ายทำภาพยนตร์การ์ตูนของ ปยุต เงากระจ่าง เครื่องแต่งหน้า เครื่องทำผลพิเศษต่างๆ

ขั้นหลังการถ่ายทำ นำเสนอเรื่องราวของการล้าง-พิมพ์ ภาพยนตร์ การตัดต่อ การบันทึกเสียง การพากย์ การทำเสียงประกอบ การทำใบปิดโฆษณาภาพยนตร์

ซึ่งขั้นตอนทั้งสามนี้ อยู่ชั้นล่างของตัวอาคารมีพื้นที่ประมาณ 48 ตารางเมตร นอกจากนี้ยังมีพื้นที่สำคัญอีกสองส่วนที่ต่อเนื่องกับการแสดง 3 ขั้นตอน ได้แก่โรงภาพยนตร์จำลอง ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 32 ตารางเมตร ซึ่งพื้นที่นี้จะตกแต่งเป็นบรรยากาศโรงหนังหลายสมัย มีลานดาราหน้าโรง (ใช้ซีเมนต์รอยพิมพ์มือของเก่าจากโรงหนังอลังการ ถนนเจ้าฟ้า) เป็นต้น

ภาพถ่ายในห้องจัดแสดง

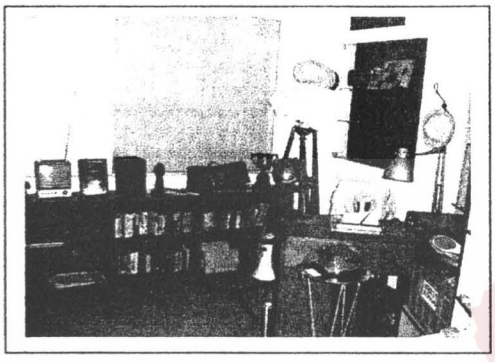

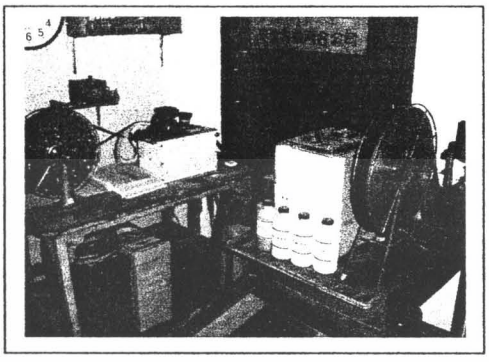

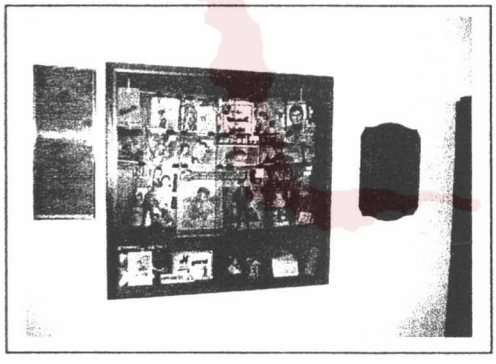
1	2

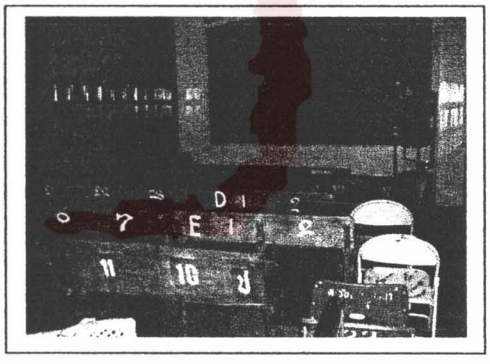
ภาพที่ 1 การจำลองฉากการถ่ายทำ
ภาพที่ 2 อุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพยนตร์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3	4
5	6

ภาพที่ 3 ขั้นตอนก่อนการถ่ายภาพยนตร์

ภาพที่ 4 ขั้นหลังการถ่ายทำ

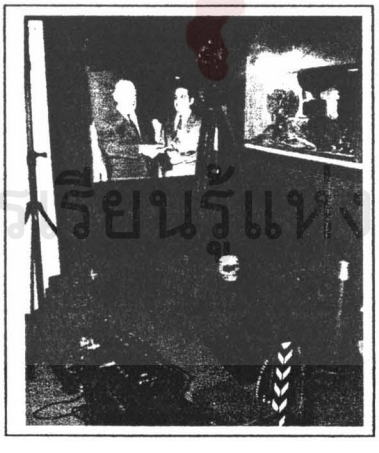
ภาพที่ 5 การสร้างใบปิดและโปสเตอร์หนัง

ภาพที่ 6 โรงภาพยนตร์จำลอง

ประเภทของสิ่งของที่จัดแสดง

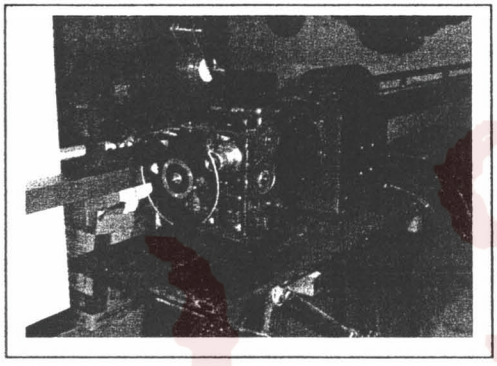
ภาพถ่าย เช่นภาพถ่ายเก่าโรงภาพยนตร์เสียงศรีกรุง หรือภาพบุคคลผู้มีคุณูประโยชน์ต่อวงการภาพยนตร์ไทย

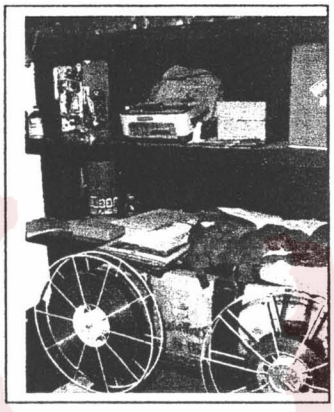

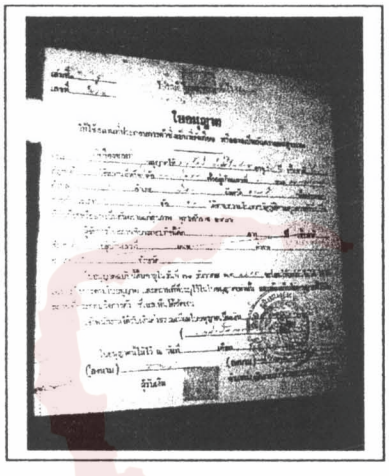
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

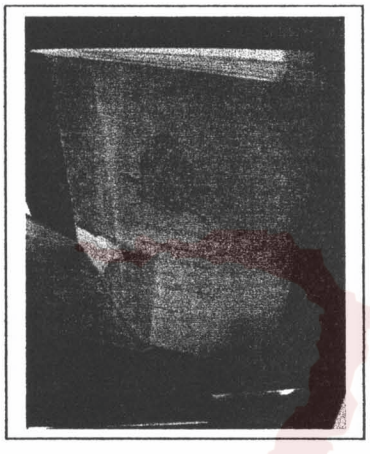
ฟิล์มภาพยนตร์ เครื่องฉายภาพยนตร์และอุปกรณ์ตัดต่อ

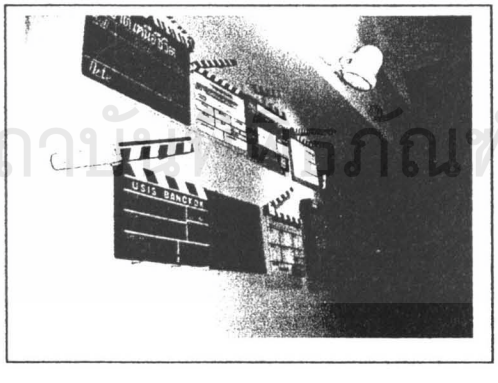

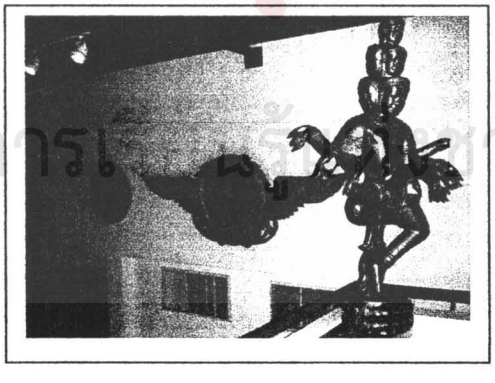
เอกสารโบราณ ใบอนุญาตประกอบกิจการภาพยนตร์ซึ่งสมัยก่อนระบุว่าเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ และพระราชบัญญัติภาพยนตร์

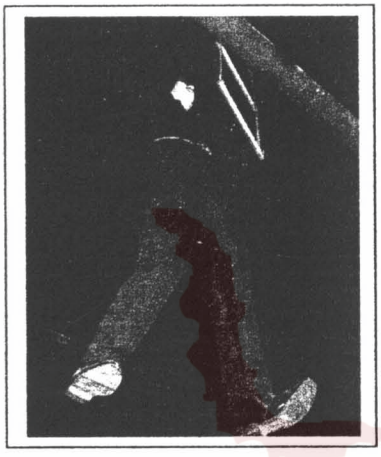
ของสะสม

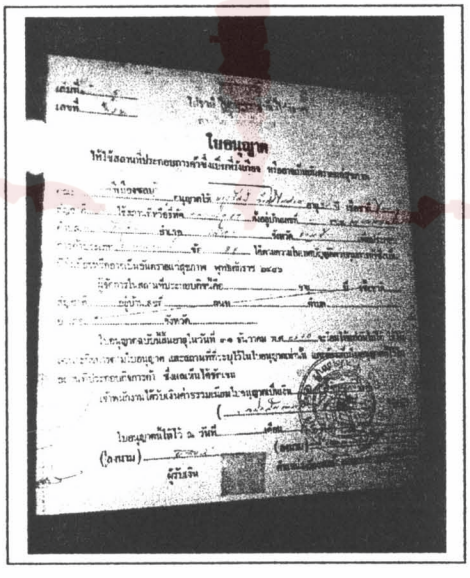
สถาบันวิจัยภัณฑ์การ ... ร้าชาติ

สิ่งของจำลอง ทำเทียม หุ่นจำลองมิตร ชัยบัญชาและ หุ่นแม่นาคพระโขนง

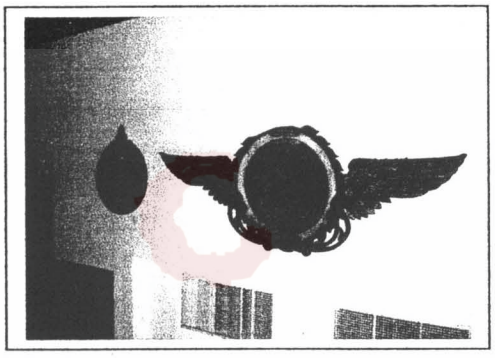

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

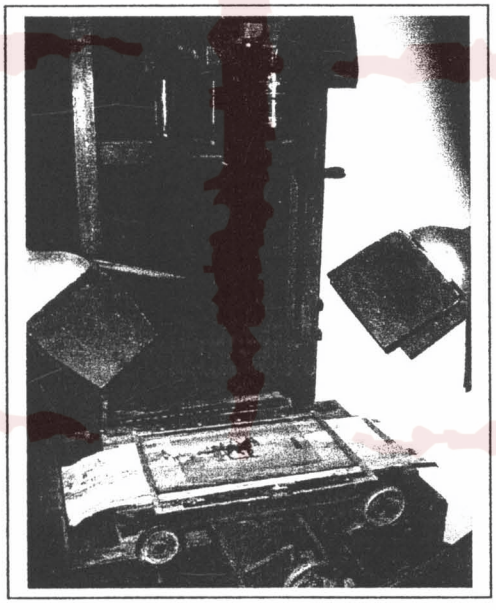

ชื่อวัตถุ ใบประกอบกิจการภาพยนตร์สมัยก่อนที่ระบุว่าเป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ตราโรงภาพยนตร์สมัยก่อน

ชื่อวัตถุ แท่นถ่ายทำภาพยนตร์การ์ตูนของปยุต เงากระจ่าง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการชั่วคราว

1) นิทรรศการ หนึ่งศตวรรษภาพยนตร์ในประเทศไทย

กิจกรรม

1) จัดฉายภาพยนตร์ทุกวันเสาร์เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

กำลังดำเนินการ ประมาณ ร้อยละ 60

2.7.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.7.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน

ทำหน้าที่จัดกิจกรรมและนำชมดูแล

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2)นักเรียนระดับประถมศึกษา

3) นักวิชาการ นักวิจัย

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) ศิลปิน

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 1,500 คน ต่อปี

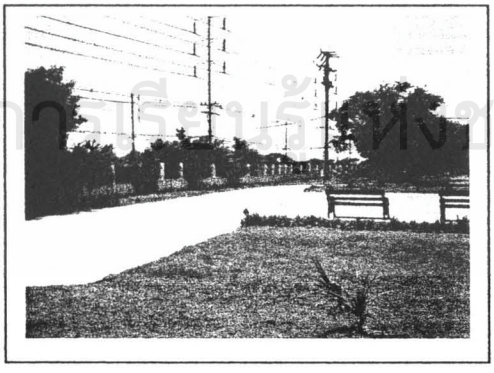
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมพิพิธภัณฑ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ ในหอภาพยนตร์แห่งชาติ

ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

สื่อบุคคล โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, มหาวิทยาลัย, องค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ได้แก่ International Federation of Film Archives

2.7.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาตินครปฐม

พิพิธภัณฑ์วัดพระปฐมเจดีย์

พิพิธภัณฑ์ศาสนาพุทธมณฑล

2.7.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) การบริหารจัดการ เนื่องจากการบริหารแบบราชการ ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลามาก ทำให้ไม่สะดวกและไม่ทันท่วงทีต่อการดำเนินการ

2) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็ต้องมีงานอื่นรับผิดชอบด้วย ทำให้ไม่สามารถมาดูแลพิพิธภัณฑ์ได้อย่างเต็มที่

3) งบประมาณ สืบเนื่องมาจากผู้บริหารยังไม่เห็นความสำคัญในงานภาพยนตร์ทำให้ได้รับสรรจัดงบประมาณมาน้อย และต้องใช้ในหลายส่วน ทั้งหอจดหมายเหตุด้วย ในขณะที่พิพิธภัณฑ์ยังขึ้นอยู่กับระบบราชการอยู่ ทำให้ไม่สามารถขอทุนเอกชน จัดกิจกรรม หรือดำเนินงานได้ตามแผนงานที่วางไว้

4) ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์ยังไม่มีห้องน้ำ ต้องไปใช้ที่สำนักงาน ทำให้ไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างเต็มที่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.7.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) การเดินชมนิทรรศการไม่ต่อเนื่องโดยตลอดเนื่องจาก เป็นทางเดินทางเดียว เมื่อเดินจากส่วนที่ 1 ไปจบบนชั้นสองแล้ว ต้องเดินย้อนกลับมาเพื่อชมนิทรรศการอีกส่วนหนึ่ง
2) การชมพิพิธภัณฑ์ซึ่งใช้ระบบมีผู้บรรยาย โดยที่วัตถุจัดแสดงจะไม่มีแผ่นป้ายคำบรรยายเลย ข้อดี คือสามารถชมได้ถึงในรายละเอียดของวัตถุแต่ละชิ้น รวมถึงเกร็ดย่อย เนื่องจากเป็นลักษณะพูดคุยและเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แต่พิพิธภัณฑ์มีบุคลากรน้อย เพราะฉะนั้นทำให้ในบางครั้งหากมีผู้มาเข้าชมเป็นจำนวนมากหรือหลายคณะ จะดูแลได้ไม่ทั่วถึง
3) เนื่องจากบุคลากรไม่พอเพียงเพราะฉะนั้นจึงยังไม่สามารถเปิดในวันธรรมดาได้ ทั้งนี้ตรงข้ามกับในส่วนของหอจดหมายเหตุที่ให้บริการเฉพาะวันธรรมดา ซึ่งถ้างานทั้งสองอย่างสามารถเปิดควบคู่กันได้ จะสามารถให้บริการผู้ชมได้สมบูรณ์มากขึ้น

จุดแข็ง

1) มีการจัดแสดงครบถ้วนทั้งในส่วนของประวัติศาสตร์และเกร็ดความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ครอบคลุมทุกด้านตั้งแต่เบื้องหลังจนไปออกโรงฉาย ซึ่งเนื้อหาการจัดแสดงใช้วัตถุเป็นตัวนำ ทำให้ไม่น่าเบื่อและสามารถเรียนรู้ได้จากมุมมองที่หลากหลาย
2) มีการให้บริการทั้งในส่วนของข้อมูลภาพยนตร์ ตัวอย่างภาพยนตร์ ค้นคว้าจากหอจดหมายเหตุ และการให้บริการด้านพิพิธภัณฑ์ เป็นแหล่งค้นคว้า

2.7.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) มีโครงการจะจัดนิทรรศการเกี่ยวกับรถไฟ โดยจำลองบรรยากาศการชมภาพยนตร์สมัยก่อนที่เริ่มจากบนรถไฟ
2) จะขยายเวลาเปิดในวันธรรมดาเพิ่ม
3) จัดหางบประมาณเพื่อสร้างห้องน้ำสำหรับบริการผู้เข้าชม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.8 พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก

2.8.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก

เลขที่ 113 วัดกลางบางแก้ว หมู่ที่ 2

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73120

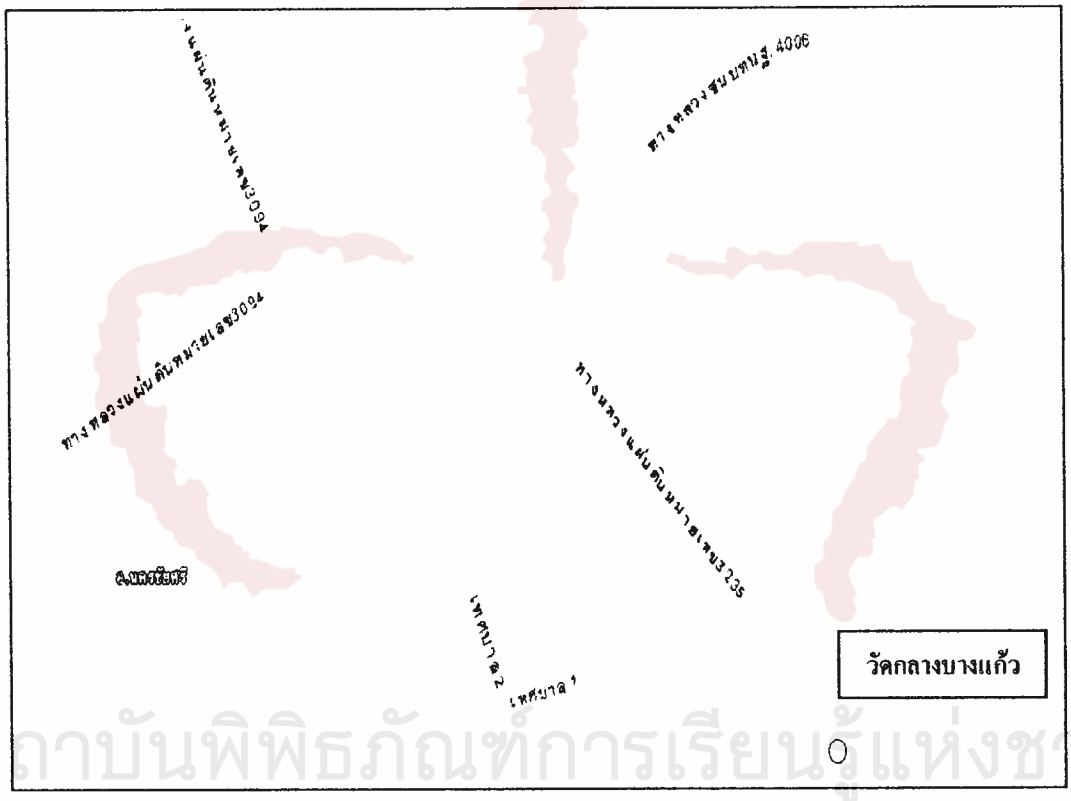
โทรศัพท์ 034-331-462, 034-332-182

โทรสาร -

E-mail: -

Website: -

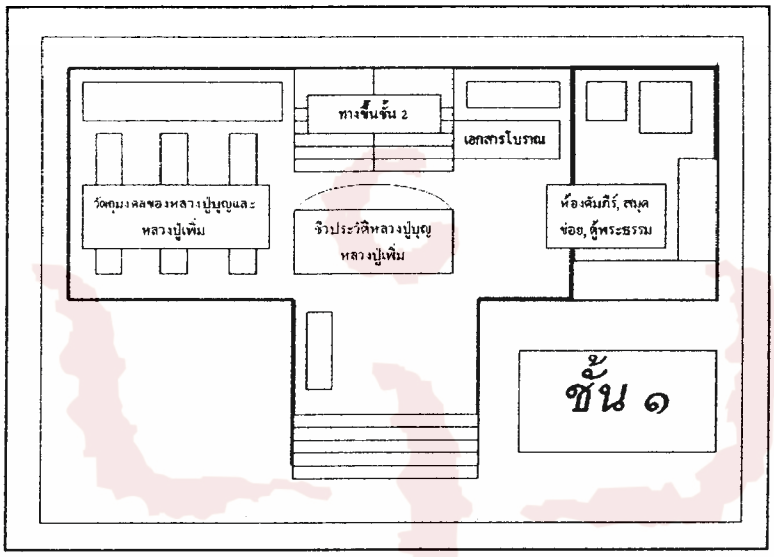
2.8.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

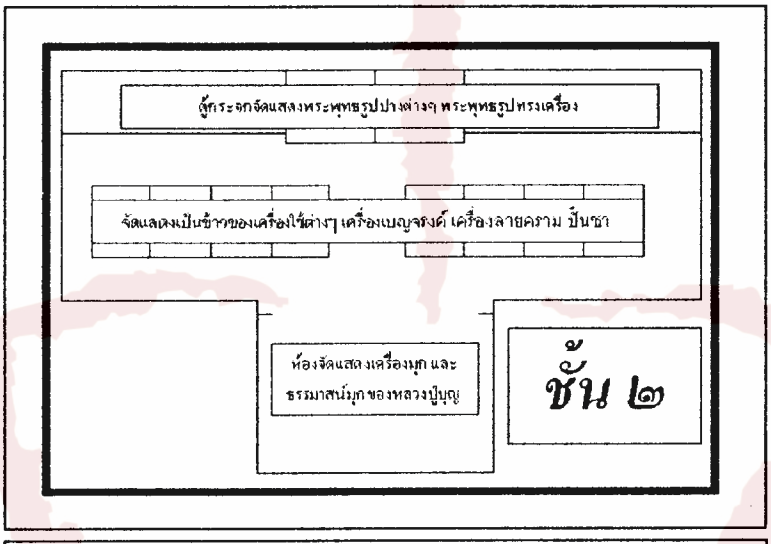

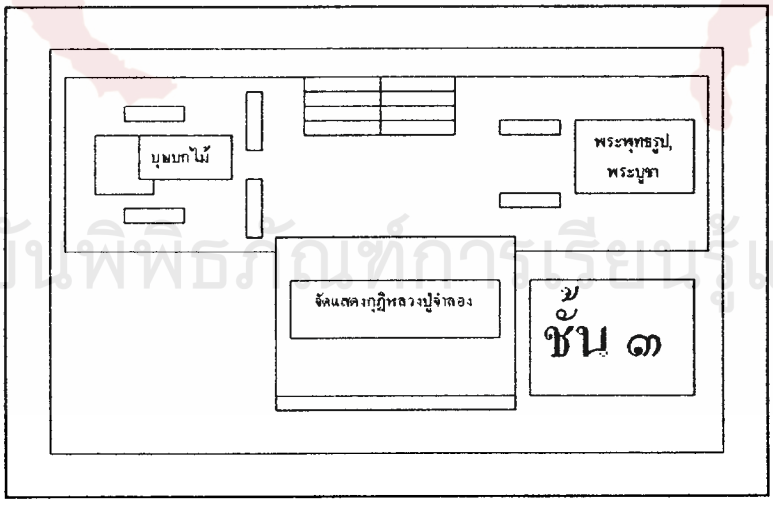
แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดกลางบางแก้ว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.8.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

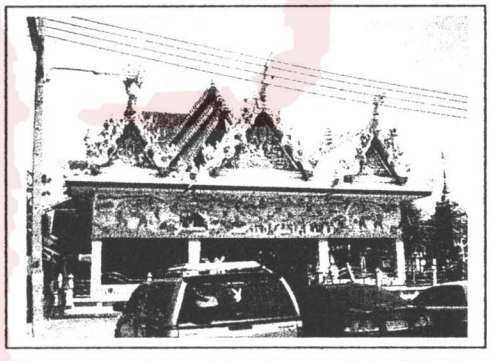

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ด้านหน้าวัดเมื่อมองจากถนนนครชัยศรีสายใน

ภาพที่ 2 พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก

ภาพที่ 3 กระโจมแตร หลวงปู่บุญสร้างเมื่อพ.ศ. 2464 ปฏิสังขรณ์เมื่อ พ.ศ. 2543

ภาพที่ 4 วิหาร

ภาพที่ 5 บรรยากาศภายในวัด

ภาพที่ 6 วัดฝั่งติดแม่น้ำท่าจีน

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

2.8.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: เจ้าอธิการบุญช่วย อาทโร

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้ว

2.8.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการเฉพาะวันพฤหัสบดี-อาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์และวันหยุดเทศกาลสำคัญ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น.

2.8.6 การเก็บค่าเข้าชม

มีค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.8.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดกลางบางแก้วเป็นวัดโบราณ มีโบถส์ วิหารและพระประธานเก่าแก่ ซึ่งนักโบราณคดีสันนิษฐานว่าสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยต้นกรุงศรีอยุธยา โดยมีพระจำพรรษาและมีเจ้าอาวาสปกครองสืบต่อมาจนถึงปัจจุบัน เจ้าอาวาสองค์สำคัญซึ่งเป็นที่รู้จัก คือ **หลวงปู่บุญ** หรือท่านเจ้าคุณ**พระพุทธวิถีนายก** ซึ่งปกครองวัดตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2429 ถึง พ.ศ. 2478 กับ **หลวงปู่เพิ่ม** ซึ่งได้รับพระราชทานสมณศักดิ์พระพุทธวิถีนายกเช่นเดียวกัน หลวงปู่เพิ่มเป็นศิษย์หลวงปู่บุญ เป็นเจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้วสืบติ่มาจนมรณภาพเมื่อ พ.ศ. 2526

ในระยะเวลาอันยาวนานที่หลวงปู่ทั้งสองได้ปกครองวัดกลางบางแก้วมีผลงานของท่านมากมาย โดยเฉพาะหลวงปู่บุญนั้นท่านเป็นเจ้าคณะมณฑลนครชัยศรี ปกครองท้องที่จังหวัดสุพรรณบุรี สมุทรสาครและนครปฐม นอกจากงานด้านคณะสงฆ์ ท่านยังเป็นที่พึ่งพาของผู้คนมากมายในด้านกฤตยาคมขลัง แพทย์แผนโบราณของไทย การสร้างพระเครื่องบูชาและเครื่องรางของขลังหลายชนิด หลวงปู่เพิ่มก็ได้สืบทอดงานสร้างสรรค์ต่างๆ ของหลวงปู่บุญทั้งหมด และยัง

สถาบันเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ดูแลวัดพร้องกับข้าวของมีค่าทั้งหลายที่เป็นของเก่าแก่คู่กันมากับวัดและที่หลวงปู่บุญสร้างและมีผู้ถวายไว้อย่างดียิ่ง

พระครูสิริชัยคณารักษ์ เจ้าคณะอำเภอนครชัยศรี เจ้าอาวาสวัดกลางบางแก้วองค์ปัจจุบัน ได้ร่วมมือกับคณะศิษย์จัดสร้างพิพิธภัณฑ์เพื่อเก็รักษาของมีค่าทั้งหลายและเปิดโอกาสให้กับผู้ที่สนใจได้ศึกษาหาความรู้ได้ตามหลักเกณฑ์การอนุรักษ์มรดกศิลปวัฒนธรรมไทย จึงเกิดเป็น **"พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายก"** ขึ้น ประกอบพิธีเปิดเมื่อวันพฤหัสบดีที่ 29 ธันวาคม 2537 โดย สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปรินายก เสด็จเป็นองค์ประธาน

2.8.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล ประวัติและข้าวของเครื่องของหลวงปู่บุญและหลวงปู่เพิ่ม

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ตำราโหราศาสตร์ ใบลาน ฯลฯ

3) วิถีชีวิตของ จัดแสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ยุคต่างๆ เช่นเครื่องจักสาน เครื่องถ้วย

4) วัฒนธรรมและประเพณี พระพุทธรูป พระบูชา พระเครื่อง และเครื่องรางของขลัง

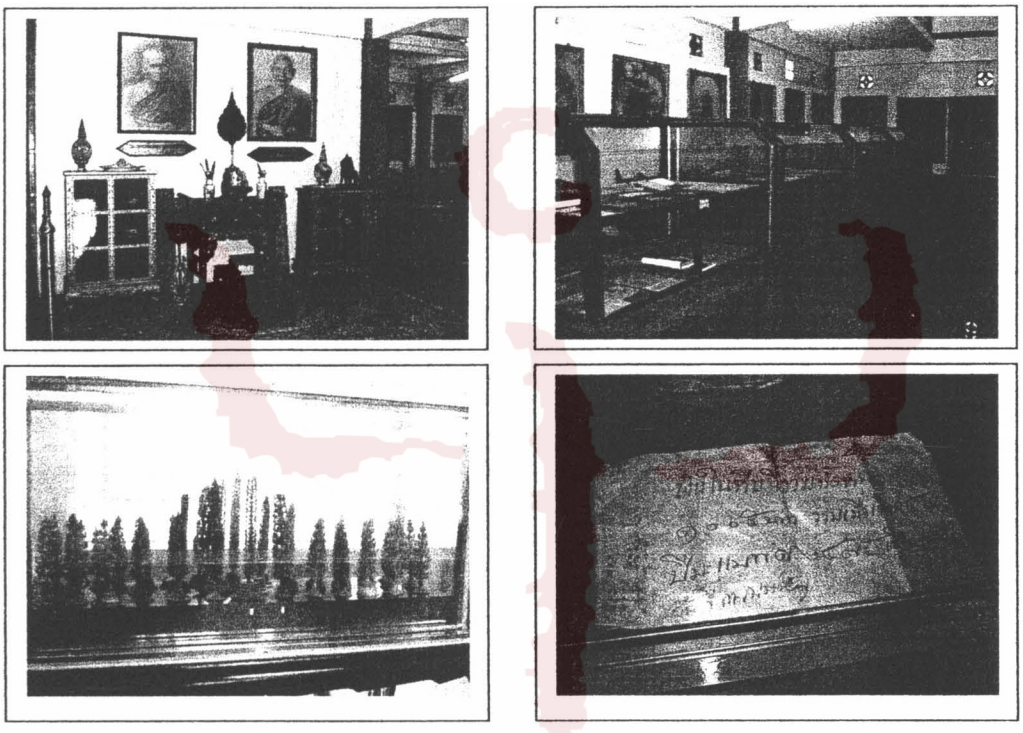
5) การแพทย์แผนโบราณ ตำรายาและการรักษาโรค

แนวคิดของนิทรรศการ

พิพิธภัณฑ์พระพุทธวิถีนายกมีการจัดแสดงทั้งหมด 3 ชั้น โดยชั้นล่างจัดแสดงประวัติและข้าวของเครื่องใช้ของหลวงปู่บุญ และหลวงปู่เพิ่ม โดยทางซีกตะวันออก (ซ้ายมือ) จัดแสดงพระเครื่อง เครื่องรางของขลัง วัตถุมงคลและพระบูชาของหลวงปู่ ซึ่งมีอายุเกือบร้อยปีแล้ว อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของตัวยาไทย สมุนไพรและยารักษาโรค และเครื่องมือช่างสารพัดรูปแบบ ในฐานะที่หลวงปู่เป็นนักพัฒนาก่อสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์วัดมาโดยตลอด กับเอกสารปฏิบัติงานหน้าที่ในคณะสงฆ์ และบันทึกหรือจดหมายติดต่อกับบรรดาผู้เกี่ยวข้องต่างๆ ปฏิทินโหราศาสตร์แต่ละปีที่หลวงปู่คำณวนและเขียนขึ้นด้วยลายมือ รูปปั้นของหลวงปู่บุญและรูปถ่ายของหลวงปู่ทั้งสองติดเรียงรายไว้ตามฝาผนัง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4

ภาพที่ 1 การจัดแสดงประวัติและข้าวของเครื่องใช้ของหลวงปู่บุญและหลวงปู่เพิ่ม
ภาพที่ 2 การจัดแสดงภายใน สามารถมองเห็นภาพถ่ายของหลวงพ่อทั้งสองเรียงรายอยู่ด้านหลัง
ภาพที่ 3 เครื่องรางของขลัง
ภาพที่ 4 เอกสาร บันทึก จดหมายของหลวงปู่

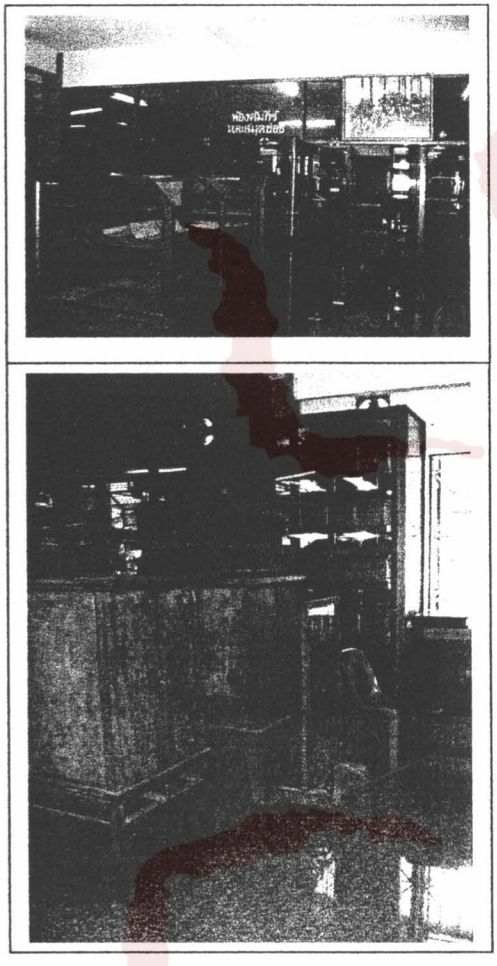
แนวคิดของนิทรรศการ

ทางด้านตะวันตก (ขวามือ) จัดแสดงเป็นห้องคัมภีร์และสมุดข่อย มีคัมภีร์ใบลาน หนังสือเทศก์และเรื่องราวที่เป็นความรู้ต่างๆ จารตัวอักษรของเสียเป็นส่วนใหญ่ ห่อในผ้าห่อคัมภีร์ บรรจุในกลักไม้และหีบพระธรรม

ส่วนสมุดข่อย มีทั้งสมุดขาวและสมุดดำ ขนาดใหญ่และเล็กต่างๆ กัน ทั้งอักษรไทยและอักษรขอม มีภาพสวยงามทั้งสมุดภาพพระมาลัยและสมุดภาพพระพุทธประวัติ นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเป็นพระราชพงศาวดาร ตำราพิชัยสงคราม วรรณคดี หนังสือเรียน ตำรายาไทยและการรักษาโรค ตำราโหราศาสตร์ เลขยันต์และคาถาอาคมต่างๆ มีทั้งในลักษณะของสมุดที่เป็นตำราและสมุดที่ใช้ในการศึกาเล่าเรียน มีร่องรอยของการคัดลอกเรื่องต่างๆ

สถาบันพัฒนาการเรียนการสอนแห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	

ภาพที่ 1 ทางเข้าห้องคัมภีร์และสมุดข่อย

ภาพที่ 2 ตู้จัดแสดงคัมภีร์และสมุดข่อย

ภาพที่ 3 ตู้พระธรรม

แนวคิดของนิทรรศการ

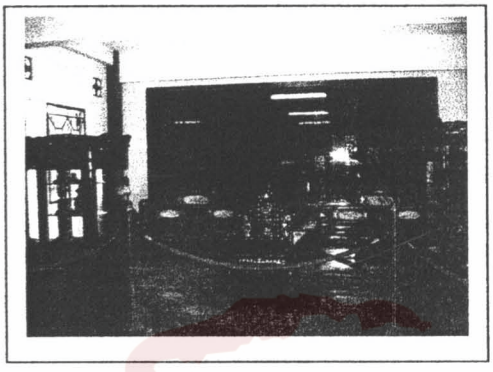
ชั้นสองของอาคารจัดแสดงเป็นข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่นเครื่องเบญจรงค์ เครื่องลายคราม ปั้นชา ถ้วยชา แก้วเจียระไน เครื่องทองเหลือง เครื่องเขิน เครื่องไม้ ถาดเคลือบและเครื่องมุก ในห้องมุก มีธรรมมาสน์มุกของหลวงปู่บุญ ซึ่งพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8 สร้างถวาย โดยมีสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์และตัวอักษรจีนว่าพระอาทิตย์อยู่ที่พนักธรรมาสน์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ในห้องกระจกด้านทิศใต้ จัดแสดงพระพุทธรูปปางต่างๆ พระพุทธรูปทรงเครื่องและพระปางป่าเลไลย์ ซึ่งผู้ถวายหล่อด้วยเงินพดด้วงที่เหลือจากการเล่นแร่แปรธาตุ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 2 เครื่องลายคราม

ภาพที่ 3 ธรรมมาสน์มุกของหลวงปู่บุญ

ภาพที่ 4 พระพุทธรูปปางต่างๆ

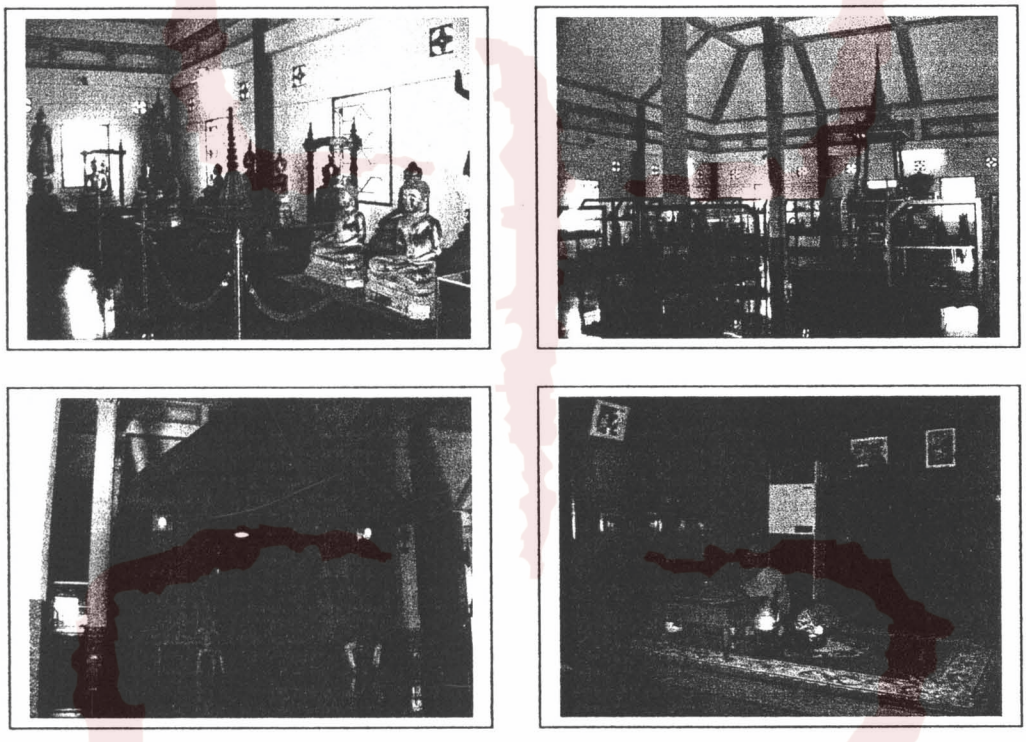
แนวคิดของนิทรรศการ

ชั้นสามจัดแสดงพระบุเงินและพระบูชาไม้แกะ พระเนื้อทองเหลืองทรงเครื่องและพระมาลัยโปรดสัตว์นรก ในห้องซีกตะวันตกซึ่งมีธรรมาสน์บุษบกของเก่าเป็นธรรมมาสน์สลักไม้ลงรักปิดทอง ส่วนซีกตะวันออกจัดแสดงพระบูชาขนาดใหญ่ มีทั้งที่เป็นของเก่า และที่พุทธบริษัทสร้างถวายในสมัยหลวงปู่บุญ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนโถงกลาง คือกุฏิเก่าของหลวงปู่ ส่วนประกอบเนื้อไม้ที่ยังพอใช้ได้ โดยเฉพาะบรรดาฝาประกนต่างๆลายฉลุช่องลมกับประตูหน้าต่าง ได้นำมาประกอบเป็นกุฏิของท่านในลักษณะเดิม เพื่อประดิษฐานรูปหุ่นขี้ผึ้งของหลวงปู่ ประกอบกับการจำลองข้าวของเครื่องใช้ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน มองเห็นพระพุทธรูปและพระบูชารูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 2 ธรรมาสน์ไม้ลงรักปิดทอง

ภาพที่ 3 กุฏิหลวงปู่จำลอง

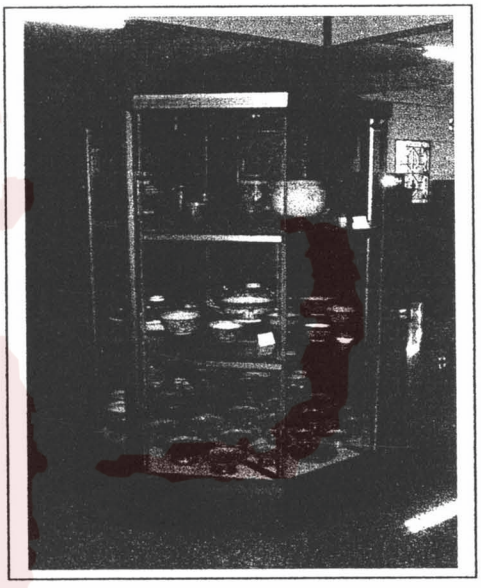
ภาพที่ 4 บรรยากาศการจำลองภายในกุฏิหลวงปู่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

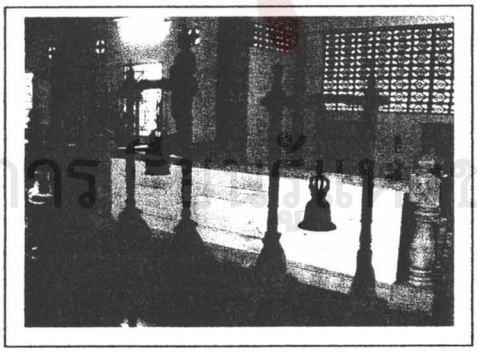
เครื่องโลหะ

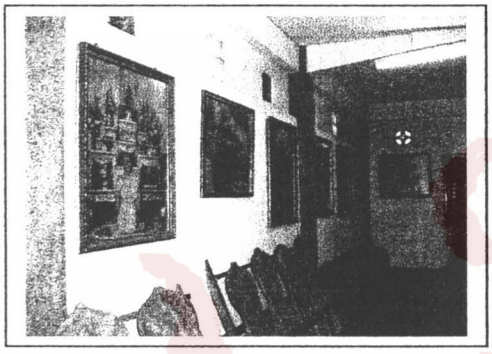
เครื่องใช้ในการศาสนา พระพุทธรูป

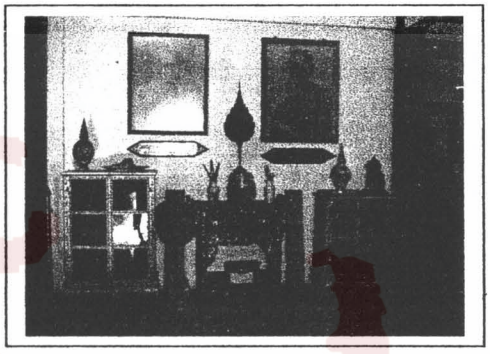

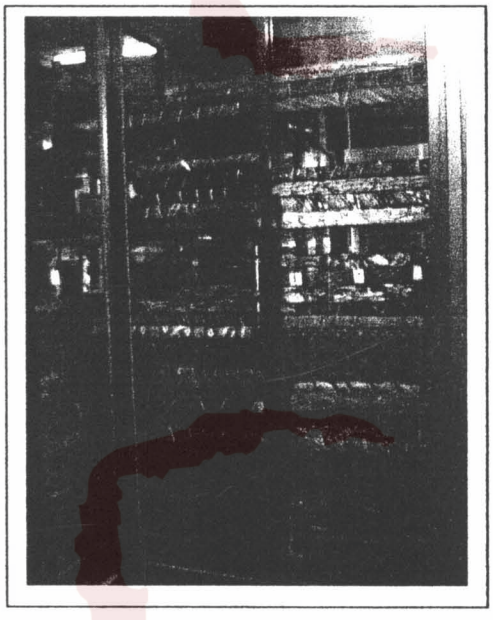
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

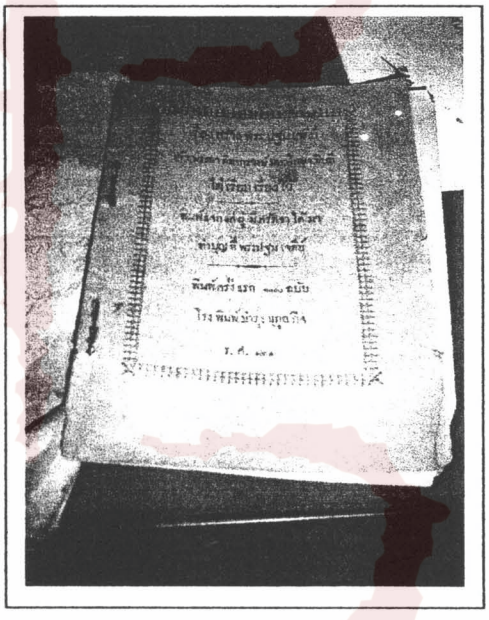
ภาพถ่าย

เอกสารโบราณ คัมภีร์ใบลาน สมุดข่อย

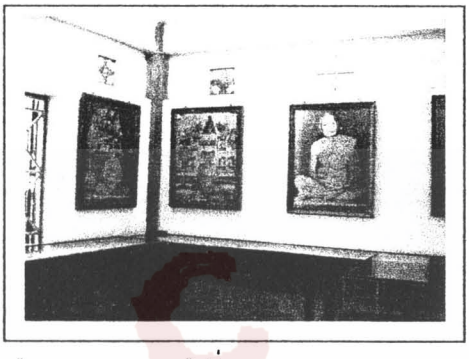

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ เครื่องรางของขลังที่หลวงปู่บุญกับหลวงปู่เพิ่มสร้าง

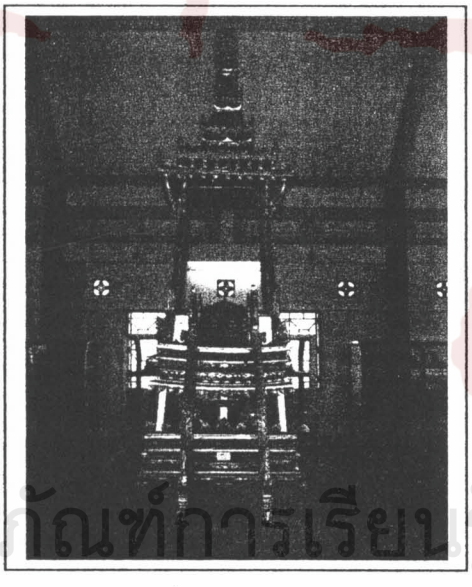
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ภาพถ่ายของหลวงปู่บุญและหลวงปู่เพิ่ม

ชื่อวัตถุ ธรรมมาสน์มุกของหลวงปู่บุญ ซึ่งพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในรัชกาลที่ 8 สร้างถวาย โดยมีสัญลักษณ์รูปพระอาทิตย์และตัวอักษรจีนว่าพระอาทิตย์อยู่ที่พนักธรรมาสน์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ บุษบกของเก่าเป็นธรรมมาสน์สลักไม้ลงรักปิดทอง

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.8.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.8.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.8.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 6 คน ทำหน้าบริหารงานดูแลทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก เฉลี่ยโดยประมาณ 10,000 คนต่อปี

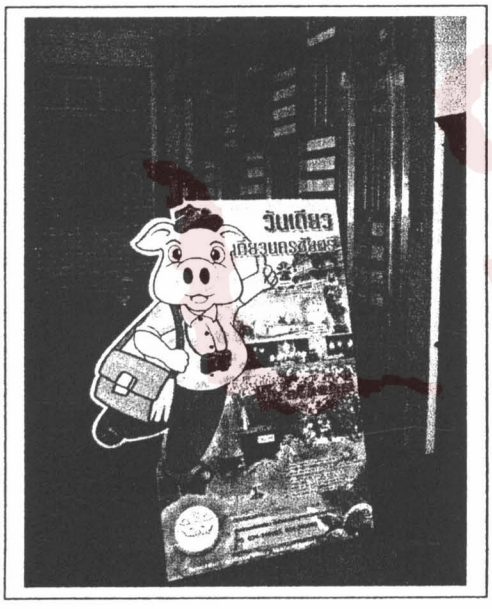
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย และลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ ป้ายโฆษณา สื่อบุคคล

ภาพที่ 1 ประชาสัมพันธ์ผ่านศูนย์การท่องเที่ยว กีฬาและนันทนาการจังหวัดนครปฐม | 1 | 2 |

ภาพที่ 2 เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.8.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

องค์พระปฐมเจดีย์

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

พิพิธภัณฑ์ชาวนาไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.8.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน

2.8.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ไม่สามารถเปิดบริการได้ทุกวัน เนื่องจากขาดบุคลากร ทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง

2) ไม่มีการจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการชั่วคราว

จุดแข็ง

1) วัดกลางบางแก้วนับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของอำเภอนครชัยศรีที่นักท่องเที่ยวแวะเวียนมากราบไหว้สักการะหลวงปู่ ทั้งยังอยู่ใกล้กับสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญอื่นๆ ทำให้การเดินทางสะดวก และไปได้ทีละหลายจุด

2.8.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.9 พิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด

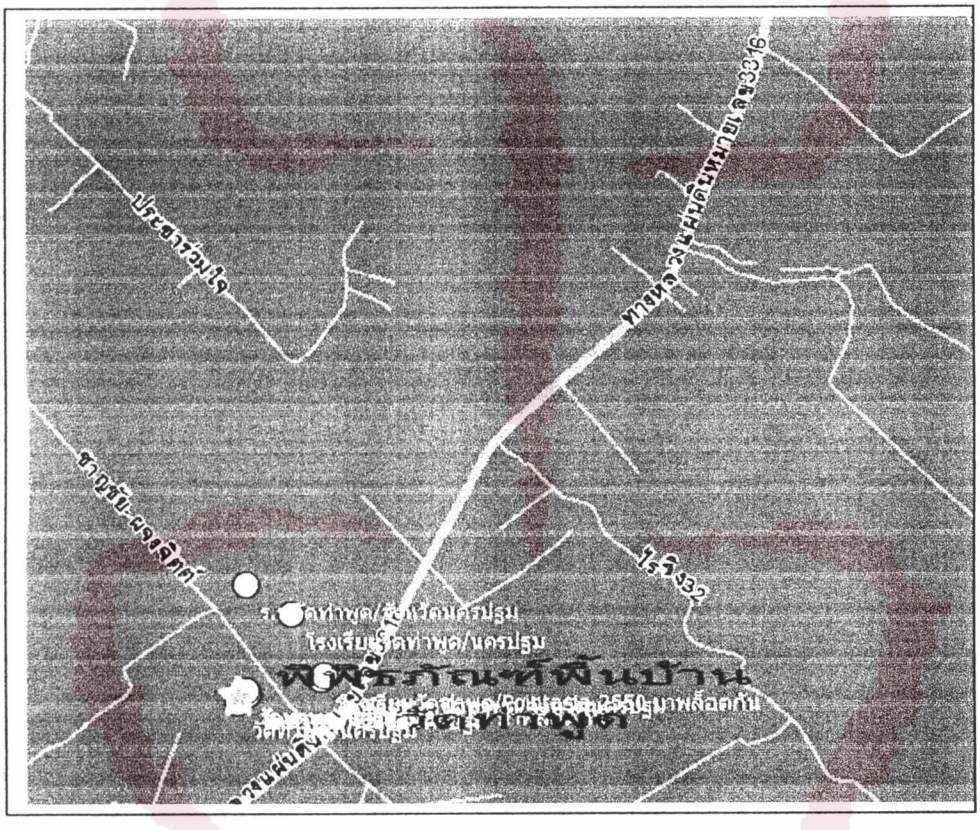
2.9.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดท่าพูด ต. ไร่ขิง อ. สามพราน

จ. นครปฐม 73120

โทร : 034-288-852

2.9.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด

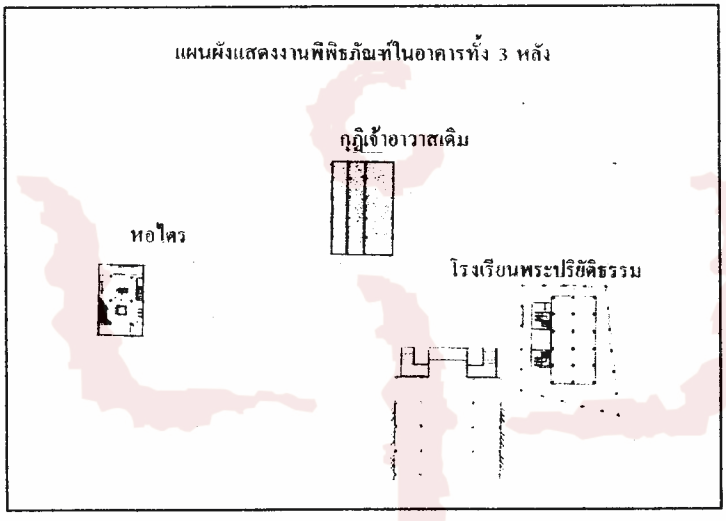
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.9.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด มีอาคารต่างๆทั้งหมด 3 ซึ่งได้ดัดแปลงอาคารเดิมได้แก่

1. หอไตร (ปี 2540)

2. กุฏิอดีตเจ้าอาวาส (ปี 2542)
3. โรงเรียนพระปริยัติธรรม (ปี 2542)

แผนผังอาคารจัดแสดง

เนื้อหาการจัดแสดงในหอไตร จัดแสดงประวัติวัดท่าพูด

การจัดแสดงบริเวณชั้นล่างของหอไตร เป็นการเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติวัดท่าพูด ผ่านข้อสมมติฐานต่างๆที่ปรากฏ อยู่ในเอกสาร และวัตถุต่างๆในพิพิธภัณฑ์สัดท่าพูด ซึ่ง แบ่งหัวข้อออกเป็นดังนี้

1. ศึกษาประวัติวัดท่าพูดจาดข้อสันนิษฐานที่มาของชื่อวัด (ตำนาน การเทียบเคียงของชื่อชุมชนใกล้เคียง ชื่อของพืชพันธุ์ในท้องถิ่น หลักฐานโฉนดที่ดิน
2. ศึกษาประวัติวัดท่าพูดจากอิฐมอญเก่า
3. ศึกษาประวัติวัดท่าพูดจากข้อสังเกตเกี่ยวกับการสร้างอุโบสถ
4. ศึกษาประวัติของวัดท่าพูดจากประวัติของเจ้าอาวาส

นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงเรื่องอื่นๆอีก ได้แก่

พระเจ้าตากสินและพระยานมาศ

วัตถุมงคลและพระพิมพ์

วัตถุมงคลในวัดท่าพูด

เครื่องรางของขลัง พระพิมพ์ และแม่พิมพ์ของวัดท่าพูด

ส่วนหอไตรชั้นบนจัดแสดงเรื่อง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ในอาคารพระปริยัติธรรมจัดแสดง เครื่องมือเครื่องใช้ทำมาหากินของชาวบ้าน เช่น คันไถ เครื่องโม่แป้ง เครื่องทำขนม รวมไปถึงเครื่องมือเครื่องใช้อื่นๆ ซึ่งอาคารหลังนี้ได้ถูกบูรณะอย่างสวยงาม และประดิษฐานพระพุทธรูปล้ำค่าของวัดอีกด้วย

ส่วนอาคารกุฏิเจ้าอาวาสหลังเก่า จัดเก็บโบราณวัตถุ เครื่องปั้นดินเผา สำริด และใช้เป็นคลังเก็บโบราณวัตถุที่ไม่ได้นำมาจัดแสดงอีกด้วย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพมณฑป ประดิษฐานสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของวัด

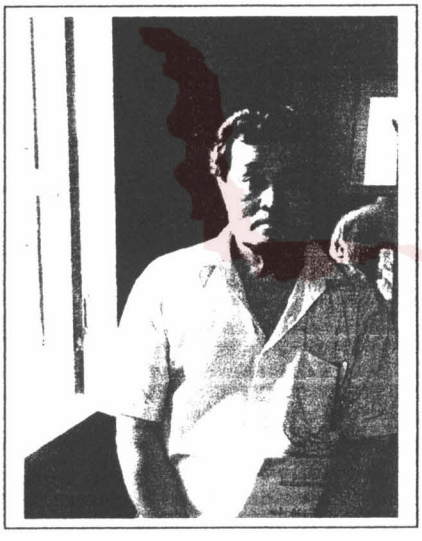
ภาพที่ 2 ลานจอดรถฝั่งติดกับแม่น้ำ

ภาพที่ 3 อาคารเอนกประสงค์ของวัด

ภาพที่ 4 ภาพพระอุโบสถ

1	2
3	4

2.9.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล : นายมานะ เถียรทวี

ตำแหน่ง ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์

หน่วยงาน: พิพิธภัณฑ์วัดท่าพูด

2.9.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน

2.9.6 การเก็บค่าเข้าชม

ไม่มีค่าเข้าชม / รับบริจาคเป็นค่าบำรุงวัด

2.9.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดท่าพูดเป็นวัดเก่าแก่ตั้งแต่สมัยอยุธยาและมีพระที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้านและคนทั่วไป จึงมีโบราณสถานที่ก่อสร้างตามรูปแบบศิลปะตามยุคสมัย และวัตถุโบราณต่าง ๆ จำนวนมากมาย มาในระยะหลังที่ความเจริญด้านคมนาคมทำให้การเดินทางไปมาหาสู่กันมีความสะดวกสบาย ดังนั้นการขโมยและลักลอบนำโบราณวัตถุของวัดไปจำหน่ายยังที่ห่างไกลจึงเป็นไปได้โดยง่าย เนื่องจากวัตถุแต่ละชิ้นที่อยู่มีในวัด เช่น ในอุโบสถ ในวิหาร ในกุฏิทั่วไปไม่ได้ถูกเก็บรักษาและดูแลด้วยวัดเป็นสถานที่ที่สาธารณะ จึงมีผู้คนทั่วไปสามารถเข้าออกวัดได้สะดวก ซึ่งมีทั้งผู้เจตนาดีและไม่ดีอยู่ด้วย วัตถุโบราณทั้งหลายจึงสูญหายไปเรื่อย ๆ ดังจะเห็นได้จากฐานพระพุทธรูปที่หลงเหลืออยู่ปราศจากองค์พระเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงมีเหลือไว้เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เห็นบ้าง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ในการมรณภาพของพระครูพิศาลสาธุวัฒน์ เจ้าอาวาสวัดท่าพูดเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2540 นั้น ทางคณะกรรมการวัดได้มีการประชุมเรื่องการเตรียมงานพระราชทานเพลิงศพและการดำเนินงานต่าง ๆ ต่อไป ที่ประชุมได้มีมติให้จัดทำพิพิธภัณฑ์ของวัดขึ้น ด้วยเกรงว่าวัตถุโบราณทั้งหลายที่อยู่ภายในวัดขึ้น ด้วยเกรงว่าวัตุโบราณทั้งหลายที่อยู่ภายในวัดและกุฏิหลังเก่าของอดีตเจ้าอาวาสจะสูญหาย และพระสังเวย คเวสโก รักษาการแทนเจ้าอาวาสในขณะนั้นเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาชุกหนึ่ง เพื่อปฏิบัติงานจัดทำพิพิธภัณฑ์ ใช้หอไตรของวัดเป็นพิพิธภัณฑ์ชั่วคราว มีพลตำรวจโท โสภณ วาราชนนท์ เป็นประธานกรรมการดำเนินงาน กำหนดเปิดให้ประชาชนเข้าชมครั้งแรกในวันอาทิตย์ที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นวันพระราชทานเพลิงศพพอดี

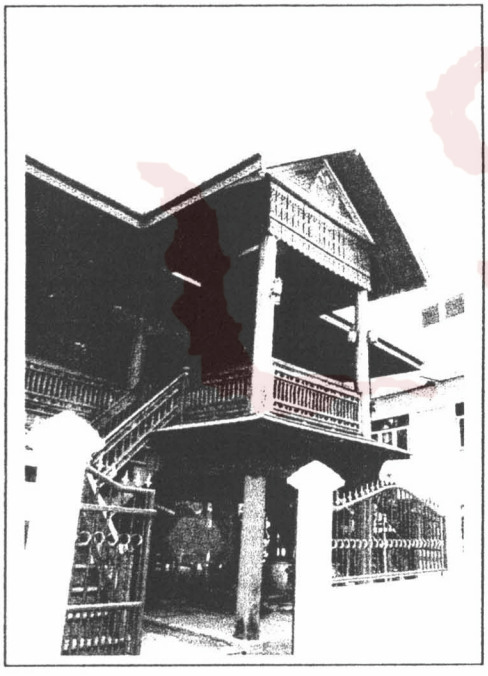
ในการจัดทำพิพิธภัณฑ์นั้นได้มีการรวบรวมโบราณวัตถุเก่าแก่มีค่านำมาทำบัญชีและลงทะเบียนเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ สิ่งที่สำคัญและนำมาจัดแสดงด้แก่ พระยานมาศ กระโถนถมปัด หัวเรือกัญญา ซึ่งสิ่งของเหล่านี้ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชได้พระราชทานแก่หลวงพ่อรด เจ้าอาวาสองค์แรกของวัดท่าพูด นอกจากนั้นเป็นสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ และสิ่งของที่รับบริจาคจากชาวบ้านอีกส่วนหนึ่ง

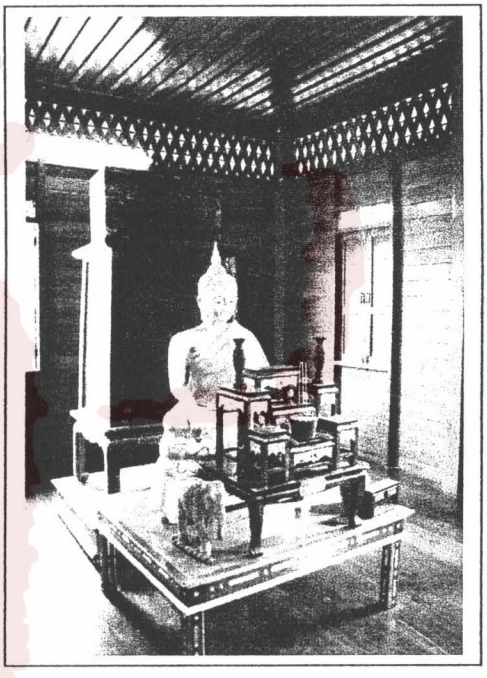
ในปี พ.ศ. 2543 การบูรณะกุฏิเจ้าอาวาสหลังเก่าได้แล้วเสร็จจึงเริ่มดำเนิการจัดทำอาคารหลังนี้ให้เป็นพิพิธภัณฑ์อีกหลังหนึ่ง ใช้ชื่ออาคารว่า "พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดท่าพูด" โดยนำสิ่งของจำนวนหนึ่งจากพิพิธภัณฑ์ที่หอไตรมาจัดแสดงไว้ในอาคารหลังใหม่แห่งนี้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

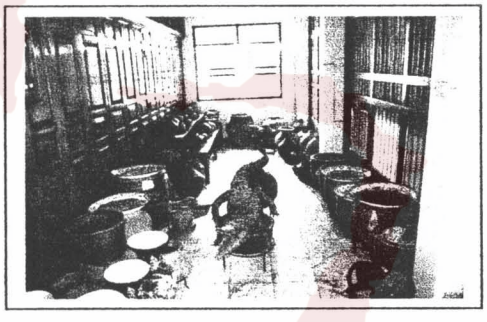
2.9.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

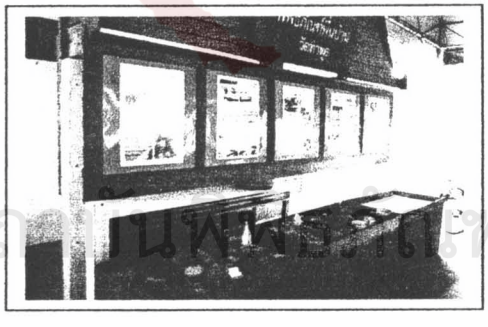
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

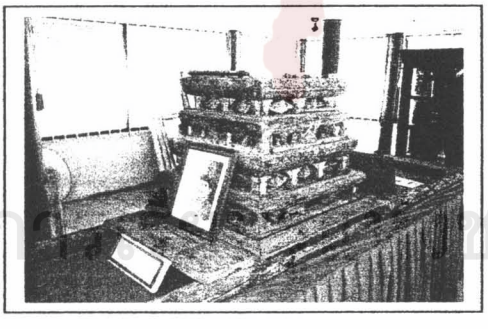

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพโรงเรียนปริยัติธรรม

ภาพที่ 2 ภาพพระพุทธรูปจัดแสดงในอาคารพระปริยัติธรรม

ภาพที่ 3 ภาพอาคารกุฏิเจ้าอาวาสหลังเก่า

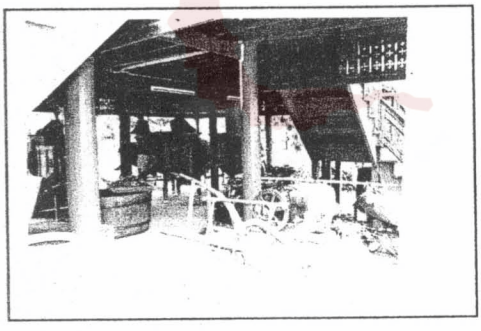
ภาพที่ 4 ภาพวัตถุที่จัดแสดงในกุฏิเจ้าอาวาส

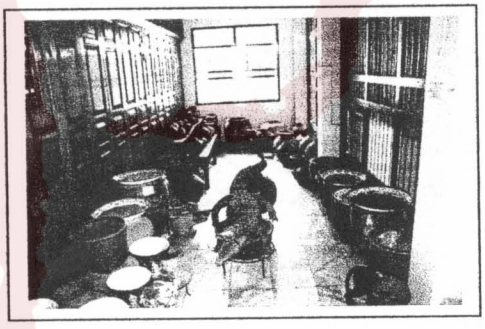
ภาพที่ 5 ภาพโบราณวัตถุที่จัดแสดงในหอไตร

ภาพที่ 6 ภาพพระยานมาศที่สันนิษฐานว่าเป็นของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

1	2
3	4
5	6

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

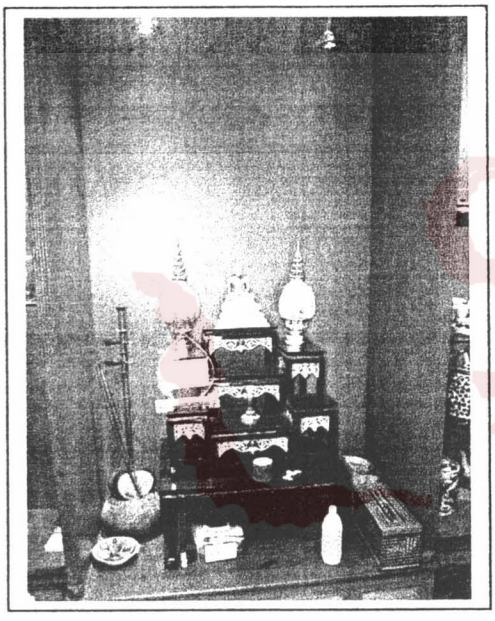

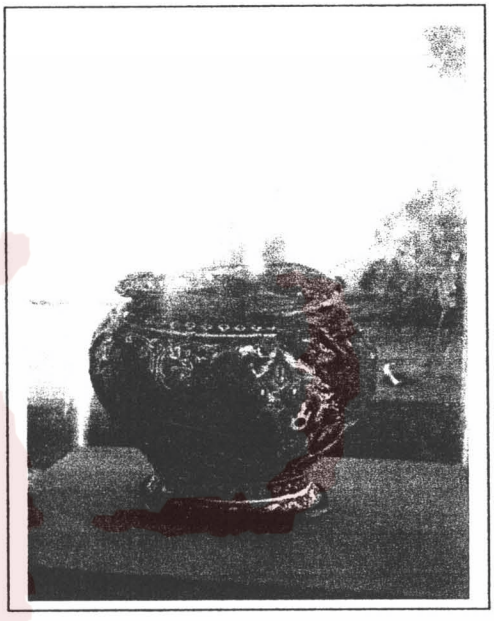

สถาบันวิจัยและพัฒนาวัฒนธรรมแห่งชาติ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 เครื่องมือเครื่องใช้

ภาพที่ 2 โบราณซึ่งเป็นสมบัติของวัด

ภาพที่ 3 เครื่องสำริดสะสมของอดีตเจ้าอาวาส

ภาพที่ 4 พระยานมาศของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ภาพที่ 5 พระพุทธรูปบูชา

ภาพที่ 6 เครื่องเบญจรงค์ซึ่งถูกค้นพบพร้อมๆกับพระยานมาศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ พระยานมาศ

ประเภท ไม้ **กำหนดอายุ** ธนบุรี

คำบรรยาย เป็นวัตถุที่เป็นของเก็บไว้ที่วัดเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งไม่ได้มีการบันทึกไว้เป็นลานลักษณ์อักษรที่จากคำบอกเล่าผู้คนในท้องถิ่นเชื่อว่าพระยานมาศลำนี้เป็นของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

กิจกรรม

- จัดกิจกรรมนำชมสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียนใกล้เคียง

2.9.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มี

2.9.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.9.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

ดำเนินงานและดูแลโดยคณะกรรมการวัดท่าพูดโดยการแต่งตั้งของเจ้าอาวาส ซึ่งบริหารจัดการตั้งแต่ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ รวมทั้งการนำชม ซึ่งในอนาคตหากมีการปรับปรุงนิทรรศการแล้วเสร็จ รูปแบบโครงสร้างจะมีความชัดเจนมากกว่านี้

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) นักวิชาการ/นักวิจัย

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

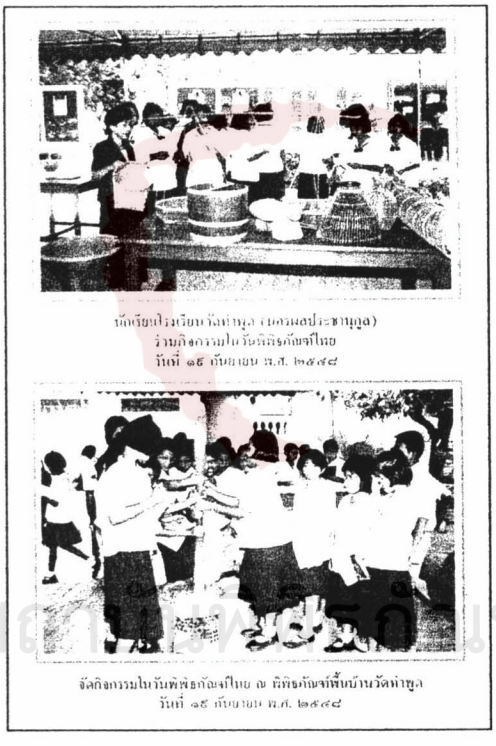
4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

5) บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

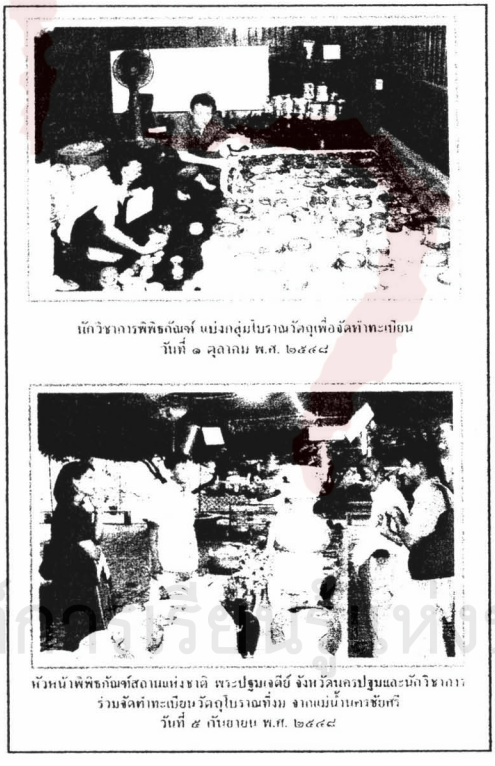
เดือนละประมาณ 50-60 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

นักเรียนโรงเรียนวัดท่าพูล (เครือสหประชามุตุล)
ร่วมกิจกรรมในวันพิพิธภัณฑ์ไทย
วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

จัดกิจกรรมในวันพิพิธภัณฑ์ไทย ณ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดท่าพูล
วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

นักวิชาการพิพิธภัณฑ์ แบ่งกลุ่มโบราณวัตถุเพื่อจัดทำทะเบียน
วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๔

หัวหน้าพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐมและนักวิชาการ
ร่วมจัดทำทะเบียนวัตถุโบราณทิ่งม จากแม่น้ำนครชัยศรี
วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๘

สถาบันวิทยบริการ เทคโนโลยีแห่งชาติ

ภาพที่ 1 - ภาพที่ 2 กิจกรรมสำหรับเยาวชนในละแวกใกล้เคียง

1	2

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ ชุมชน องค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.9.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โรงเรียนนาคประสิทธิ์

โรงเรียนยอแซฟอุปถัมป์

โรงเรียนไร่ขิง (สุนทรอุทิศ)

โรงเรียนวัดท่าพูด

2.9.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ปัญหาเรื่องวิชาการ เนื่องจากทางวัดมีโบราณวัตถุเป็นจำนวนมากแต่ไม่มีการเก็บองค์ความรู้ของโบราณวัตถุชิ้นนั้นๆ เอาไว้เลย ซึ่งปัจจุบันกำลังดำเนินการอยู่ แต่ต้องการนักวิชาการเฉพาะด้านเป็นอย่างมาก

2.9.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ต้องการนักวิชาการเฉพาะด้าน เกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์วิทยาและและการอนุรักษ์โบราณวัตถุ เพราะมีวัตถุจัดแสดงอยู่เยอะมากแต่ยังไม่ได้ดูแลรักษาให้ถูกต้อง

จุดแข็ง

1) นักวิชาการท้องถิ่น นักวิชาการของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรที่เข้าไปช่วยเหลือมีความร่วมด้านพิพิธภัณฑ์วิทยาเป็นอย่างดี

2) เป็นสมาชิกสมรมเพื่อนพิพิธภัณฑ์ซึ่งส่งสริมให้มีการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในเขตจังหวัดนครปฐมซึ่งทำให้มีนักท่องเที่ยวหน้าใหม่ๆเข้าไปท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง

2.9.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ปัจจุบันทางศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร ได้เข้ามาช่วยเหลือในการจัดนิทรรศการชุดใหม่ให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาคารทั้ง 3 หลังของวัดท่าพูดมีความพร้อมเป็นอย่างยิ่ง นอกจากปรับปรุงนิทรรศการแล้ว เนื้อหาในการจัดแสดงทางศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรได้ส่งนักวิชาการมาลงพื้นที่เก็บข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการแล้ว เนื้อหาในการจัดแสดงทางศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรได้ส่งนักวิชาการมาลงพื้นที่เก็บข้อมูลร่วมกับชาวบ้าน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก

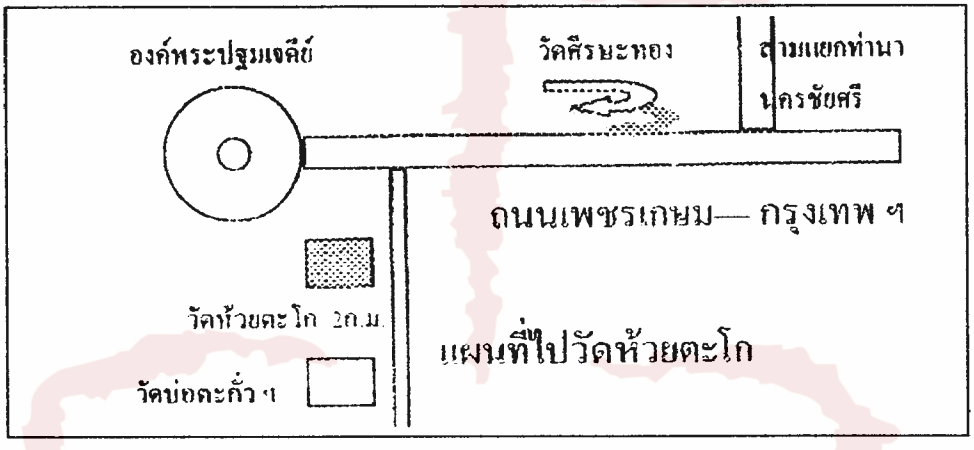
2.10.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดห้วยตะโก ตำบลเพนียด

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม รหัสไปรษณีย์ 73120

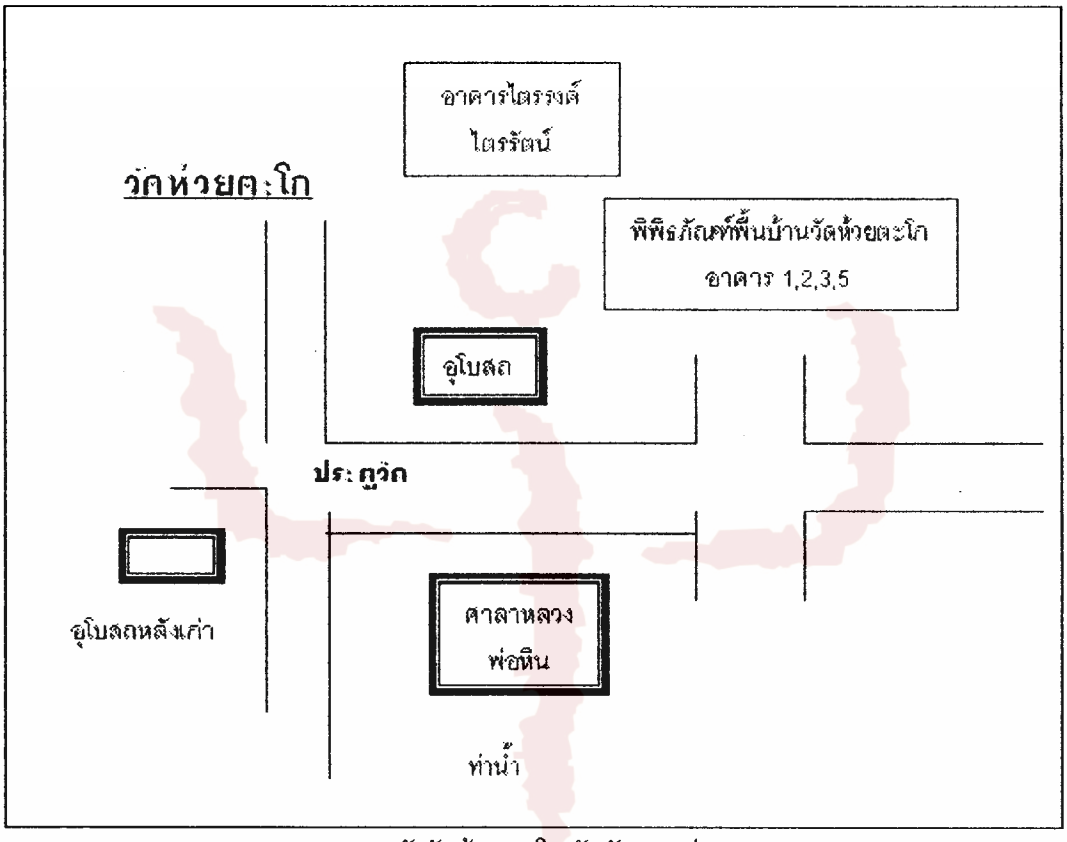
โทรศัพท์ 0-323-3264, 08-662-32184

2.10.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่และที่ตั้งของวัดห้วยตะโก จังหวัดนครปฐม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

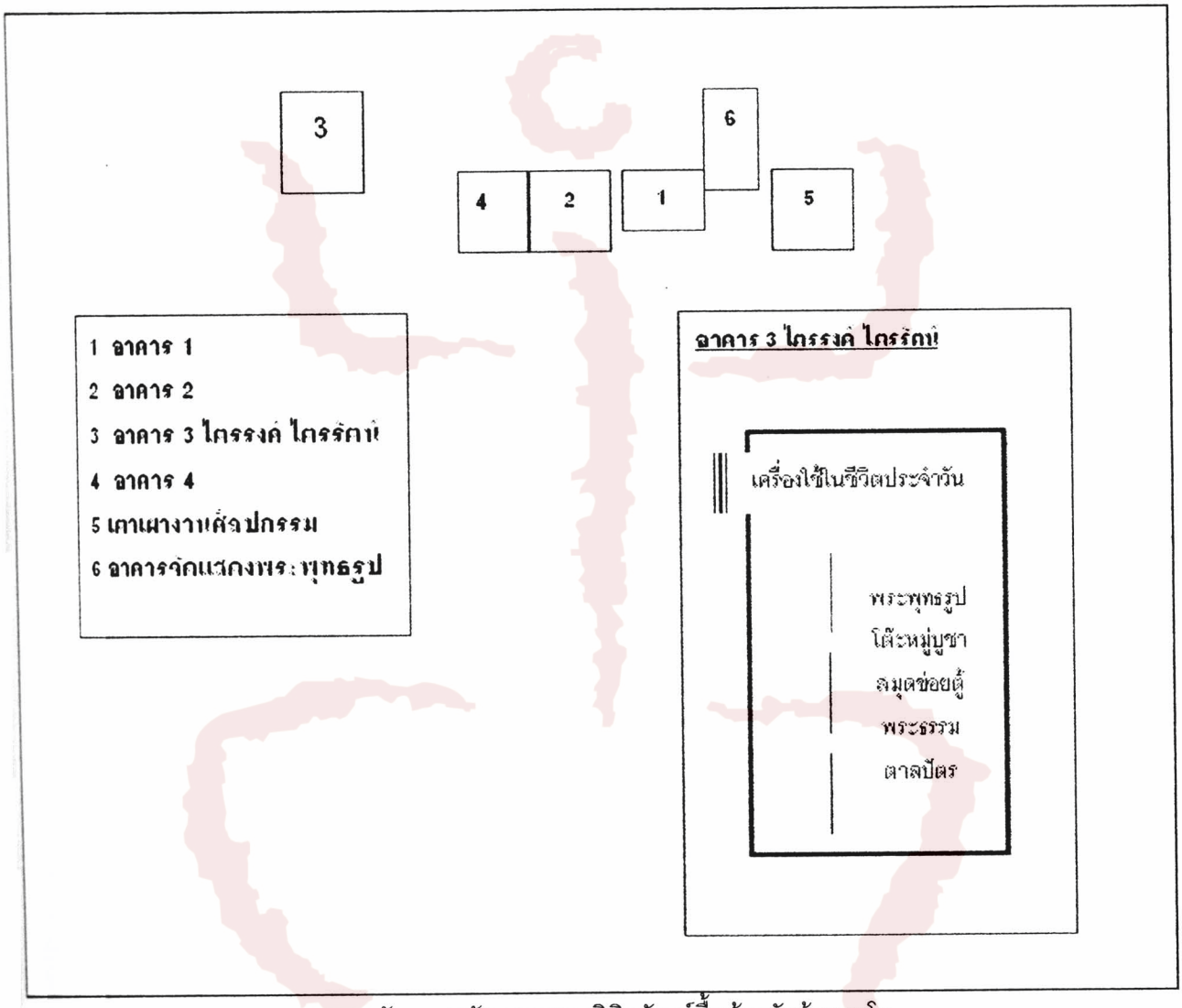
แผนผังวัดห้วยตะโก จังหวัดนครปฐม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

อาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 5 อาคาร

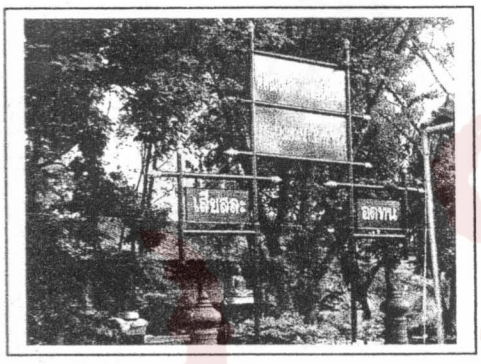

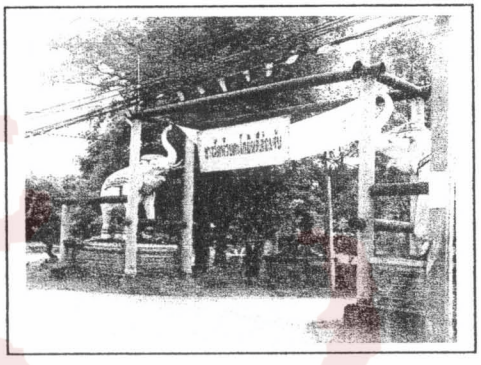
แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก

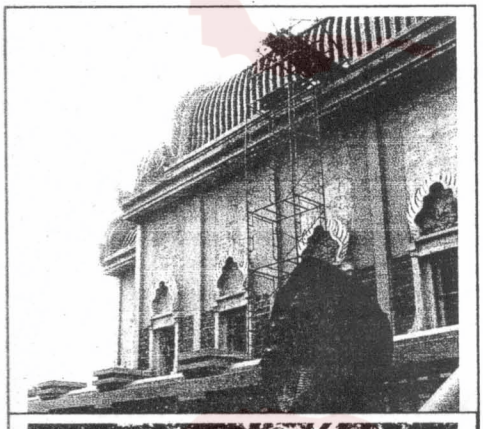
หมายเหตุ อาคารอื่นๆ ยังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงนิทรรศการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าพิพิธภัณฑ์ฯ

ภาพที่ 2 ภาพทางเข้าวัดห้วยตะโก

ภาพที่ 3 ภาพพระอุโบสถแห่งใหม่

ภาพที่ 4 ภาพศาลาและบริเวณวัด

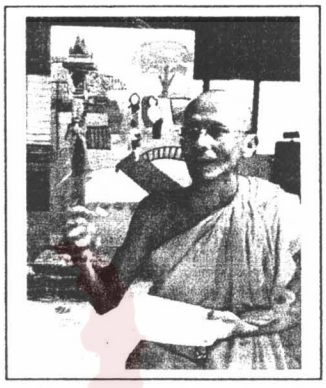
ภาพที่ 5 ภาพพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมและการแสดง

ภาพที่ 6 ภาพด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์และที่จอดรถ

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

พระครู สังฆรักษ์ไพบูลย์ กตปุญโญ
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดห้วยตะโก

2.10.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00 - 18.00 น. ไม่เว้นวันนักขัตฤกษ์

2.10.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.10.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก เริ่มดำเนินโครงการสะสมสิ่งของต่างๆ เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนของการศึกษานอกโรงเรียนวัดห้วยตะโก ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา และเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อ ครบรอบ 200 ปีวัดห้วยตะโก คือในปี พ.ศ.2542

สำหรับประวัติของวัดนั้น บริเวณที่ตั้งวัดห้วยตะโกสันนิษฐานว่าเคยเป็นวัดเก่าแก่มาก่อน ต่อมาพระครูสังฆรักษ์ไพบูลย์ กตปุญโญ เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน ได้เข้ามาบูรณะปฏิสังขรณ์วัดห้วยตะโก ท่านมีความสนใจศิลปะเขมร ท่านจึงมีแนวคิดที่จะผสมผสานรูปแบบศิลปะดังกล่าวเข้ามาไว้ในวัด โดยเฉพาะอุโบสถหลังใหม่ที่กำลังก่อสร้าง ท่านได้แนวคิดมาจากบรรณาลัยของปราสาทหินพนมรุ้ง นอกจากนี้ท่านยังพยายามจะให้วัดห้วยตะโกเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน มีมุมต่างๆ ที่ให้ความรู้ อาทิ เตาเผาสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นมุมที่จัดเป็นสถานที่ผลิตอิฐเพื่อนำมาก่อสร้างโบสถ์องค์ปัจจุบัน มุมวาดลายไทย เป็นต้น

การดำเนินการพิพิธภัณฑ์วัดห้วยตะโกจึงได้เริ่มขึ้น โดยมีชาวบ้านมอบวัตถุ สิ่งของเครื่องใช้ให้ และได้เริ่มดำเนินการสร้างทีละจุดทีละมุมตามแต่งบประมาณที่จะอำนวย โดยในปีโดยเริ่มจากอาคารไม้ชั้นเดียว จัดห้องเป็นมุมต่าง ๆ ที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น แบ่งเป็นเรื่อง

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

การทำนา การทำตาล เครื่องจักสาน เครื่องมือวัดตวงชั่ง เครื่องมือช่างไม้ ยาท้องถิ่น เพนียดคล้องช้าง

ต่อมาในปี 2543 ท่านได้สร้างมุมจัดแสดงขึ้นมาเพิ่มเติม เป็นกลุ่มศิลปกรรม จัดแสดงกลุ่มพระพุทธรูปเก่าแก่ของชุมชน เป็นพระพุทธรูปหินทรายศิลปะแบบอู่ทอง บางองค์ถูกขโมยตัดเศียรไป ใบเสมาหิน เป็นต้น โดยวางแสดงในอาคารเปิดโล่ง

นอกจากนี้ยังอาคารอีกหลังหนึ่ง ภายในจัดแสดงนิทรรศการเรื่อง "ไตรรงค์ ไตรรัตน์: ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์" โดยนิทรรศการดังกล่าวจัดทำแบบง่าย ๆ เรื่องที่นำเสนอมี 5 เรื่องหลัก ได้แก่ 1) ชาติไทย นำเสนอเรื่องธงชาติไทย ตราประจำจังหวัด พระมหากษัตริย์ไทย 2) ครูไทย (ศิลปินแห่งชาติ) นำเสนอศิลปินไทยในสาขาต่าง ๆ 3) สามกษัตริย์ นำเสนอพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่ 4 รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 4) ตามเสด็จสู่โลกกว้าง เป็นมุมที่รวบรวมเรื่องราวการเสด็จพระราชดำเนินไปยังต่างประเทศของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และ5) ไตรรัตน์ นำเสนอเรื่องราวพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

2.10.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล เช่น พระราชประวัติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของทวารวดี

3) วิถีชีวิตของ เช่น ชุมชนห้วยตะโก

4) เทคโนโลยีและจักรกล

5) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวบ้านเพนียด

6) ภูมิปัญญา

7) การแพทย์แผนโบราณ

8) ผลงานศิลปะ และวรรณกรรม

แนวคิดของนิทรรศการ

นิทรรศการแบ่ง บรรยายไป

อาคารจัดแสดงแบ่งออกเป็น 5 อาคาร

อาคารหลังที่ 1 แบ่งเป็นฐานความรู้ต่างๆ ในหัวข้อเรื่องปัจจุย 4 จัดแสดงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในการใช้ปัจจัย 4 (มุมครัวไทย มุมผ้าไทย มุมยารักษาโรค มุมบ้านไทย) สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการใช้ชีวิตที่เรียบง่ายของคนไทยในอดีต มุมเครื่องจักสานเป็นการแปรรูปไม้ไผ่และหวายให้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เป็นเครื่องมือให้เป็นเครื่องมือเครื่องใช้รูปแบบต่างๆ เช่น สาแหรก ตระกร้า กระบุง กระด้ง เป็นต้น มุมการทำนา จัดแสดงอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการทำนา เช่น อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิดน้ำ ระหีดชกมวย อุปกรณ์ในการไถหว่าน อุปกรณ์ในการตกกล้า อุปกรร์ในการเกี่ยวข้าว นวดข้าว โครก แอก สำหรับคล้องคอควาย รวมทั้งมุมอาชีพชาวเพนียด เช้น อุปกรณ์ทำขนมจีน อุปกรณ์ทำขนมครก อุปกรณ์ทำน้ำตาล อุปกรณ์ชงกาแฟโบราณเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการรวบรวมประวัติวัดต่างๆและเอกสารหลักฐานที่สืบค้นได้

อาคารหลังที่ 2 อาคารจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน ใช้จัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียนเกี่ยวกับสาสนา ศิลปวัฒนธรรม และกิจกรรมของชุมชน โดยเปลี่ยน 1ครั้ง/เดือน

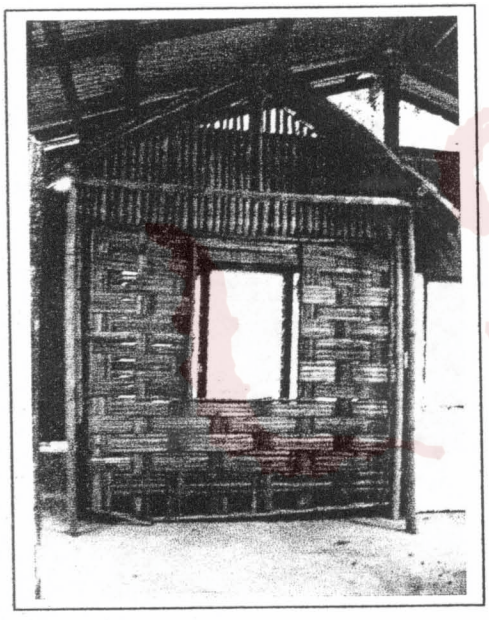
อาคารหลังที่ 3 ไตรรงค์ ไตรรัตน์ จัดแสดงนิทรรศการถาวรในหัวข้อ ชาติศาสนา พระมหากษัตริย์ เพื่อเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ไทย โดยแบ่งเป็นมุมต่างๆ ตั้งแต่สมัยทวารวดีมาจนปัจจุบัน และมีนิทรรศการเรื่องไตรรงค์ ไตรรัตน์ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จัดแสดงพระพุทธรูปปางต่างๆ สมัยต่างๆ คัมภีร์ สมุดข่อย ตู้พระธรรม ตาลปัตร ลายรดน้ำ โต๊ะหมู่บูชา

อาคารหลังที่ 4 เป็นอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 จัดแสดงพระราชนิพนธ์ในพระองค์ ของสะสม หนังสือเก่า หนังสือพิมพ์ หนังสือที่ระลึก วิวัฒนาการการใช้ปัจจัย 4 ของคนแต่ละสมัย

อาคารที่ 5 เป็นหอพระไตรปิฎก ชั้นล่างจัดแสดงนิทรรศการเรื่องไตรภูมิพระร่วง ชั้นบนเป็นหอพระไตรปิฎก มีพระไตรปิฎกหนังสือ พระไตรปิฎกคอมพิวเตอร์ ห้องปริยัติธรรมเก็บรวบรวมหนังสือต่างๆ

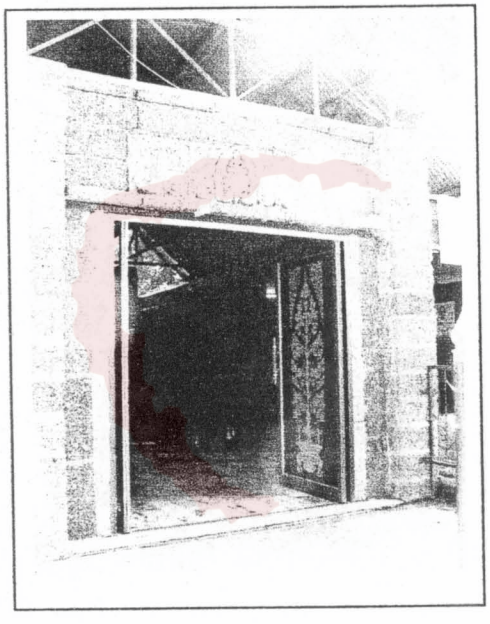
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

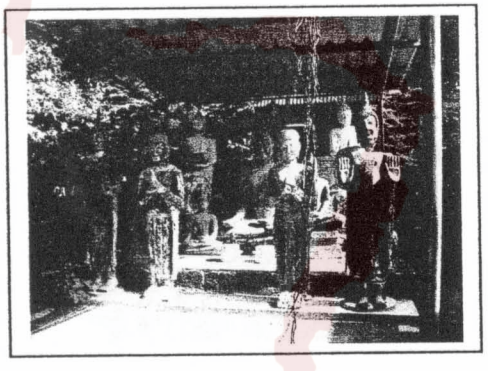
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1-3 นิทรรศการถาวรเกี่ยวกับการดำรงชีวิตปัจจัย 4

ภาพที่ 4 พื้นที่สำหรับนิทรรศการหมุนเวียน

ภาพที่ 5 พื้นที่จัดแสดงนิทรรศการถาวรเกี่ยวกับพระพุทธรูป

1	2
	3
4	5

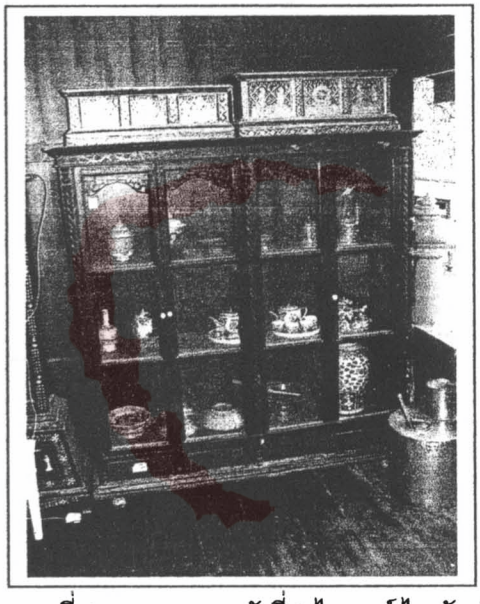
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ภาพอาคารหลังที่ 3 ไตรรงค์ ไตรรัตน์

ภาพที่ 2 ภาพการจัดแสดงภายในอาคารหลังที่ 3

ภาพที่ 3 ภาพธงวันพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ วัดห้วยตะโก

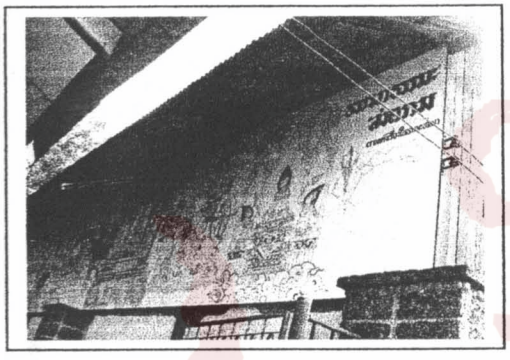
ภาพที่ 4 ภาพการจัดแสดงเรื่องเกี่ยวกับพุทธศาสนา

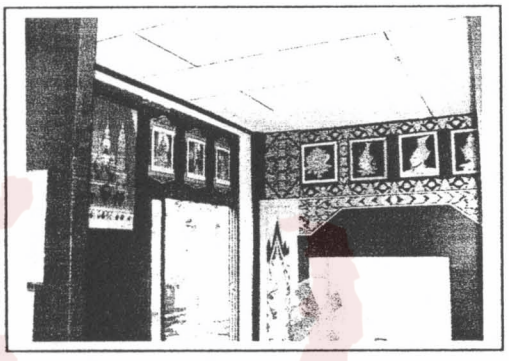
ภาพที่ 5 ภาพสิ่งของที่ชาวบ้านนำมาบริจาคและจัดแสดงอยู่ในอาคาร 3

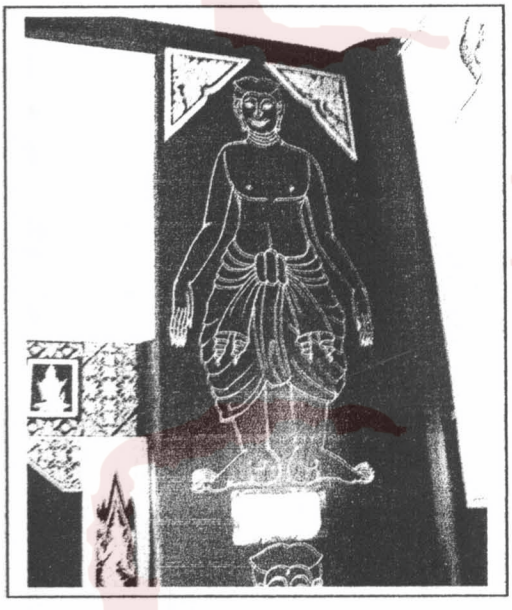
1	3
	4
2	5

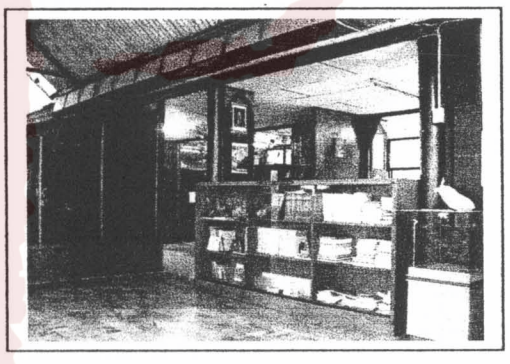
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ภาพอาคารเฉลิมพระเกียรติ พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6
ผนังจากเรื่องธรรมาธรรมะสงคราม บทพระราชนิพนธ์ในพระองค์

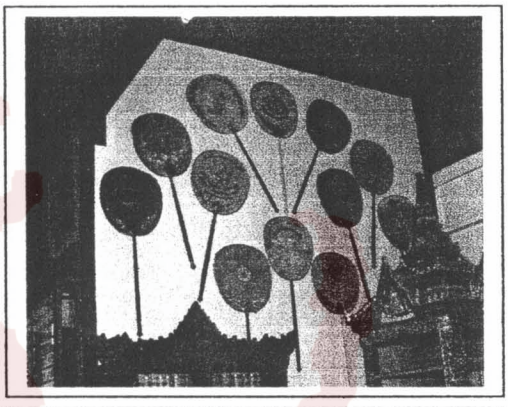
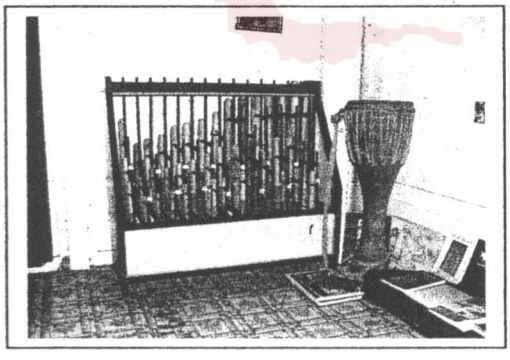
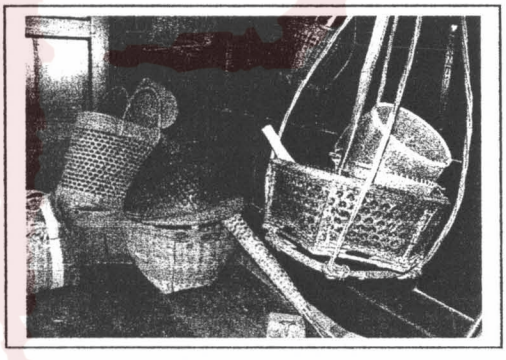
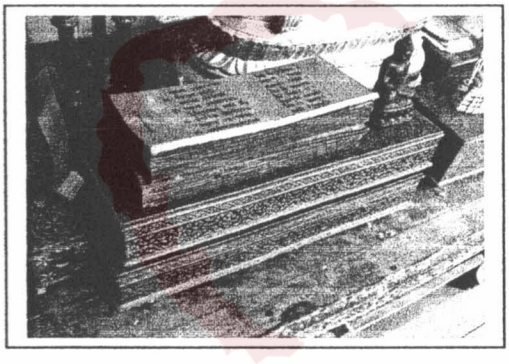
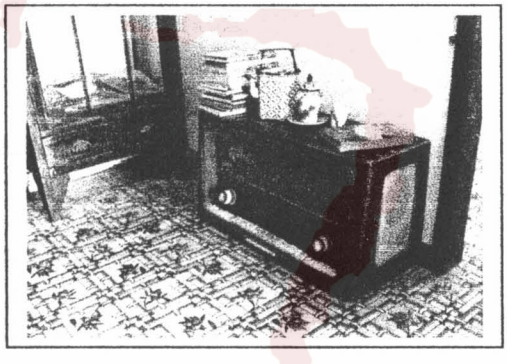
ภาพที่ 2 – 3 เรื่องราวเกี่ยวกับรัชกาลต่างๆ

ภาพที่ 4-5 หนังสือ ของสะสมต่างๆที่จัดแสดง

1	3
	4
2	5

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 เครื่องปั้นดินเผาและโบราณวัตถุ

ภาพที่ 2 เครื่องใช้ในศาสนาและพิธีกรรม

ภาพที่ 3 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4 เครื่องจักสาน

ภาพที่ 5 สมุดข่อย คัมภีร์ พระพุทธรูป

ภาพที่ 6 อุปกรณ์อิเลคทรอนิกส์

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) วันพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ วัดห้วยตะโก จัดในวันที่ 19 กันยายนเป็นประจำทุกปี ในกิจกรรมเป็นการออกร้านจากหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น วัด พิพิธภัณฑ์ ชุมชน โรงเรียน รวมทั้งมีกิจกรรมการแสดงจากจากนักเรียนโรงเรียนต่างๆ

2) กิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีไทย จัดให้กับนักเรียนในชุมชนเพื่อให้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยมาเรียนดนตรีไทยทุกวัน เสาร์-อาทิตย์

2.10.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.10.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.10.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) เจ้าอาวาส มีหน้าที่ในการอำนวยการและสร้างสรรค์ กิจกรรม นิทรรศการของพิพิธภัณฑ์

2) พระลูกวัด 1 ตำแหน่ง ดูแลเรื่องการเปิด-ปิด การรักษาความสะอาดและเวรยาม

3) ฝ่ายศิลปกรรม เป็นศิลปินอิสระ ซึ่งเป็นอาสาสมัคร ในการจัดศิลปกรรมเกี่ยวกับการจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

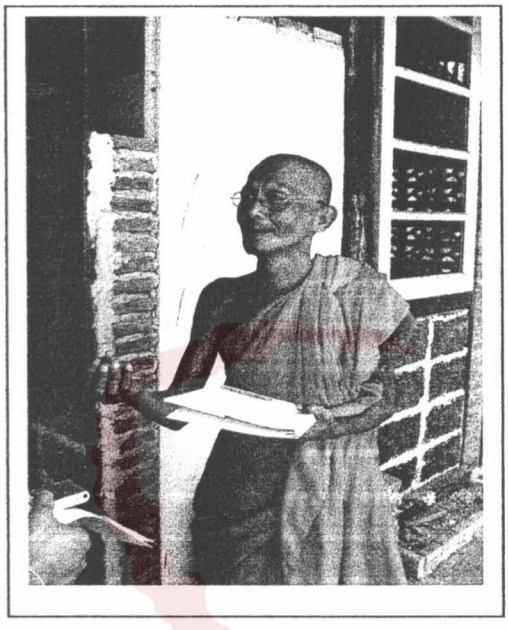
4) บุคคลทั่วไป

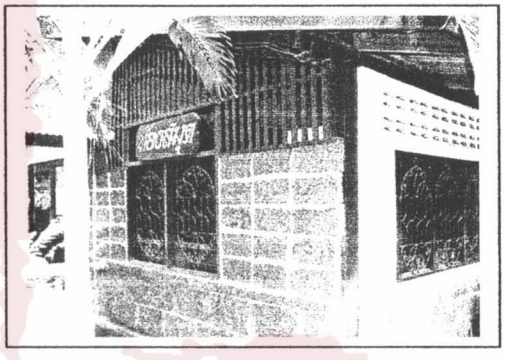
5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการเก็บสถิติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

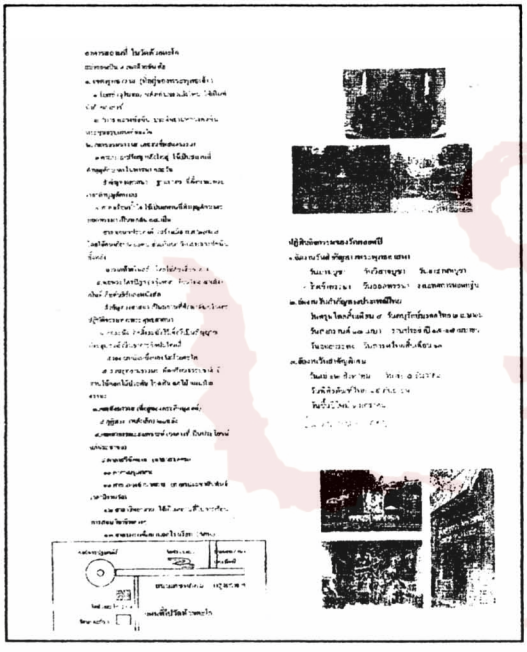
1	2

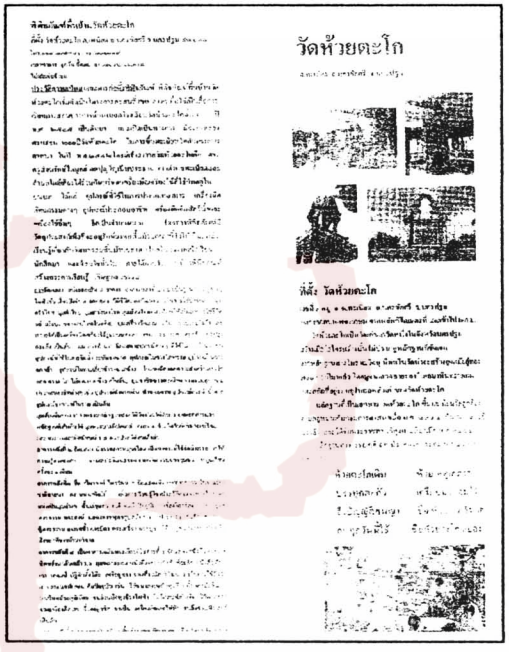
ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย

ภาพที่ 2 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย

1	2

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

สถาบันพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง

2.10.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงานไม่มีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเข้าใจเฉพาะด้าน

2) งบประมาณ เนื่องจากไม่มีการเก็บค่าเข้าชม จึงทำให้ขาดงบประมาณในการบำรุงรักษา เช่น หลอดไฟ ,ไฟส่องภาพ, จอโปรเจคเตอร์ ,เครื่องฉายภาพ และอื่นๆ ปัจจุบันได้รับงบประมาณจากมหาวิทยาลัยเป็นบางส่วน เฉพาะที่ชำรุดและเสนอของบประมาณเพื่อซ่อมบำรุง

2.10.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) นิทรรศการมีเนื้อหาและรายละเอียดค่อนข้างเยอะ และมีแผ่นป้าย คำบรรยายมาก จนขาดความน่าสนใจ ไม่ดึงดูดใจผู้เข้าชมให้ติดตามเรื่องราวไปตลอดนิทรรศการ รวมทั้งยังสื่อสารในนิทรรศการที่ดีเท่าที่ควร
2) การขาดผู้มีความรู้และประสบการณ์ทำให้การดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ พัฒนาไม่ต่อเนื่อง

จุดแข็ง

1) มีทำเลเหมาะสม มีการเดินทางไปมาสะดวก ทั้งรถประจำทางและรถส่วนตัว รวมทั้งเป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปทำบุญเป็นจำนวนมาก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.10.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

การปรับปรุงนิทรรศการ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาผู้ชม

2.11 พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม (องค์กรชุมชน)

BANLANLAM THAI FAMER LIFE MUSEUM

2.11.1 ที่อยู่และการติดต่อ

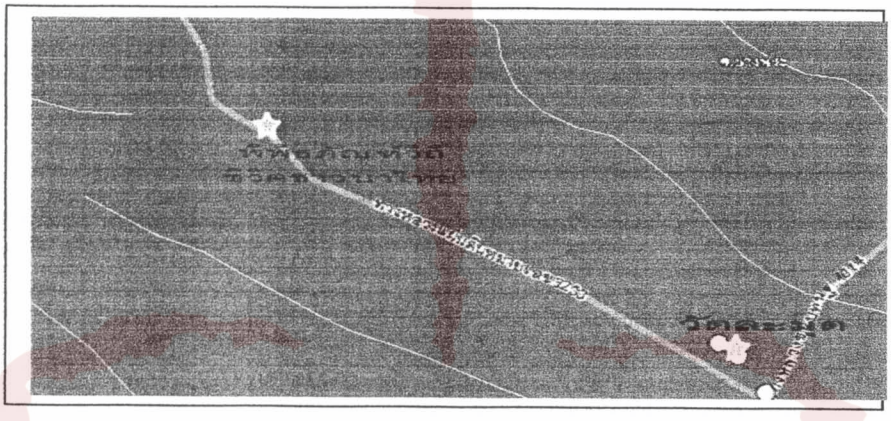
9/1 หมู่ 4 ต. วัดละมุด อ. นครชัยศรี

จ. นครปฐม 73120

โทร : 034-296-086

โทรสาร : 034-296-027

2.11.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

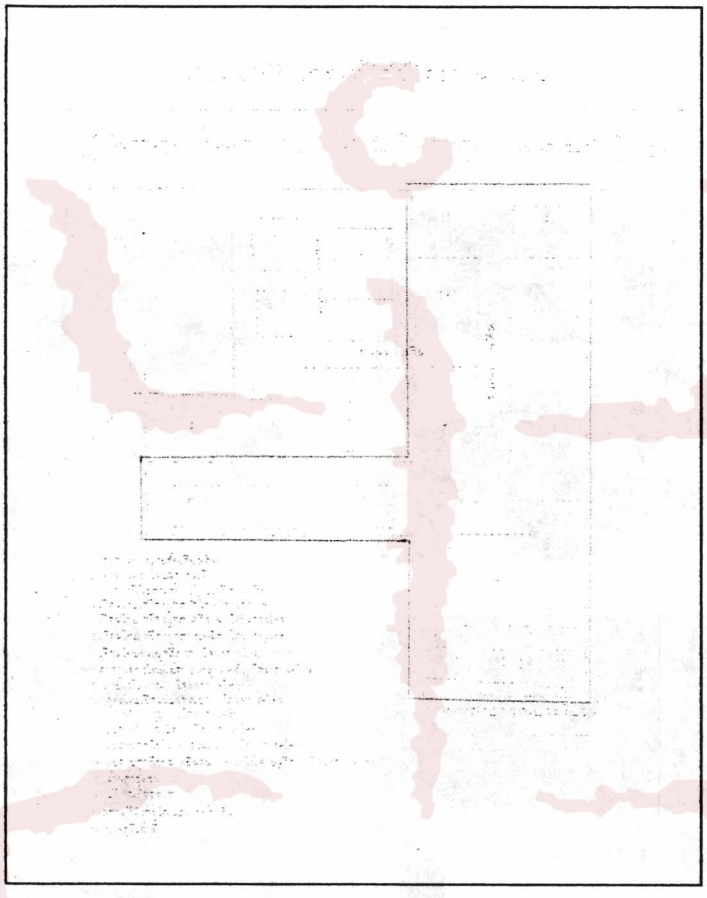

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม

2.11.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม มีอาคารต่างๆทั้งหมด 3 หลังอยู่บนเนื้อที่ประมาณ 7 ไร่ โดยจัดแสดงเรื่องราวชีวิตชาวนาไทยในชนบท โดยแบ่งเป็นเรื่องต่างๆดังนี้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังอาคารจัดแสดง

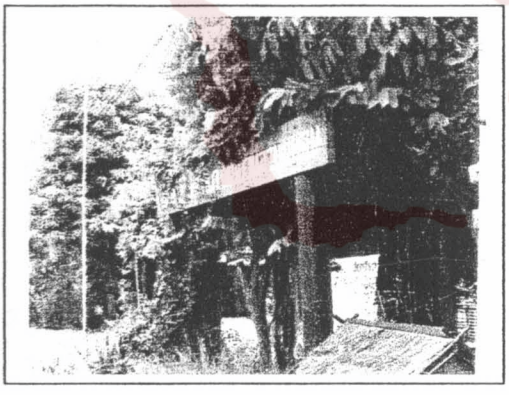
มีการจัดแบ่งเรื่องราวต่างๆ ดังนี้

1. ประวัติและวิวัฒนาการ ความเป็นมาของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์
2. แสดงวิถีชีวิตชาวนาไทยในอดีต
3. วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้านในชุมชน (กรณีศึกษา "อ่านแผ่นดินทองแหล่งอารยะธรรมท้องถิ่นชุมชนบ้านลานแหลม" และจัดตั้งกลุ่มศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจักสานผักตบชวา จากภูมิปัญญาชาวบ้าน โดยถอดลายทวารวดี จากเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งได้ขุดค้นภาชนะเครื่องปั้นดินเผามาใส่ลายในเครื่องจักสานผักตบชวา

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันทางพิพิธภัณฑ์ได้จัดนิทรรศการถาวร เรื่องการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ สาธิตการจักสานผักตบชวา และจัดแสดงภาพพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงครองราชย์ครบ 60 ปี และเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายทางเข้าพิพิธภัณฑ์ (ถนน)

ภาพที่ 2 ภาพป้ายทางเข้าพิพิธภัณฑ์ (หน้าอาคาร)

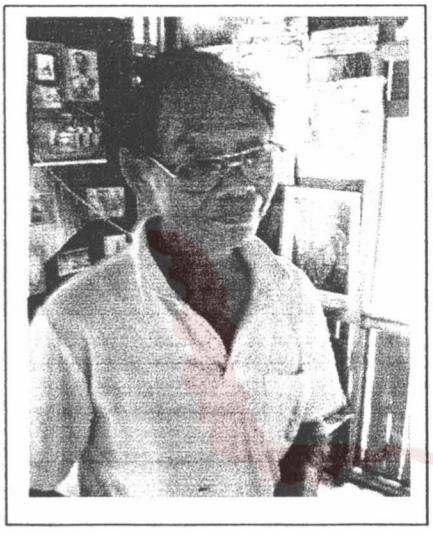
ภาพที่ 3 ภาพเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ที่ได้แบบอย่างจากพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ด้านหน้า ประดับด้วยต้นไม้พื้นถิ่น

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.11.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: นายเริงชัย แจ่มนิยม
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ฯ
หน่วยงาน: พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม

2.11.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน

2.11.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท
ชาวต่างชาติ 20 บาท
เด็กเข้าชมฟรี
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ
หากผู้เข้าชมมีความประสงค์จะรับประทานอาหารมื้อกลางวัน ค่าอาหารคนละ 80 บาท
และโปรดแจ้งล่วงหน้าจำนวน 7 วัน

2.11.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม ตั้งอยู่ ณ บ้านเลขที่ 9/1 หมู่ที่ 4 ตำบลวัดละมุด อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม จัดตั้งเมื่อวันที่ 19 เดือนกันยายน พุทธศักราช 2541 ในเนื้อที่ดินจำนวน 1 ไร่ สถานที่ตั้งติดกับถนนทางหลวงแผ่นดินสาย 3233 นครชัยศรี-ดอนตูม

การจัดตั้ง ตัวอาคารของพิพิธภัณฑ์สร้างด้วยวัสดุท้องถิ่น ปลูกเป็นเรือนไทยเครื่องผูก จำนวน 1 หลัง อาคารประกอบเป็นห้องโถงจำนวน 2 หลัง เรือนไทยโบราณ 1 หลัง ได้จัดเก็บรวบรวม อนุรักษ์ ดูแลรักษา และการจัดแสดงชิ้นวัตถุศิลปวัฒนธรรมและพิธีกรรม วัฒนธรรมวิถีชีวิตของชาวนาในอดีตเพื่อให้ประชาชนได้ชมและศึกษาต่อไป

การบริหารและการจัดการ พิพิธภัณฑ์วิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลมเป็นองค์กรชุมชนดำเนินการในรูปแนวทางสนองพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง พออยู่พอกิน

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

เศรษฐกิจพออยู่ ได้ดำเนินการเตรียมการโดยปลูกไม่ยืนต้น คือต้นสะเดาซึ่งปลูกไว้เขตรั้วบ้านเป็นเวลา 9 ปี แล้วนำไม้เหล่านี้มาทำเป็นเสาบ้าน และตัวไม้ประกอบอื่น ๆ มาเป็นโครงสร้างเป็นเรื่อน 1 หลัง ซึ่งมีวัสดุอื่น ๆ ที่มาประกอบจนสำเร็จ

เศรษฐกิจพอกิน การจัดการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์ ได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพของแม่บ้านและสตรีในหมู่บ้านซึ่งมีกลุ่มหลัก 3 กลุ่ม คือ กลุ่มสตรีบริการเพื่อการพัฒนาบ้านลานแหลม กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านลานแหลม และกลุ่มงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจักสานผักตบชวา ทั้ง 3 กลุ่มนี้จะมีคณะกรรมการบริหารและสมาชิกของแต่ละกลุ่มร่วมทำกิจกรรม เช่น จักสานผักตบชวาเป็นผลิตภัณฑ์ใช้สอย อันจะทำให้ชุมชนในม้องถิ่นมีรายได้และมีงานทำ อันเป็นกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ที่จะจัดแสดงให้ผู้เข้าชมได้ศึกษาไปด้วย

สถานภาพ เป็นองค์รชุมชน การบริหารและจัดการเป็นในรูปองค์กรชุมชน โดยมีประชาชนโดยภูมิปัญญาชาวบ้านร่วมกิจกรรมในกิจการของพิพิธภัณฑ์ มีนายเริงชัย แจ่มนิยม เป็นประธานมีกรรมการและสมาชิกกลุ่มแม่บ้านร่วมจัดการและจัดกิจกรรม

ในส่วนของการจัดการดำเนินงานของพิพิธภัณฑ์มีอยู่ 3 ทาง คือ

การได้มาซึ่งชิ้นวัตถุ ศิลปโบราณวัตถุ และศิลปหัตถกรรมโบราณวัตถุ พิธีกรรมและวรรณกรรมพื้นบ้าน+++และมีวิธีการดำเนินการ

1. การจัดเก็บรวบรวม 2. การอนุรักษ์ดูแลรักษา 3. การจัดแสดง

การจัดรวบรวม ได้แก่การจัดหาวัตถุหรือชิ้นของวัตถุที่เราต้องการมาจัดเก็บและตั้งไว้ที่พิพิธภัณฑ์ของเรา สิ่งของหรือชิ้นงานที่เราจะได้มานั้น นอกจากเราได้สะสมมาแล้ว แต่ก็ยังจะต้องการเพิ่มเติมอีกจึงได้มา 3 วิธีคือ (1) ได้มาจากการขอรับการบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา (2) ได้มาจากผู้มีจิตศรัทธาให้ยืมมาจัดตั้งแสดงที่พิพิธภัณฑ์เป็นครั้งคราว (3) ได้มาซึ่งเจ้าของพิพิธภัณฑ์จำเป็นต้องจัดหาซื้อมาด้วยเงินทุนส่วนตัว ซึ่งวิธีนี้จะต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เนื่องจากวัตถุบางอย่างจำเป็นต้องให้มีในพิพิธภัณฑ์ของเรา

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์

1. เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดกบรรพไทย ของคนไทยให้สืบทอดต่อไปไม่สาบสูญไป
2. เพื่อเป็นแหล่งการเยนรู้เชิงสร้างสรรและเพื่อการสร้างสรร และเป็นศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่น
3. เพื่อเป็นกรุวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยภูมิปัญญาชาวบ้านและปราชญ์ชาวบ้าน
4. ลักษณะงาน เป็นการจำลองสถานภาพการณ์ถึงวิถีชาวนาไทยในอดีตเพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ค้นคว้าศึกษาต่อไป

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

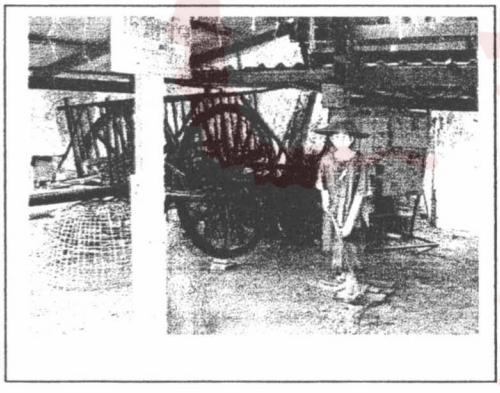
ปณิธาน “มาร่วมกันสืบตำนานเล่าขานถึงวิถีชีวิตชาวนาไทยในอดีต แห่งจิตสำนึกของความเป็นไทย ณ พิพิธภัณฑ์แห่งนี้”

แรงบันดาลใจของผู้จัดตั้ง

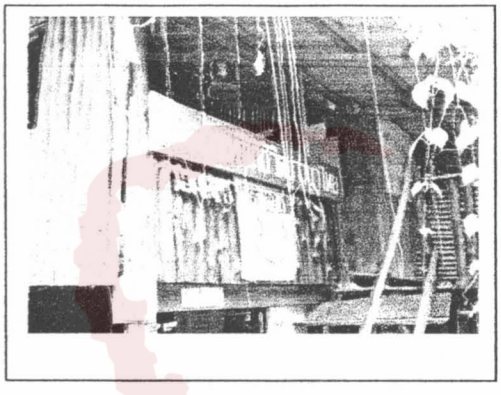
เก็บของเก่ามาเล่าขานใหม่

2.11.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

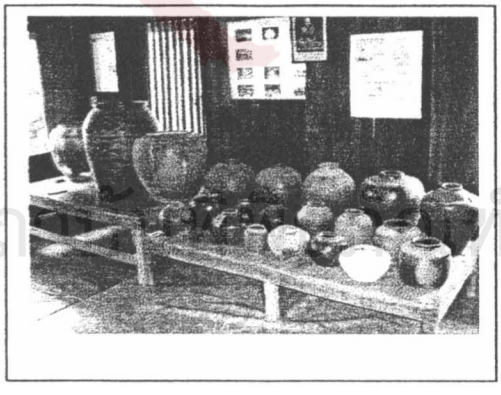
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

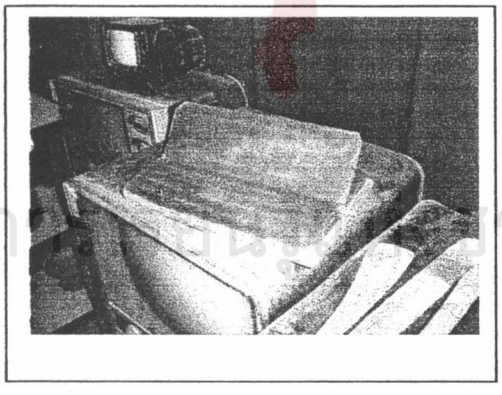

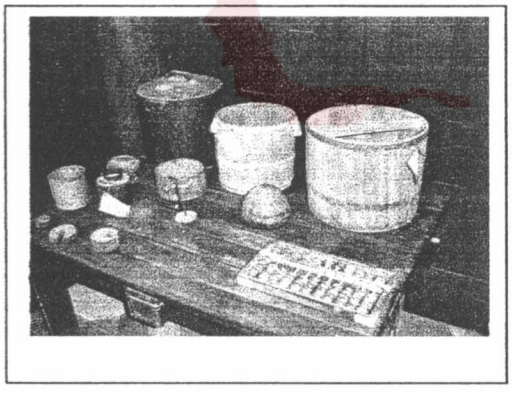
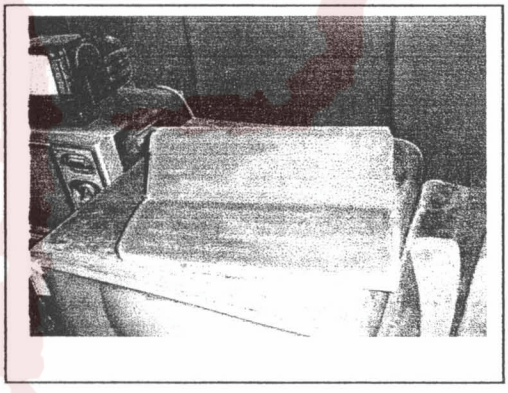
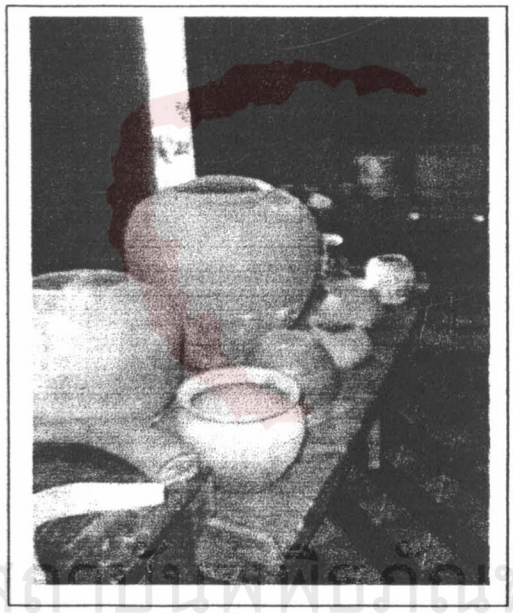
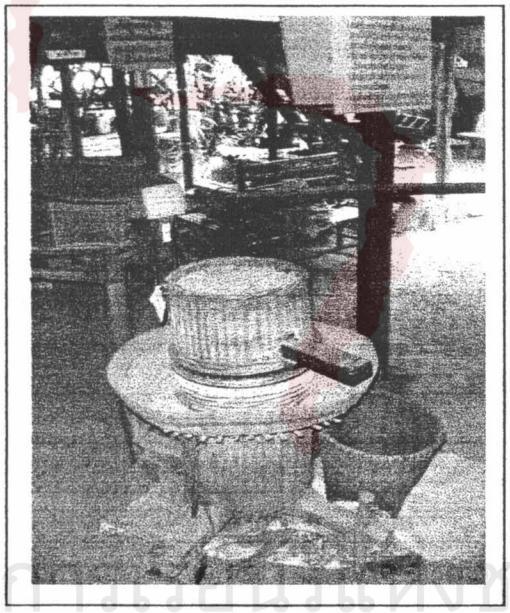

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 ภาพจำลองการใช้ชีวิตของชาวนาไทย
ภาพที่ 2 ภาพจำลองการตำข้าวด้วยวิธีโบราณ
ภาพที่ 3 ภาพพิพิธภัณฑ์จำลองวิถีชีวิตชาวนาไทย
ภาพที่ 4 ภาพจำลองการหุงหาอาหารของชาวบ้าน
ภาพที่ 5 ภาพโบราณวัตถุที่ขุดพบและมีผู้บริจาค
ภาพที่ 6 ภาพสมุดตำรายาโบราณ

1	2
3	4
5	6

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

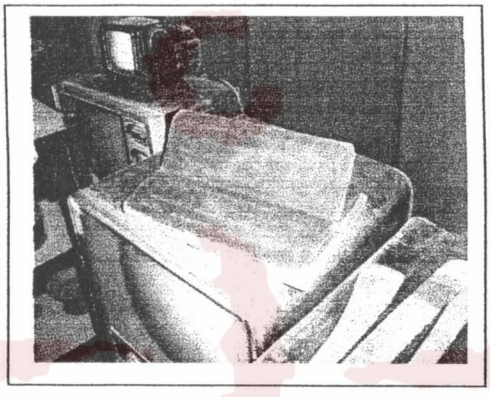
สถาบันพัฒนาภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ของสะสมประเภทไม้
ภาพที่ 2 ตำรายาโบราณ
ภาพที่ 3 เครื่องปั้นดินเผา

1	2
3	4

ภาพที่ 4 เครื่องสีข้าวโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ตำรายาโบราณ

ประเภท กระดาษ **กำหนดอายุ** รัตนโกสินทร์

คำบรรยาย เป็นวัตถุที่เป็นของตกทอดมาจากบรรพบุรุษ จัดแสดงต้องการให้เห็นว่าคนโบราณใช้ยาสมุนไพรในการรักษาเมื่อในอดีตเมื่อครั้งไม่มีโรงพยาบาล

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

กิจกรรม

- จัดแผ่นป้ายนิเทศ เนื่องในวันพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ 19 กันยายน 2549 เรื่องเกี่ยวกับงานพิพิธภัณฑ์ทั่วๆไป และกิจกรรมการจัดแสดงของวิถีชีวิตชาวนาไทยบ้านลานแหลม ไปจัดนิทรรศการนอกสถานที่ เช่น โรงเรียนใกล้เคียง

2.11.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มี/

2.11.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.11.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 8 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) บรรยายเกี่ยวกับการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ การบริหารและการจัดการ

2) สาธิตการจักสานผักตบชวา เป็นผลิตภัณฑ์ใช้สอย

3) สาธิตการสีข้าว ตำข้าวซ้อมมือ เศรษฐกิจพอเพียง

4) สาธิตการหุงข้าวต้มแกงด้วยหม้อและกระทะดิน กินอยู่อย่างไทย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) นักวิชาการ/นักวิจัย

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

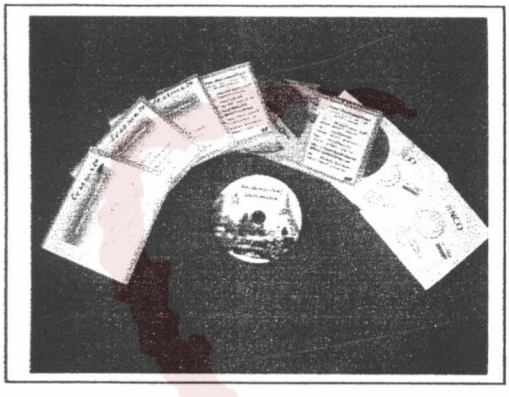
4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

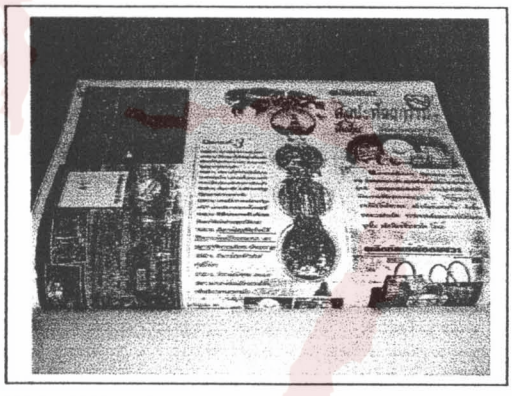
5) บุคคลทั่วไป

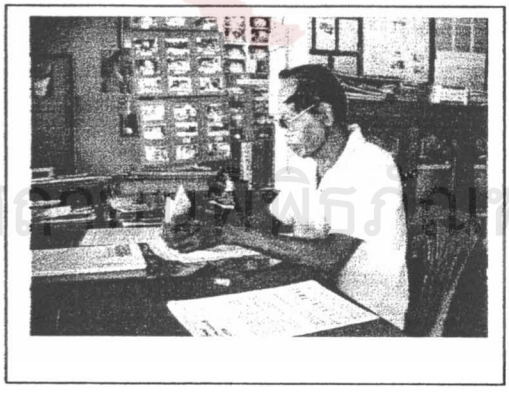
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

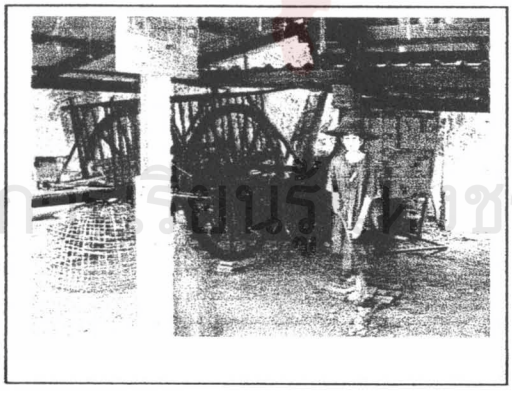
2549 (เมษายน - ธันวาคม)	2,132 คน
2550 (มกราคม- มีนาคม)	716 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 วิดีทัศน์นำชม

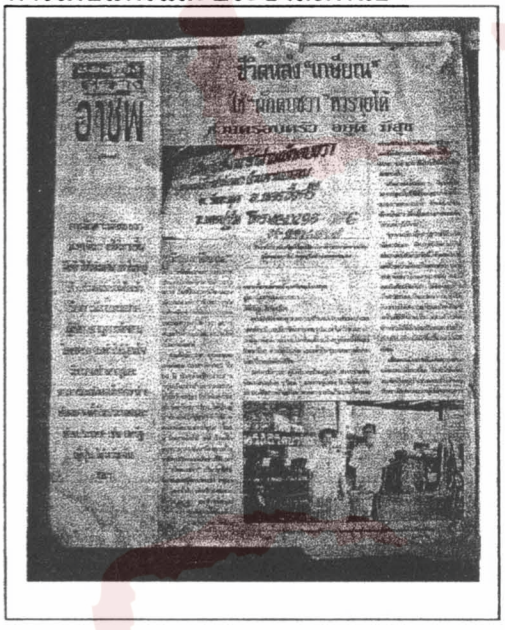
ภาพที่ 2 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ภาพที่ 3 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 4 กิจกรรม/ การแสดงทางวัฒนธรรม

นอกจากนี้ยังมีร้านค้า ผลิตเครื่องจักสานผักตบชวา กระเป๋าสตรี ตะกร้า ภาชนะใช้สอยต่างๆ อีกด้วย

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

สถาบันพัฒนาภูมิปัญญาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 - ภาพที่ 2 ข่าวประชาสัมพันธ์ตามหน้าหนังสือพิมพ์ต่างๆเป็นครั้งคราว

1	2
3	4

ภาพที่ 3 - ภาพที่ 4 ประกาศนียบัตรประกาศเกียติคุณจากสถาบันต่างๆ

เอกสารการจัดแสดงกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ 5 กิจกรรมหลักและพาสพอตการท่องเที่ยว

โดยศูนย์การท่องเที่ยวและกีฬา จ. นครปฐมจัดทำให้

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ ชุมชน องค์กรเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.11.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

ท้องถิ่นชุมชนบ้านลานแหลม (พื้นที่ทางประวัติศาสตร์)

2.11.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

งบประมาณ ทางพิพิธภัณฑ์จำเป็นต้องจัดซื้อที่ดินเพื่อขยายบริเวณและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์เพราะพื้นที่ปัจจุบันคับแคบ ไม่สามารถจะขยายบริเวณและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ได้ จึงต้องขอประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีจิตศรัทธาบริจาค

2.11.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) นิทรรศการมีเนื้อหาและรายละเอียดค่อนข้างเยอะ และมีแผ่นป้าย คำบรรยายมากจนขาดความน่าสนใจ ไม่ดึงดูดใจผู้เข้าชมให้ติดตามเรื่องราวไปตลอดนิทรรศการ

จุดแข็ง

1) มีทำเลเหมาะสม อยู่ริมถนนใหญ่ และอยู่ในเขตเมือง มีการเดินทางไปมาสะดวกทั้งรถประจำทางและรถส่วนตัว

2) การสาธิตและการนำชมสามารถทำให้ผู้ชมเข้าไปมีส่วนร่วมไม่น่าเบื่อ และสนุกกับกิจกรรม

2.11.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

ต้องการจัดซื้อที่ดินเพื่อขยายบริเวณและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์เพราะพื้นที่ปัจจุบันคับแคบไม่สามารถจะขยายบริเวณและปรับปรุงพิพิธภัณฑ์ได้ จึงต้องขอประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีจิตศรัทธาบริจาค

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.12 พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย (Thai Human Imagery Museum)

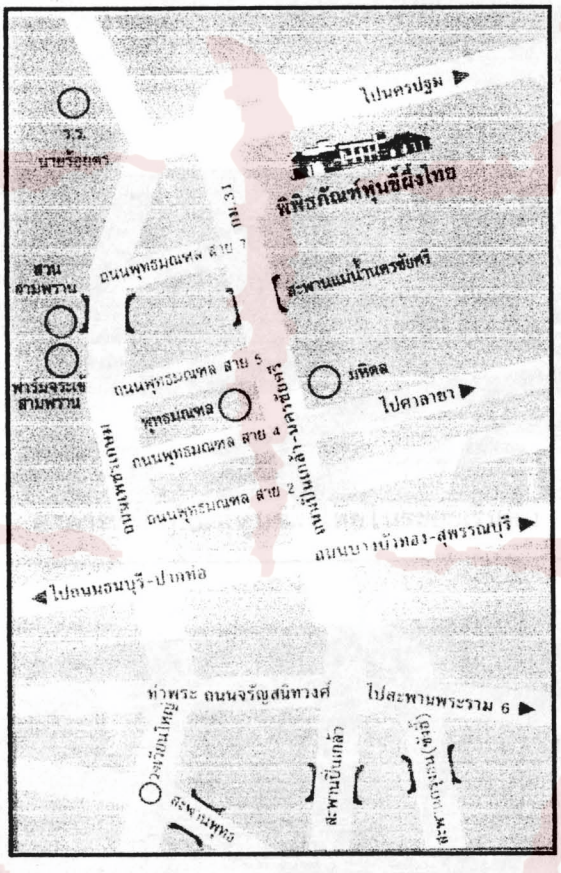
2.12.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เลขที่ 43/2 หมู่ 1

ถนนบรมราชชนนี (ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) กม.31 ตำบลขุนแก้ว

อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม 73120

2.12.12 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่เส้นทางการเดินทางไปพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย จังหวัดนครปฐม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.12.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์ อาคารของพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ประกอบด้วย1 อาคารจำหน่ายบัตรและของที่ระลึก

2 อาคารจัดแสดงแบ่งเป็นส่วนสำนักงานและส่วนจัดแสดง ซึ่งในส่วนจัดแสดงแบ่งพื้นที่เป็น 2 ชั้น

3 ลานกลางแจ้ง สำหรับจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมไทยในโอกาสต่าง ๆ

อาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยในระยะเริ่มต้น

อาคารจำหน่ายบัตรและของที่ระลึก

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมแห่งชาติ

บริเวณทางเข้าอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

อาคารสำนักงาน

2.12.4 ผู้ดูแล/หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการ

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยดำเนินงานในรูปแบบภาคเอกชน

2.12.5วันเวลาเปิดทำการ

เปิดให้เข้าชมได้ทุกวัน

วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09:00-17.30 น.

วันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 08:30-18.00 น.

2.12.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม เสียค่าเข้าชม	
ชาวต่างชาติ	200 บาท
ชาวไทย	
ผู้ใหญ่	50 บาท
พระภิกษุ แม่ชี นักบวช	20 บาท
นักศึกษาในเครื่องแบบ	20 บาท
นักเรียนในเครื่องแบบ	10 บาท
เด็กสูงไม่เกิน 130 ซม.	10 บาท

ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมเป็นกรณีพิเศษ ผู้สูงอายุ คนพิการ และคนด้อยโอกาส

2.12.7ประวัติความเป็นมา

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย จังหวัดนครปฐม เริ่มดำเนินการก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2529 และเสร็จสิ้นในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2531 รวมระยะเวลาก่อสร้าง 2 ปี สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปรินายก เสด็จฯเป็นองค์ประธานฝ่ายสงฆ์ในพิธีเปิดพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน 2532 โดยมีฯพณฯ ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์ เป็นประธานฝ่ายฆราวาส

อาจารย์ดวงแก้ว พิทยากรศิลป์ และคณะทำงาน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยเกิดจากแรงดลใจของผู้สร้างสรรค์กลุ่มหนึ่ง นำโดยอาจารย์ดวงแก้ว พิทยากรศิลป์ซึ่งต้องการส่งเสริม เผยแพร่และอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีไทย อันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของเยาวชน ในการสร้างสรรค์หุ่นขี้ผึ้งไทยตามแบบของมาดามทูโซ แต่เนื่องจากว่าการดำเนินงานสร้างหุ่นขี้ผึ้งต้องประสบปัญหามากมาย เช่น สภาวะอากาศของประเทศไทยไม่เหมาะสมกับการสร้างหุ่นขี้ผึ้ง เนื่องจากมีอุณหภูมิร้อน ความชื้นสูง รวมทั้งมีฝุ่นละอองมาก โดยเฉพาะขี้ผึ้งเป็นวัสดุที่ไม่คงทนไม่คงสภาพ สามารถเสื่อมสลายลงได้ ถึงแม้ว่าจะได้มีการปรับปรุงดูแลรักษาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม อาจารย์ดวงแก้วจึงพยายามคิดค้นหาวัสดุอื่นที่จะนำมาใช้แทนขี้ผึ้ง โดยวัสดุต้องมีความคงทนแข็งแรงทนทาน ที่สำคัญจะต้องไม่ทำให้คุณลักษณะพิเศษของหุ่นขี้ผึ้งด้อยคุณภาพลงไป จนค้นพบว่าไฟเบอร์กลาสมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง มีความคงทน ถาวรมาก รวมทั้งให้ความรู้สึกนุ่มนวล สวยงามมากกว่าขี้ผึ้ง

อย่างไรก็ตามถึงแม้จะประสบความสำเร็จในการสร้างหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาส แต่ก็ยังต้องประสบกับปัญหาในด้านการค้นคว้า ทดลอง รวมทั้งปัญหาทางด้านอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ ซึ่งไม่สามารถที่จะหาได้ตามท้องตลาด จำเป็นที่จะต้องออกแบบคิดสร้างขึ้นมาเอง อีกทั้งระยะเวลาในการค้นคว้า จะต้องใช้ความพยายามและความอดทนเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นทางกลุ่มผู้ร่วมงานจึงได้ลงความเห็นว่าสมควรที่จะสนับสนุนโครงการนี้อย่างจริงจัง โดยการทุ่มเททั้งกำลังสมอง กำลังเงิน กำลังกาย และเวลาทั้งหมดให้กับผลงานชิ้นนี้ จนกระทั่งอาจารย์ดวงแก้วสามารถคิดค้นวิธีการต่าง ๆ ในด้านการสร้างรูปปั้นหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสให้มีลักษณะเหมือนคนจริงมากที่สุด ซึ่งหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสรูปแรกที่สร้างเสร็จก็คือหุ่นขี้ผึ้งรูปพระราชสังวราภิมณฑ์ (หลวงปู่โต๊ะ อินทสุวณฺโณ) วัดประดู่ฉิมพลี กรุงเทพฯ ซึ่งเริ่มดำเนินการก่อสร้างขึ้นในราว พ.ศ. 2525 และสร้างเสร็จใน พ.ศ. 2527 ใช้ระยะเวลาสร้างรวมทั้งสิ้น 3 ปี หลังจากที่ประสพความสำเร็จในการสร้างรูปหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสแล้ว ทางคณะผู้ร่วมงานได้เล็งเห็นว่าผลงานชิ้นนี้สมควรที่จะได้รับการสนับสนุนให้ก้าวหน้าขึ้นไปอีกขั้นหนึ่ง เพราะเป็นผลงานที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศชาติได้ ดังนั้นใน พ.ศ. 2527 ทางคณะผู้ร่วมงานจึงได้วางโครงการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสขึ้น ใช้ชื่อว่าพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย (THAI HUMAN IMAGERY MUSEUM)

2.12.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

1) ชีวประวัติบุคคล จัดแสดงพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เรื่องการเลิกทาส

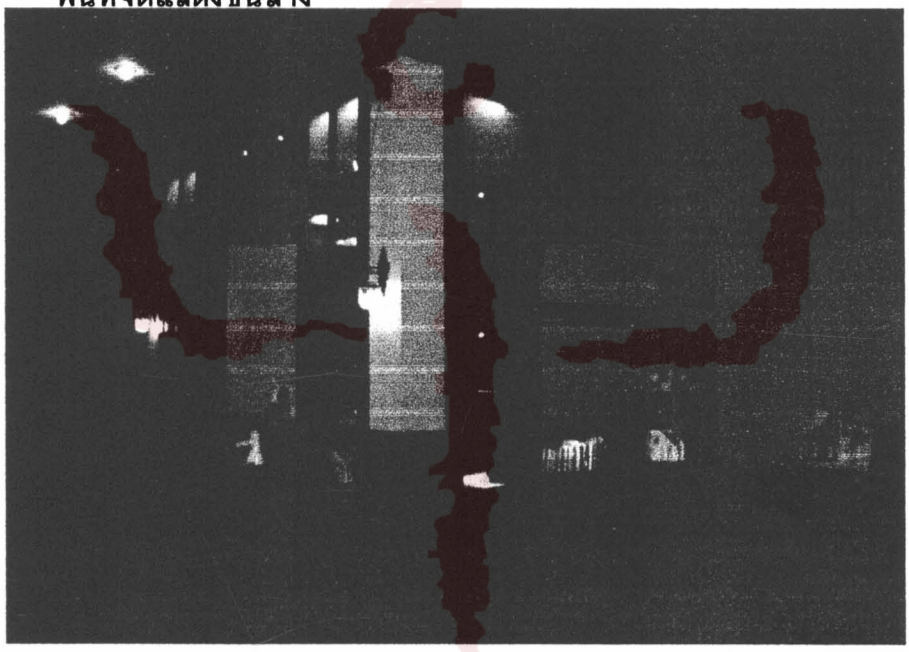
2) วิถีชีวิตของผู้คนร่วมสมัย

3) งานกวีนิพนธ์จากวรรณกรรมต่างๆ เช่น เรื่องพระอภัยมณี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

รูปแบบของการจัดแสดง ตลอดเวลาที่พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยได้เปิดบริการแก่ผู้ชม กลุ่มผู้สร้างสรรค์ผลงานได้สร้างสรรค์ผลงานชุดต่าง ๆ ออกแสดงอย่างต่อเนื่อง โดยจัดรูปแบบของการจัดแสดงในอาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ซึ่งเป็นอาคาร 2 ชั้น จัดเป็นห้องแสดงหุ่นขี้ผึ้งดังนี้

พื้นที่จัดแสดงชั้นล่าง

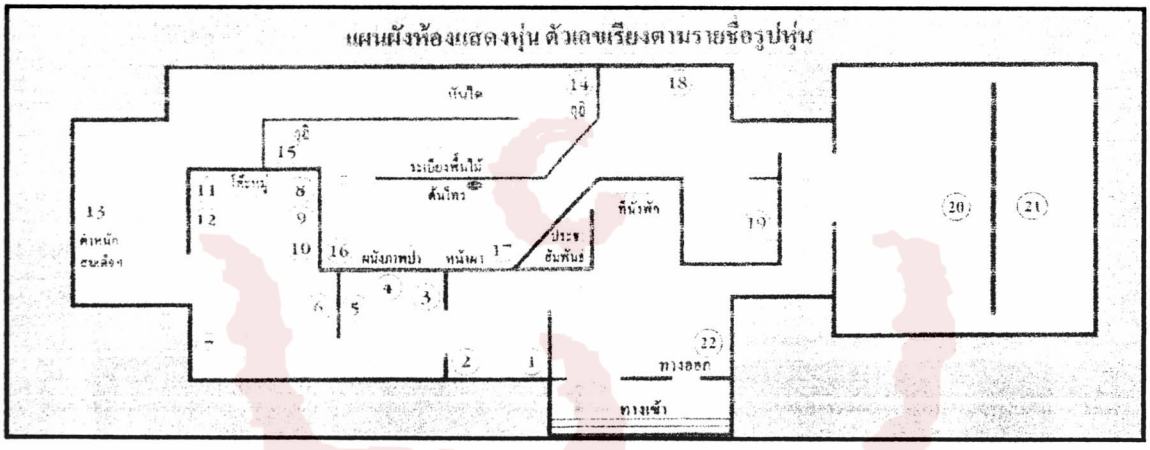
ส่วนประชาสัมพันธ์ของอาคาร

ส่วนประชาสัมพันธ์สำหรับปฐมนิเทศผู้ชมที่เข้าชมเป็นหมู่คณะ โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งของพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย แบ่งพื้นที่เป็น 2 ชั้น มีการวางแผนผังการจัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งดังนี้

แผนผังห้องแสดงหุ่นชั้นล่างของอาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

รายชื่อหุ่นเรียงตามตัวเลขในแผนผังห้องแสดงหุ่น

1 ชุดสนใจในข่าว

2 ชุดเลขาน่ารัก

3 พระครูภาวนารังษี วัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4 พระธรรมญาณมุนี วัดกวิศราราม จังหวัดลพบุรี

5 พระโพธิญาณเถร(หลวงปู่ชา สุภทฺโท) วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี

6 ครูบาชัยวงศาพัฒนา(ครูบาวงศ์) วัดพระพุทธบาทห้วยต้ม จังหวัดลำพูน

7 หลวงจีนคณาณัติจีนพรต (ไต้ซือเย็นบุญ) วัดทิพยวารีวิหาร กรุงเทพฯ

8 พระมงคลเทพมุนี(หลวงพ่อวัดปากน้ำ) วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กรุงเทพฯ

9 พระราชสังวรภิมณฑ์(หลวงปู่โต๊ะ อินทสวณโณ) วัดประดู่ฉิมพลี กรุงเทพฯ

10 พระสุพรหมยานเถร(ครูบาพรหมา พฺรหฺมจกฺโก) วัดพระพุทธบาทตากผ้า

11 พระนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาจารย์(หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย

12 หลวงพ่อเกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์ จังหวัดลำปาง

13 สมเด็จพระพุฒาจารย์โต(โต พฺรหฺมรังสี) วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพฯ

14 พระครูวิมลคุณากร(หลวงปู่ศุข) วัดปากคลองมะขามเฒ่า จังหวัดชัยนาท

15 พระราชมุนีสามีรามคุณูปมาจารย์ "สามีราโมภิกษุ" (หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด) วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

16 พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต (ภูริทัตตเถระ) วัดป่าสุทธาวาส จังหวัดสกลนคร

17 ครูบาศรีวิชัย(สิริวิชโยภิกขุ) วัดบ้านปาง จังหวัดลำพูน

18 หุ่นชุดเหนื่อยนักพักก่อน

19 หุ่นชุดหมากรุกไทย

20 พระบรมรูปอดีตพระมหากษัตริย์พระบรมราชจักรีวงศ์ รัชกาลที่ 1- รัชกาลที่ 8

21 พระบรมรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชนนี

22 หุ่นชุดครอบครัวไทย

ตัวอย่างหุ่นที่จัดแสดงในชั้นล่างของอาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

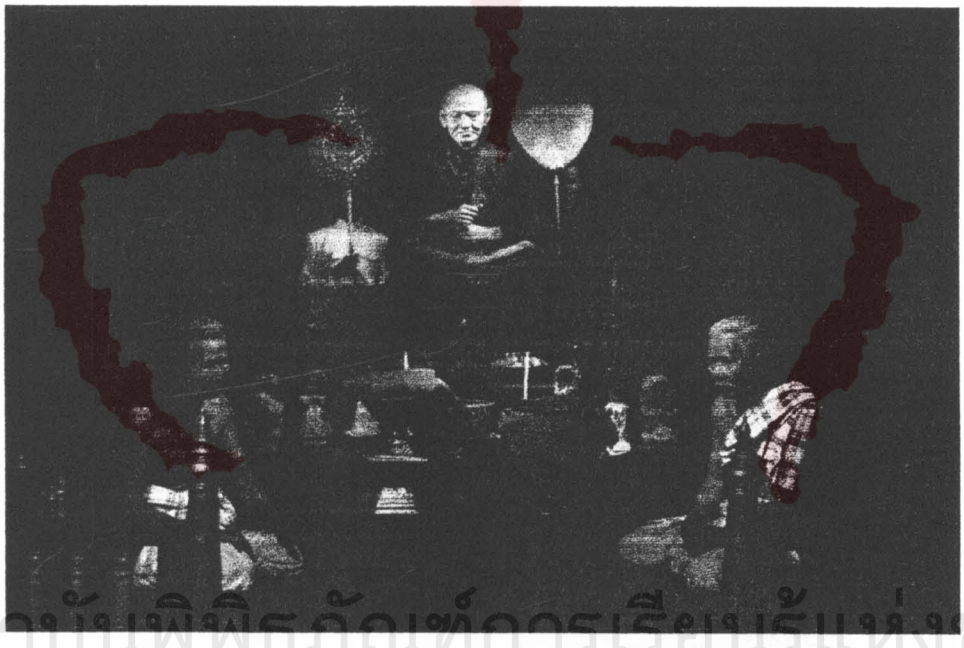

หุ่นชุดสนใจในข่าว และชุดเลขาน่ารัก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หุ่นชุดพระอริยสงฆ์ พระครูภาวนารังษี วัดใหญ่ชัยมงคล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ
พระธรรมญาณมุนี วัดกวิศรารามราชวรวิหาร จังหวัดลพบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หุ่นชุดพระอริยสงฆ์ สมเด็จพระพุฒาจารย์โต(โต พฺรหฺมรังสี)
วัดระฆังโฆสิตาราม กรุงเทพฯ

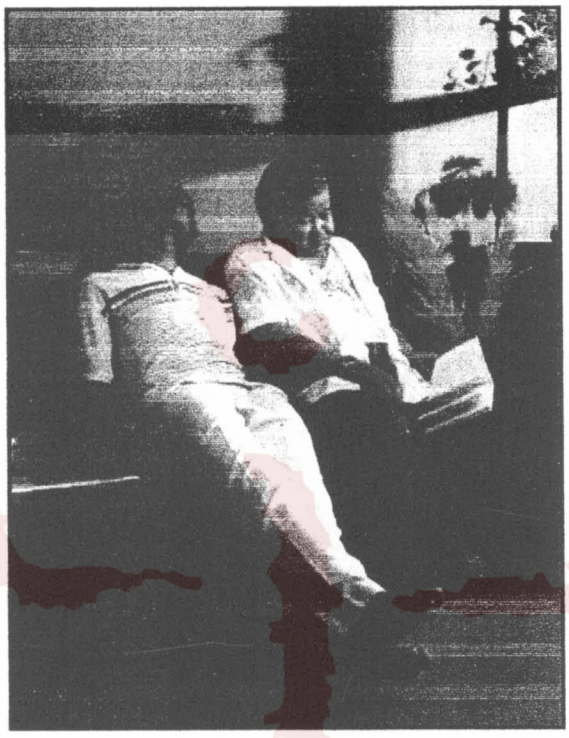

หุ่นชุดพระอริยสงฆ์ พระนิโรธรังสีคัมภีร์ปัญญาจารย์(หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี) วัดหินหมากเป้ง จังหวัดหนองคาย และ หลวงพ่อเกษม เขมโก สุสานไตรลักษณ์ จังหวัดลำปาง

พระราชมุนีสามีรามคุณูปมาจารย์ "สามีราโมภิกษุ" (หลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด) วัดช้างให้ จังหวัดปัตตานี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

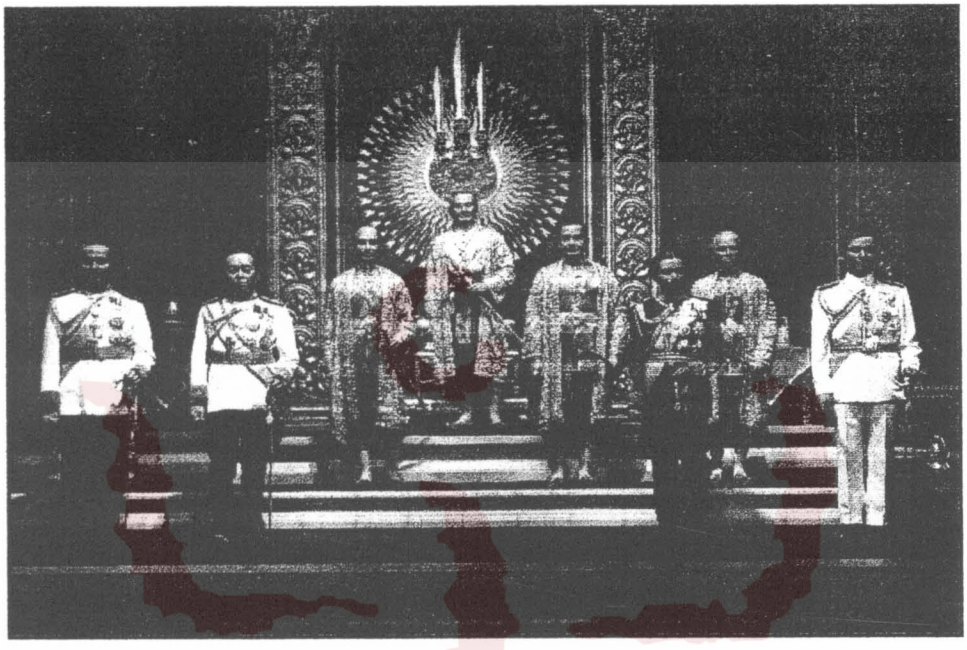

หุ่นชุดเหนื่อยนักพักก่อน

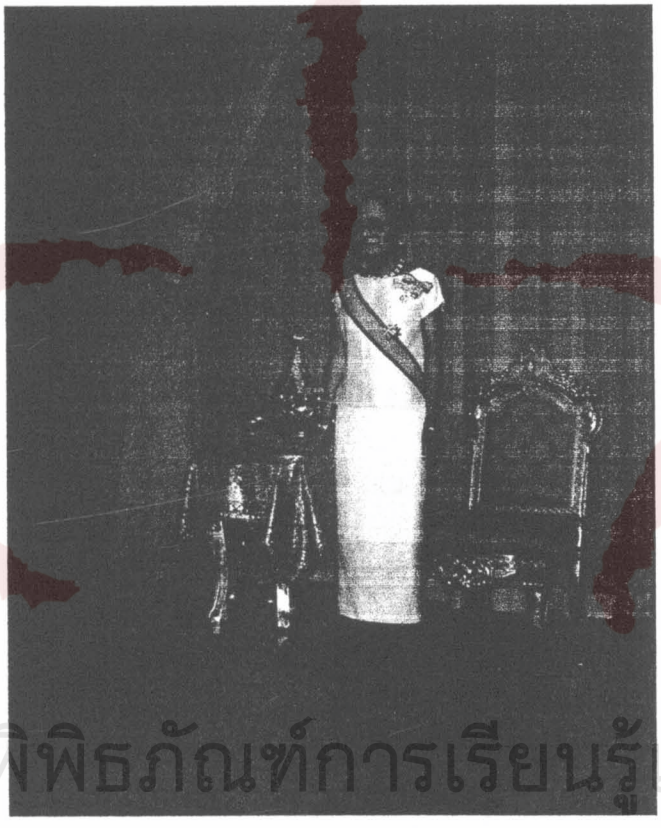

หุ่นชุดหมากรุกไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พระบรมรูปอดีตพระมหากษัตริย์พระบรมราชจักรีวงศ์ รัชกาลที่ 1- รัชกาลที่ 8

พระบรมรูปสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หุ่นชุดครอบครัวไทย

พื้นที่จัดแสดงชั้นบน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงพื้นที่จัดแสดงชั้นบน

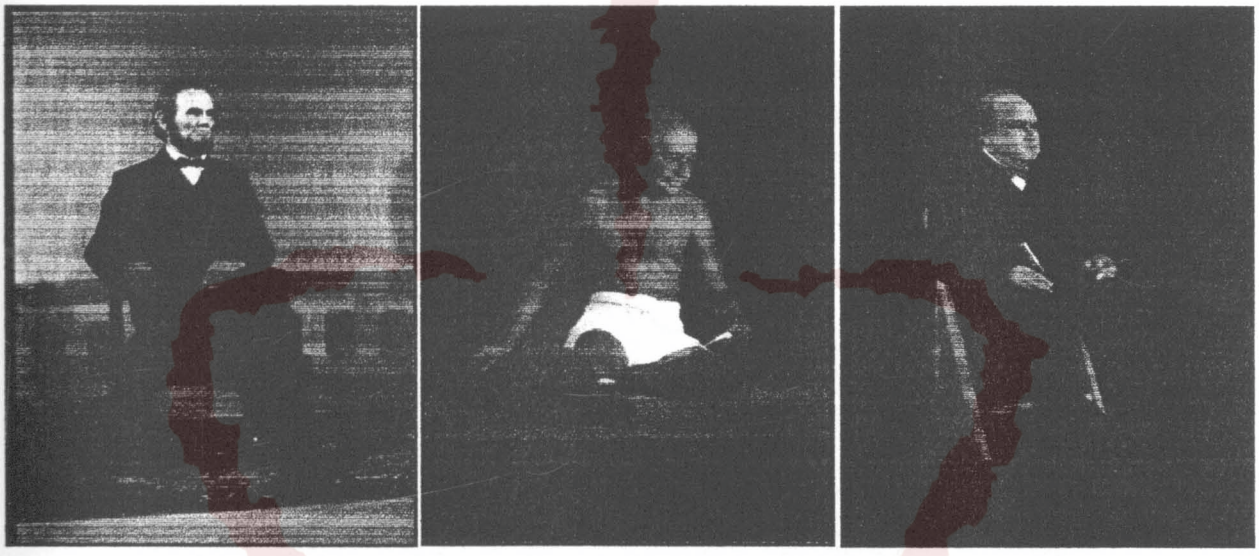
1. บรมครูพรานบูรพ์
2. ครูเอื้อ สุนทรสนาน
3. ครูไพบูลย์ บุตรขัน
4. มหาตมา คานธี
5. อับราฮัม ลินคอล์น
6. เซอร์วินสตัน เชอร์ชิล
7. รีรีข้าวสาร
8. แมงมุม
9. จ๋ำจี้
10. ขี่ช้างชนกัน
11. หัวล้านชนกัน
12. อุศเรน
13. ละเวง
14. พราหมณ์
15. พระอภัยมณี
16. ศรีสุวรรณ
17. ฤาษี
18. นางเงือก
19. ผีเสื้อสมุทร
20. สุดสาคร
21. ม้านิลมังกร
22. ซีเปลือย
23. สินสมุทร
24. สุวรรณมาลี
25. สุนทรภู่
26. พระบาทสมเด็จพระปิยมหาราช ทรงประกาศเลิกทาส
27. ทาสในประเทศไทย
28. โรงบ่อนเบี้ย
29. ทาสในประเทศไทย
30. ชีวิตใหม่

หุ่นที่จัดแสดงในชั้นบนของอาคารพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชุดครูเพลงไทย ครูพรานบูรพ์, ครูไพบูลย์ บุตรขัน และครูเอื้อ สุนทรสนาน

ชุดบุคคลสำคัญของโลก ประกอบด้วย อับราฮัม ลินคอล์น ,มหาตมา คานธี,
และ เซอร์ วินสตัน เชอร์ชิล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชุดวัฒนธรรมประเพณีไทย เรื่องการละเล่นของไทย (รีรีข้าวสาร)

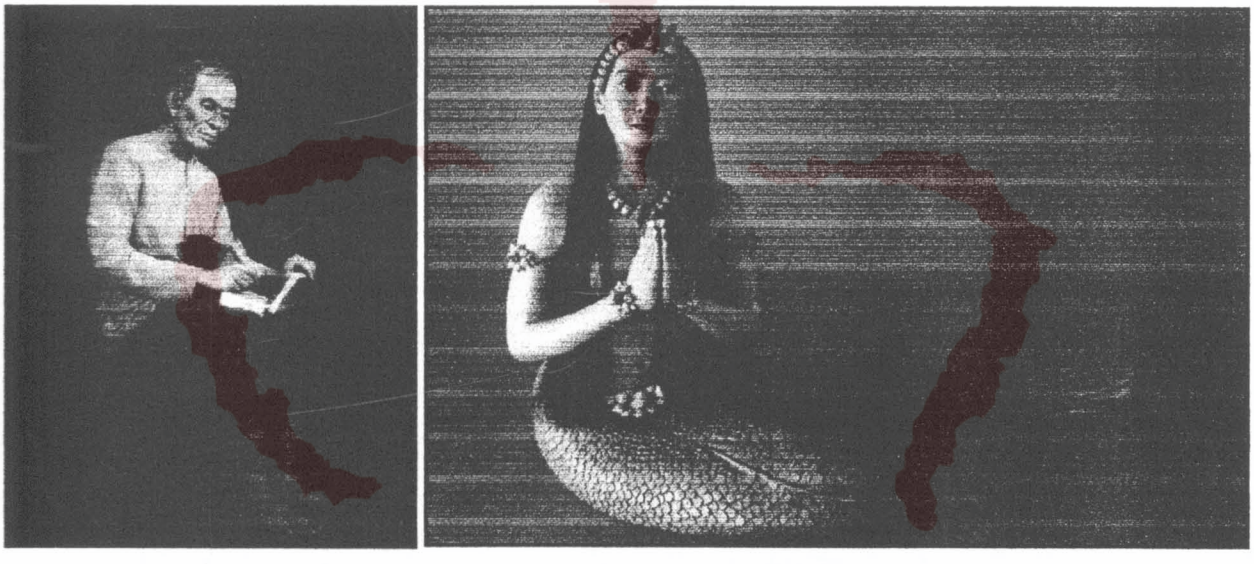

ชุดวัฒนธรรมประเพณีไทย เรื่องการละเล่นของไทย (ขี่ช้างชนกัน)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

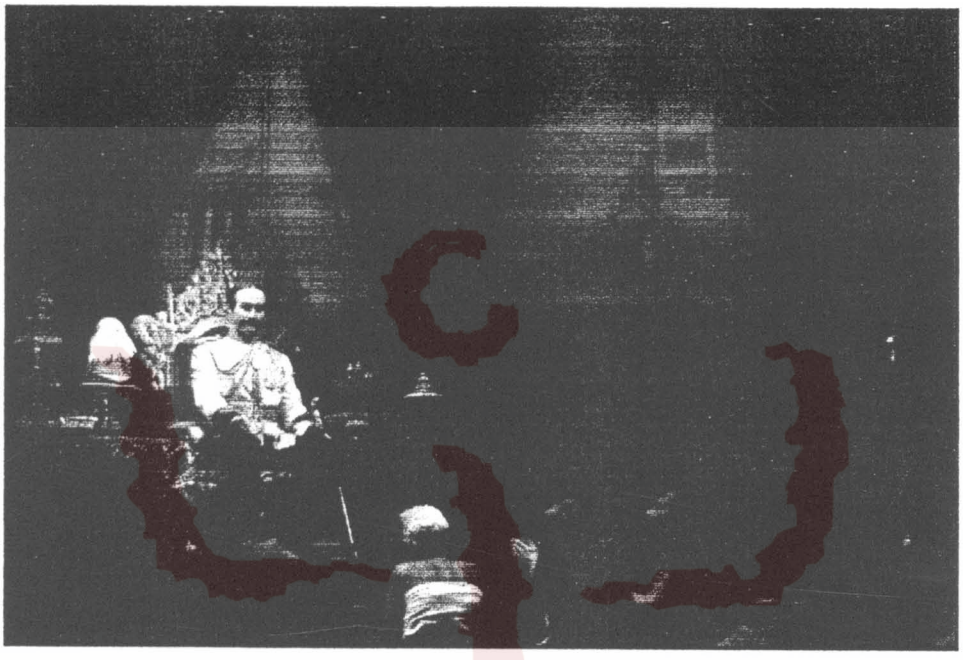

ชุดวรรณคดีไทย เรื่องพระอภัยมณี

หุ่นสุนทรภู่และนางเงือก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชุดประวัติศาสตร์ไทย เรื่องสมเด็จพระปิยมหาราชกับการเลิกทาส

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชุดประวัติศาสตร์ไทย เรื่องสมเด็จพระปิยมหาราชกับการเลิกทาส

ประเภทวัตถุสะสม ประกอบด้วยหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสจำนวน 129 รูป จำแนกเป็นชุดต่าง ๆ ดังนี้

ชุดประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

- พระบรมรูปอดีตพระมหากษัตริย์ พระบรมราชจักรีวงศ์ รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 8
- สมเด็จพระปิยมหาราชกับการเลิกทาส

ชุดบุคคลสำคัญ ประกอบด้วย

- ชุดพระอริยสงฆ์
- ชุดขงจื้อจอมปราชญ์ (เก็บนิทรรศการไปแล้ว)
- ชุดนิทรรศการพิเศษ 100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
- ชุด 3 ครูเพลงไทย และ 3 บุคคลสำคัญของโลก

ชุดกีฬาไทย ประกอบด้วย หมากรุกไทย

ชุดสังคมไทย ประกอบด้วย ครอบครัวไทย

ชุดมุมหนึ่งของชีวิต ประกอบด้วย สนใจข่าว เลขาน่ารัก เหนื่อยนักพักก่อน

ชุดวรรณคดีไทย ประกอบด้วย เรื่อง "พระอภัยมณีของสุนทรภู่"

ชุดวัฒนธรรมประเพณีไทย ประกอบด้วย เรื่อง "ตำนานหัวล้านไทย" เรื่อง "การละเล่นของเด็กไทย"

กิจกรรมที่ผ่านมาของหุ่นขี้ผึ้ง

วันเด็กสร้างสรรค์

เป็นกิจกรรมที่จัดประจำทุกปีในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ วันเสาร์ที่ 2 ของเดือนมกราคม โดยร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน กว่า 50 หน่วยงาน เพราะตระหนักถึงความสำคัญของเด็กที่กำลังเติบโตเป็นกำลังสำคัญของชาติในอนาคต ประกอบด้วยกิจกรรมทั้งด้านวิชาการและบันเทิง โดยมีกรอบด้านศิลปวัฒนธรรม การศึกษา เทคโนโลยี ให้เด็กได้แสดงออกในทางสร้างสรรค์อย่างเต็มที่

เทศกาลสงกรานต์

จัดขึ้นเพื่อร่วมอนุรักษ์งานประเพณี รวมทั้งเผยแพร่ให้คนรุ่นใหม่เข้าใจประเพณีสงกรานต์ที่ถูกต้องสืบทอดศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงต่าง ๆ อย่างมีคุณค่าสาระที่แท้จริง ด้วยความรักและเอื้ออาทร รวมทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เริ่มจัดตั้งแต่ พ.ศ.2533 เป็นต้นมา รวม 3 วัน คือ 13 – 15 เมษายนของทุกปี

ลานวัฒนธรรม "สืบสาน งานศิลป์"

จัดขึ้นเพื่อมุ่งเน้นส่งเสริมคุณค่าผลงานด้านศิลปหัตถกรรมไทย ทั้งด้านประโยชน์ใช้สอยและสุนทรียะแห่งจิตใจ อันเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของสังคมไทย จึงจัดกิจกรรมลานวัฒนธรรมเพื่อเปิดโอกาสและส่งเสริมให้กลุ่มผลิตภัณฑ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

สถาบันการศึกษา ได้มีสถานที่แสดงผลงาน สร้างความสุขใจ ทั้งผู้แสดงและผู้ชมได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ระหว่างเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์

ยุวกวีศรีศิลป์

เป็นกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านวรรณศิลป์แก่นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยสร้างสรรค์บทกลอนอย่างมีทักษะ และจินตนาการ โดยการถ่ายทอดจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทำให้นักเรียนเกิดแรงบันดาลใจ ในการอนุรักษ์วัฒนธรรมทางภาษาให้คงอยู่สืบไป และเป็นการยกย่องมหากวีเอกของโลก คือ ท่านสุนทรภู่ เริ่มโครงการตั้งแต่ พ.ศ.2535 เป็นต้นมา และจัดเป็นประจำในช่วงกลางเดือนมิถุนายนของทุกปี

มัคคุเทศก์น้อยหุ่นขี้ผึ้ง

จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักเรียนระดับประถมศึกษา เป็นการปูพื้นฐานการเป็นผู้นำที่ดีในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ศิลปะและวัฒนธรรมไทย โดยการจัดอบรมภาควิชาการและฝึกปฏิบัติ 1 วัน ให้รู้จักการทำงานเป็นทีมด้วยความสามัคคี พัฒนาบุคลิกภาพ สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว โดยใช้พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยเป็นแหล่งการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2544 จนถึงปัจจุบันมีนักเรียนการอบรมจำนวนกว่า 2,000 คน

รายการวิทยุ "คลื่นวัฒนธรรม"

จัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับความรู้ การศึกษา ศิลปวัฒนธรรม วิทยาการ รวมทั้งเทคโนโลยี โดยผ่านสื่อวิทยุไปสู่ผู้ฟัง 6 รายการ ทางสถานีวิทยุมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถานีวิทยุศึกษา และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีวิทยากรรับเชิญจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำเสนอความหลากหลายอันจะเกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังมากที่สุดโดยยึดกรอบการนำเสนอในการอนุรักษ์

การศึกษาเชิงสร้างสรรค์

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยเป็นพิพิธภัณฑ์เอกชนแห่งแรกที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และบริติช เคานซิล ดำเนินการโครงการการศึกษาเชิงสร้างสรรค์ด้านศิลปะและวัฒนธรรม เมื่อ พ.ศ. 2545 ตามนัยสำคัญที่ว่าศิลปะและวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานสำหรับความก้าวหน้าทั้งทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี การเมือง ธุรกิจและในทุกสาขาของการดำรงชีวิตโดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ก่อให้เกิดสิ่งดีมีคุณค่า ปัจจุบันมีโรงเรียนเครือข่าย รวม 12 แห่ง นำนักเรียนเข้าเรียนรู้ที่พิพิธภัณฑ์ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

พิพิธภัณฑ์เสวนา

เป็นกิจกรรมวิชาการ โดยความร่วมมือระหว่าง SPAFA มหาวิทยาลัยมหิดลและพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพบปะแลกเปลี่ยนความรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงาน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาความรู้วิชาการ ด้านพิพิธภัณฑ์ให้ก้าวหน้าออกไปสู่สาธารณชน โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ทุกวันพุธที่ 3 ของทุกเดือน ณ อาคารศูนย์ SPAFA เริ่มตั้งแต่ พ.ศ.2548

ชมรมเพื่อนพิพิธภัณฑ์

เริ่มก่อตั้งใน พ.ศ. 2543 ปัจจุบันมีสมาชิกรวม 65 หน่วยงาน โดยพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของบุคคล องค์กรที่ปฏิบัติงานด้านพิพิธภัณฑ์มีการประสานความร่วมมือในระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ในทุกด้าน มีการศึกษาดูงานระหว่างพิพิธภัณฑ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการตื่นตัว เสริมทักษะการทำงานภายใต้คำขวัญที่ว่า "เที่ยวพิพิธภัณฑ์ สร้างสรรค์การเรียนรู้ เชิดชูวัฒนธรรม"

โครงการทัศนศึกษาแหล่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและธรรมชาติศึกษา

การศึกษาที่เหมาะสมกับสถานการณ์โลกปัจจุบันควรสอดคล้องกับวิถีชีวิต แหล่งการเรียนรู้ทุกรูปแบบต้องมีความพร้อมสนองตอบต่อการศึกษาหาความรู้และเอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ จากเหตุผลนี้ทำให้แหล่งท่องเที่ยวสำคัญ 3 แห่ง ในจังหวัดนครปฐม คือ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน และสวนสามพราน ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้อย่างเต็มที่ สามารถบูรณาการครบทุกสาระวิชาและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.12.9 **การจัดทำระบบทะเบียนวัตถุ** พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยลงทะเบียนอย่างเป็นระบบทั้งรูปแบบของสมุดบัญชีทะเบียนและระบบข้อมูลสารสนเทศ

2.12.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

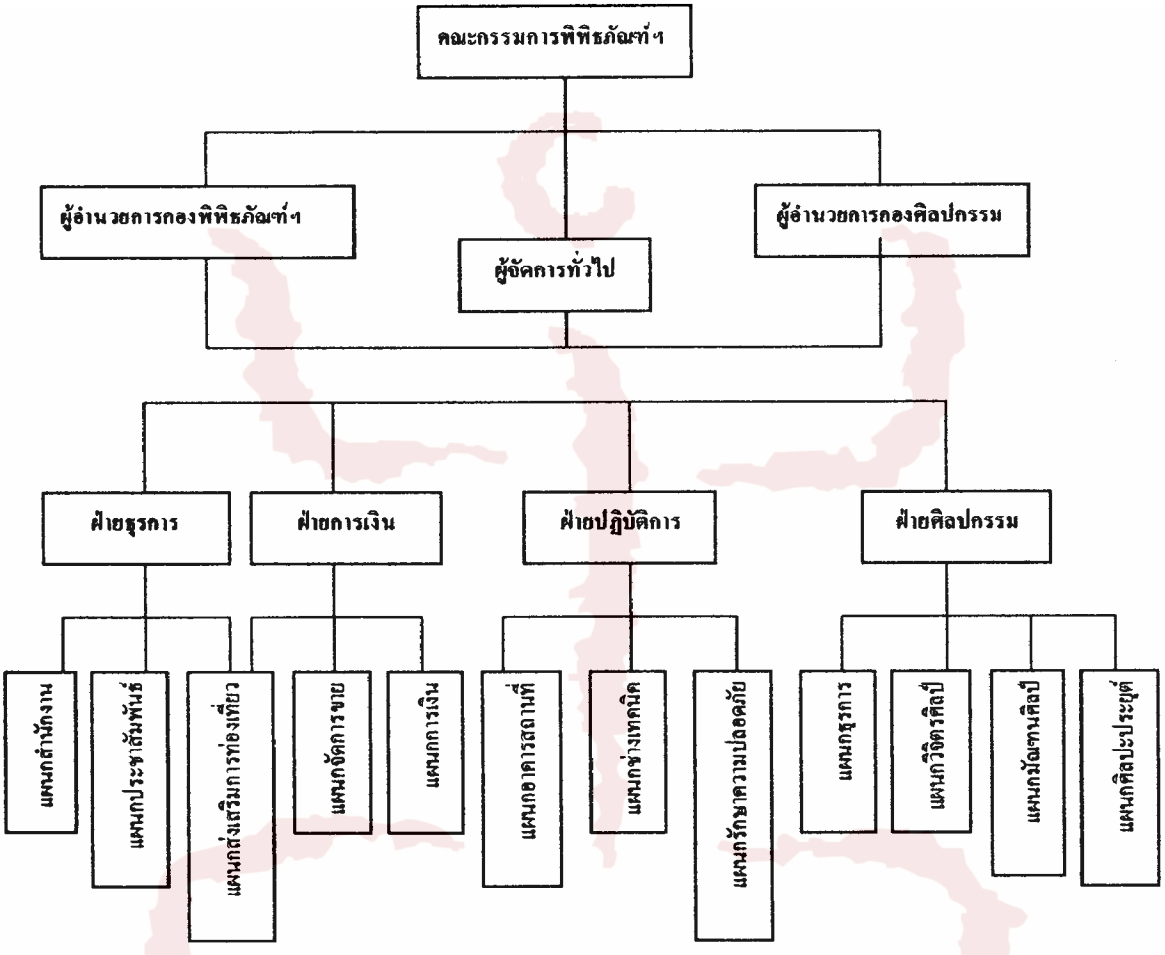
2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.12.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยดำเนินงานในรูปแบบภาคเอกชนจำนวนบุคลากร จำนวน 80 คน

โครงสร้างการบริหารจัดการ

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารจัดการของพิพิธภัณฑ์หุ่นชี้ผึ้งไทย

โครงสร้างการบริหารงานของพิพิธภัณฑ์หุ่นชี้ผึ้งไทยในแต่ละแผนกยังมีหน่วยงานย่อยรับผิดชอบงานแต่ละส่วนเพิ่มเติมอีก ดังนี้

แผนกสำนักงาน ประกอบด้วย หน่วยงานเอกสารสารบรรณ, หน่วยงานบริหารบุคคล, หน่วยงานยานพาหนะ, และหน่วยงานเจ้าหน้าที่สำนักงาน

แผนกประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย หน่วยงานต้อนรับและบริการ, หน่วยงานสื่อมวลชนสัมพันธ์ และหน่วยงานส่งเสริมการศึกษา

แผนกส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย หน่วยงานบริษัทท่องเที่ยว, หน่วยงานโรงแรม, หน่วยงานแท็กซี่ และหน่วยงานหมู่คณะ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนกจัดการขาย ประกอบด้วย หน่วยงานจำหน่ายบัตร, หน่วยงานจำหน่ายของที่ระลึก และหน่วยงานจำหน่ายอาหารเครื่องดื่ม

แผนกการเงิน ประกอบด้วย หน่วยงานการเงิน, หน่วยงานบัญชี, หน่วยงานพัสดุ และหน่วยงานจัดซื้อ

แผนกอาคารสถานที่ ประกอบด้วย หน่วยงานแม่บ้าน, หน่วยงานคนสวน, และหน่วยงานบริการ

แผนกช่างเทคนิค ประกอบด้วย หน่วยงานช่างไฟฟ้า, หน่วยงานอีเล็คทรอนิกส์, และหน่วยงานประปา

แผนกรักษาความปลอดภัย ประกอบด้วย หน่วยงานเวรยามและหน่วยงานจราจร

แผนกธุรการ ประกอบด้วย หน่วยงานธุรการ, หน่วยงานบุคคล, หน่วยงานพัสดุ , หน่วยงานโสตทัศนูปกรณ์ และหน่วยงานข้อมูล

แผนกวิจิตรศิลป์ ประกอบด้วย หน่วยงานปั้น, หน่วยงานแต่งขี้ผึ้ง, และหน่วยงานเพ้นท์สี

แผนกมัณฑนศิลป์ ประกอบด้วย หน่วยงานออกแบบ, หน่วยงานตกแต่งสถานที่ และหน่วยงานจัดสร้าง

แผนกศิลปประยุกต์ ประกอบด้วย หน่วยงานถอดพิมพ์, หน่วยงานหล่อ, หน่วยงานปรับ-ประกอบ, หน่วยงานเจาะ-ปลูกผม, หน่วยงานเครื่องนุ่งห่ม และหน่วยงานเสริมสวย

แหล่งเงินทุน พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยมีรายได้เลี้ยงตัวเองจากค่าบัตรผ่านประตูเข้าชมพิพิธภัณฑ์

กลุ่มเป้าหมายในการเข้าชม

1) ประชาชน
2) นักเรียน นักศึกษา
3) ชาวต่างประเทศ

เวลาที่ให้บริการและจำนวนเฉลี่ย

สถิติ จำนวนผู้ใช้บริการ โดยประมาณปีละ 300,000-500,000 คน

สถาบันพัฒนาองค์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย มีสื่อให้บริการข้อมูลความรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลของประชาชน ได้ดังนี้

เอกสารแนะนำองค์กร พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ผลิตเอกสารแผ่นพับแนะนำองค์กรออกเป็นระยะ เพื่อประโยชน์สำหรับผู้ใช้บริการ

แผ่นพับคู่มือนำชมพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย ในโอกาสต่าง ๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยมีเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ขึ้นประกอบการจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ และเอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงประวัติความเป็นมา รายละเอียดของการจัดแสดงหุ่นขี้ผึ้งในชุดนั้น ๆ

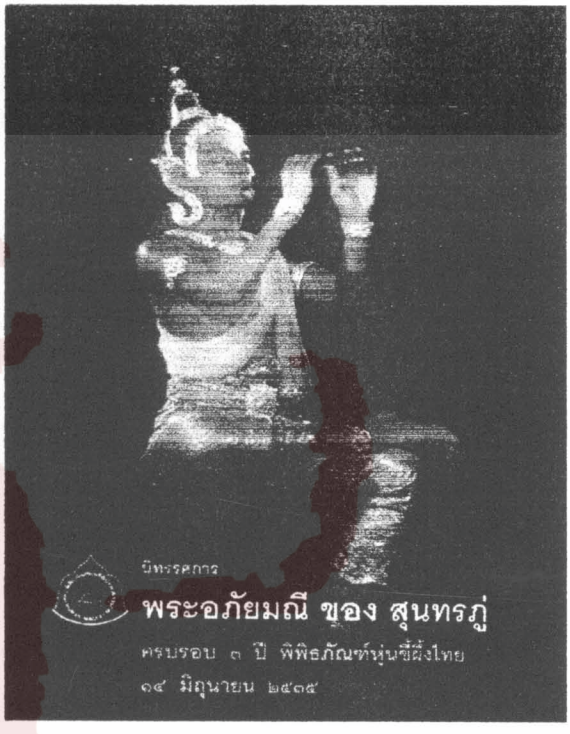
เอกสารสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ขึ้นประกอบการจัดกิจกรรมในโอกาสต่าง ๆ

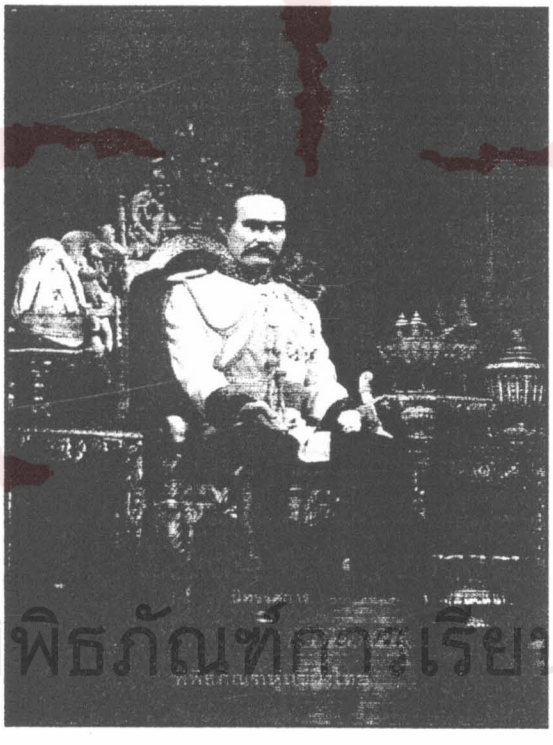
หนังสือที่จัดพิมพ์ขึ้นในโอกาส "100 ปี สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี"

สถาบันการเรียนรู้แห่งชาติ

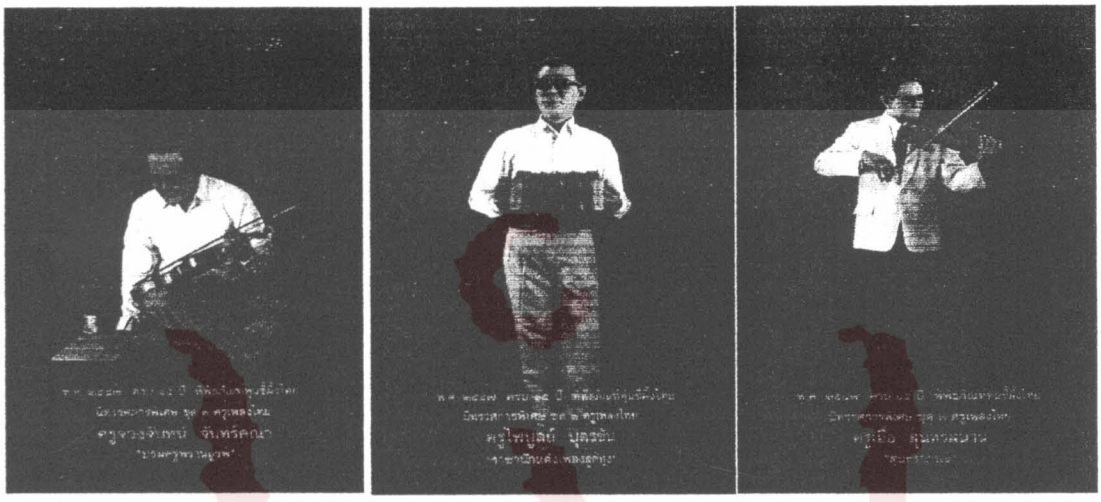

หนังสือ "ตำนานหัวล้านไทย" และ "พระอภัยมณีของสุนทรภู่"

หนังสือ "สมเด็จพระปิยมหาราชกับการเลิกทาส

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

หนังสือชุด "3 ครูเพลงไทย"

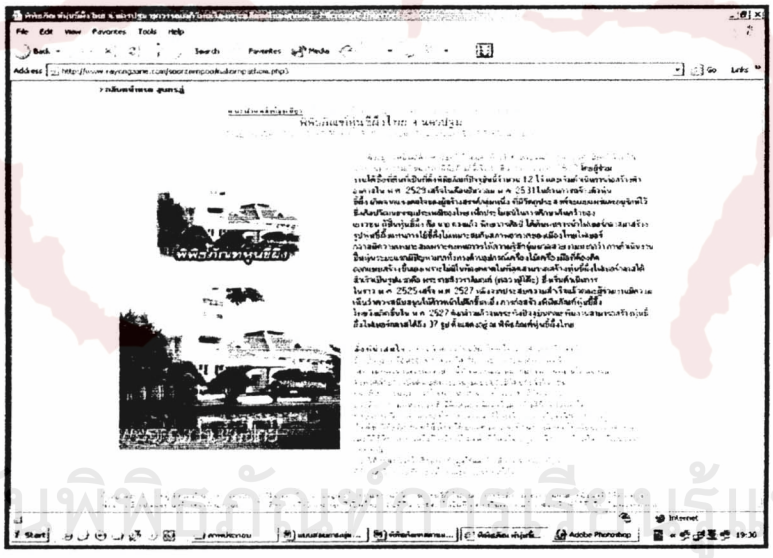
การบริการสืบค้นข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย สามารถสืบค้นได้จากเว็บไซต์ต่าง ๆ เช่น

http://www.hamanan.com/tour/nakhonpathom/hunkeephungthai.html

http://www.rayongzone.com/soontornpoo/nakornpathom.php3

http://www.nakhonpathom.go.th/data/musem8.htm

http://kmitnb05.kmitnb.ac.th/~cs05017/index.html

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เว็บเพจของพิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย

ใน http://www.rayongzone.com/soontornpoo/nakornpathom.php3

การเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ มีการเผยแพร่กิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ด้วยสื่อต่างๆ เช่น สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อโทรทัศน์ สื่อรายการวิทยุ รวมทั้งการประกอบกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ

2.12.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พุทธมณฑล

องค์พระปฐมเจดีย์

สวนสามพราน

สวนผลไม้ท้องถิ่นและการเกษตร

2.12.13 ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

1 ต้องการความช่วยเหลือจากนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์มาให้ความรู้กับบุคลากรโดยจัดฝึกอบรม และวิจัยข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสร้างหุ่นขี้ผึ้งให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับพิพิธภัณฑ์ฯ ด้านต่าง ๆ เช่น สื่ออิเล็คทรอนิคส์ การจัดทำฐานข้อมูล การทำเว็บไซต์ ฯลฯ

3 การประชาสัมพันธ์โดยภาพรวม เพื่อเผยแพร่ให้พิพิธภัณฑ์ฯ เป็นที่รู้จักด้านการศึกษาและศิลปวัฒนธรรม ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ

2.12.14 จุดแข็ง จุดอ่อนขององค์กร

จุดแข็ง

สามารถสร้างหุ่นขี้ผึ้งไฟเบอร์กลาสรูปบุคคลที่เหมือนจริง สวยงาม และเป็นสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

สามารถบูรณาการองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรม การศึกษาและการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเรียนรู้แขนงใหม่อย่างลงตัว

จุดอ่อน

งานประณีตศิลป์ ต้องใช้เวลาในการสร้างหุ่นแต่ละชุดนาน ไม่ทันกับความต้องการของผู้ชม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บุคลากรไม่เพียงพอและไม่มีสาขาในมหาวิทยาลัยที่จะผลิตบุคลากรเข้าทำงานตรงกับลักษณะงานของพิพิธภัณฑ์

งบประมาณในการพัฒนามีจำกัด เนื่องจากมีรายได้หลักจากค่าผ่านประตูเข้าชมเท่านั้น และไม่มีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐ

2.12.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

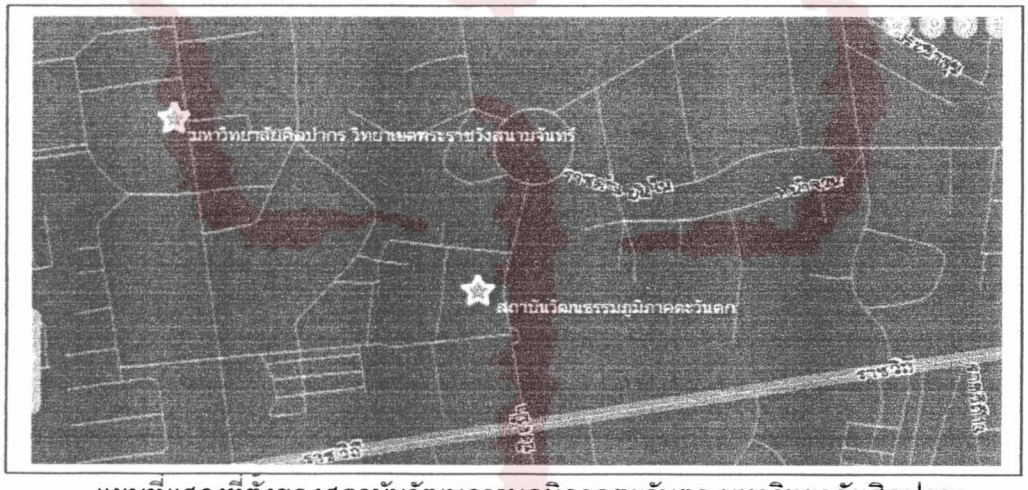
2.13 สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.13.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ตั้งอยู่ที่ตำหนักทับเจริญ พระราชวังสนามจันทร์ อ. เมือง จ. นครปฐม

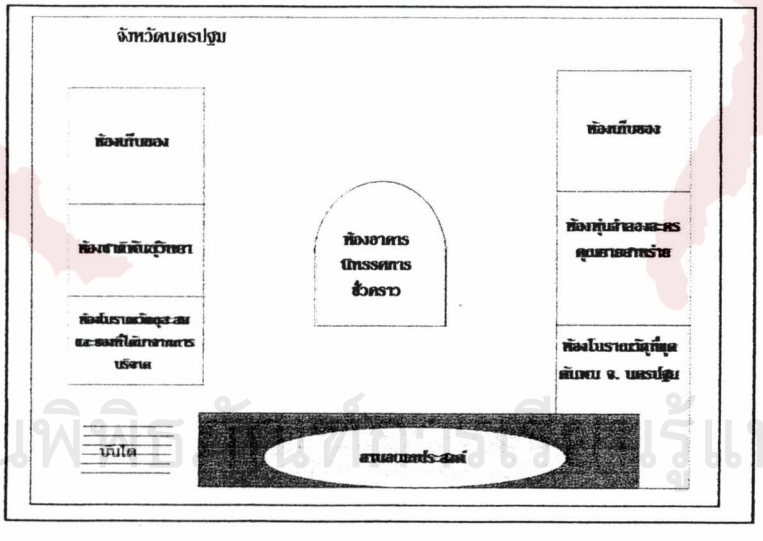
โทร. 0 3425 3840-4 ต่อ 2231

2.13.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของสถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก มหาวิทยาลัยศิลปากร

2.13.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดง

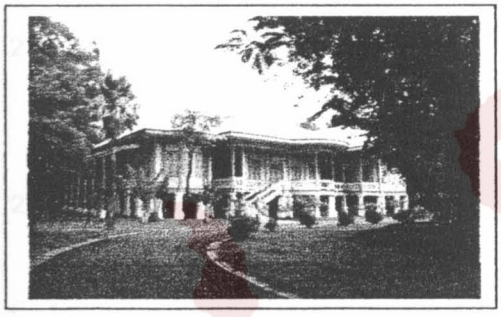
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ตั้งอยู่ที่เรือนทับเจริญ มหาวิทยาลัยศิลปากรพระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม มีวิวัฒนาการจากโครงการจัดตั้งหอวัฒนธรรมและโครงการจัดตั้งสถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตกตามลำดับอยู่ในความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยศิลปากรวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมผลงานด้านวัฒนธรรมที่มีอยู่ในท้องถิ่นทั้งที่เป็นมรดกและผลงานร่วมสมัยวิธีอนุรักษ์ผลงานโดยการจัดแสดงในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ถาวรและนิทรรศการหมุนเวียน มีอุทยานประติมากรรมของศิลปินในท้องถิ่นมีสวนวรรณคดี และจัดแสดงเทคนิควิทยาของชาวบ้านเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆตัวอาคารเป็นเรือนไม้สักแบบโบราณ ใต้ถุนสูง ชั้นบนจัดเป็นห้อง ๆ เช่น ห้องสมุด ภาพเขียน ภาพวาดของศิลปินคนสำคัญต่างๆมากมายที่มีผลงานภาพเขียนเกี่ยวกับพงศาวดารต่าง ๆ และวรรณคดีไทยห้องเครื่องมือเครื่องใช้ของมนุษย์สมัยโบราณ ถ้วยชามเบญจรงค์ กังไส มีห้องจัดแสดงเกี่ยวกับหุ่นกระบอกไทยทั้งประวัติเครื่องใช้ และตัวหุ่น มีห้องจัดแสดงประวัติของชาวโซ่งและกะเหรี่ยงรวมทั้งการแต่งกายหัตถกรรมทอผ้าชนิดและลายต่าง ๆ มากมาย มีห้องจัดแสดงเกี่ยวกับตุ๊กตาชาววัง เป็นต้น ชั้นล่างของอาคารหรือบริเวณใต้ถุน จัดตกแต่งสวยงามเป็นระเบียบแสดงเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ในการกสิกรรมตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เช่น ไถ คราด ระนาด ฟาดข้าว ถังฟาดข้าว ลำแพนกั้นข้าว สีฝัด ระหัดวิดน้ำ กังหันลม เครื่องมือ ดักปลา เป็นต้น

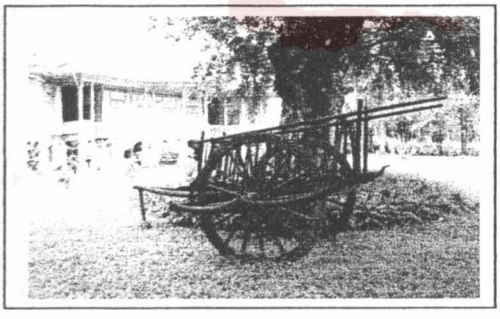
สิ่งที่ตั้งแสดงในเรือนทับเจริญนี้เป็นของที่หายาก และปัจจุบันไม่มีใช้แล้วจึงเป็นสถานที่รวบรวมงานฝีมือที่มีค่ายิ่งทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมศิลปะภูมิปัญญาของประชาชนในภูมิภาคตะวันตกและเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่มีค่ายิ่ง

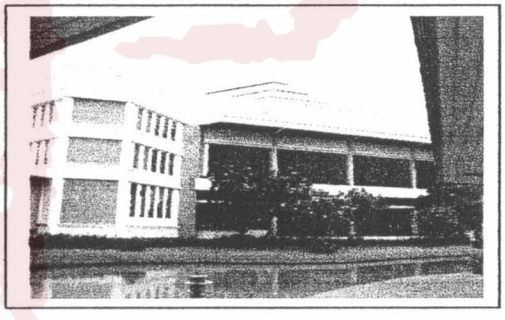
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายทางเข้าพิพิธภัณฑ์ (ถนน)

ภาพที่ 2 ภาพป้ายทางเข้าพิพิธภัณฑ์ (หน้าอาคาร)

ภาพที่ 3 ภาพเนื้อหาพิพิธภัณฑ์ที่ได้แบบอย่างจากพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ด้านหน้า ประดับด้วยต้นไม้พื้นถิ่น

1	2
3	4

2.13.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นายพละ

ตำแหน่ง ผู้ดูแลฝ่ายอาคาร สถานที่

หน่วยงาน: สถาบันวัฒนธรรมภูมิภาคตะวันตก

มหาวิทยาลัยศิลปากร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.13.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-16.00 น.

2.13.6 การเก็บค่าเข้าชม

ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.13.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

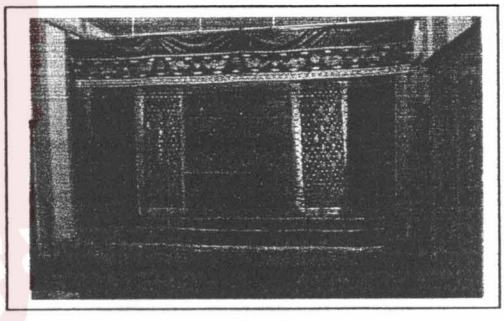
พระตำนักทับเจริญถูกสร้างมาพร้อมๆกับพระราชวังสนามจันทร์สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 นอกจากจะเป็นที่แปรพระราชฐานแล้วยังรัชกาลที่ 6 ยังมีพระราชดำริในการสร้างพระราชวังสนามจันทร์ไว้เป็นที่มั่นเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับวิกฤตการณ์ของประเทศ เพราะอยู่ในชัยภูมิที่เหมาะสม และทรงใช้เป็นสถานที่สำหรับซ้อมรบเสือป่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ 6 โปรดเกล้า ให้สร้างศาลเทพารักษ์ขึ้นเพื่อประดิษฐานพระพิฆเนศวรซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งศิลปะวิทยาการเพื่อความเป็นสิริมงคล และเมื่อมองจากพระที่นั่งพิมานปฐม จะเห็นประปฐมเจดีย์ เทวาลัยคเณศวร์ และพระที่นั่งพิมานปฐมอยู่ในแนวเส้นทางเดียวกันศาลแห่งนี้เป็นยังศูนย์กลางของพระราชวังสนามจันทร์ที่มีผู้ศรัทธานับถือมาก จนเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ของพระราชวังสนามจันทร์ พระที่นั่งพิมานปฐม ที่เป็นพระที่นั่งองค์แรกที่สร้างขึ้นเมื่อราวปี พ.ศ.2450 เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น แบบตะวันตก แต่ดัดแปลงให้เหมาะสมกับเมืองร้อนมีช่องระบายลมและระเบียงลูกกรงโดยรอบฉลุสลักเป็นลวดลาย อย่างประณีตงดงาม พระที่นั่งชั้นบนประกอบด้วยห้องต่าง ๆ อาทิ ห้องบรรทม ห้องสรง ห้องบรรณาคม ห้องภูษา ห้องเสวย ห้องพระเจ้า ซึ่งเป็นหอพระ มีพระพุทธรูปปางปฐมเทศนา เป็นที่ประดิษฐานพระเศวตฉัตรด้วย และยังมีภาพเขียนจิตรกรรมฝาผนังฝีมือ พระยาอนุศาสน์จิตรกร (จันทร์ จิตรกร) ที่ถือเป็นการลองเขียนภาพก่อนที่จะลงมือวาดจริงที่พระปฐมเจดีย์ ยังมีพระที่นั่งและตำหนักอื่นอีก อาทิ พระที่นั่งอภิรมย์ฤดี ซึ่งอยู่ติดกับพระที่นั่งพิมานปฐม ขณะนี้ใช้เป็นที่ทำการของศาลากลาง จังหวัดนครปฐมพระที่นั่งวัชรีรมยา เป็นพระที่นั่งอาคารทรงไทย 2 ชั้น หลังคา 2 ชั้นมุงกระเบื้องเคลือบ คล้ายกับหลังคาที่พระที่นั่งในพระบรมมหาราชวัง มีคันทรวย ช่อฟ้า ใบระกา นาคสะดุ้งและหางหงส์งดงามพระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์ เป็นที่พระที่นั่งโถงใหญ่เชื่อมต่อกับพระที่นั่งวัชรีรมยา มีหลังคาเชื่อมติดต่อกันและเครื่องประดับ ตกแต่งเหมือนกัน พระที่นั่งปาฏิหาริย์ทัศไนยเป็นพระที่นั่งองค์เล็กตั้งอยู่บนชาลชาลาชั้นบนระหว่างพระที่นั่งพิมานปฐมกับพระที่นั่งวัชรีรมยา ใช้เป็นที่ประดับทอดพระเนตรพระปฐมเจดีย์ พระตำหนักชาลีมงคลอาสน์ ที่สร้างแบบสถาปัตยกรรมแบบโรแมนติกผสมผสานระหว่างอิทธิพลของปราสาทเรอเนซองของฝรั่งเศสกับอังกฤษ ด้านหน้ามีอนุสาวรีย์ย่าเหลสุนัขแสนรู้ของรัชกาลที่ 6 นอกจากนี้ยังมีพระตำหนักมารีราชรัตนบัลลังก์ พระตำหนักทับแก้ว-ทับขวัญ เป็น

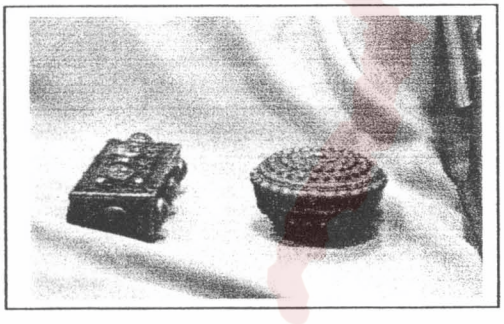
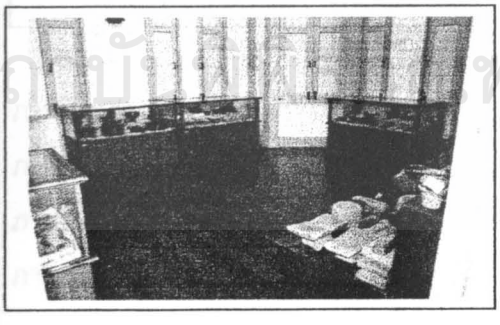
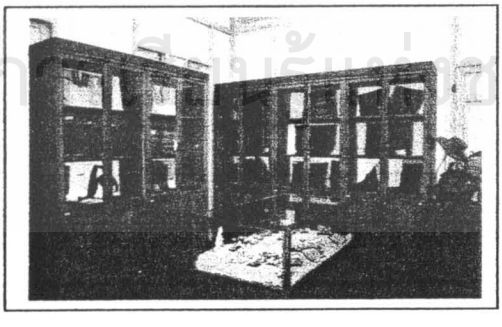
เรือนไทยมีนอกชานทำด้วยไม้สักล้วน พระตำนักทับเจริญ ที่เคยใช้เป็นเรือนพักข้าราชบริพาร รวมถึงนิทรรศการรถยนต์หลวงที่ใช้เสด็จเยี่ยมราษฎร์ ในถิ่นทุรกันดารของรัชกาลปัจจุบันรวบรวมไว้ที่นี

เมื่อทางมหาวิทยาลัยศิลปากรได้ส่งมอบพื้นที่ส่วนพระราชวังสนามจันทร์ให้กับสำนักพระราชวังแล้วนั้น แต่ในส่วนของตำนักทับเจริญได้เก็บไว้จัดแสดงนิทรรศการถาวรและนิทรรศการชั่วคราว เพื่อให้นักท่องเที่ยวที่ได้มาเยี่ยมชมและเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของจังหวัดนครปฐมได้ที่นี่อีกด้วย

2.13.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพโบราณวัตถุที่พบและมีคนนำมาบริจาคให้

ภาพที่ 2 ภาพจำลองโรงละครคุณยายสาหร่าย

ภาพที่ 3 ภาพหุ่นคุณยายสาหร่าย

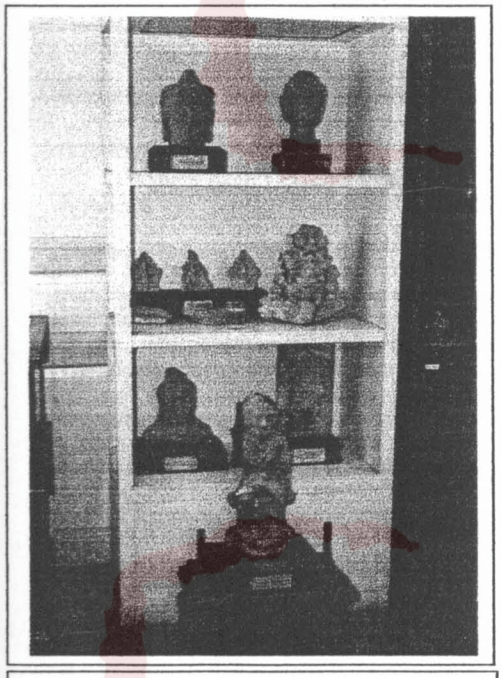
ภาพที่ 4 ภาพตลับเครื่องแป้งโบราณ

ภาพที่ 5 ภาพลักษณะการจัดแสดงในห้องโบราณวัตถุ

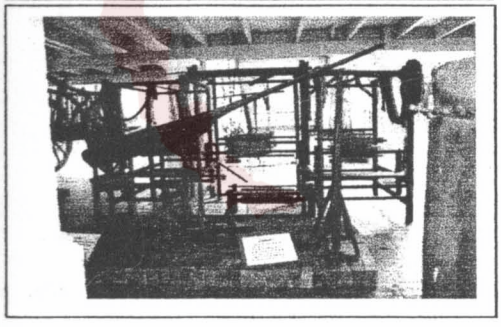
ภาพที่ 6 ภาพลักษณะการจัดแสดงในห้องชาติพันธุ์วิทยา

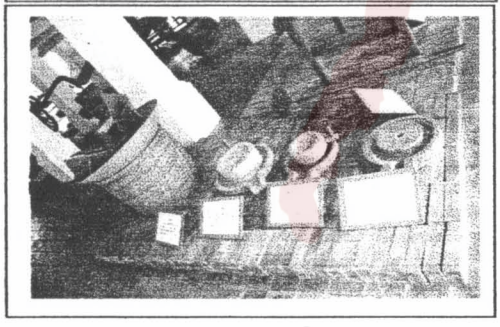
1	2
3	4
5	6

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ของสะสมประเภทเครื่องปั้นดินเผา

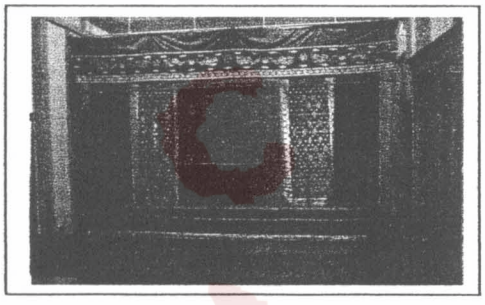
ภาพที่ 2 ผ้าชาติพันธุ์วิทยา

ภาพที่ 3 เครื่องทอผ้า

ภาพที่ 4 เครื่องโม่แป้ง

1	2
3	4

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ โรงละครจำลองคุณยายสาหร่าย **ประเภท** ไม้และผ้า

กำหนดอายุ รัตนโกสินทร์

คำบรรยาย เป็นโบราณวัตถุที่เป็นของตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งคณะละครหุ่นคุณยายสาหร่ายเป็นคณะที่มีชื่อเสียงมากในอดีต ทางทายาทได้มอบให้กับทางสถาบันฯ เพื่อจัดแสดงให้คนรุ่นหลังได้ทราบว่าจังหวัดนครปฐมก็มีโรงละครหุ่นมือด้วย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

กิจกรรม

- นิทรรศการชั่วคราวเนื่องในพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร
- นิทรรศการชั่วคราวในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

2.13.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มี

2.13.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.13.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 3 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) บรรยายเกี่ยวกับการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ การบริหารและการจัดการ
2) ทำความสะอาดและดูแลรักษา
3) คนสวน

เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยใช้ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) นักวิชาการ/นักวิจัย

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

5) บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่ได้ทำสถิติเอาไว้

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย พิพิธภัณฑ์ ชุมชน องค์กรเอกชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.13.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมเฉลิมพระเกียติ 6 รอบพระชนมพรรษา

2.13.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

เนื่องจากอยู่ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องใช้เจ้าหน้าที่และพนักงานของมหาวิทยาลัยด้วยและต้องทำหน้าที่อื่นๆพร้อมทั้งต้องดูแลศูนย์ฯด้วย ทำให้ไม่มีเวลามาทำโครงการการสนับสนุนอีกทั้งงบประมาณที่ทางมหาวิทยาลัยจัดสรรให้ก็ไม่เพียงพอสามารถจัดกิจกรรมได้ปีละหนึ่งครั้งเท่านั้นคือในงานพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยศิลปากร

2.13.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) นิทรรศการขาดเครื่องมือที่จะทำให้เกิดความสนใจจากผู้ชม

2) หน่วยงานที่ดูแลยังไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

จุดแข็ง

1) มีสถาปัตยกรรมที่สวยงาม ถือเป็นจัดเด่นทำให้นักท่องเที่ยวแวะเวียนเข้ามาเยี่ยมชม

2.13.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

ถ้าได้รับงบประมาณเพิ่มเติมมาจากมหาวิทยาลัยก็จะจัดกิจกรรมเนื่องในวาระพิเศษต่างๆ เพื่อเชิญชวนให้คนมาเยี่ยมชมเพิ่มขึ้น ในปัจจุบันผู้ชมจะเป็นกลุ่มเดียวที่เดินทางมาเยี่ยมชมพระราชวังสนามจันทร์และแวะมาเยี่ยมที่นี่ด้วย

สถาบันพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

2.14 **พิพิธภัณฑ์ไฮเนเก้น** (Heineken Museum)

2.14.1 **ที่อยู่และการติดต่อ**

Heineken Museum

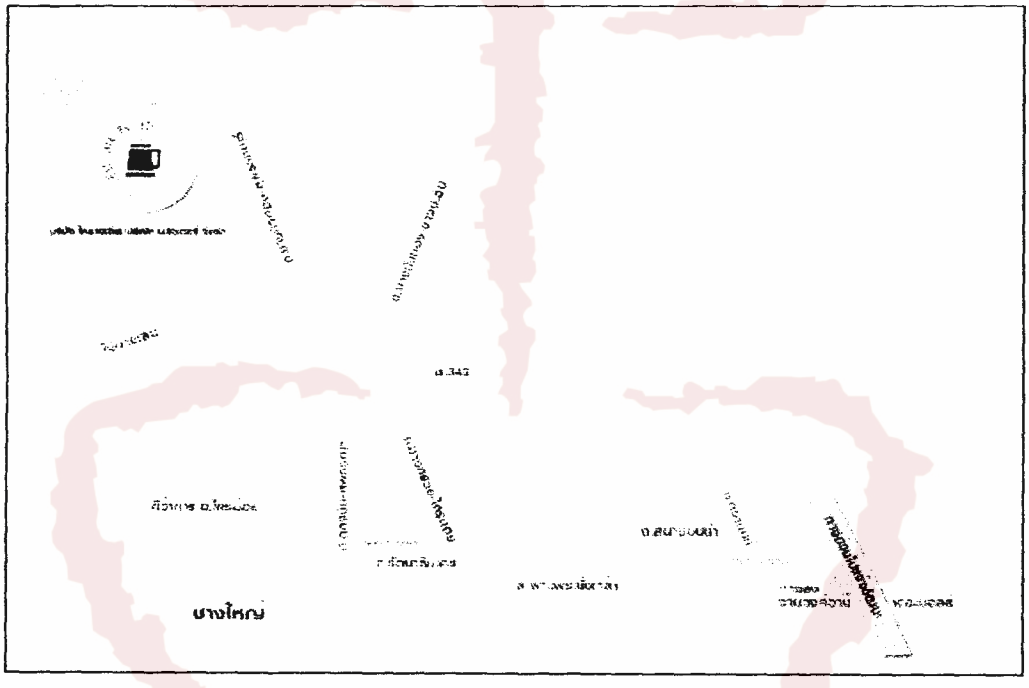
บริษัทไทยเอเชียแปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด

111 หมู่2 ถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย

จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11150 โทร 0-2985-5001 ต่อ 131

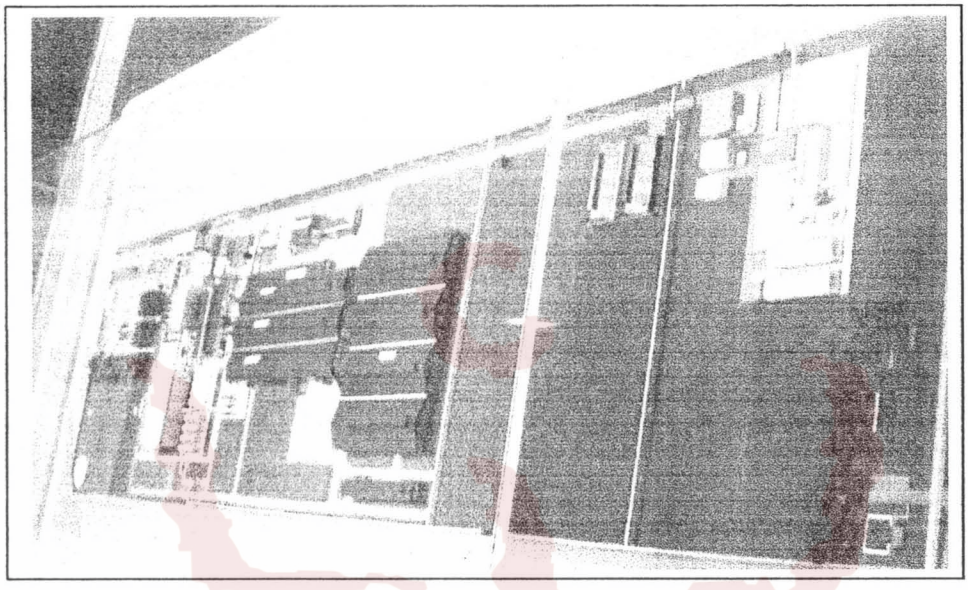
Website: http://www.tapb.co.th/th/brewery/brewery_tour.html

2.14.2 **แผนที่แสดงที่ตั้ง**

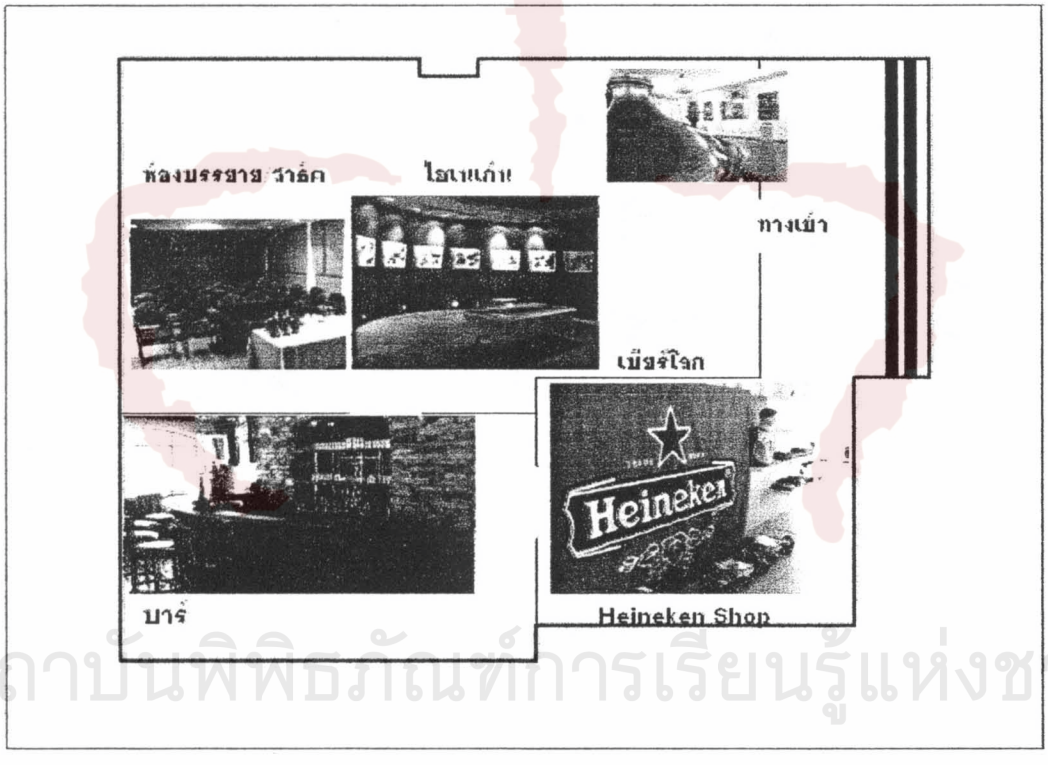
แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ไฮเนเก้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ไฮเนเก้น

2.14.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

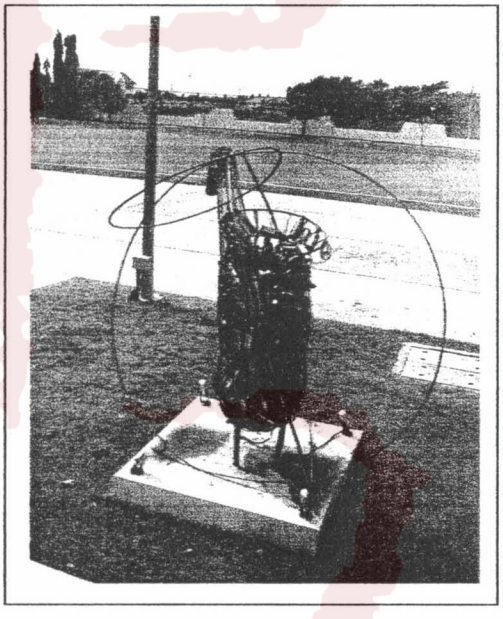
แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ไฮเนเก้น

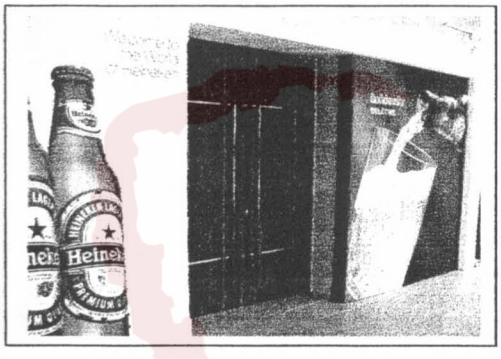
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1-2 ภาพบรรยากาศในโรงงาน

ภาพที่ 3 อาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 4 ประติมากรรมด้าหน้าอาคารฯ จากงานแจ๊ส เฟสติวัล

ภาพที่ 5 ประตูทางเข้าอาคารพิพิธภัณฑ์

1	2
3	4
5	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.14.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

นายปัญญา ผ่องธัญญา
ตำแหน่ง ผู้จัดการทั่วไป
บริษัทไทยเอเชียแปซิฟิก บริวเวอรี่ จำกัด

2.14.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ 9.00 น. -16.00 น
เปิดให้เข้าชมโดยแจ้งให้ทราบล่วงหน้า
เฉพาะกรณีหมู่คณะ ที่มีจำนวนผู้เข้าชมไม่น้อยกว่า 20 คน และไม่เกิน 50 คน

2.14.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

2.14.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด มีต้นกำเนิดจาก บริษัท ไทยผลิตสุรา จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งส่วนกลาง ในการควบคุมการบริหารของอีก 4 บริษัท คือ บริษัท ชุมพรผลิตสุรา จำกัด บริษัทสุราอุตรดิตถ์ จำกัด บริษัท ตากอมฤต จำกัดและ บริษัทสุราแม่สอด จำกัด ซึ่งทั้ง 4 บริษัทนี้ ได้สิทธิ์การทำและจำหน่ายสุรากับกรมสรรพสามิต ตั้งแต่ 2518 ถึง ปี 2527 เมื่อสัญญากับกรมสรรพสามิตสิ้นสุดลง ก็ได้เข้าร่วมทุนซื้อหุ้นของบริษัท สุรามหาราษฎร์ จำกัด ซึ่งต่อมาประมาณกลางปี 2529 เมื่อบริษัท สุรามหาราษฎร์ จำกัด ได้ร่วมมือกับกลุ่มสุราทิพย์ ซึ่งมีสิทธิ์การผลิตสุรา 12 เขตแล้ว ทางบริษัทฯ ก็ได้เข้าทำสัญญาเป็นผู้รับจ้างบริหารการผลิตในเขตที่ 12 คือเขตสุราษฎร์ธานี ทั้งนี้เพื่อควบคุมกระบวนการผลิต และควบคุมคุณภาพของสุรา โดยมีบริษัท สุราสัมพันธ์ จำกัด (บริษัทในเครือ) รับผิดชอบเป็นผู้จัดจำหน่ายทั้ง 14 จังหวัดภาคใต้ และจากการดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาของบริษัทฯ พบว่า พฤติกรรมผู้บริโภคในประเทศไทยยังคงมี

ความต้องการความหลากหลายของเครื่องดื่มประเภทแอลกอฮอล์โดยเฉพาะเครื่องดื่มประเภทเบียร์แต่เนื่องจากเบียร์ต่างประเทศที่นำเข้ามามีราคาจำหน่ายที่สูง จึงไม่เป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ดังนั้นการเจรจาร่วมทุนกับบริษัท เอเชียแปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด แห่งประเทศสิงคโปร์ ซึ่งเป็นบริษัทฯ ที่รับผิดชอบการดำเนินการผลิตและจำหน่ายเบียร์ไฮเนเก้น ในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิค จึงเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศไทยโดยได้ดำเนินการจดทะเบียนชื่อใหม่เป็น บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด

ผู้ถือหุ้นของบริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด ประกอบด้วยบริษัทชั้นนำของไทย เช่น บริษัท ไทยประกันชีวิต จำกัด บริษัท ไทยน้ำทิพย์ จำกัด และธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) พร้อมด้วยการลงทุนร่วมกับบริษัท เอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด (สิงค์โปร์) ซึ่งในวันที่ 16 กันยายน 2536 ได้ทำการลงทุนจดทะเบียนเป็นจำนวนเงิน 750 ล้านบาท เพื่อทำการผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประเภทเบียร์ทั่วประเทศไทย และได้ทำการก่อสร้างโรงงานผลิตเบียร์บนเนื้อที่ 140 ไร่ที่ 111 หมู่ 2 ถนนบางบัวทอง-สุพรรณบุรี ตำบลไทรใหญ่ อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี พร้อมเงินลงทุนเบื้องต้นจำนวน 2,000 ล้านบาท แบ่งเป็น1,000 ล้านบาทสำหรับเครื่องจักร และอีก 1,000 ล้านบาทสำหรับอาคารสำนักงาน อาคารโรงงาน และพิพิธภัณฑ์เบียร์ เพื่อให้พิพิธภัณฑ์ที่ แหล่งเผยแพร่เกียรติภูมิของบริษัท รวมทั้งเป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าเกี่ยวกับประวัติ ความเป็นมาของเบียนร์ รวมทั้งเก็ยรวบรวมข้อมูลกิจกรรมต่างๆ ของกิจกรรม ทั้งนี้นอกจากเพื่อรับรองลูกค่าและอาคัยตุกะของบริษัทแล้ว ยังเปิดให้ผู้สนใจเข้าชมเพื่อศึกษาเรียนรู้อีกด้วย

จุดเด่นของบริษัท ผลิตและจำหน่ายเบียร์ที่มีคุณภาพ คือไฮเนเก้นเบียร์ระดับพรีเมี่ยมที่นิยมทั่วโลกที่นิยม แพร่หลายในยุโรป

รูปแบบการบริการ ผลิตเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประเภทเบียร์ภายใต้ชื่อไฮเนเก้น (Heineken) จากประเทศ เนเธอร์แลนด์ และ เบียร์ ไทเกอร์ จากประเทศ สิงค์โปร์เพื่อจำหน่ายในประเทศ

กำลังการผลิต 200 ล้านลิตร ต่อปี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

Heineken

เมื่อปีพ.ศ. 2538, บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด (TAPB) ได้ทำการเปิดตัวเบียร์ “ไฮเนเก้น”ซึ่งถือได้ว่าเป็นเบียร์พรีเมียมชั้นนำที่มีคุณภาพและได้รับความสำเร็จระดับสูงในเมืองไทย บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด (TAPB) มีความภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้เป็นหนึ่งผู้ผลิตรายใหญ่ของเบียร์ “ไฮเนเก้น” ในทวีปเอเชีย

Tiger Beerด้วยความเข้าใจถึงตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงและเติบโตอย่างต่อเนื่อง บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด (TAPB) ได้ทำการเปิดตัวสินค้าใหม่ ภายใต้ชื่อ “ไทเกอร์เบียร์”ซึ่งมิได้เพียงแค่จำหน่ายในเมืองไทยเท่านั้นแต่ยังมีมูลค่าการส่งออกที่สูงกว่าเบียร์รายอื่นในภูมิภาคเอเชียด้วย ด้วยคุณภาพการผลิตที่มีคุณภาพ “ไทเกอร์ เบียร์” ได้รับรางวัลการประกวดสินค้าเบียร์ระดับนานาชาติมากว่า 30 รางวัล

Cheer Beer ในปี พ.ศ. 2548 บริษัท ไทยเอเชีย แปซิฟิค บริวเวอรี่ จำกัด (TAPB) เปิดตัวสินค้าใหม่ “เบียร์ เชียร์” เอาใจตลาดไทยผู้ต้องการดื่มด่ำกับเบียร์คุณภาพในราคาย่อมเยาว์ ซึ่งได้รับการควบคุมและตรวจสอบดูแลทุกขั้นตอนจนถือได้ว่าเป็นอีกหนึ่งสินค้าเบียร์คุณภาพสูง

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

4.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล เช่น ผู้ก่อตั้ง และคิดค้นเบียร์ไฮเนเก้น

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ที่เกี่ยวข้องกัยรสนิยมการดื่มเบียร์

แนวคิดของนิทรรศการ

นิทรรศการแบ่ง เป็น 3 ส่วน สำคัญ

ส่วนที่ 1 กำเนิดเบียร์โลก กล่าวถึงรสนิยมการบริโภคเบียนร์ของคนยุคสมัยต่างๆ ทั้งในวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมตะวันออก

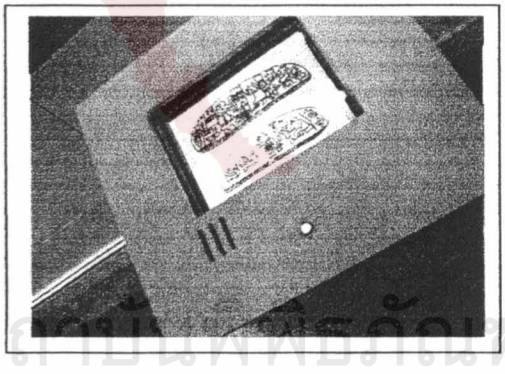
ส่วนที่ 2 การเกิดไฮเนเก้น กล่าวถึงประวัติการคิดค้น ความเป็นมาเกี่ยวกับเบียร์ไฮเนเก้น

ส่วนที่ 3 ความก้าวหน้าของบริษัท กล่าวถึงพันธกิจ และผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงการให้การสนับสนุนในกิจกรรมทางสังคมต่างๆ ของบริษัท

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	

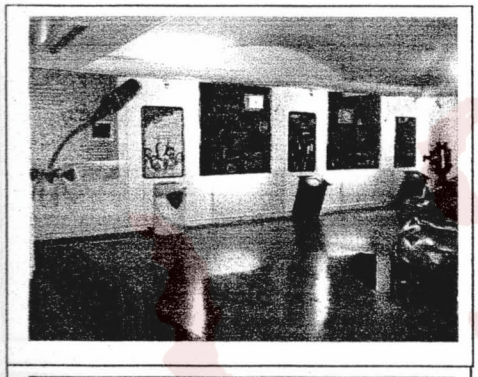
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

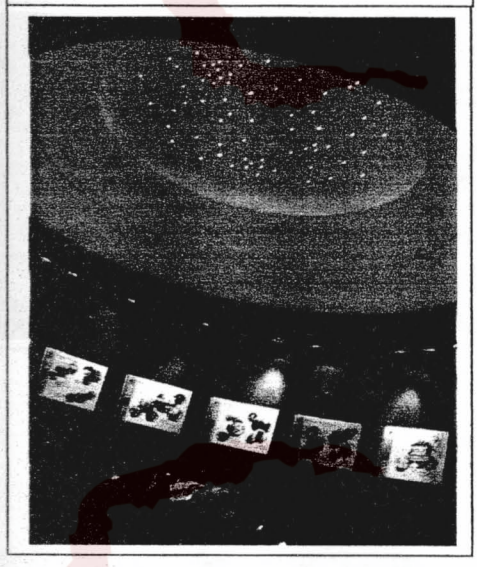
ภาพที่ 1 กำเนิดเบียร์โลก รสนิยมการสังสรรค์และดื่มเบียร์

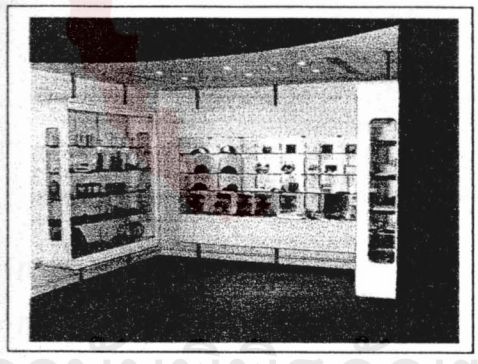
ภาพที่ 2 ถังทองแดงที่ใช้หมักเบียร์ ถังแรกของโรงงานที่ปัจจุบันปลดประจำการ

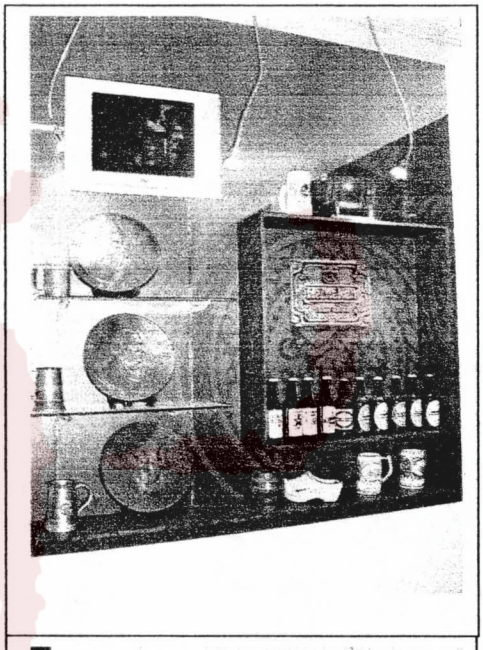
ภาพที่ 3 อุปกรณ์การให้ความรู้ความใจในนิทรรศการ

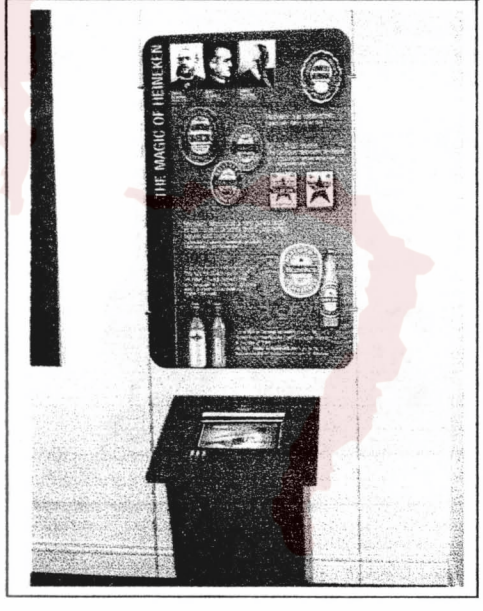
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

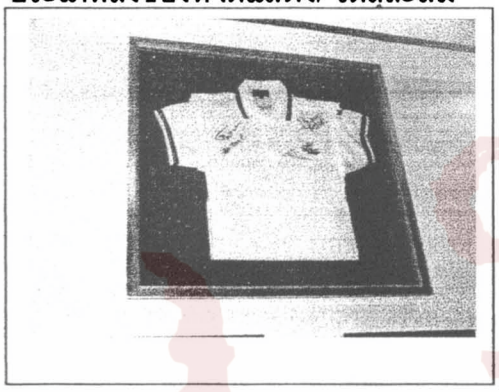
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

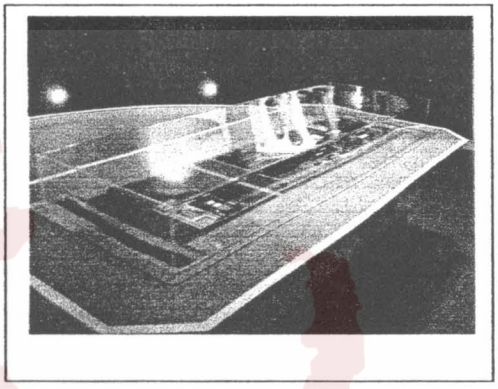
ภาพที่ 1-3 นิทรรศการเกี่ยวกับการเกิดไฮเนเก้น

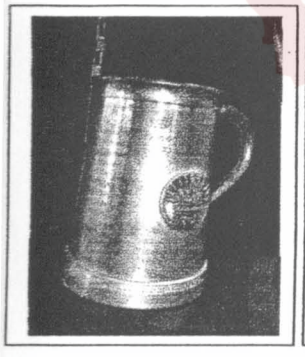
ภาพที่ 4 -5 ความก้าวหน้าของบริษัทและการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ

1	2
4	3
5	

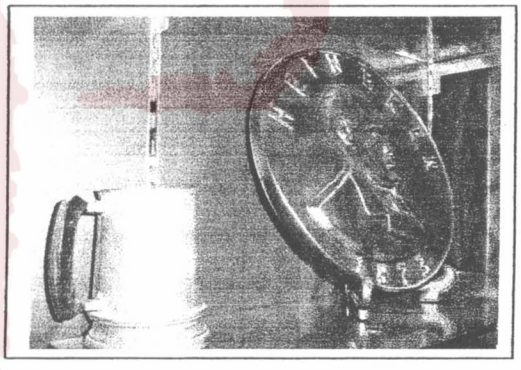
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

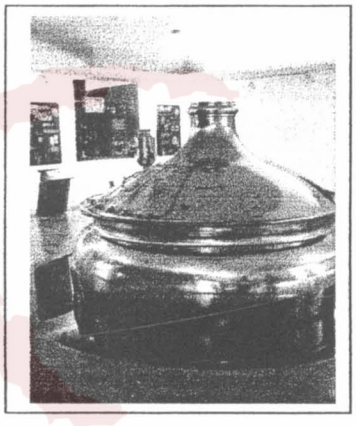

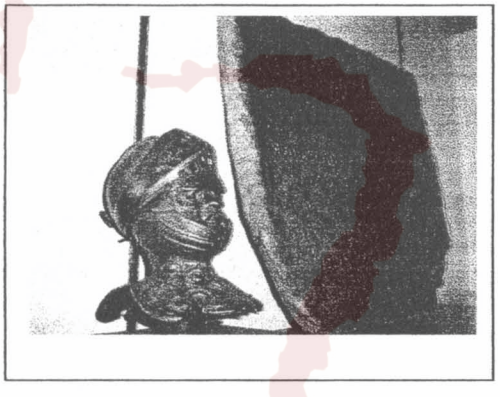

ภาพที่ 1 เครื่องแต่งกาย

ภาพที่ 2 โมเดล

ภาพที่ 3 เครื่องโลหะ -ชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4 ภาชนะ เครื่องกระเบื้อง

ภาพที่ 5 เครื่องโลหะ เหรียญเกียรติประวัติ

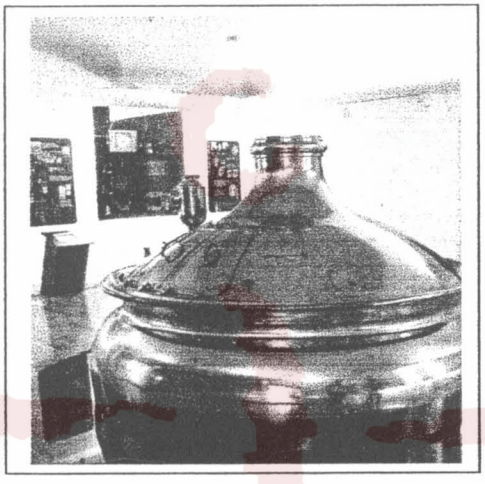
ภาพที่ 6 เทคโนโลยี

ภาพที่ 7 สิ่งของจำลองทำเทียม

1		2
3	4	5
6		7

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ถังหมักเบียร์

ประเภท ทองแดง **กำหนดอายุ** -

คำบรรยาย ถังหมักเบียร์ที่ใช้เป็นถังแรกของโรงงาน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.14.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มี

2.14.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.14.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

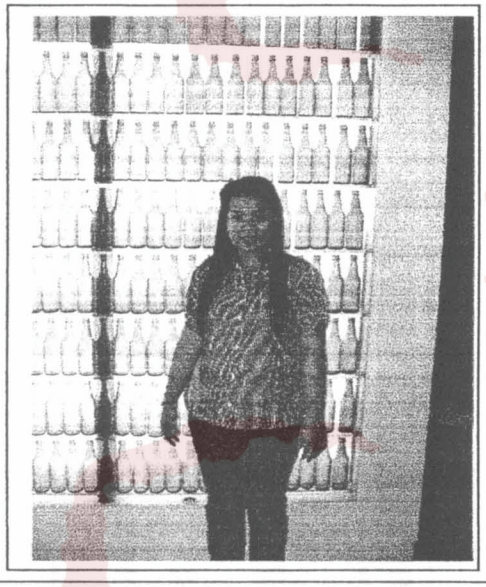
จำนวนหน้าที่ มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ของบริษัท มี่ดูแลพิพิธภัณฑ์ 2 ท่าน

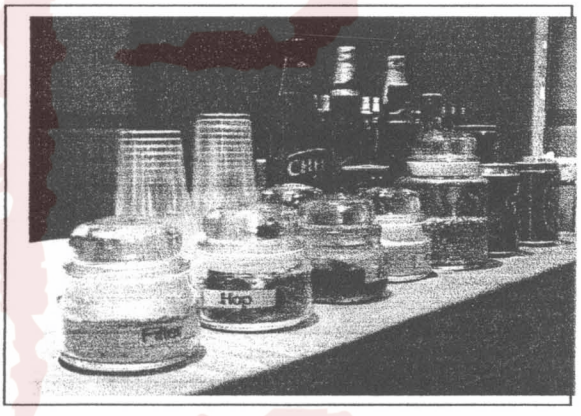
ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

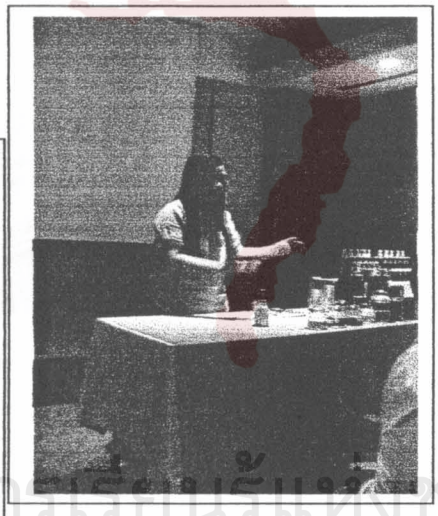
1) อาคันตุกะของบริษัท

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

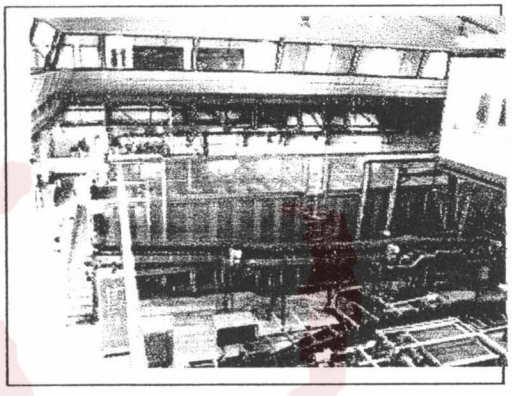
ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

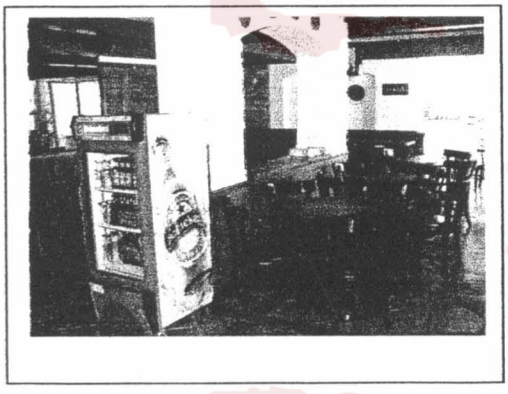
ภาพที่ 2 -4 การบรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้เกี่ยวกับการผลิตเบียร์

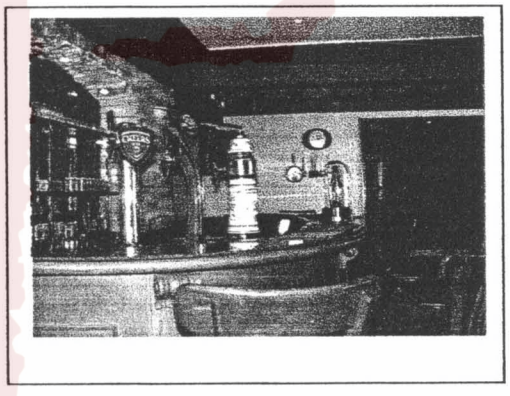
1	2
3	4

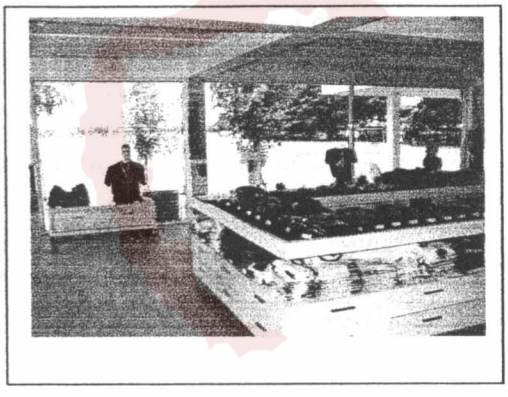
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

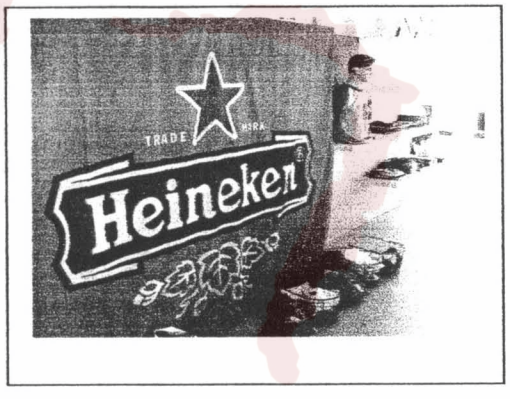

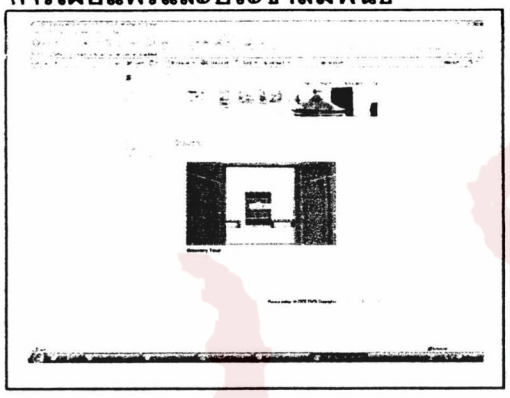

ภาพที่ 1-2 จัดให้เข้าชมโรงงาน
ภาพที่ 3-4 บริการ ชิมเบียร์ฟรี
ภาพที่ 5-6 ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1 -2 การประชาสัมพันธ์ในเว็บไซด์

1	2

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ไม่มี
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.14.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

-

2.14.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร เจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานในส่วนประชาสัมพันธ์ด้วย

2.14.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) พื้นที่ของโรงงาน เป็นพื้นที่ปิด การเข้าชมต้องเข้าเฉพาะหมู่คณะเท่านั้น ทำให้มีข้อจำกัดกับสาธารณชนทั่วไป

จุดแข็ง

1) เป็นนิทรรศการเฉพาะเรื่องที่มีความน่าสนใจ รวมทั้งมีการจัดแสดงที่น่าสนใจ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.14.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย โรงเรียนไทรน้อย

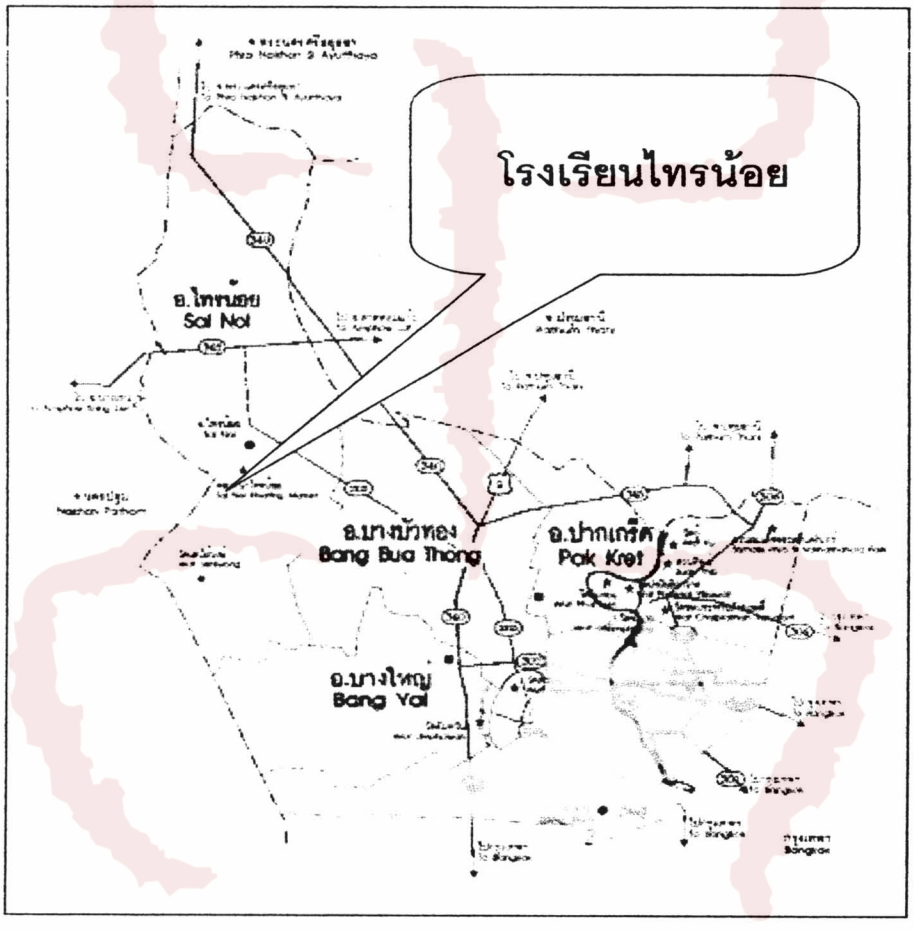
2.15.1 ทีอยู่และการติดต่อ

โรงเรียนไทรน้อย ตำบลไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

รหัสไปรษณีย์ 11150 โทรศัพท์ 0-2597-1199 โทรสาร 0-2597-1199

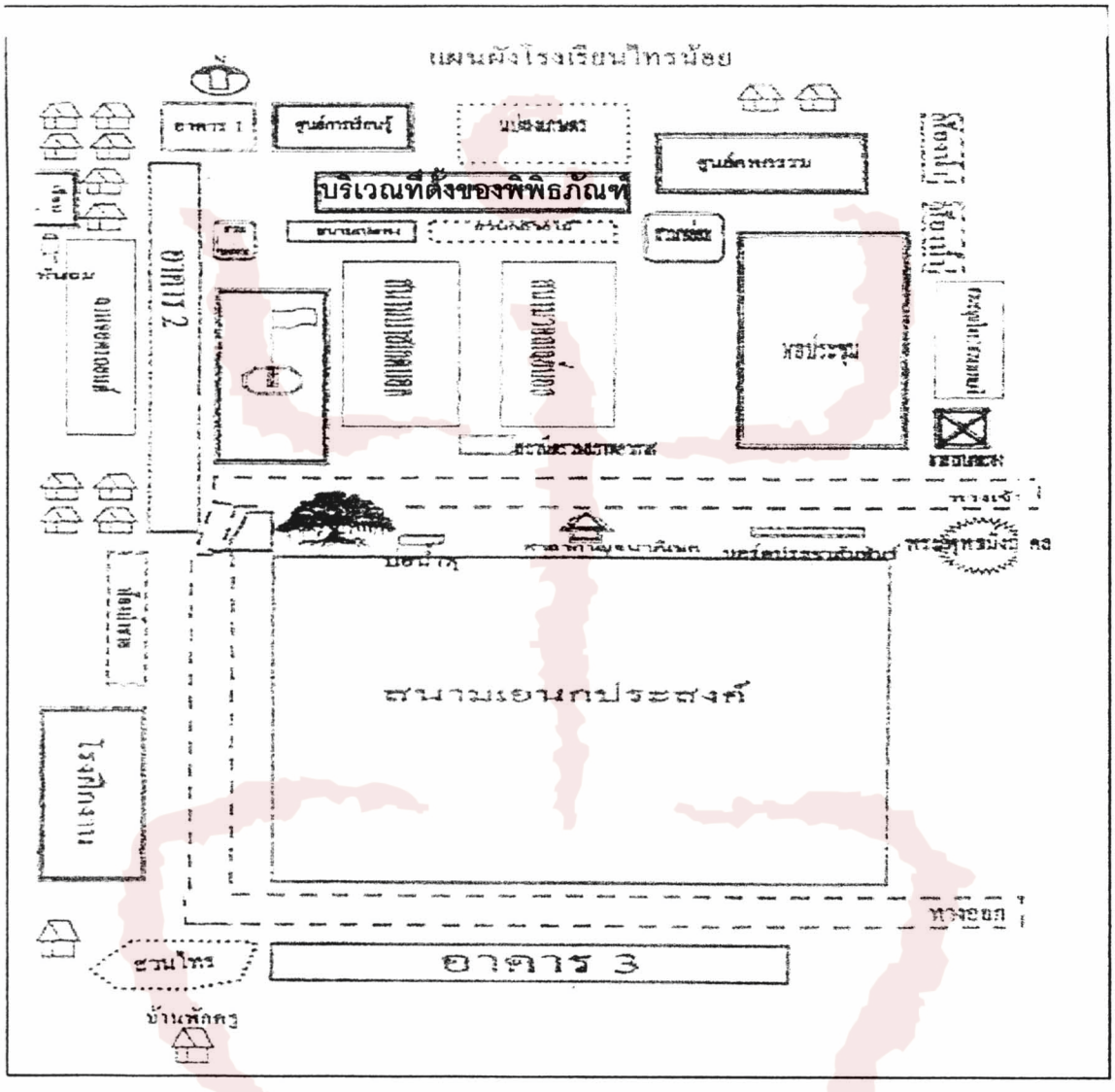
Website: -

2.15.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนไทรน้อย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

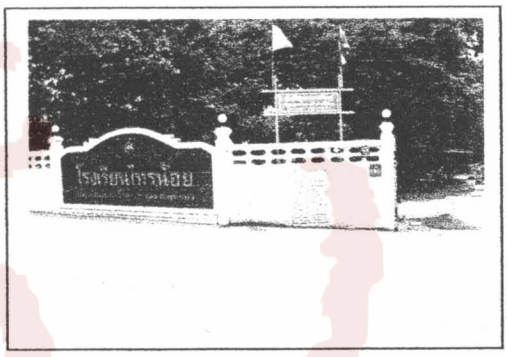
2.15.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

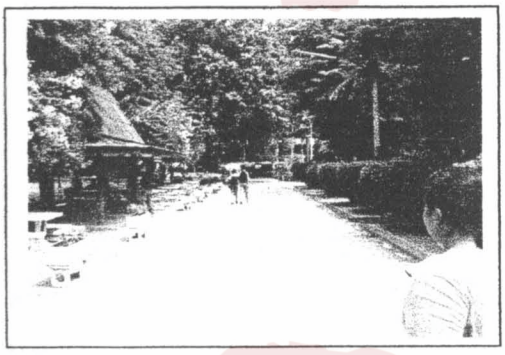
ปัจจุบันอาคารพิพิธภัณฑ์ได้ถูกรื้อ และใช้พื้นที่บริเวณนั้นสร้างอาคารใหม่แล้ว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

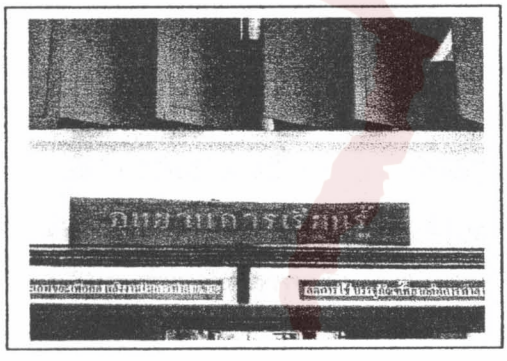

ภาพที่ 1 ทางเข้าโรงเรียนไทรน้อย

ภาพที่ 2 ด้านหน้าทางเข้าโรงเรียน

ภาพที่ 3 ทางเดินภายในโรงเรียน

ภาพที่ 4 ภาพป้ายโครงการโอโซนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ภาพที่ 5 ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบ 1 อำเภอ 1 โรงเรียนในฝัน

ภาพที่ 6 อุทยานการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษา 2542

1	2
3	4
5	6

สถาบันพัฒนาวัฒนธรรมการเรียนรู้แห่งชาติ

2.15.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์กาญจนา เพ็ญสุวรรณ (ในภาพ)
อาจารย์เพ็ญแข วิสิฐพันธุ์
อาจารย์นฤมล เช่งตี๊ดทรัพย์

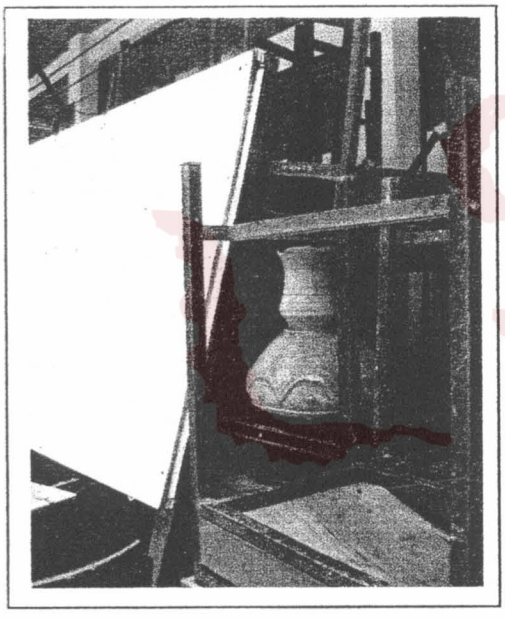
2.15.5 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

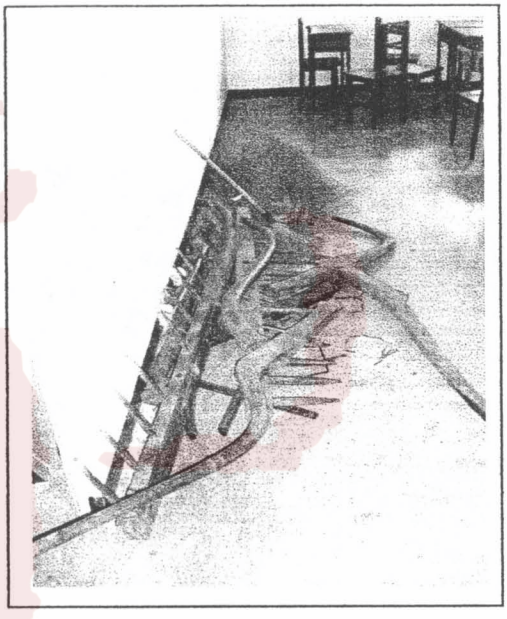
ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอไทรน้อย สร้างขึ้นด้วยโดยความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สภาวัฒนธรรมจังหวัด และโรงเรียนไทรน้อย เพื่อให้เป็นสถานที่บูรณาการทางวัฒนธรรม นำภูมิปัญญาพื้นบ้าน วิถีชีวิตในท้องถิ่น ออกมาเล่าเรื่องราว ให้ผู้คนได้ตะหนักถึงวัฒนธรรมของต้น โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้เยาวชนของชาติตระหนักรู้ในคุณค่าของชุมชนของตน ในระยะดำเนินงานได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากวัดไทรน้อย และสภาวัฒนธรรมจังหวัด โดยกิจการของพิพิธภัณฑ์ดำเนินงาน โดยใช้พื้นที่อาคารเรียนเก่าของโรงเรียน โดยมีอาจารย์เพ็ญแข วิสิฐพันธุ์ อาจารย์นฤมล เช่งตี๊ดทรัพย์ เป็นผู้ดูแล โดยมีนักเรียนจากชุมนุมศิลปวัฒนธรรมร่วมด้วย ต่อมาในระหว่างปี 2545 เนื่องด้วยอาคารชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก ทำให้ทางโรงเรียนมีความจำเป็นต้องหยุดกิจการพิพิธภัณฑ์ เพื่อรื้อถอนอาคาร และมีโครงการที่จะสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นใหม่ เป็นอาคารเรือนไทยหมู่ แบบเรือนไทยภาคกลาง โดยการสนับสนุนจากเอกชน วัตถุสะสมที่จัดแสดงอยู่จึงถูกเคลื่อนย้ายไปตามที่ต่างๆ บ้างก็ได้รับความเสียหาย บางส่วนก็ถูกเก็บไว้ในโรงเรียน

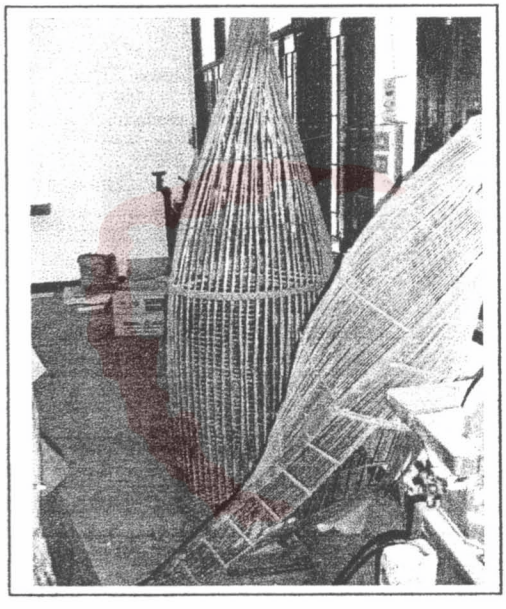
การรื้อถอนพิพิธภัณฑ์ในครั้งนั้น ทำให้กิจการของศูนย์วัฒนธรรม ต้องหยุดนิ่งลง แต่ถึงไม่มีศูนย์วัฒนธรรมทางโณงเรียนไทรน้อยก็ยังจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องให้กับเยาวชน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสมที่ยังเหลืออยู่ในโรงเรียน

1	2
3	4

ภาพที่ 1-3 อดีตวัตถุจัดแสดงที่ปัจจุบันกระจัดกระจายตามพื้นที่ต่างๆ บริเวณโรงเรียน
ภาพที่ 4 ป้ายแสดงชื่อผู้บริจาค ที่มอบโบราณวัตถุ ให้กับศูนย์วัฒนธรรมฯ

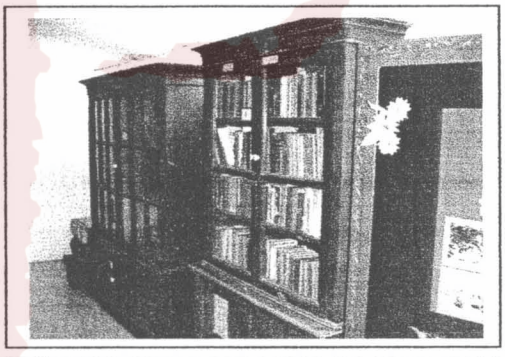
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

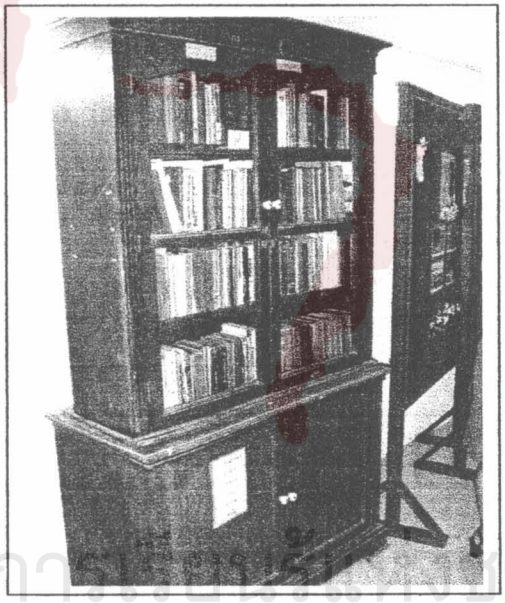
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสมที่ยังเหลืออยู่ในโรงเรียน

ภาพที่ 1-6 ตู้และชั้นจัดแสดงที่เดิมเคยใช้ในศูนย์วัฒนธรรม ปัจจุบัน งานห้องสมุดเป็นผู้ดูแล

1	2
3	4
	6

สถาบันพัฒนาเทคโนโลยีแห่งชาติ

2.15.6 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร เนื่องจากบุคลากรที่ดูแลงานพิพิธภัณฑ์ ต้องรับผิดชอบงานสอนด้วยจึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ ประกอบกับการดำเนินงานต้องอ้างอิงถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารด้วย

2.15.7 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ข้อจำกัดของพื้นที่ในโรงเรียน
2) การที่เป็นโรงเรียน มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารบ่อยครั้ง ทำให้นโยบายในแต่ละสมัยมีทิศทางการบริหารที่แตกต่างกัน

จุดแข็ง

1) ครูสามารถนำงานพิพิธภัณฑ์มารวมเข้ากับการเรียนรู้ในหลักสูตร ช่วนให้นักเรียนรู้สึกคิดและตระหนัก รวมทั้งนำนักเรียนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.16 พิพิธภัณฑ์การศึกษาและภูมิปัญญาชาวบ้าน (โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม)

2.16.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

เลขที่ 15 ซอยทานส้มฤทธิ์ 15 ถนน ติวานนท์ ตำบล ท่าทราย

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11000

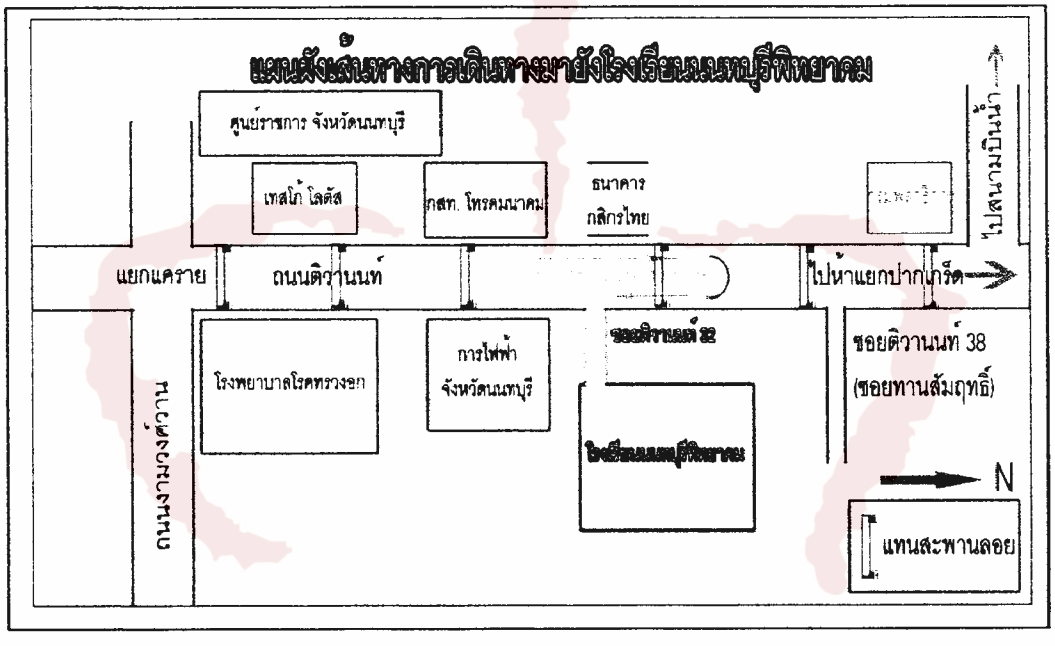
โทรศัพท์ 0-2588-2827, 0-2591-6304, 0-2950-7260, 0-2951-7422

โทรสาร 0-2591-6303, 0-2588-2827, 0-2580-6502

E-mail: crpm007@hotmail.com

Website: www.npschool.ac.th

2.16.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

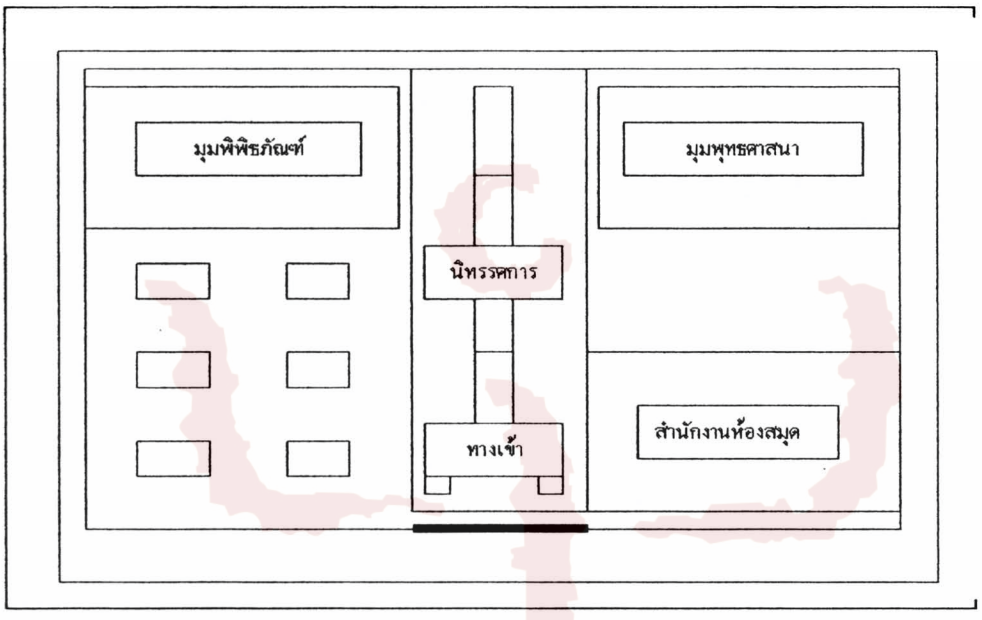

แผนผังภายในโรงเรียน

2.16.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

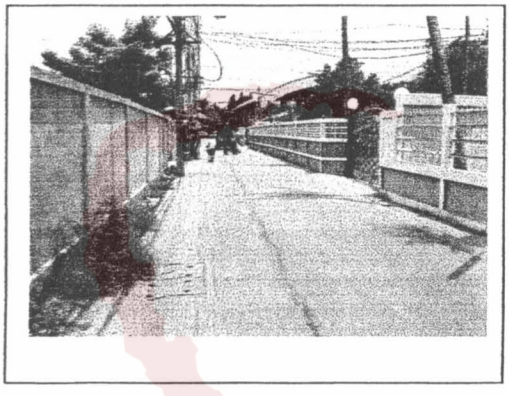
ห้องพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ภายในห้องสมุด โดยจัดแบ่งเป็นมุมต่างๆ ทั้งส่วนของเครื่องมือเครื่องใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน หรือส่วนของตำรา ทั้งนี้ทำเป็นรูปแบบของสวนหย่อมให้สามารถเดินชมได้รอบ และจัดวางอยู่ในตู้กระจก ซึ่งปัจจุบันมีการนำวัตถุออกไปจัดแสดงตามมุมต่างๆ ของโรงเรียนเพิ่มเติม หรือหากวัตถุชิ้นไหนที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มสาระใดก็สามารถหยิบยืมเพื่อไปใช้เป็นสื่อการสอนได้

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนผังการจัดแสดง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

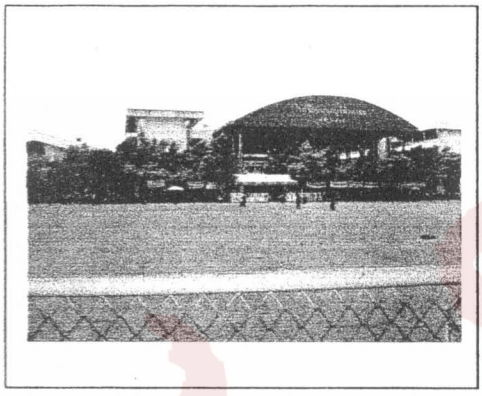

1	2

ภาพที่ 1 ถนนทางเข้าโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

ภาพที่ 2 ด้านหน้าโรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3	4

ภาพที่ 3 บรรยากาศภายในโรงเรียน

ภาพที่ 4 อาคารหอประชุมซึ่งด้านล่างเป็นห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์

2.16.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์ศิริชนษ์ วัชรเกื้อ

ตำแหน่ง อาจารย์หมวดภาษาต่างประเทศ

หน่วยงาน: โรงเรียนนนทบุรีพิทยาคม

2.16.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.16.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.16.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

จากการริเริ่มของอาจารย์ภายในโรงเรียนที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของงานพิพิธภัณฑ์ที่สามารถแหล่งการเรียนรู้นอกเหนือจากตำราเรียน จึงได้จัดรวบรวมวัตถุขึ้นจากวัดและผู้มีจิตศรัทธาทำต่อเนื่องมาหลายปีจนมีวัตถุมากจึงจัดสร้างขึ้นเป็นห้องพิพิธภัณฑ์ ต่อมาทางผู้อำนวยการส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ จึงจัดห้องสมุดมารวมกับห้องพิพิธภัณฑ์เมื่อประมาณ ปี พ.ศ. 2546 ทั้งนี้ต้องการให้เด็กนักเรียนที่เข้ามาค้นคว้าข้อมูลในห้องสมุด ได้สัมผัสกับของจริง จึงตกแต่งเป็นลักษณะสวนหย่อม ทั้งยังนำวัตถุบางส่วนเคลื่อนที่ไปจัดแสดงตามมุมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่ใช่แค่ในห้องเรียนอย่างเดียวเท่านั้น

2.16.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงผ่านวัตถุทั้งเก่าและใหม่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบถึงพัฒนาการที่ต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลายาวนาน

2) วิถีชีวิต จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตร การประมง และเครื่องใช้ในครัวเรือนอันเป็นกระจกสะท้อนถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้เป็นอย่างดี

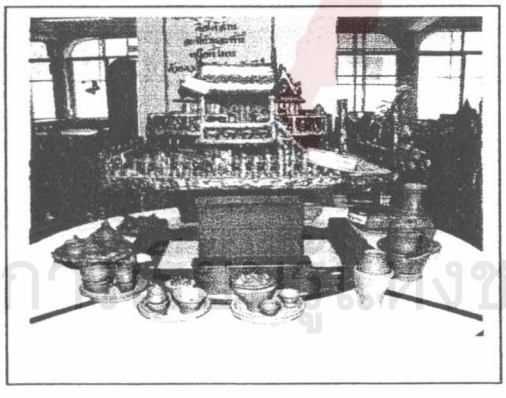
3) วัฒนธรรมและประเพณี มีมุมนิทรรศการที่จัดเกี่ยวกับพระพุทธศาสนาและประเพณีต่างๆ

4) ภูมิปัญญา จัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับภูมิปัญญาชาวบ้านและแนวคิดของคนโบราณที่ใช้ประโยชน์จากธรรมชาติได้อย่างคุ้มค่า

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

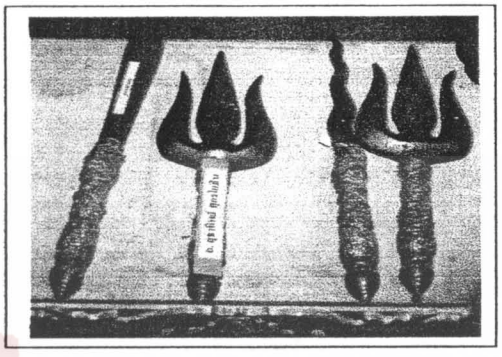

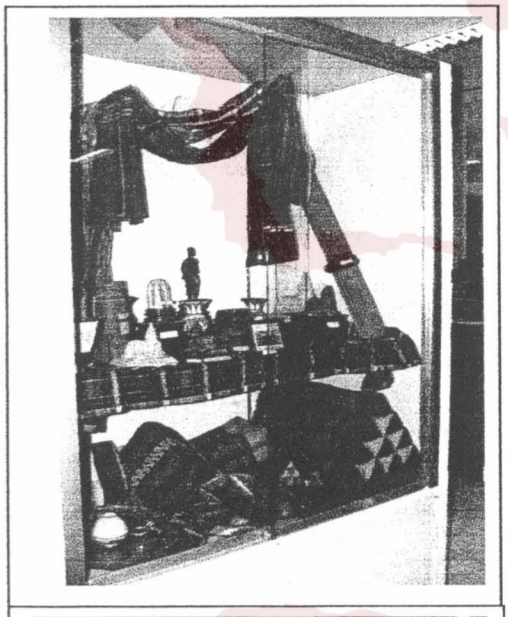
ภาพที่ 1 มุมเครื่องปั้นดินเผา

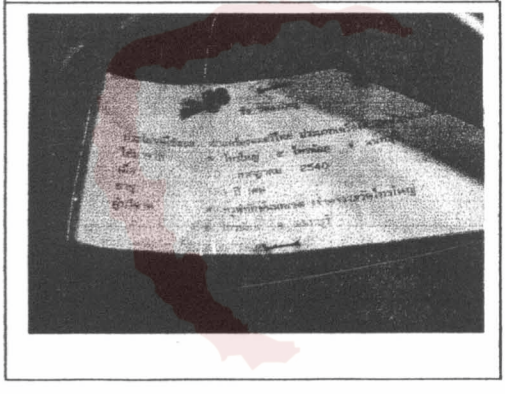
ภาพที่ 2 เรือนไทย

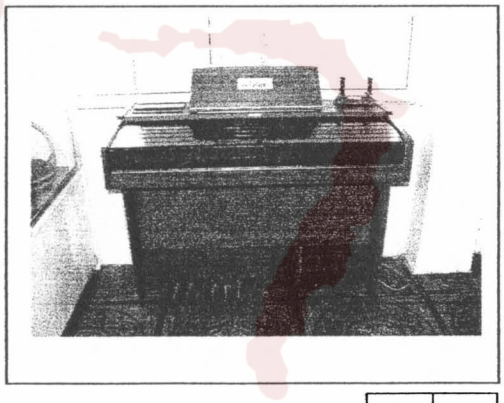

3	4
5	6
7	8

ภาพที่ 3 เครื่องใช้ในการเกษตร

ภาพที่ 4 อาวุธ

ภาพที่ 5 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 6 ตะเกียงและเครื่องจักสาน

ภาพที่ 7 ภาพแผ่นป้ายทะเบียนวัตถุ

ภาพที่ 8 เครื่องดนตรี

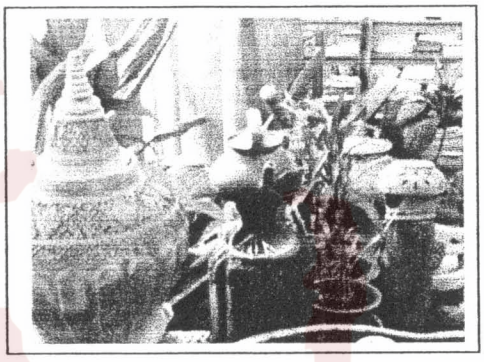
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

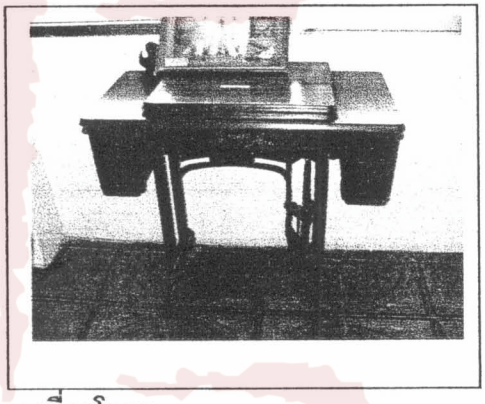
เครื่องมือการเกษตร

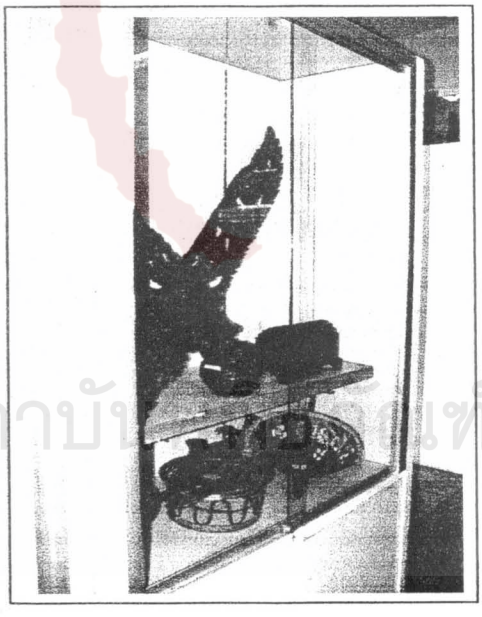
เครื่องมือทอผ้า

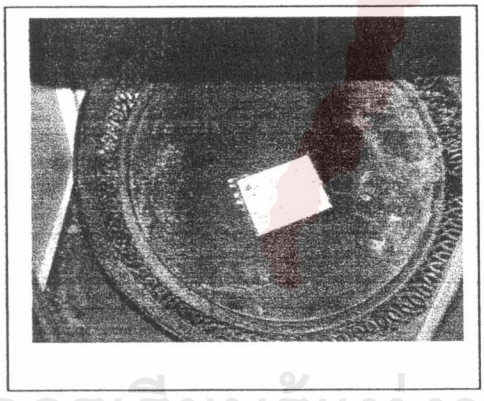

เครื่องไม้

เครื่องโลหะ

สถาบันส่งเสริมเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องถ้วย

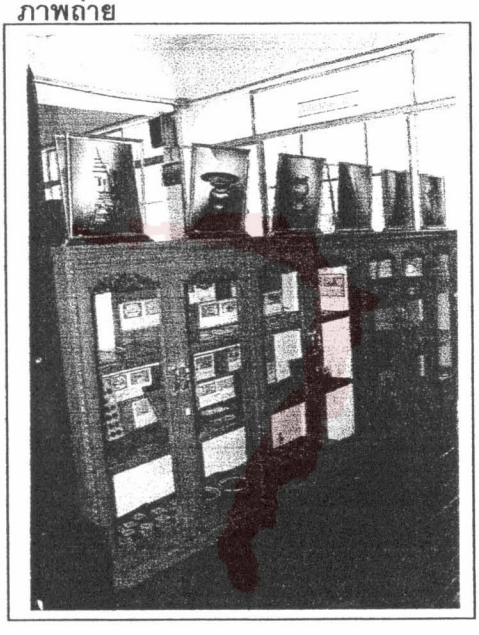
เครื่องจักสาน

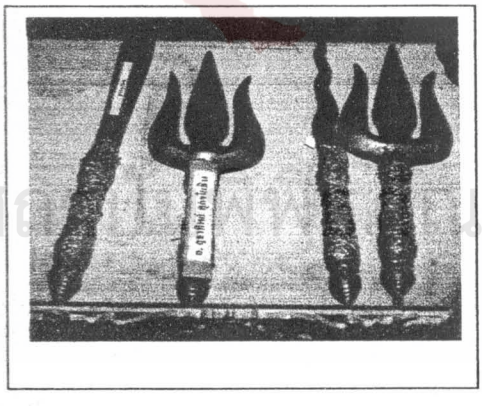
เงินตรา

ภาพถ่าย

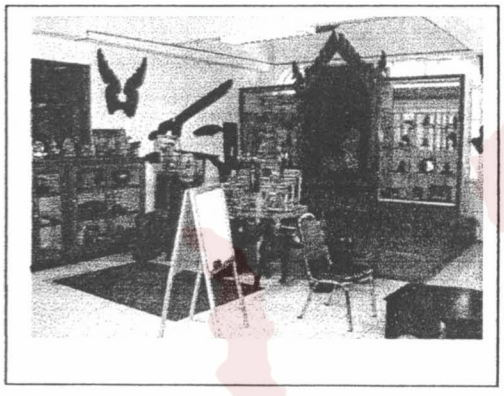

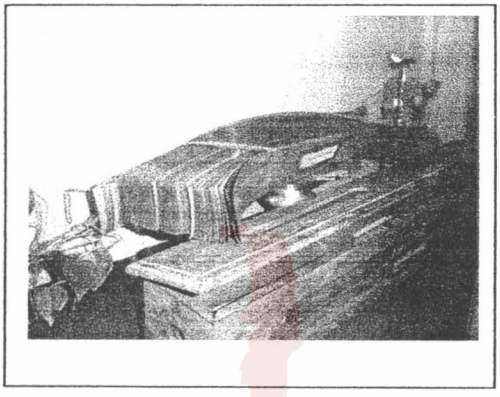
อาวุธ

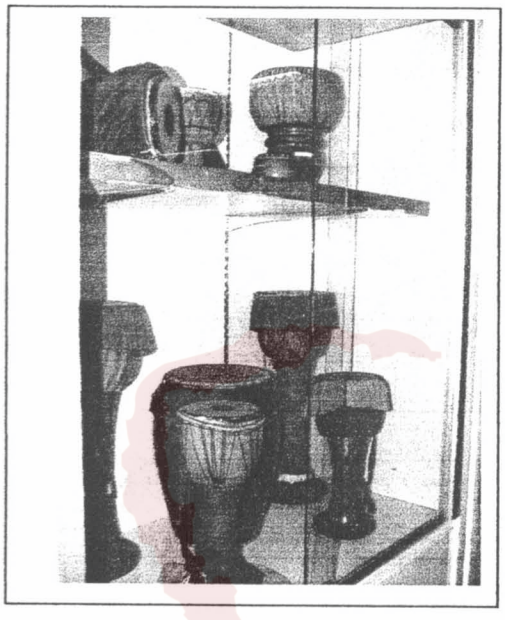
สถาบันการพัฒนาแห่งชาติการเรียนรู้แห่งชาติ

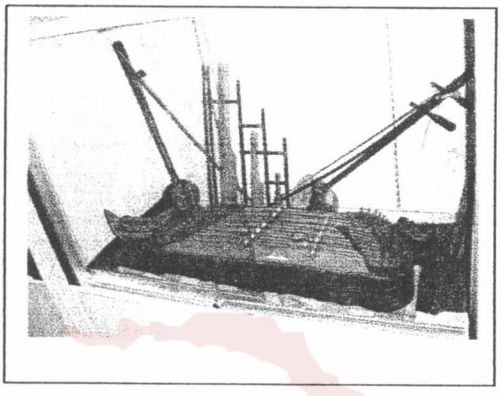
พระพุทธรูป เครื่องใช้ในการศาสนา

เครื่องดนตรี

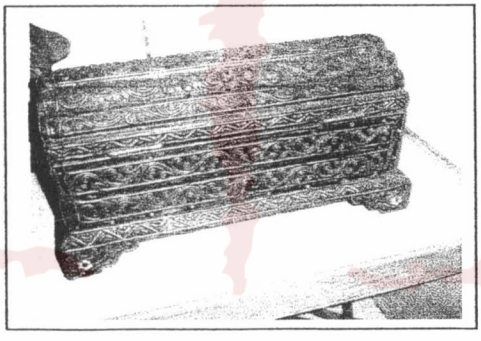

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

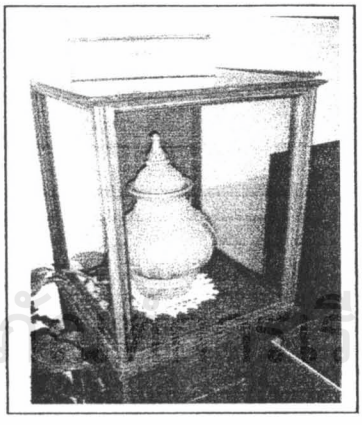
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ กลองโบราณอายุ 200 ปี

ชื่อวัตถุ หีบไม้แกะลาย

ชื่อวัตถุ หม้อทนนท์ สัญลักษณ์ของจังหวัดนนทบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.16.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.16.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.16.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน

ทำหน้าดูเป็นบรรณารักษ์ ดูแลส่วนห้องสมุดและพิพิธภัณฑ์ควบคู่กันไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 2,000 คนต่อปี (สถิติจากผู้ที่เข้ามาใช้ห้องสมุด)

สถาบันพระมหากษัตริย์กับการเรียนรู้แห่งชาติ

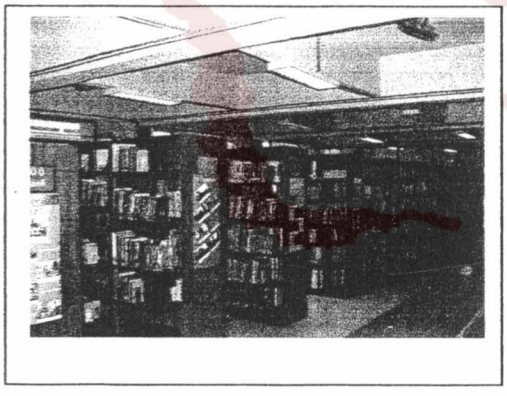
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

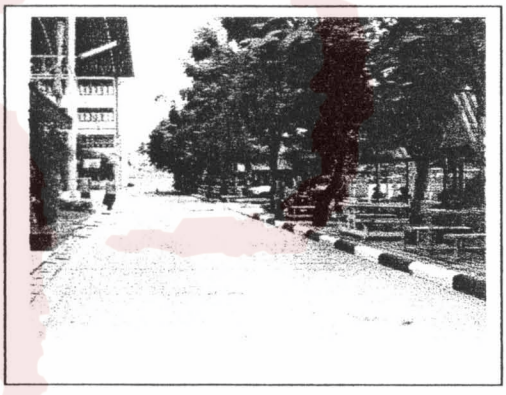
มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

ลานจอดรถ

ภาพที่ 1 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

1	2

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสื่อบุคคล

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ วัด และโรงเรียน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.16.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

พิพิธภัณฑ์วัดนักเขียนไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.16.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) การบริหารจัดการ เนื่องจากนโยบายของผู้บริหารเน้นไปทางด้านเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ ทำให้งานด้านพิพิธภัณฑ์ค่อนข้างคงที่ คือไม่มีการปรับปรุงรูปแบบการจัดแสดงหรือกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจหรืออยากเข้ามาเรียนรู้เท่าที่ควร

2) งบประมาณ สืบเนื่องจากนโยบายของผู้บริหาร งบประมาณที่ใช้อยู่เป็นส่วนที่ใช้สำหรับงานห้องสมุดด้วยซึ่งไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานด้านพิพิธภัณฑ์อย่างจริงจัง

2.16.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ตัวพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ภายในห้องสมุดของโรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นที่ปิด ไม่สะดวกที่บุคคลภายนอกจะเข้ามาชม รวมทั้งมีการนำวัตถุออกไปจัดแสดงรอบๆ บริเวณโรงเรียน เพราะฉะนั้นการที่จะเปิดให้คนนอกมาเข้าชมก็เกรงจะมีปัญหาเรื่องความปลอดภัย

จุดแข็ง

1) ประสบความสำเร็จในเรื่องของแนวคิดในการจัดพิพิธภัณฑ์เพื่อให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนได้เข้ามาศึกษาหาความรู้และได้เรียนรู้จากของจริงไม่ใช่จากในตำราเพียงอย่างเดียว
2) มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ ไม่ใช่เพียงแต่นำวัตถุใส่ตู้กระจกเพียงอย่างเดียว แต่จัดสร้างบรรยากาศให้สอดคล้องกับธรรมชาติของวัตถุด้วย

2.16.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) มีโครงการที่จะจัดทำพิพิธภัณฑ์แบบเต็มรูปแบบ ปรับปรุงการจัดแสดงให้สมบูรณ์มากขึ้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17 หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดปรมัยยิกาวาส

2.17.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดปรมัยยิกาวาส

หมู่ 7 ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี รหัสไปรษณีย์ 11120

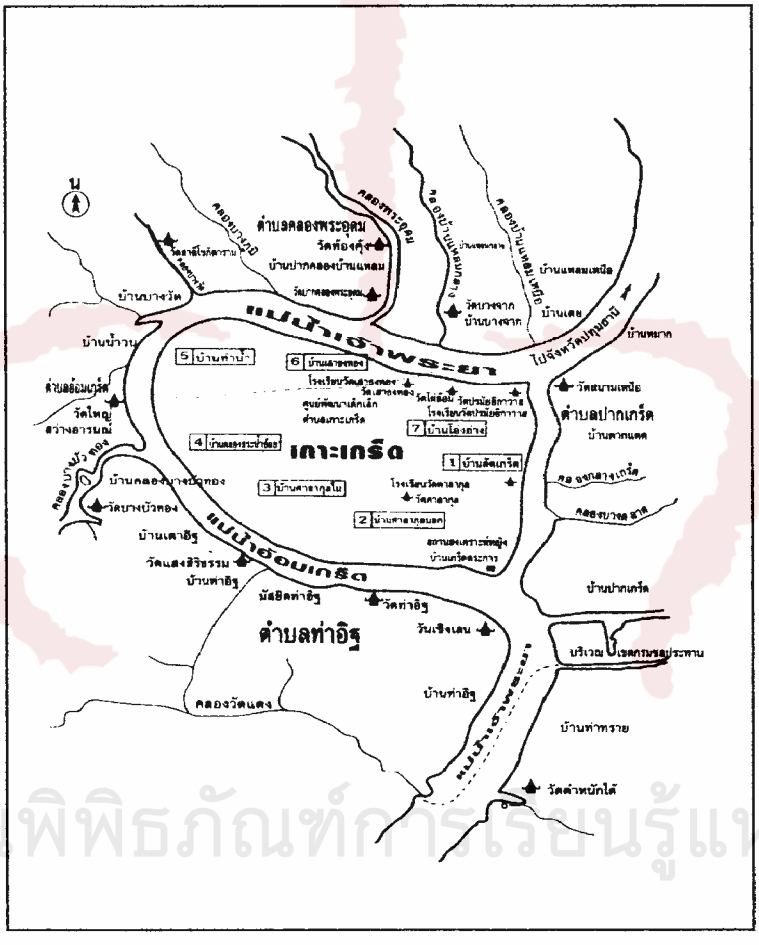
โทรศัพท์ 0-2584-5120

โทรสาร -

E-mail: -

Website: -

2.17.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดปรมัยยิกาวาส

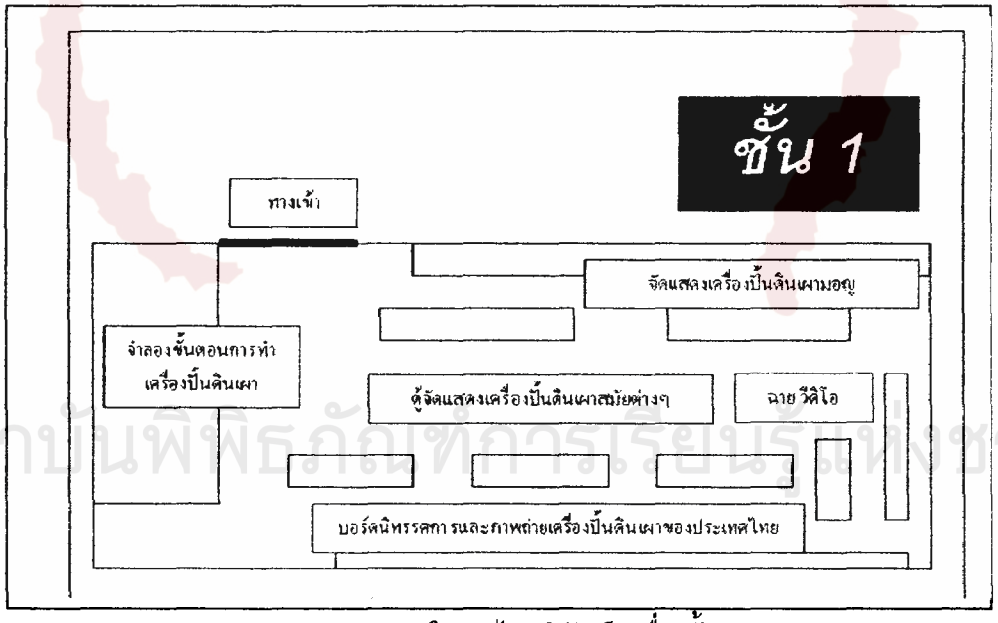
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

อาคารพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารเอนกประสงค์ ด้านล่างจัดทำเป็นหอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญ ภายในห้องโถงยาวแบ่งเป็นส่วนของนิทรรศการที่ทำหุ่นจำลองเตาเผา และขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผา นอกจากนี้ยังจัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาต่างๆ ทั้งแบบจำลองและของดั้งเดิมอันเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละยุคสมัย รวมทั้งมีบอร์ดนิทรรศการที่ให้ความรู้ในในรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น บ้างเชียง ศรีวิชัย สุโขทัย เรื่อยมา รวมทั้งจัดแสดงเอกลักษณ์ของเครื่องถ้วยมอญที่มีความวิจิตรประณีตเก่าแก่มาช้านาน

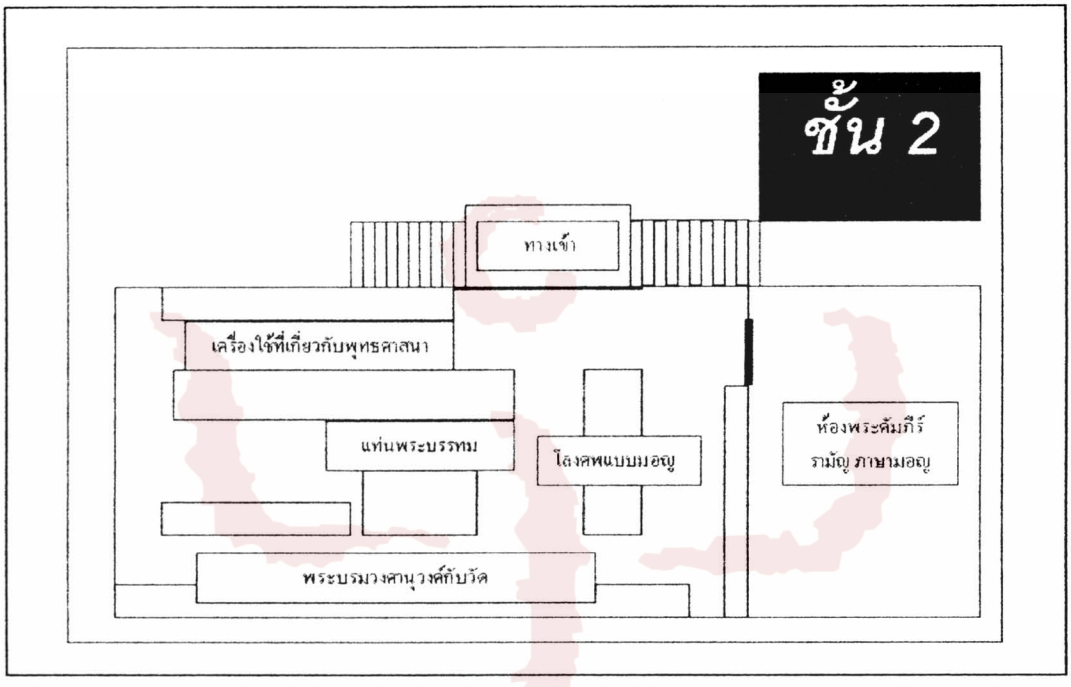
ด้านบนของ ชั้น 2 ของพิพิธภัณฑ์จัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5 วัดปรมัยยิกาวาสวรวิหาร ภายในจัดแสดงเครื่องใช้และของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 และพระบรมวงศานุวงศ์ จนมาถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงหีบศพมอญ ฉัตรพระมหารามัญเจดีย์ พระเตียงพระบรรทมของพระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอกรมสมเด็จพระสุดารัตน์ราชประยูร (พระองค์เจ้าละม่อม) เป็นต้น

นอกจากนี้ยังจัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในอดีตที่ทางวัดเก็บรักษาเอาไว้ พระพุทธรูป เงินตราสมัยโบราณ รวมทั้งภาพถ่ายงานประเพณีเกี่ยวกับชาวมอญ ทั้งยังจัดแสดงห้องคัมภีร์ พระไตรปิฎกจารึกภาษามอญด้านต่างๆ ทั้ง เกี่ยวกับพุทธศาสนา ยารักษาโรค และตู้พระธรรม เป็นต้น

แผนผังการจัดแสดงภายในหอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา

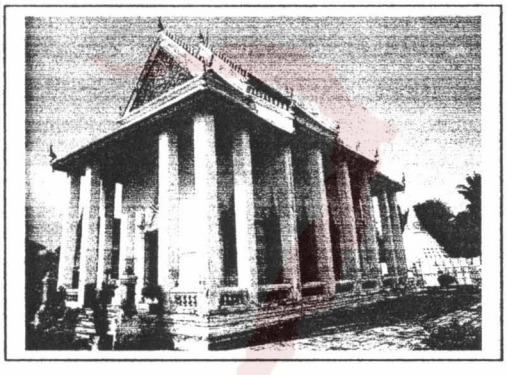
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5

ภูมิทัศน์โดยรอบ

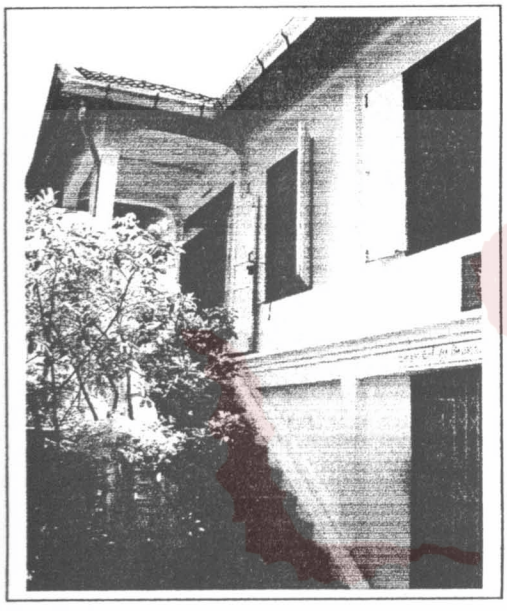

ภาพที่ 1 ภูมิทัศน์ของเกาะเกร็ด

ภาพที่ 2 พระอุโบสถวัดปรมัยยิกาวาส

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 3 อาคารพิพิธภัณฑ์ ด้านล่างเป็นหอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา ด้านบนจัดเป็นพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5

ภาพที่ 4 หอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา

2.17.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระสุเมธมุณี (เสน่ห์ ปภงฺกโร)

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดปรมัยยิกาวาสวรวิหาร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน ในส่วนของหอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา เปิดทุกวัน

วันจันทร์-ศุกร์ เปิดเวลา 13.00-16.00

วันเสาร์-อาทิตย์ (วันหยุดนักขัตฤกษ์) เปิดเวลา 9.00-17.00 (ปิดฉันเพลเวลา 11.00-12.00 น.)

ส่วนของพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5 วันจันทร์-ศุกร์ เปิดเวลา 13.00-16.00 น.

วันเสาร์-อาทิตย์ เปิดเวลา 9.00-17.00 น.

2.17.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.17.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดปรมัยยิกาวาส เดิมชื่อวัดปากอ่าว มีอายุกว่า 200 ปี เป็นวัดรามัญมาตั้งแต่โบราณเรียกตามภาษารามัญว่า เกี่ยมุเกี๊ยะเติ้ง แปลว่าวัดหัวแหลม ไทยเยกวัดปากอ่าว

ในปี พ.ศ. 2417 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทอดผ้าพระกฐิน ณ วัดปากอ่าว ครั้นเสด็จพระราชทานกฐินแล้ว เสด็จพระราชดำเนินรอบพระอารามทรงเห็นว่าวัดนี้ตั้งอยู่ในทำเลดีแต่ทรุดโทรมกว่าพระอารามอื่นๆ จึงทรงมีพระราชศรัทธาที่จะสถาปนาให้ดีขึ้นเพื่อสนองพระเดชพระคุณพระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จพระสุดารัตนราชประยูร ผู้ทรงอภิบาลเลี้ยงดูพระราชมารดาและพระองค์ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ถวายเป็นการเฉลิมพระเกียรติ จึงทรงตรัสพระราชดำริที่จะปฏิสังขรณ์พระอารามนี้ แก่พระคุณวงศ์ (สน) เจ้าอาวาส

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระราชดำริจะรวบรวมพระไตรปิฎกอักษรรามัญให้สมบูรณ์จะได้เป็นประโยชน์แก่ พระสงฆ์สามเณรฝ่ายรามัญที่จะศึกษาเล่าเรียน จึงทูลให้พระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จพระสุดารัตนราชประยูร สละพระราชทรัพย์เพื่อสร้างพระไตรปิฎกอักษรรามัญ

ต่อมาปี 2539 ทางวัดได้ริเริ่มในการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นเพื่อให้เป็นสถานที่ศึกษาเรียนรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ จึงรวบรวมของที่มีเก็บภายในวัด ทั้งในส่วนของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 และพระบรมวงศานุวงศ์ที่ได้เสด็จมาในคราวต่างๆ ศิลปวัตถุภายในวัด และของที่ชาวบ้านนำมาบริจาคมาจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล จัดแสดงพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และของที่พระองค์ทรงพระราชทานมาในคราวที่พระองค์ทรงมีพระราชศรัทธาในการปฏิสังขรณ์วัดปรมัยยิกาวาส

2) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงศิลปวัตถุและโบราณวัตถุ

3) วิถีชีวิตของ จัดแสดงนิทรรศการเครื่องปั้นดินเผา วิธีการทำเครื่องปั้นดินเผาแบบมิญที่สืบทอดกันมาช้านาน

4) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงภาพถ่ายและอุปกรณ์ที่ใช้ในงานประเพณีต่างๆ ประจำปีของชาวมอญ

5) ภูมิปัญญา จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ที่อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น ทั้งตำรับตำรายาสมุนไพร ฯลฯ

6) ผลงานศิลปะ จัดแสดงศิลปวัตถุยุคเก่าที่หาชมได้ยากทั้งเครื่องมุก งานแกะสลักพระราชทาน เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

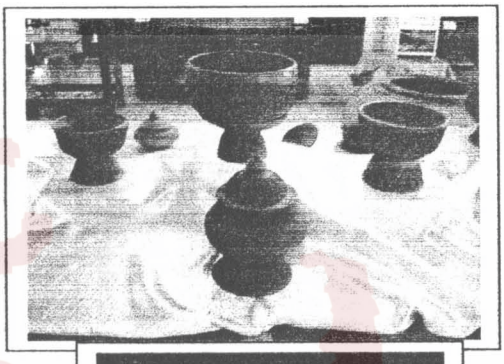
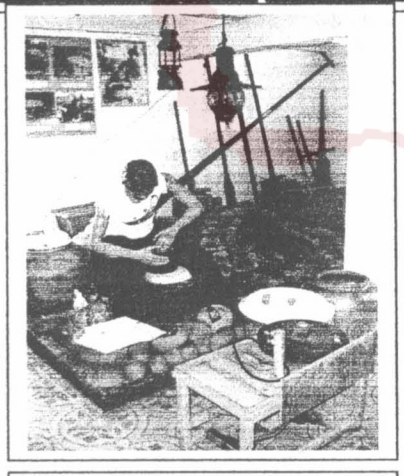
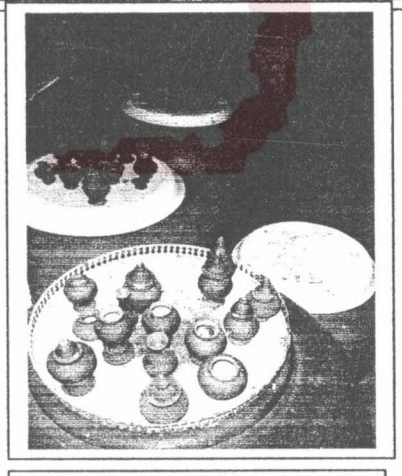
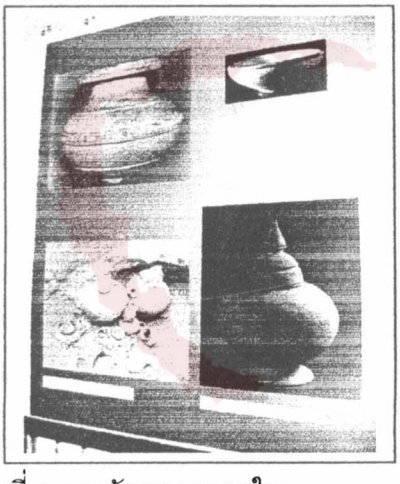
แนวคิดของนิทรรศการ

หอไทยนิทัศน์ เครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผา ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน ตั้งแต่เครื่องถ้วยบ้านเชียง ศรีวิชัย สุโขทัย จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ โดยจัดแสดงผ่านวัตถุทั้งจำลองและของดั้งเดิมที่จัดวางอยู่ในตู้กระจก พร้อมทั้งคำบรรยายและบอร์ดนิทรรศการให้ข้อมูลและรายละเอียดของเครื่องถ้วยในแต่ละยุคสมัย

จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญที่สืบทอดกันรุ่นต่อรุ่นมาเป็นเวลานาน โดยจัดแสดงถึงขั้นตอนและวิธีการทำ จนออกมาเป็นรูปแบบต่างๆที่มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการฉายวิดิทัศน์เกี่ยวกับประวัติการทำเครื่องปั้นดินเผาและชุมชนมอญปากเกร็ดอีกด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 การจำลองขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผาแบบชาวมอญ

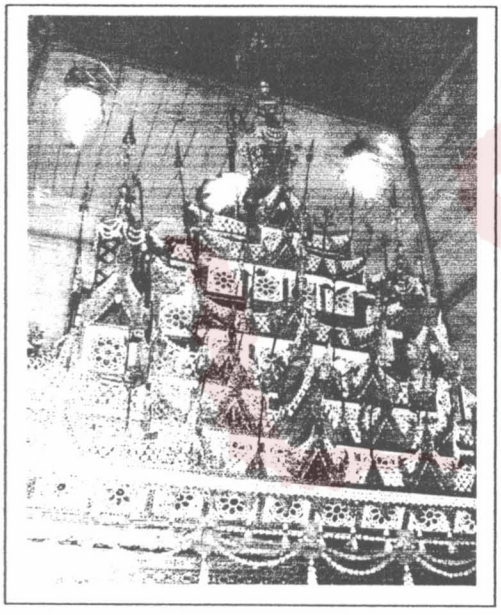
ภาพที่ 4 ผลิตผลเครื่องปั้นดินเผาของชาวมอญ

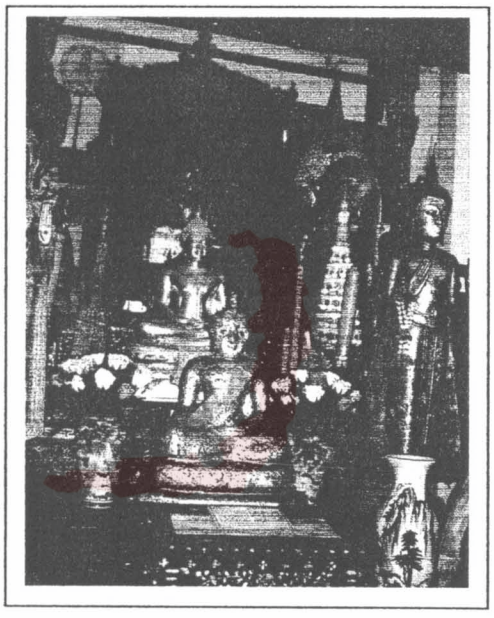
ภาพที่ 5 แผ่นป้ายนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องปั้นดินเผาในยุคสมัยต่างๆ

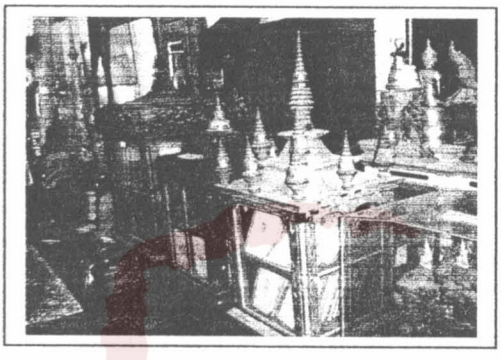
ภาพที่ 6 การฉายวิพีทัศน์ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติวัดปรมัยยิกาวาสและการทำเครื่องปั้นดินเผา

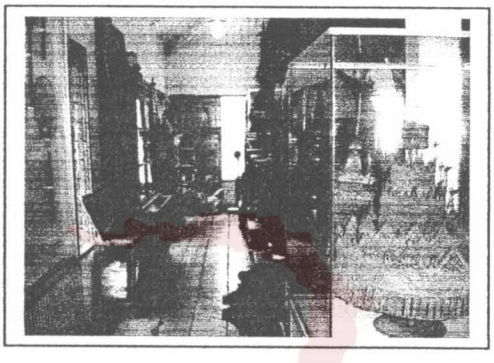
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4

ภาพที่ 1 หีบศพแบบชาวมอญ

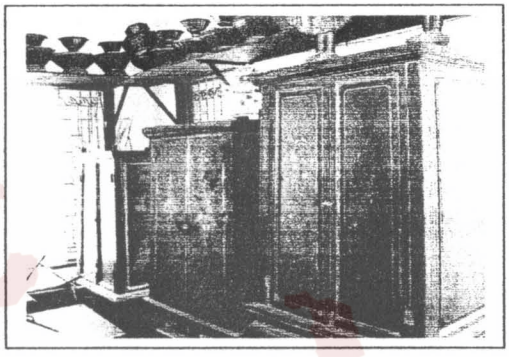
ภาพที่ 2 พระพุทธรูป

ภาพที่ 3 ตู้พระธรรมคัมภีร์ พระไตรปิฎก

ภาพที่ 4 การจัดแสดงภายใน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

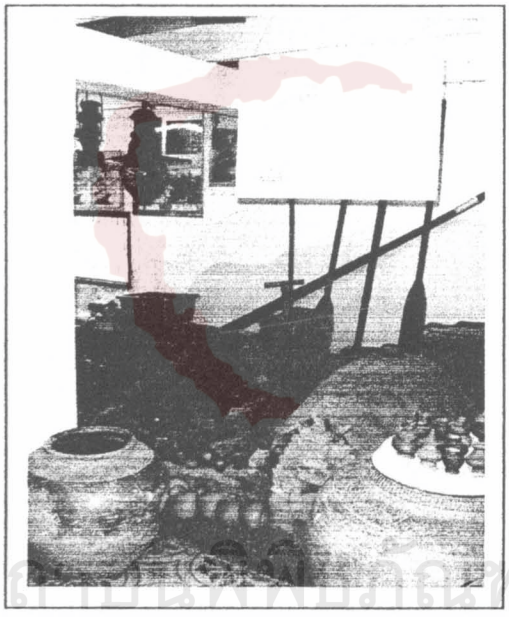

5	6

ภาพที่ 5 การจัดแสดงเกี่ยวกับประวัติวัด เครื่องถ้วยโบราณและเงินตรา

ภาพที่ 6 ตู้พระธรรมในห้องพระคัมภีร์รามัญ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม
เครื่องปั้นดินเผา

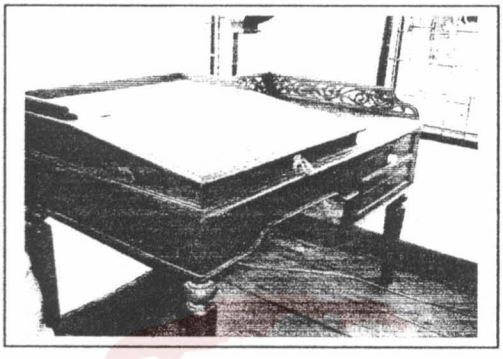
สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

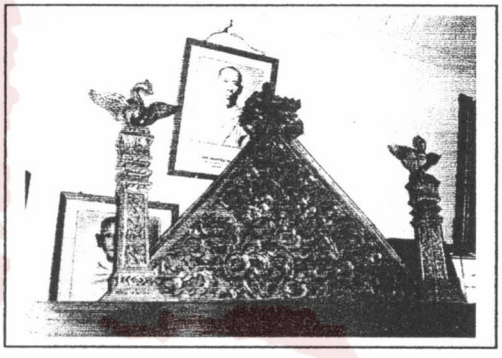
เครื่องถ้วย เครื่องแก้ว

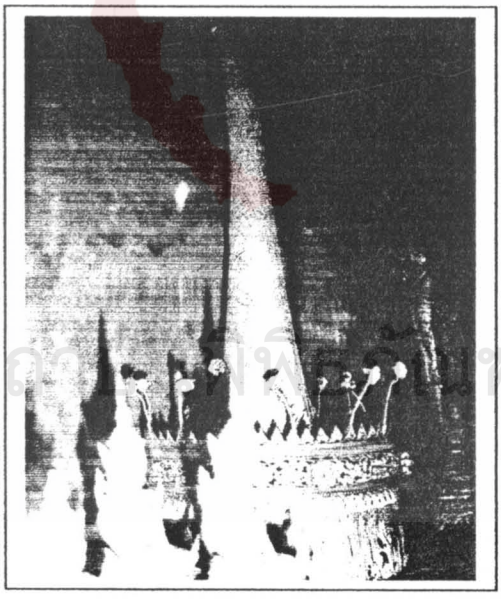

เครื่องไม้

เครื่องประดับ เช่นลอมพอก และหมวกทหาร

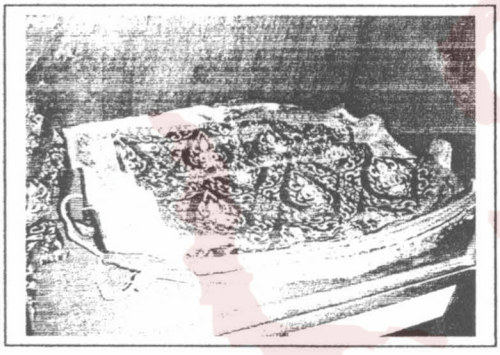

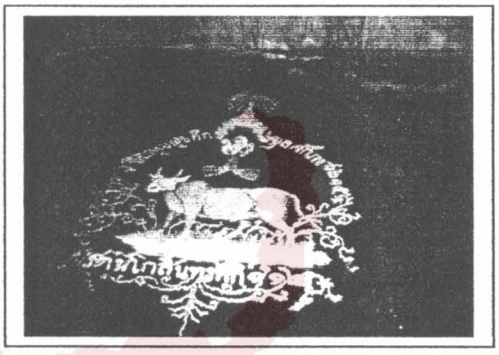
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องจักสาน

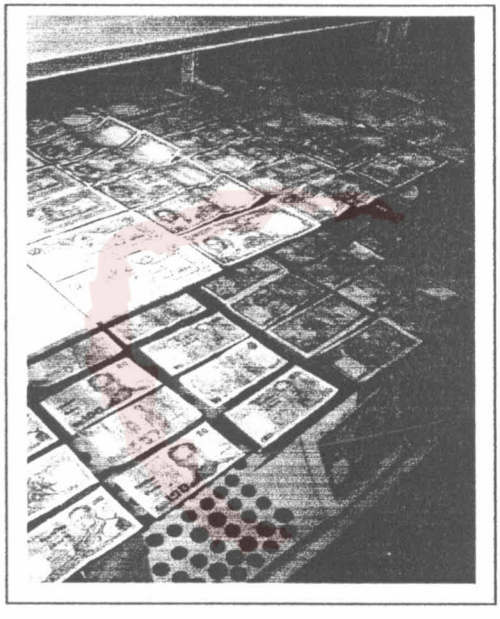
-ย่ามที่ระลึกในพระราชพิธีโสกัณฑ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ ร.ศ 109

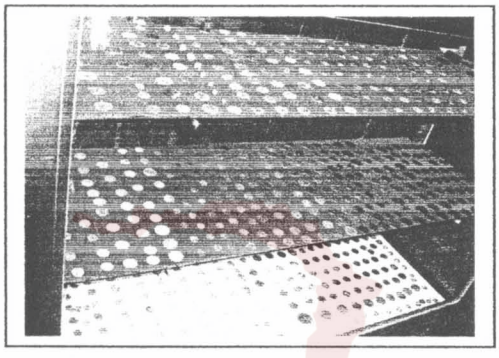
-ย่ามที่ระลึกงานปีฉลูในวโรกาสเฉลิมพระชนม์พรรษารัชกาลที่ 5 ครบ 40 พรรษา ปี พ.ศ. 2436

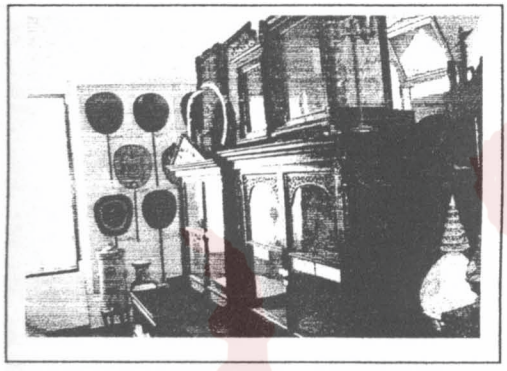
เงินตรา ธนบัตร เหรียญ

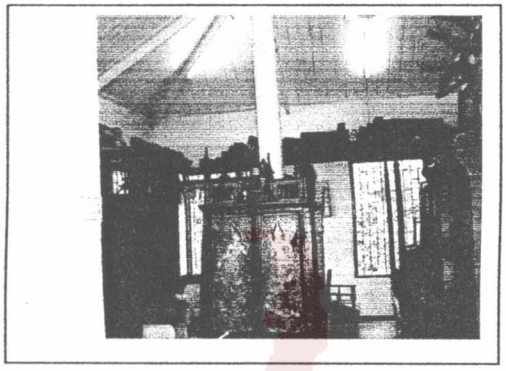

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

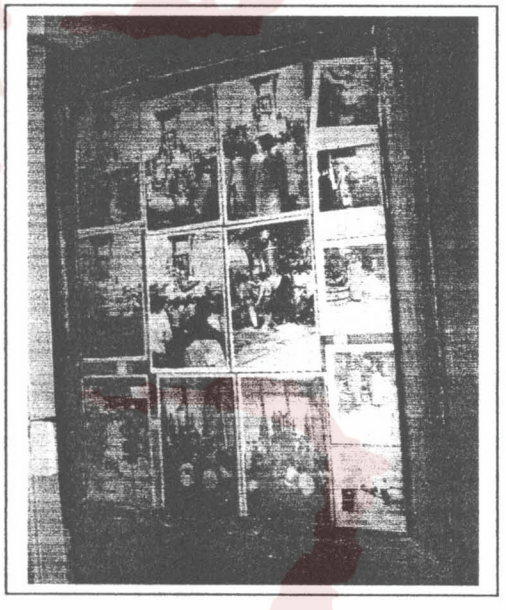
เครื่องใช้ในการศาสนา

ภาพถ่าย ภาพงานประเพณีและภาพประวัติศาสตร์

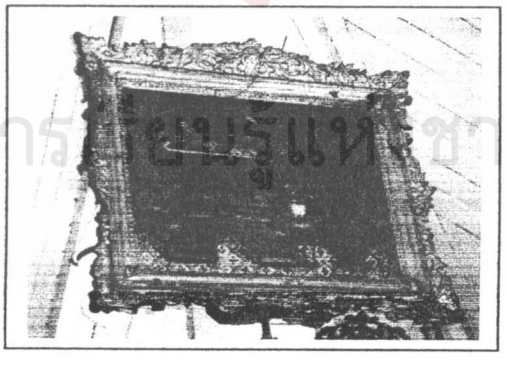

อาวุธ

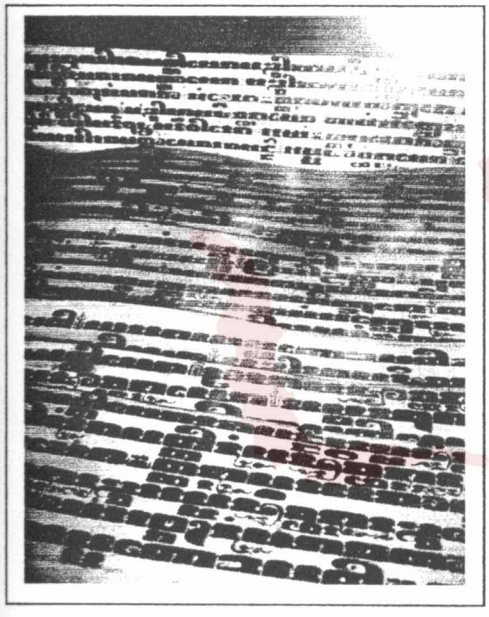

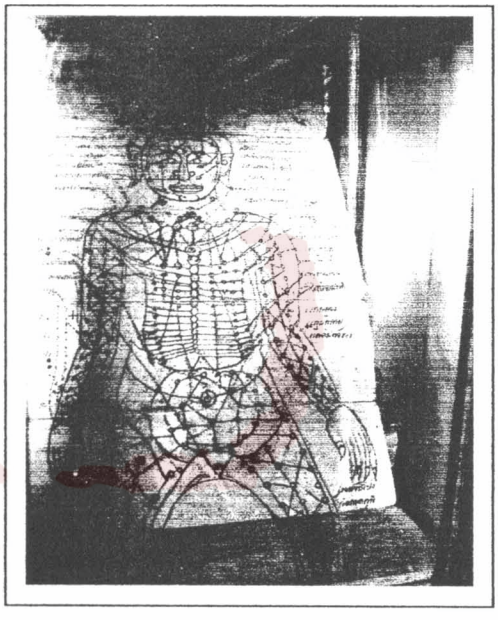
งานศิลปะ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เอกสารโบราณ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

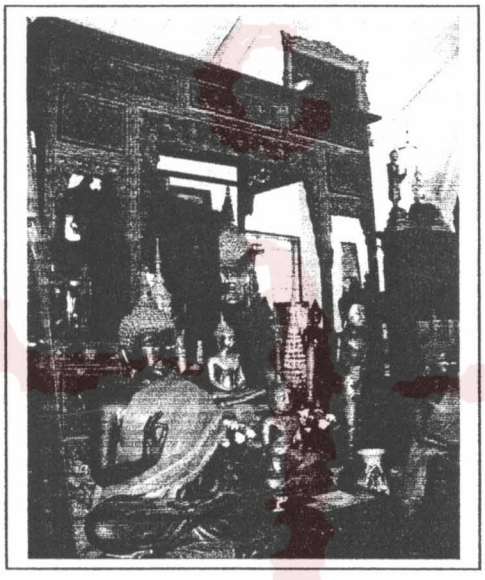

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ฉัตรพระมหารามัญเจดีย์

คำบรรยาย เป็นฉัตรพระมหารามัญเจดีย์ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสด็จมาฉลองวัดปรมัยยิกาวาส โดยทรงบรรจุพระบรมสารีริกธาตุและยกยอดฉัตรพระมหา

รามัญเจดีย์ เมื่อปีพุทธศักราช 2427 ต่อมาฉัตรได้ชำรุดเสียหายมากมาก ท่านเจ้าอาวาสจึงบูรณะสร้างใหม่และนำฉัตรเดิมมาจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์

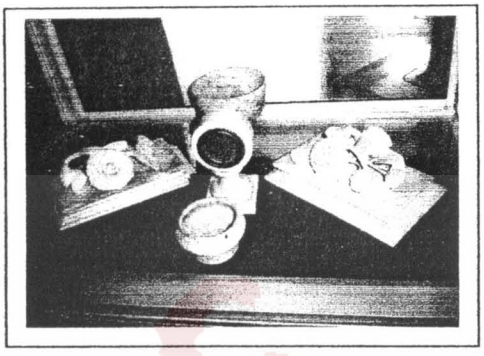
ชื่อวัตถุ เตียงพระบรรทมของพระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จพระสุดารัตนราชประยูร

คำบรรยาย หลังจากที่พระองค์สิ้นพระชมน์แล้วพระบาทสมเด็จพระจุลจอเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานให้กับวัดปรมัยยิกาวาส

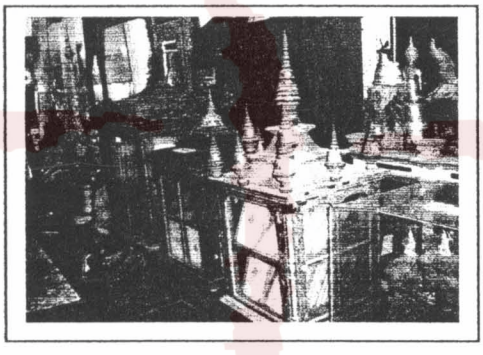

ชื่อวัตถุ ขันที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ทรงใช้ทรงน้ำพระมหารามัญเจดีย์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงนำดอกไม้แกะด้วยหินอ่อนจากประเทศอิตาลี นำมาถวาย ณ วัดปรมัยยิกาวาส

ชื่อวัตถุ พระไตรปิฎกอักษรรามัญ ซึ่งพระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จพระสุดารัตนราชประยูรสละพระราชทรัพย์เพื่อสร้าง โดยนับเป็นพระไตรปิฎกอักษรรามัญฉบับเดียวสมบูรณ์ฉบับเดียวในประเทศไทย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.17.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

กำลังดำเนินการ ปัจจุบันมีการทำทะเบียนวัตถุวัตถุสิ่งของที่สำคัญ ๆ เอาไว้ครบถ้วนแล้ว

2.17.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน ทั้งพระครู พระภายในวัด และฆราวาส มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

นำชม ดูแลความเรียบร้อยและทำความสะอาด

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป
2) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ
3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
4) นักเรียนระดับอุดมศึกษา
5) นักวิชาการ/นักวิจัย

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

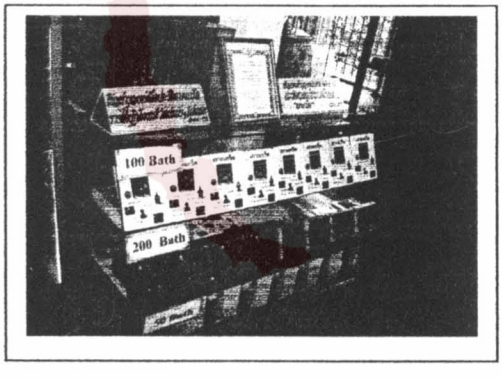
ประมาณ 100,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

ร้านหารและเครื่องดื่ม

ร้านจำหน่วยของที่ระลึก เช่นหนังสือที่ระลึก และหนังสือเกี่ยวกับเกาะเกร็ด

ร้านจำหน่ายหนังสือที่ระลึก

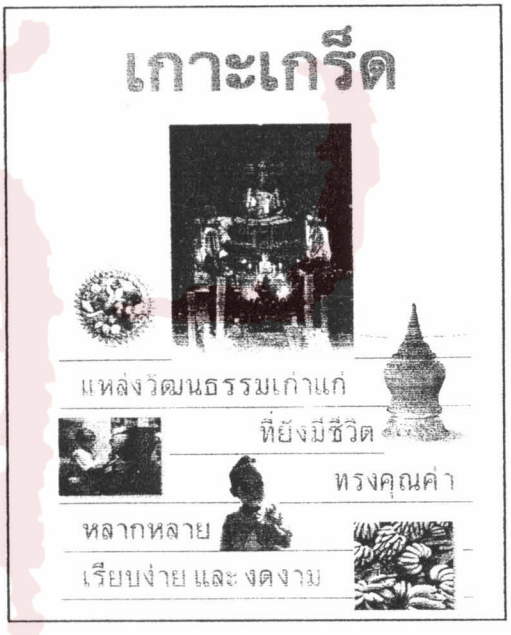
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการเผยแพร่ผ่านสิ่งพิมพ์เผยแพร่ เช่น หนังสือประวัติวัดปรมัยยิกาวาสและหนังสือเกี่ยวกับเกาะเกร็ด

นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ผ่านรายการโทรทัศน์ที่มาถ่ายทำ ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ เช่นสถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้ กรมศิลปากร ฯลฯ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.17.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โรงทำลูกหนู มีกระบอกทำลูกหนูและอุปกรณ์การผลิต

พิพิธภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา (บ้านกวานอาหม่าน)

วัดไผ่ล้อม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.17.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.17.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) สถานที่แคบแต่มีวัตถุจัดแสดงเยอะ ทำให้ของบางชิ้นต้องวางเบียดซ้อนกัน

จุดแข็ง

1) พิพิธภัณฑ์มีความโดดเด่นเฉพาะทางและมีเอกลักษณ์ ทั้งประวัติความเป็นมาของเครื่องปั้นดินเผาชาวมอญ และพิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นของพระราชทานที่หาชมได้ยาก

2.17.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.18 พิพิธภัณฑ์นักเขียนไทย

2.18.1 ที่อยู่และการติดต่อ

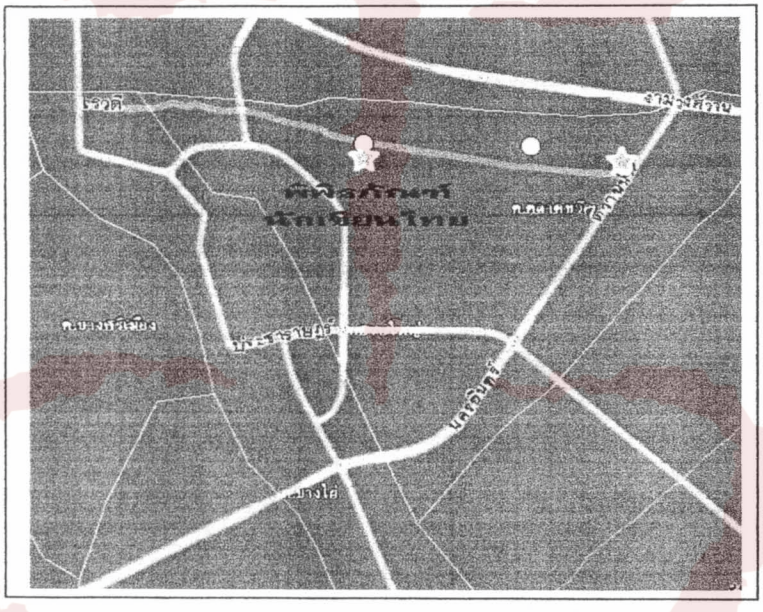
อาจารย์พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ

29/152 ถ.เวดี ซ.52 อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทร 0-2525-1301

เบอร์โทร 08-1371-3624

2.18.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์นักเขียนไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

การจัดเก็บหนังสือของพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1-6 เป็นภาพคลังหนังสือและเอกสารที่จัดเก็บอยู่ภายในบ้านของอาจารย์พลาดิศัย

2.18.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ

ตำแหน่ง : ผู้บริหาร

หน่วยงาน: พิพิธภัณฑ์นักเขียนไทย

2.18.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการ เสาร์-อาทิตย์ 9.00-15.00

2.18.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

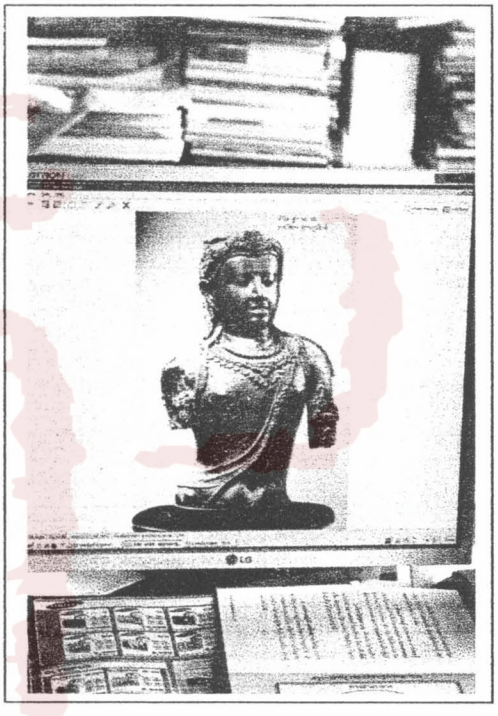
2.18.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

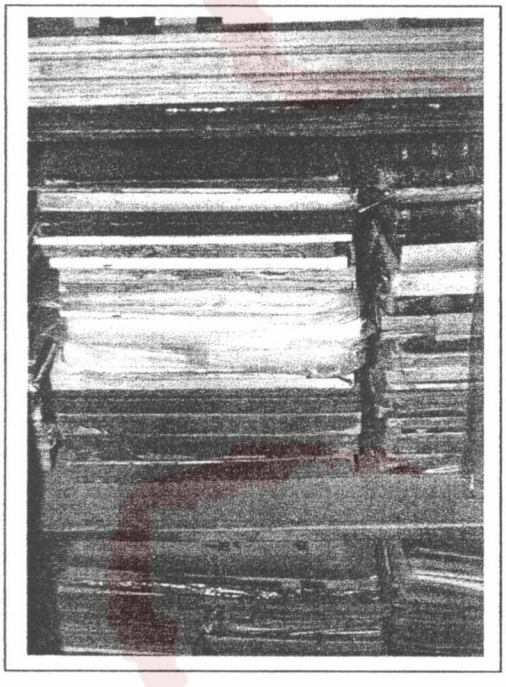
พิพิธภัณฑ์นักเขียนไทยเกิดความตั้งใจของอาจารย์พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ ที่ตั้งโครงการไว้ว่าจะก่อสร้างอาคารเป็นเอกเทศสำหรับจัดแสดงประวัติศาสตร์ทั้งของนักเขียนและประวัติศาสตร์ของหนังสือเล่มสำคัญๆ ซึ่งตอนนี้ทางพิพิธภัณฑ์นักเขียนไทยดูแลโดยมูลนิธินักเขียนไทย ซึ่งมีอาจารย์พลาดิศัยเป็นผู้นำ ปัจจุบันใช้พื้นที่ของพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย ถ. ราชวิถี ในการจัดกิจกรรมและนิทรรศการชั่วคราว ซึ่งกว่าจะได้อาคารเอกเทศในการจัดแสดงนั้นต้องใช้เวลาอีกสักระยะหนึ่ง ปัจจุบันใช้วิธีการระดมทุนคือ นำหนังสือเก่าที่มีคุณค่ามาจัดพิมพ์ใหม่ เพื่อหารายได้เข้ามูลนิธินักเขียนไทย

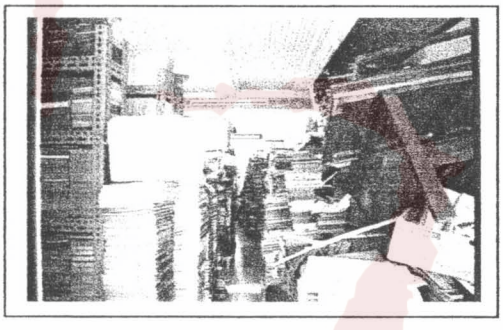
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 ซีดีรอม

ภาพที่ 2 คลังภาพโบราณวัตถุ

ภาพที่ 3 หนังสือหายากและทรงคุณค่า

ภาพที่ 4 คลังหนังสือใหม่

1	2
3	4

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ หนังสือสมัยรัชกาลที่ 6 (ดุสิตธานี)

ประเภท หนังสือหายาก **กำหนดอายุ** สมัยรัชกาลที่ 6

คำบรรยาย เป็นหนังสือที่ผลิตในสมัยรัชกาลที่ 6 เพื่อเป็นการทดลองระบบประชาธิปไตย คล้ายๆวารสารข่าวการเมืองในสมัยปัจจุบัน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรมที่ทางพิพิธภัณฑ์นักเขียนไทยจัดนั้นจะนำหนังสือไปร่วมจัดนิทรรศการกับพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทยและเปลี่ยนรูปแบบหนังสือไปเรื่อยๆตามความเหมาะสม

2.18.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ไม่มี

2.18.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.18.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

ดูแลเรื่องงบประมาณโดยมูลนิธินักเขียนไทยและบริหารจัดการโดย อาจารย์พลาดิศัย สิทธิธัญกิจ ซึ่งปัจจุบันอยู่ในกระบวนการเขียนแผนพัฒนาและโครงการจัดตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์ถาวร

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) บุคคลทั่วไป

5) นักวิชาการ/นักเขียน

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ยังไม่มีการทำสถิติเอาไว้

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์ผ่านมูลนิธินักเขียนไทยและพิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์หนังสือพิมพ์ไทย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.18.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์

พิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว กระทรวงสาธารณสุข

2.18.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงานและไม่มีบุคลากรประจำ

2) งบประมาณได้จากมูลนิธิทางเดียว

3) อาคารสถานที่ ยังไม่ให้พร้อมให้บริการต่อสาธารณชน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.18.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ปัจจุบันจะไม่มีแผนพัฒนาพิพิธภัณฑ์นักเขียนไทยเป็นลายลักษณ์อักษร
2) ข้อมูล หนังสือและรายละเอียดต่างๆยังไม่ได้จัดการให้เป็นระบบ ซึ่งยากต่อการค้นหาและเก็บข้อมูล

จุดแข็ง

1) มีหนังสือเก่า หนังสือหายากและคลังรูปที่น่าสนใจ สามารถนำไปผลิตงานวิชาการได้เป็นอย่างดี

2) เป็นแหล่งรวบรวมหนังสือ ตำราเรียนโบราณเหมาะสำหรับผู้ศึกษาค้นคว้าเฉพาะด้าน

2.18.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์นักเขียนไทยมีต้นทุนทางปัญญาอยู่มากขาดแต่งบประมาณและการบริหารจัดการที่ดี เมื่อมีอาคารเป็นเอกเทศแล้ว คงให้บริการแก่สาธารณชนและตอบสนองเหล่านักเขียนหน้าใหม่ได้เป็นอย่างดี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.19 พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์

2.19.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ที่อยู่ 27/8 หมู่ 6 ถ.ประชาราษฎร์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

โทร. 0-2526-2681

2.19.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์เขาสัตว์

พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์เกิดจากความชอบส่วนตัวและการสะสมของคุณประเสริฐ ศรียรรยงค์ มาตลอดกว่า 40 ปี มีวัตถุจัดแสดงกว่า 40,000 ชิ้นซึ่งล้วนเป็นเขาสัตว์และชิ้นส่วนของสัตว์ชนิดต่างๆ เช่น ช้าง ม้า ซึ่งหาดูได้ยากและบางชิ้นหาดูไม่ได้แล้วในประเทศไทย พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์ได้รับการขนานนามจากทางจังหวัดนนทบุรี ซึ่งทางเจ้าของไม่ได้อยากจะให้วัตถุจัดแสดงของท่านเป็นพิพิธภัณฑ์แต่ก็เปิดให้เข้าชมหากทางผู้เข้าชมติดต่อเข้ามาก่อน ซึ่งในปัจจุบันก็เป็นที่รู้จักของนักเรียน นักศึกษา อาจารย์ที่ศึกษาเฉพาะด้านเกี่ยวกับสัตว์

พิพิธภัณฑ์เขาสัตว์ตั้งอยู่ภายในที่อยู่อาศัยของเจ้าของ การจัดเก็บวัตถุจัดแสดงปัจจุบันไม่ได้ทำทะเบียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษรใช้การจดจำของเจ้าของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งมีโครงการที่จัดแสดงเขาสัตว์ระดับโลก ทางคุณประเสริฐ ศรียรรยงค์เป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านเขาสัตว์เป็นอย่างดี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

และมีเจตคติที่ดีในการทำพิพิธภัณฑ์แต่ไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกจากทางราชการซึ่งมองว่าการสะสมเขาสัตว์เป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่เขาสัตว์ที่จัดแสดงอยู่ในบ้านนั้นมีการจดทะเบียนถูกต้องกับทางราชการ ซึ่งในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ทางพิพิธภัณฑ์ไม่อนุญาติให้ทางผู้เก็บข้อมูลบันทึกภาพเนื่องจากเป็นเหตุผลส่วนตัวของเจ้าของพิพิธภัณฑ์ ซึ่งหากจัดแสดงเสร็จแล้วจะติดต่อทางพิพิธภัณฑ์ให้เข้าชมและบันทึกภาพต่อไป

หมายเหตุ : คุณประเสริฐ ศรียรรยงค์ ไม่ต้องการให้ข้อมูลนี้นำเสนอสู่เวปไซด์ของสถาบันฯ จนกว่าจะได้รับอนุญาต

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.20 พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี Ratchaburi National Museum

2.20.1 ที่อยู่และการติดต่อ

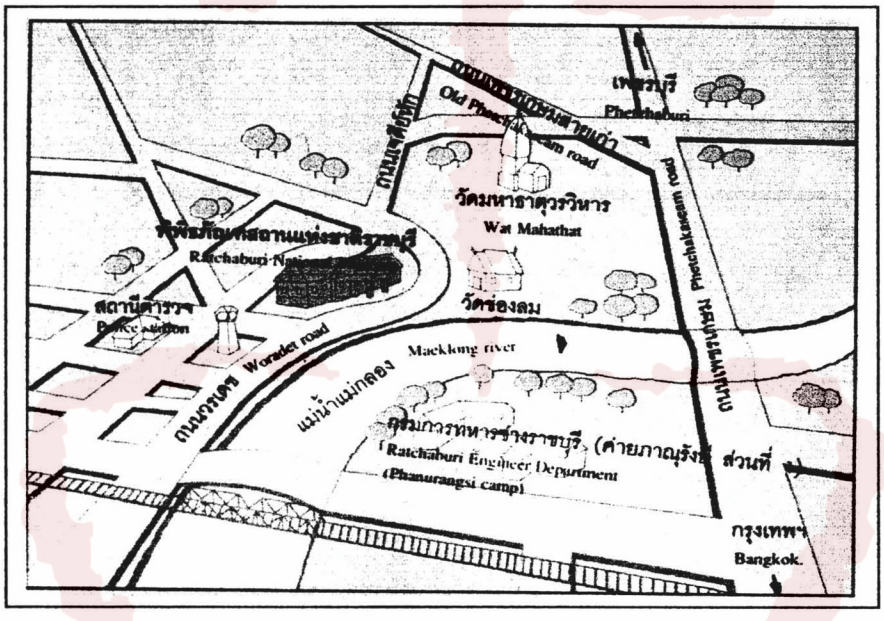
ถนนวรเดช ตำบลหน้าเมือง อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี

โทร. 032-327153

โทรสาร. 032-327235

Website : http://www.thailandmuseum.com/ratchaburi/ratchaburi.htm

2.20.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

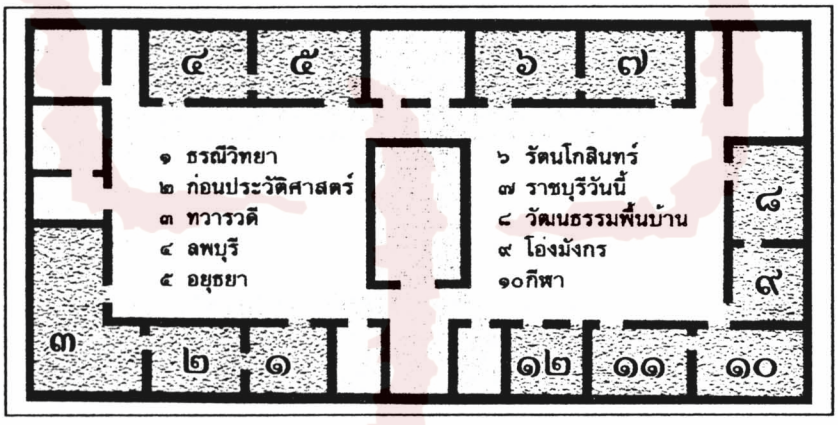
แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัฑสถานแห่งชาติราชบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.20.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดงของ

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

แผนผังอาคารจัดแสดง

มีการจัดแบ่งเรื่องราวของจังหวัดราชบุรีเป็นห้องต่างๆ จำนวน 12 ห้อง ดังนี้

ห้องที่ 1 ธรณีวิทยา

ห้องที่ 2 ก่อนประวัติศาสตร์

ห้องที่ 3 ทวารวดี

ห้องที่ 4 ลพบุรี

ห้องที่ 5 อยุธยา

ห้องที่ 6 รัตนโกสินทร์

ห้องที่ 7 ราชบุรีวันนี้

ห้องที่ 8 วัฒนธรรมพื้นบ้าน

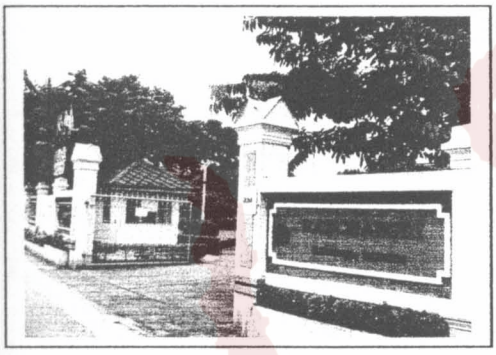
ห้องที่ 9 โอ่งมังกร

ห้องที่ 10 กีฬา

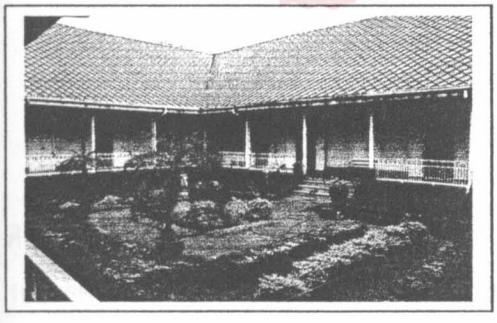
ห้องที่ 11-12 บุคลสำคัญของราชบุรี

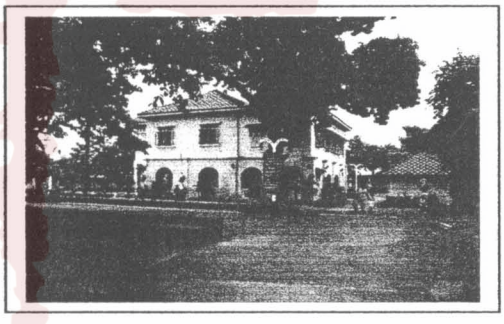
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ประตูทางเข้าด้านถนนวรเดช

ภาพที่ 2 ภาพอาคารจัดแสดงนิทรรศการหลัก

ภาพที่ 3 สวนภูมิทัศน์ภายในอาคารจัดแสดง

ภาพที่ 4 อาคารจัดแสดงนิทรรศการชั่วคราว

1	2
3	4

2.20.4ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: คุณพูลศรี จีบแก้ว

ตำแหน่ง หัวหน้าพิพิธภัณฑ์

หน่วยงาน: พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

2.20.5วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวัน พุธ- วันอาทิตย์ เวลา 08.30 - 16.30 น.

หยุดวันจันทร์ วันอังคาร และวันนักขัตฤกษ์

2.20.6การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม

ผู้ใหญ่ 10 บาท

ชาวต่างชาติ 30 บาท

เด็กไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.20.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2502 โดยประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 204 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2529 อันสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อวันจันทร์ที่ 14 ตุลาคม 2534

อาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวร แต่เดิมเป็นศาลาว่าการรัฐบาลมณฑลราชบุรี สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2465 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) โดยใช้เป็นทั้งที่ว่าการเมืองราชบุรีและที่ว่าการมณฑลราชบุรีในสถานที่เดียวกัน ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2476 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) เมื่อมีการประกาศยกเลิกระบอบการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาล และมีการจัดระเบียบการปกครองขึ้นใหม่เป็นจังหวัดและอำเภอ อาคารหลังนี้ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนให้ใช้เป็นศาลากลางจังหวัดราชบุรีตามลำดับ จนกระทั่งเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2524 จึงได้มีการย้ายไปใช้ศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังใหม่ ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้จัดสร้างขึ้นที่บริเวณถนนสมบูรณ์กุล อันเป็นสถานที่ตั้งปัจจุบัน

กรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนอาคารหลังนี้เป็นโบราณสถานของชาติ โดยประกาศลงในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 94 ตอนที่ 39 ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2520 และได้เริ่มเข้ามาสำรวจเพื่อขอใช้อาคารและบริเวณพื้นที่โดยรอบ เนื้อที่ประมาณ 5 ไร่เศษ จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี ในปี พ.ศ. 2526 แล้วต่อมาในระหว่างปี พ.ศ. 2527 กอง

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน จังหวัดราชบุรี โดยผู้อำนวยการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์ กองทัพภาคที่ 1 กองทัพบก กระทรวงกลาโหม ได้ขอใช้อาคารเป็นสถานที่ตั้งของหน่วยปฏิบัติการทางจิตวิทยา "สันตินิมิต 114" กรมศิลปากรโดยกองสถาปัตยกรรม ขณะนั้น (ปัจจุบันเป็นสถาบันศิลปกรรม) ได้เริ่มดำเนินการบูรณะซ่อมแซมในเบื้องแรกในปี พ.ศ. 2528 ในวงเงิน 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน) ประกอบด้วย การบูรณะซ่อมแซมกระเบื้องมุงหลังคา ตะเม้ราง รางน้ำ โครงสร้างหลังคา เชิงชาย ฝ้าเพดาน เสา ผนัง บัวฐานทั้งภายนอกและภายใน ประตู หน้าต่าง บัวประดับกรอบประตูหน้าต่าง พื้นและบันได การบูรณะซ่อมแซมของกรมศิลปากรโดยกองสถาปัตยกรรม ได้ดำเนินการสืบเนื่องมาจนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2529 โดยใช้งบประมาณเพิ่มเติมอีกเป็นเงิน 885,000 บาท (แปดแสนแปดหมื่นห้าพันบาทถ้วน) ซึ่งเป็นการบูรณะซ่อมแซมในส่วนพื้นและบันไดต่อเนื่องในส่วนที่เหลือ สร้างห้องน้ำห้องสุขาเพื่อใช้บริการผู้เข้าชมในอาคาร งานการปรับปรุงระบบไฟฟ้า งานการรื้อถอนส่วนที่ต่อเติมภายในอาคารออก งานปรับปรุงพื้นที่ภายในเป็นสวนหย่อม พร้อมด้วยศาลาในสวน งานท่อระบายน้ำทิ้ง และงานซ่อมแซมรั้วด้านหน้าและด้านข้าง พร้อมกันนั้น ในปี พ.ศ. 2529 นี้ ก็ได้มีการประกาศกำหนดสถานที่เป็นอาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิม ให้เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี ตามพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่ม 103 ตอนที่ 204 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2529

ในปี พ.ศ. 2530 กรมศิลปากรโดยกองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ปัจจุบันเป็นสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ) ก็ได้เริ่มเข้าใช้อาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิมเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี โดยจัดส่งเจ้าหน้าที่มาประจำการ เพื่อประสานงานกับทางจังหวัดและส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านการสำรวจและเก็บข้อมูลทางด้านวิชาการในพื้นที่ การปฏิบัติงานทางด้านการจัดทำ คัดเลือก และรวบรวมศิลปโบราณวัตถุสำหรับการแสดงนิทรรศการถาวรภายในอาคาร และการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการเปิดเป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ให้บริการอย่างเป็นทางการ

ครั้นต่อมาในปี พ.ศ. 2534 เมื่อได้มีการจัดแสดงนิทรรศการถาวรภายในอาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิมเสร็จสิ้นลงอย่างสมบูรณ์ โดยความร่วมมือบางส่วนจากกรมทรัพยากรธรณี กระทรวงอุตสาหกรรม และความร่วมมือร่วมใจของหัวหน้าพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี (นายชัยนันท์ บุษยรัตน์) และเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรี ภัณฑารักษ์จากฝ่ายวิชาการ ช่างศิลปกรรมจากฝ่ายเทคนิคและศิลปกรรม และช่างอนุรักษ์จากฝ่ายอนุรักษ์ศิลปโบราณวัตถุ กองพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขณะนั้น กรมศิลปากรจึงได้กราบบังคมทูลเชิญสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเป็นประธานในพิธีเปิดพิพิธภัณฑสถาน

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

แห่งชาติ ราชบุรี อย่างเป็นทางการในวันจันทร์ที่ 14 ตุลาคม 2534 และทั้งนี้ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินเพื่อทอดพระเนตรนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ราชบุรีอีกครั้งหนึ่ง ในโอกาสที่ทรงนำนักเรียนนายร้อยจากโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า เดินทางทัศนศึกษาวิชาการด้านประวัติศาสตร์ที่จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2536

ลักษณะของอาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิมที่ใช้เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวร เป็นอาคารที่ได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบการสร้างมาจากสถาปัตยกรรมแบบตะวันตก ที่ได้รับความนิยมนำมาสร้างกันอย่างแพร่หลายในช่วงรัชกาลที่ 5 - 6 โดยมีลักษณะแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 30.00 เมตร ยาว 57.00 เมตร มีพื้นที่ใช้สอยรวม 1,710 ตารางเมตร ตัวอาคารก่ออิฐถือปูนชั้นเดียว ยกพื้นสูง หลังคามุงกระเบื้องว่าว และมีพื้นที่ว่างสำหรับตกแต่งเป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับอยู่บริเวณด้านในอาคาร

อาคารหลังที่สองของพิพิธภัณฑ์ซึ่งเป็นอาคารส่วนบริการ เป็นอาคารที่สร้างขึ้นในราวปี พ.ศ.2418 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เพื่อใช้เป็นจวนที่พักของสมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค) ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินในสมัยต้นรัชกาลที่ 5 ต่อมาได้ใช้เป็นกองบัญชาการรัฐบาลมณฑลราชบุรีเมื่อครั้งแรกตั้ง เมื่อมีการสร้างศาลาว่าการรัฐบาลมณฑลราชบุรีขึ้นใหม่แล้ว (อาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิมที่ใช้เป็นอาคารจัดแสดงนิทรรศการถาวรของพิพิธภัณฑ์ในปัจจุบัน) อาคารหลังนี้ก็ใช้เป็นจวนที่พักของเจ้าเมืองราชบุรี ที่ทำการสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิง ราชบุรี และห้องสมุดประชาชน จังหวัดราชบุรี ตามลำดับ ภายหลังจากที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการได้มีการจัดสร้างห้องสมุดประชาชนเฉลิมราชกุมารี ที่บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดราชบุรีปัจจุบันแล้วเสร็จ และได้ย้ายสำนักงานไปตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องสมุด กรมศิลปากรโดยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรี จึงได้ขออนุญาตใช้อาคารหลังนี้และบริเวณโดยรอบ เนื้อที่ประมาณ 1 งานเศษ จากกรมธนารักษ์ ให้ใช้ได้เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2539

ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์ให้ใช้อาคารและบริเวณโดยรอบ กรมศิลปากรโดยสำนักโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ได้มอบหมายให้สำนักงานโบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติที่ 1 ราชบุรี ดำเนินการบูรณะซ่อมแซมอาคารทั้งหมดในปี พ.ศ. 2540 ในวงเงิน 3,400,000 บาท แล้วดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยภายใน และภูมิทัศน์โดยรอบอาคารในปี พ.ศ. 2541 ในวงเงิน 1,000,000 บาท

สำหรับอาคารกองบัญชาการรัฐบาลมณฑลราชบุรีที่ใช้เป็นอาคารส่วนบริการของพิพิธภัณฑ์นั้น มีลักษณะเป็นอาคารที่ได้รับอิทธิพลด้านรูปแบบการสร้างมาจากสถาปัตยกรรม

สำนักพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แบบตะวันตก เช่นเดียวกันกับอาคารศาลากลางจังหวัดราชบุรีหลังเดิม โดยมีลักษณะแผนผังเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 14.30 เมตร ยาว 16.00 เมตร มีพื้นที่ใช้สอยรวม 458 ตารางเมตร ตัวอาคารแบ่งออกเป็นสองชั้น ครึ่งตึกครึ่งไม้ ยกพื้นสูง หลังคามุงกระเบื้องว่าว และด้านหน้าก่อเป็นมุขยื่นออกไป การใช้สอยภายในอาคารได้แบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกที่อยู่ชั้นล่างของอาคาร ใช้เป็นพื้นที่สำหรับจัดนิทรรศการหมุนเวียน จัดกิจกรรมพิเศษ หรือจัดประชุมและบรรยาย ในขณะที่ส่วนที่สองที่อยู่ชั้นบนของอาคาร ใช้เป็นสำนักงานและคลังจัดแสดงศิลปโบราณวัตถุเพื่อการศึกษาของพิพิธภัณฑ์

2.20.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล ที่สำคัญในจังหวัดอุบลราชธานี เช่น ศิลปินแห่งชาติ

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของอุบลราชธานี

3) วิถีชีวิตของ เช่น

4) กลุ่มชนเผ่า

5) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวเมืองอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

6) ภูมิปัญญา

7) การแพทย์แผนโบราณ

8) ผลงานศิลปะ

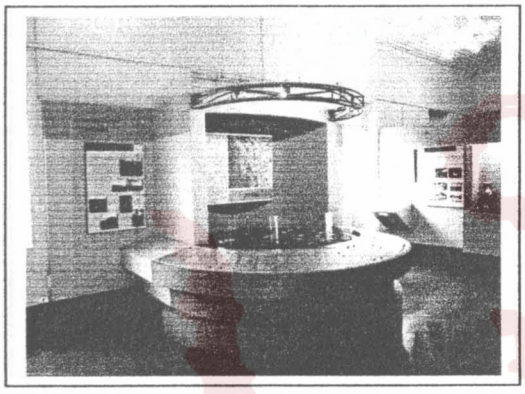
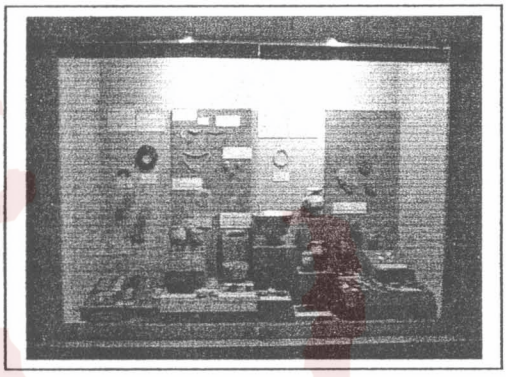
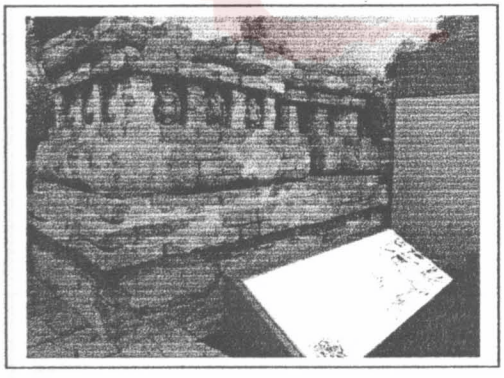
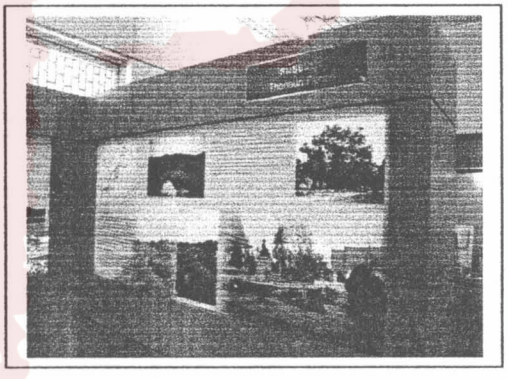
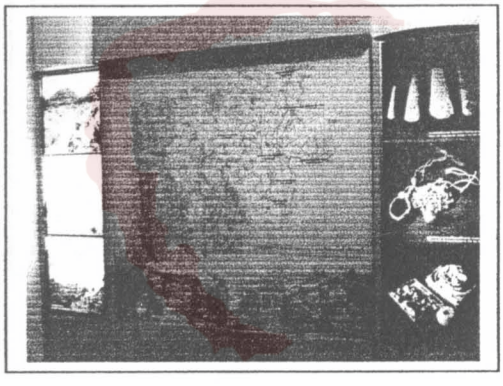
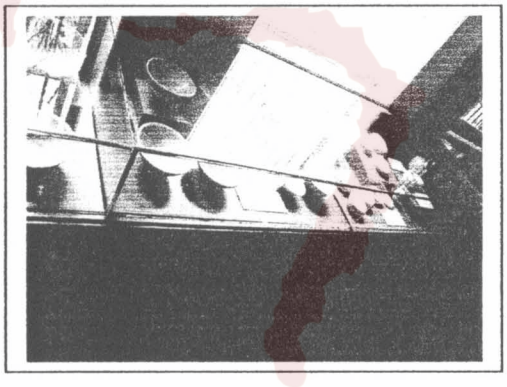
9) เทคโนโลยีและจักรกล

แนวคิดของนิทรรศการ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติราชบุรีจัดแสดงพิพิธภัณฑ์แบบพิพิธภัณฑ์เมืองเล่าเรื่องราวโบราณคดีประวัติศาสตร์ ชาติพันธุ์ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน อาทิเช่น กลุ่มชาติพันธุ์ 8 กลุ่มในจังหวัดราชบุรี ได้แก่ ชาวไทยพื้นเมืองภาคกลาง ลาวโซ่ง ลาวพวน ลาวเวียง กระเหรี่ยง ชาวจีน เขมรลาวเดิม เป็นต้น ส่วนในห้องสุดท้ายจัดแสดงเรื่องราวของบุคคลสำคัญในวงการต่างๆ เช่นวัฒนธรรม ธรรมชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ภูมิศาสตร์จังหวัดราชบุรี

ภาพที่ 2 โบราณวัตถุที่ขุดพบในแหล่งโฐราณคดีในจังหวัดราชบุรี

ภาพที่ 3 วัดโขลง สมัยทวารวดี

ภาพที่ 4 ราชบุรีในสมัยธนบุรี

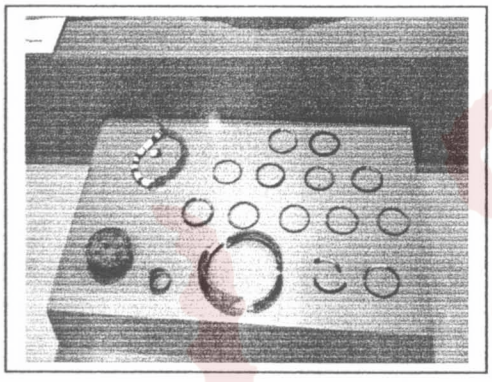
ภาพที่ 5 ลักษณะทางกายภาพของราชบุรี

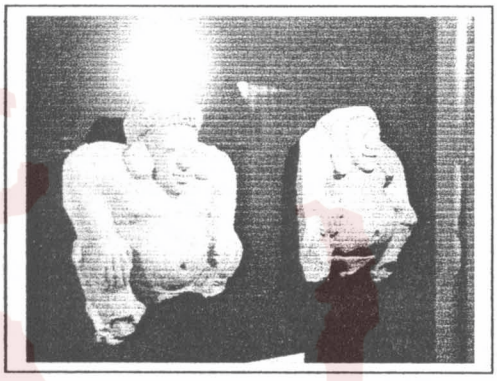
ภาพที่ 6 เครื่องถ้วยที่พบในแหล่งโบราณคดี

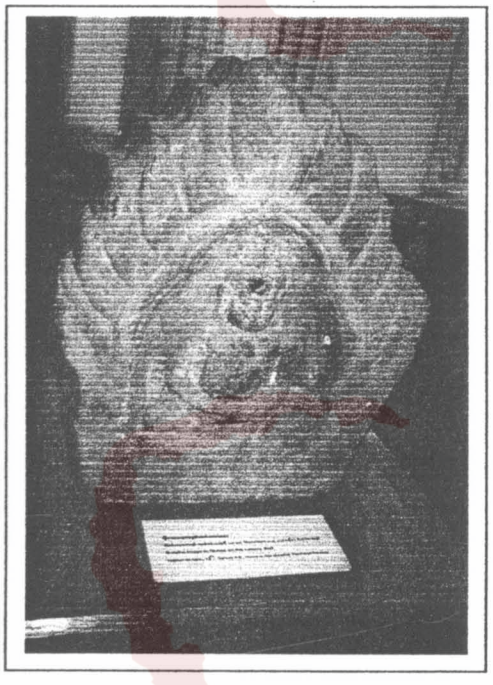
1	2
3	4
5	6

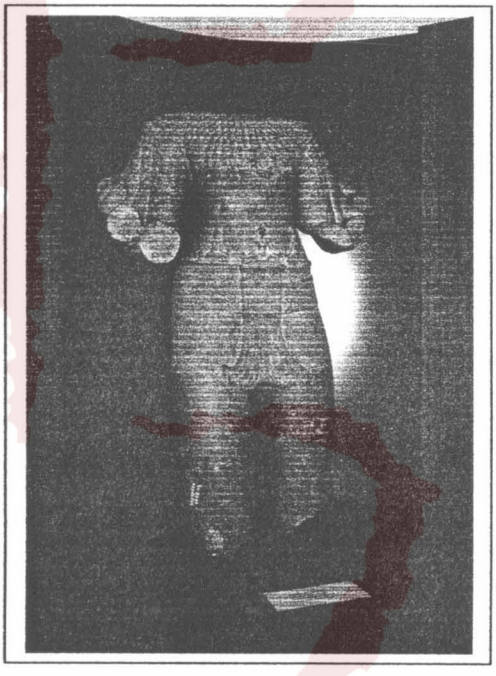
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 กำไร เครื่องประดับสมัยทวารวดี

ภาพที่ 2 ประติมากรรมรูปคนแบบต่างๆ

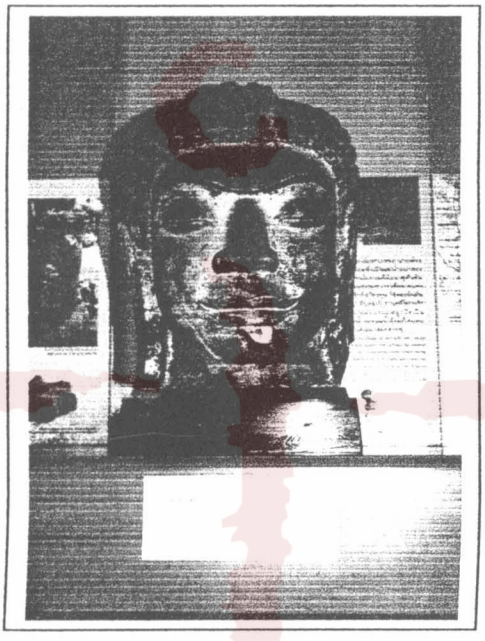
ภาพที่ 3 ประติมากรรมพระพุทธรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 4 ประติมากรรมเทวรูป

1	2
3	4

สถาบันวิทยบริการเน็ตการเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ เศียรพระพุทธรูป

ประเภท สำริด **กำหนดอายุ** ทวารวดี

คำบรรยาย พบที่วัดมหาธาตุ จังหวัดราชบุรี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน /กิจกรรม

1. โครงการวันเด็กสัญจรพาน้องเที่ยวเมืองราชบุรี จัดเนื่องในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ
2. อบรมศิลปะเด็กภาคฤดูร้อน
3. นิทรรศการพิเศษเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ประจำปีต่างๆ เช่น ปี 2550 จัดแสดงเรื่อง "ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทยในวิถีชีวิตที่พอเพียง"

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.20.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มี โดยใช้รูปแบบของกรมศิลปากร

2.20.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2.20.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 18 คน ดังนี้

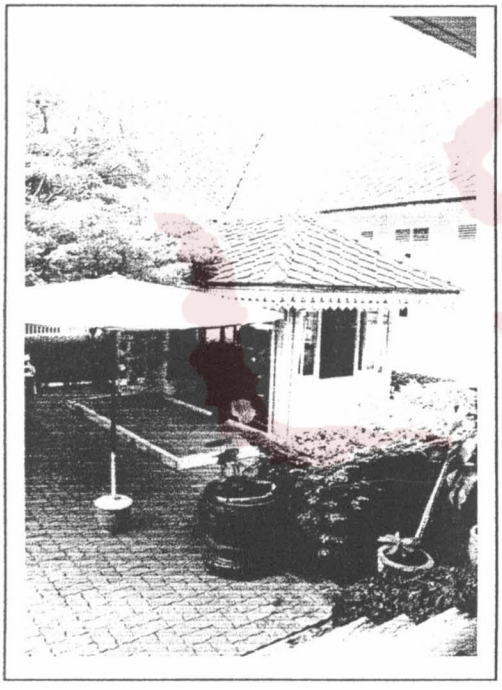
1. ภัณฑารักษ์ 7 ว หัวหน้าพิพิธภัณฑ์ 1 คน
2. ภัณฑารักษ์ 5 ว 1 คน
3. เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ 1 คน
4. พนักงานประจำห้อง 4 คน
5. เจ้าพนักงานธุรการ 1 คน
6. เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 4 คน
7. พนักงานทำความสะอาดและดูแลรักษาภูมิทัศน์ 5 คน
8. พนักงานขับรถยนต์ 1 คน

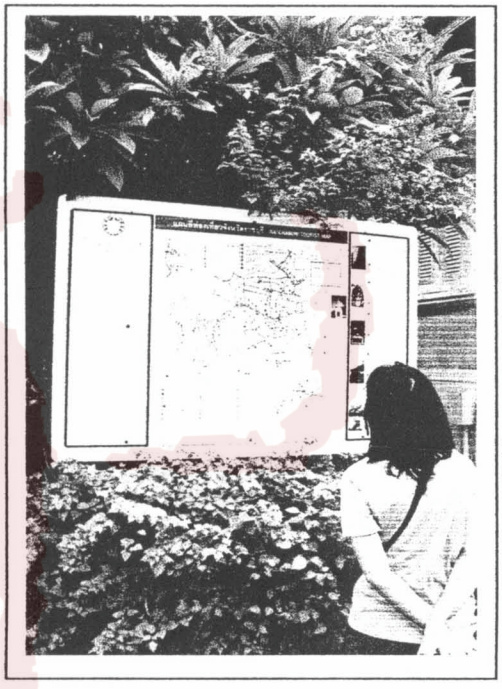
ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3) บุคคลทั่วไป
4) นักท่องเที่ยวในประเทศ
5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

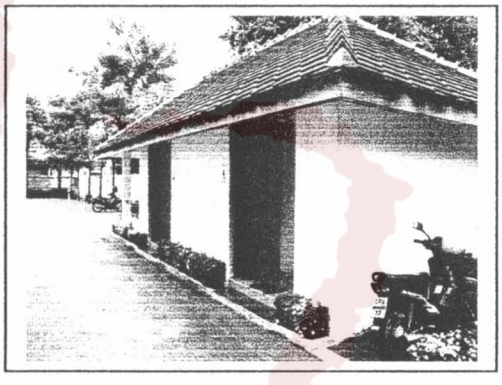
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม จำหน่ายของที่ระลึก

ภาพที่ 2 ป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี

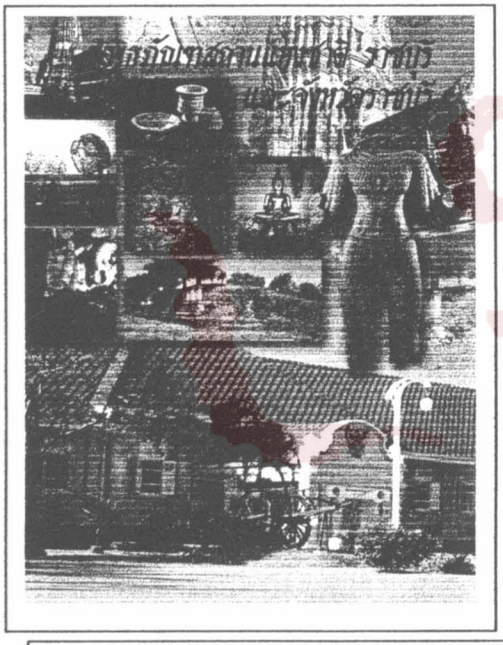
ภาพที่ 3 ลานจอดรถ

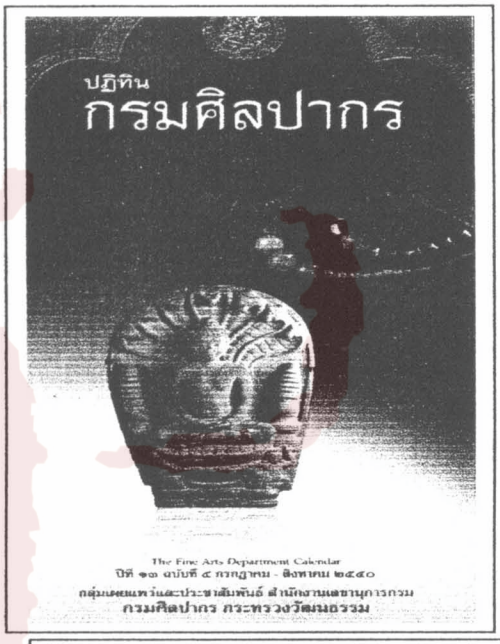
ภาพที่ 4 ห้องน้ำสะอาด

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1	2
3	4

ภาพที่ 1 มีหนังสือนำชม
ภาพที่ 2 ปฏิทินกิจกรรมของกรมศิลปากร
ภาพที่ 3 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย
ภาพที่ 4 สิ่งพิมพ์เผยแพร่

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ได่แก่ ICCROM , JICA

แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์วัดและเอกชน ต่างๆในจังหวัดใกล้เคียง

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ การเก็บค่าเข้าชมต้องนำเข้าสู่ส่วนกลาง ไม่สามารถนำมาเป็นค่าบำรุงรักษาอุปกรณ์ในการจัดแสดงต่างๆ เช่น หลอดไฟ ,ไฟส่องภาพ, จอโปรเจคเตอร์ ,เครื่องฉายภาพ และอื่นๆ ปัจจุบันได้รับงบประมาณจากกรมศิลปากรเพียงหน่วยงานเดียว

2) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน

3) การบริหารจัดการ เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยทำให้เจ้าหน้าที่มีภาระกิจในการจัดกิจกรรม งานประจำ อีกยังต้องทำงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาระดับขั้นข้าราชการอีกด้วย

จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) นิทรรศการมีเนื้อหาและรายละเอียดค่อนข้างเยอะ และมีแผ่นป้าย คำบรรยายมากจนขาดความน่าสนใจ ไม่ดึงดูดใจผู้เข้าชมให้ติดตามเรื่องราวไปตลอดนิทรรศการ

จุดแข็ง

1) มีทำเลเหมาะสม อยู่ริมถนนใหญ่ และอยู่ในเขตเมือง มีการเดินทางไปมาสะดวกทั้งรถประจำทางและรถส่วนตัว

2) บุคลากรมีความรู้และประสบการณ์ด้านการพัฒนาพิพิธภัณฑ์มีการพัฒนารูปแบบการจัดแสดงอย่างต่อเนื่อง ควรได้รับงบประมาณจากหน่วยงานเอกชนสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพิ่มเติม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.21 เบญจมราชูทิศ พิพิธภัณฑ์ (Benjamarachuthit Museum)

2.21.1 ที่อยู่และการติดต่อ

เบญจมราชูทิศ พิพิธภัณฑ์

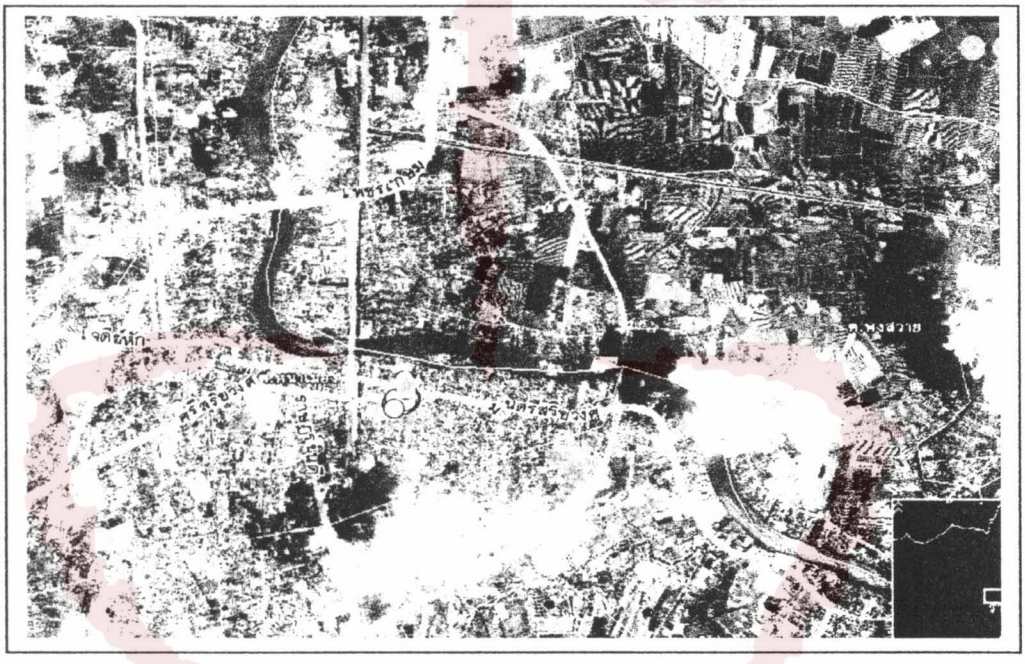
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี ตำบลหน้าเมือง

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000

โทรศัพท์ 0-3233-7302 ต่อ 130

Website: -

2.21.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนเบญจมราชูทิศ ราชบุรี

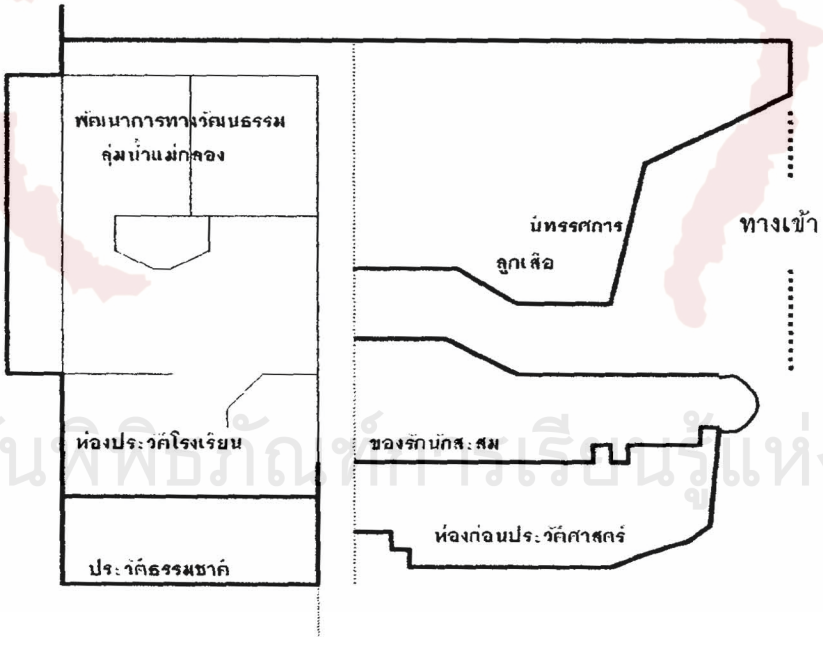
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงที่ตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์

2.21.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

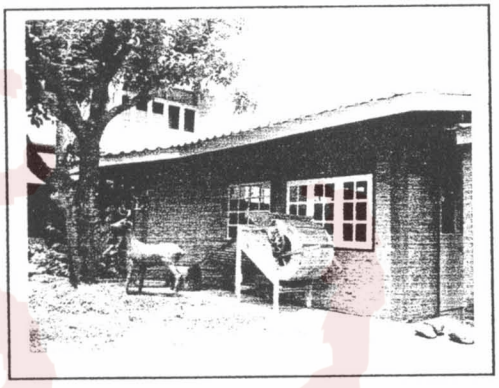

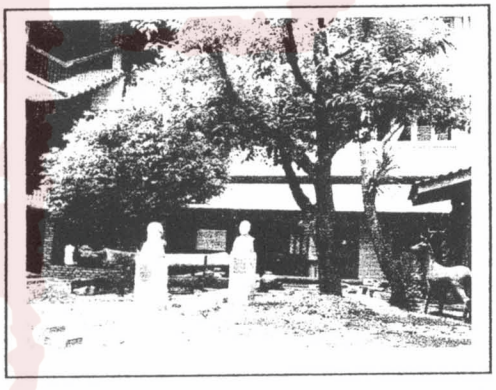
แผนผังการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

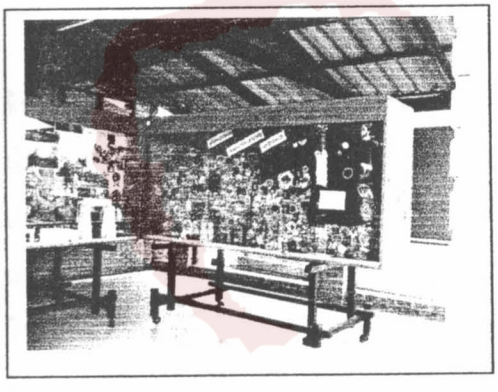
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 อาคารเรียนซึ่งชั้นล่างเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 สำนักงานพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 3 ด้านหน้าจัดเป็นแหล่งเรียนรู้กลางแจ้งเกี่ยวกับพระบิดาแห่งประวัติศาสตร์

ภาพที่ 4 บอร์ดกิจกรรมและนิทรรศการ

ภาพที่ 5 นิทรรศการกลางแจ้ง

1	2
	3
4	5

2.21.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

นายธำรงค์ เตียงทอง

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมฯ

2.21.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 08.30 - 16.00 น. ยกเว้นวันหยุดราชการ

2.21.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.21.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

เบญจมราชูทิศพิพิธภัณฑ์ จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ของสถานศึกษา เป็นแหล่งรวบรวมหลักฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และประวัติธรรมชาติ นำเสนอในรูปแบบของนิทรรศการ ทั้งประเภทนิทรรศการชั่วคราวและนิทรรศการถาวร เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์จากสิ่งทมี่ได้พบเห็น การสร้างแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนในสาขาวิชาการต่างๆ โดยได้พัฒนาจากมุมสื่อการสอนวิชาสังคมศึกษามาเป็นพิพิธภัณฑ์ เมื่อปลายปี พ.ศ. 2522 ใช้สถานที่อาคาร 2 ห้อง 231 จัดเป็นพิพิธภัณฑ์แห่งแรกขึ้นในโรงเรียน การดำเนินการในระยะแรกนั้น อาศัยข้อมูล แนวคิด วิธีการจากตำรา บุคคล และพิพิธภัณฑ์หลายแห่ง มาสรุปรวมจนเป็น เบญจมราชูทิศพิพิธภัณฑ์

ในปี พ.ศ. 2525 ย้ายห้องพิพิธภัณฑ์ จากห้อง 231 มาอยู่ที่อาคาร 1 ชั้นล่าง ด้านทิศตะวันตก เพื่อความเหมาะสมในด้านที่ตั้ง และเริ่มดำเนินการจัดทำพิพิธภัณฑ์ ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2526 แล้วเสร็จในปี พ.ศ.2526 แล้วตั้งชื่อพิพิธภัณฑ์ว่า เบญจมราชูทิศ พิพิธภัณฑ์ โดยเปิดให้นักเรียนและผู้สนใจเข้าชม เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2526

ในปี พ.ศ. 2538 เบญจมราชูทิศ ปิดพิพิธภัณฑ์ชั่วคราว เนื่องจากนักศึกษา จากคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร เสนอโครงการจัดจั้งพิพิธภัณฑ์ให้ถูกต้องตามวิชาการ

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์ และได้ดำเนินการอยู่ช่วงหนึ่ง แต่ไม่แล้วเสร็จ เนื่องจาก พิพิธภัณฑ์มีวัตถุสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก เจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ จึงได้ดำเนินการต่อและจัดจนแล้วเสร็จ จนสามารถเปิดให้เข้าชมได้อีกครั้งในปี พ.ศ.2539

ในปี พ.ศ.2541 ผู้บริหารโรงเรียนมีนโยบายปรับปรุง พัฒนาด้านอาคารสถานที่ จึงได้รับการอนุมัติให้ปรับปรุงพัฒนา ทั้งภายในและภายนอก โดยได้ปูพื้นและทำผนังใหญ่ และสร้างส่วนพักผ่อน รวมทั้งได้แบ่งและจัดนิทรรศการใหม่ให้ลงตัวมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้มีการจัดทำห้องคลังวัตถุ และห้องเก็บอุปกรณ์การปฏิบัติงานต่างๆ ห้องสำนักงานพิพิธภัณฑ์ ห้องบรรยายพิเศษ (ปกติใช้เป็นห้องเรียนวิชาสังคม) และห้องทำการกิจกรรมชมรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ระหว่างการดำเนินการจัดพิพิธภัณฑ์ ได้มีการอัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสร้างขึ้น เมื่อ พ.ศ. 2518 ประดิษฐาน ณ แท่นพระบรมราชานุสรณ์ในโรงเรียน มาประดิษฐาน ณ ห้องพิพิธภัณฑ์ เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2542 และได้ทำการเปิดพิพิธภัณฑ์ พร้อมกับการเฉลิมฉลองครบรอบ 111 ปี ของโรงเรียน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2542

เริ่มต้นปี พ.ศ.2543 เบญจมราชูทิศ พิพิธภัณฑ์ มีโครงการพัฒนางานภัณฑารักษ์ งานวิชาการ งานธุรการ งานคลังวัตถุ งานทะเบียนวัตถุ งานนิทรรศการ งานเจ้าหน้าที่พิพิธภัณฑ์ งานประชาสัมพันธ์ และงานช่าง ตลอดจนกิจกรรมชมรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นฝ่ายสนับสนุนงานพิพิธภัณฑ์

2.21.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ในลุ่มน้ำแม่กลอง
2) วิถีชีวิตของ
3) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวเมืองอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
4) ภูมิปัญญา
5) วิทยาศาสตร์
6) การแพทย์แผนโบราณ
7) ผลงานศิลปะ
8) เทคโนโลยีและจักรกล
9) ธรรมชาติศึกษาและสิ่งมีชีวิต

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

นิทรรศการกลางแจ้ง จัดบริเวณด้านนอกอาคารพิพิธภัณฑ์ เป็นนิทรรศการถาวร เรื่อง การศึกษาประวัติศาสตร์ โดยนำเสนอ บิดาประวัติศาสตร์โลก และบิดาพระประวัติศาสตร์ไทย รวมทั้งจัดแสดงเครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาพื้นบ้านขนาดใหญ่

นิทรรศการในอาคารพิพิธภัณฑ์

นิทรรศการถาวร แบ่งออกเป็น 5 เรื่อง คือ

1.ห้องประวัติโรงเรียน-อัญเชิญพระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งสร้างขึ้นในปี พ.ศ.2518 ประดิษฐาน ณ พระแท่นพระราชานุสรณ์ในโรงเรียน มาประดิษฐาน ณ ห้องพิพิธภัณฑ์ รวมทั้งนำ พระบรมฉายาลักษณ์ ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ธงช้อมรบเสือป่า ตู้หนังสือเสือป่า นาฬิกาพระราชทาน มาจัดแสดง

2.มุมภูมิปัญญาท้องถิ่น-จัดแสดงนิทรรศการที่รวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้ แบบต่างๆ ที่แสดงถึงเทคโนโลยีในอดีต ของคนในลุ่มน้ำแม่กลอง

3.ห้องก่อนประวัติศาสตร์ จัดแสดงนิทรรศการโดยรวบรวมเครื่องมือหิน และตัวอย่างโบราณวัตถุสมัยก่อนประวัติศาสตร์ มาเรียบเรียงและจัดเป็นนิทรรศการ

4.ห้องพัฒนาการทางวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลอง นำเสนอโดยใช้โบราณวัตถุที่ค้นพบ เพื่อแสดงการใช้พื้นที่ของวัฒนธรรมสมัยต่างๆ ในลุ่มน้ำแม่กลอง

5.ห้องประวัติธรรมชาติ จัดแสดงเพื่อการทำความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ได้ง่ายและชัดเจนขึ้น เช่น ชุดวิวัฒนาการของมนุษย์ ทฤษฎีการกำเนิดโลก ระบบสุริยจักรวาล

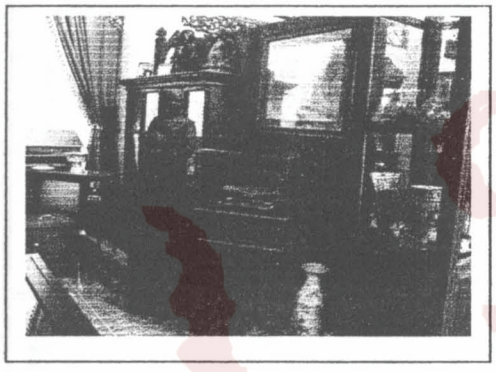
นิทรรศการชั่วคราว

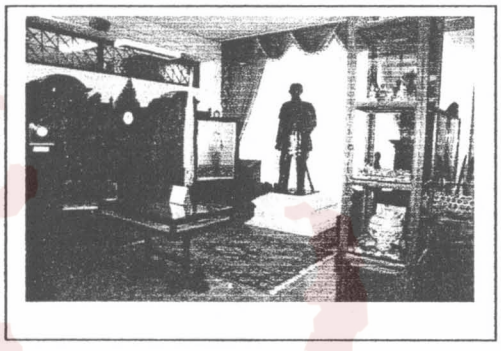
1.นิทรรศการลูกเสือ นำเสนอ ข้อมูล พัฒนาการของลูกเสือโลกและลูกเสือในประเทศไทย โดยเชื่อมโยงเข้ากับการทำกิจกรรมของชมรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม

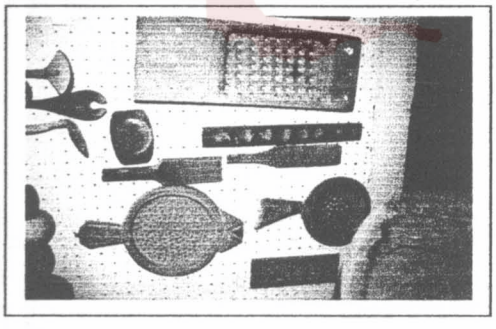
2.นิทรรศการของรักนักสะสม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

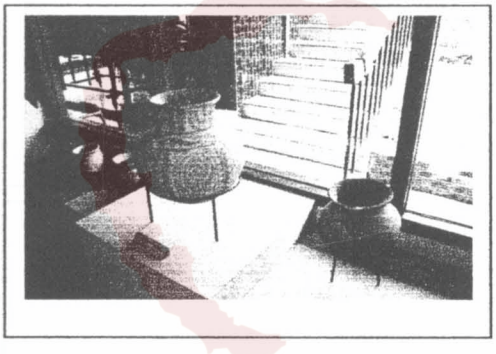
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

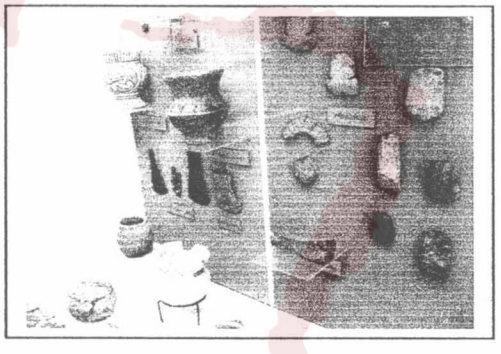

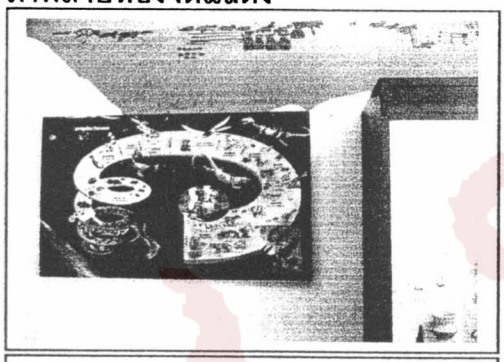

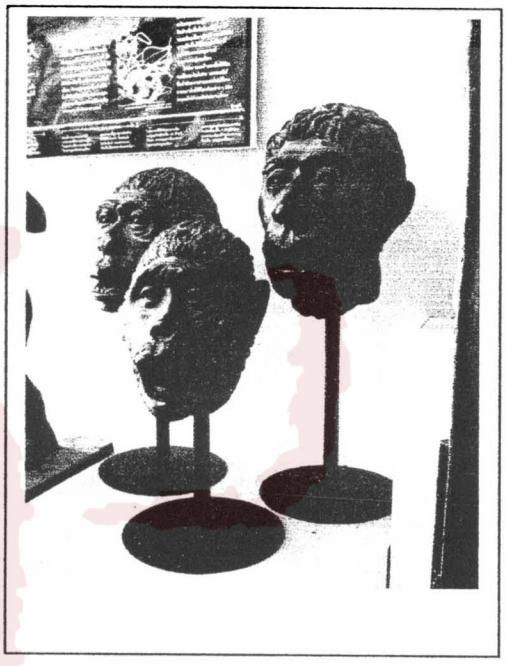
ภาพที่ 1-2 ห้องประวัติโรงเรียน
ภาพที่ 3 นิทรรศการภูมิปัญญาพื้นบ้าน
ภาพที่ 4 นิทรรศการวัฒนธรรมลุ่มน้ำแม่กลอง
ภาพที่ 5-6 นิทรรศการสมัยก่อนประวัติศาสตร์

1	2
3	4
5	6

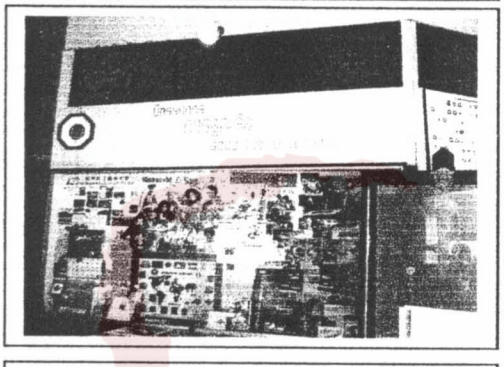
สถาบันพัฒนาเน็ตการเรียนรู้แห่งชาติ

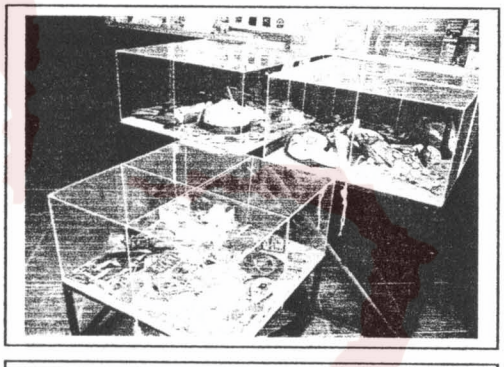
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

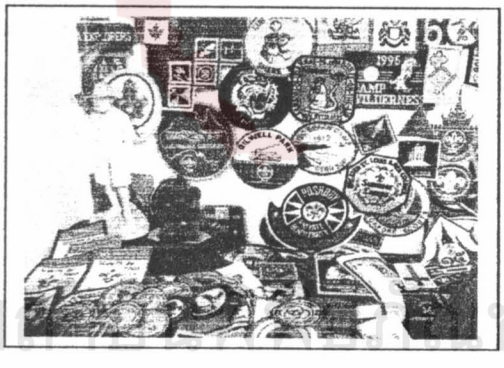

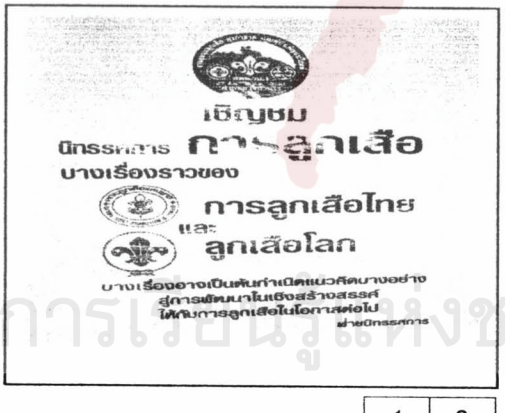

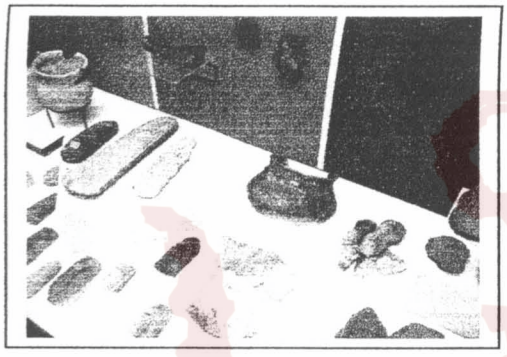
1	2
3	
4	5
6	7

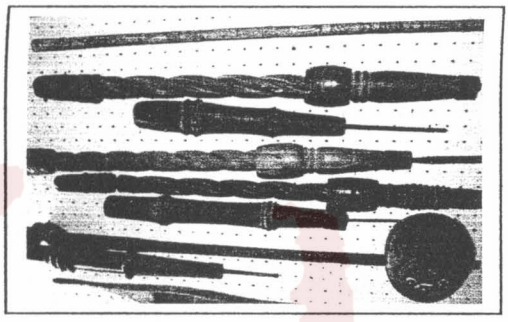
ภาพที่ 1-3 ภาพห้องประวัติธรรมชาติ

ภาพที่ 4-7 ภาพนิทรรการลูกเสือซึ่งเป็นนิทรรศการชั่วคราว

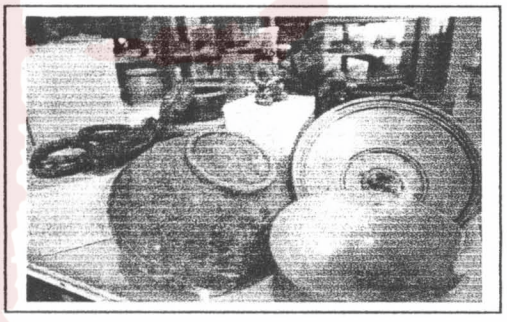
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์วิทยทรัพยากร

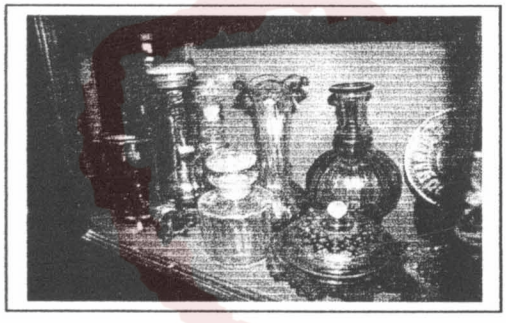
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

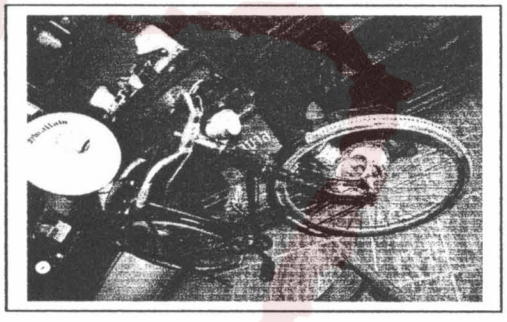

ภาพที่ 1 โบราณวัตถุ

ภาพที่ 2 เครื่องมืองานช่าง

ภาพที่ 3 เครื่องเรือน

ภาพที่ 4 เครื่องปั้นดินเผา

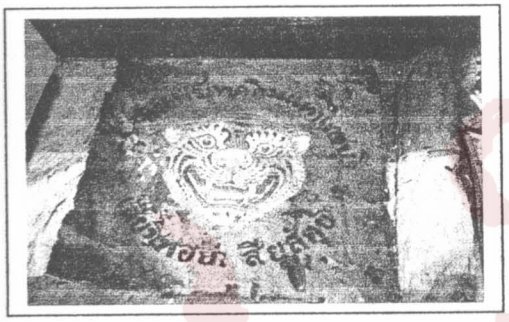
ภาพที่ 5 เครื่องแก้ว

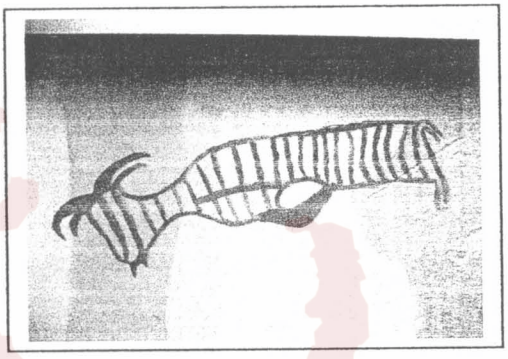
ภาพที่ 6 พาหนะ

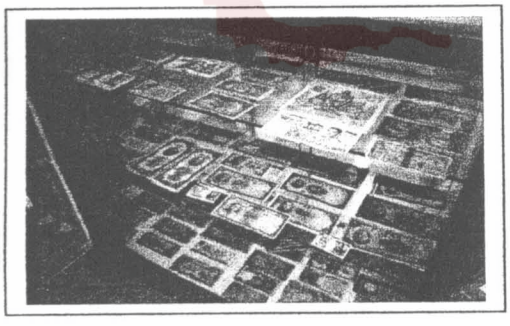
1	2
3	4
5	6

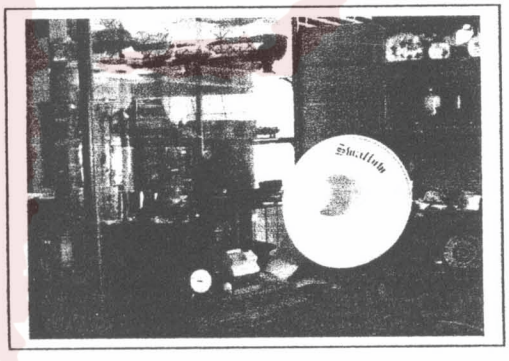
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

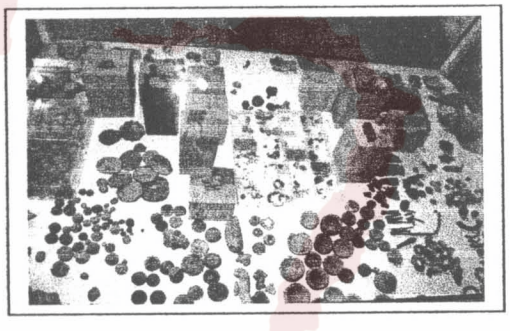

ภาพที่ 1 ธงช้อมรบ

ภาพที่ 2 ของจำลอง

ภาพที่ 3 เงินตรา-ธนบัตร

ภาพที่ 4 เครื่องเล่นเสียง

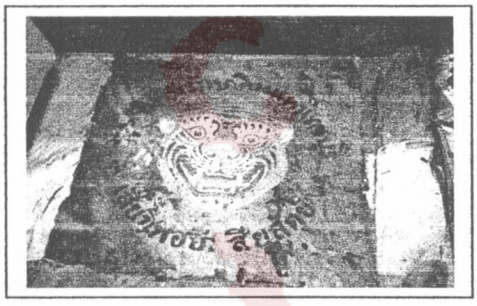
ภาพที่ 5 เครื่องไม้ เครื่องดนตรี

ภาพที่ 6 เครื่องประดับ-ลูกปัด

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ธงเสือป่า

ประเภท **กำหนดอายุ** รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

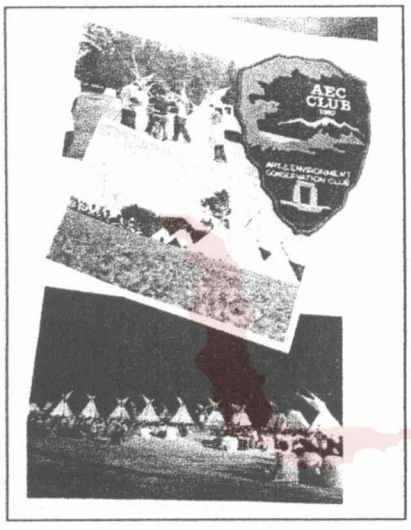
คำบรรยาย เนื่องด้วยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงสถาปนากิจการเสือป่าขึ้น ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2454 เพื่อปลุกใจให้ข้าราชการพลเรือนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และฝึกหัดวิชาการทหาร สำหรับช่วยราชการยามคับขัน พระองค์จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างธงเสือป่าไว้หลายชนิด โดยในที่นี้ขอกล่าวถึงธงชัยเฉลิมพลของกองเสือป่า ที่พระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พระราชทานชื่อว่า ธงมหาศารทูลธวัช เป็นรูปสี่เหลี่ยมจตุรัส กลางธงมีเสือลายพาดกลอนเต็มตัวยืนหันหน้าเข้าหาเสา ใต้ธงมีคำกล่าวว่า เสียชีพอย่าเสียสัตย์ ริมขอบมีการจารึกอักษรบาลีและขอม ต่อมาในพ.ศ.2459 พื้นธงได้เปลี่ยนเป็นสีไตรรงค์ กลางธงมมีพระปรมาธิไธยย่อ รร

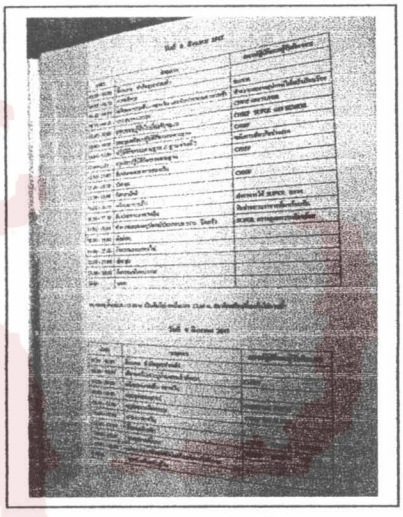
นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

กิจกรรม

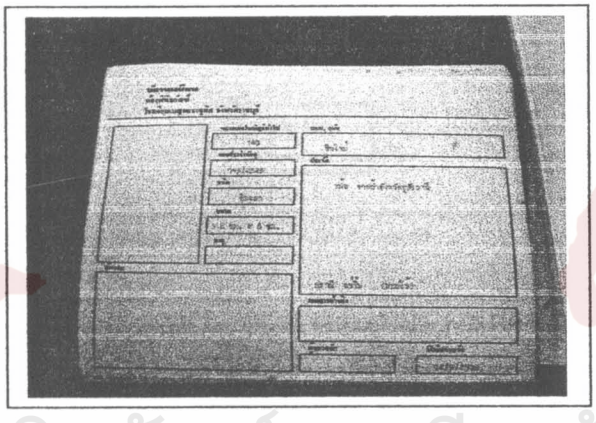

1) ค่าย AEC ของชมรมอนุรักษ์ศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อม ที่ดำเนินงานต่อเนื่องมากว่า 25 ปี

2) โครงการรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดี ปรัวัติศาสตร์และผลงานทางศิลปกรรม

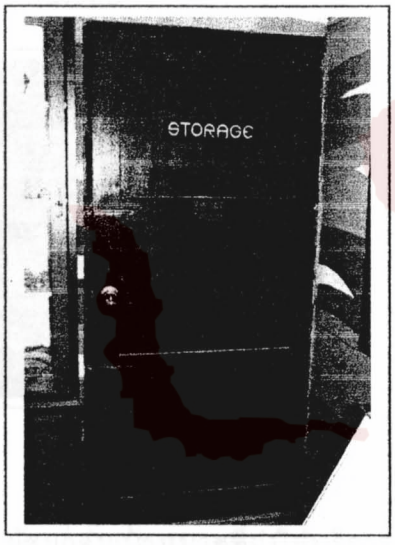
2.21.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

มี

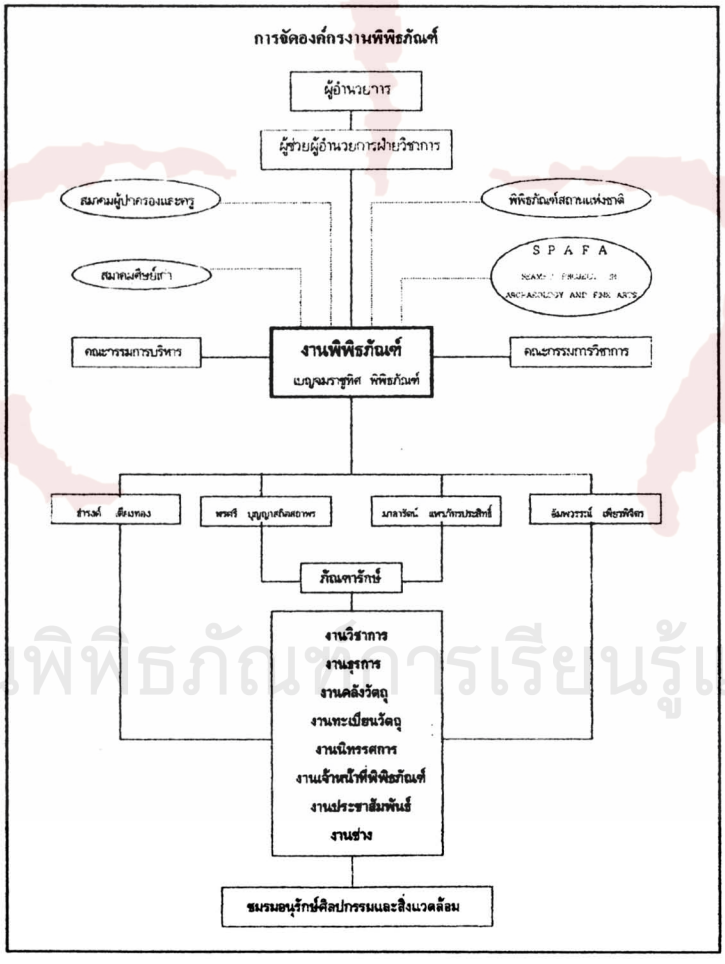
2.21.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

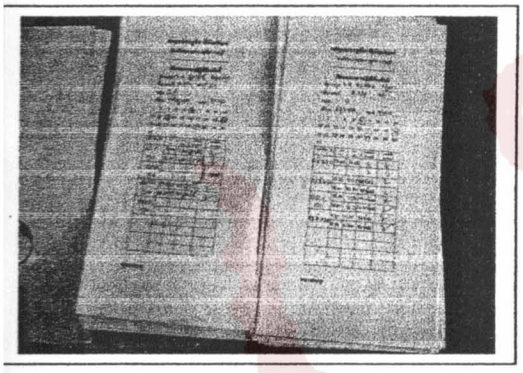
2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษาซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

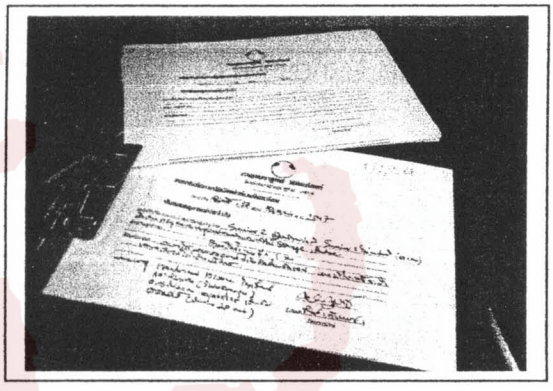
2.21.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

รวมทั้งนักเรียนในชมรมศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมก็มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบในพิพิธภัณฑ์อย่างเป็นระบบ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) นักวิชาการ

4) บุคคลทั่วไป

5) ศิลปิน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1) เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

1) สิ่งพิมพ์เผยแพร่ วารสารโรงเรียน

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์, โรงเรียน , ชุมชน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.21.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

บ้านคูบัว ทวารวดี, แหล่งเรียนรู้ก่อนประวัติศาสตร์ อ.สวนผึ้ง, อ.จอมบึง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.21.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร

2) การบริหารจัดการ

3) งบประมาณการ

2.21.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) พื้นที่จัดแสดงค่อนข้างจำกัด เนื่องจากพิพิธภัณฑ์มีวัตถุสะสมค่อนข้างมาก

จุดแข็ง

1) หัวหน้างานพิพิธภัณฑ์ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถจัดพิพิธภัณฑ์ให้เป็นต้นแบบ ตัวอย่าง โดยสามารถนำเรื่องราวที่หลากหลายมาปะติดปะต่อ โดยใช้มรกดกทางวัฒนธรรมเป็นทุน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สามารถสร้างกลยุทธ์ในการดึงผู้เข้าร่วมกิจกรรม ด้วยการสร้างโครงการที่เกิดประโยชน์ในหลายๆ ทาง

2.21.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

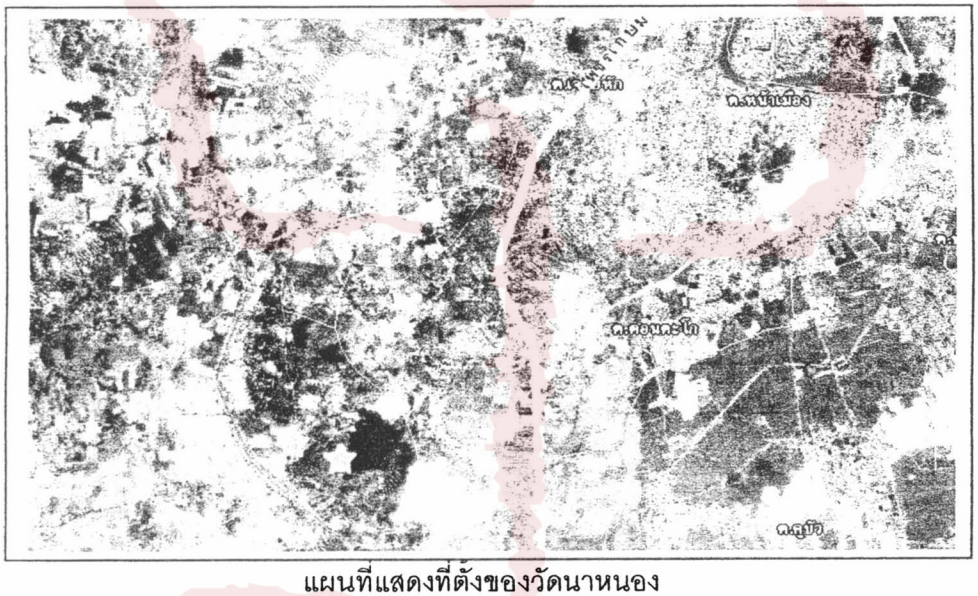
2.22 พิพิธภัณฑ์ไทยยวน วัดนาหนอง

2.22.1 ที่อยู่และการติดต่อ

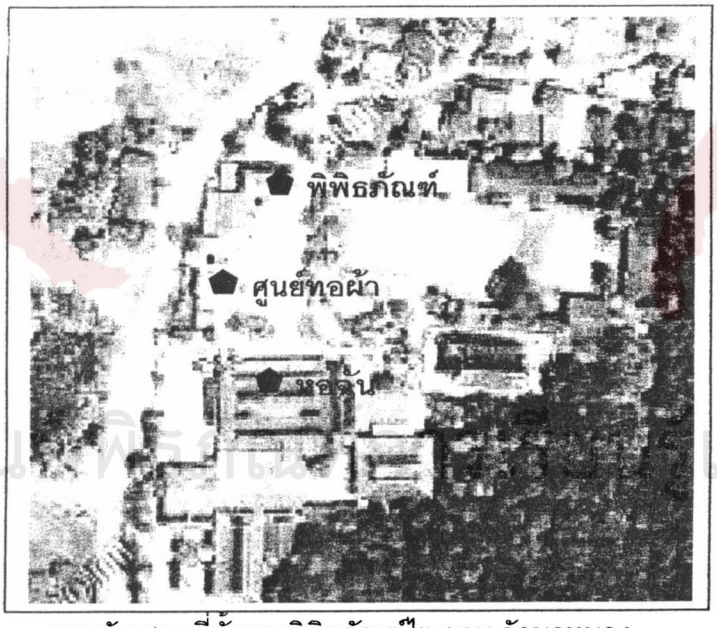
วัดนาหนอง ตำบลดอนแร่ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000

โทรศัพท์ 0-3220-7256 โทรสาร 0-3220-7222 ท่านเจ้าอาวาส 08-1705-0331

2.22.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดนาหนอง

แผนผังแสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ไท-ยวน วัดนาหนอง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.22.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ไท-ยวน วัดนาหนอง

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

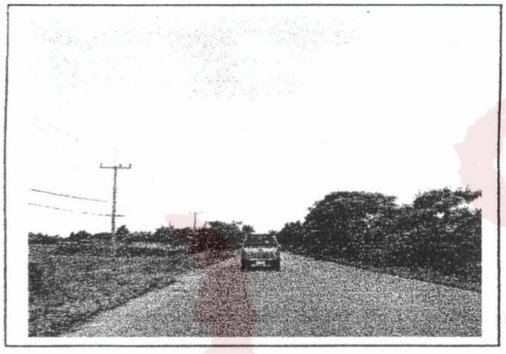

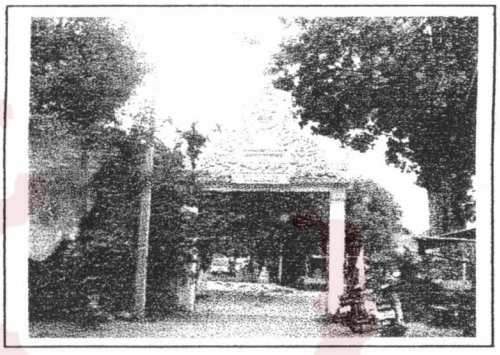
แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1

มีการจัดแสดงโดยนำโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและวิถีชีวิตท้องถิ่นของชาวไท-ยวนมาจัดแสดง โดยใช้พื้นที่ ชั้นที่ 1 ของพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงในตู้โชว์ วัตถุจัดแสดงประกอบด้วย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น จาน ชาม เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะ อาวุธ รวมทั้งงานหัตกรรมอื่นๆ เช่น การปักผ้าอย่างชาวยวน การทำหมอนขวาน

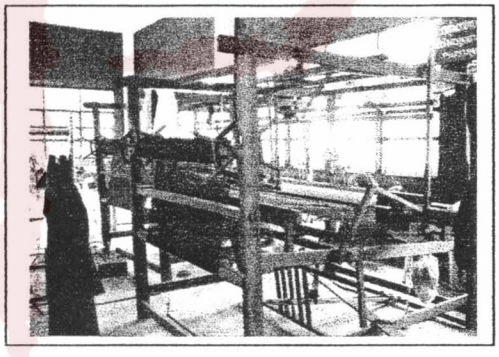
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพถนนจากสายหลัง วิ่งผ่านวัดอรุณรัตนคีรี

ภาพที่ 2 ทางเข้าวัดนาหนอง

ภาพที่ 3 วัดนาหนองได้รับการคัดเลือกให้เป็นวัดตัวอย่างในการจัดอุทยานการศึกษา

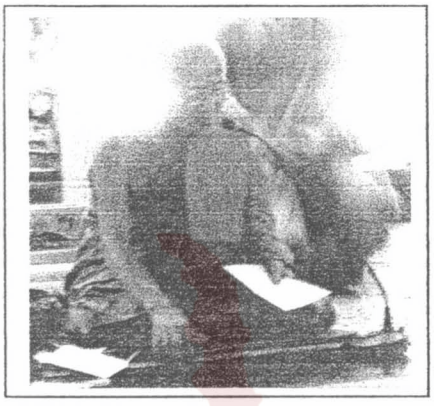
ภาพที่ 4-5 ศูนย์บูรณาการทางวัฒนธรรมฯ (ที่ทอผ้า)

ภาพที่ 6 ภาพพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทยยวนวัดนาหนอง

1	2
3	4
5	6

สถาบันวิทยบริการเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

2.22.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

พระครูสิริคณาภรณ์
เจ้าอาวาสวัดนาหนอง

2.22.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.22.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

2.22.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

เนื่องจากพื้นที่ในเขตหมู่ที่ 1 ตำบลดอนแร่ เป็นเขตที่มีประชากร กลุ่มชาติพันธุ์ไท-ยวน อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทางวัดจึงได้ร่วมมือกับสภาวัฒนธรรมจังหวัด เพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้น โดยในส่วนของอาคารได้สร้างขึ้นมาในปี พ.ศ. 2541 พร้อมกันนั้นจึงได้เกิดศูนย์บูรณาการสายใยวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มทอผ้าฝนศูนย์หัตกรรมทอผ่าพื้นบ้านนั้น ได้สร้างขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 แล้ว โดยดำเนินการในส่วนพิพิธภัณฑ์ของวัด ซึ่งวัตถุสะสมส่วนใหญ่มาจากของสะสมของวัด โดยมีการจัดแสดงโดยนำโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและวิถีชีวิตท้องถิ่นของชาวไท-ยวนมาจัดแสดง โดยใช้พื้นที่ ชั้นที่ 1 ของพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงในตู้โชว์ วัตถุจัดแสดงประกอบด้วย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น จาน ชาม เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะ อาวุธ รวมทั้งงานหัตกรรมอื่นๆ เช่น การปักผ้าอย่างชาวยวน การทำหมอนขวาน และสร้างศูนย์สารสนเทศ ห้องสมุดไว้เพื่อบริการการค้นหาปัจจุบัน เนื่องจากจำนวนพระภิกษุที่จำพรรษาอยู่ในวัดมีจำนวนมาก ทำให้อาคารหลังนี้ต้องเป็นที่รับรองพระภิกษุด้วยเช่นกัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.22.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

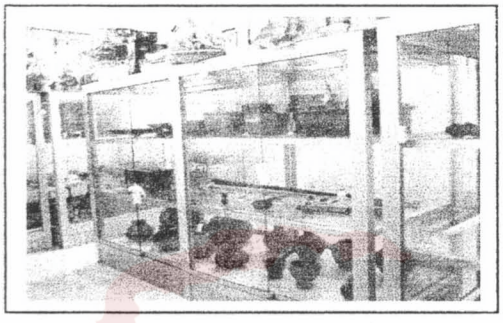
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) วิถีชีวิตของชาวไท-ยวน

แนวคิดของนิทรรศการ

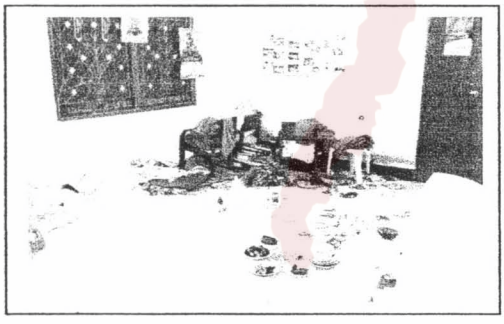
จัดแสดง โดยใช้พื้นที่ ชั้นที่ 1 ของพิพิธภัณฑ์ ด้วยการนำวัตถุทั้งหมดมาจัดแสดงในตู้โชว์ วัตถุจัดแสดงประกอบด้วย เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น จาน ชาม เครื่องปั้นดินเผา ภาชนะ อาวุธ รวมทั้งงานหัตกรรมอื่นๆ เช่น การปักผ้าอย่างชาวยวน การทำหมอนขวาน เพื่อให้ผู้เข้าชม ทำความเข้าใจวิถีชีวิตผ่านวัตถุจัดแสดงเหล่านั้น

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

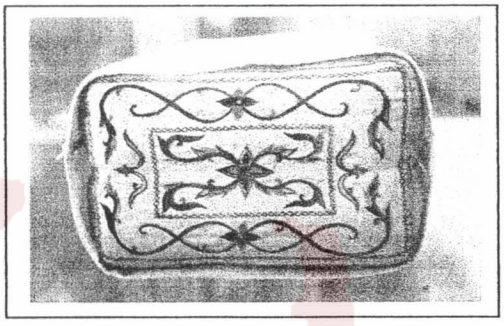
ภาพที่ 1-2 วัตถุจัดแสดงถูกบรรจุไว้ตู้

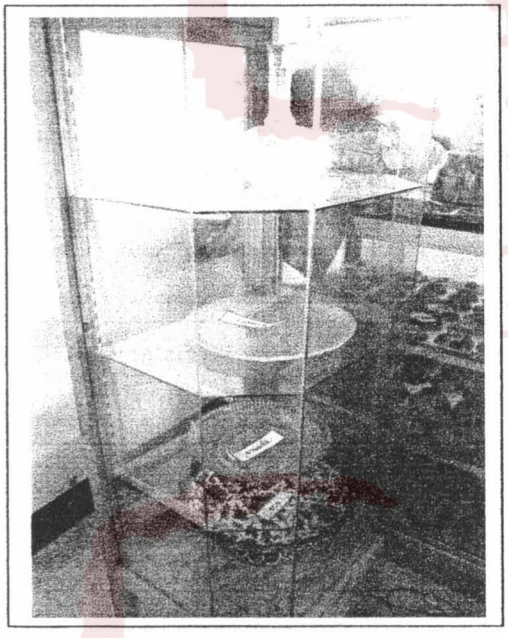
ภาพที่ 3-4 เนื่องจากจำนวนพระภิกษุที่จำพรรษาอยู่ในวัดมีจำนวนมาก ทำให้อาคารหลังนี้ ต้องเป็นที่รับรองพระภิกษุด้วยเช่นกัน

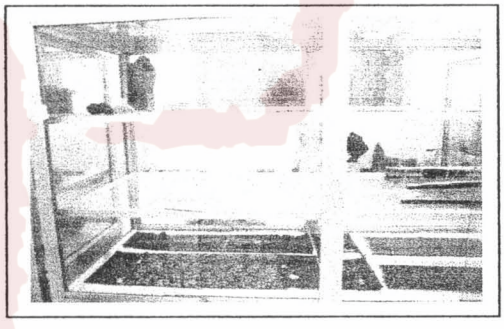
1	2
3	4

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

1	2
3	4
	6

ภาพที่ 1 เครื่องปั้นดินเผา, อาวุธ, ภาชนะ

ภาพที่ 2 งานหัตถกรรม

ภาพที่ 3 เครื่องแก้ว

ภาพที่ 4 คัมภีร์, เอกสารโบราณ

ภาพที่ 5 สำริด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ไม่มี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.22.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มี

2.22.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

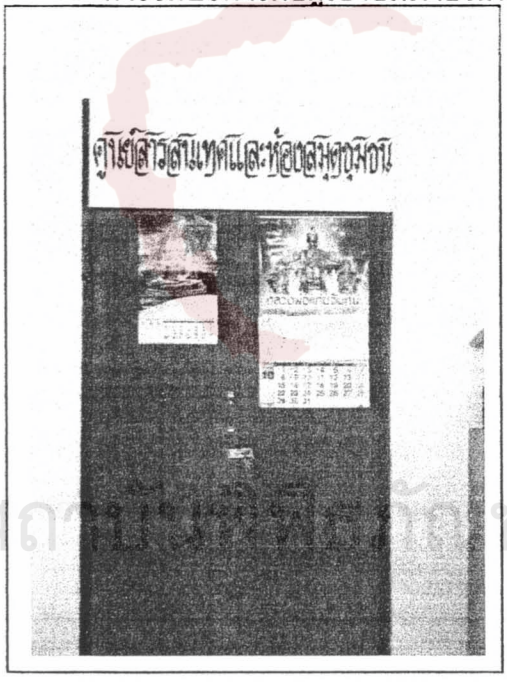
1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

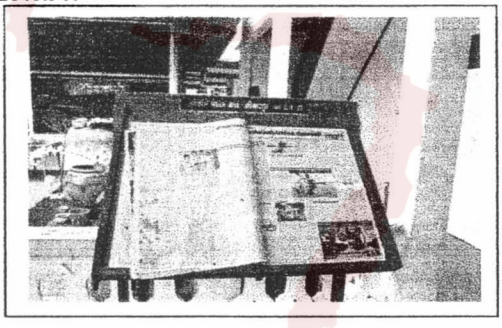
2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.22.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

อยู่ในความดูแลของวัด

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

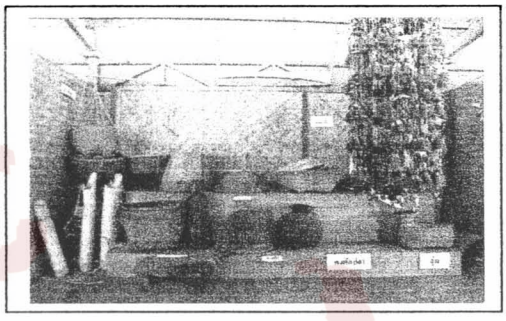
1	2

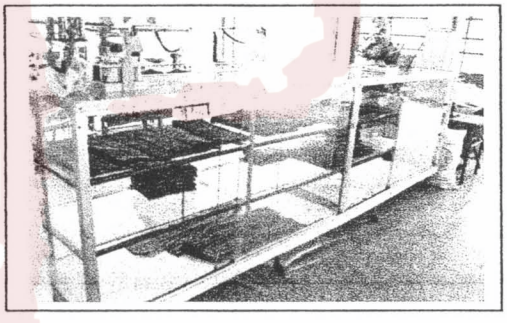
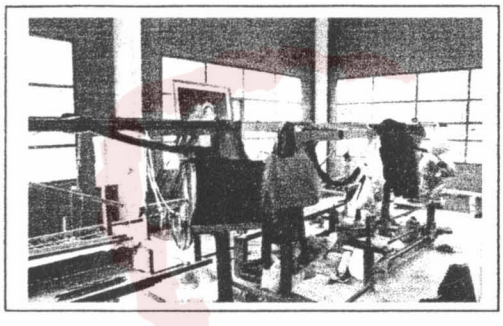
ภาพที่ 1 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ภาพที่ 2 ที่อ่านหนังสือพิมพ์หมู่บ้าน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ศูนย์วิทยทรัพยากรการเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1-2 สามารถเข้าชมศูนย์บูรณาการทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 3 -6 ศูนย์หัตกรรมพื้นบ้าน ชมการสาธิตและเลือกซื้อผลิตภัณฑ์

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.22.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วัดอรุณรัตนคีรี

2.22.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงานล้ำมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะทาง รวมทั้งไม่มีการประชาสัมพันธ์ในการรับรู้ข่าวสาร

2.22.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) พื้นที่การจัดแสดงต้องเปลี่ยนไปเป็นที่จำพรรษาของภิกษุ ทำให้รบกวนการเปิดพิพิธภัณฑ์

จุดแข็ง

1)มีศูนย์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหลายรูปแบบ รวมทั้งเจ้าอาวาส องค์ปัจจุบันเป็นจังหวัดราชบุรี ทำให้มีลูกศิษย์ลูกหามาก จึงเป็นผลพลอยได้ที่ทำให้มีคนเข้ามาดูนิทรรศการอย่างต่อเนื่อง

2.22.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.23 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง (Wat Muang Folk Museum)

2.23.1 ที่อยู่และการติดต่อ

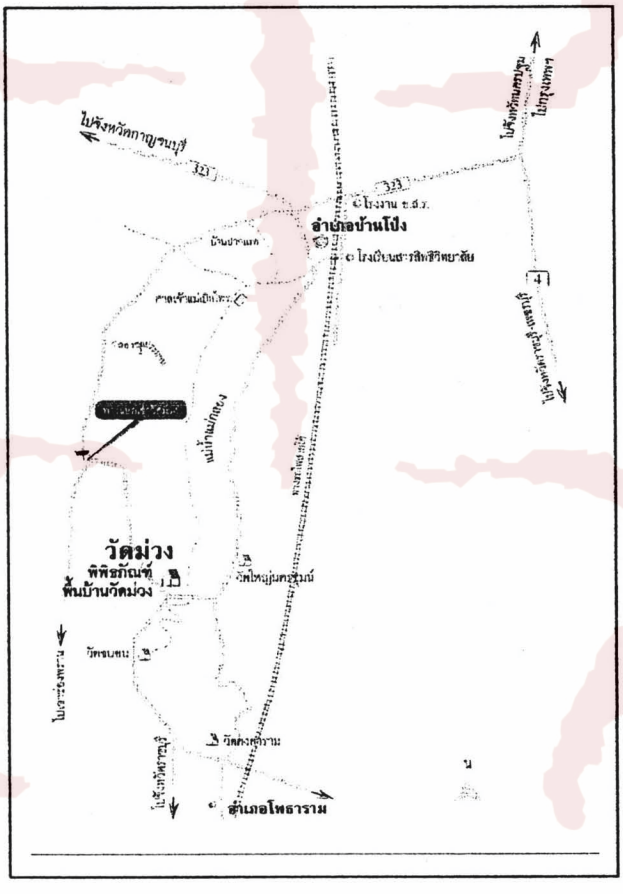
พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านม่วง อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี

รหัสไปรษณีย์ 70110 โทรศัพท์ 0-3237-2548 08-6004-0786

Website: http://www.monstudies.org/wat.php

2.23.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

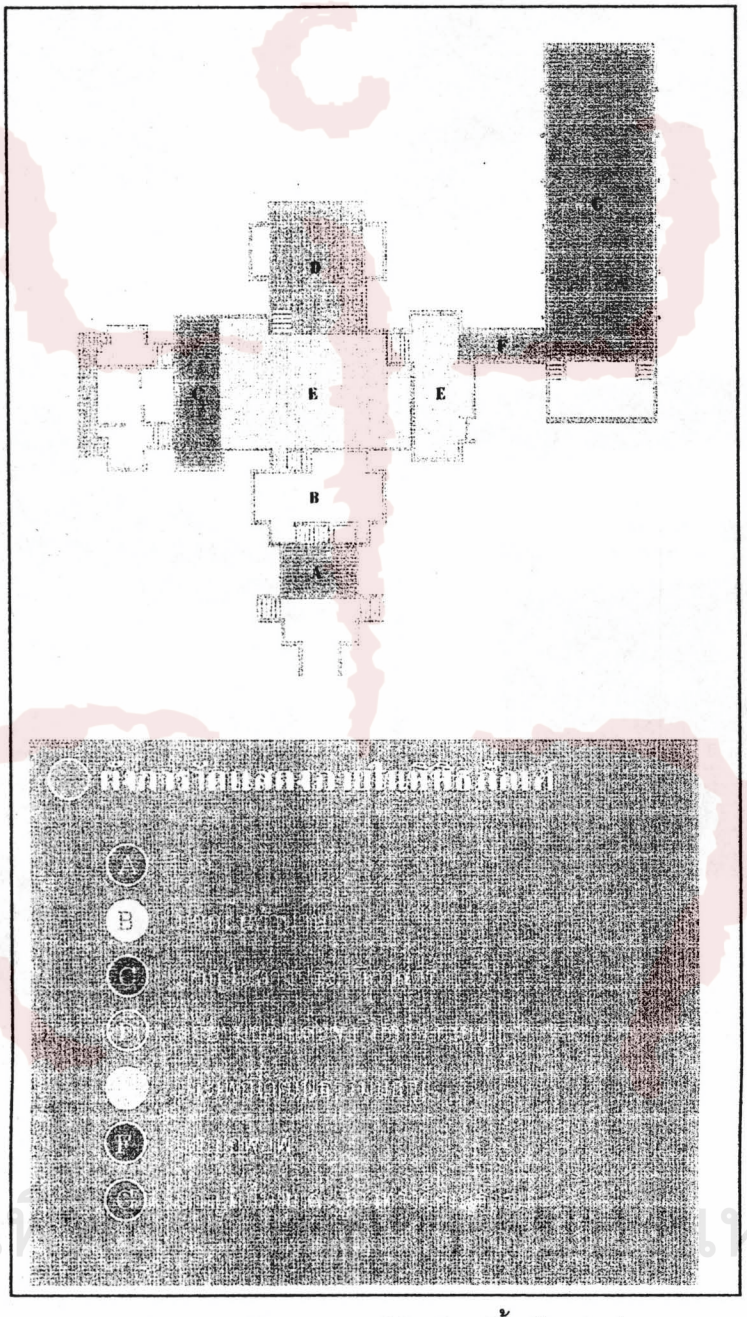

แผนผังแสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

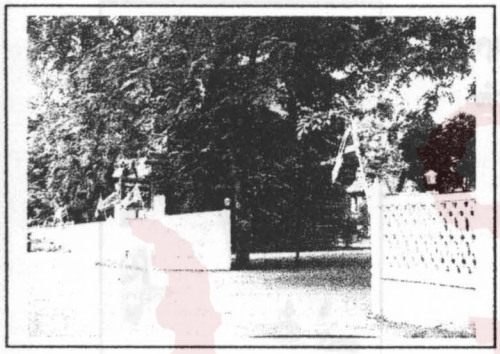
2.23.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

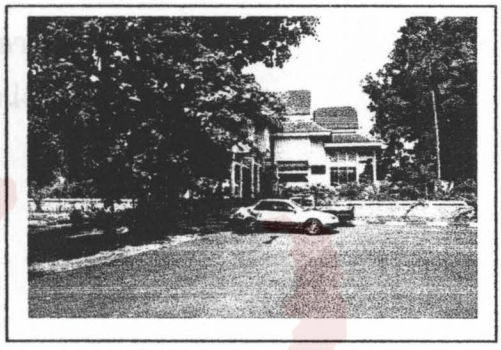
มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น (เป็นพื้นที่ลดหลั่นตามแบบสถาปัตยกรรม)

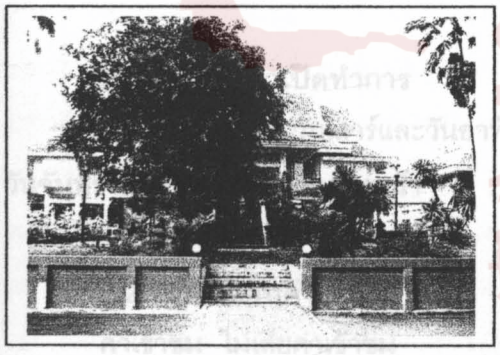

แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ทางเข้าวัดม่วง

ภาพที่ 2 ที่จอดรถ

ภาพที่ 3 อาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 4 ศูนย์มอญศึกษาซึ่งอยู่ติดกับอาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 5 จุดประชาสัมพันธ์และบริการข้อมูล

1	2
3	4
5	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.23.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

คุณสอางค์ พรหมอินทร์
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้าน

2.23.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ ตั้งแต่เวลา 8.30-16.30 น. หากสนใจเข้าชมในวันจันทร์-ศุกร์ สามารถติดต่อล่วงหน้า

2.23.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

บริการอื่นๆ หากเดินทางเป็นหมู่คณะตั้งแต่ 10 ท่านขึ้นไป สามารถจัดบริการอาหารพื้นบ้านแบบชาวมอญ อาทิ แกงบอน น้ำปลายำ แกงมะตาด หรือปลากริมผือก (ราคาเป็นกันเอง) โดยติดต่อล่วงหน้าที่ผู้ใหญ่สอางค์ พรหมอินทร์ได้

2.23.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

วัดม่วงเป็นวัดเก่าแก่มีความสำคัญแห่งหนึ่งในชุมชนบ้านม่วง ตั้งอยู่ริมน้ำแม่กลองฝั่งตะวันตก มีประวัติบอกไว้ในคัมภีร์ใบลานเขียนด้วยอักษรมอญว่ามีอายุอยู่ในสมัยปลายกรุงศรีอยุธยาไม่น้อยกว่า 300 ปีมาแล้ว ชุมชนบ้านม่วง และบริเวณ 2 ฝั่งลุ่มน้ำแม่กลองมีประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายมอญ ที่อยู่ร่วมกับกลุ่มชนอื่นๆ เช่น ไทย จีน ลาว ยวน (โยนก) เขมร และกะเหรี่ยง ด้วยความสงบสุขมาเป็นเวลาช้านาน และยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมท้องถิ่นได้อย่างน่าชื่นชม ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่กระทบสังคมวัฒนธรรมของชาวบ้านที่ยังสืบทอดประเพณีของสังคมชาวนาอยู่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ความที่บ้านม่วงเป็นชุมชนมอญที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังคงมีวิถีชีวิตผูกพันอยู่กับประเพณีและความเชื่อดั้งเดิม ประกอบกับความเอื้ออารีมีน้ำใจของชาวบ้านและผู้นำชุมชน นับแต่เจ้าอาวาส กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งหลาย ทำให้หมู่บ้านนี้ได้ต้อนรับนักศึกษา และผู้ที่สนใจเรื่องราวเกี่ยวกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวบ้านม่วง จนกลายเป็นสถานศึกษาในการทำงานภาคสนาม ทั้งในด้านภาษาศาสตร์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ในหมู่นักวิชาการและนักศึกษาตลอดจนผู้สนใจทั้งหลาย ทั้งจากสถาบันการศึกษาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อย่างต่อเนื่อง

ความสนใจของนักวิชาการที่มีต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ขนบธรรมเนียม ประเพณีของชาวบ้านม่วง ช่วยเสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของบรรพบุรุษและวัฒนธรรมของชาวบ้านม่วง ซึ่งเห็นได้จากการที่เจ้าอาวาสองค์ปัจจุบัน คือ พระครูวรธรรมพิทักษ์ หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า อาจารย์ลม (ลม คชเสนีย์) และชาวบ้านทั้งหลายได้พยายามเก็บรวบรวมสิ่งของที่สะท้อนถึงความเป็นมา และขนบประเพณีของชุมชนมาอย่างสม่ำเสมอ เช่น คัมภีร์และผ้าห่อใบลานจำนวนหลายพันชิ้น เครื่องมือเครื่องใช้ ศิลปวัตถุที่พบในเขตลุ่มน้ำแม่กลอง เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายและเครื่องใช้ในการประกอบอาหารการกิน ที่สะท้อนวิถีชีวิตในอดีตที่ผูกพันกับประเพณี ความเชื่อ และการทำมาหากินของชีวิตชาวนา

คุณค่าของวิถีชีวิตในอดีตที่ยังมีร่องรอยอยู่ จุดประกายให้เกิดความคิดจัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขึ้น โดยความร่วมมือของวัดม่วงและชาวบ้านบ้านม่วงกับมหาวิทยาลัยศิลปากร ที่หวังจะให้เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากบรรดาศิลปวัตถุ คัมภีร์ใบลาน รวมทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ที่จัดแสดงไว้ในพิพิธภัณฑ์ ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงมรดกของท้องถิ่น ที่ควรมีการรักษาสืบเนื่องต่อไป

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง จะเน้นความเรียบง่าย แต่มีความหมายต่อการศึกษาประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมท้องถิ่นของชุมชน เนื่องจากชาวบ้านจะต้องเป็นผู้ดูแลสืบทอด และรักษาพิพิธภัณฑ์แห่งนี้ด้วยตนเองต่อไป ภาคมานุษยวิทยา คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากรมีความเชื่อมั่นว่า การสร้างจิตสำนึกของคนในท้องถิ่น โดยให้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ และศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่นของตน จะเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติให้คงอยู่ตลอดไป พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วงได้เปิดดำเนินการตั้งแต่ วันศุกร์ที่ 26 กุมภาพันธ์ 2536

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ทั้งนี้บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ได้เป็นแม่งานหลักในการระดมทุนเพื่อจัดกฐินสามัคคี สมทบทุนจัดพิพิธภัณฑ์ฯ และสนับสนุนศูนย์มอญศึกษา ในวันอาทิตย์ที่ 19 ตุลาคม 2546 ได้เงินทั้งสิ้น 1,017,171.99 บาท และได้ดำเนินการแล้วเสร็จในเดือนตุลาคม 2547

2.23.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) วิถีชีวิตของ ของชาวไทยรามัญ
2) กลุ่มชนเผ่าของชาวไทยรามัญ
3) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวเมืองอุบลราชธานีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน
4) ภูมิปัญญา

แนวคิดของนิทรรศการ

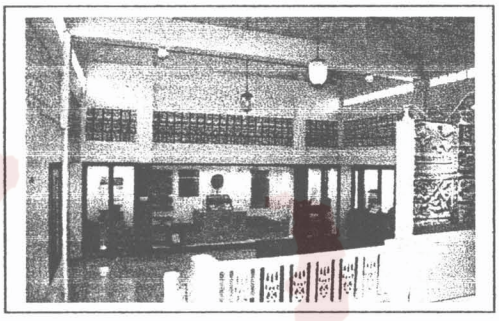
นิทรรศการแบ่ง บรรยายไป

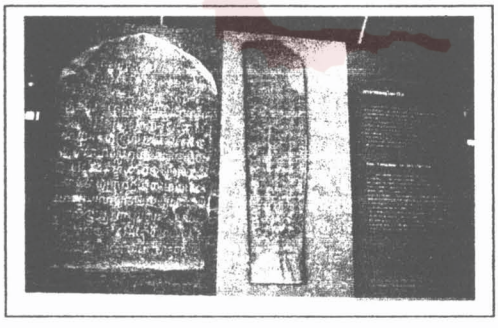
1) มอญในตำนาน ความเป็นมาของชนชาติมอญตามคำกล่าวต่างๆ
2) มอญในทางประวัติศาสตร์ นำเสนอเรื่องราวในของมอญในสัมยต่างๆ เช่น ยุครามัญประเทศ มอญยุคผู้ชนะสิบทิศ
3) ภาษามอญและจารึกมอญ ในบรรดาจารึกทั้งบนแผ่นศิลาและแผ่นโลหะ ในประเทศไทยและพม่า ภาษามอญนับเป็นภาษาเก่าแก่ที่ใช้ทั้งในเมืองและรัฐ เพราะเป็นทั้งภาษาศักดิ์สิทธิ์ ภาษาราชการและเป็นภาษากลางที่ชี้สื่อสาร
4) ประเพณีวัฒนธรรมมอญ
5) มอญอพยพ เส้นทางการอพยพของชาวมอญ โดยแสดงระลอกของการอพยพ สำคัญ 9 ครั้ง ตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา (6) สมัยธนบุรี (1) และสมัยรัตนโกสินทร์ (2) ซึ่งการอพยพทั้ง 9 ครั้งนี้ทำให้ประชากรชาวมอญเป็นประชากรส่วนสำคัญของประเทศไทย
6) มอญในไทยและผู้นำทางวัฒนธรรม

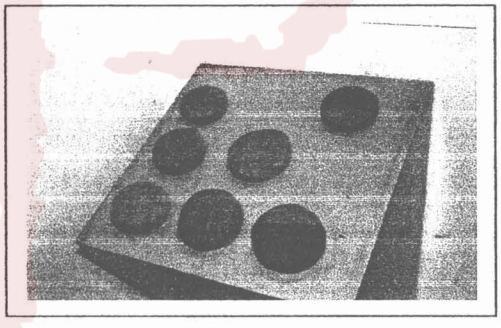
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

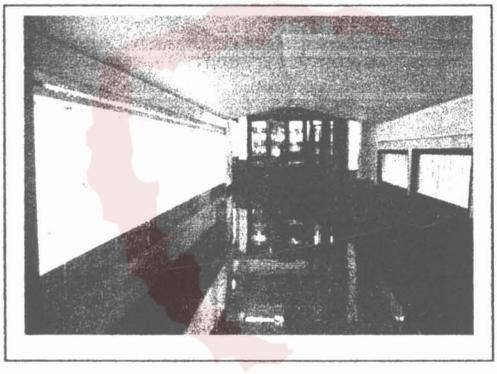
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 มอญในตำนาน

ภาพที่ 2 มอญในทางประวัติศาสตร์

ภาพที่ 3 ภาษามอญและจารึกมอญ

ภาพที่ 4 ประเพณีวัฒนธรรมชาวมอญ

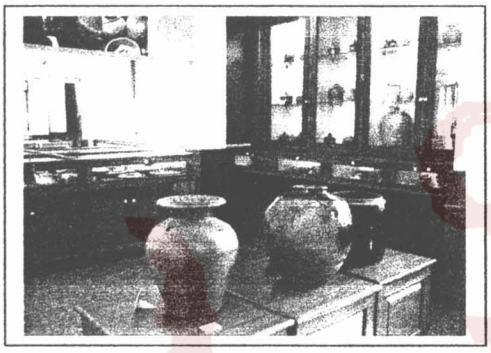
ภาพที่ 5 มอญอพยพ

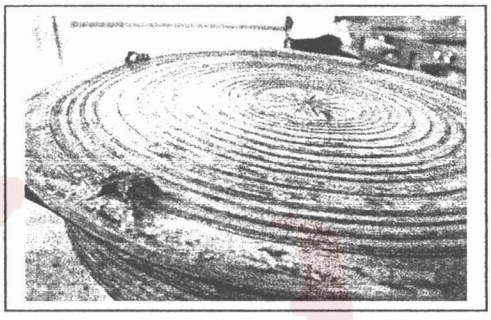
ภาพที่ 6 มอญในไทยและผู้นำทางวัฒนธรรม

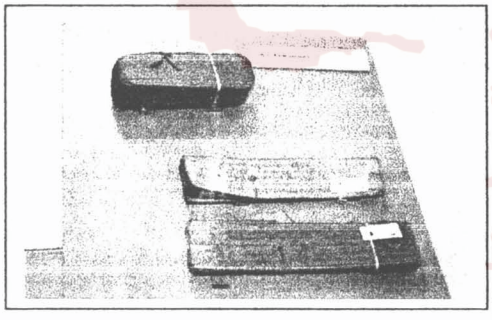
1	2
3	4
5	6

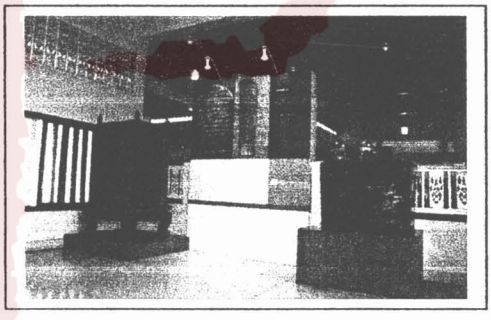
สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 เครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 2 โบราณวัตถุ

ภาพที่ 3 เอกสารโบราณ

ภาพที่ 4 เครื่องไม้

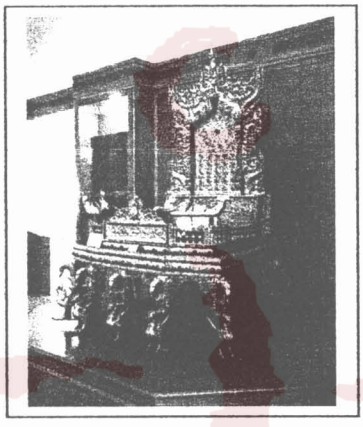
ภาพที่ 5 เครื่องใช้ในการศาสนา อาวุธ

ภาพที่ 6 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

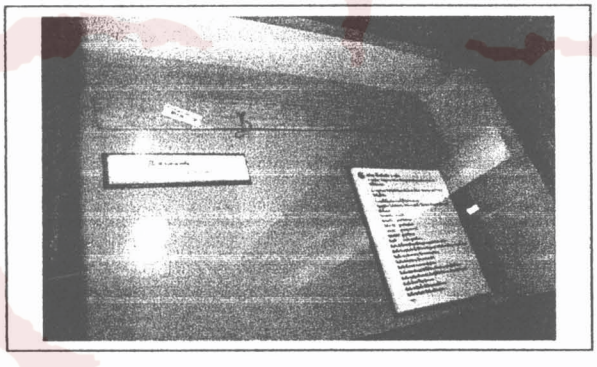
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ธรรมาสน์วัดม่วง

ประเภท เครื่องใช้ในศาสนา **กำหนดอายุ**

คำบรรยาย ธรรมาสน์แบบมอญ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการนับถือ และกหารปฏิบัติของคนมอญ ที่เคร่งครัดในศาสนา

ชื่อวัตถุ คัมภีร์ทายฝัน

ประเภท เอกสารโบราณ **กำหนดอายุ** -

คำบรรยาย ทำนายประเภทฝัน โดยแบ่งเป็นลักษณะต่างๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) สำคัญทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา มาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา วันเข้าพรรษา ทำบุญตักบาตร เย็น 19.00 น. จัดให้มีการเวียนเทียน
2) เดือน 3 กลางเดือน ขึ้น 15 ค่ำ ประเพณีจองโอะห์ต่าน
3) เดือน 5 วันที่ 13 เมษายน สงกรานต์ ส่งข้าวแช่ แห่ปลา
4) เดือน 8 เข้าพรรษาพระสงฆ์ออกบิณฑบาต ตามชายคาของชาวบ้านทุกหลังคาเรือน
5) วันที่ 12 สิงหาคม และวันที่ 5ธันวาคมของทุกปี ทำบุญไม่ได้ขาด
6) เดือน 10 วันพระขึ้น 15 ค่ำ ตักบาตรน้ำผึ้ง (ขณะนี้เปลี่ยนเป็นน้ำตาลทราย)
7) เดือน 11 ออกพรรษา ชาวบ้านกวนกระยาสารท เกือบทุกวัน
8) เดือน 12 ลอยกระทงต่างกับที่อื่น กระทงเป็นกระดาษ เรียกกระทงสายเดียวในประเทศ

2.23.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มี

2.23.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ
2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.23.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

คณะกรรมการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

ประธานกรรมการ	พระครูวรธรรมพิทักษ์
รองประธานกรรมการ	ศาตราจารย์คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ
กรรมการ	รองศาสตราจารย์ ศรีศักร วัลลิโภดม
	รองศาสตราจารย์ปรานี วงษ์เทศ
	นางกชภรณ์ ตราโมท

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

นายบุญธรรม เครือเครือ นายทิม มั่นจีน นายจวน เครือวิชฌจารย์ นายดาว แท่นเครือ นางเป้า ดอกสร้อย นางเทิ้ม คำเอก นางมนัส เสาว์ทองหยุ่น นายยรรยงค์ เสลานนท์ นายสวัสดิ์ เจิมเครือ นางสาววรรณา เสลานนท์นายแดง ทองอุ่น นางสาวจิตต์อารีย์ กระเครือ นางสาวอัมพร ไตรชมพู นรินท์ นางสาวรสุจิตรา ระวังงาน นางสอางค์ พรหมอินทร์ ตัวแทนจากโรงเรียนวัดม่วง,ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านม่วง มูลนิธิเล็ก-ประไพ วิริยะพันธุ์

เลขานุการ นางสาวกุลศิริ อรุณภาคย์ นางสาวปรารถนา จันทรุพันธุ์ และนายเอกรินทร์ พึ่งประชา นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอีก 3 คน คือ เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย 1 คน เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด 1 คน เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเปิด-ปิดพิพิธภัณฑ์ 1คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

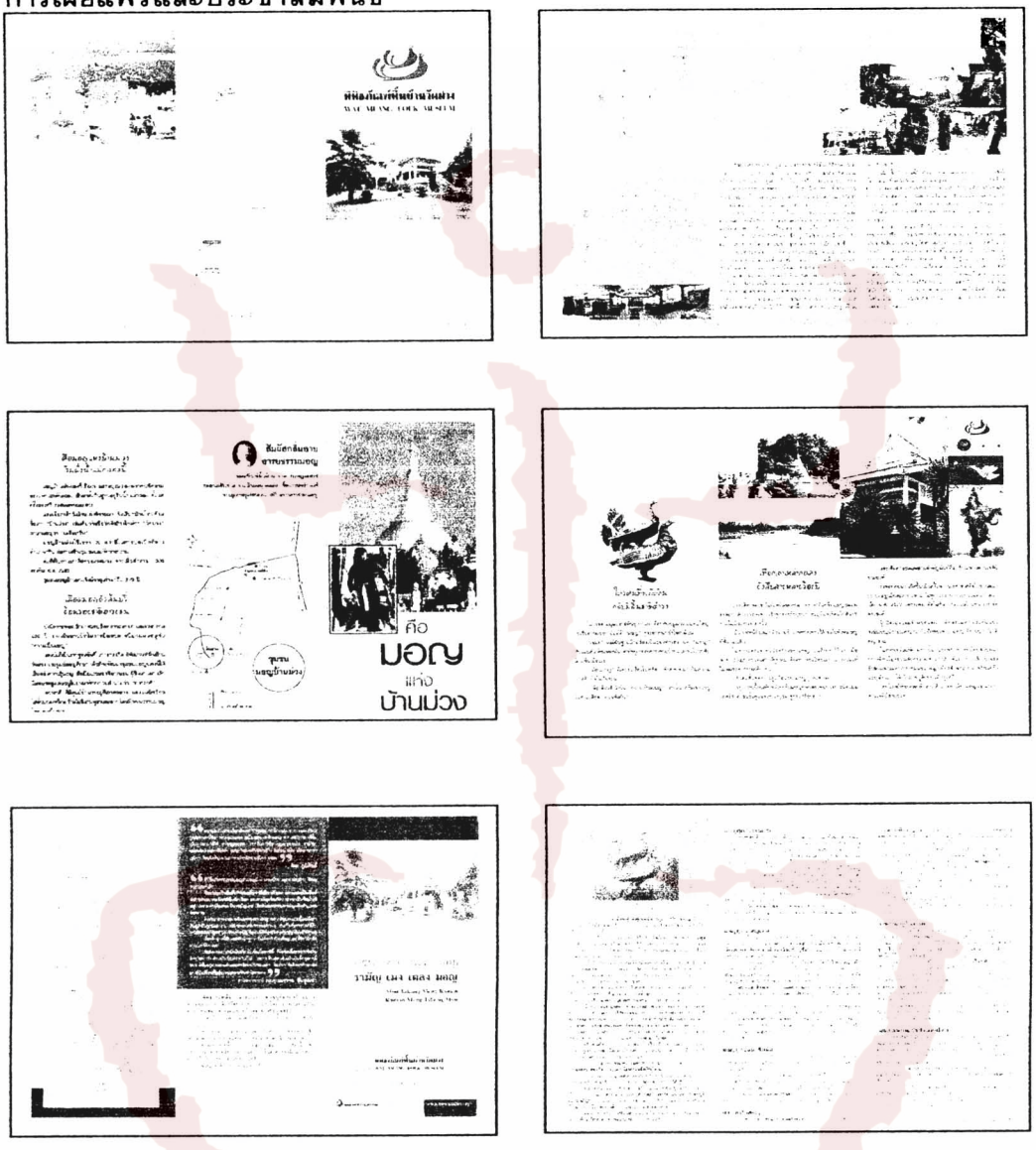
1) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3) นักท่องเที่ยวในประเทศ
4) บุคคลทั่วไป
5) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย
2 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
3 การบรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้
4 กิจกรรม/ การแสดงทางวัฒนธรรม
5 ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1-6 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย

นอกจากนี้ ยังมี 1) สิ่งพิมพ์เผยแพร่ 2) การประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์
3) การประชาสัมพันธ์สื่อ 4) การออกชุมชน

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.23.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วัดเขาช่องพราน

วัดขนอน

2.23.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

-

2.23.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

-

จุดแข็ง

1) มีความน่าสนใจ เนื่องจากลุ่มมอญวัดม่วงนี้เป็นกลุ่มใหญ่ทำให้มีสถาบันการศึกษาต่างๆ เข้ามาศึกษา ค้นคว้า และวิจัย โดยสามารถทำงานร่วมกับศูนย์มฮญศึกษา

2) มีผู้ให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านวิชาการและงบประมาณ

2.23.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.24 ภโวทัยพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาพื้นบ้าน (Pavothai Museum and Resort)

2.24.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ภโวทัยรีสอร์ท

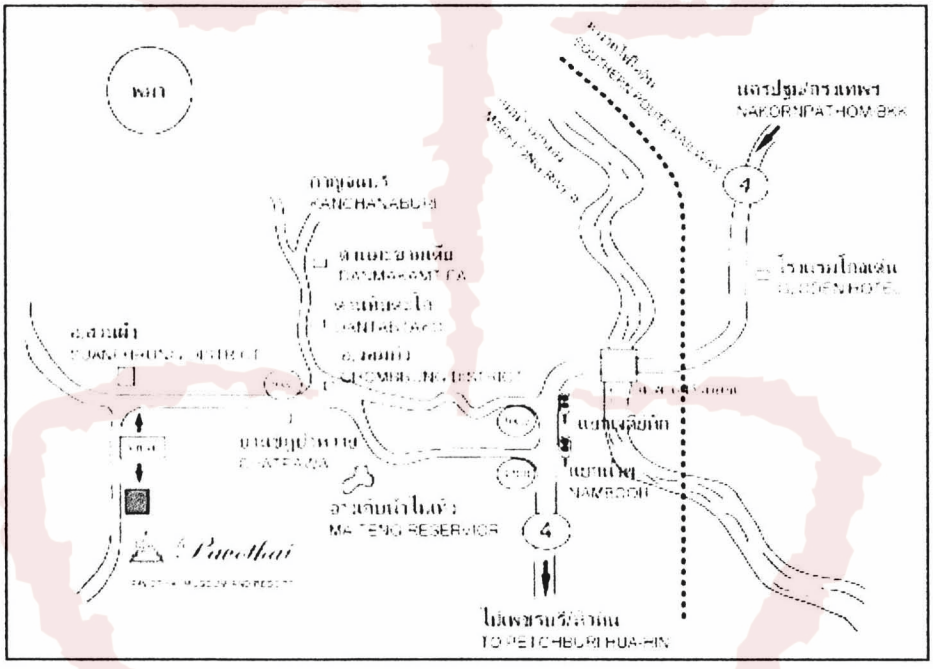
เลขที่ 94 หมู่ที่ 1 ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง

จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70180

โทรศัพท์ 0-3222-1186 0-3232-2035 08-6171-8400

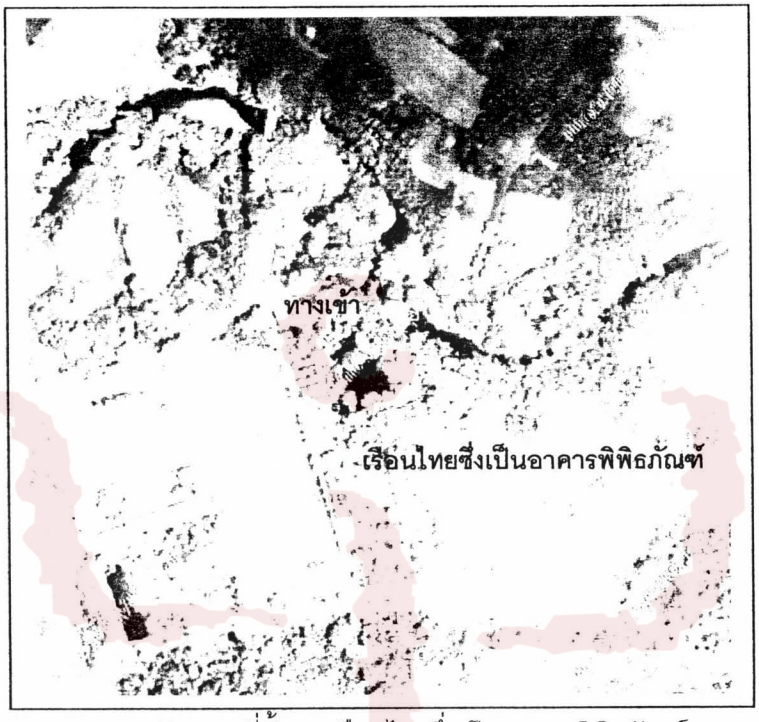
Website: http://www.pavothai.com/

2.24.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่ภโวทัยรีสอร์ท

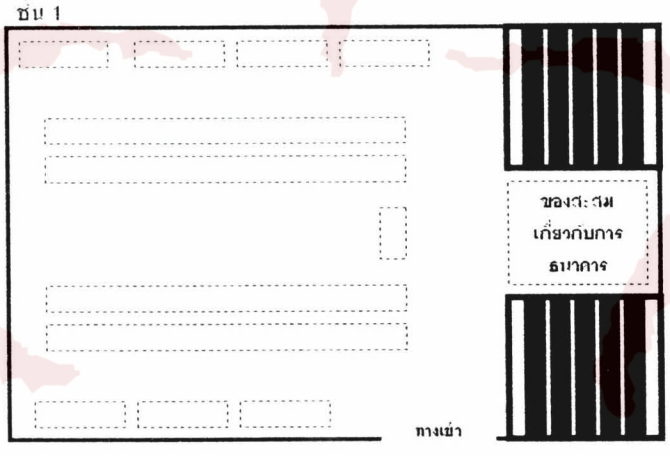
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังแสดงที่ตั้งของเรือนไทยซึ่งเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์

2.24.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 2 ชั้น

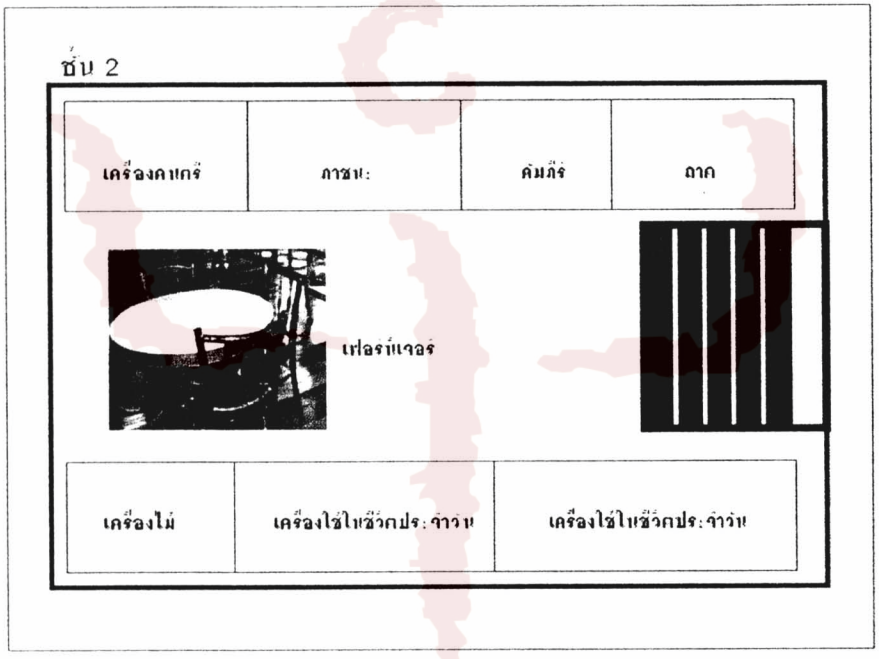

แผนผังอาคารจัดแสดงของภโวทัยพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ 1

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

------- คือตู้จัดแสดง

*เนื่องด้วยพิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีโบราณวัตถุล้ำค่าจัดแสดงเป็นจำนวนมาก จึงไม่ขอระบุการจัดแสดงที่ชัดเจน

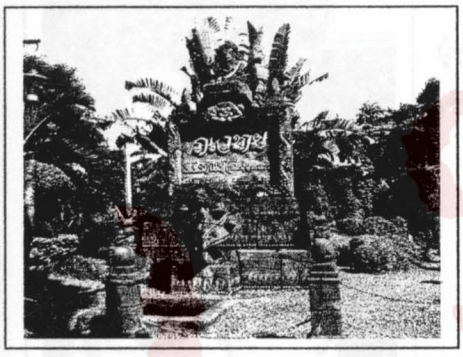
แผนผังอาคารจัดแสดงของภโวทัยพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ 2

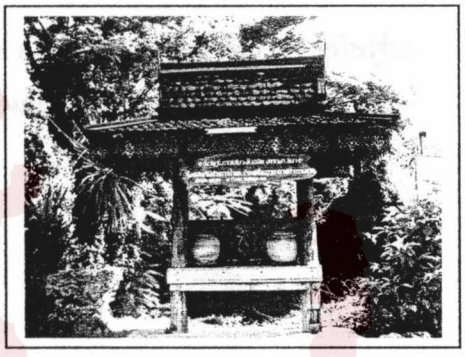
อาคารจัดแสดงของภโวทัยพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ 1 ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ คือ พระพุทธรูป พระเครื่อง เครื่องประดับ เครื่องกระเบื้อง เครื่องแก้ว ถาด รวมทั้ง ของสะสมเกี่ยวกับงานธนาคาร

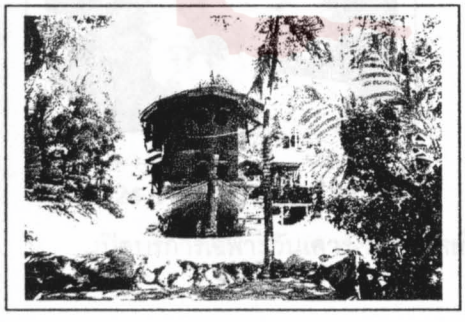
อาคารจัดแสดงของภโวทัยพิพิธภัณฑ์ ชั้นที่ 1 ประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ คือ เครื่องเรือน เครื่องคนตรี ภาชนะ คัมถีร์ ถาด เครื่องไม้ เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

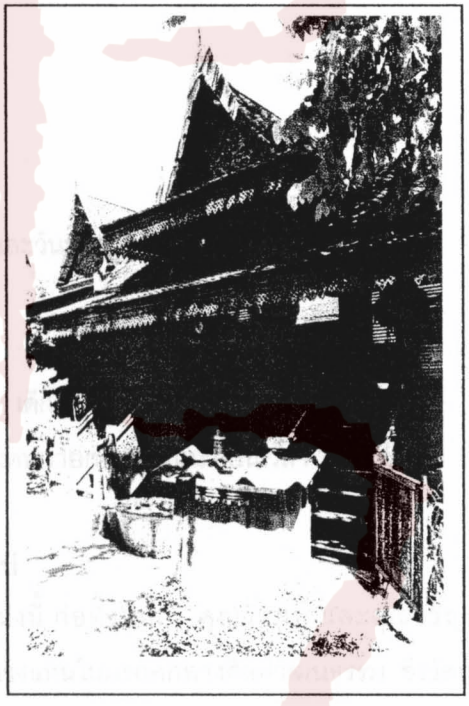
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพด้านหน้าทางเข้าภโวทัยรีสอร์ท

ภาพที่ 2 บรรยากาศในภโวทัยรีสอร์ท

ภาพที่ 3 บ้านพักซึ่งดัดแปลงมาจากเรือ

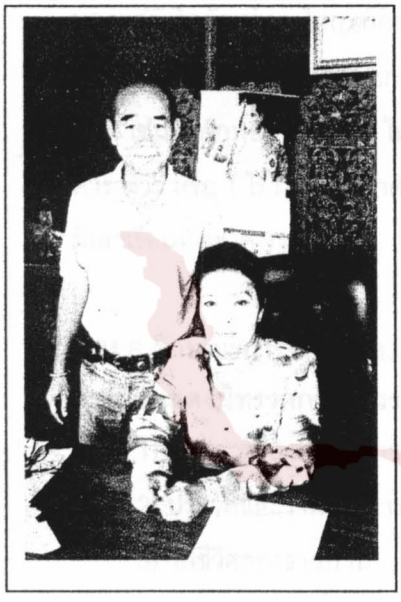
ภาพที่ 4 เรือนศิริสุนทร เรือนไทยหมู่อีกหลังหนึ่งซึ่งเปิดให้เข้าชม

ภาพที่ 5 ด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.24.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: คุณวัลภพ และคุณขวัญจิรา อุมัษเฐียร
เจ้าของภโวทัย รีสอร์ท

2.24.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการเฉพาะวันเสาร์-วันอาทิตย์ และวันหยุด เวลา 08.00 น.-17.00 น.

2.24.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม เสียค่าเข้าชม ผู้ใหญ่ 20 บาท เด็ก 10 บาท ชาวต่างชาติ 50 บาท
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.24.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ ก่อตั้งโดย คุณวัลภพ และคุณขวัญจิรา อุมัษเฐียร เป็นเป็นบุคคลที่สนใจและหวงแหนในมรกดกทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งวัตถุ จัดแสดงทั้งหมด เป็นโบราณวัตถุที่ได้มาจากการสะสม และเป็นมรดกตกทอดของ คุณวัลภพ อุมัษเฐียร ซึ่งเป็นลูกชายของคหบดีในจังหวัดราชบุรี พิพิธภัณฑ์ภโวทัยเป็นแหล่งที่เป็นศูนย์รวมการจัดแสดงเครื่องมือ เครื่องใช้ในสมัยโบราณที่ไม่สามารถที่จะประมาณค่าได้ ของเก่าแก่มาก มาย มีทั้งของเก่าสมัยคุณปู่ ภูมิปัญญาพื้นบ้านที่ภโวทัย บริเวณพื้นที่โดยรอบถูกจัดแสดงตกแต่งเป็นสวนหย่อมกลางป่าแต่กลมกลืนและร่มรื่น โดดเด่นด้วยเรือนไทยขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นเรือนพิพิธภัณฑ์ที่เก็บรวบรวมของเครื่องใช้ต่างๆ ต่างยุคต่างสมัยกัน เรือนพิพิธภัณฑ์สร้างจากไม้เก่า และข้าวของ เครื่องใช้ต่างๆที่เก็บมานับตั้งแต่สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น และ ของใช้ของตะวันตกที่เข้ามาเมืองไทยในสมัยโบราณ และที่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

มี มากก็เห็นจะเป็นของจำพวกกระเบื้องเคลือบของเมืองจีน พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มีพื้นที่กว้างมากแค่พิพิธภัณฑ์หลังใหญ่ ก็กินพื้นที่ประมาณ 1 ไร่เศษ และบริเวณนอกอาคารเรือน ไม้ก็เต็มไปด้วยพันธุ์ไม้ประดับมากมาย **เรือนทรงไทยหลังใหญ่** สร้างด้วยไม้เนื้อแข็งหลายชนิด เช่นไม้สักทอง ไม้มะค่า ไม้ประดู่ และไม้แดง ขนาดความกว้างยาวประมาณ 400 ตารางวา หรือ 1 ไร่ มี 2 ชั้น ฝาตัวอาคารเป็นไม้เข้าลิ้นแบบฝาโบราณที่เรียกว่าฝาประกน มีเสาเรือนทั้งหมด 94 ต้น

2.24.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล บิดาของเจ้าของซึ่งเป็นคหบดีของจังหวัดราชบุรี

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ศิลปะ

3) วิถีชีวิตของชาวบ้าน

4) ภูมิปัญญา เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องเรือน

5) เทคโนโลยีและจักรกล

แนวคิดของนิทรรศการ

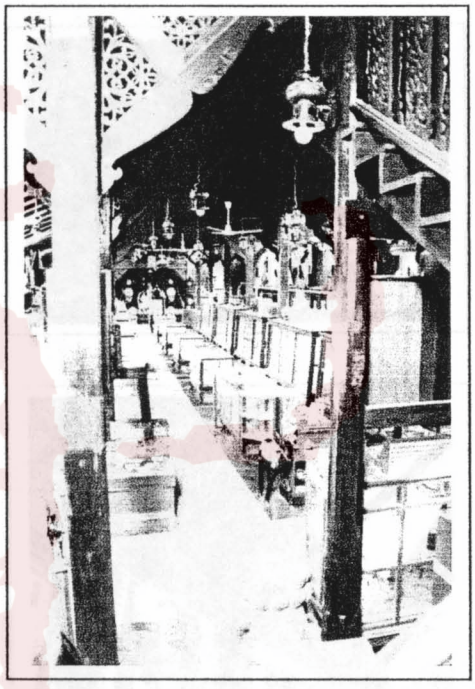
นิทรรศการของภโวทัยทั้งหมด จัดแสดงด้วยการแบ่งประเภท ของหมวดหมู่ โดยนำมาจัดเรียง และแยกประเภท เพื่อแสดงให้เห็นความหลากหลายในด้านรูปแบบ แต่สิ่งที่น่าสนใจ คือ การนำเสนอข้อคิด ด้วยคำสอน คำพังเพย สอดแทรกไว้ นอกเหนือจากการแบ่งรูปแบบ ซึ่งในชั้นล่าง นอกจากจะแสดงโบราณวัตถุแล้ว การออกแบบเพื่อสร้างบ้านทรงไทยนั้น ยังแสดงลักษณะทางโครงสร้างของเรือนไทยภาคกลาง โดย เมื่อมองจะไม่เห็นพื้นที่ในชั้นที่ สอง แต่จะแบ่งการใช้พื้นที่ออกจากกันอย่างชัดเจน ส่วนในขั้นที่ 2 นั้น จัดแสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันตามภูมิปัญหาชาวบ้าน และของสะสม โดยจัดตามลักษณะของประเภทสิ่งของเครื่องใช้ เช่นเดียวกับชั้นล่าง

อีกเรือนหนึ่งที่เปิดให้เข้าชม คือ เรือนศิริสุนทร ซึ่งเป็นเรือนไทยหมู่ อาคารเรือนไทยนี้ชะลอ มาจากเรือนไทยของบิดาของผู้เป็นเจ้าของ ด้านในจัดแสดงเครื่องใช้ ที่แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ของคหบดีทางภาคกลาง รวมทั้งมีพระฉายาลักษณ์ของเจ้านายผู้เกี่ยวข้องในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

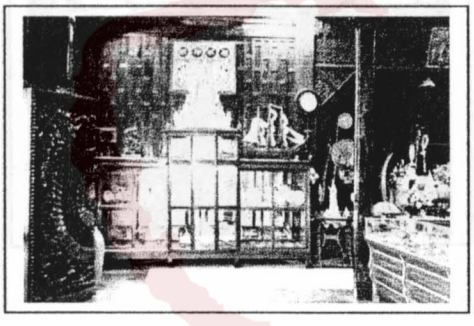
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

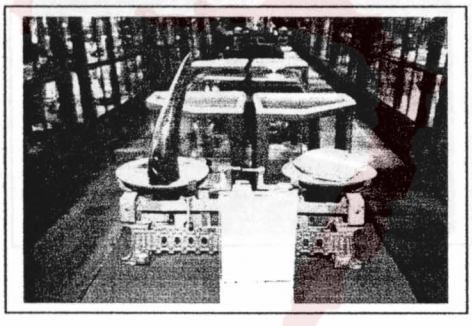
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1-4 ลักษณะการจัดแสดงของชั้น 1

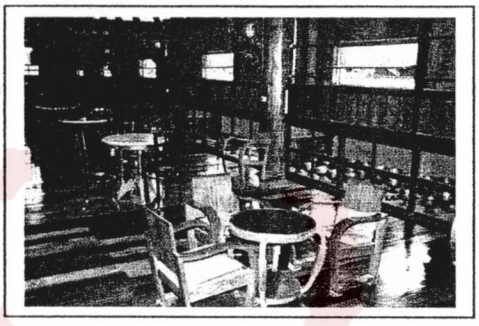
ภาพที่ 5 ช่างเขา-ช่างมัน นำคำสอนมาตีความแล้วจัดแสดงในนิทรรศการ

1	2
3	
4	5

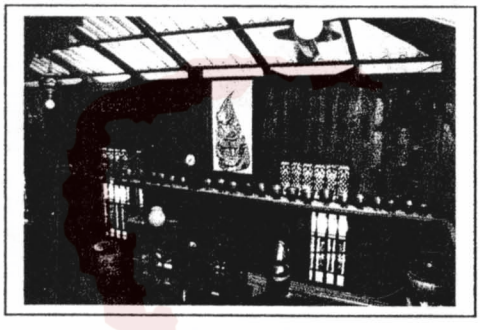
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1-3 ลักษณะการจัดแสดงของชั้น 1

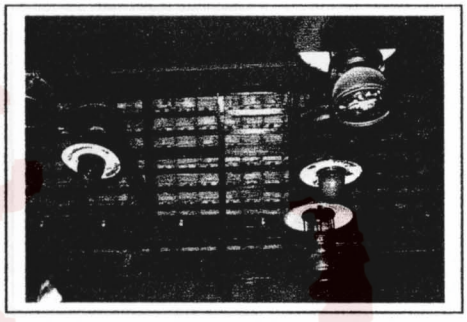
ภาพที่ 4 ลักษณะการเข้าลิ่มไม้ และโชว์ระบบคานของอาคารเรือนไทย

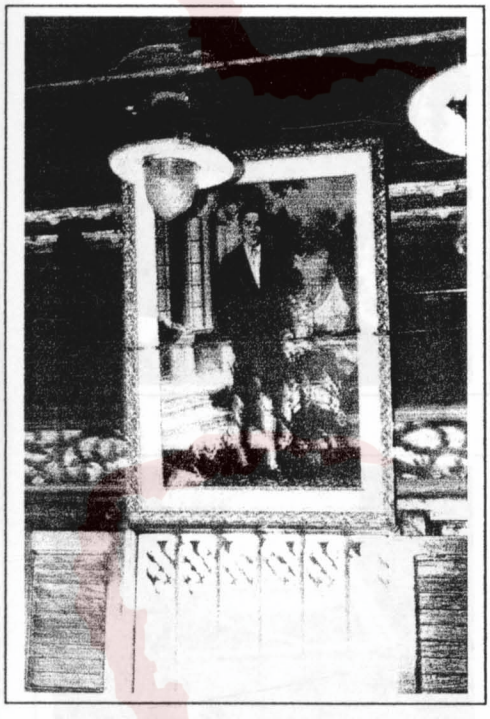
1	2
3	4

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง (เรือนศิริสุนทร)

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 อาคารเรือนไทยหมู่

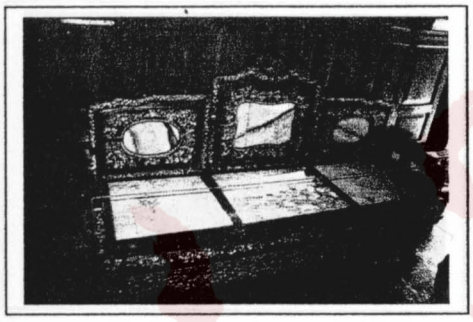
ภาพที่ 2 เพดานประดับตะเกียงเจ้าพายุ

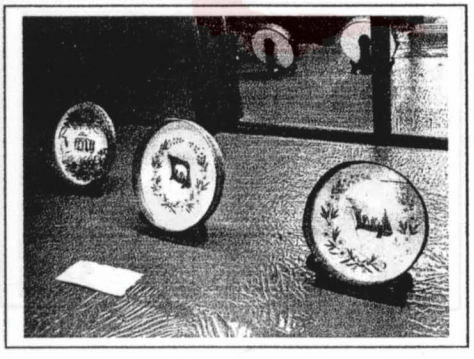
ภาพที่ 3 คหบดี ชางราชบุรี ผู้เป็นบิดาของเจ้าของพิพิธภัณฑ์

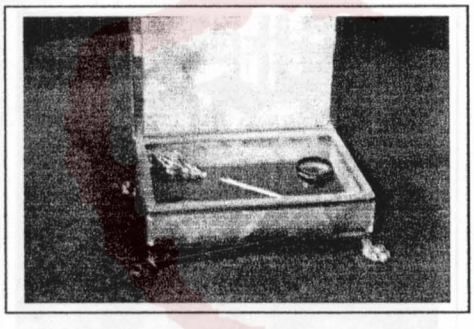
ภาพที่ 4 ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 เครื่องเรือน

ภาพที่ 2 เครื่องมือเครื่องใช้ตามภูมิปัญญาพื้นบ้าน

ภาพที่ 3 ถาดกระเบื้องรูธงช้างเผือก

ภาพที่ 4 เครื่องแก้ว

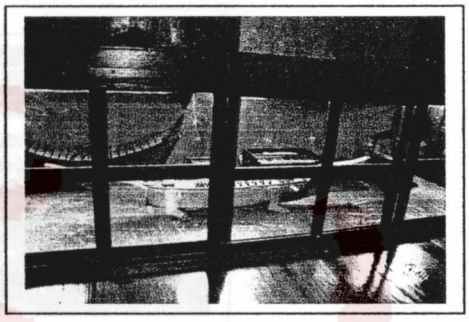
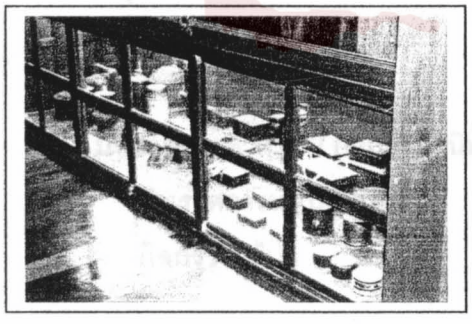
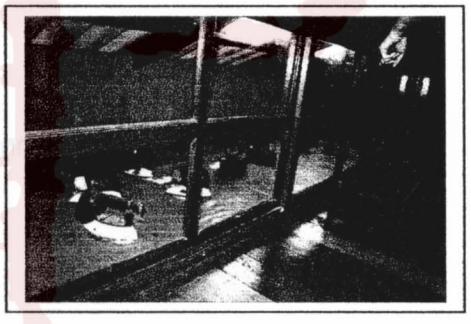
ภาพที่ 5 เครื่องประดับ

ภาพที่ 6 พระเครื่อง

1	2
3	4
5	6

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

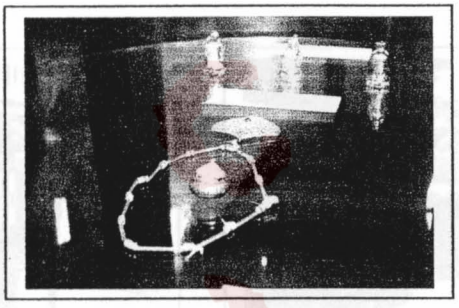

ภาพที่ 1-2 เครื่องดนตรี
ภาพที่ 3 เครื่องไม้
ภาพที่ 4 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
ภาพที่ 5 เครื่องชั่ง
ภาพที่ 6 เทคโนโลยี

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ กรองศอ

ประเภท เครื่องประดับ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.24.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

2.24.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.24.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าของเป็นผู้ดูแลและบริหารโดยตรง โดยมีเฉพาะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยท่านั้น

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

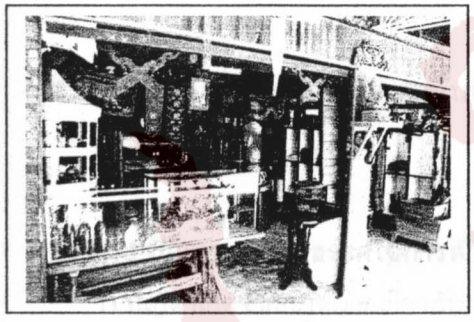
3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

4) บุคคลทั่วไป

5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

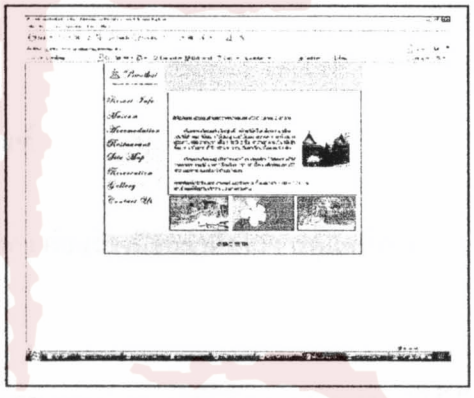
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์/การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1 ร้านจำหน่ายของที่ระลึก

ภาพที่ 2 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

ภาพที่ 3 เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย

ภาพที่ 4 การประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.24.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

สวนป่าสิริกิติ์

2.24.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) ปัญหาเกิดจากกฎหมายเกี่ยวกับภาษีของงานพิพิธภัณฑ์ เนื่องจากทางพิพิธภัณฑ์ถูกประเมินรายได้จากสรรพากร ทำให้ต้องจ่ายภาษีค่อนข้างสูง ทั้งที่จริงแล้วงานพิพิธภัณฑ์ไม่ได้ผลตอบแทนสูงเมื่อเทียบกับเงินทุน

2.24.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) อาคารจัดแสดง และสิ่งของจัดแสดง ค่อนข้างมีข้อจำกัดในการดูแลรักษา

จุดแข็ง

1) มีวัตถุสะสมที่ทรงคุณค่า และสามารบอกเล่าความเป็นมาของเมืองราชบุรีได้เป็นอย่างดี

2.24.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.25 สหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี

2.25.1 ที่อยู่และการติดต่อ

สหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี จำกัด

เลขที่ 101 หมู่ 6 ตำบลคูบัว

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000

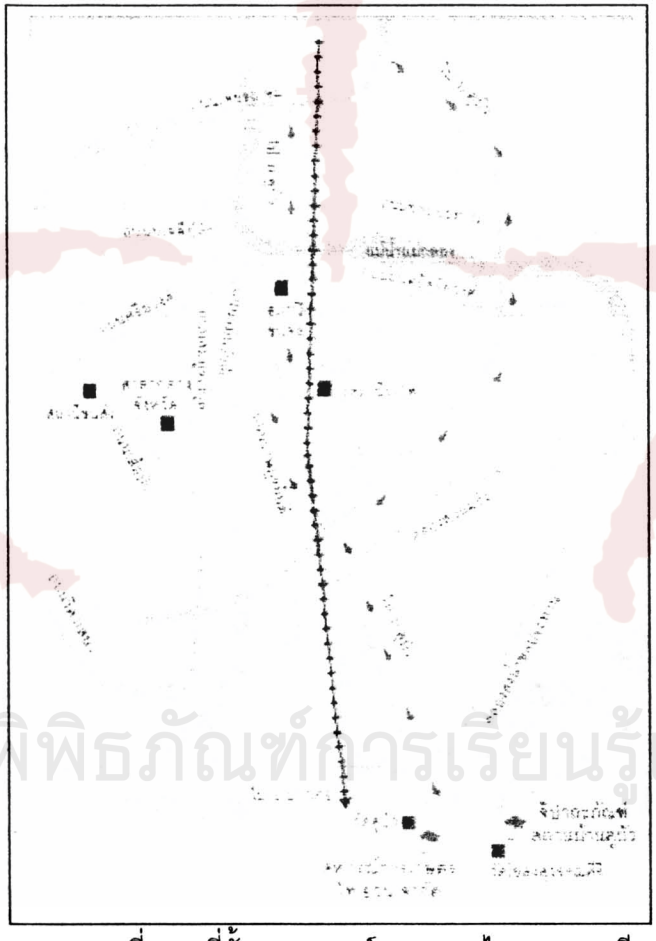
โทรศัพท์ 0-3271-7165

โทรสาร -

E-mail: -

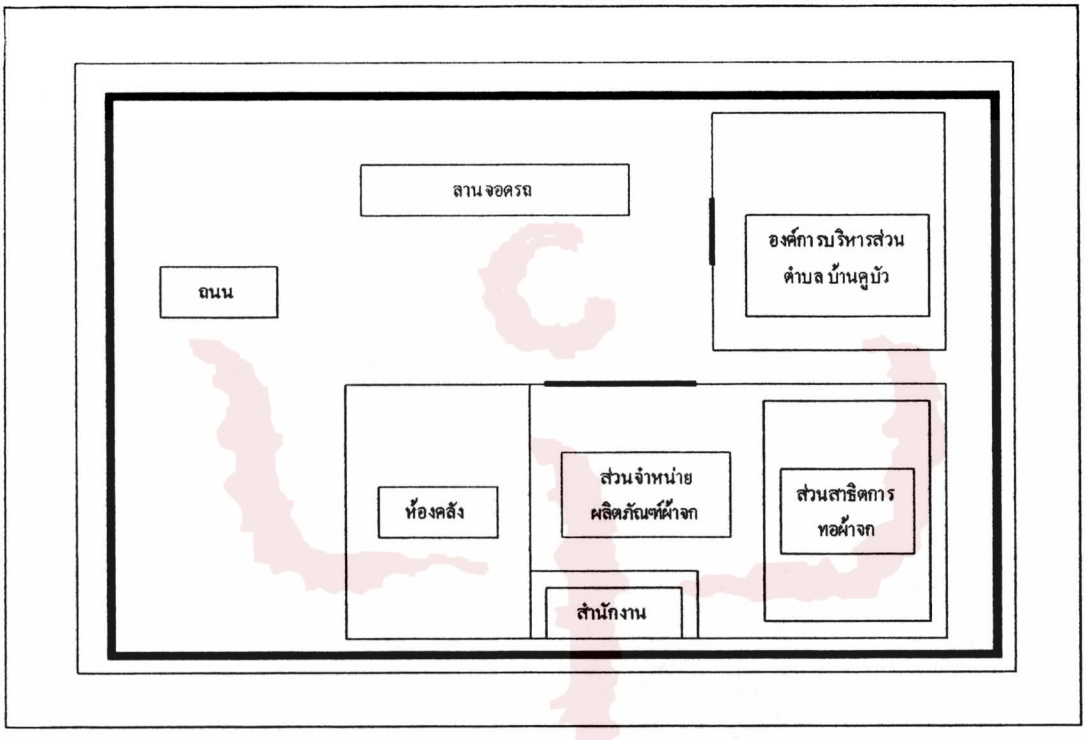
Website:http://www.jipathaphan.com

2.25.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของสหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

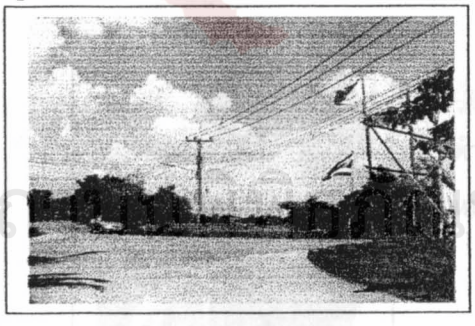

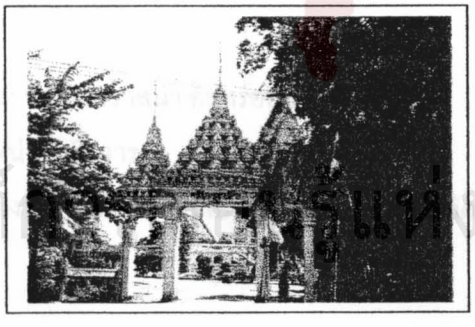
แผนผังแสดงที่ตั้งและแผนผังการจัดแสดงภายในสหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี

2.25.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

อาคารสหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี มีส่วนจัดแสดงอยู่ที่ชั้นล่าง โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือส่วนของร้านค้าที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าจก เครื่องแต่งกายพื้นบ้านและแบบประยุกต์ ส่วนหลังคือส่วนของการสาธิตการทอผ้าจก จัดแสดงเครื่องมือทอผ้าแบบต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนมาถึงปัจจุบัน และมีเจ้าหน้าที่คอยสาธิตและให้ความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าอย่างละเอียด

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1 2

ภาพที่ 1 ถนนทางเข้าตัวสหกรณ์

ภาพที่ 2 เมื่อมาจากถนนเส้นหลัก วัดคูบัวจะอยู่ทางขวามือ ส่วนสหกรณ์จะอยู่ทางซ้ายมือ

3	4
5	

ภาพที่ 3 สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลคูบัว (ด้านซ้ายของภาพ) และ สหกรณ์การเกษตรไท-ยวน ราชบุรี (ขวามือของภาพ)

ภาพที่ 4 ด้านหน้าอาคารสหกรณ์การเกษตรไท-ยวน

ภาพที่ 5 ที่จอดรถและลานอเนกประสงค์ด้านหน้าสหกรณ์ฯ

2.25.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นางสาววาสนา อินทร์ยอด

ตำแหน่ง ผู้จัดการ

หน่วยงาน: สหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี จำกัด

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.25.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 09.00 - 16.00 น. ทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์

2.25.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.25.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

ก่อนปีพุทธศักราช 2347 คนไทยเชื้อสายไท-ยวน คนเมืองที่เคยมีความรุ่งเรืองในชื่อ "โยนกเชียงแสนนคร" มีบ้านเรือนอยู่ในเมืองเชียงแสน (ปัจจุบันคืออำเภอเชียงแสนจังหวัดเชียงราย ต่อมาในปี พ.ศ. 2347 พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์โปรดเกล้าฯ ให้กองทัพเมืองหลวง น่าน ลำปาง เชียงใหม่ และเวียงจันทร์ ขับไล่พม่าออกไปจากเมืองเชียงแสนและทำลายเมืองเชียงแสนทิ้ง พร้อมกันนั้นได้โปรดเกล้าฯ ให้เคลื่อนย้ายชาวเชียงแสน ซึ่งส่วนหนึ่งก็มาตั้งถิ่นฐานที่ตำบลคูบัวประมาณ 200 ปีล่วงมาแล้ว โดยได้นำภูมิปัญญาการทอผ้าจกเอกลักษณ์ของชาวไท-ยวนติดตัวมาด้วย

ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2517 ด้วยสำนึกที่ต้องการเชิดชูภูมิปัญญาของบรรพชนของตนให้เป็นที่ประจักษ์แก่สาธารณชนทั่วไป ลูกหลายชาวไท-ยวน ในราชบุรีจึงได้ฟื้นฟูศิลปะผ้าจกให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นสืบต่อไป

สหกรณ์การเกษตรไท-ยวน จำกัด ก่อตั้งเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 โดยการริเริ่มของ ดร.อุดม สมพร เป็นผู้รวบรวมชาวบ้านตำบลคูบัว ให้รวมกลุ่มผลิตผ้าซิ่นตีนจก ซึ่งแต่เดิมชาวบ้านตำบลคูบัวจะผลิตผ้าซิ่นตีนจกแบบแยกกันผลิตแยกกันขาย เริ่มแรก มีสมาชิก 37 คน จำนวนหุ้น 995 หุ้น และในปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรไท-ยวน จำกัด มีสมาชิกทั้งหมด 486 คน มีจำนวนหุ้น 9,200 หุ้น

2.25.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงและบรรยายเกี่ยวกับวิวัฒนาการการทอผ้าจกลวดลายและรูปแบบที่มีการสืบทอดเปลี่ยนมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2) วัฒนธรรมและประเพณี เกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย เอกลักษณ์ลวดลายของชาวไท-ยวน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ส่วนนิทรรศการที่มีกิจกรรมสาธิตการทอผ้าจก

ภาพที่ 2 การทอผ้าจกโดยใช้สีเหลือง เนื่องในปีมหามงคล

ภาพที่ 3 และ 4 ส่วนของร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าจกโดยสมาชิกของสหกรณ์

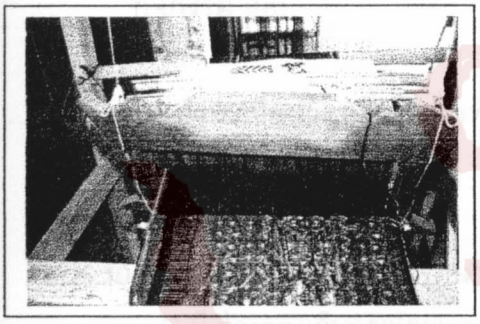
ภาพที่ 5 บอร์ดกิจกรรม

ภาพที่ 6 การสาธิตทอผ้าจกลวดลายต่างๆ

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม
เครื่องมือทอผ้า

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ผ้าจกเอกลักษณ์ของชาวไท-ยวน

คำบรรยาย มีความละเอียดสูงและมีลวดลายสีสันสวยงาม

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.25.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มี

2.25.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.25.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ 29 คน

แบ่งเป็น

1.คณะกรรมการดำเนินงาน 23 คน

2. ที่ปรึกษา 5 คน

3.ผู้ตรวจสอบกิจการ 1 คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) บุคคลทั่วไป

3) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

4) นักเรียนระดับอุดมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 30,000 คนต่อปี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย (โปรดแจ้งล่วงหน้า)

การบรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้

ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์ผ้าจก และงานหัตถกรรมจากสมาชิกสหกรณ์ฯ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 และ 2 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ภาพที่ 3 เด็กนักเรียนที่มาทำรายงานในวันหยุด

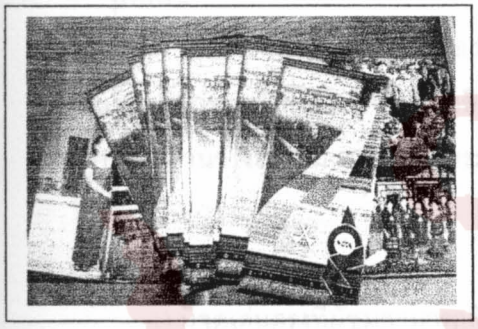
ภาพที่ 4 ที่จอดรถด้านหน้าสหกรณ์

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวไท-ยวน และผ้าจก

นอกจากนี้ยังมีการเผยแพร่ผ่านรายการโทรทัศน์ ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ให้ความรู้เกี่ยวกับผ้าจก

1	2

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.25.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

จิปาถะภัณฑสถาน บ้านคูบัว วัดโขลงสุวรรณคีรี

2.25.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ

2) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน โดยเฉพาะในช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเยอะ เจ้าหน้าที่ส่วนสำนักงานก็ต้องออกมาช่วยกัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.25.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) เนื่องจากเป็นการทำงานสองอย่างควบคู่กันระหว่างงานสหกรณ์และเป็นแหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการจำหน่ายสินค้าและศูนย์กลางระหว่างสมาชิกกับผู้ซื้อ ทำให้ในการปฏิบัติงานจริงไม่สามารถจัดกิจกรรมหรือจัดแสดงสาธิตให้ความรู้ได้เต็มที่นัก

จุดแข็ง

1) มีจุดเด่นตรงที่ผู้ชมสามารถสัมผัสและเรียนรู้วิธีการทอผ้าอย่างใกล้ชิด จากปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งยังมีการแสดงตัวอย่างให้ชมในหลากหลายรูปแบบ

2.25.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26 จิปาถะภัณฑสถานบ้านคูบัว

2.26.1 ที่อยู่และการติดต่อ

จิปาถะภัณฑ์สถานบ้านคูบัว

เลขที่ 101 หมู่ 6 ตำบลคูบัว

อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70000

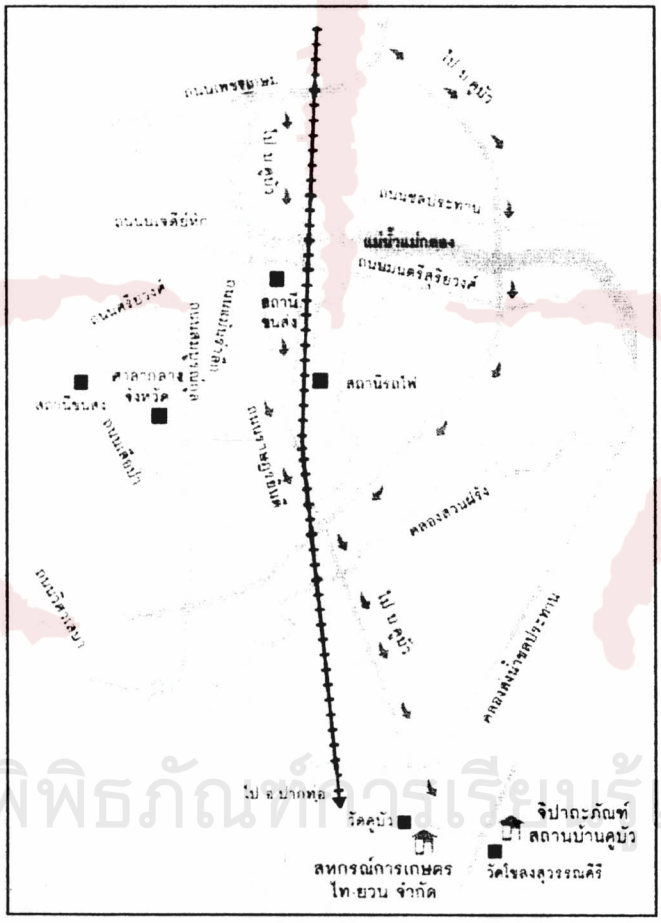
โทรศัพท์ ดร.อุดม สมพร 08-1763-1989

โทรสาร -

E-mail: -

Website: http://www.jipathaphan.com

2.26.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของจิปาถะภัณฑ์สถาน

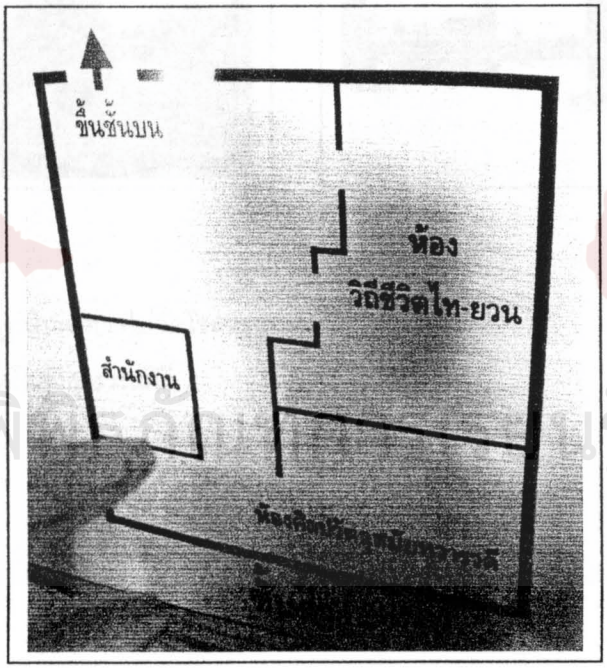
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

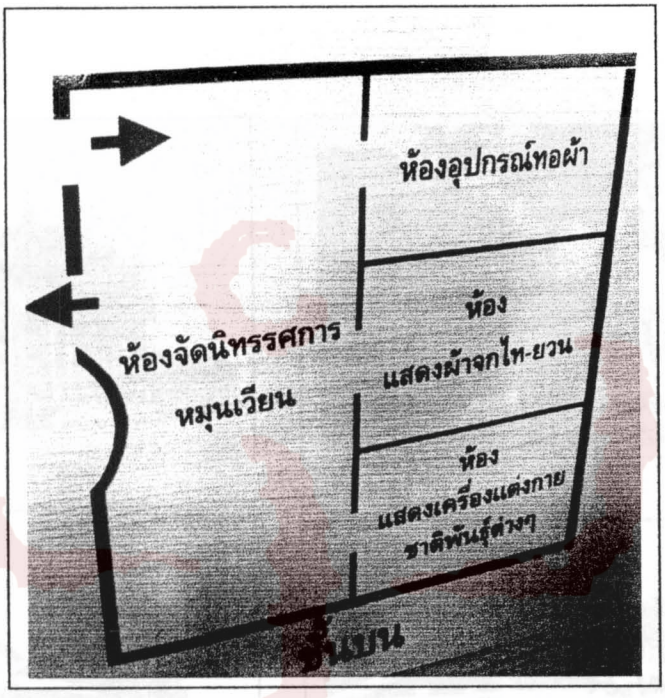
อาคารจิปาถะภัณฑสถาน เป็นอาคารสองชั้น ภายในมีห้องจัดแสดง 5 ห้องหลัก โดยทางเข้าหลักอยู่บริเวณชั้นบนของอาคาร เมื่อเดินเข้ามาแล้วมาแล้วจะมีบันไดเดินลงทางขวามือเพื่อเริ่มชมห้องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยทวารวดี โดยจัดแสดงวัตถุผสมผสานไปกับการจำลองบรรยากาศของโบราณสถาน จากนั้นจึงเดินต่อเข้าไปที่ห้องวิถีชีวิตชาวไท-ยวน จะจำลองบรรยากาศให้เสมือนอยู่ภายในเรือนของชาวไท-ยวน มีจัดแสดงเกี่ยวกับเรื่องการเกิดของเด็ก แม่ต้องอยู่ไฟ การทำครัว และลักษณะครอบครัวชนบทที่มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและอบอุ่น

ต่อมาจะเป็นเรื่องของการเกษตร จะจำลองการไถนาการหว่านและกระบวนการผลิตก่อนที่จะมาเป็นข้าว โดยจะแฝงไปกับเรื่องของคตวามเชื่อประเพณี มีการบูชาพระแม่โพสพ เป็นต้น

เมื่อจบจากนิทรรศการด้านล่างแล้ว ก็จะมีทางดเนขึ้นมาบนชั้นสอง ซึ่งเน้นเนื้อหาในส่วนของชาวไท-ยวน ตั้งแต่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ ที่เห็นได้ชัดจะเป็นเรื่องของการแต่งกาย โดยจะเริ่มต้นที่ห้องอุปกรณ์การทอผ้า จัดแสดงหุ่นจำลองผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความชำนาญทางด้านทอผ้าจก รวมทั้งจัดแสดงวิวัฒนาการเกี่ยวกับการทอผ้าจกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ถัดมาจะเป็นการแสดงผ้าจก ทั้งลวดลายแบบดั้งเดิมที่หาดูได้ยาก และแบบที่มีการพัฒนาต่อเนื่องมาแล้วจึงมาจบที่ห้องสุดแสดงให้เห็นถึงความหลากหลายทางชาติพันธ์ในจังหวัดราชบุรี ทั้งชาวไท-ยวน ไทย ไทย-จีน ไทยทรงดำ ฯลฯ โดยจัดแสดงเป็นหุ่นจำลองแต่งกายตามวัฒนธรรมของชาติพันธ์นั้นๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

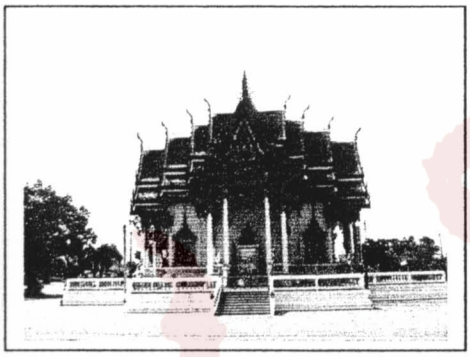

1	2

ภาพที่ 1 ถนนราษฎร์ยินดี ทางไปวัดโขลงสุวรรณคีรี

ภาพที่ 2 ทางเข้าวัดโขลงสุวรรณคีรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 3 พระอุโบสถ

ภาพที่ 4 โบราณสถานสมัยทวารวดี

ภาพที่ 5 อาคารจิปาถะภัณฑ์สถาน

ภาพที่ 6 ศาลปู่โสมเฝ้าทรัพย์ ตั้งอยู่ด้านหน้าอาคารจิปาถะภัณฑ์สถาน

3	4
5	6

2.26.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: ดร. อุดม สมพร

ตำแหน่ง คณะผู้ก่อตั้งจิปาถะภัณฑ์สถานฯ

หน่วยงาน: จิปาถะภัณฑ์สถาน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 09.00 - 16.00 น. ทุกวัน (ไม่เว้นหยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.26.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.26.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

จิปาถะภัณฑ์สถานบ้านคูบัว ตั้งขึ้นด้วยความริเริ่มขององค์กร อาทิ วัดโขลงสุวรรณคีรี มูลนิธิพัฒนาประชากรตำบลคูบัว สมาคมศิษย์เก่าโรงเรียนวัดแคทราย ศูนย์สืบทอดศิลปะผ้าจกราชบุรี ชมรมชาวไท-ยวน ราชบุรี โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณการก่อสร้างและปรับปรุงอาคารจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดราชบุรี สมาคมต่างๆได้ร่วมกันก่อสร้าง ตัวอาคารแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ.2546 จากนั้นจึงมอบหมายให้ ดร.อุดม สมพร มูลนิธิพัฒนาประชากรตำบลคูบัว เป็นประธานกรรมการจัดตกแต่งและจัดแสดงภายในรวมทั้งเป็นวิทยากรกิตติมศักดิ์ด้วย

ภายในอาคาจิปาถะภัณฑ์ แบ่งห้องแสดงไว้หลายห้อง เช่น ห้องแสดงศิลปวัตถุโบราณสมัยทวราวดี ห้องแสดงวิถีชีวิตของชุมชนไท-ยวน เป็นต้น นอกจากนี้ภายนอกอาคารด้านขวามือยังเป็นอาคารเอนกประสงค์ที่ใช้เป็นที่รวมกลุ่มของชาวบ้านในพื้นที่ ใช้เป็นศูนย์ฝึกและศูนย์สาธิตการทอผ้าจก และทางด้านหน้าของอาคารมีเรือนไท-ยวนโบราณให้ศึกษาอีกด้วย

2.26.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ ของชุมชนคูบัว ตั้งแต่สมัยทวารวดีจนถึงปัจจุบัน

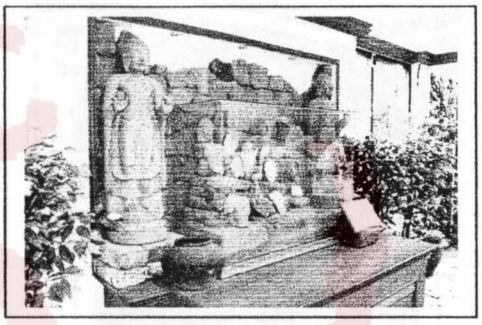
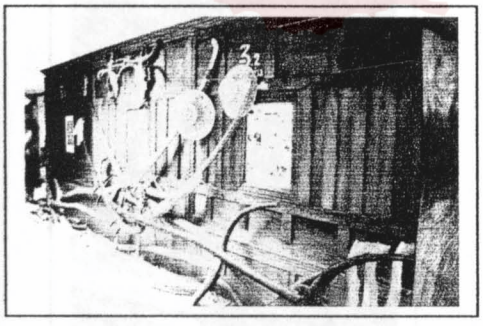
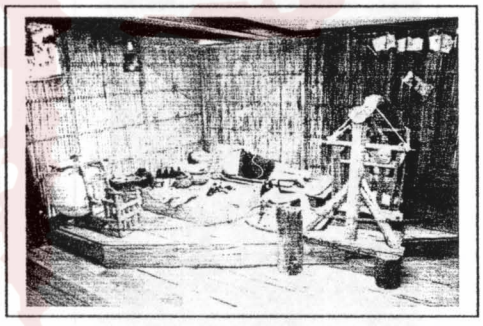
2) วิถีชีวิต จัดจำลองความเป็นอยู่ของชุมชนไท-ยวนในอดีต

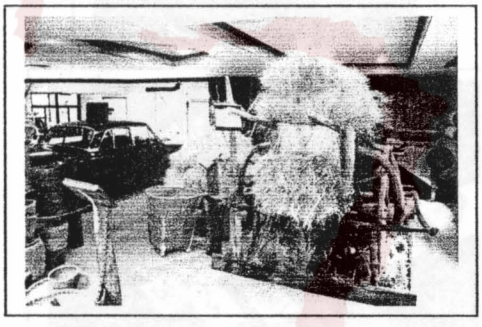
3) กลุ่มชนเผ่า จัดแสดงเกี่ยวกับชาวไท-ยวน และกลุ่มชาติพันธ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในราชบุรี

4) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงความเชื่อและวัฒนธรรมที่แฝงอยู่กับการใช้ชีวิตประจำวัน การเกี่ยวข้าวการทอผ้า การแต่งกายฯลฯ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 บรรยากาศภายในห้องศิลปวัตถุสมัยทวารวดี

ภาพที่ 2 โบราณวัตถุพระพุทธรูปและงานปูนปั้นสมัยทวารวดีขุดพบที่บ้านคูบัว

ภาพที่ 3 จัดแสดงเครื่องใช้การเกษตร

ภาพที่ 4 ภายในห้องจำลองวิถีชีวิต จัดแสดงการอยู่ไฟ

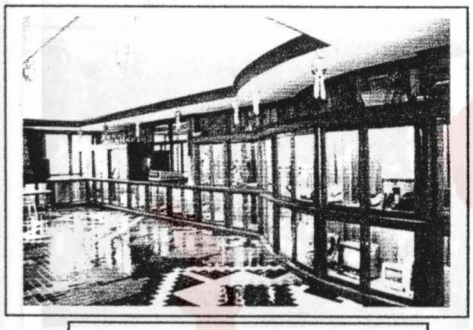
ภาพที่ 5 จัดแสดงหุ่นจำลองพระเกจิอาจารย์มีรูปปั้นหลวงพ่อโต และพระอาจารย์ในจังหวัดราชบุรี

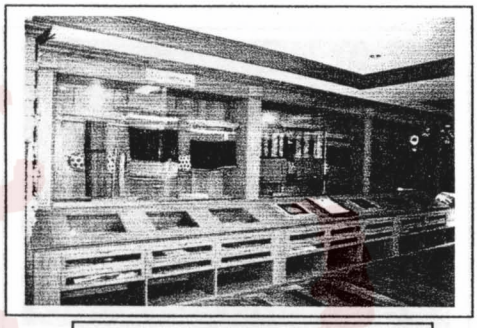
ภาพที่ 6 จำลองบรรยากาศการเก็บกี่ยว

1	2
3	4
5	6

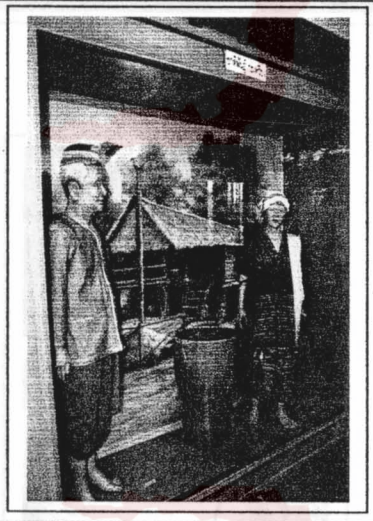
สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

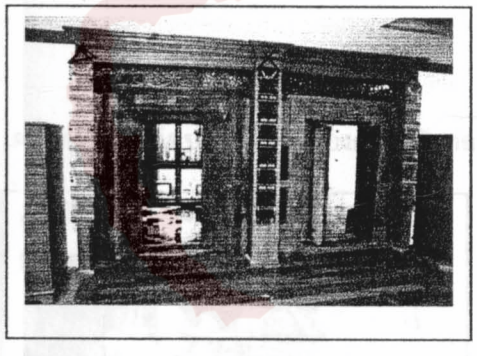
ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ลานด้านนอกของชั้นบน ใช้เป็นที่ประชุมสมาชิกและจัดนิทรรศการชั่วคราว

ภาพที่ 2 การแสดงผ้าทอและผ้าจกลวดลายแบบดั้งเดิม

ภาพที่ 3 ภายในชั้นวางสามารถดึงออกเพื่อชมและศึกษาลายผ้าได้

ภาพที่ 4 หุ่นจำลองแต่งกายเป็นกลุ่มชาติพันธ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดราชบุรี

ภาพที่ 5 การจัดแสดงภายใน

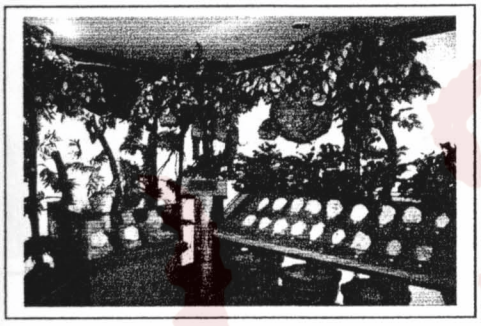
ภาพที่ 6 บริเวณลานเอนกประสงค์จะมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับของสะสม

1	2
3	4
5	6

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

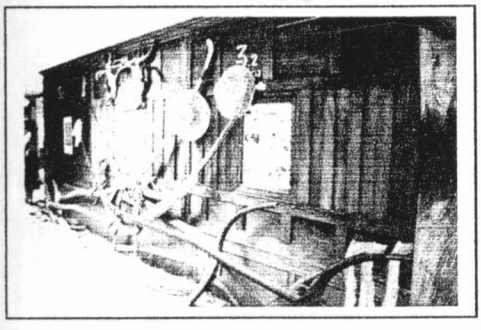
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ วัตถุโบราณและปูนปั้นสมัยทวารวดี

เครื่องมือการเกษตร

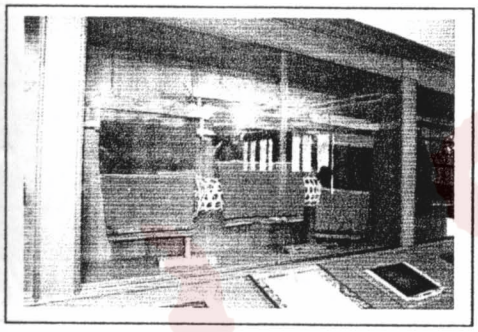
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ห้องครัวสมัยก่อนเปรียบเทียบกับปัจจุบัน

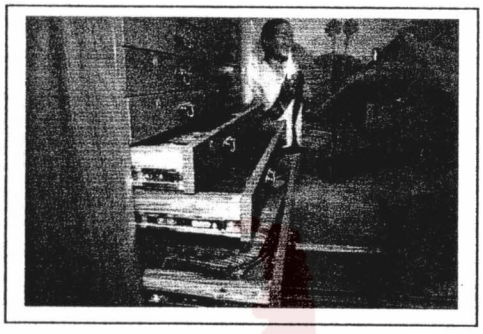

สถาบันวิจัยวัฒนธรรมและภูมิปัญญาชาติ

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

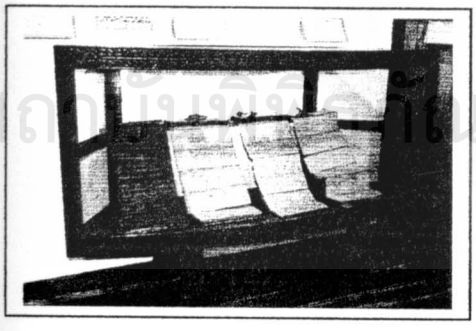
ภาพถ่าย

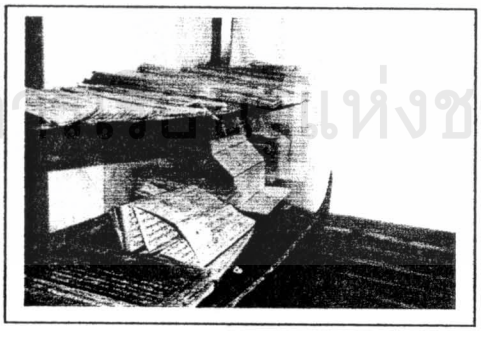

ยานยนต์

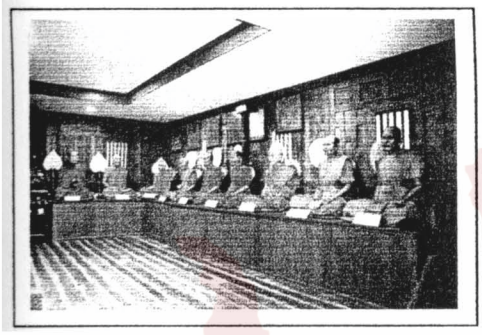
เอกสารโบราณ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สิ่งของจำลอง/ทำเทียม

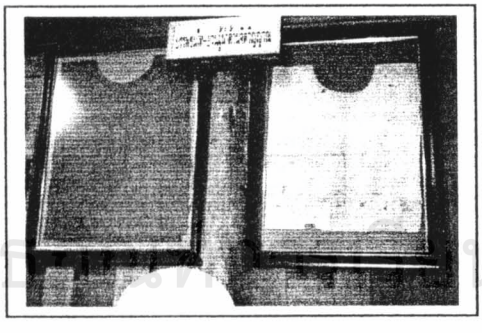

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ปูนปั้นสมัยทวารวดี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ เสื้อลงอักขระ บรรยายว่า ผู้นำไท-ยวน ผู้นำด้านจิตวิญญาณ

ชื่อวัตถุ จำลองเกี่ยวกับความเชื่อในเรื่องวิถีเกษตรของคนไทยที่บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ชื่อวัตถุ ผ้าจก มรดกทางด้านภูมิปัญญาของชาวไท-ยวนราชบุรี

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.26.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทำเบียนวัตถุไว้ทั้งหมด

2.26.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.26.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ 5 คน

เป็นเจ้าหน้าที่ประจำที่ผลัดกันมาดูแลจิปาถะภัณฑ์ โดยทำหน้าที่นำชมและดูแลความเรียบร้อยอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักท่องเที่ยวในประเทศ

2) นักเรียนระกับประถม-มัธยม

3) บุคคลทั่วไป

4) นักศึการะดับอุดมศึกษา

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 20,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

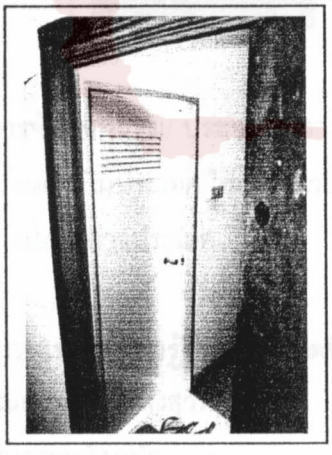
มีเจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

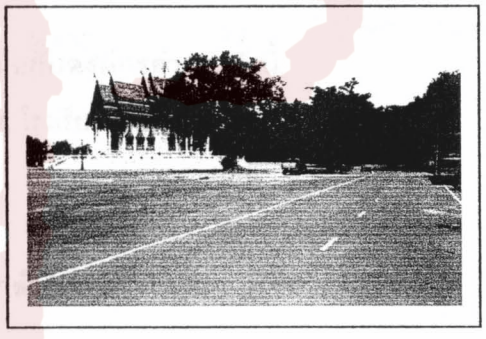
ลานจอดรถ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม

ภาพที่ 3 ห้องน้ำ

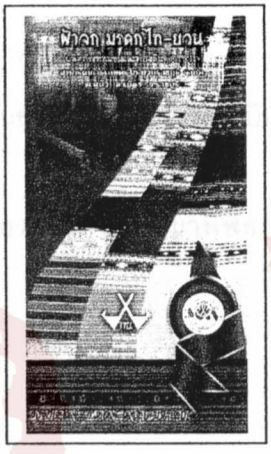
ภาพที่ 4 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีสิ่งพิมพ์เผยแพร่ คือแผ่นพับให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวไท-ยวน ชื่อ “ผ้าจกมรดกไท-ยวน”

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สิ่งพิมพ์เผยแพร่

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.26.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

โบราณสถานวัดโขลงสุวรรณคีรี

โบราณสถานวัดคูบัว

สหกรณ์การเกษตรไท-ยวนราชบุรี

2.26.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมหรือจัดนิทรรศการ

2.26.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ระบบการรักษาความปลอดภัยยังไม่รัดกุมเท่าที่ควร เพราะที่ผ่านมาประสบปัญหาของในพิพิธภัณฑ์หาย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

จุดแข็ง

1) มีการนำเสนอที่น่าสนใจโดยจัดจำลองบรรยากาศให้สอดคล้องไปกับเนื้อเรื่องและวัตถุที่จัดแสดง อย่างเช่นในแต่ละห้องก็จะมีการทำผนังซึ่งมีองค์ประกอบการตกแต่งที่แตกต่างกันไป

2) มีการประสานงานความร่วมมือระหว่างชุมชน วัด โดยจัดกิจกรรมและการประชาสัมพันธ์ร่วมกัน เพื่อสร้างให้เป็นแหล่งเรียนรู้ครบวงจร

2.26.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.27 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม

2.27.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดคงคาราม

เลขที่ 1 หมู่ 3 ตำบล คลองตาคต

อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70120

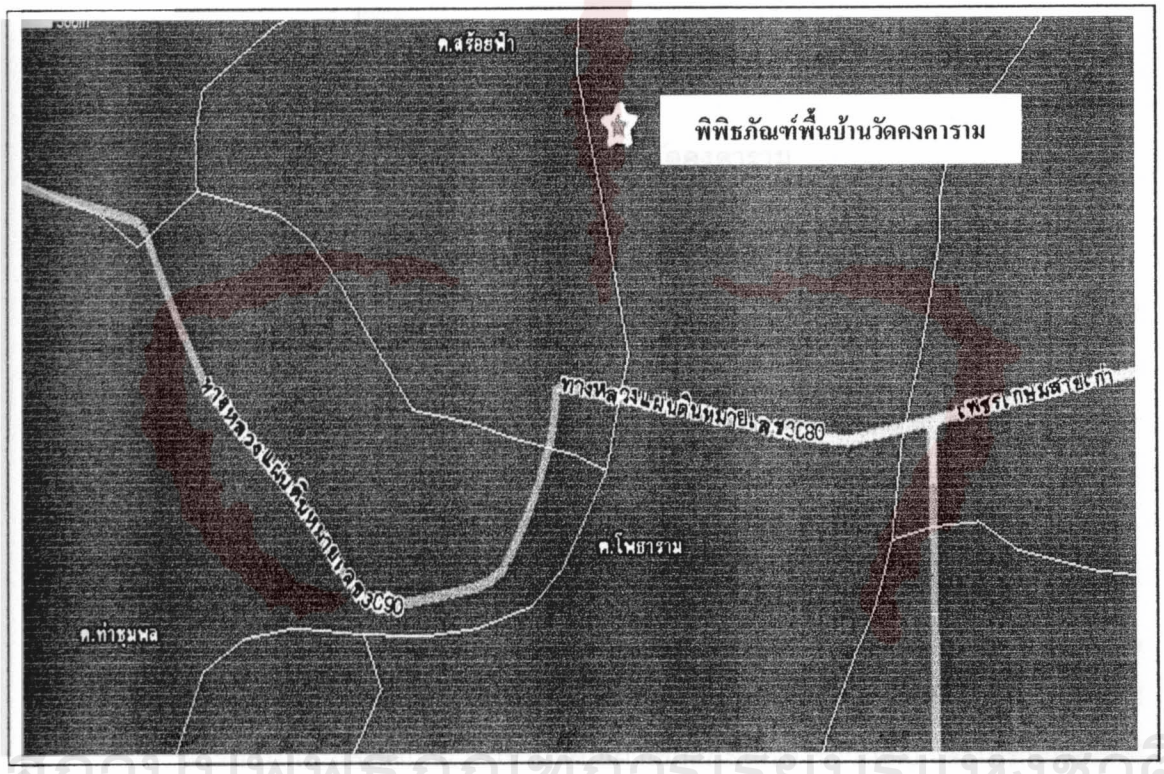
โทรศัพท์ 032-231-770, 08-1527-5308 พระอนุวัติ

โทรสาร 032-231-933

E-mail: -

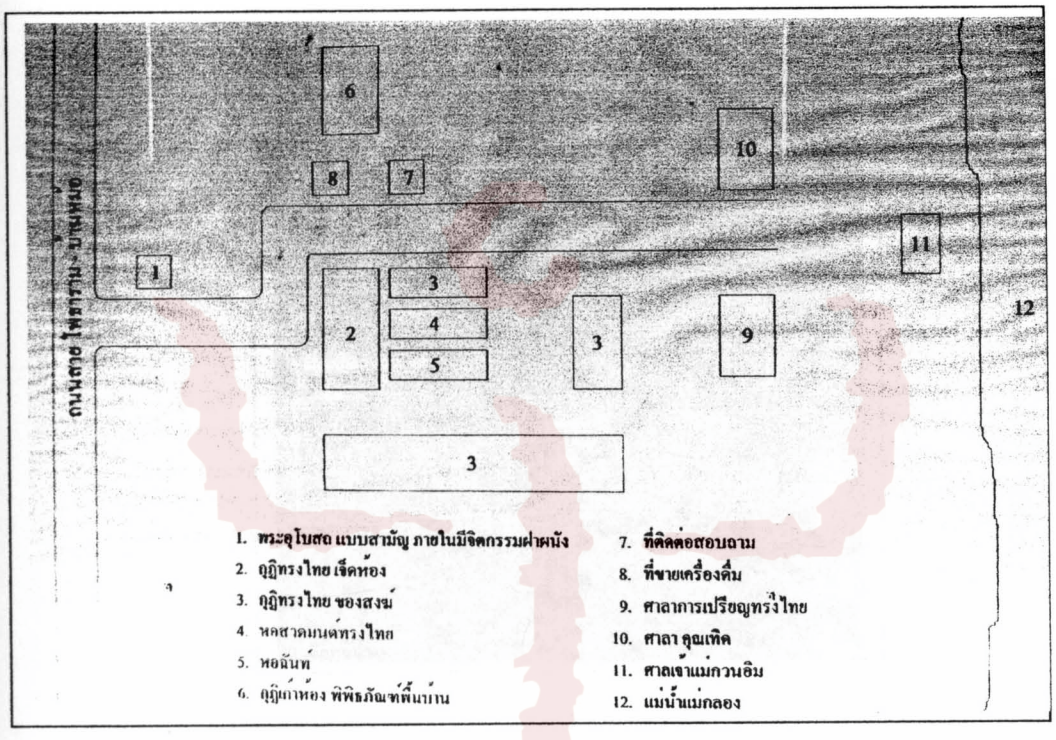
Website: -

2.27.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดคงคาราม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

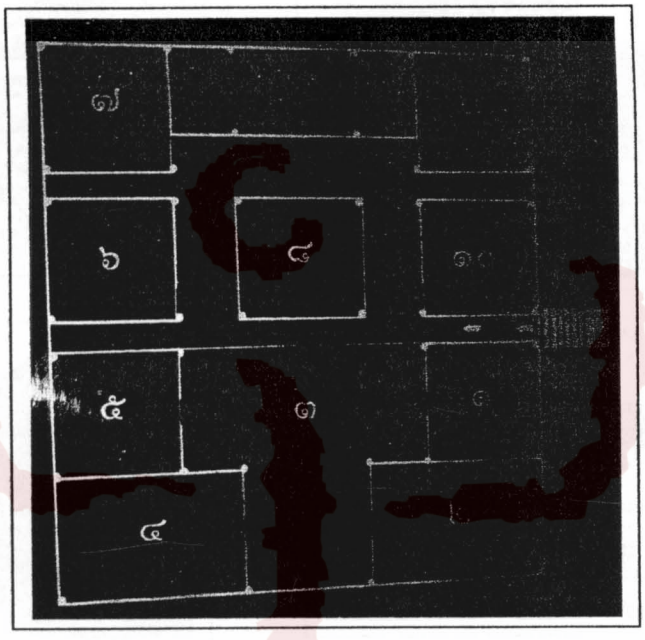
แผนที่โดยสังเขปวัดคงคาราม

2.27.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

อาคารพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคารามนั้น เป็นอาคารเรือนไทยขนาดใหญ่ มีห้องภายในถึง 9 ห้อง โดยจัดรวบรวมวัตถุสิ่งที่มีอยู่ในวัดแต่เดิม เนื่องด้วยวัดคงคารามเป็นวัดที่มีมาแต่โบราณ ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างแน่ชัด จากการเล่าสืบต่อกันมาของชาวบ้านซึ่งมีเชื้อสายมอญ พอจับเค้าได้ว่าในสมัยกรุงศรีอยุธยา ต่อกรุงธนบุรีและสมัยต้นรัตนโกสินทร์ได้มีชาวมอญอพยพเข้ามา ตามลำน้ำแม่กลองมาตั้งถิ่นฐานอยู่เหนือเขตอำเภอโพธาราม ขึ้นไปจดใต้อำเภอบ้านโป่ง และได้สร้างวัดนี้ขึ้น

ภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเกี่ยวกับวัตถุที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ เช่น ตู้พระธรรมลงรักปิดทอง พระไตรปิฎก รวมไปถึงเครื่องใช้ของสงฆ์ เครื่องทองเหลือง ขัน ไห รวมไปถึงเครื่องใช้ทั่วไปเช่นเครื่องถ้วย เครื่องปั้นดินเผาเอกลักษณ์ของชาวมอญ และโบราณวัตถุที่มีคุณค่าและความงามทางศิลปะของช่างฝีมือสมัยต้นรัตนโกสินทร์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1.ห้องทองเหลือง
2.ห้องลายคราม
3. ห้องคัมภีร์ใบลาน
4. ห้องเครื่องมือช่าง
5. ห้องคัมภีร์
6. ห้องชา กาแฟ
7. ห้องดนตรีไทย
8. ห้องเครื่องปั้นดินเผา
9. ห้องหนังสือ
10. ห้องรวมสมัย

ภูมิทัศน์โดยรอบ

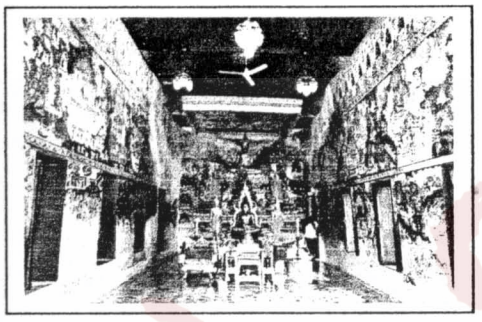

ภาพที่ 1 ทางเข้าวัด มองเห็นอาคารพิพิธภัณฑ์อยู่ทางด้านซ้ายมือ

ภาพที่ 2 พระอุโบสถอยู่ทางด้านหน้าวัด

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3	4
5	6

ภาพที่ 3 และ 4 ภาพจิตรกรรมภายในพระอุโบสถที่ได้รับการยกย่องในเรื่องของความงามและฝีมือช่างที่เขียนได้อย่างมีชีวิตชีวาโดยเฉพาะภาพพุทธประวัติ “มารผจญ”

ภาพที่ 5 ด้านหน้าพิพิธภัณฑ์มี สถานที่ติดต่อสอบถามอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 6 ทางขึ้นพิพิธภัณฑ์

2.27.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระอธิการ สันติ สนฺติกโร

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดคงคารามองค์ปัจจุบัน

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

2.27.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (ไม่หยุดวันนักขัตฤกษ์)

ต้องการเข้าชมวันธรรมดาต้องแจ้งล่วงหน้า

2.27.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม เก็บค่าเข้าชม คนละ 10 บาท ยกเว้นค่าเข้าชมในกรณีเด็กเล็ก

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.27.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

อาคารพิพิธภัณฑ์เดิมเป็นกุฏิพระที่สร้างตั้งแต่สมัยธนบุรีเป็นเรือนไทยขนาดใหญ่อยู่คู่กับวัดคงคารามมาหลายร้อยปี ต่อมาทรุดโทรมลงทางวัดเลยต้องการบูรณะซ่อมแซมขึ้นซึ่งเมื่อซ่อมแซมแล้วเสร็จ ทางวัดก็จัดสร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขึ้น โดยรวบรวมวัตถุที่อยู่คู่กับวัดมาจัดแสดง แบ่งเป็นหมวดหมู่ แล้วเปิดอย่างเป็นทางการเมื่อ ปี พ.ศ. 2542

2.27.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

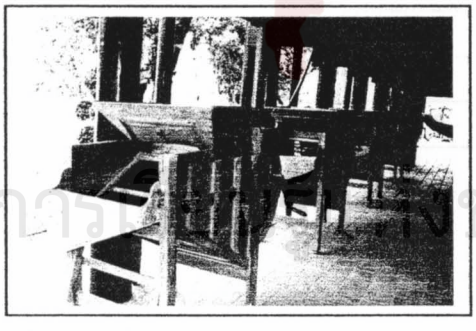
1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้สมัยโบราณ

2) วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องมือที่ใช้ในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา คัมภีร์

3) วิถีชีวิต จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งเครื่องปั้นดินเผา เครื่องโถลายคราม ฯลฯ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

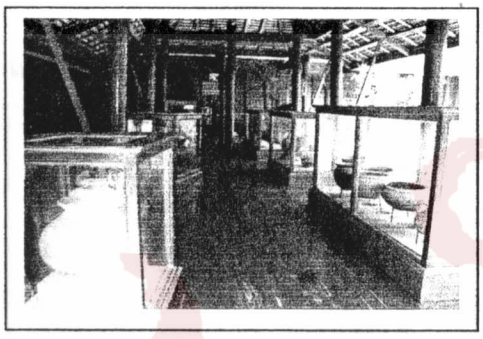
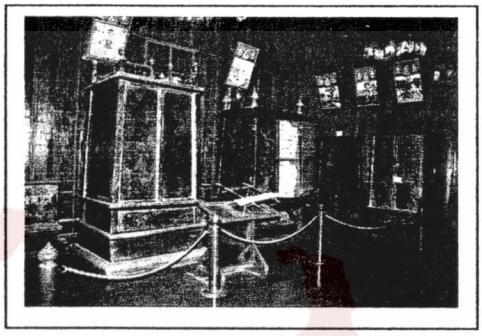

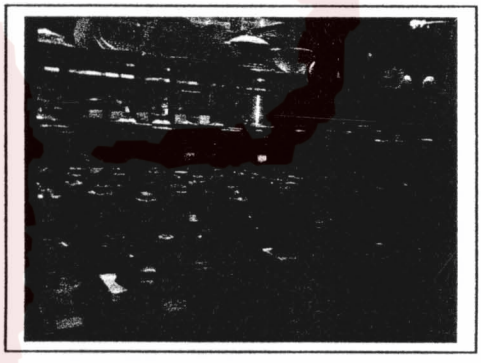
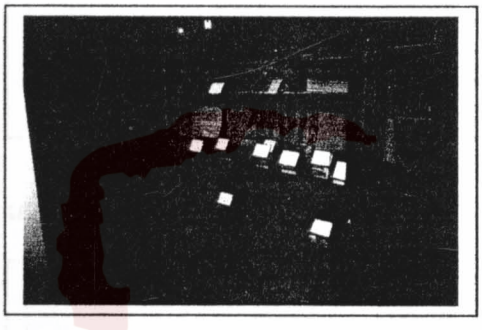

ภาพที่ 1 และ 2 ด้านล่างใต้ถุนพิพิธภัณฑ์จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้งเรือและเครื่องสีข้าว

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

3	4
5	6
7	8

ภาพที่ 1 จัดแสดงเครื่องปั้นดินเผาสมัย

ภาพที่ 2 ตู้พระธรรมคัมภีร์

ภาพที่ 3 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 4 เครื่องถ้วย

ภาพที่ 5 ผ้าทอและแบบเสื้อชาวมอญ

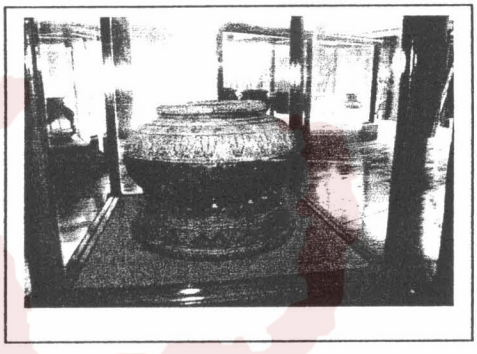
ภาพที่ 6 เครื่องแก้ว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

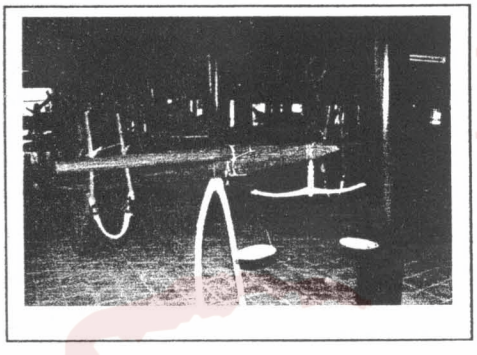
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

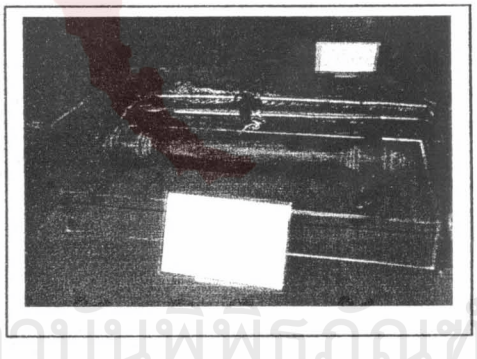

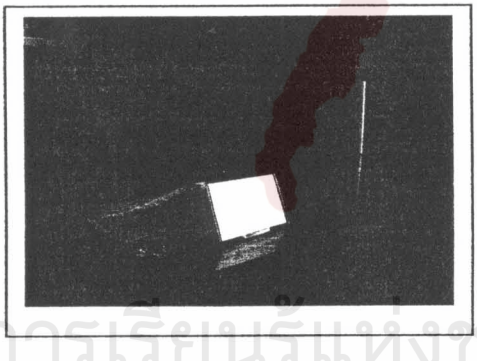
เครื่องมือการเกษตร

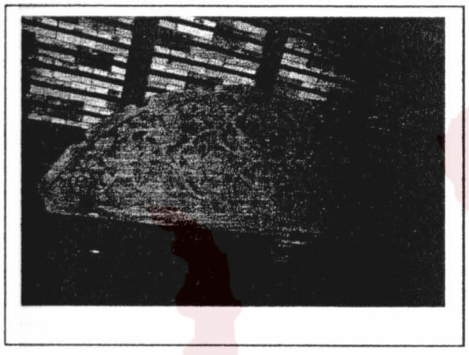
เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

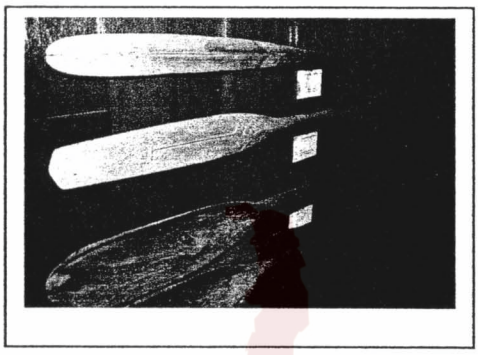

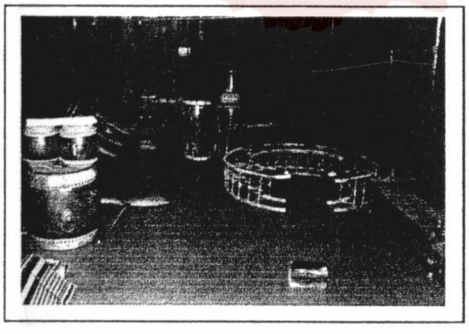
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

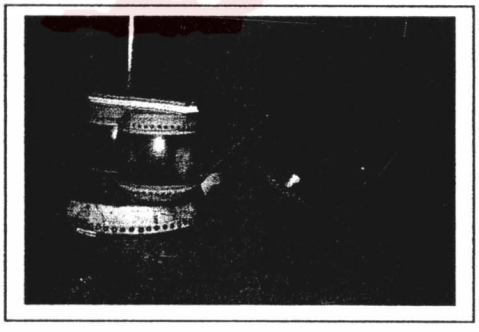
เครื่องไม้

เครื่องดนตรี

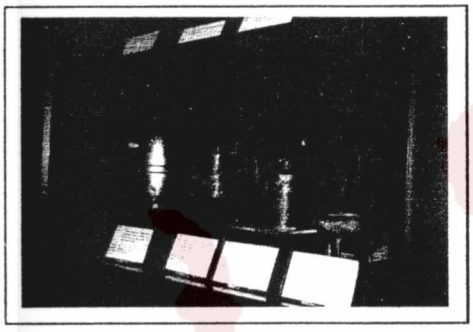
เครื่องแก้ว

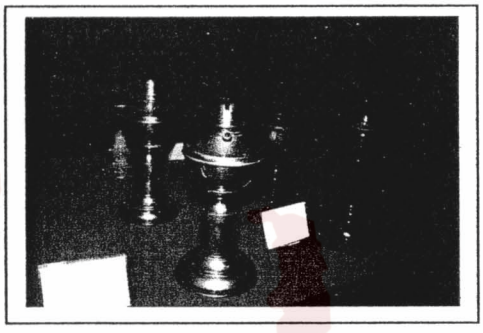

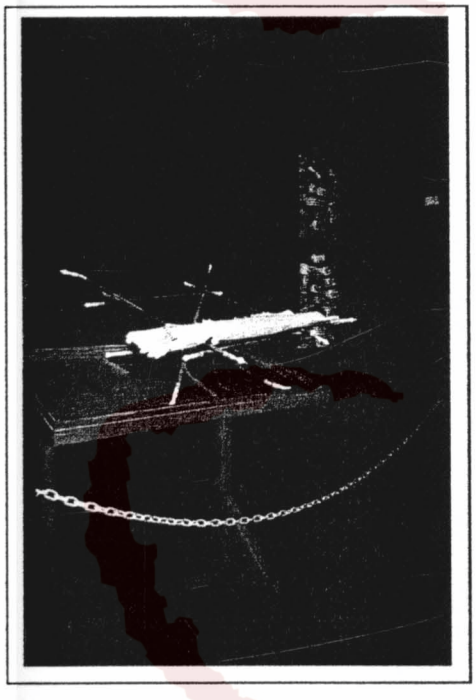
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องโลหะ

เครื่องใช้ในการศาสนา

เอกสารโบราณ

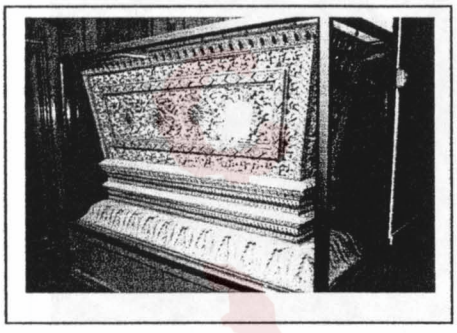

งานศิลปะ

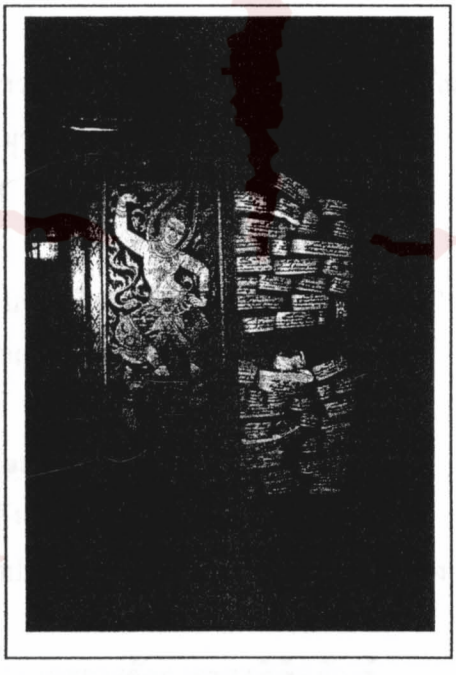
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ โลงมอญ มีอายุประมาณ 200 ปี

คำบรรยาย โลงมอญ ทำการลงรักปิดทองใหม่ แกะจากไม้ซิ้นเดียวทะลุโปร่งเป็นลายดอกพุดตาลซึ่งเป็นดอกไม้ประจำชาติมอญในอดีต

ชื่อวัตถุ ตู้พระธรรม สมัยอยุธยา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ลับแล สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.27.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการลงทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.27.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.27.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 6 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) พระอนุวัติ นำชม ดูแลบริหารงาน

2) ยุวมัคคุเทศก์ เป็นเด็กนักเรียนวัดคงคารามชั้น ป.3 ประมาณ 4-5 คน ทำหน้าที่นำชม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2)นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4) นักวิชาการ/นักวิจัย

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 100,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

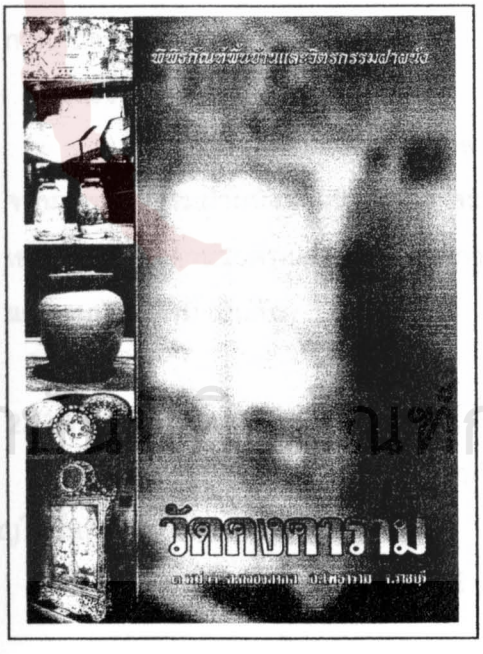
ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ เดิมเคยมี แต่หมดแล้ว กำลังดำเนินการหางบประมาณมาจัดทำ

มีหนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

และมีการเผยแพร่ผ่าน รายการโทรทัศน์ ป้ายโฆษณาและเวบไซต์ของการท่องเที่ยวไทย

หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

สถาบันการจัดการปัญญาการเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐเกี่ยวกับทางด้านพิพิธภัณฑ์ เช่นศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธรฯลฯ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.27.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดม่วง

พิพิธภัณฑ์หนังใหญ่วัดขนอน

2.27.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ ปัจจุบันวัดเป็นคนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด ซึ่งงบประมาณในแต่ละปีไม่แน่นอน ทำให้ไม่สามารถวางแผนการดำเนินงานหรือจัดกิจกรรมต่อเนื่องได้

2) บุคลากร ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน บางทีมีผู้มาเข้าชมเยอะ ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง

2.27.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ตัวพิพิธภัณฑ์ไม่ได้ตั้งอยู่บนถนนเส้นหลัก ต้องเรียกรถเข้ามาจากในตัวเมือง ทำให้การเดินทางไม่สะดวก

จุดแข็ง

1) ในพื้นที่ของวัดคงคารามเป็นแหล่งเรียนรู้ในหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นงานพุทธศิลป์จากภาพจิตรกรรมฝาผนัง งานพิพิธภัณฑ์สะท้อนผ่านวัตถุที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน ทั้งยังมีเอกลักษณ์ทางด้านชาติพันธ์ ของชุมชนชาวมอญ ทั้งประเพณี ภาษา รวมถึงสถาปัตยกรรมและงานหัตถกรรม เป็นต้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.27.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) มีโครงการจะจัดนิทรรศการเกี่ยวกับชาติพันธ์บอกเล่าประวัติความเป็นมาของชาวมอญในพื้นที่

2) จัดทำเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ และประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์เพิ่มเติม

2.28 พิพิธภัณฑ์การศึกษา โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

2.28.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

ถนนปรีดีพนมยงค์ ตำบลประตูชัย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000

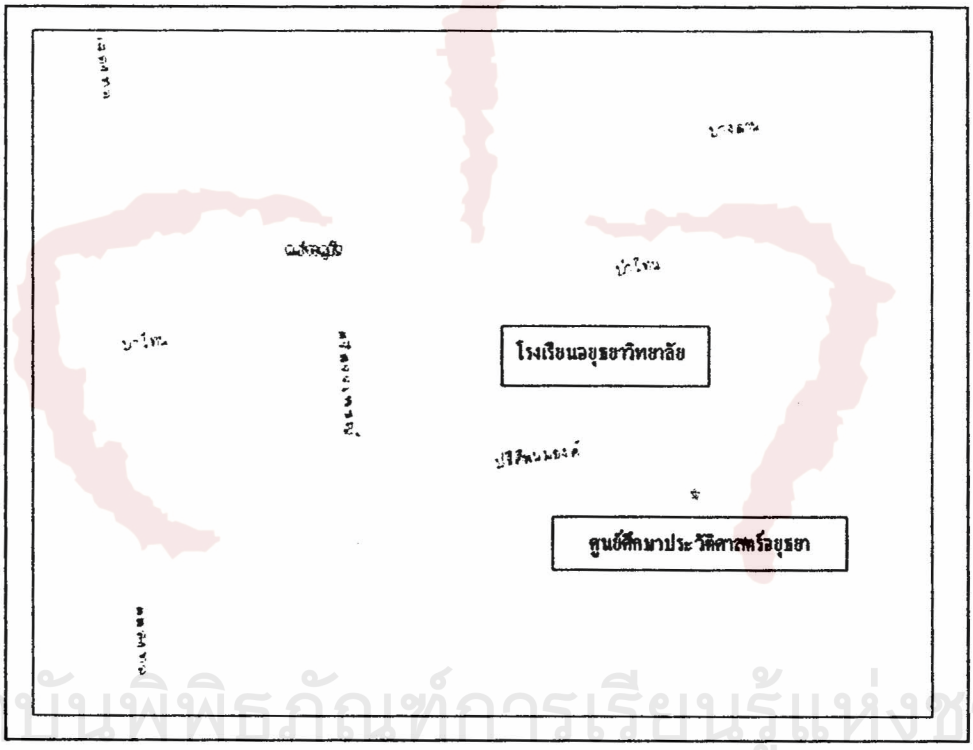
โทรศัพท์ 035-241-099

โทรสาร 035-323-892

E-mail: -

Website: http://www.ayw.ac.th

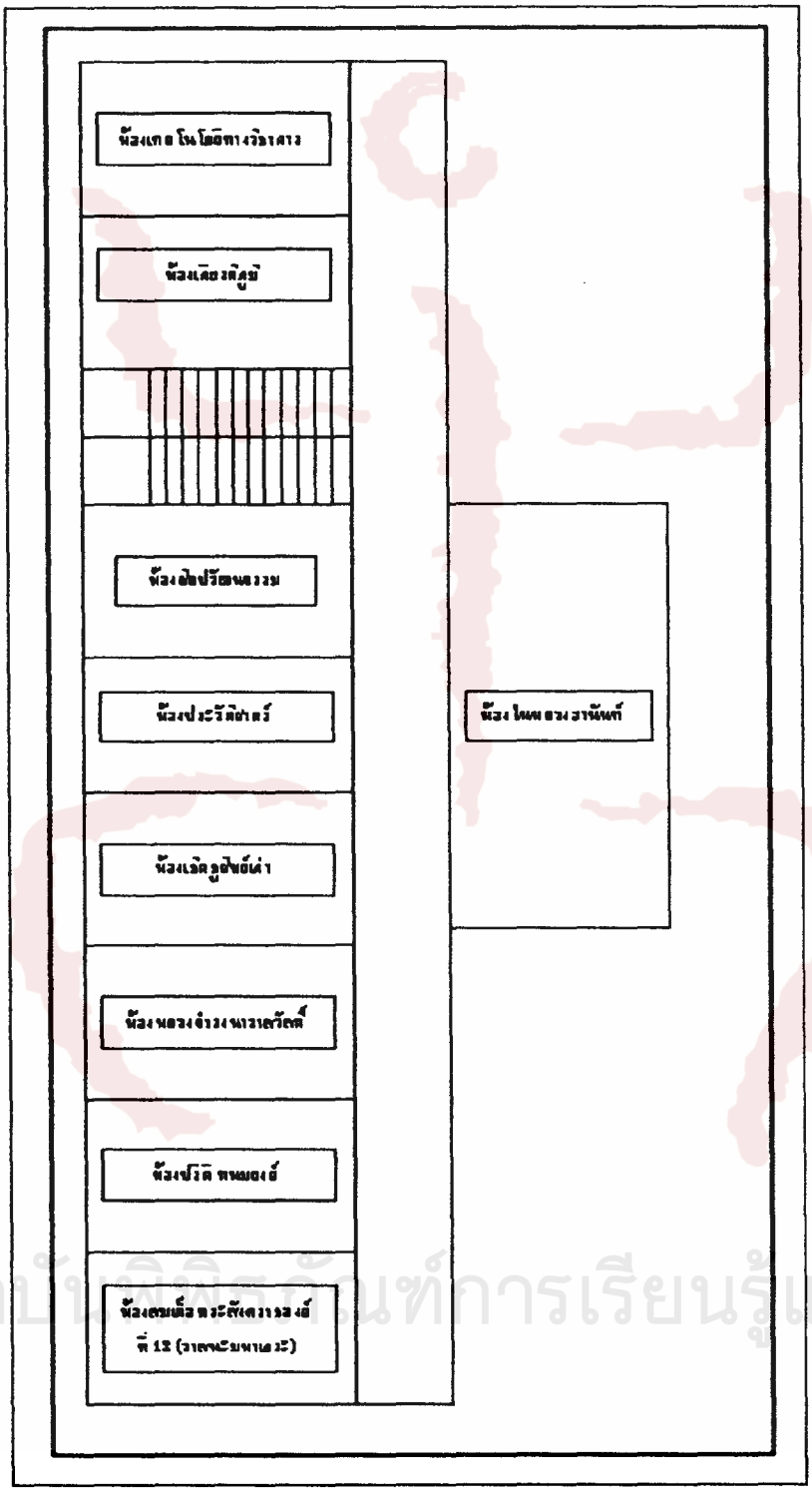
2.28.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.28.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

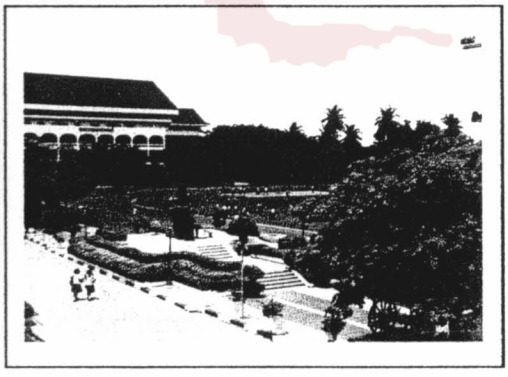

ผังอาคารจัดแสดงพิพิธภัณฑ์การศึกษา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 หน้าโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ด้านถนนปรีดีพนมยงค์

ภาพที่ 2 อาคารเก่าแก่ของโรงเรียนปัจจุบันใช้เป็นอาคารหอประชุม

ภาพที่ 3 บรรยากาศภายในโรงเรียน

ภาพที่ 4 พระบรมรูปพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8 ด้านหลังเป็นอาคาร “สิริมงคลานันท์”

ภาพที่ 5 ป้ายพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 6 โถงระเบียงด้านหน้าห้องพิพิธภัณฑ์

สถาบันพระมหากษัตริย์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.28.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์รัตนา เปียทอง

หน่วยงาน: โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย

2.28.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 - 15.30 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.28.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.28.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2448 เดิมอยู่บริเวณพระราชวังจันทร์เกษม ภายหลังย้ายมาอยู่ ณ สถานที่ในปัจจุบัน โดยมีพื้นที่ทั้งหมด 84 ไร่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลพระราชทานเงินจำนวน 1 แสนบาท ก่อสร้างอาคารเรียนหนึ่งหลัง หอประชุมหนึ่งหลังและบ้านพักครูจำนวนหนึ่ง เรียกอาคารเรียนหลังนี้ว่า อาคารพระราชทาน

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน ผู้ปกครองมุ่งหวังที่จะนำบุตรหลานของตนมาศึกษาที่สถาบันแห่งนี้ จากเดิมทีเป็นโรงเรียนชายประจำจังหวัดเปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนแบบสหศึกษาในปี พ.ศ. 2518 จำนวนนักรียนจึงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มีการสร้างอาคารเรียนหลายหลัง จากนักเรียนก้องละ 35 เป็นห้องละ 50 จึงได้ย้ายนักเรียนไปเรียนที่อาคารสร้างใหม่และใช้ชั้นล่างอาคารพระราชทานเป็นสำนักงาน ชั้นบนปิดไว้

ต่อมาปี พ.ศ. 2533 โรงเรียนของบประมาณเพื่อซ่อมแซมอาคารพระราชทานจำนวน 1 ล้านบาท ผู้อำนวยการโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยสมัยนั้นือ ผอ. อุเทน เจริญกูล โดยมี ดร. โกวิท วรพิพัฒน์ เป็นอธิบดีกรมสามัญศึกษา ได้ปรารภว่า โรงเรียนในอนาคตน่าจะมีบทบาทในการให้

ความรู้แก่นักเรียน ไม่เฉพาะแต่การศึกษาตามหลักสูตรที่กระทรวงเป็นผู้กำหนดเท่านั้น ควรจะเป็นศูนย์การเรียนรู้ในด้านอื่นๆ ของชุมชน ท้องถิ่น เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนเห็นคุณค่าและช่วยกันรักษาสิ่งดีๆ ในชุมชนของตนไว้

ผู้อำนวยการอุเทน เจริญกูลจึงนำเรื่องนี้หารือกับสมาคมนักเรียนเก่า และเห็นพ้องต้องกันว่าโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยและชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้รับพระมหากรุณาธิคุรจากล้นเกล้ารัชกาลที่ 8 อย่างหาที่สุดมิได้ โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยได้ผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพรับใช้ประเทศชาติ สังคมในแขนงต่างๆ มากมาย สมควรที่ศุษย์รุ่นต่อมาควรยึดถือเป็นแบบอย่าง โดยสรุปร่วมกันว่าจะจัดชั้นบนอาคารพระราชทานเป็นพิพิธภัณฑ์การศึกษา โดยสมาคมนักเรียนเก่าจัดแข่งขันกอล์ฟการกุศล ได้เงินจำนวน 1 แสนบาทเพื่อเป็นทุนในการก่อตั้ง

ในส่วนของโรงเรียนได้แต่งตั้งคณะทำงาน โดยมีหมวดวิชาต่างๆ เป็นแกนนำในการรับผิดชอบห้องต่างๆ คือ

1. ห้องในหลวงอานันท์	ห้องสมุด
2. ห้องสมเด็จพระสังฆราช	หมวดสังคมศึกษา
3. ห้องปรีดี พนมยงค์	ครูกิตติ ภู่พัฒนา ครูสมศักดิ์ สุขสมวัฒน์
4. ห้องหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์	ครูคมขำ ตีวงษาและคณะ
5. ห้องเชิดชูศิษย์เก่า	ผอ.ถนอม ผดุงสงฆ์และคณะ
6. ห้องประวัติศาสตร์	ครูธนากรณ์ เชิดชูและคณะ
7. ห้องศิลปวัฒนธรรม	หมวดศิลปะศึกษา
8. ห้องเกียรติภูมิ	หมวดภาษาไทย
9. ห้องเทคโนโลยี	หมวดวิทยาศาสตร์

โรงเรียนอยุธยาวิทยาลัยกราบบังคมทูลพระราชทานชื่อจากอาคารพระราชทานเป็นอาคารสิริมงคลานันท์ และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเปิดป้ายอาคารและพิพิธภัณฑ์การศึกษา เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2537

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.28.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล พระเจ้าอยู่หัวรัชหาลที่ 8 และศิษย์เก่าโรงเรียนอยุธยาฯ

2) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

3) ผลงานศิลปะ ผลงานศิลปกรรมเชิงช่างของชาวอยุธยา

4) วิทยาศาสตร์ จัดแสดงอุปกรณ์การทดลองทางวิทยาศาสตร์

แนวคิดของนิทรรศการ

ห้องที่ 1 ห้องสมเด็จพระสังฆราชองค์ที่ 18 (วาสนมหาเถระ) ซึ่งเป็นชาวอยุธยาและเป็นศิษย์เก่าโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ห้องนี้ประกอบด้วยประวัติ ของใช้ประจำพระองค์และผลงานพระราชนิพนธ์ที่สำคัญ พร้อมทั้งภาพพระราชประวัติ

ห้องที่ 2 ห้องในหลวงอานันท์ ประกอบด้วยภาพพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจที่เสด็จในโอกาสต่างๆ พร้อมทั้งแสตมป์ที่ระลึกในงานพระราชพิธี สมโภชพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

ห้องที่ 3 ห้องปรีดี พนมยงค์ จัดจำลองสถานที่นั่งทำงานประจำ ณ บ้านพักที่ประเทศฝรั่งเศสจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต ภาพประวัติและผลงานของ ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์ นอกจากนี้ยังจัดแสดงหนังสือและผลงานรวมทั้งเสื้อผ้าของใช้ส่วนตัว

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

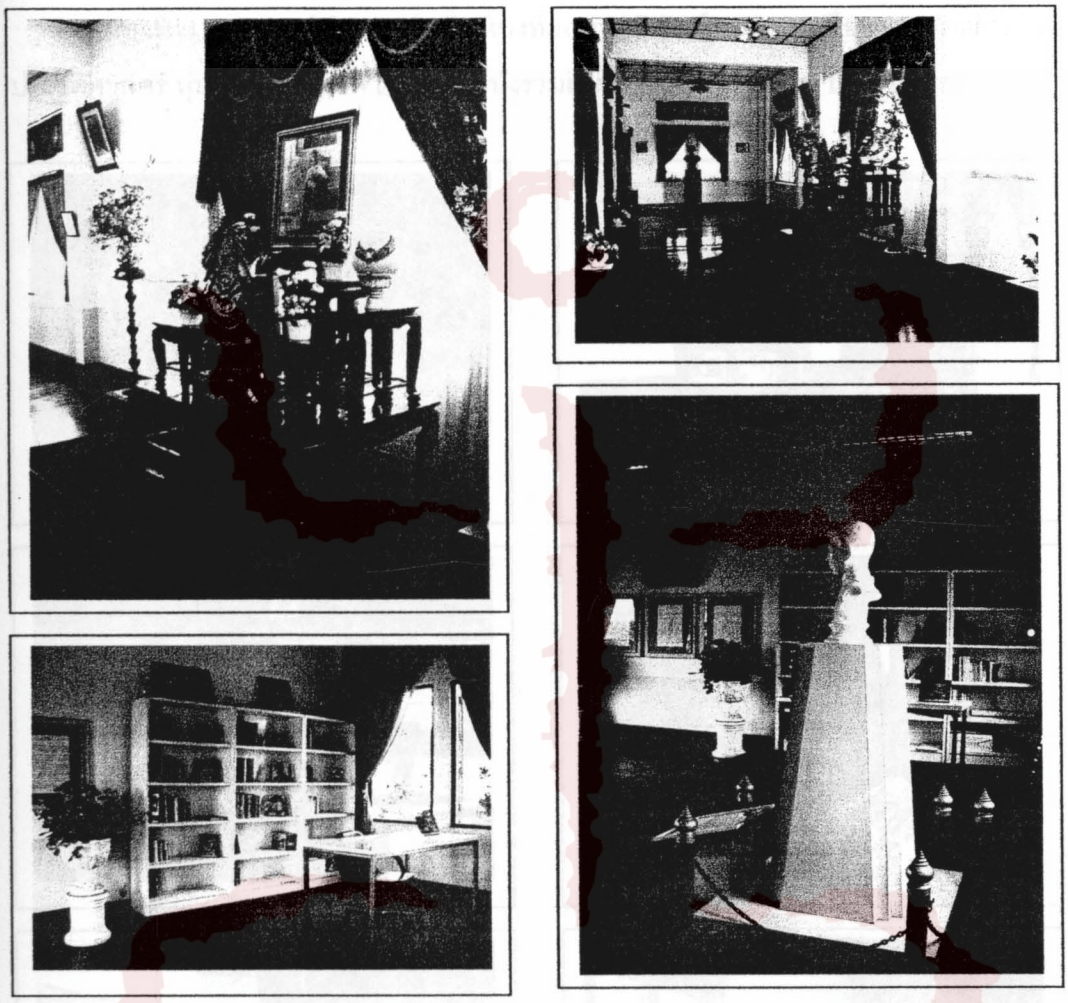

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายในห้องสมเด็จพระสังฆราช

1	2

3	4
5	6

ภาพที่ 3 และ 4 การจัดแสดงภายในห้องในหลวงอานันท์

ภาพที่ 5 และ 6 การจัดแสดงภายในห้องปรีดี พนมยงค์

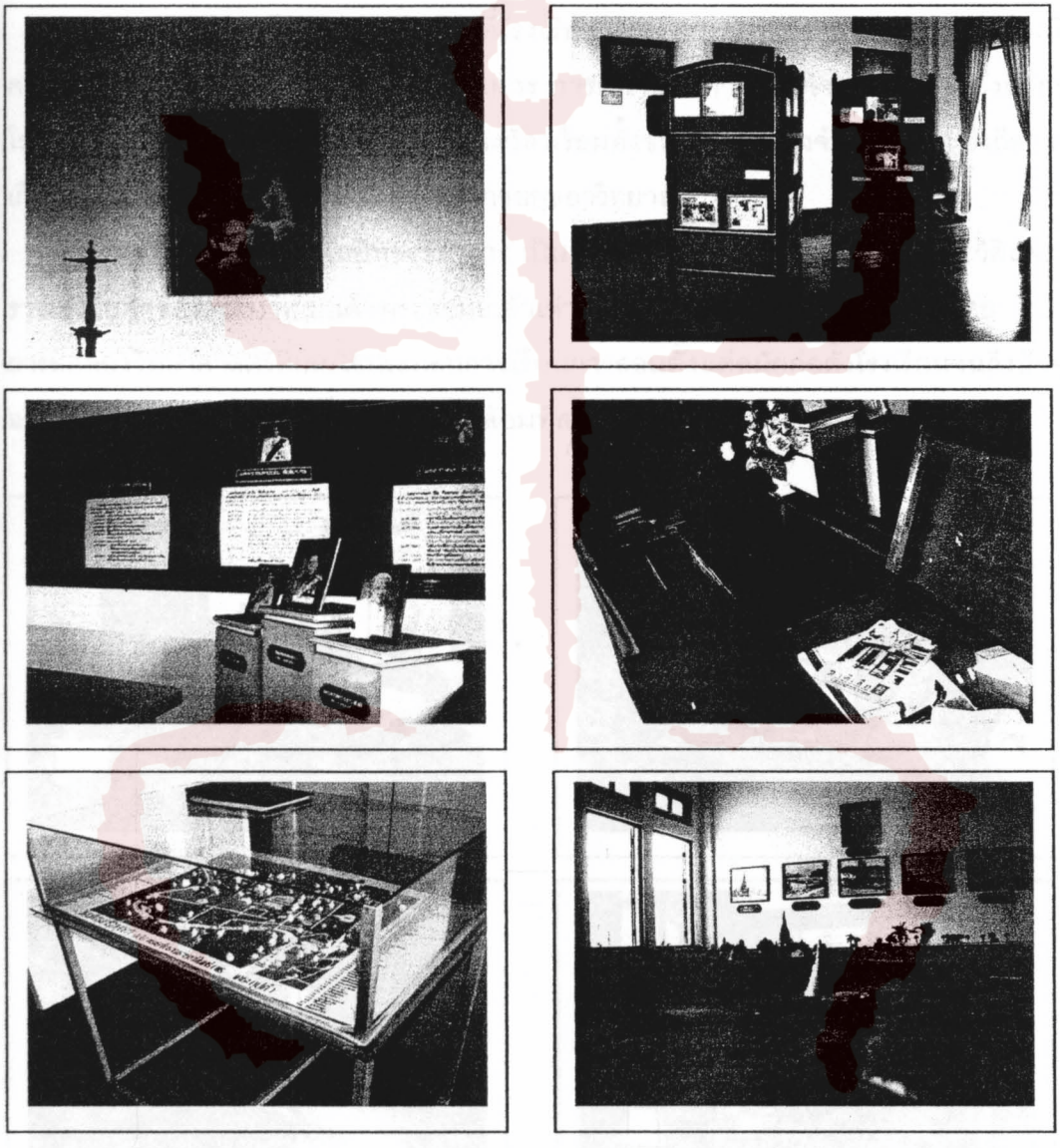
แนวคิดของนิทรรศการ

ห้องที่ 4 ห้องหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์ ซึ่งเป็นชาวอยุธยาและเป็นศิษย์เก่า โดยห้องนี้ได้จัดนิทรรศการภาพประวัติและผลงานของพลเรือตรีถวัลย์ ธำรงนาวาสวัสดิ์ อดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 8 ของประเทศไทยด้วย

ห้องที่ 5 ห้องเชิดชูศิษย์เก่า ห้องนี้ได้รวบรวมประวัติและผลงานของศุษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จในชีวิตราชการและประกอบธุรกิจส่วนตัว เพื่อเป็นการเผยแพร่เกียรติคุณให้เป็นแบบอย่าง และสร้างความภาคภูมิใจให้กับศิษย์ปัจจุบัน

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ห้องที่ 6 ห้องประวัติศาสตร์ เป็นห้องที่แสดงภูมิทัศน์ของเกาะเมืองกรุงศรีอยุธยามีภาพประวัติศาสตร์ หุ่นจำลองของวัด และพระที่นั่งรวมถึงสถานที่สำคัญต่างๆ ในเกาะเมือง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายในห้องหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์

ภาพที่ 3 และ 4 การจัดแสดงภายในห้องเชิดชูศิษย์เก่า

ภาพที่ 5 และ 6 การจัดแสดงภายในห้องประวัติศาสตร์

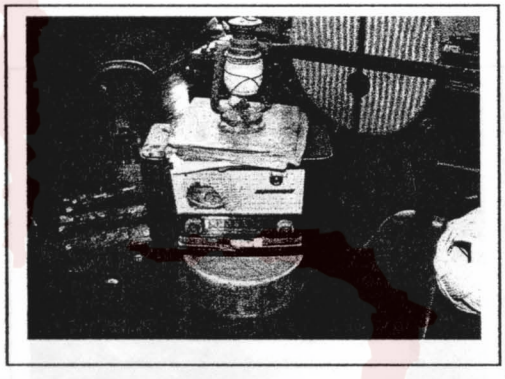
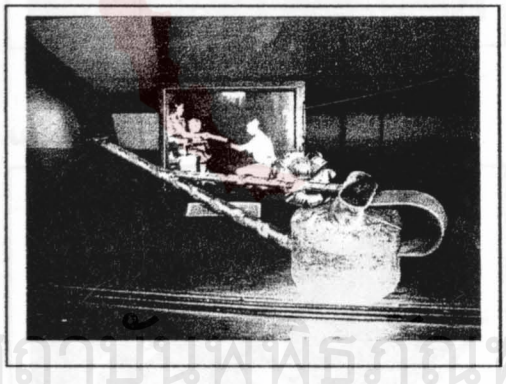
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

ห้องที่ 7 ห้องศิลปวัฒนธรรม ได้จัดแสดงวัตถุโบราณที่ขุดพบในบริเวณโรงเรียนอยุธยาวิทยาลัย ภาพชนะเครื่องปั้นดินเผา เครื่องเคลือบประเภทต่างๆ ในสมัยอยะยา

ห้องที่ 8 ห้องเกียรติภูมิ เป็นห้องที่โรงเรียนได้รวบรวมผลแห่งความสำเร็จของโรงเรียน คณะครู-อาจารย์และนักเรียนทั้งด้านวิชาการ การกีฬาและการร่วมกิจกรรมสังคมตั้งแต่ก่อตั้งโรงเรียนจนถึงปัจจุบันได้แก่ ธง ถ้วย โล่รางวัลพร้อมทั้งขันน้ำพานรองจำนวนมาก ซึ่งถือว่าเป็นเกียรติภูมิและสร้างความภาคภูมิใจให้กับชาวอยุธยาวิทยาลัย

ห้องที่ 9 ห้องเทคโนโลยีทางวิชาการ เป็นห้องที่จัดสแดงเกี่ยวกับพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว “พระบิดาแห่งวิทยาศาสตร์ไทย” อุปกรณีการทดลองวิทยาศาสตร์ที่เคยใช้ประกอบการเรียนการสอนตั้งแต่สมัยก่อตั้งโรงเรียนจนถึงปัจจุบันและแบบจำลองแสดงชุมชนที่มีสภาวะแวดล้อมที่สมดุลในอนาคต

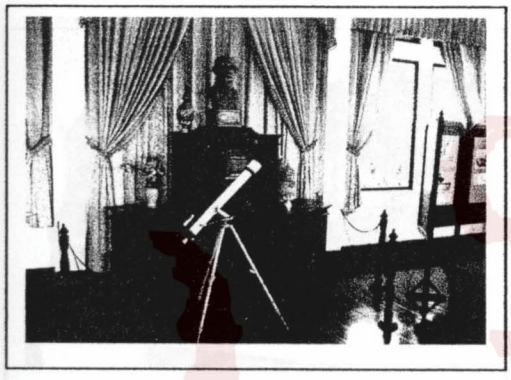

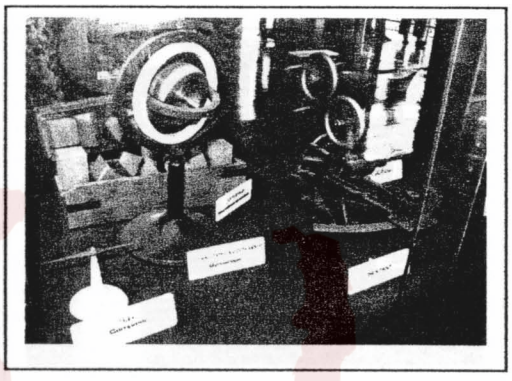

1	2
3	4

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายในห้องศิลปวัฒนธรรม

ภาพที่ 3 และ 4 การจัดแสดงภายในห้องเกียรติภูมิ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 5 และ 6 การจัดแสดงภายในห้องเทคโนโลยีทางวิชาการ

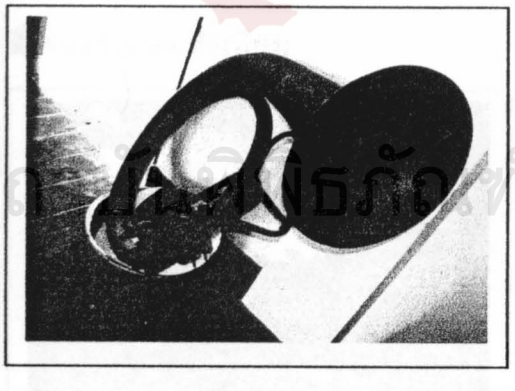
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

โบราณวัตถุ

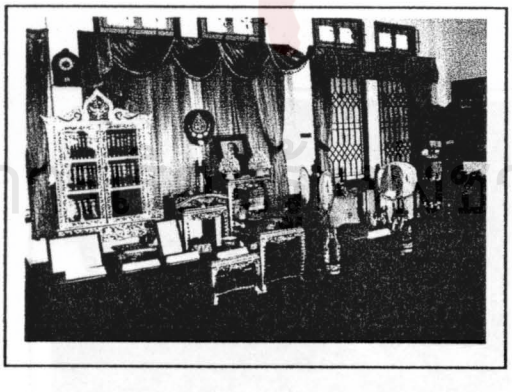

เครื่องดนตรี

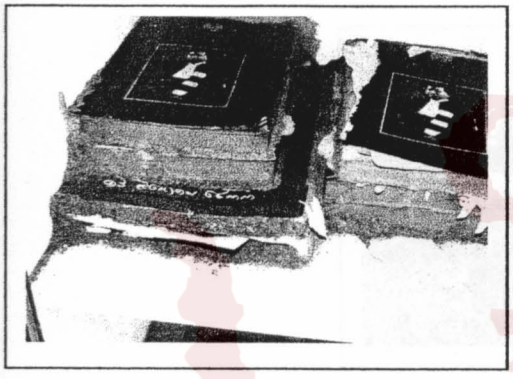

เครื่องใช้ในการศาสนา

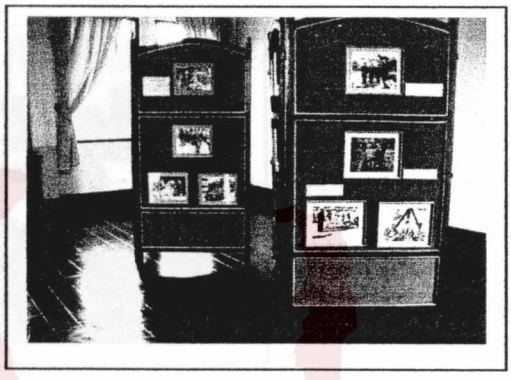

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

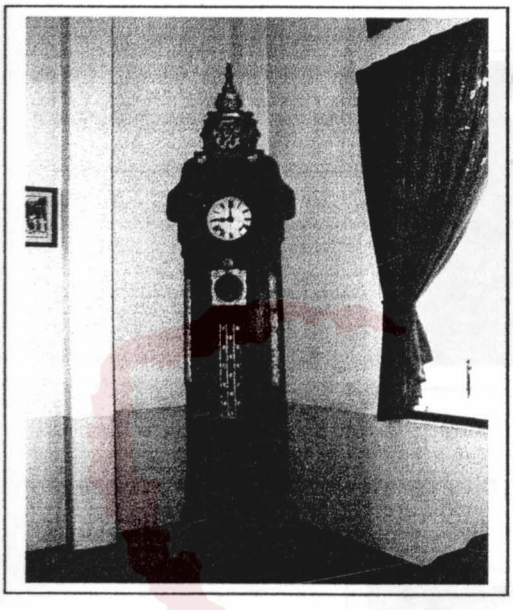
หนังสือ

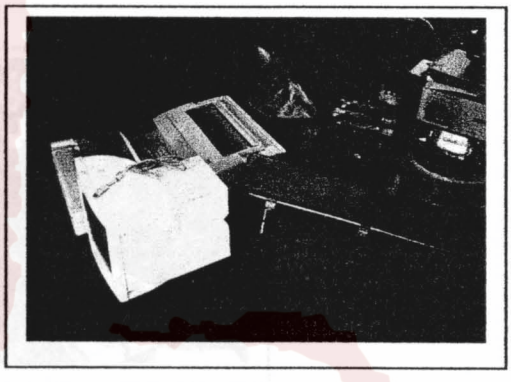
ภาพถ่าย

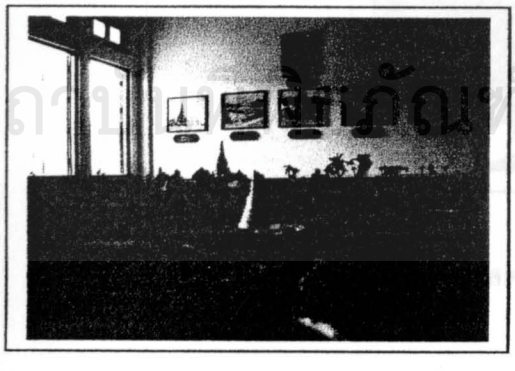
นาฬิกา

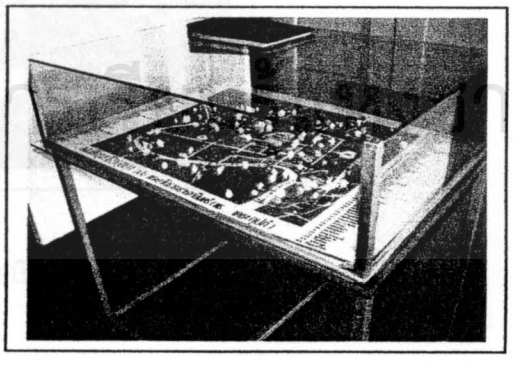

ของสะสม

สิ่งของจำลอง/ทำเทียม

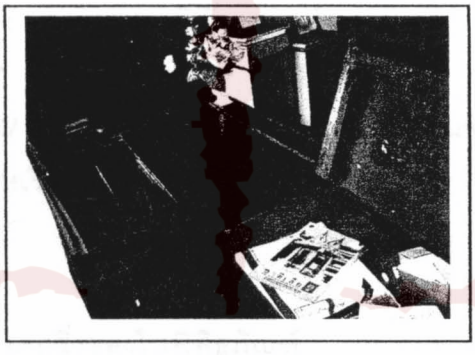

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

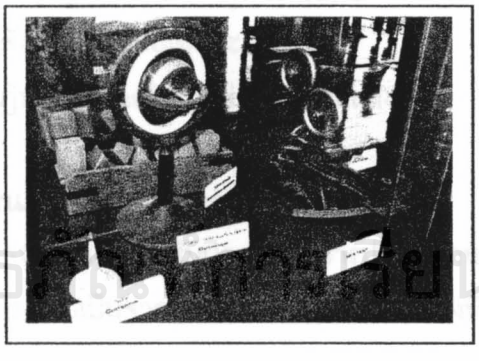
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ วัตถุโบราณที่ขุดพบในบริเวณโรงเรียน

ชื่อวัตถุ ชุดโต๊ะนักเรียนยุคเก่าพร้อมแบบเรียน

ชื่อวัตถุ อุปกรณ์ทดลองทางวิทยาศาสตร์สมัยเริ่มตั้งโรงเรียน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ของใช้ส่วนตัวของ ฯพณฯ ปรีดี พนมยงค์

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.28.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.28.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.28.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 10 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่นำชม ดูแลความเรียบร้อยในแต่ละห้องโดยเป็นจารย์ตัวแทนจากหมวดต่าง ดังนี้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1. ห้องในหลวงอานันท์	ห้องสมุด
2. ห้องสมเด็จพระสังฆราช	หมวดสังคมศึกษา
3. ห้องปรีดี พนมยงค์	ครูกิตติ ภู่พัฒนา
	ครูสมศักดิ์ สุขสมวัฒน์
4. ห้องหลวงธำรงนาวาสวัสดิ์	ครูคมขำ ตีวงษาและคณะ
5. ห้องเชิดชูศิษย์เก่า	ผอ.ถนอม ผดุงสงษ์และคณะ
6. ห้องประวัติศาสตร์	ครูธนากรณ์ เชิดชูและคณะ
7. ห้องศิลปวัฒนธรรม	หมวดศิลปะศึกษา
8. ห้องเกียรติภูมิ	หมวดภาษาไทย
9. ห้องเทคโนโลยี	หมวดวิทยาศาสตร์

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2) คณะครูอาจารย์ที่มาดูงานในโรงเรียน
3) ผู้ปกครองนักเรียน
4) บุคคลทั่วไป
5) นักท่องเที่ยวในประเทศ

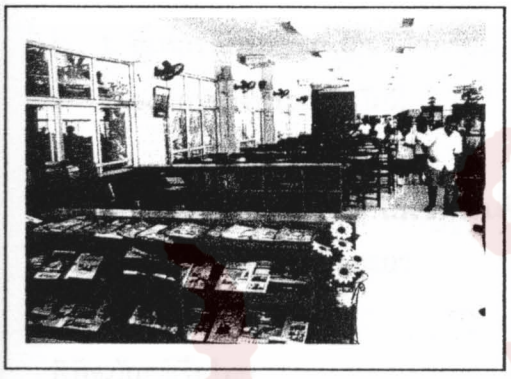
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

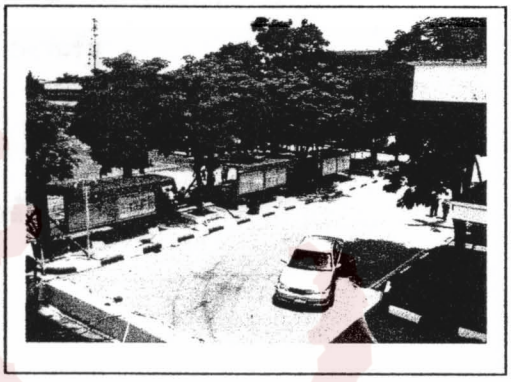
ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยต่อปีประมาณ 1,000 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีบริการเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ
ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล
ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2

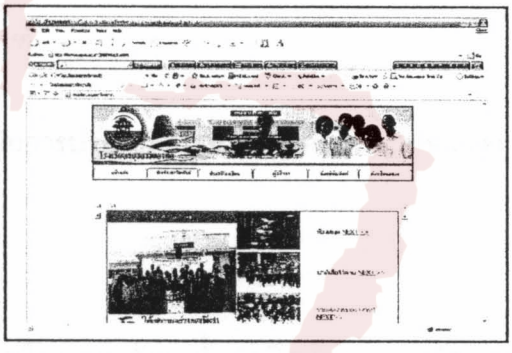
ภาพที่ 1 ห้องสมุด

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ดังนี้ เวบไซต์ เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์ และสื่อบุคคล

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 แผ่นพับแนะนำพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 การประชาสัมพันธ์ผ่านเวบไซต์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ โรงเรียน หน่วยงานรัฐ

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.28.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

บ้านตุ๊กตาไทย

พิพิธภัณฑ์เรือไทย

2.28.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ เนื่องด้วยไม่มีงบประมาณสนับสนุนในส่วนนี้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ปัจจุบันทำได้เพียงดูแลการจัดแสดง ไม่ได้จัดกิจกรรมหรือจัดนิทรรศการชั่วคราว

3) บุคลากร ขาดบุคลากรเฉพาะทางในการแนะนำการจัดพิพิธภัณฑ์ที่ถูกต้อง โดยเฉพาะในส่วนของการออกแบบเพื่อให้ดึงดูดเด็กนักเรียนให้สนใจมากขึ้น

2.28.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) เนื้อหาของนิทรรศการคงที่ ไม่ได้รับการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน

จุดแข็ง

1) มีเนื้อหานิทรรศการครอบคลุมในทุกๆ ด้าน ทั้งยังมีรูปแบบการจัดแสดงที่หลากหลาย

2.28.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

มีโครงการจะปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดนิทรรศการใหม่ โดยเน้นให้มีความน่าสนใจ สามารถสัมผัสได้ รวมถึงจัดกิจกรรมและนิทรรศการชั่วคราวในวันสำคัญของโรงเรียน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.29 ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

2.29.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

หมู่ที่ 5 ตำบล หอรัตนไชย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000

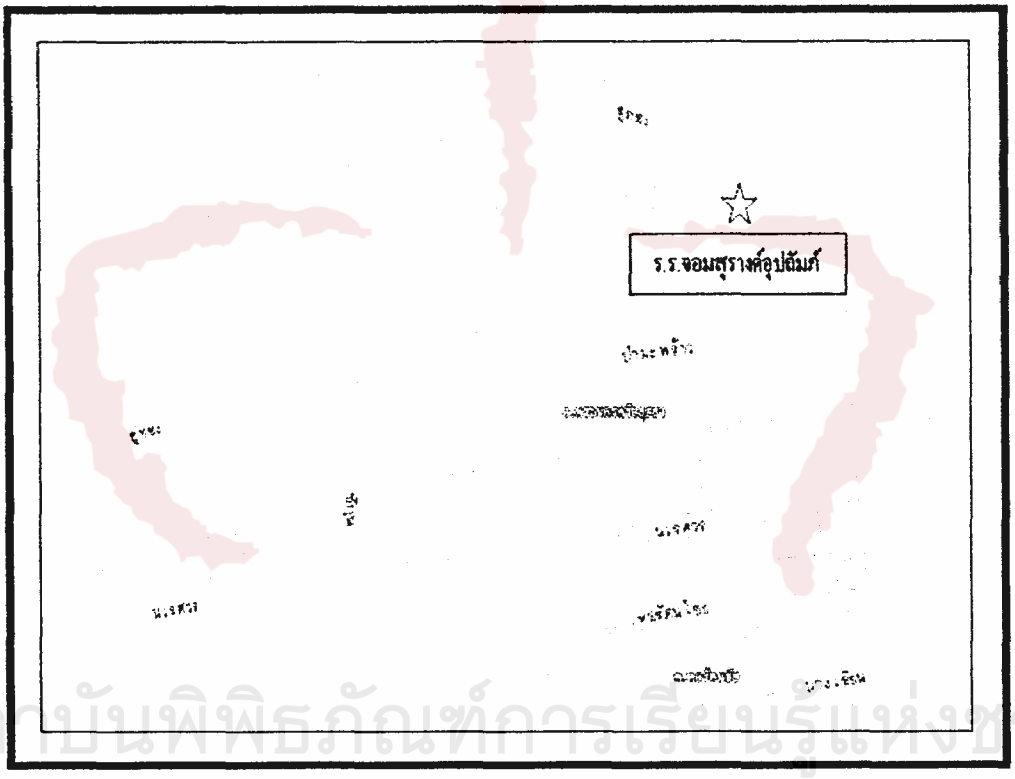
โทรศัพท์ 035-252-269

โทรสาร 035-328-274

E-mail: chomschool@hotmail.com

Website: http://www.chomsurang.ac.th

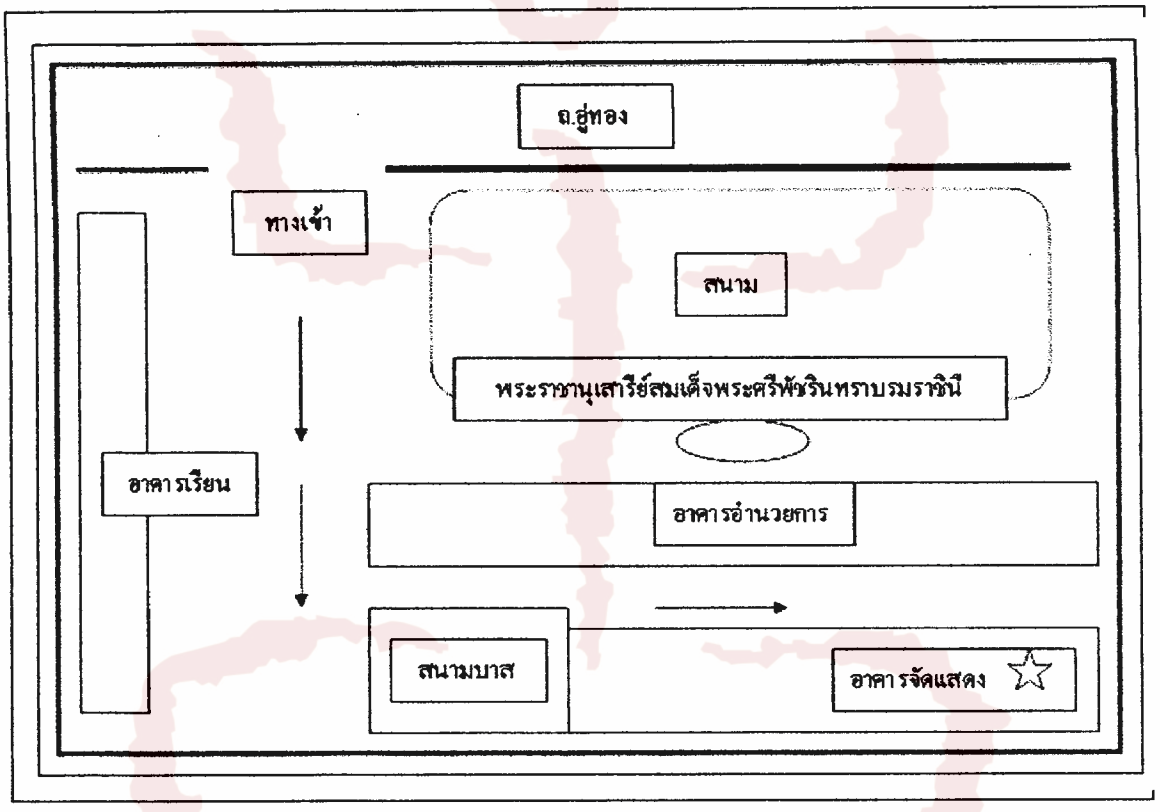
2.29.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

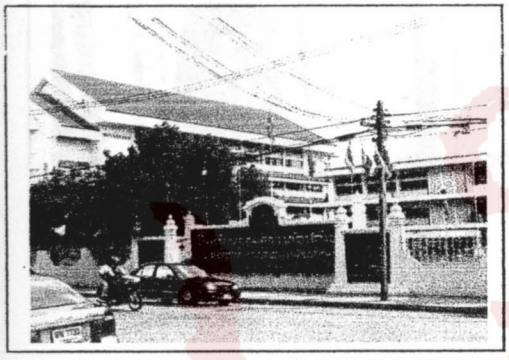
2.29.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ผังบริเวณภายในโรงเรียน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	

ภาพที่ 1 ด้านหน้าโรงเรียน

ภาพที่ 2 บรรยากาศภายในโรงเรียน

ภาพที่ 3 และ 4 อาคารเรียนหลังแรก ซึ่งจะจัดห้องพิพิธภัณฑ์ภายใน

ภาพที่ 5 ภายในอาคาร ห้องจัดแสดงอยู่บนชั้น 2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.29.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์วัลลภา ไวยปิติ
ตำแหน่ง อาจารย์หมวดสังคม
หน่วยงาน: โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์

2.29.5 เหตุผลที่ต้องการจะเปิดพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทย เคยจัดตั้งขึ้นมาแล้วครั้งหนึ่ง โดยใช้พื้นที่ด้านล่างของอาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียน เจาะผนังทำเป็นโถงยาว ต่อมาเปลี่ยนผู้อำนวยการก็มีนโยบายที่จะเปลี่ยนรูปแบบการจัดแสดงเป็นห้องแยกสัดส่วน ประกอบกับอาจารย์ที่ดูแลห้องพิพิธภัณฑ์อยู่เดิมเกษียณจึงนำวัตถุที่เก็บสะสมชิ้นที่เป็นของส่วนตัวของอาจารย์กลับไปด้วย งานพิพิธภัณฑ์จึงหยุดชะงักลง

ปัจจุบันกำลังฟื้นฟูงานพิพิธภัณฑ์อีกครั้งหนึ่ง โดยจะใช้พื้นที่บริเวณชั้น 2 ของอาคาร จำนวน 3 ห้อง โดยวางแผนไว้ว่าจะเปิดเป็นห้องจริยธรรม ห้องภูมิปัญญาและห้องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งคาดว่าจะเปิดให้บริการได้เต็มรูปแบบในปี พ.ศ. 2551

2.29.6 ลักษณะของวัตถุที่เก็บภายใน

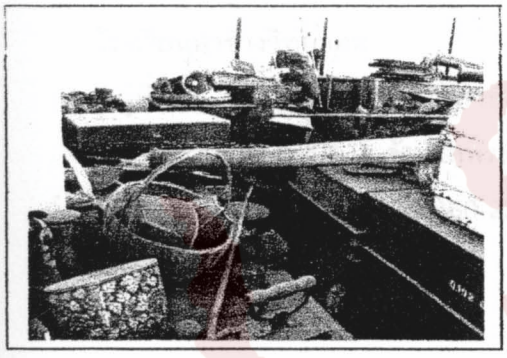
วัตถุจัดแสดงที่เก็บรักษาอยู่ในปัจจุบันเป็นของที่รับบริจาคมาจากเด็กนักเรียน ประชาชนทั่วไปและครูอาจารย์ในโรงเรียน สำหรับรูปแบบการจัดแสดงต่อไปในอนาคตนั้น ยังไม่ได้วางแผนไว้ คาดว่าจะทำการสำรวจวัตถุทั้งหมดแล้วจึงพิจารณาถึงความเป็นไปได้ต่อไป

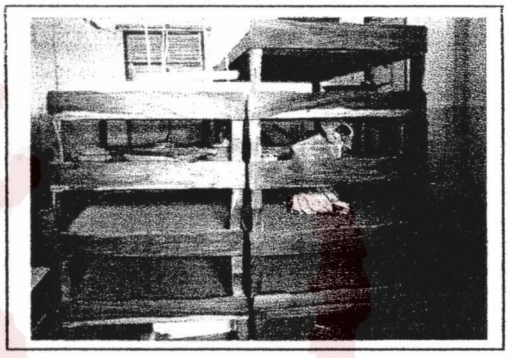
2.29.7 การทำทะเบียนวัตถุภายในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุเนื่องจากวัตถุที่เก็บรักษาอยู่เป็นของเดิมที่เคยจัดแสดงเมื่อหลายปีก่อน แล้วไม่มีการบันทึกที่มาของวัตถุไว้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.29.8 **ลักษณะห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ**

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดเก็บรักษาวัตถุ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.30 พิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม

2.30.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนท่าช้างวิทยาคม

หมู่ที่ 3 ตำบลท่าช้าง

อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13260

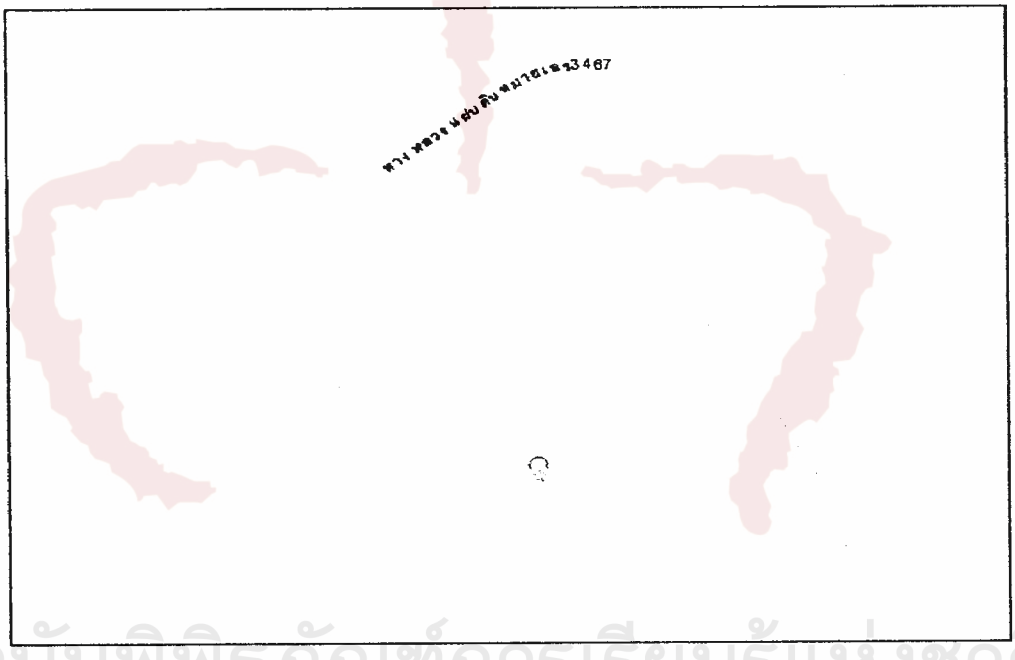
โทรศัพท์ 035-359-900, 035-360-228-9

โทรสาร -

E-mail: -

Website: -

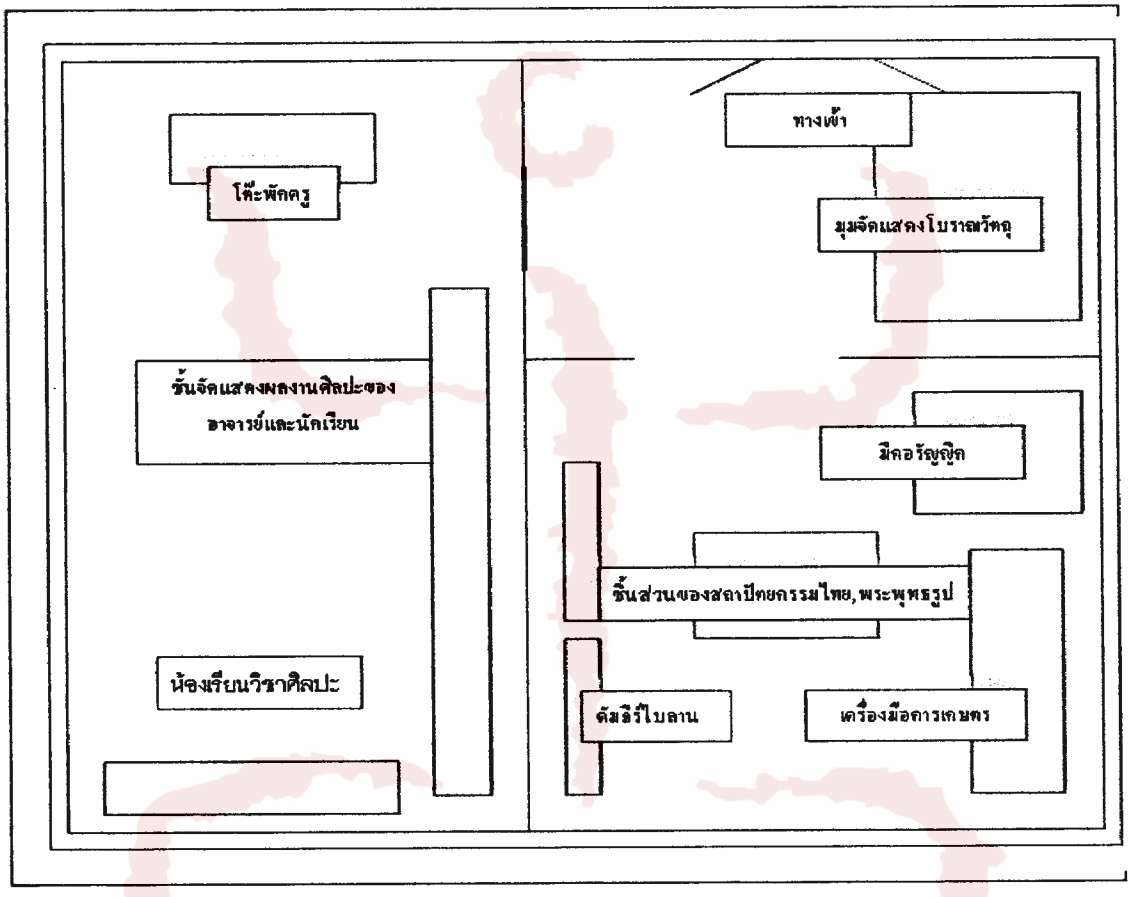
2.30.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนท่าช้างวิทยาคม

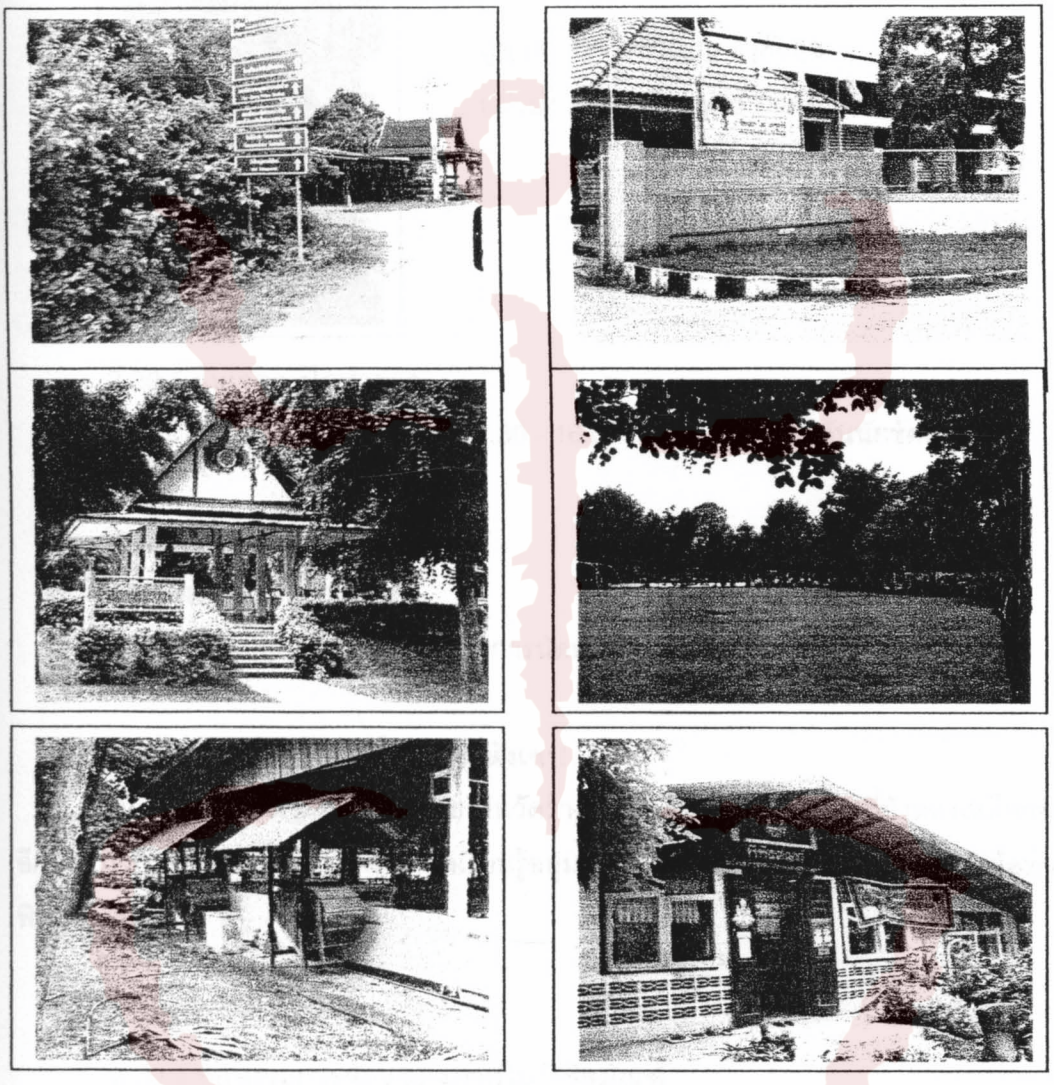
2.30.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

แผนผังการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 ทางเข้าโรงเรียนท่าช้างวิทยาคม

ภาพที่ 3 บรรยากาศภายในโรงเรียน

ภาพที่ 4 สนามบอล

ภาพที่ 5 การจัดแสดงเครื่องมือการเกษตรด้านนอกอาคารโรงอาหาร

ภาพที่ 6 อาคารพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.30.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์วิญญู อาศัยสุข

หน่วยงาน: โรงเรียนท่าข้างวิทยาคม

2.30.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.30.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.30.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

เนื่องจากในบริเวณโรงเรียนเคยเป็นวัดร้างมาก่อน จึงมีวัตถุโบราณที่ยังหลงเหลืออยู่มาก อีกทั้งบริเวณอำเภอนครหลวงยังมีแหล่งเรียนรู้อยู่มาก อาจารย์วิญญูจึงเริ่มรวบรวมและจัดทำห้องพิพิธภัณฑ์ขึ้น

2.30.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงโบราณวัตถุที่พบในบริเวณอำเภอนครหลวงและโรงเรียน ซึ่งเคยเป็นวัดร้างมาก่อน

2) วิถีชีวิต ชาวนครหลวงและ ชุมชนลุ่มแม่น้ำในภาคกลาง โดยจัดแสดงผ่านเครื่องเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

3) ภูมิปัญญา โดยจัดแสดงการทำมีดอรัญญิก และภูมอปัญญาท้องถิ่นในด้านต่างๆ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

4) ผลงานศิลปะ จัดแสดงผลงานศิลปะจิตรกรรม และประติมากรรม รวมทั้งงานฝีมือของอาจารย์และนักเรียน

แนวคิดของนิทรรศการ

เนื่องจากมีพื้นที่การจัดแสดงค่อนข้างจำกัด อาจารย์จึงแย่งกั้นที่ออกเป็นโซนด้วยการวาดภาพหรือทำผนังกั้นส่วนแต่ละส่วนออกจากกัน โดยเริ่มจากมุมโบราณวัตถุ มุมภูมิปัญญา เครื่องใช้ทางการเกษตรและเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน โดยตั้งวัตถุอยู่บนชั้นวางและตู้กระจก จัดทำแผ่นป้ายคำบรรยาย

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

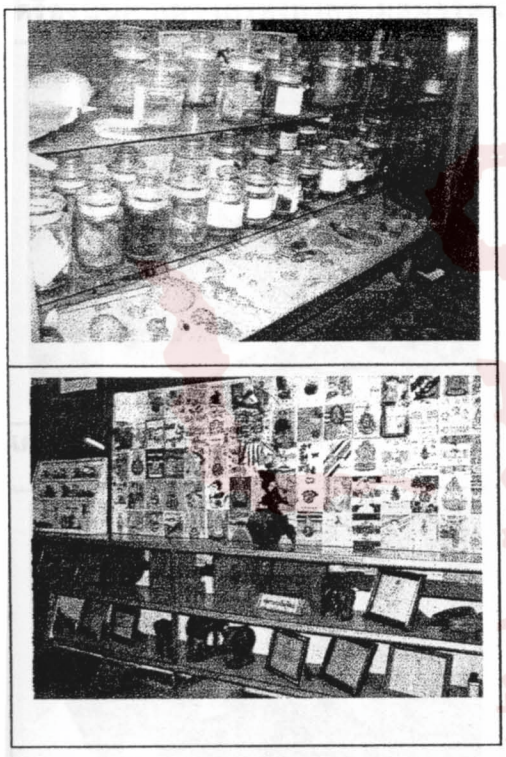
1	2
3	4

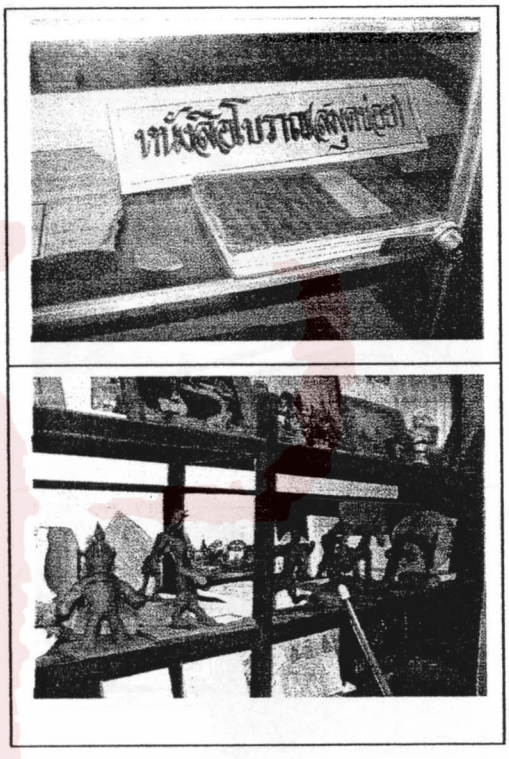
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 จัดแสดงโบราณวัตถุที่ขุดพบในบริเวณโรงเรียนและบริเวณใกล้เคียง

ภาพที่ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 และ 4 นิทรรศการมีดอรัญญิก ขั้นตอนการทำและอุปกรณ์เครื่องมือช่าง ต่างๆ

3	4
5	6

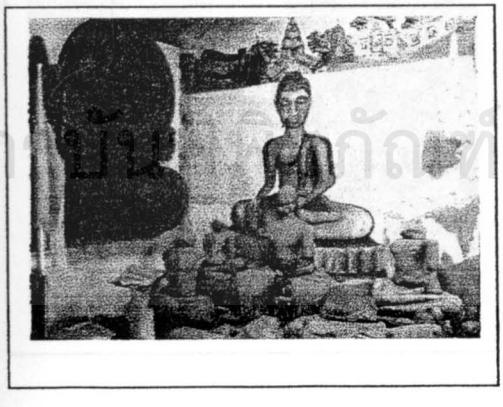
ภาพที่ 3 พืชสมุนไพร เปลือกหอย

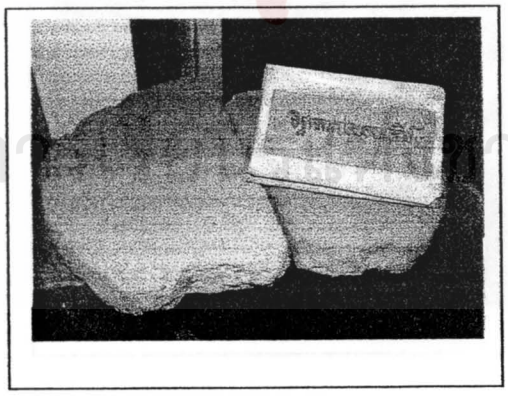
ภาพที่ 4 หนังสือใบลาน สมุดข่อย

ภาพที่ 5 และ 6 ผลงานศิลปะของอาจารย์และนักเรียน

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

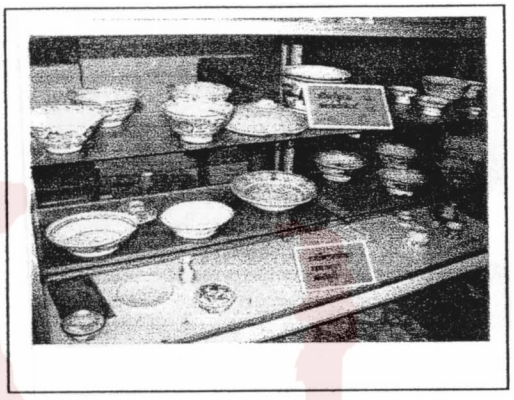
โบราณวัตถุ

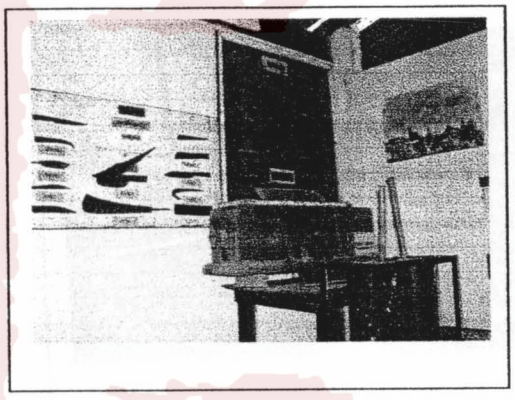
เครื่องปั้นดินเผา เครื่องถ้วยชามสมัยรัตนโกสินทร์

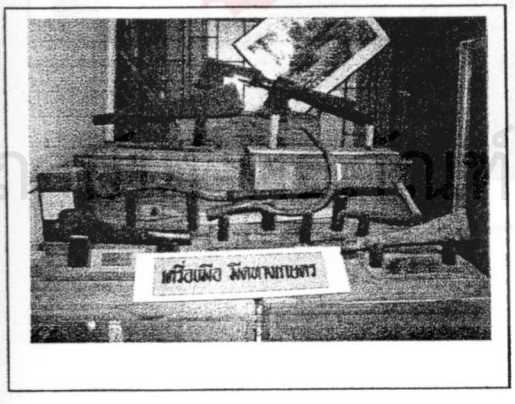

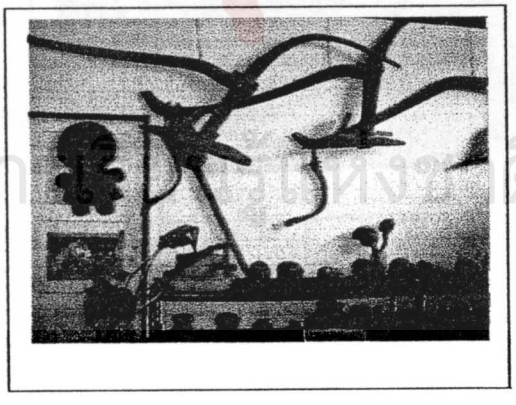
เครื่องไม้

เครื่องมือการเกษตร

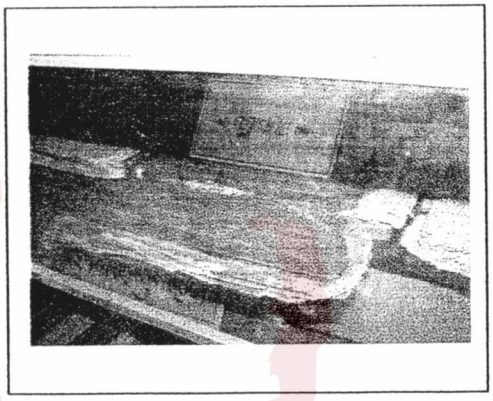

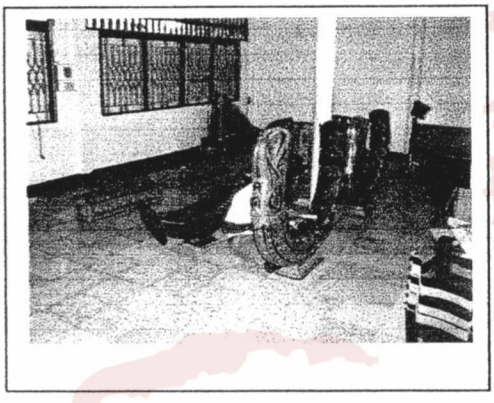
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

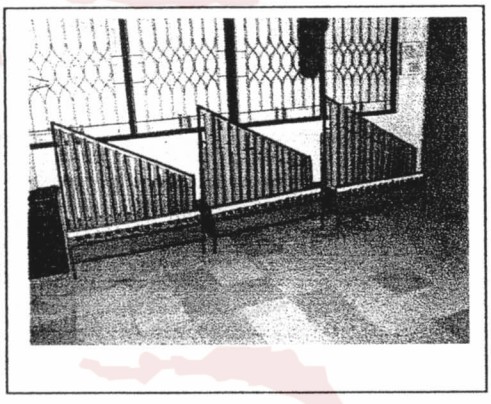
หนังสือใบลาน สมุดข่อย

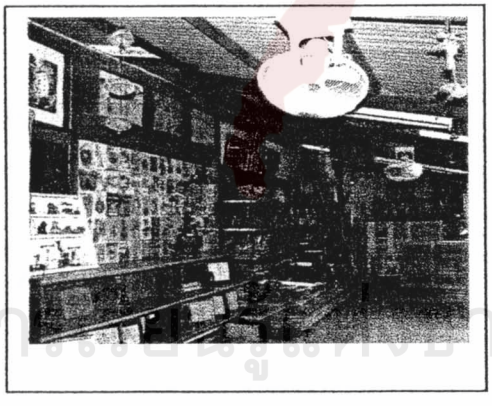
เครื่องดนตรี

หนังสือ

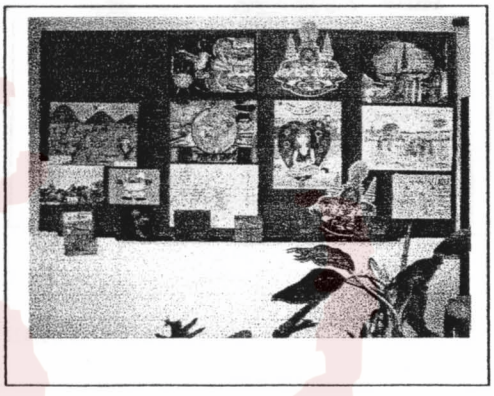

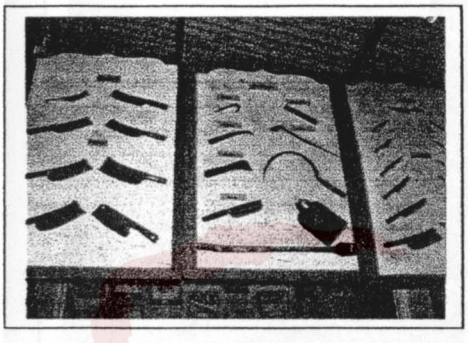
สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานศิลปะ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ มีดอรัญญิกและอุปกรณ์การทำ

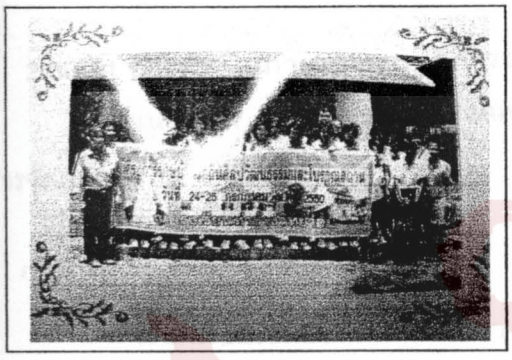
นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

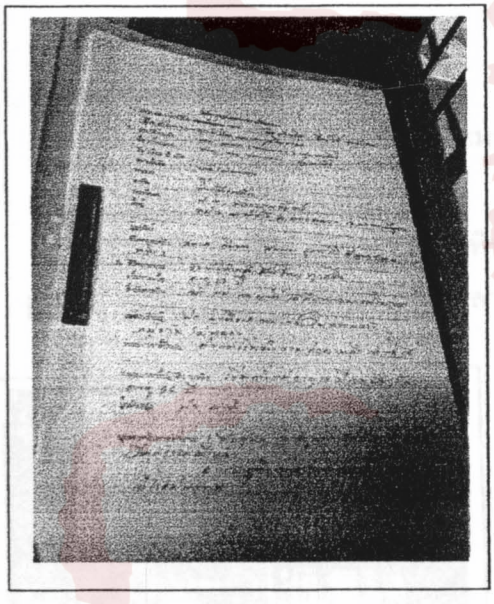
1) โครงการรักษ์บ้านรักถิ่นศิลปวัฒนธรรมและโบราณสถาน วันที่ 24-25 กรกฎาคม 2550

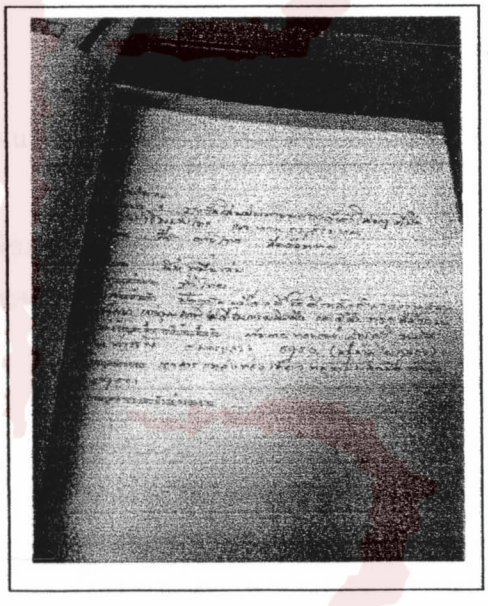
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.30.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุไว้ทั้งหมด

2.30.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.30.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน รับผิดดูแลความเรียนร้อย วิทยากรนำชมและ ดูแลเรื่องรูปแบบการจัดแสดง

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) ผู้ปกครองนักเรียน

3) แขกของทางโรงเรียน

4) บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกสถิติไว้ เฉลี่ยประมาณ 500 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีบริการเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการและลานจอดรถ

ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางจดหมายข่าว และสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน วัด และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.30.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

-

2.30.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) บุคลากร มีอาจารย์ดูแลอยู่เพียงคนเดียวซึ่งมีหน้าที่สอนหนักอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยมีเวลาในการจัดกิจกรรมหรือนิทรรศการชั่วคราวเสริม

2) งบประมาณ งบประมาณหมักมาจากทางโรงเรียน ซึ่งก็มีค่าใช้จ่ายด้านอื่นมากอยู่แล้ว ดังนั้นจึงมีแค่งบประมาณในการดูแล

3) อาคารสถานที่ชำรุด โดยหลังคาและตัวอาคารทรุดโทรม ประกอบกับประสบปัญหาอุทกภัยหลายครั้ง

2.30.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) เป็นลักษณะพิพิธภัณฑ์ปิด เนื่องจากใช้เป็นห้องเรียนด้วยส่วนหนึ่ง รวมถึงเปิดเฉพาะวันและเวลาราชการทำให้บุคลภายนอกเข้ามาชมไม่สะดวก

จุดแข็ง

1) มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ โดยอาจารย์เป็นอาจารย์สอนศิลปะอยู่แล้ว จึงมีการวาดภาพประกอบและสร้างบรรยากาศในแต่ละส่วนให้วัตถุมีความน่าสนใจขึ้น

2.30.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

-

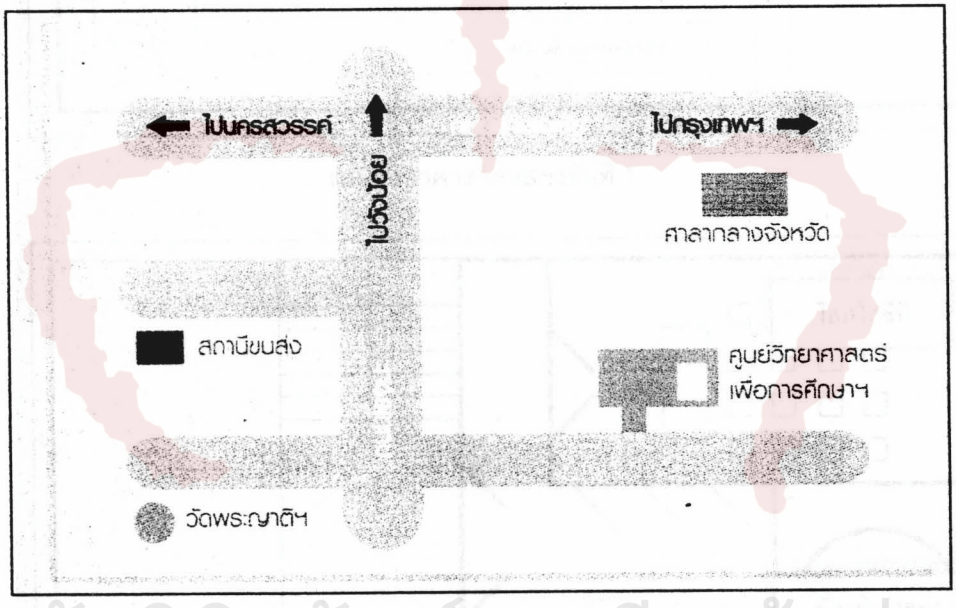
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.31 ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.31.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
เลขที่ 115 หมู่ที่ 4 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครสรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000
โทรศัพท์0-3532-2485
โทรสาร 0-3532-2484
E-mail: ay_sci@yahoo.com
Website: http://nsce1.sci-educ.nfe.go.th/scinet/sciaya/

2.31.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

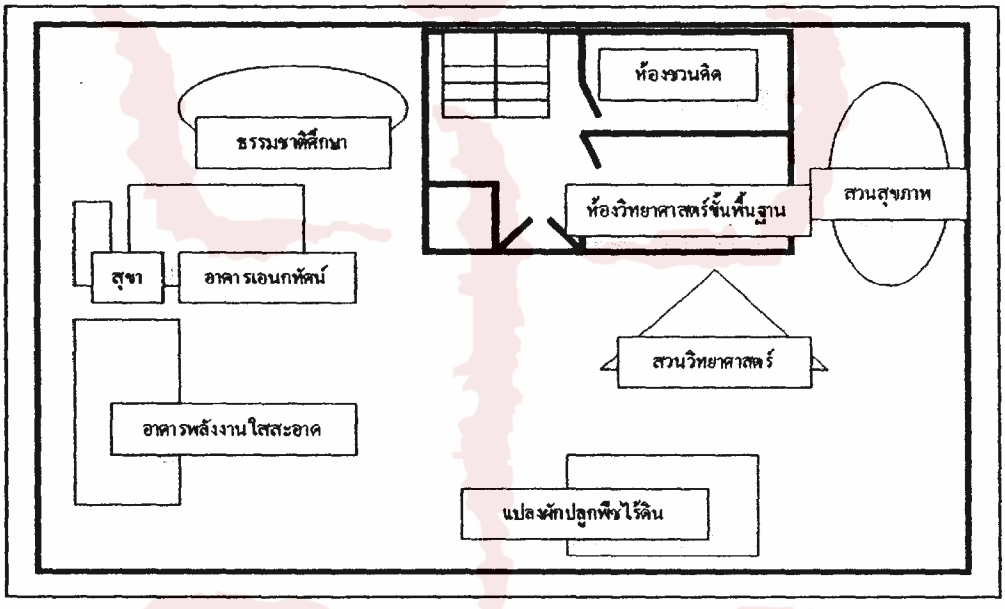

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

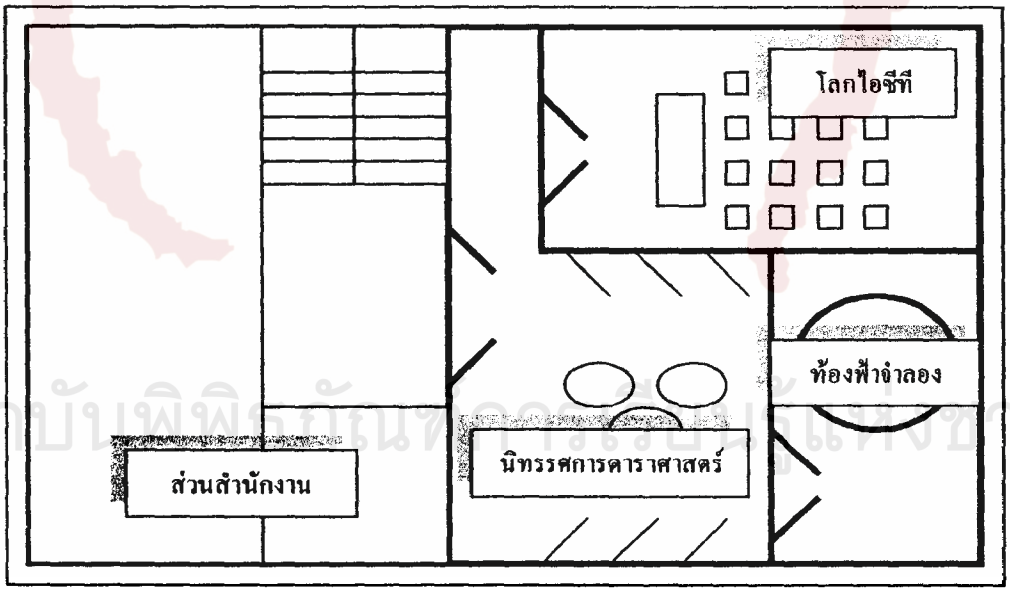
แผนที่แสดงที่ตั้งของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา.

2.31.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ประมาณ 6 ไร่เศษ มีอาคารสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 4 อาคาร คือ อาคารศูนย์วิทยาศาสตร์ อาคารห้องเอนกทัศน์ อาคารห้องพลังงานใสสะอาด อาคารชั่วคราวจัดแสดงนิทรรศการความหลากหลายทางชีวภาพ

แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1

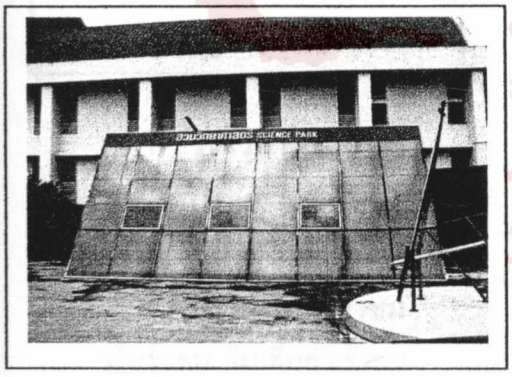
แผนผังการจัดแสดงชั้นที่ 2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 รอบๆ บริเวณศูนย์ฯ

ภาพที่ 3 สวนวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 4 อาคารพลังงานใสสะอาด

ภาพที่ 5 สวนสุขภาพ

ภาพที่ 6 แปลงปลูกพืชไร้ดิน

สถาบันพัฒนาภูมิทัศน์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.31.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นายสงัด ประดิษฐ์สุวรรณ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักศิลปะและวัฒนธรรม
หน่วยงาน: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

2.31.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.30 น. ทุกวัน (ยกเว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)

2.31.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.31.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา เดิมมีเพียงแห่งเดียวซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2537 คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกาธิการขยายเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกาไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยการจัดตั้งศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดจังหวัดละ 1 แห่ง แต่ขอให้สร้างศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาให้ครบทุกเขตการศึกาก่อน 12 เขตห่อน ภายในวงเงิน 470,500,000 บาท เมื่อดำเนินการครบทุกเขตการศึกษา และเมื่มีความพร้อมที่จะดำเนินการในจังหวัดอื่นก็ให้ดำเนินการได้ กรมการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้มอบหมายให้ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ดำเนินการจัดสร้างศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกาแห่งชาติ แห่งที่ 3 ที่รังสิต (แห่งที่ 2 อยู่ที่หว้ากอ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์) และจัดสร้างศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด ในเขตการศึกษาให้ครบทุกเขตก่อน กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงได้จัดสรรงบประมาณให้สร้างศูนย์วิทยาศษสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดตรัง นครศรีธรรมราช นครราชสีมา นครสวรรค์ ยะลา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

กาญจนบุรี สมุทรสาคร ลำปาง พระนครศรีอยุธยา อุบลราชธานี ขอนแก่น และสระแก้ว จึงกล่าวได้ว่าในขณะนี้มีศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดครบทุกเขตการศึกาแล้ว

ศูนย์วิทยาศษสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ (กรมการศึกษานอกโรงเรียนเดิม) ตั้งอยู่ที่ เลขที่ 115 หมู่ที่ 4 ถนนโรจนะ ตำบลไผ่ลิง อำเภอพระนครศรีอยุธยาจัดตั้งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2542 มีบทบาทหน้าที่ในการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ธรรมชาติวิทยา และสิ่งแวดล้อม โดยจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การจัดนิทรรศการถาวร นิทรรศการชั่วคราว การจัดค่ายวิทยาศาสตร์ และการจัดหน่วยนิทรรศการเคลื่อนที่ เพื่อบริการแก่กลุ่มเป้าหมายในเขตจังหวัดชัยนาท สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง และพระนครศรีอยุธยา โดยประสานงานทั้งภาครัฐและเอกชน

2.31.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) เทคโนโลยี เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีการต่อเรือ
2) ธรรมชาติวิทยาและสิ่งแวดล้อม เช่น ความหลกาลหายทางชีบภาพ วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตระบบนิเวศ สวนสมุนไพร เป็นต้น
3) อื่นๆ เช่น

-วิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐ้านเกี่ยวกับ แสง เสียง กลศาสตร์ และคณิตศาสตร์

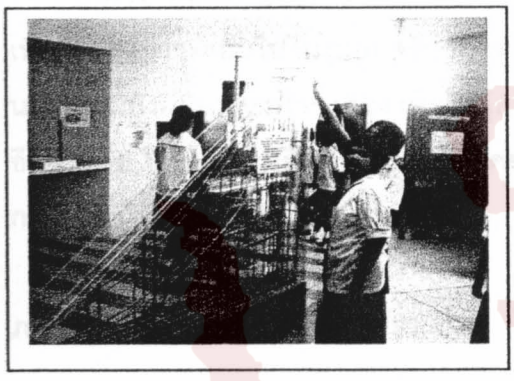
-ดาราศาสตร์ การเกิดสุริยุปราคา ดาวหาง จันทรุปราคา ระบบสุริยะ ถึงรวมถึงการแสดงท้องฟ้าจำลอง

นิทรรศการ

การจัดแสดงชั้นล่าง แบ่งเป็นสองส่วนหลักๆ คือ ห้องวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน ๆมีจุดประสงค์ให้เด็กๆ ได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง แสง เสียง กลศาสตร์ และคณิตศาสตร์ โดยจัดแสดงผ่านเครื่องมือต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการทดลองจริง ในอีกส่วนเป็นห้องชวนคิด แบ่งเป็นการเรียนรู้ผ่านเกมส์ และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

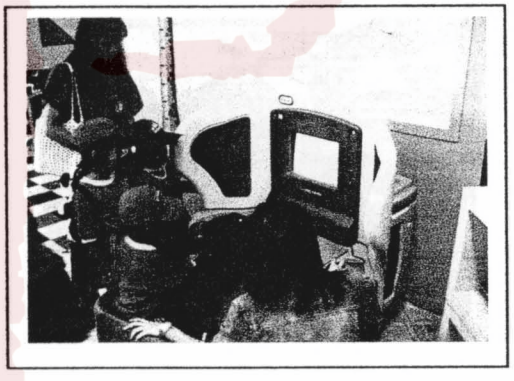
สถาบันพัฒนาการเรียนการสอนแห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

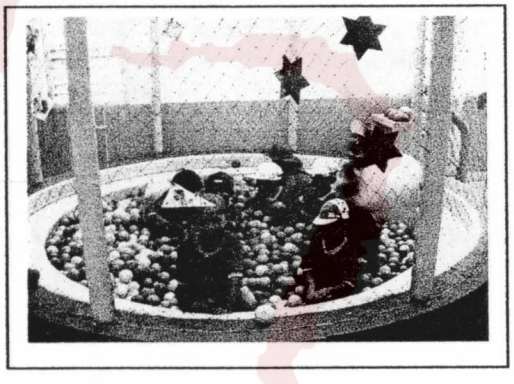

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

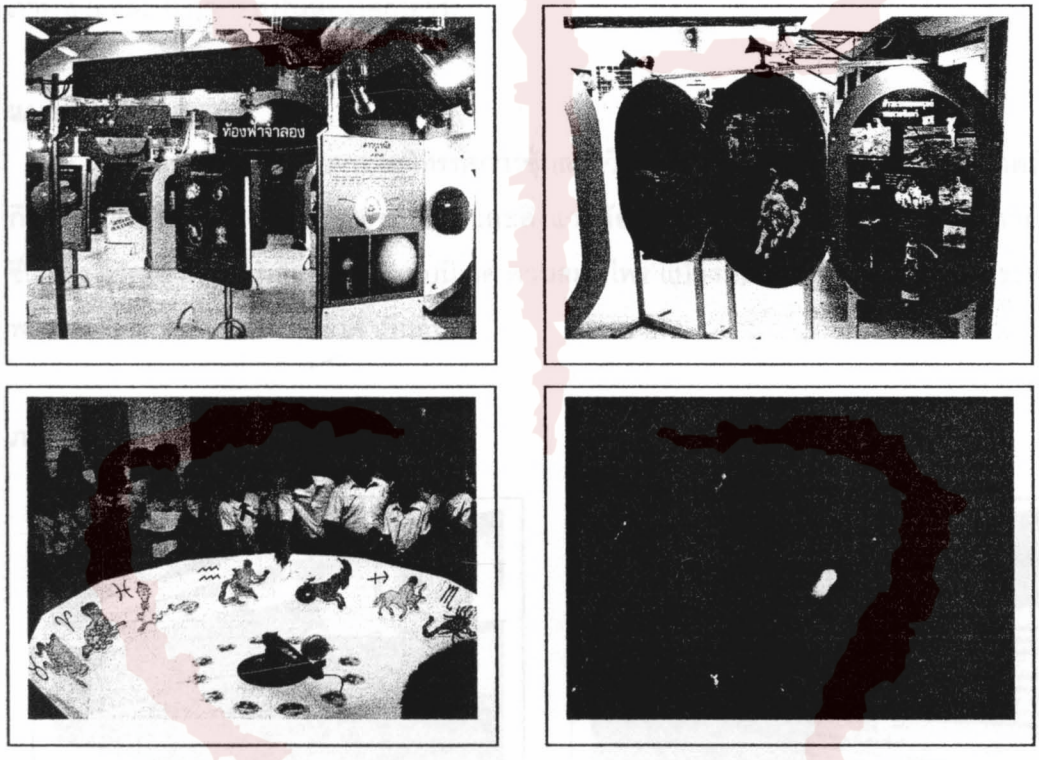
ภาพที่ 1 ถึง 3 การจัดแสดงภายในห้องวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน

ภาพที่ 4 ถึง 6 กิจกรรมในห้องชวนคิด

แนวคิดนิทรรศการ

การจัดแสดงบนชั้นที่ 2 เป็นนิทรรศการดาราศาสตร์ จัดบอร์นิทรรศการ และโมเดลจำลอง เพื่อให้เห็นความเป็นไปในระบบสุริยจักรวาล ปรากฏการณ์ สริยุปราคา จันทึปราคา ดาวหาง นอกจากนี้ยังมีห้องท้องฟ้าจำลอง เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มดาว วิธีการสังเกต เป็นต้น อีกส่วนคือ โลกไอซีที มีกิจกรรมการเรียนคอมพิวเตอร์ การใช้ประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงการศึกษาในด้านต่างๆ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

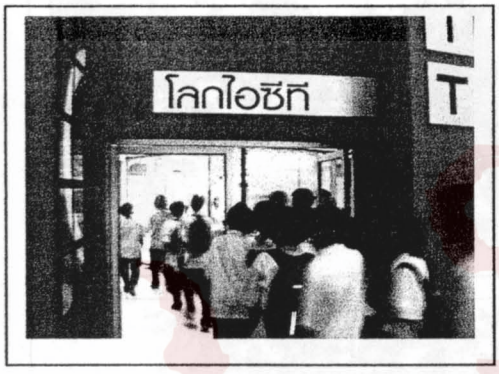

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายในห้องดาราศาสตร์

ภาพที่ 3 และ 4 การจัดแสดงภายในห้องท้องฟ้าจำลอง

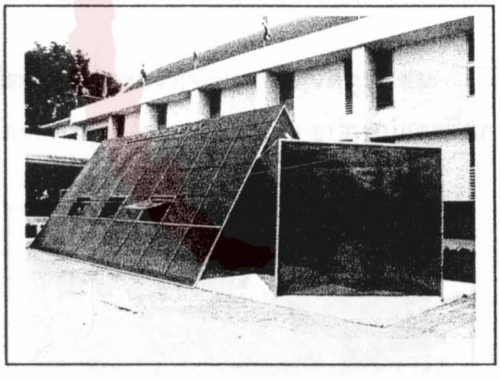
ภาพที่ 5 และ 6 กิจกรรมในห้องโลกไอซีที

1	2

แนวคิดนิทรรศการ

ภายนอกอาคารยังมีการจัดนิทรรศการชุ้มสวนวิทยาศาสตร์ สวนสุขภาพ วิทยาศาสตร์การกีฬา รวมถึงการศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อแสดงให้เห็นความหลากหลายทางชีวภาพ วิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิต ระบบนิเวศ สวนสมุนไพร แปลงทดลองปลูกพืชไร้ดิน นิทรรศการพลังงานใสสะอาดจากธรรมชาติ เป็นต้น

ภาพถ่ายในห้องจัดแสดง

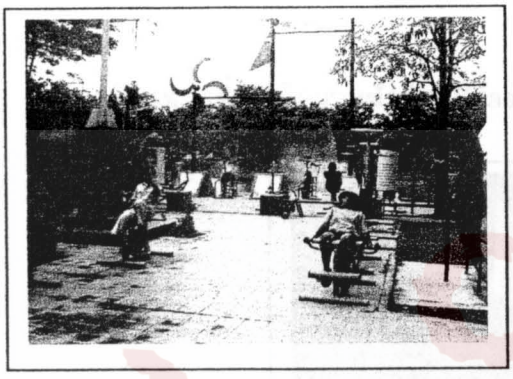

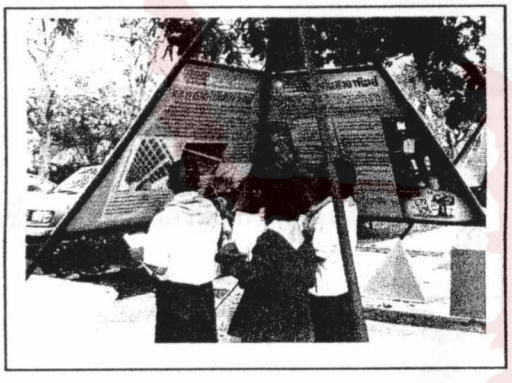
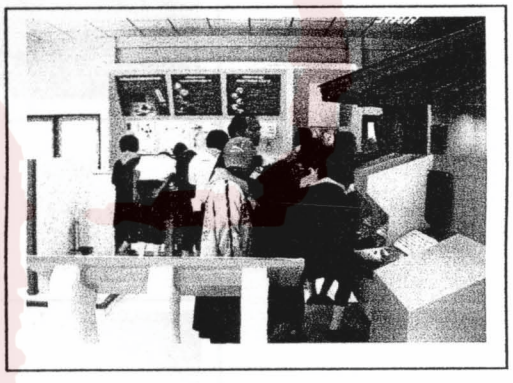

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 สวนวิทยาศาสตร์และการจัดแสดงภายใน

3	4
5	6

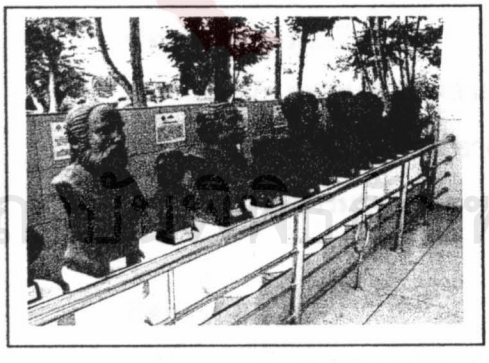
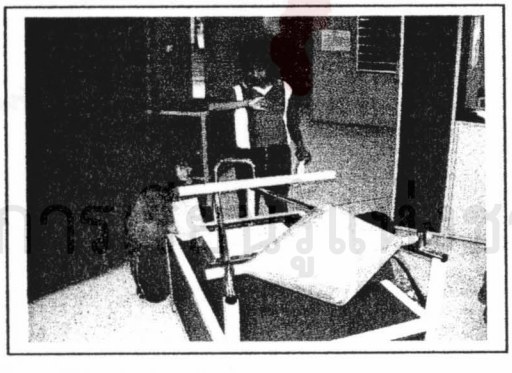
ภาพที่ 3 สวนวิทยาศาสตร์การกีฬา

ภาพที่ 4 ธรรมชาติศึกษา

ภาพที่ 5 และ 6 นิทรรศการเรื่องพลังงานใสสะอาด

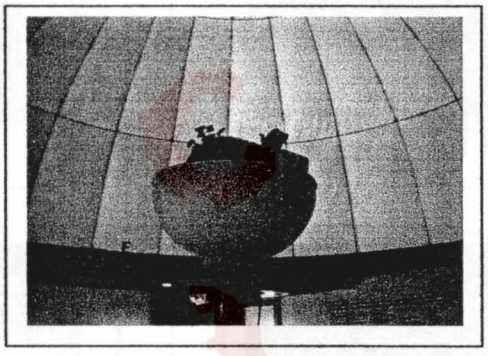
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

จัดแสดงของจำลอง/ทำเทียม อุปกรณ์และสื่อการสอนทางวิทยาศาสตร์

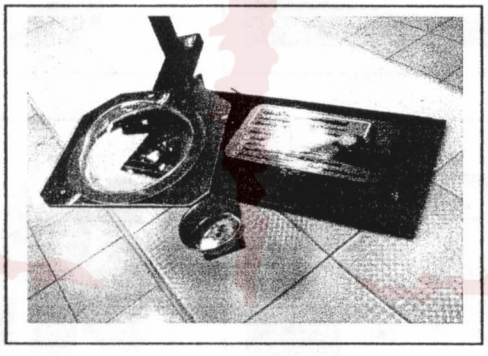

สถาบันพัฒนาศักยภาพการจัดการความรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อ การจัดแสดงท้องฟ้าจำลอง

ชื่อ เลนส์น้ำพลังงานแสงอาทิตย์ หนึ่งในชุดนิทรรศการพลังงานใสสะอาด

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน

1) นิทรรศการความหลากหลายทางชีวภาพ
2) นิทรรศการพลังงานใสสะอาด
3) นิทรรศการธรรมชาติศึกษา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

กิจกรรม

1) การจัดกิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ (Science Camp)
2) ประกวดวิทยาศาสตร์มหัศจรรย์ (Science Show Contest)
3) การแข่งขันยิงจรวดน้ำ

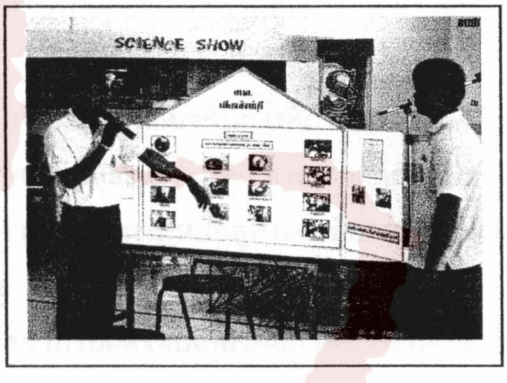

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 กิจกรรมการแสดงทางวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 2 กิจกรรมค่ายทางวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 3 กิจกรรมอบรมคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 4 กิจกรรม LAB วิทย์ทางวิทยาศาสตร์

ภาพที่ 5 กิจกรรมคาราวาน

ภาพที่ 6 กิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.31.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.31.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.31.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 16 คน

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดโครงสร้างการบริหารงานและอัตรากำลัง ออกเป็น 3 กลุ่มงาน คือ กลุ่มอำนวยการ กลุ่มพัฒนาวิชาการ และกลุ่มส่งเสริมและเผยแพร่ มีหัวหน้ากลุ่มรับผิดชอบ โดยทั้งหมดขึ้นตรงกับผู้อำนวยการศูนย์

1) กลุ่มอำนวยการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป งานสารบรรณ งานธุรการ งานการเงิน งานบัญชี งานพัสดุ อาคารสถานที่และยานพาหนะ และงานบุคลากร
2) กลุ่มพัฒนาวิชาการ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกา วิเคราะห์ วิจัยสภาพความต้องการการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดาราศาสตร์ธรรมชาติวิทยาและสิ่งแวดล้อม กำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรมหลักสูตรและสื่อการเรียนรู้ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร สื่อ
3) กลุ่มส่งเสริมและเผยแพร่ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการคิดค้นพัฒนา รูปแบบของสื่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ซ่อมบำรุง รักษาเครื่องมือ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานกับหน่วยงานเครือข่าย เพื่อจัดและบริการการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนดำเนินการด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์เผยแพร่และบริการหลักสูตรสื่อและกิจกรรมต่างๆ

ข้าราชการ

1. นายสงัด ประดิษฐสุวรรณ์	ผู้อำนวยการ คศ.4
2. นางราตรี ศรีอนันต์	ครู คศ. 3
3. นางชยาภรณ์ อรุณรัตน์	ครู คศ. 3
4. นางสุนันทา ฮายาชิ	ครู คศ. 3
5. นางสาวศรีเสาวลักษณ์ เกียรติพิริยะ	ครู คศ. 2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

6. นางอัญชรา หวังวีระ	ครู คศ. 1

ลูกจ้างประจำ

1. นายสุชิน บัวเขียว	พนักงานบริการ
2. นางสมใจ บัวเขียว	พนักงานบริการ
3. นายสมชาย แก้วเขียว	พนักงานนำชม

ลูกจ้างชั่วคราว

1. นายวีระยุทธ แซ่ลี	วิทยากรนำชม
2. นายยุทธชัย สัณฐิติฤทัย	วิทยากรนำชม
3. นายอนุกูล เมฆสุทัศน์	วิทยากรนำชม
4. นายพีระพล สัฐฤทธิศักดิ์	วิทยากรนำชม
5. นายมานิต คาวีวงศ์	วิทยากรนำชม
6. นางสาววันชนก รักษาจิตร์	วิทยากรนำชม
7. นางสาวพรพรรษา สุขวัตร	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดบุคลากรจำนวน 16 อัตราทั้งข้าราชการ ลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ตำแหน่งวิทยากรนำชม เป็นวิทยากรประจำฐานวิชาการต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกอาคาร โดยลูกจ้างประจำส่วนใหญ่ จะเป็นวิทยากรประจำฐานสวนวิทยาศาสตร์นอกอาคาร นอกจากนี้ถ้ามีกิจกรรมเฉพาะกิจ ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยาก็จะมีอาสาสมัครมาช่วยดำเนินการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาสังกัดสถานศึกษาของกรมการศึกษานอกโรงเรียน

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษานักท่องเที่ยวในประเทศ

4) ครูและอาจารย์ผู้สอนวิชาวิทยาศาสตร์

5) บุคคลทั่วไป

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ระยะเวลา	จำนวนผู้รับบริการ
ตุลาคม-ธันวาคม 2547	18,194
มกราคม-มีนาคม 2548	20,784
เมษายน-มิถุนายน 2548	21,086
กรกฎาคม-กันยายน 2548	25,677
ตุลาคม-ธันวาคม 2548	21,053
มกราคม-มีนาคม 2549	56,844
เมษายน-มิถุนายน 2549	78,177
กรกฎาคม-กันยายน 2549	39,304
ตุลาคม-ธันวาคม 2549	4,911
มกราคม-มีนาคม 2550	50,865
เมษายน-มิถุนายน 2550	131,917

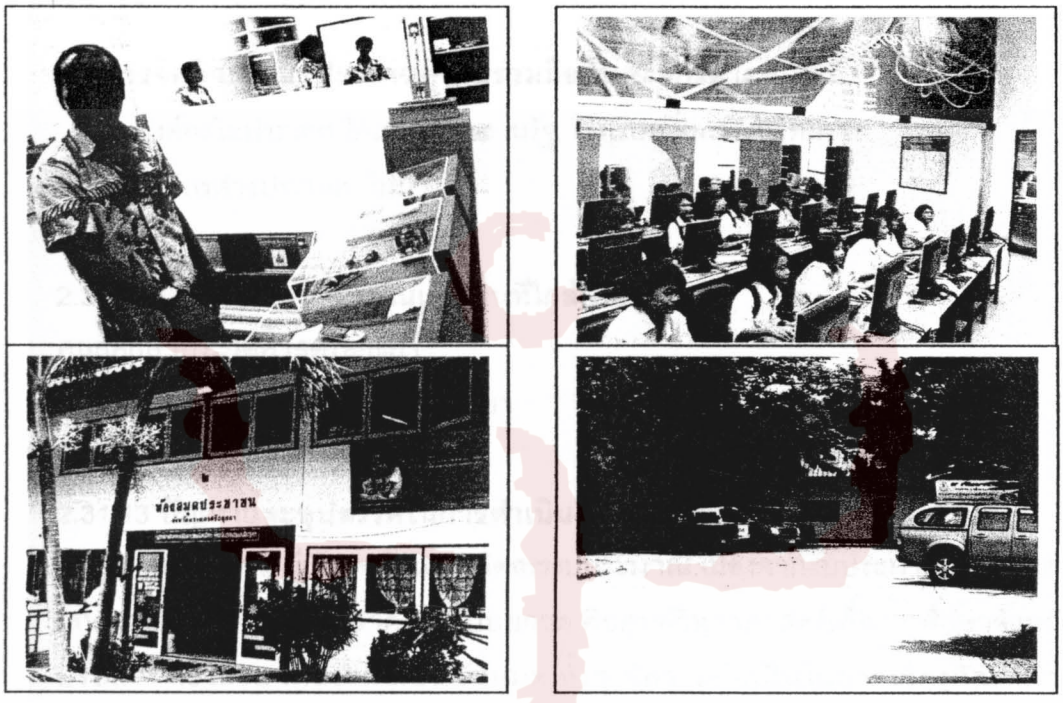
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

-มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย, ภาษาอังกฤษ (กรุราแจ้งล่วงหน้า)

-บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้

-ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ช

ภาพที่ 2 การบรรยาย/ สาธิต/ อบรมสาระความรู้

ภาพที่ 3 ห้องสมุดประชาชน

ภาพที่ 4 ลานจอดรถ

1	2
3	4

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีเอกสารแนะนำศูนย์ฯ, วิทยุท้องถิ่น, ป้ายโฆษณา, website, สื่อบุคคล

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำศูนย์ฯ

ภาพที่ 2 เอกสารวิชาการประกอบนิทรรศการ

1	2

สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.31.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา

2.31.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ มีปัญหาด้านการจัดสรรงบประมาณ เนื่องจากงบประมาณไม่ได้รับตามที่เสนอขอไป เพราะเป็นการจัดสรรแบบยกชุด คือศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ จะได้รับจัดสรรเหมือนกันหมด ทั้งๆ ที่ความจำเป็นในการใช้ครุภัณฑ์ต่างกัน นอกจากนี้ในส่วนของงบประมาณค่าสาธารณูปโภค ก็ควรใช้หลักเกณฑ์ที่ต่างจากหน่วยงานอื่นๆ เช่น หน่วยงานส่วนกลาง หรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด เพราะเป็นสถานที่ศึกษาที่มีภารกิจทั้งงานสำนักงาน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าสาธารณูปโภคของศูนย์วิทย์ฯ จึงควรแยกคิดตามลักษณะงาน

2) บุคลากร บุคลากรไม่เพียงพอ ส่วนข้าราชการครูต้องปฏิบัติงาน 2 ด้าน คืองานด้านสำนักงาน เช่น การเงิน บัญชี พัสดุ แผนงาน ฯ และยังต้องปฏิบัติงานกิจกรรมการศึกษาควบคู่ไปด้วย เช่นการจัดนิทรรศการ การจัดกิจกรรมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ อีกทั้งในส่วนของวิทยากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ใช้ระบบจ้างเหมาจากงบประมาณหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ไม่ใช่ลูกจ้างชั่วคราวที่เบิกจ่ายจากงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้าง จึงไม่ได้รับสวัสดิการจากรัฐเหมือนลูกจ้างประเภทอื่น ทำให้ขาดความมั่นคงในอาชีพมีอัตราลาออกสูง ส่วนมากจะปฏิบัติงานเพียง 1-2 ปี เท่านั้น ก็จะลาออกไปทำงานอื่น ทำให้วิทยากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

3) การส่งหนังสือราชการจากส่วนหลาง การแจ้งเวียนหนังสือจากส่วนหลางถึงหน่วยงานทุกหน่วยในสังกัดบางครั้งหน่วยงานที่เป็นศูนย์พิเศษ เช่น ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัด ศูนย์ฝึกราษฎรไทยบริเวณชาวแดนจังหวัด ฯลฯ จะไม่ได้รับหนังสือ หรือบางครั้งได้รับล่าช้าหว่าศูนย์การศึกษานอดโรงเรียนจังหวัด

สถาบันพัฒนาครูภาคเกษตรเรียนรู้แห่งชาติ

2.31.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รับปิดชอบให้บริการกิจกรรมการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์แก่ประชาชนในพื้นที่บริการ จำนวน 6 จังหวัด จึงเน้นการออกให้บริการนิทรรศการเคลื่อนที่ทั้งแบบประจำและครั้งคราว โดยในงบประมาณ ปี 2547 ได้ทำโครงการร่วมกับศูนย์การศึกานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี จัดกิจกรรมด้านวิทยาศาสตร์ โดยได้รับความสนใจจากประชาชนเป็นอย่างมาก แต่การเคลื่อนที่ออกไปให้บริการจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากได้รับการจัดสรรงบประมาณให้จัดซื้อรถนิทรรศการเคลื่อนที่

จุดแข็ง

1) การคมนาคมสะดวกสบาย เนื่องจากศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ในรั้วเดียวกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และห้องสมุดประชาชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทำให้การประสานงานระหว่างหน่วยงานในการจัดกิจกรรมร่วมกัน เป็นไปด้วยความสะดวก อีกทั้งยังอยู่ในทำเลชุมชนเมือง ผู้ใช้บริการเดินทางไปมาสะดวก

2) มีกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม เช่นนิทรรศการวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานการแสดงทางวิทยาศาสตร์ สำหรับ นักเรียน นักศึกษา นิทรรศการข้าว นิทรรศการเทคโนโลยีชีวภาพ นิทรรศการเทคโนโลยีการต่อเรือ เหมาะสำหรับประชาชน หรือเกษตรกรทั่วไป นิทรรศการวิทยาศาสตร์การกีฬา สวนสุขภาพ สวนวิทยาศาสตร์ สำหรับประชาชนได้มาฝึกและใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายอย่างถูกต้องในช่วงเวลาเช้า และเย็น ประกอบกับนิทรรศการต่างๆ เน้นการได้มีส่วนร่วมเช่น สัมผัส ทดลองมีส่วนร่วมในกระบวนการ ดังนั้นประเด็นสำคัญของการจัดกิจกรรมของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดทุกกิจกรรม ถ้าจะให้ได้ผลจริงจังและมีประสิทธิภาพ ควรให้ผู้รับบริการได้มีการฝึกปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกระบวนการของกิจกรรมทุกขั้นตอน และการจัดนิทรรศการในลักษณะ Hands on และ Interactive จะเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้เกิดความอยากเรียนรู้ และเป็นจุดเริ่มต้นของ การเรียนรู้ตามอัธยาศัย และก่อนดำเนินการต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้รับบริการ Need Assessment

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.31.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) การเปิดให้บริการทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการหรือวันหยุกนักขัตฤกษ์ ประกอบกับมีบรรยากาศร่มรื่นเหมาะแก่การเรียนรู้ สามารถรองรับกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมมากขึ้น โดยเฉพาะประชาชนผู้มาใช้บริการแบบรายบุคคลและแบบครอบครัวจะสะดวกยิ่งขึ้น

2) ส่งเสริมเครือข่ายเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชุมชน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.32 บ้านตุ๊กตาไทย (Ayutthaya Doll)

2.32.1 ที่อยู่และการติดต่อ

บ้านตุ๊กตาไทย

เลขที่ 1281 ถนน บางเอียน ตำบล ประตูชัย

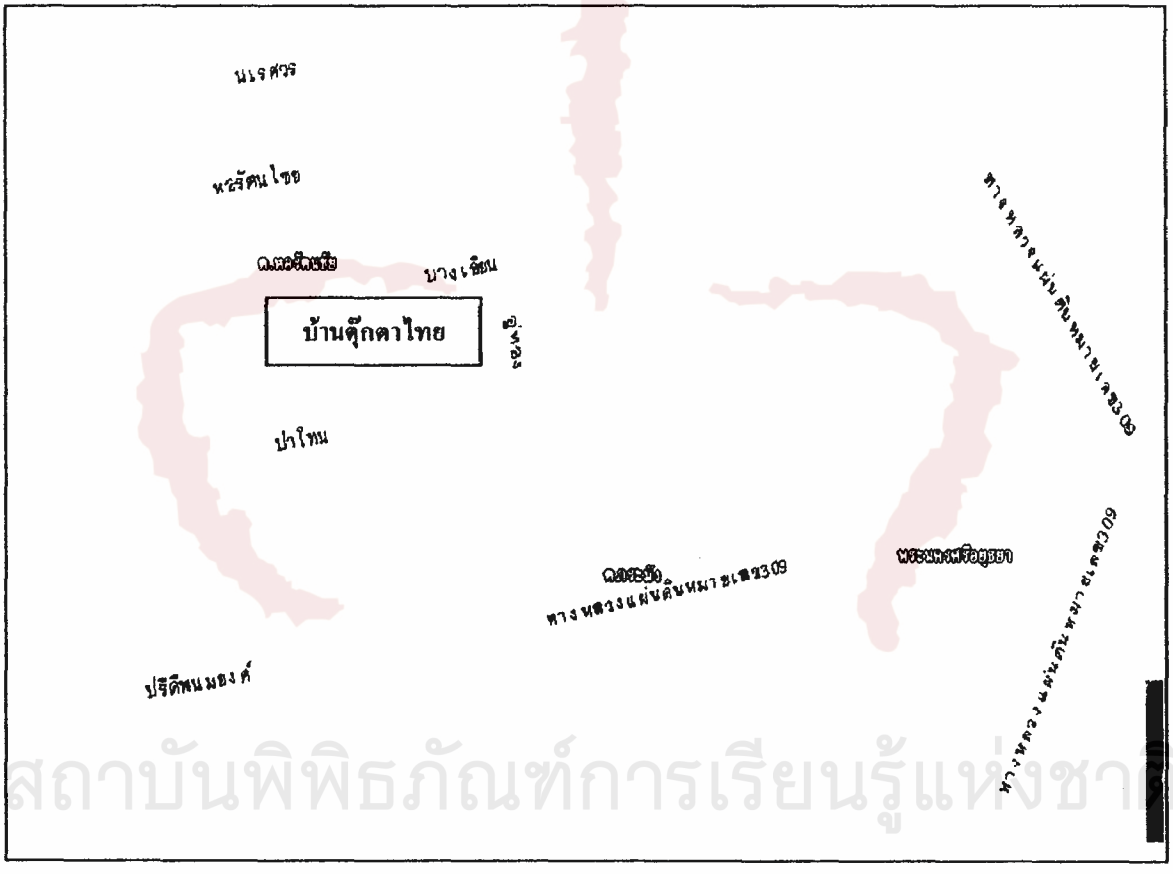
อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000

โทรศัพท์ 089-522-1628

โทรสาร -

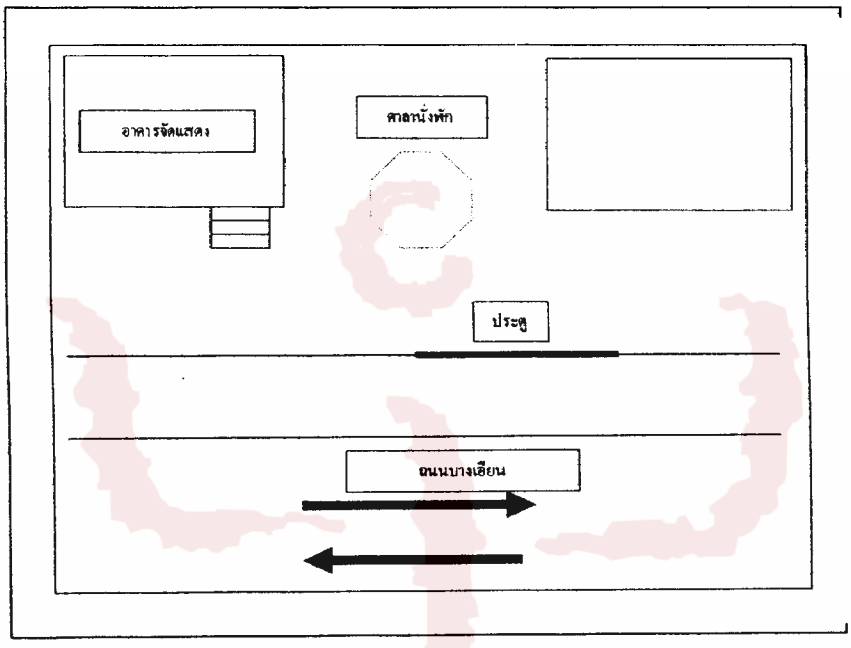
E-mail: -

แผนที่แสดงที่ตั้ง

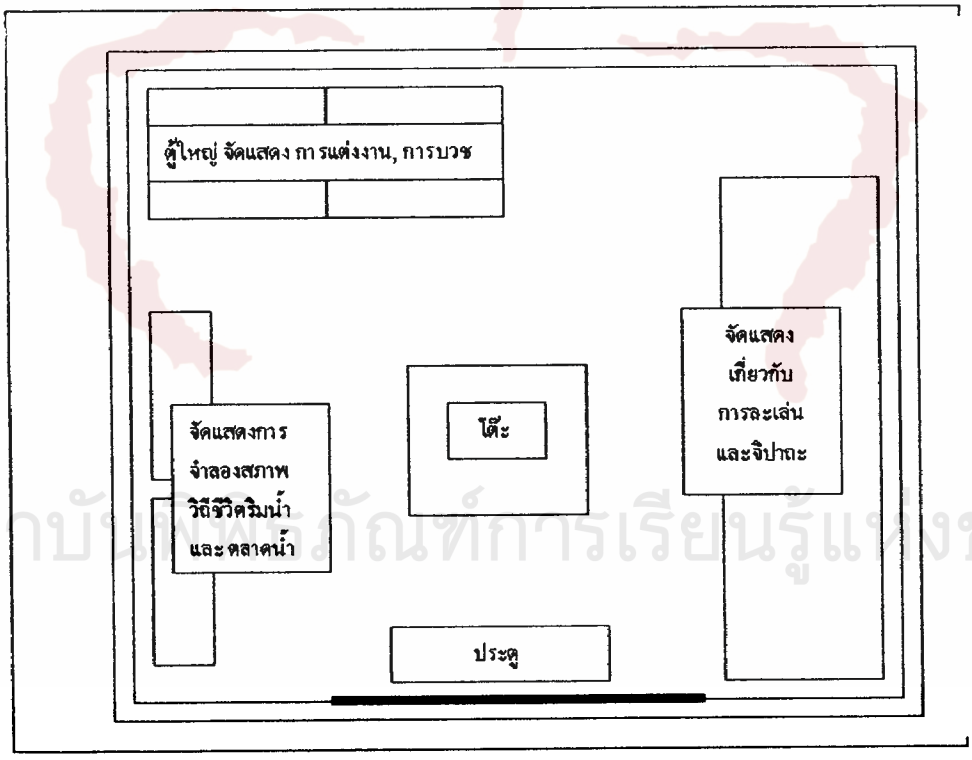
แผนที่แสดงที่ตั้งของบ้านตุ๊กตาไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

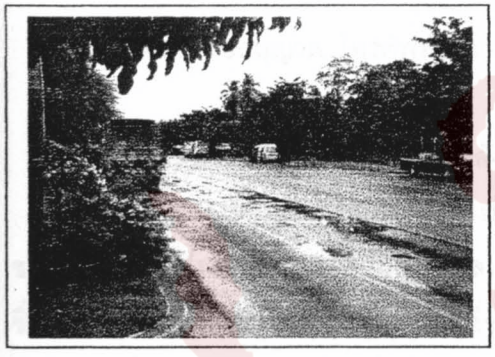
แผนผังแสดงที่ตั้ง

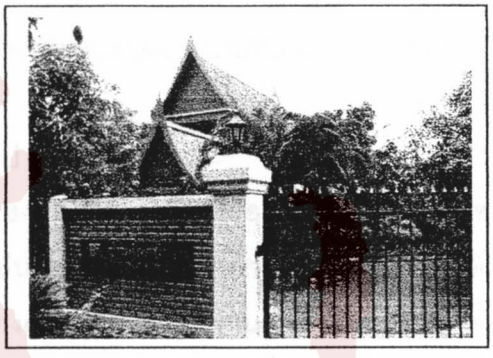
2.32.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

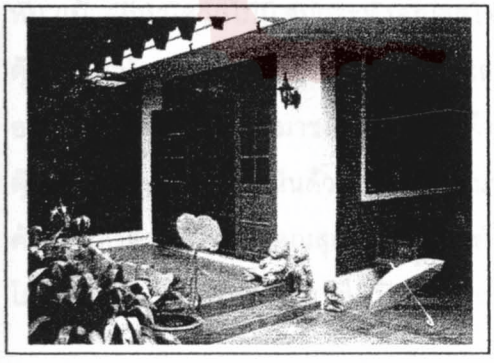

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	

ภาพที่ 1 ถนนบางเอียน

ภาพที่ 2 ด้านหน้าบ้านตุ๊กตาไทย

ภาพที่ 3 ทางเข้าห้องพิพิธภัณฑ์

2.32.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์วันทนา พึ่งวงศ์

เจ้าของบ้านตุ๊กตาไทย

หมายเลขติดต่อ 089-522-1628

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.32.5 วันเวลาเปิดทำการ

การเข้าชมต้องติดต่อเข้ามาล่วงหน้า

2.32.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.32.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

ตุ๊กตาชาวบ้านเป็นหัตถกรรมที่ขึ้นชื่อของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปั้นขึ้นเป็นเรื่องราวของวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ รวมถึงการละลเล่นของเด็กๆ เช่น ม้าก้านกล้วย เดินกะลา ตีวงล้อ ซึ่งเป็นผลงานของคุณสุขใจ เจริญสุข ซึ่งมีชื่อเสียงคนมาสั่งจองเป็นจำนวนมาก จนคุณสุดใจทำไม่ทัน แม้แต่ที่ทำโชว์ก็ไม่มี จนกระทั่งคุณสุดใจมาพบกับอาจารย์วันทนา พึ่งวงศ์ ผู้ซึ่งเป็นคนที่สนใจตุ๊กตาชาวบ้านของคุณสุดใจมาก มักซื้อสะสมไว้เป็นจำนวนมาก และต่อมาอาจารย์วันทนา คิดว่าอยากจะให้คนอื่นได้เข้ามาชมตุ๊กตาด้วย จึงปรึกษากับคุณสุดใจว่าอยากจะให้คนอื่นได้เข้ามาชมตุ๊กตาด้วย คุณสุดใจก็เห็นด้วย อาจารย์วันทนาก็เริ่มตกแต่งห้องโชว์ตุ๊กตาขึ้นมามีตู้โชว์เรียงรายด้วยตุ๊กตาชาวบ้านของคุณสุดใจที่อาจารย์ได้สะสมไว้ บวกกับตุ๊กตาที่คุณสุดใจปั้นเพิ่มมาให้อีก โดยใช้ชื่อว่า "บ้านตุ๊กตาไทย" ซึ่งเปิดให้คนเข้าชมตั้งแต่เดือน กุมภาพันธ์ 2543

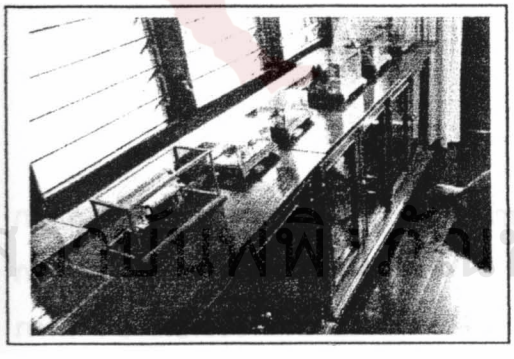
2.32.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

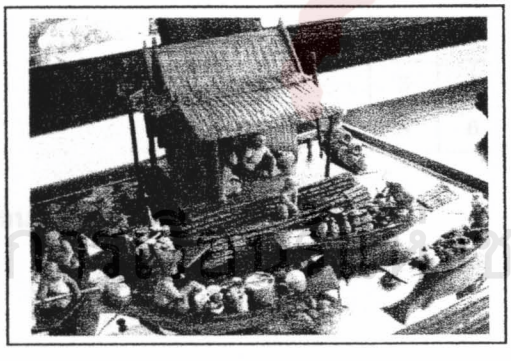
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) วิถีชีวิต จัดแสดงเกี่ยวกับการละเล่น การใช้ชีวิตประจำวัน

3) วัฒนธรรมประเพณี จัดแสดงเป็นเรื่องราวของประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ เช่น การบวช การแต่งงาน ฯลฯ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

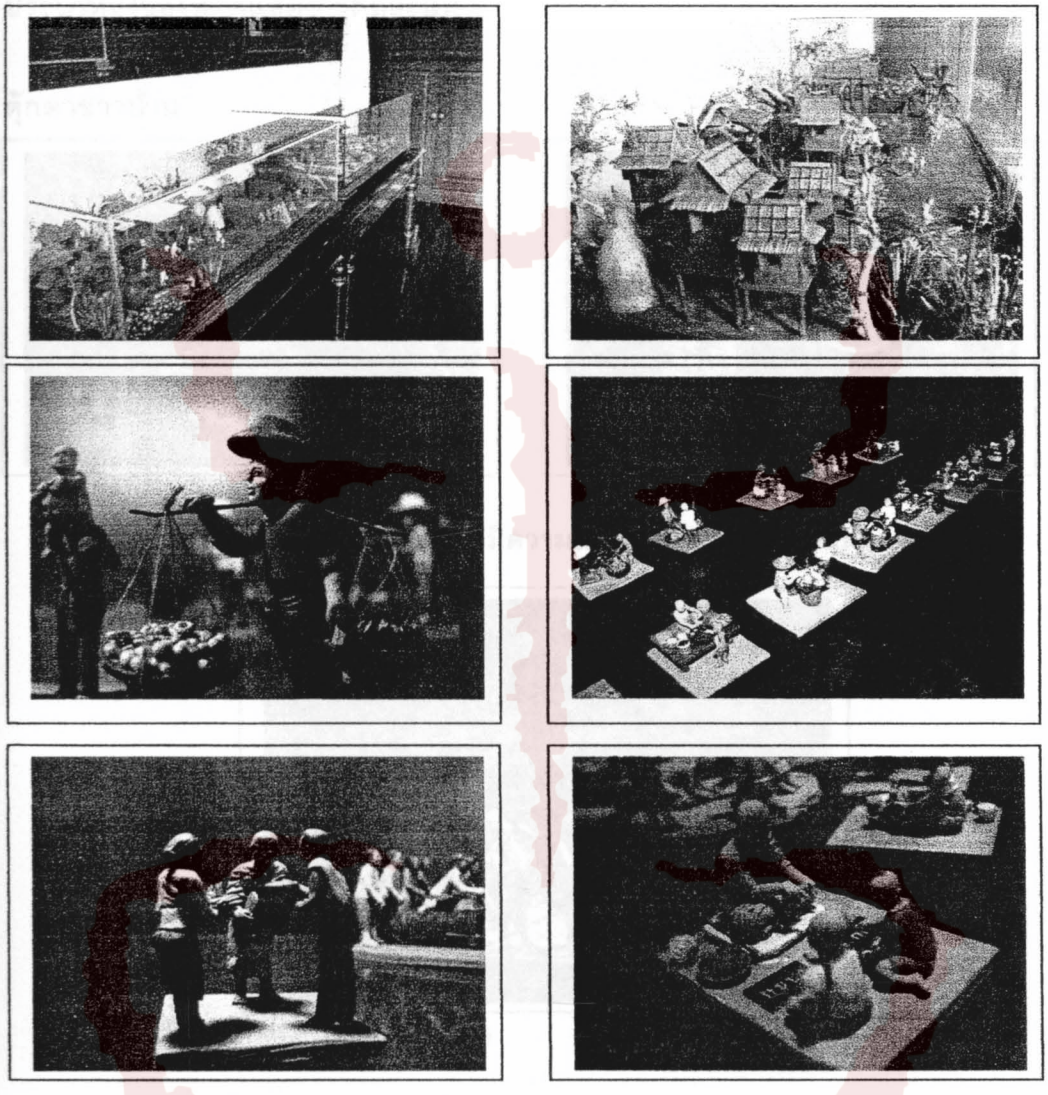

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 2 บ้านเรือน ตลาด และชีวิตริมน้ำของผู้คนสมัยก่อน

1	2

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดจำลองบรรยากาศบ้านเรือนในสมัยก่อน

ภาพที่ 3 การค้าขาย

ภาพที่ 4 อาชีพต่างๆ

ภาพที่ 5 การใส่บาตร

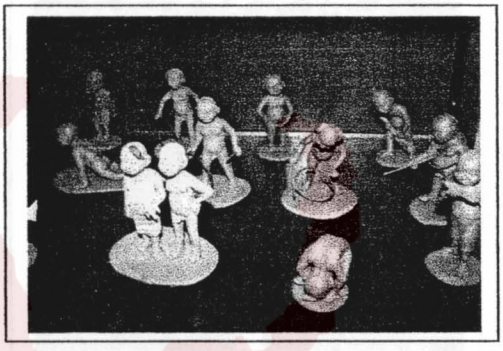
ภาพที่ 6 การเรียนหนังสือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ตุ๊กตาชาวบ้าน

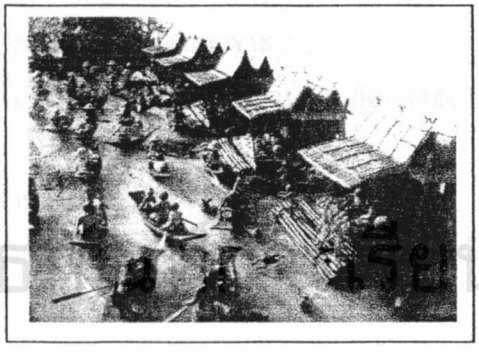

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

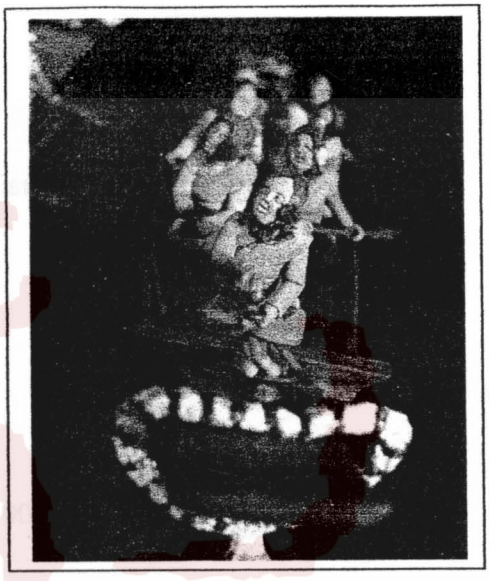

ชื่อวัตถุ ตุ๊กตาจำลองประเพณีการบวช

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ตลาดน้ำ

ชื่อวัตถุ จำลองการเล่นเพลงเรือ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.32.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.32.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.32.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน คืออาจารย์วันทนา และสามี มีหน้าที่รับผิดชอบดูแล นำชม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) บุคคลทั่วไป

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

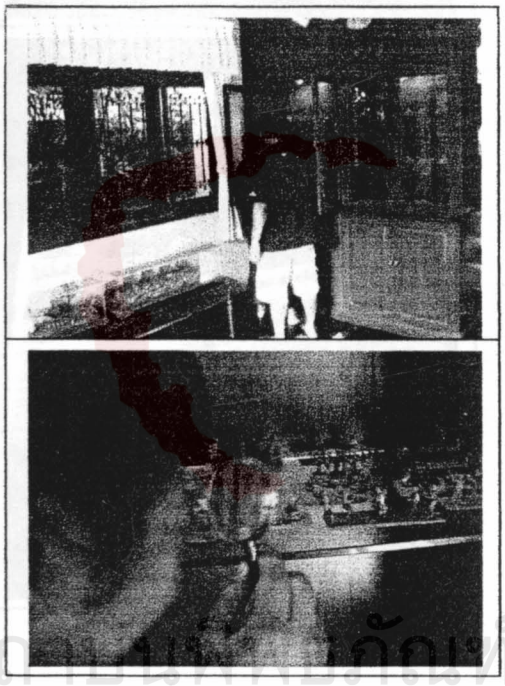
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

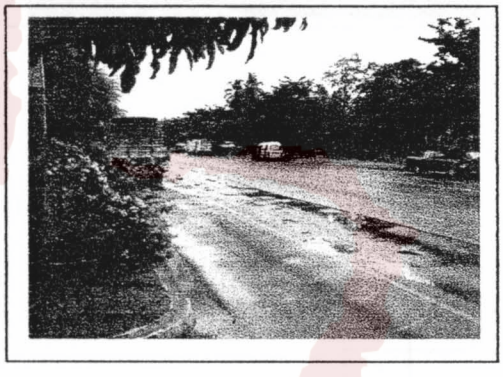
ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยประมาณ 2,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ลานจอดรถ, บริการแว่นขยาย สำหรับดูรายละเอียดของตุ๊กตาชาวบ้าน

1	2
3	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ ริมถนนบางเอียน

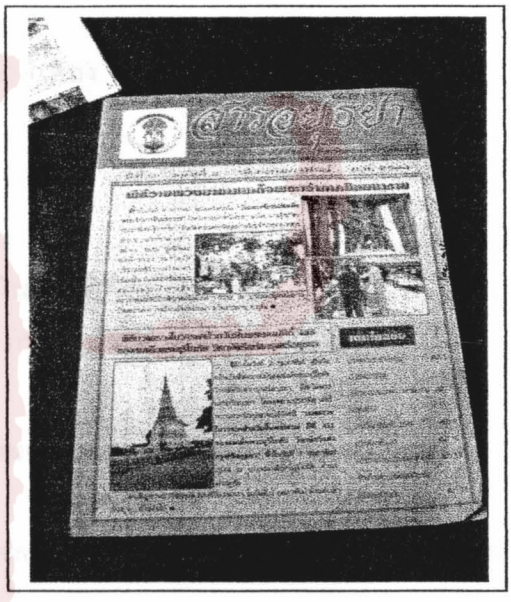
ภาพที่ 3 แว่นขยายสำหรับดูรายละเอียดของตุ๊กตาชาวบ้าน

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านหนังสือพิมพ์. จดหมายข่าว

ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

1	2
3	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 หนังสือสารอยุธยาลงข่าวเกี่ยวกับบ้านตุ๊กตา

ภาพที่ 3 หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ Horizon ลงข่าวเรื่อง “บ้านตุ๊กตา”

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ หน่วยงานรัฐ, หน่วยงานเอกชน, โรงเรียน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.32.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

พิพิธภัณฑ์เรือไทย

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

2.32.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) บุคลากร มีเจ้าหน้าที่ดูแลเพียง 2 คนทำให้ บางทีถ้ามีทัวร์มาลงดูแลได้ไม่ทั่วถึง

2.32.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

1) ตุ๊กตาชาวบ้านมีขนาดเล็ก จัดแสดงอยู่ในห้องเพียงห้องเดียว ซึ่งมีพื้นที่จำกัด สามารถให้บริการได้ครั้งละไม่เกิน 30 คน

จุดแข็ง

1) มีการจัดแสดงที่น่าสนใจ มีจุดเด่น และหาชมได้ยาก

2) อยู่ไกล้กับ พิพิธภัณฑ์เรือไทย โดยมีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ร่วมกัน ซึ่งเวลามามีนักท่องเที่ยวมาเข้าชมที่บ้านตุ๊กตาไทย ก็จะแนะนำให้ไปชมพิพิธภัณฑ์เรือไทยต่อ

2.32.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.33 พิพิธภัณฑ์วัดโพธิ์

2.33.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดโพธิ์ เลขที่ 23 หมู่ 3

ตำบลบ้านโพธิ์ อำเภอบางปะอิน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13160

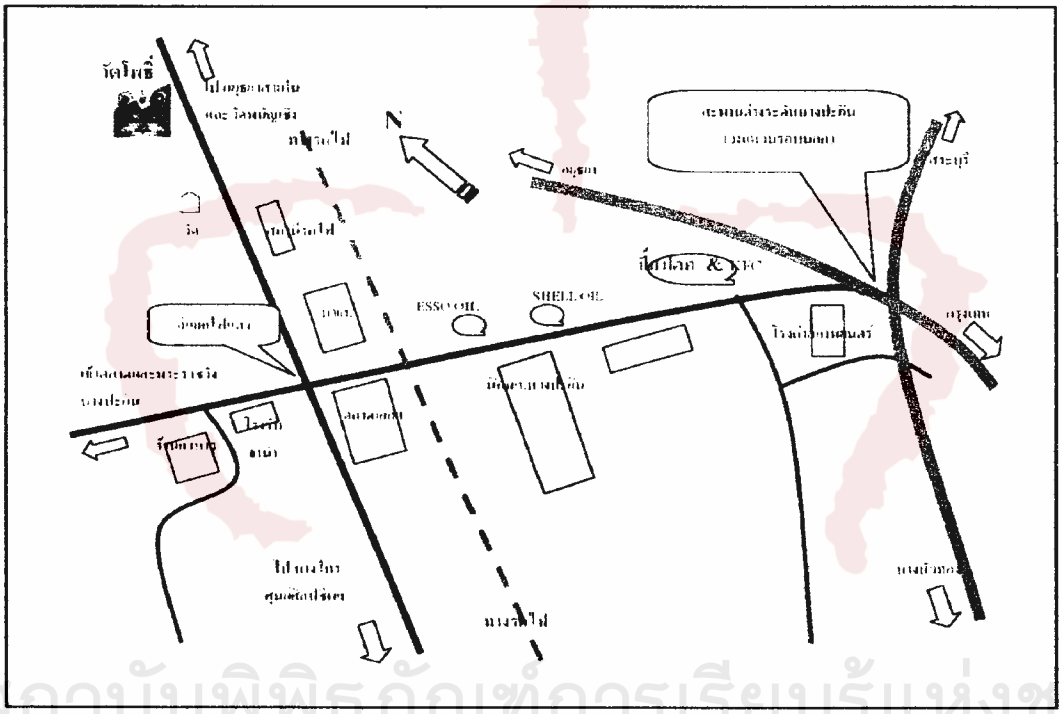
โทรศัพท์ 035-728-259

โทรสาร

E-mail: -

Website: http://watpo13160.tripod.com/Menu/contact.htm

2.33.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

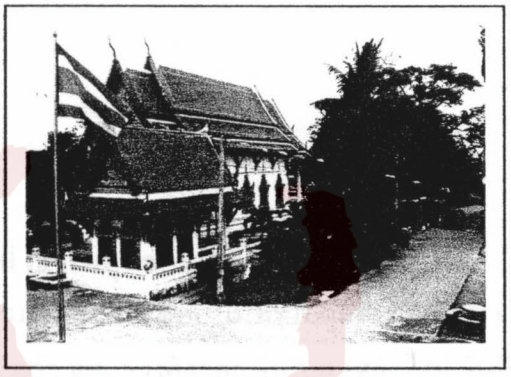

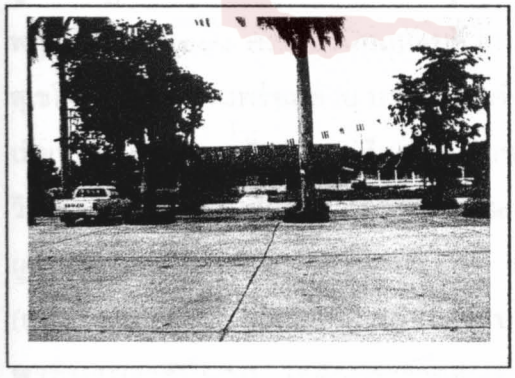
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

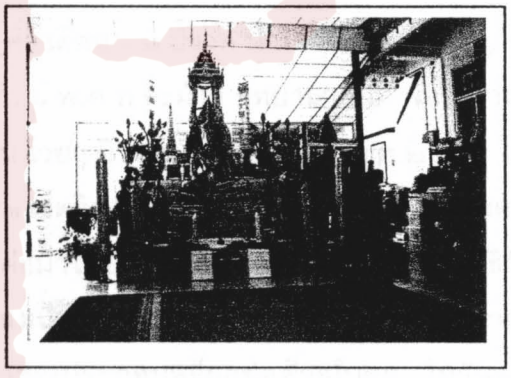
แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดโพธิ์

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ด้านหน้าทางเข้าวัด

ภาพที่ 2 พระอุโบสถ

ภาพที่ 3 ลานจอดรถ

ภาพที่ 4 ภายในศาลาการเปรียญ

2.33.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระปลัดมุณี สุธีโร

ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดโพธิ์

หมายเลขโทรศัพท์ 081-285-4106

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.33.5 วันเวลาเปิดทำการ

ปัจจุบันทางวัดได้หยุดกิจกรรมเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์แล้ว

2.33.6 การเก็บค่าเข้าชม

-

2.33.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป (สาเหตุที่ยกเลิกกิจกรรม)

วัดโพธิ์ สร้างขึ้นปลายกรุงศรีอยุธยา ประมาณ พ.ศ.๒๓๐๐ ไม่ทราบผู้สร้างที่แน่ชัด แต่มาบูรณะปฏิสังขรณ์ ในปี ๒๔๙๑ โดยรื้ออุโบสถหลังเก่า และวางศิลาฤกษ์อุโบสถหลังใหม่ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๑ ตรงกับวันพฤหัสบดี แรม ๓ ค่ำ เดือน ๑๒ ปีชวด นำโดยพระอธิการบุญเหลือ สุเขโม เป็นประธานพร้อมด้วย นางเสนางค์ วิจารณ์ พ.ต.ท.ละม้าย อุทยานานนท์ พันโทชาญชัย เทียนประภาส นายฟุ้ง รักษาเกียรติ นายชอ้อน ไวยวุฒิ เสร็จเรียบร้อยในปี พ.ศ.๒๔๙๔ ได้รับวิสุงคามสีมาครั้งหลังวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๔๙๓ เขตวิสุงสีมากว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๕๐ เมตร ได้ผูกพัทธสีมาเมื่อวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๔๙๔ และต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๐๙ พระครูไพโรจน์ โพธิวัฒน์ (เจริญ ดอนจันทร์) ได้ทูลเชิญเสด็จ **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว** และ**สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ** เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธียกช่อฟ้าอุโบสถ ในวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๐๙ และทรงเททองหล่อรูปเหมือนสมเด็จพระพุฒาจารย์ โต พรหมรังสี และรูปเหมือนหลวงปู่คง เพื่อประดิษฐานไว้ในวิหารด้านเหนือและด้านใต้ภายในบริเวณอุโบสถ และทรงปลูกต้นโพธิ์ และต้นจันทร์ ที่ด้านหน้าอุโบสถ อุโบสถมีความกว้าง ๘.๕๕ เมตร ยาว ๒๓.๒๕ เมตร พระประธานในอุโบสถเป็นพระพุทธรูปปูนปั้นนั่งขัดสมาธิราบ ปางมารวิชัย มีซุ้มเรือนแก้วศิลปสมัยอยุธยา ๑ องค์ พระพุทธรูปปูนปั้นนั่งขัดสมาธิราบ ปางมารวิชัย ศิลปสมัยอยุธยา ประดิษฐานอยู่ข้าย-ขวา พระประธาน และประดิษฐานอยู่บนฐานชุกชีขนาดใหญ่ทั้ง ๓ องค์ พระประธานมีพระนามว่า"หลวงพ่อโพธิ์ทองศักดิ์สิทธิ์"

ส่วนพิพิธภัณฑ์นั้นสร้างขึ้นโดยการริเริ่มของพระปลัดมุณีสุธีโร เมื่อประมาณ 10 ปีที่แล้ว (พ.ศ. 2540) โดยรวบรวมของจากชาวบ้าน และวัตถุโบราณที่มีอยู่ที่วัดเดิม จัดแสดงอยู่บนชั้นสองของศาลาการเปรียญ โดยในช่วงแรกได้เปิดให้คนเข้าชมทุกวัน มีพระประจำอยู่ 1 รูปต่อมาได้มีการโจรกรรมพระพุทธรูปและสิ่งของมีค่าครั้งใหญ่ 2 ครั้งในเวลาใกล้เคียงกัน ทางเจ้าวาสหมดกำลังใจในการจะดำเนินการต่อ จึงปิดกิจกรรมทั้งหมด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.33.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

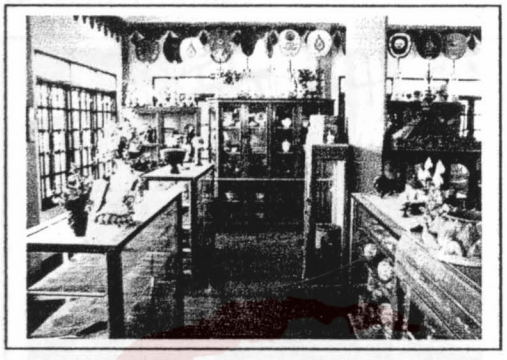
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงวัตถุทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

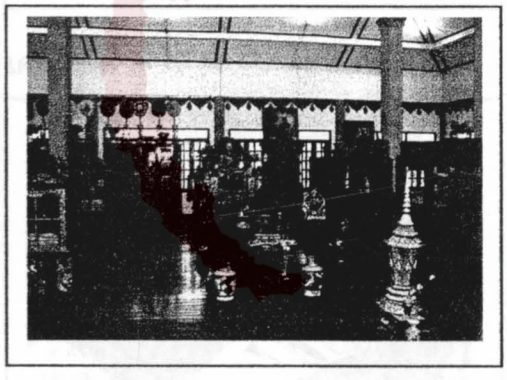
2) วิถีชีวิต จัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในการเกษตรกรรม และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

3) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงเครื่องใช้ในพิธีกรรมทางพุทธศาสนายุคสมัยต่างๆ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 2 จัดแสดงภาพพระพุทธประวัติ

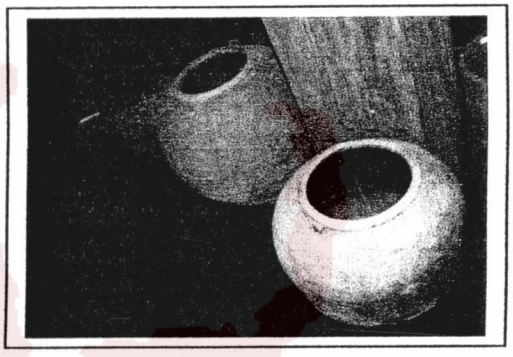
ภาพที่ 3 ภาพรวมการจัดแสดง

ภาพที่ 4 เครื่องปั้นดินเผา

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

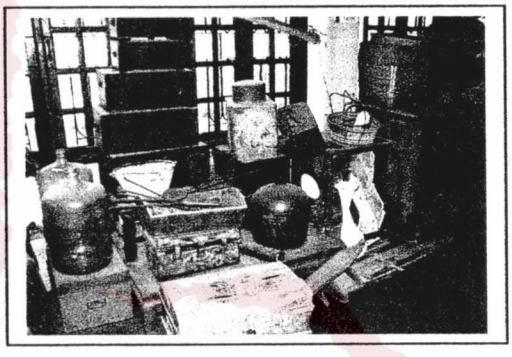

เครื่องมือการเกษตร

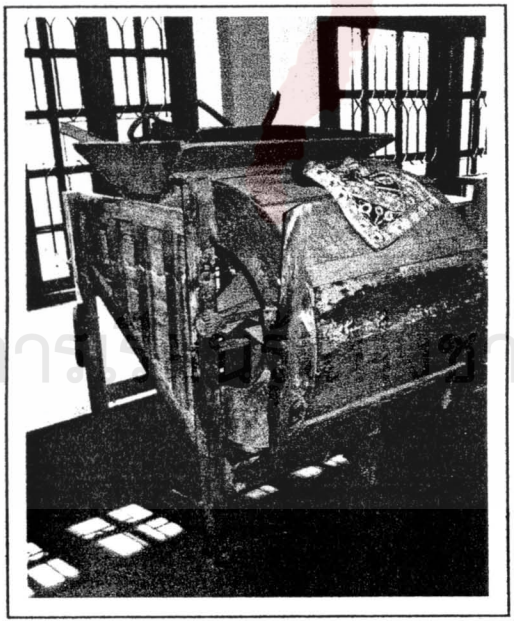

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

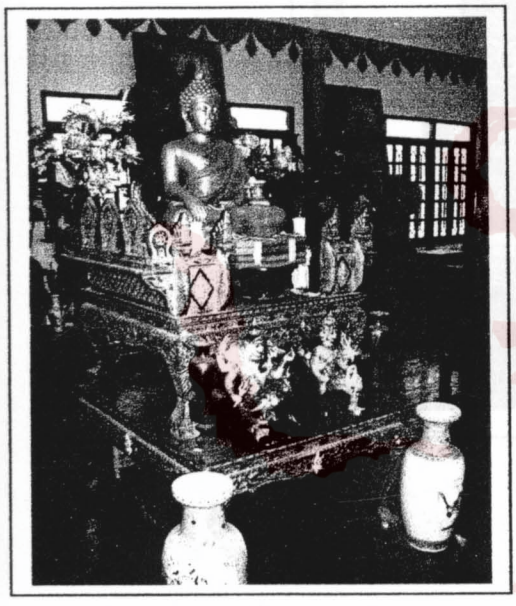
เครื่องไม้

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องใช้ในการศาสนา

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ภาพวาดชุดพระพุทธประวัติ

ชื่อวัตถุ ตู้พระธรรม

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.33.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.33.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.33.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

-

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

-

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

-

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

-

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

-

2.33.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ตลาดโก้งโค้ง

พระราชวังบางปะอิน

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 บรรยากาศภายในตลาดโก้งโค้งที่มีการจัดสร้างบรรยากาศให้ย้อนยุคจำหน่ายเครื่องใช้และอาหารไทยหลากหลายชนิด

2.33.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

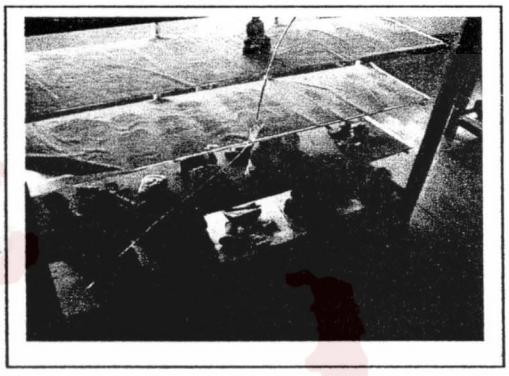
1) การโจรกรรม

2)บุคลากร ไม่เพียงพอดูแลไม่ทั่วถึง

3) อาคารชำรุด หลังคารั่ว มีน้ำซึม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 ร่องรอยการโจรกรรมพระพุทธรูปองค์สำคัญและของมีค่า

2.33.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

-

จุดแข็ง

-

2.33.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) ขณะนี้ยังไม่มีโครงการที่จะริเริ่มจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง ต้องรอให้มีความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและระบบรักษาความปลอดภัยก่อนจึงอาจจะเปิดอีกครั้งหนึ่ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.34 ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทยวัดโคกกรวด

2.34.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดโคกกรวด

เลขที่ 63 ตำบลโคกม่วง อำเภอภาชี

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13140

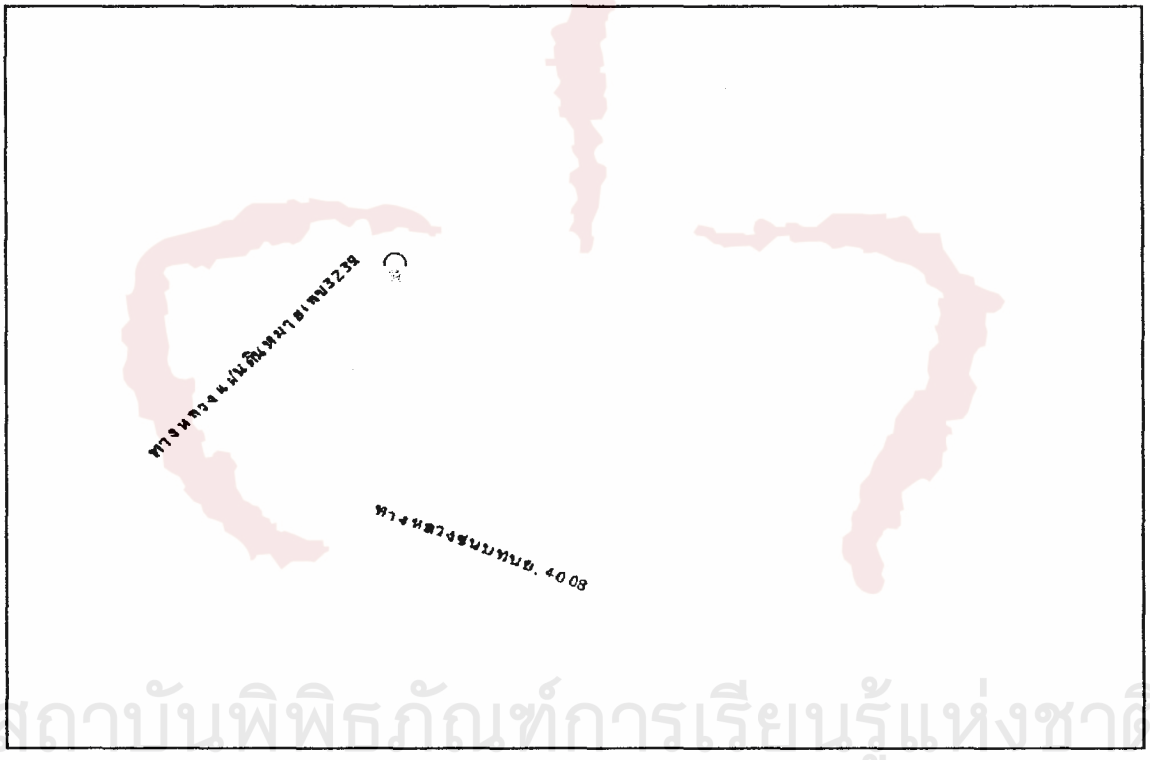
โทรศัพท์ 035-311-220

โทรสาร -

E-mail: -

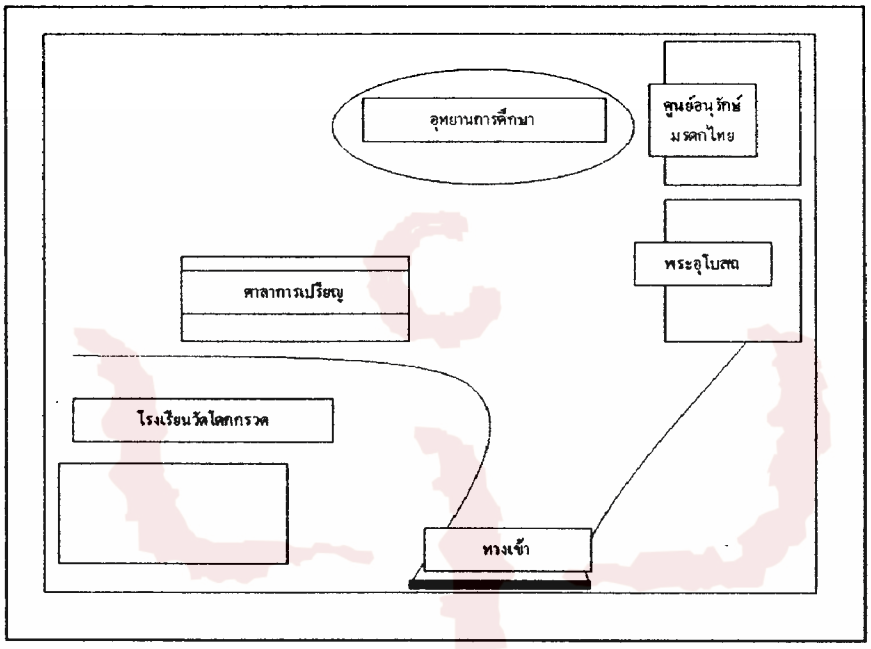
Website: -

2.34.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

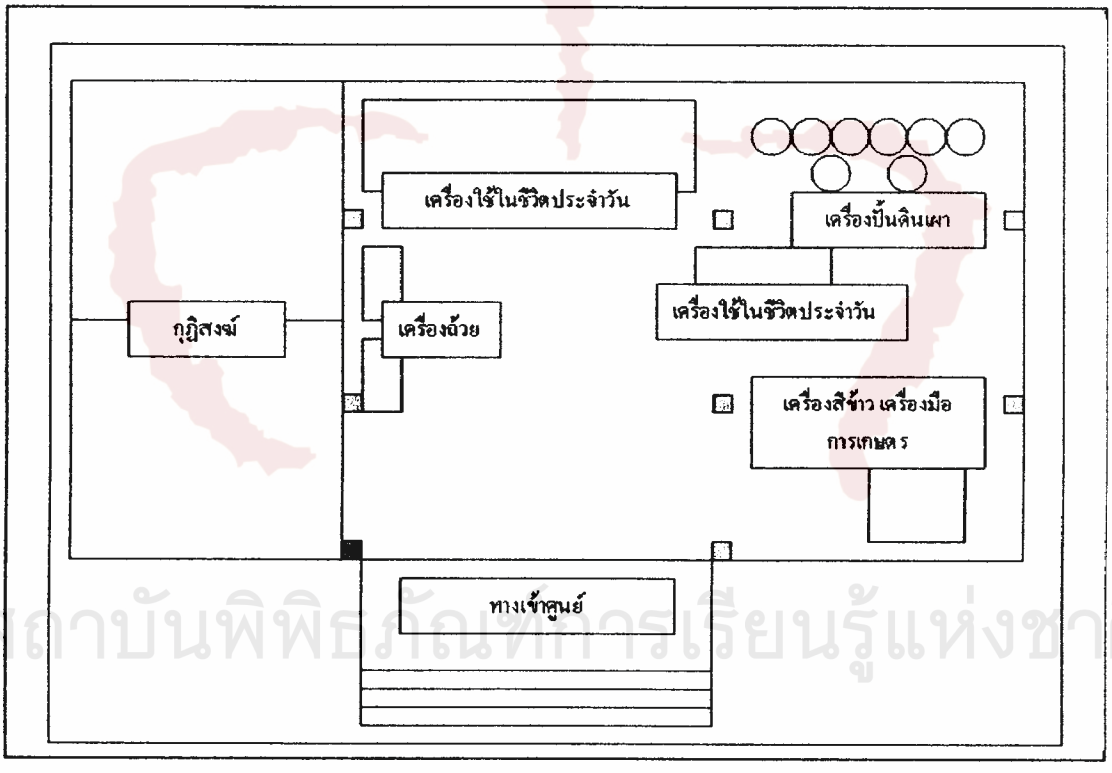

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดโคกกรวด

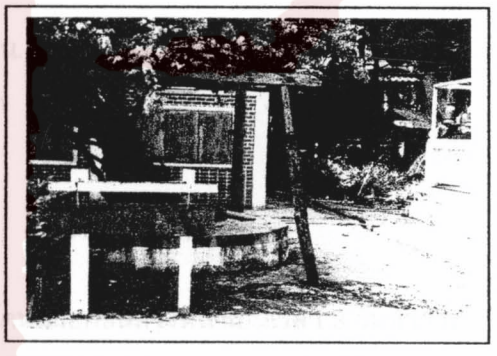
2.34.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ถนนทางเข้าวัดโคกดรวก

ภาพที่ 2 ศาลาการเปรียญ

ภาพที่ 3 โรงเรียนวัดโคกกรวด

ภาพที่ 4 อุทยานการศึกษา

ภาพที่ 5 บรรยากาศภายในวัด

ภาพที่ 6 ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทยวัดโคกกรวด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.34.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระครูสิทธิโสมคุณ
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดโคกกรวด
หมายเลขติดต่อ 086-764-7830, 089-616-4253

2.34.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 17.30 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดวันนักขัตฤกษ์)
การเข้าชมต้องติดต่อเข้ามาก่อนล่วงหน้า

2.34.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.34.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์อนุรักษ์มรดกไทยและวัฒนธรรมพื้นบ้าน ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 โดยอาจารย์ประมวล คงเจริญถิ่นอดีตเจ้าอาวาสวัดโคกกรวด และ น.อ. เถลิง อินทรพงษ์พันธ์ เป็นผู้ริเริ่มสร้างถวายเพื่อเป็นพระราชกุศลแด่สมเด็จพระทพรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 36 ชันษา พร้อมทั้งเสนอนโยบายของพระองค์ท่าน ที่ส่งเสริมให้มีการนุรักษ์มรดกไทย และฟื้นฟูวัฒนธรรมประเพณีไทยให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2.34.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงเกี่ยวกับวิวัฒนาการเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ

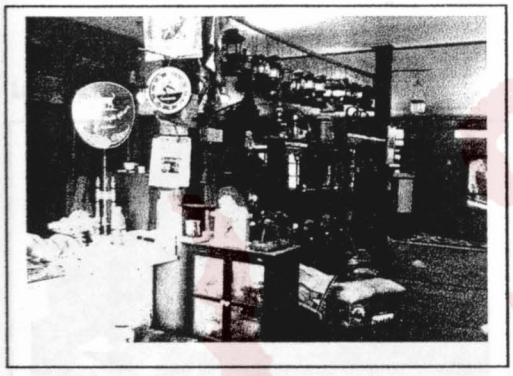
2) วิถีชีวิต จัดแสดงของใช้ในชีวิตประจำวัน

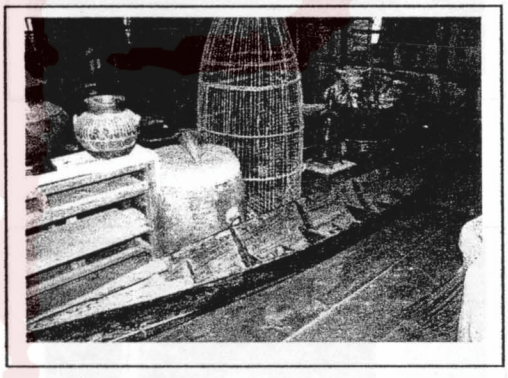
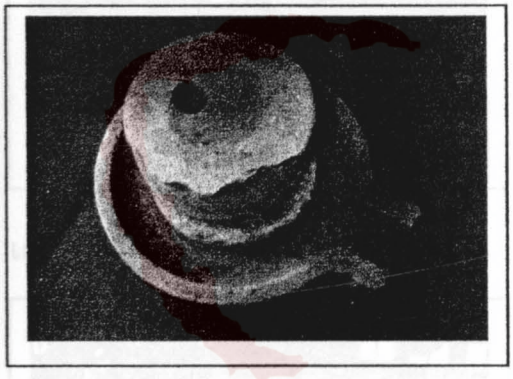
3) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวไทยภาคกลาง โดยเกี่ยวกข้องกับพิธีกรรมทางพุทธศาสนา

4) ภูมิปัญญา จัดแสดงเครื่องมือทุ่นแรง สมุนไพร และผลงานของปราชญ์ชาวบ้าน

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 เครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 4 เครื่องมือการประมง

ภาพที่ 5 เครื่องโม่แป้ง

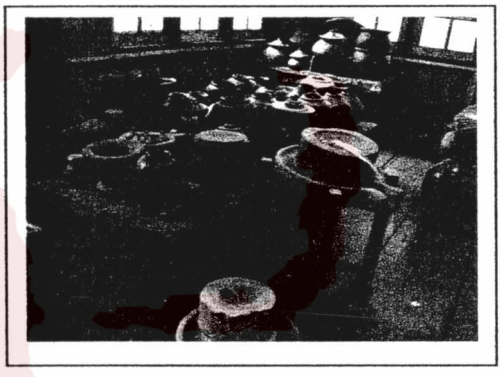
ภาพที่ 6 เครื่องจักสาน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

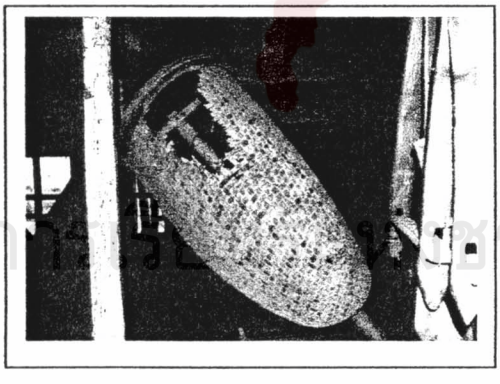
เครื่องมือการเกษตร

เครื่องมือประมง

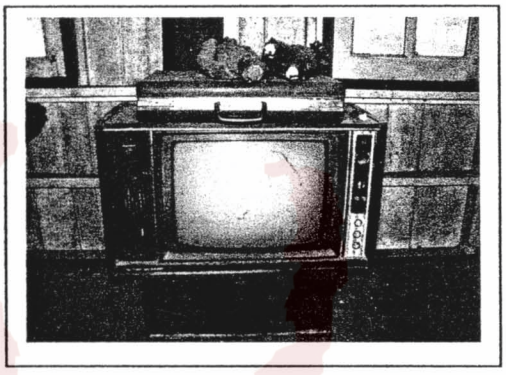

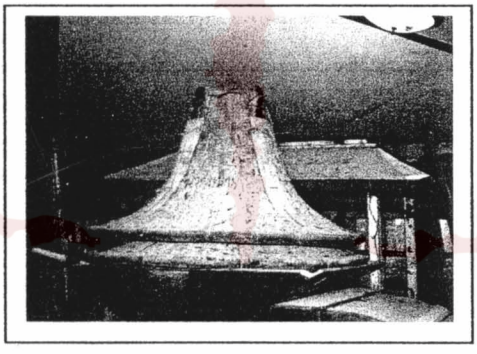
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ กระบุงสำหรับใช้หาบข้าวสมัยก่อน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.34.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.34.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.34.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) เจ้าอาวาส ทำหน้าดูแลความเรียบร้อย วิทยากรนำชม

2) พระประจำ คอยดูแลในห้องพิพิธภัณฑ์

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยประมาณ 500 คนต่อปี

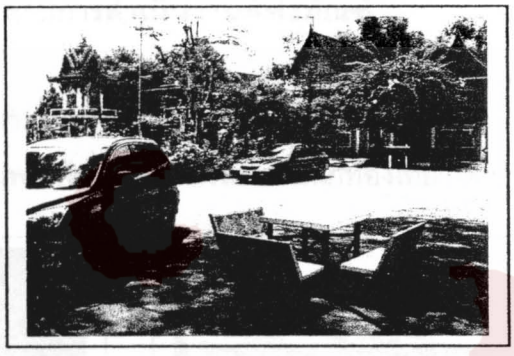
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

1	2

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

-มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (สวช.) กระทรวงวัฒนธรรม

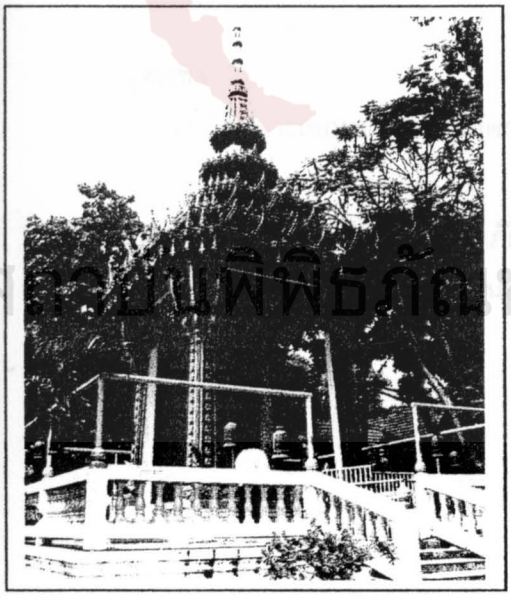
-ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

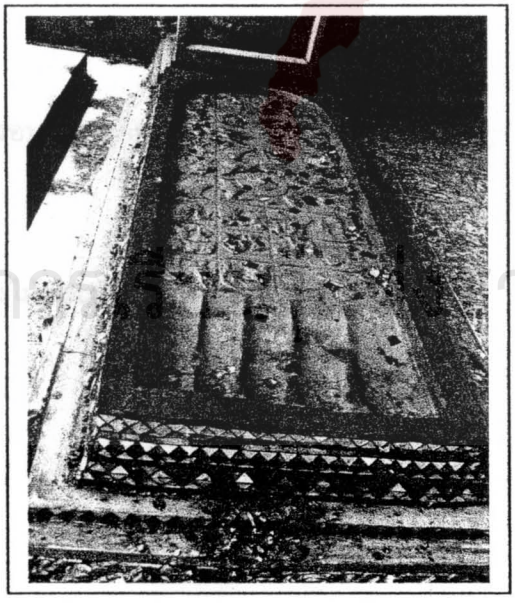
การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.34.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

สักการะรอยพระพุทธบาทจำลองภายในวัด

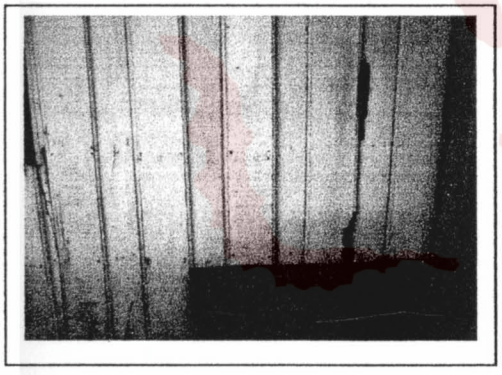
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

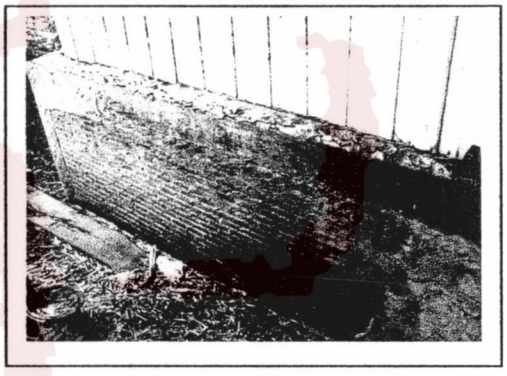
2.34.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) อาคารชำรุดทรุดโทรม

2) งบประมาณ งบประมาณในการดูแลไม่แน่นอนในแต่ละปี

3) บุคลากร มีบุคลากรไม่พอเพียง ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 ผนังอาคารชำรุด บางปีประสบปัญหาน้ำท่วม

2.34.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ส่วนของวัตถุจัดแสดงไม่มีการจัดหมวดหมู่ชัดเจน ทำให้ในภาพรวมดูไม่เป็นระเบียบ

จุดแข็ง

1) มีอาคารเอกเทศ รวมถึงวัตถุซึ่งครอบคลุมทุกหมวดหมู่

2.34.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) ซ่อมแซมผนังอาคารเดิมซึ่งเป็นอาคารไม้และผุพัง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.35 พิพิธภัณฑ์เรือโบราณวัดหนองน้ำส้ม

2.35.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดหนองน้ำส้ม ตำบลหนองน้ำส้ม

อำเภออุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13210

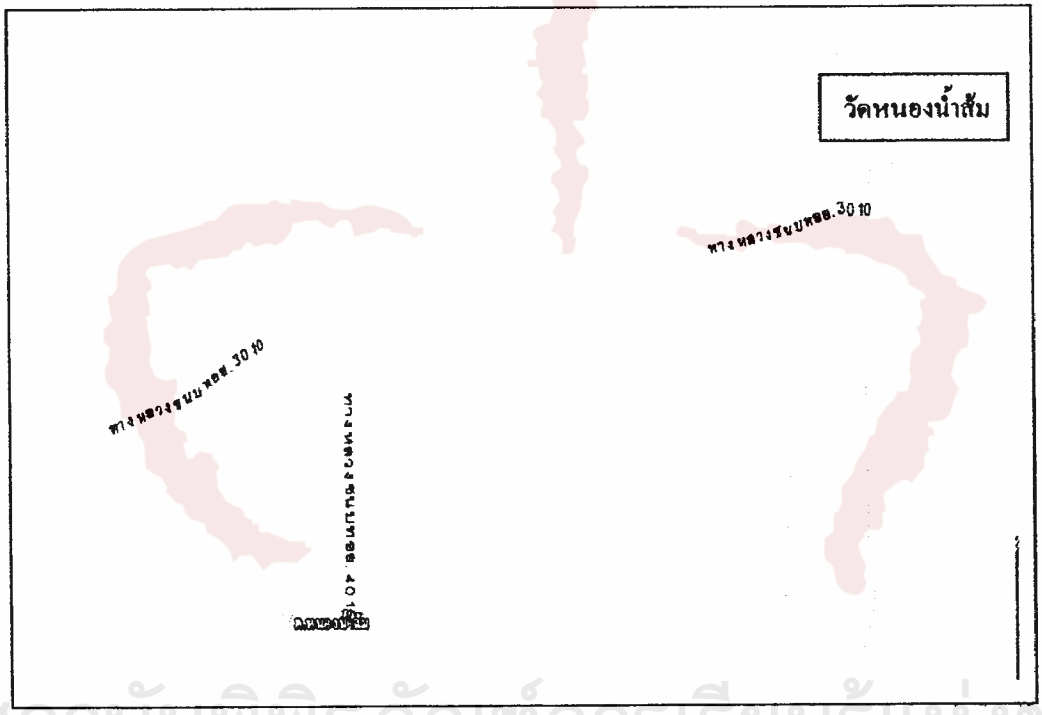
โทรศัพท์ 035-255-238

โทรสาร -

E-mail: -

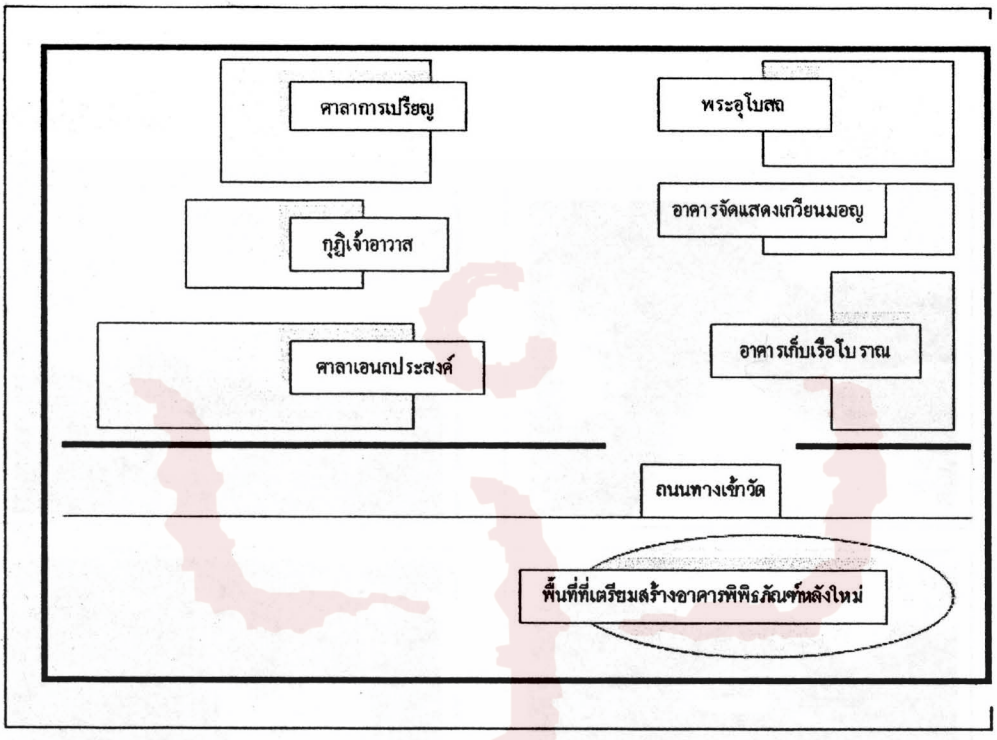
Website: -

2.35.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

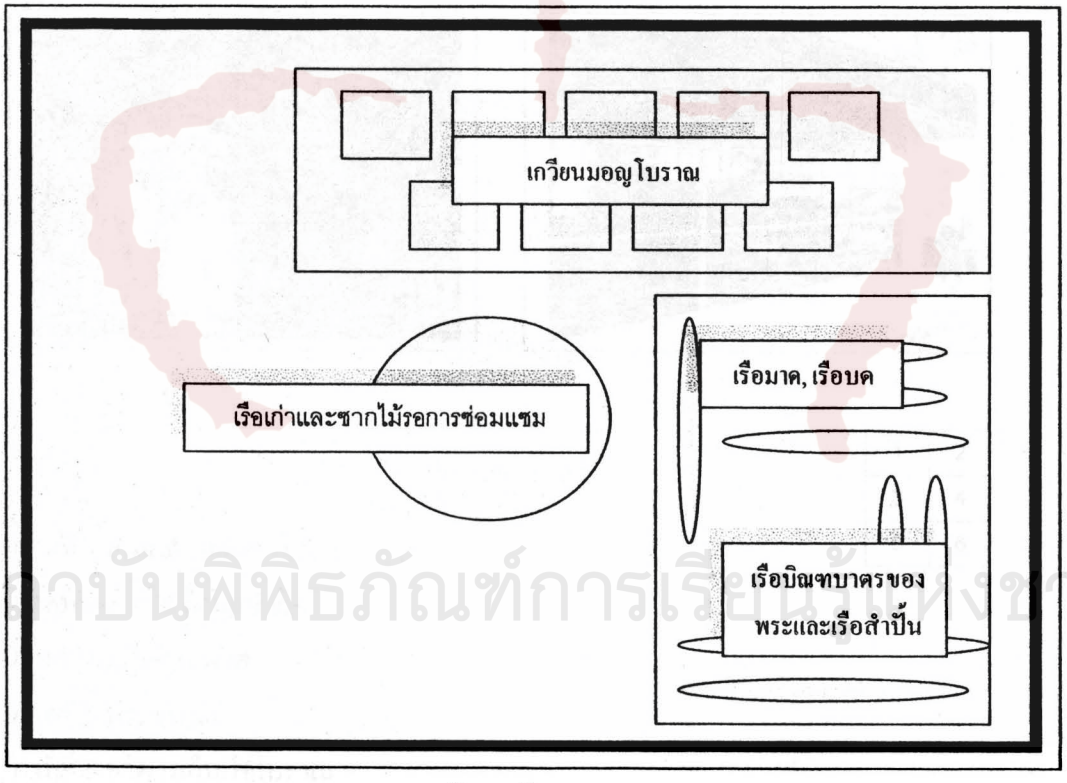
แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดหนองน้ำส้ม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังภายในบริเวณวัด

2.35.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

ผังการจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ถนนเส้นหลักทางเข้าวัด

ภาพที่ 2 และ 3 ด้านหน้าวัด

ภาพที่ 4 กุฏิเจ้าอาวาส

ภาพที่ 5 พระอุโบสถ

ภาพที่ 6 อาคารเก็บเรือโบราณ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.35.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระครูอุทัยคณารักษ์
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดหนองน้ำส้ม
หมายเลขติดต่อ 081-997-6017

2.35.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00-18.00 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.35.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.35.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์เรือโบราณวัดหนองน้ำส้มริเริ่มขึ้นจากพระครูอุทัยคุณารักษ์ซึ่งเป็นคนในพื้นที่ ได้เล็งเห็นถึงความผูกพันระหว่างผู้คนกับสายน้ำ โดย "เรือ" ได้เป็นปัจจัยหลักในการดำเนินชีวิต ต่อมาเวลาผ่านไป มีการสร้างถนน มีการถมดิน จากพื้นที่บริเวณตำบลหนองน้ำส้มซึ่งเป็นที่ลุ่ม พื้นน้ำกลายเป็นผืนดิน วิถีชีวิตของผู้คนเริ่มเปลี่ยนจากการใช้เรือ เป็นการใช้รถ เรือเก่าๆ ที่มีอยู่ทุกบ้านก็ถูกทิ้งให้ผุพัง ไม่ได้ใช้งาน พระครูจึงเก็บรวบรวมเรือเก่าที่ผุพังเหล่านี้มาซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และปรับปรุงอาคารเอนกประสงค์บริเวณกลางวัดสำหรับเป็นโรงเก็บเรือและเป็นที่จัดแสดง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543

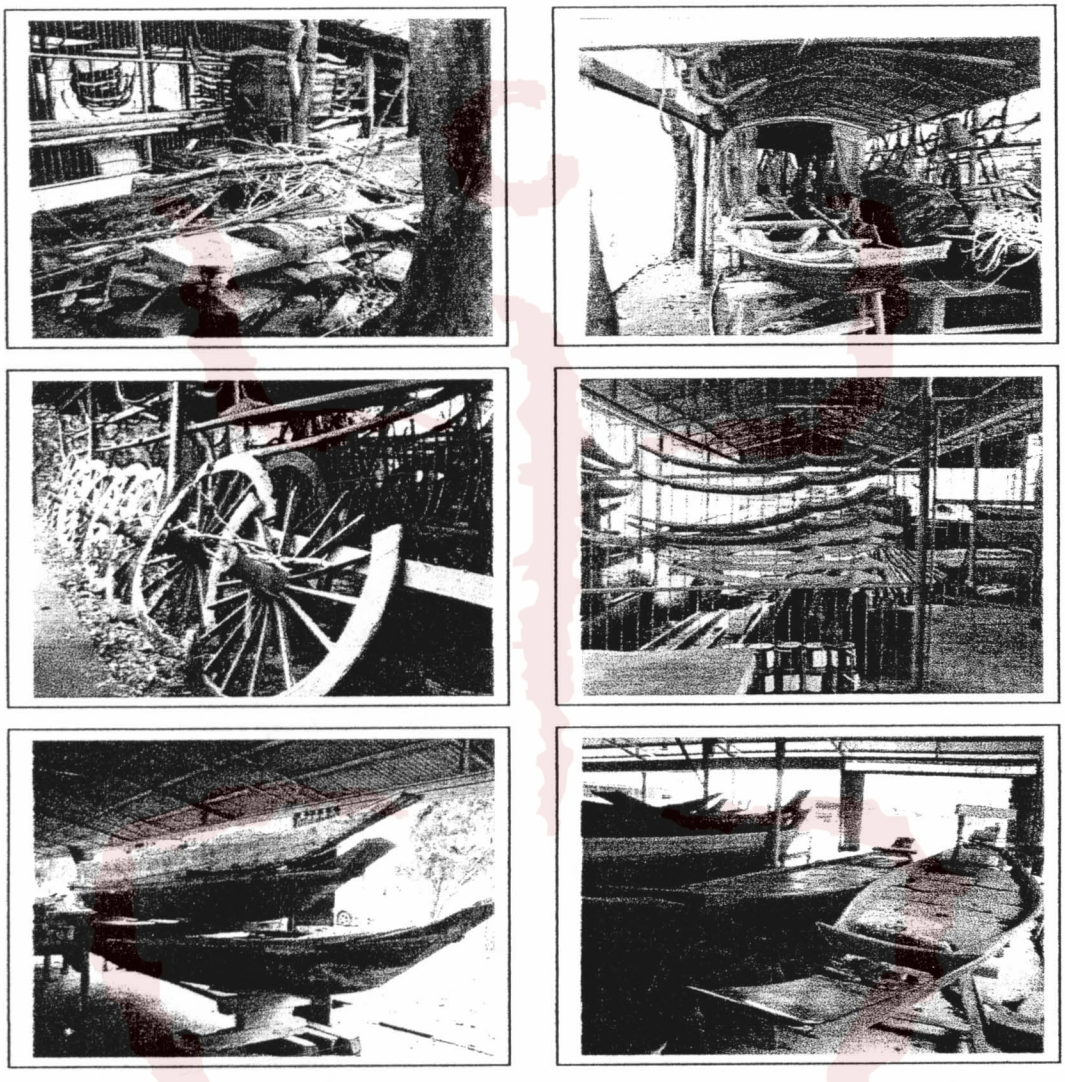
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.35.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) วิถีชีวิต จัดแสดงเรือประเภทต่างๆ โดยสะท้อนให้เห็นความสำคัญของเรือกับวิถีชีวิตของคนสมัยก่อน นอกจากนี้ยังมีการจัดแสดงเกวียนมอญ ที่ใช้กันมากในภาคกลาง

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

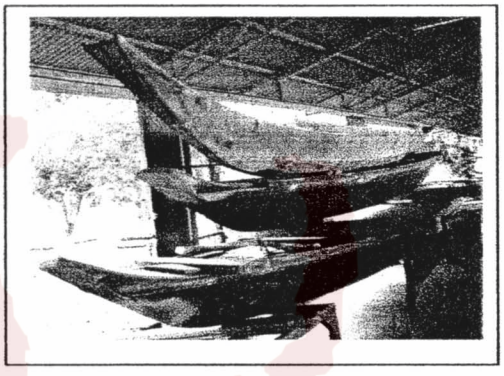
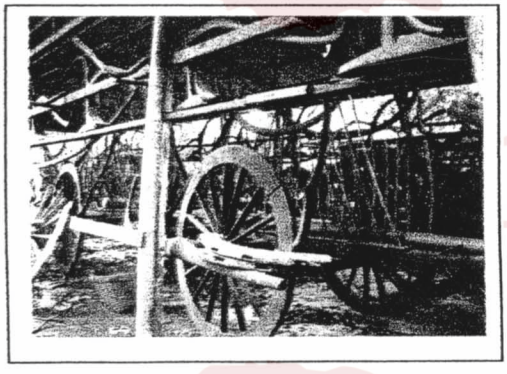
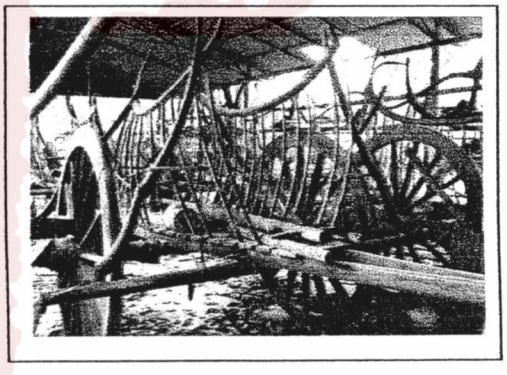
ภาพที่ 1 เรือโบราณที่มีผู้มาบริจาค เจ้าอาวาสนำมาวางรวมกันก่อนนำมาซ่อมให้อยู่ในสภาพดี

ภาพที่ 2 และ 3 การจัดแสดงเกวียนมอญ

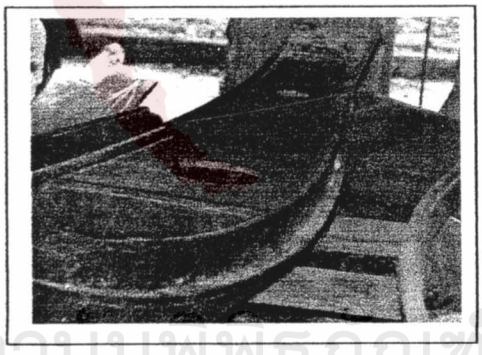
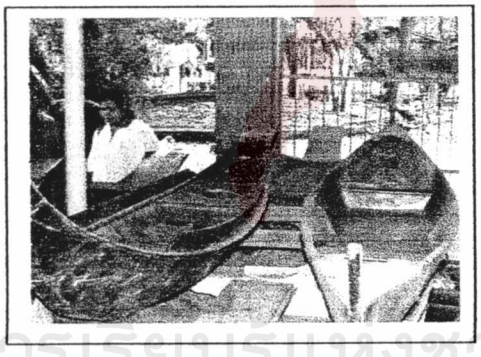
ภาพที่ 4 การจัดแสดงภายในโรงเรือ

ภาพที่ 5 และ 6 เรือโบราณที่จัดแสดง ซึ่งสามารถใช้งานจริงได้ทุกลำ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เรือโบราณ เกวียน

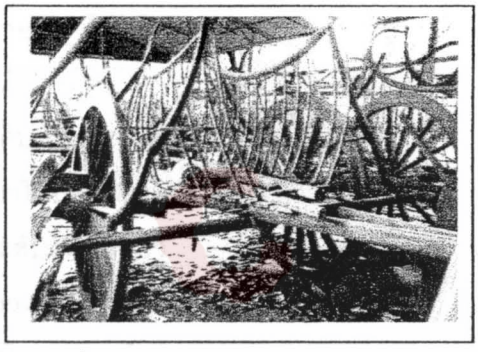

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ เรือสำหรับพระออกบิณฑบาตร ด้านหน้ามีหลุมสำหรับใส่บาตร

ชื่อวัตถุ เกวียนมอญ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.35.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.35.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ โดยเจ้าอาวาสและพระภายในวัด

2.35.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 10 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

เจ้าหน้าที่ที่ดูแลอยู่ คือพระในวัดทุกรูป โดยพระที่มีความสามารถในเชิงช่าง ก็จะซ่อมเรือ ซึ่งต้องอาศัยเวลากลางคืนเนื่องจากตอนกลางวันพระต้องออกไปเรียน ส่วนพระรูปอื่นๆ ก็ช่วยกันดูแลความเรียบร้อย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

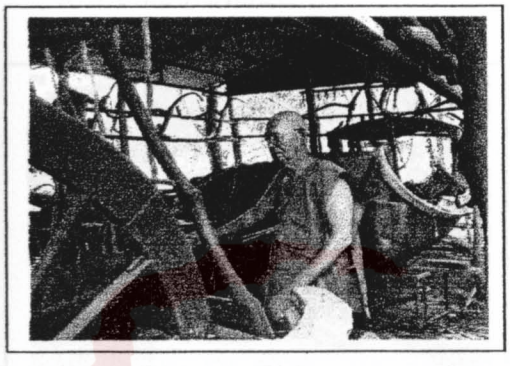
5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

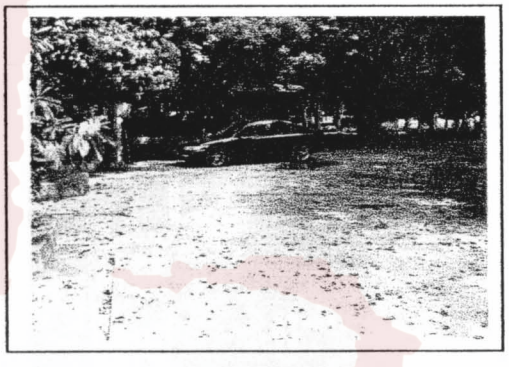
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึก เฉลี่ยประมาณ 1,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย ลานจอดรถ

1	2

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านการท่องเที่ยวส่วนท้องถิ่นและอำเภออุทัย

ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.35.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

-

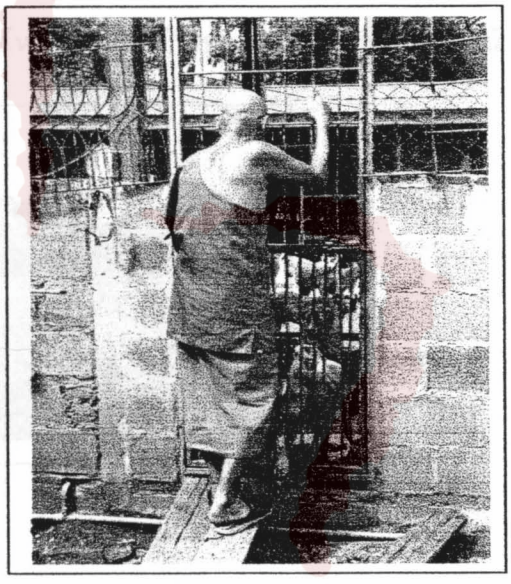
2.35.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร เรือที่จะนำมาจัดแสดงต้องนำมาซ่อมแซมให้เรียบร้อยใช้งานได้ก่อน โดยพระในวัดที่มีความรู้เรื่องช่างก็จะช่วยกันซ่อม ซึ่งตจ้องอาศัยเวลากลางคืนเนื่องจากเวลากลางวันต้องออกไปเรียน ทำให้งานดำเนินไปได้ช้า การซ่อมแซมแต่ละลำใช้เวลานาน

2) งบประมาณ งบประมาณในการดูแลไม่เพียงพอ มีจำนวนไม่แน่นอนในแต่ละปี แล้วแต่คนบริจาค โดยนอกจากค่าใช้จ่ายทั่วแล้ว ทางวัดยังต้องอุปการะสุนัข กว่า 400 ตัว สุกร โค กระบือ อีกจำนวนมากที่ชาวบ้านนำมาปล่อยไว้ ซึ่งบางตัวเป็นโรคก็ต้องจ่ายค่ารักษาและค่าอาหารทั้งหมด

4) การประชาสัมพันธ์ ยังไม่ได้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง คนส่วนใหญ่ที่รู้จักคือคนในอำเภอและพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น

1	2
3	

ภาพที่ 1 สุนัขภายในวัด

ภาพที่ 2 โรงเลี้ยงสุนัข

ภาพที่ 3 โรงเลี้ยงสุกร

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

2.35.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ไม่มีการทำป้ายบอกชื่อ คำอธิบายเรือแต่ละชนิด ทำให้การชมต้องมีเจ้าหน้าที่นำชมคอยแนะนำเพียงอย่างเดียว

2) วัดอยู่ไกลจากถนนใหญ่ และไม่มีรถโดยสาร ต้องใช้รถส่วนตัวเข้าไปเท่านั้น

จุดแข็ง

1) มีการจัดแสดงเรือประเภทต่างๆ โดยได้รับการซ่อมแซมให้เห็นสภาพของเรือโบราณที่สมบูรณ์ หาชมได้ยาก

2) เจ้าหน้าที่วิทยากร มีความรู้ในการเชิงช่าง สามารถซ่อมแซมและอธิบายได้ถึงเทคนิคและกลไกของเรือแต่ละประเภทได้อย่างดี

2.35.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-มีโครงการจะสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์หลังใหม่ ให้เป็นเอกเทศ โดยใช้พื้นที่ด้านหน้าวัด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.36 ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม โรงเรียนบางซ้ายวิทยา

2.36.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนบางซ้ายวิทยา

อำเภอบางซ้าย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13270

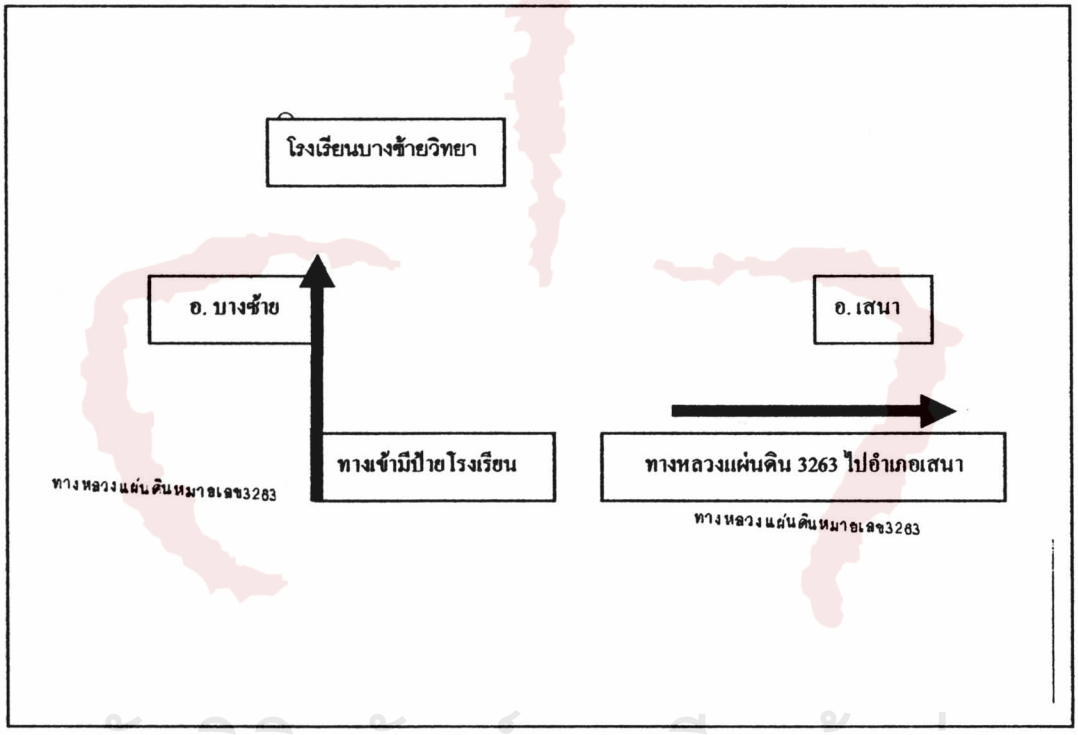
โทรศัพท์ 035-375-108

โทรสาร 035-375-108

E-mail: bangsaiy@obec.go.th

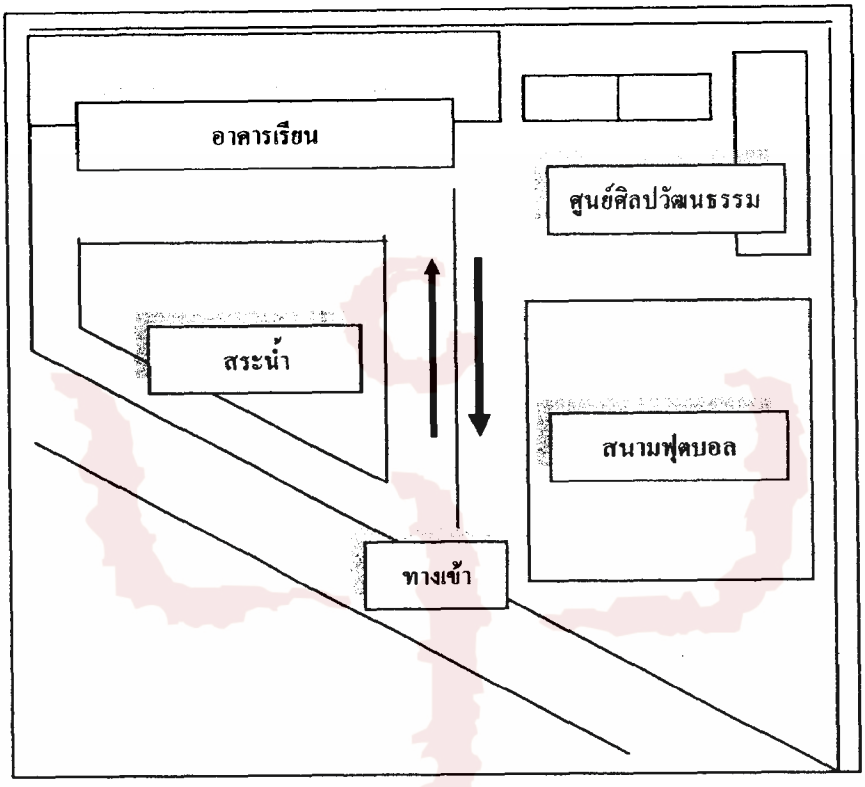
Website: www.bangsaiy.ac.th

2.36.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

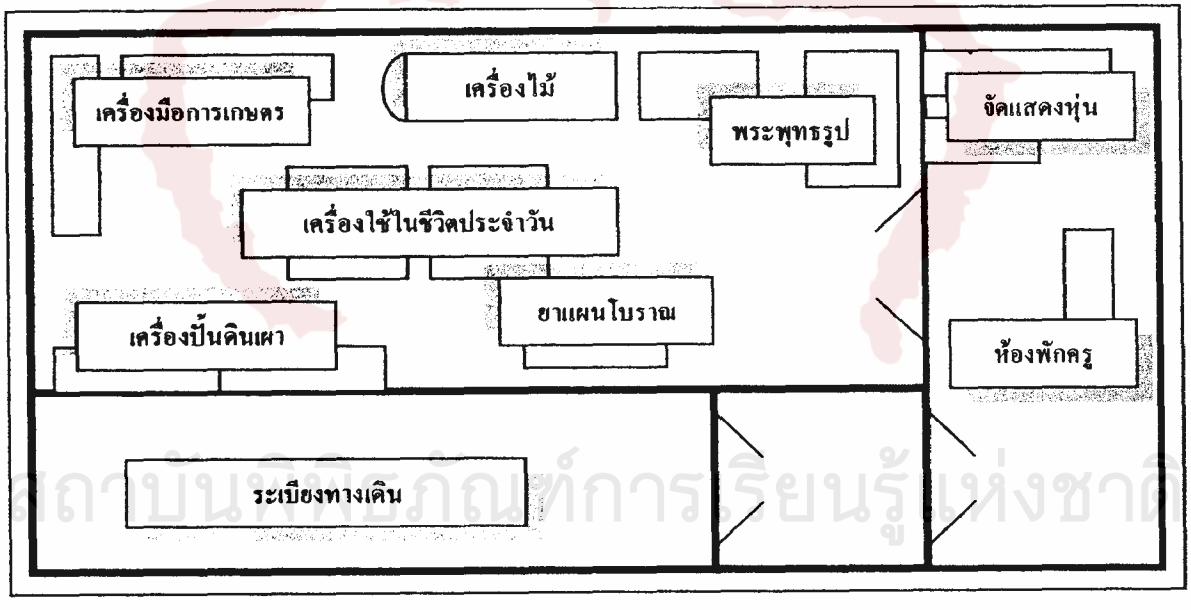
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนบางซ้ายวิทยา

แผนผังแสดงที่ตั้งภายในโรงเรียน

2.36.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

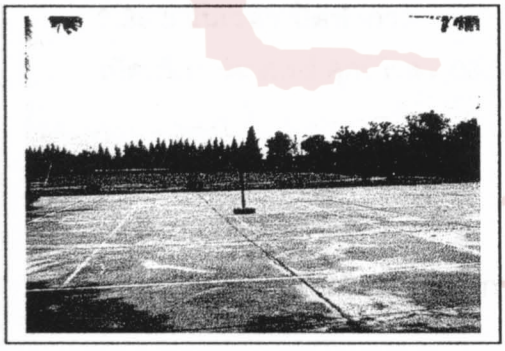

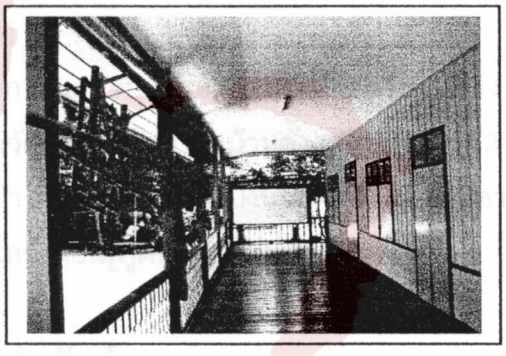
แผนผังการจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ภาพถนนทางเข้าโรงเรียน

ภาพที่ 2 ด้านหน้าโรงเรียน

ภาพที่ 3 สนามบาส

ภาพที่ 4 อาคารเรียน

ภาพที่ 5 อาคารศูนย์ศิลปวัฒนธรรม

ภาพที่ 6 ระเบียงทางเดินภายในศูนย์ฯ

สถาบันพัฒนาภูมิทัศน์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.36.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์กิตติ สุภิสิงห์
ตำแหน่ง ครูอันดับ คศ. 2
หน่วยงาน: โรงเรียนบางช้ายวิทยา

2.36.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 15.30 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.36.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 7 วันทำการ

2.36.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการบุคลากรภายในโรงเรียนที่เล็งเห็นความสำคัญของภูมิปัญญาพื้นบ้าน ได้รวบรวมวัตถุต่างๆ จากชาวบ้านตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 โดยได้รับความร่วมมือจากประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี จากนั้นจึงมาแบ่งหมวดหมู่ และปรับอาคารเรียนหลังแรกใช้เป็นอาคารจัดแสดง เพื่อจัดเป็นแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาในท้องถิ่น

2.36.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงวัตถุอันเป็นสัญลักษณ์ของยุคสมัยต่างๆ

2) วิถีชีวิต จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตในชนบท

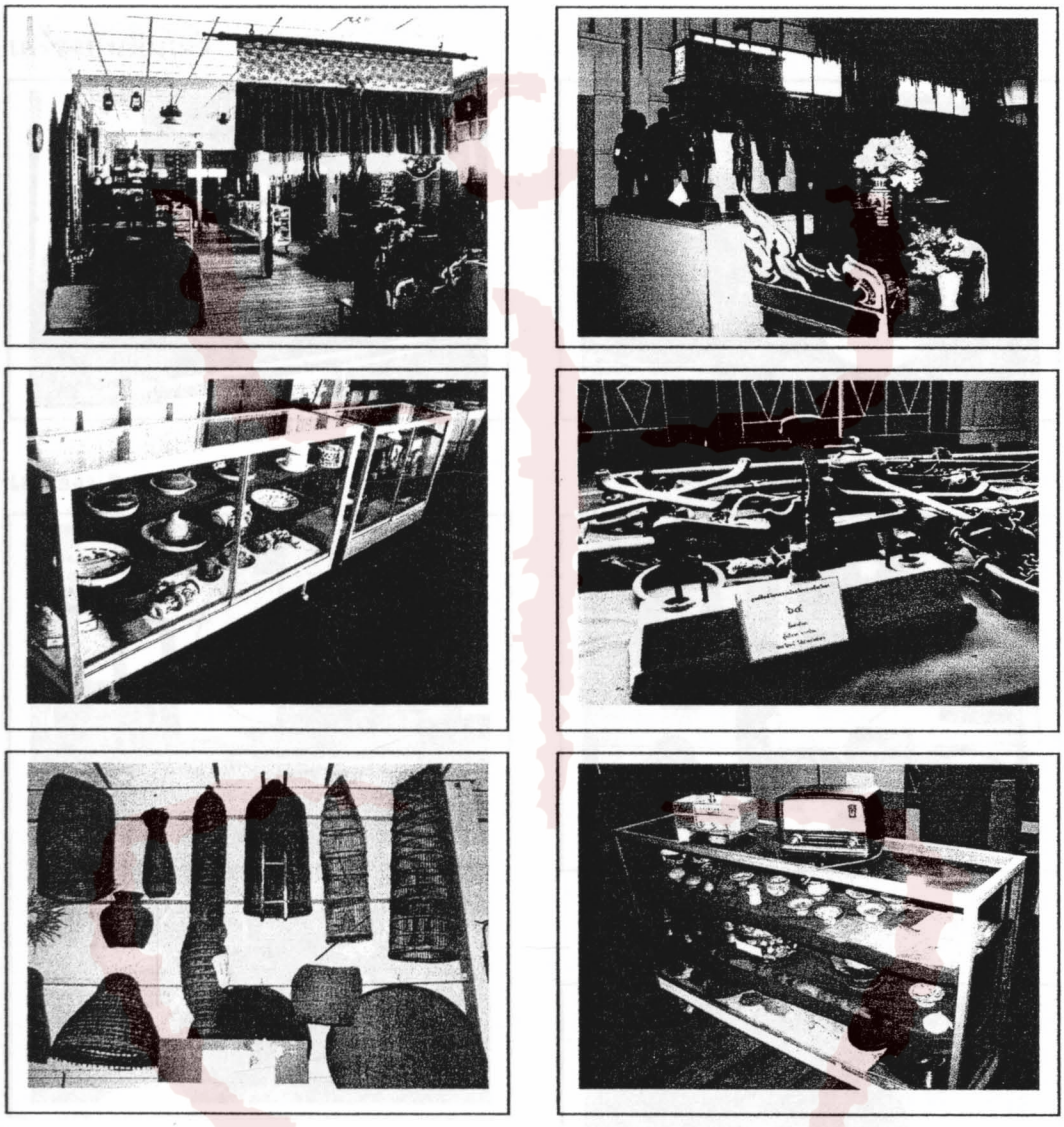
3) วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องมือที่ใช้ในงานประเพรี เครื่องดนตรี และหุ่น

4) ภูมิปัญญา เครื่องมือเครื่องใช้ทุ่นแรงในการประกอบอาชีพของชาวชนบท

5) การแพทย์แผนโบราณ จัดแสดงสมุนไพรและตำรายาโบราณ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 2 หีบพระธรรม

ภาพที่ 3 และ 4 เครื่องตวง ชั่ง และเครื่องถ้วยยุคเก่า

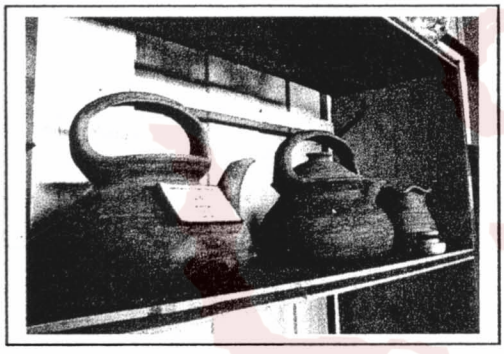
ภาพที่ 5 เครื่องมือเกษตรกรรม

ภาพที่ 6 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

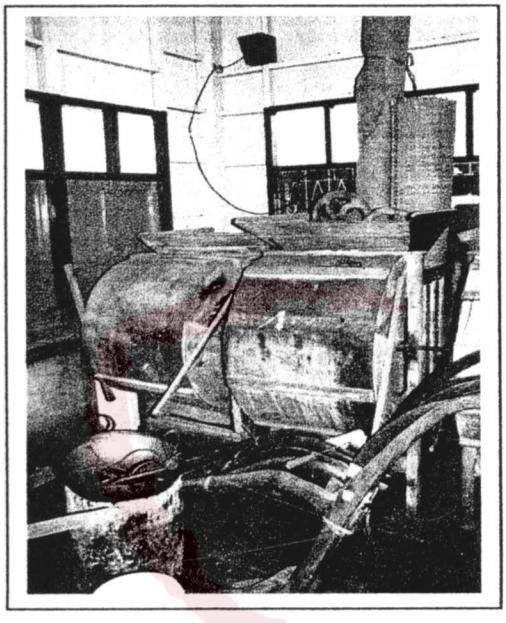
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

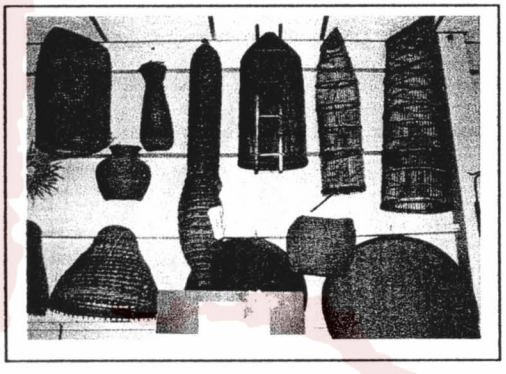
เครื่องปั้นดินเผา

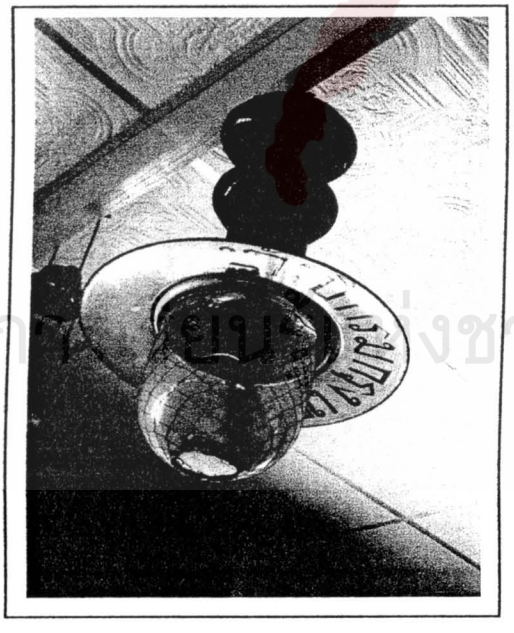

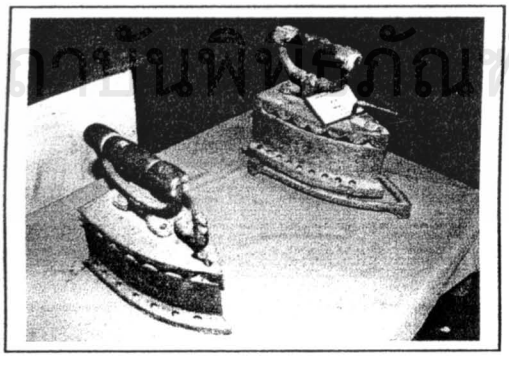
เครื่องมือการเกษตร

เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องกระเบื้อง

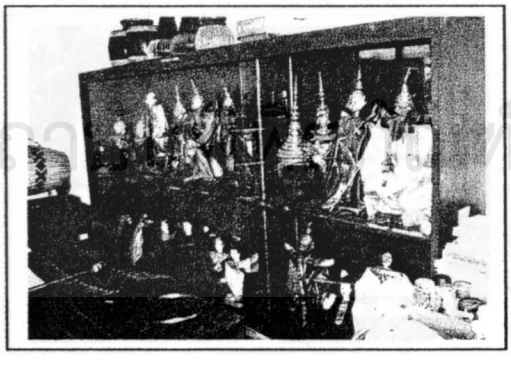

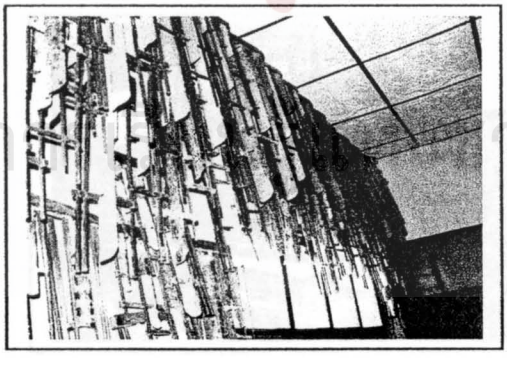
เครื่องไม้ ชิ้นส่วนของสถาปัตยกรรมไทย

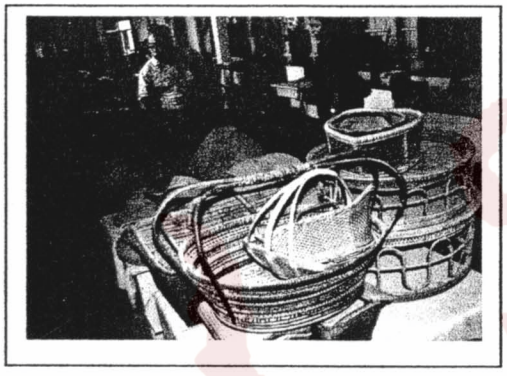
เครื่องดนตรี

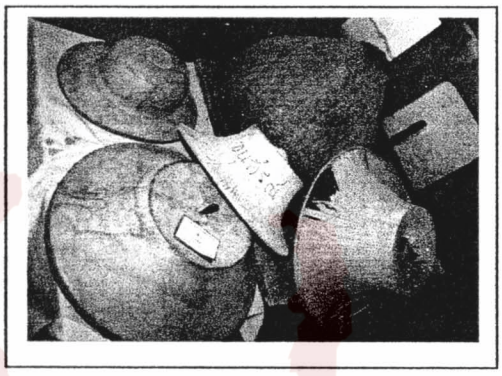

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

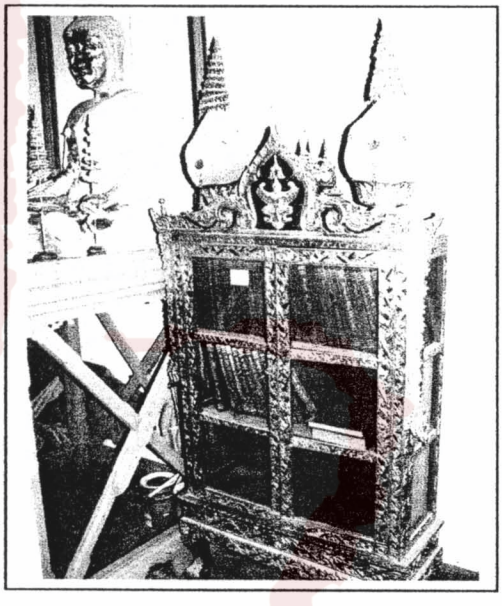
เครื่องจักสาน

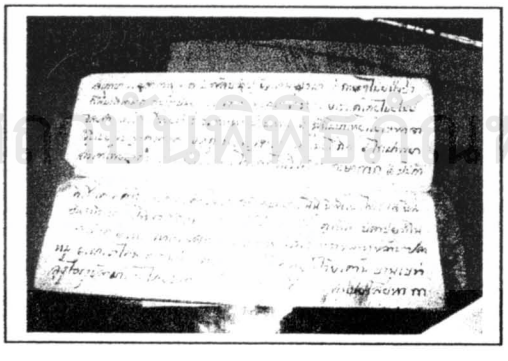

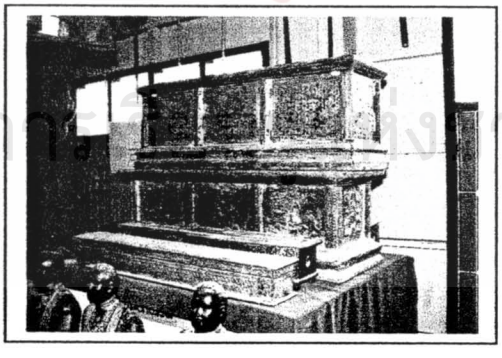
เครื่องใช้ในการศาสนา

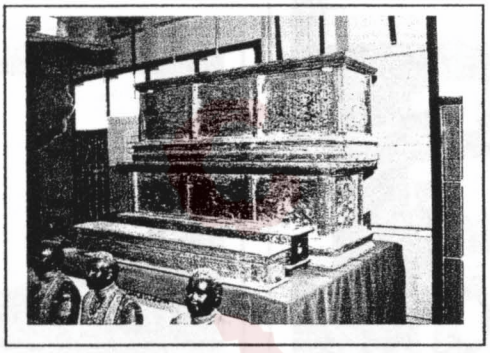
เอกสารโบราณ

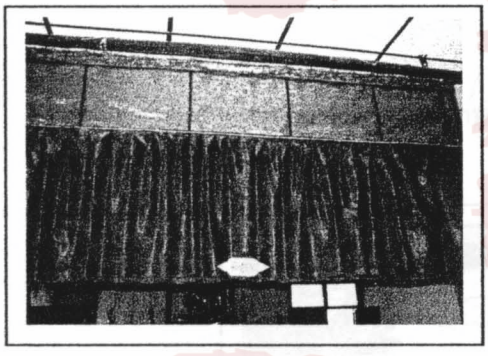

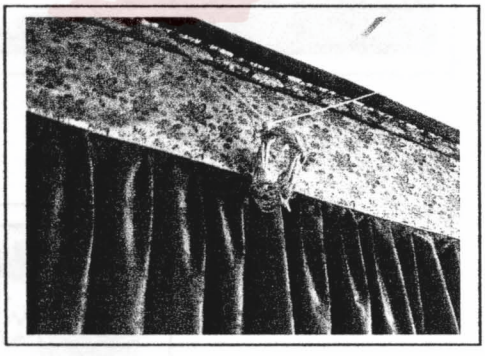
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

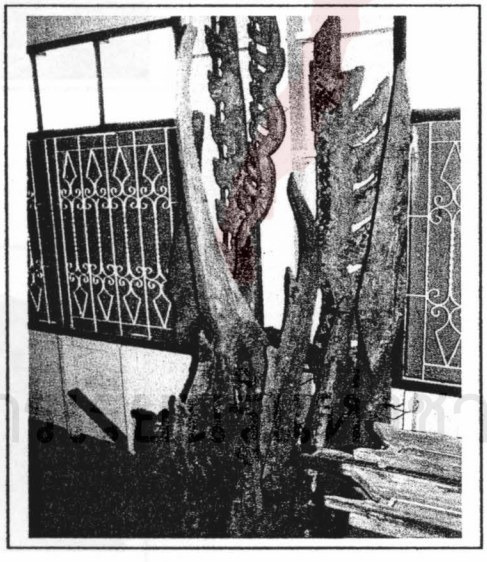
ชื่อวัตถุ หีบพระธรรม

ชื่อวัตถุ พักโบกเวลาพระเทศก์

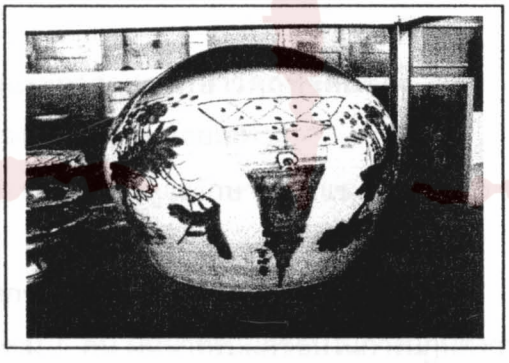
ชื่อวัตถุ ชิ้นส่วนของสถาปัตยกรรม ที่ทางวัดบริจาคมา

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

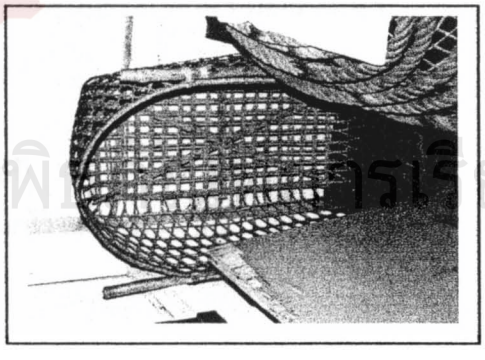

ชื่อวัตถุ ตำรายาและสมุนไพรในการรักษาโรค

ชื่อวัตถุ บาตรพระกระเบื้องเขียนลาย

ชื่อวัตถุ เปลเด็กสาน

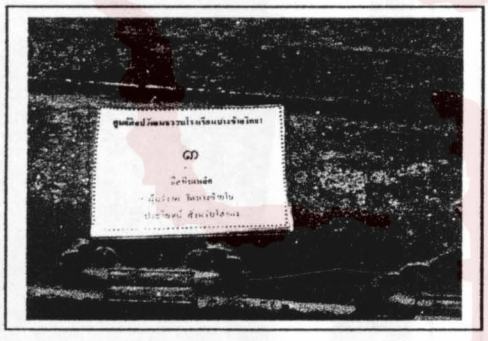
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.36.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

กำลังดำเนินการอยู่ ปัจจุบันมีการลงทะเบียนแล้วร้อยละ 50

2.36.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.36.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 7 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน คือรับผิดชอบทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) บุคคลทั่วไป

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยประมาณ 1,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย

กิจกรรมการแสดงทางวัฒนธรรม, ลานจอดรถ

1	2
	3

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 การแสดงดนตรีไทยและหุ่น

ภาพที่ 3 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ ชุมชน, โรงเรียน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.36.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

-

2.36.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ ได้รับจัดสรรไม่พอเพียงต่อการจัดกิจกรรมทำได้เพียงดูแลห้องจัดแสดงให้อยู่ในความเรียบร้อยเท่านั้น

2) บุคลากร เจ้าหน้าที่ทั้งหมดเป็นครูและอาจารย์ในโรงเรียน ซึ่งมีหน้าที่สอนเป็นหลัก เพราะฉะนั้นจึงไม่สามารถทำงานในส่วนนี้ได้อย่างเต็มที่

3) การบริหารจัดการ ไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

4) ปัญหาน้ำท่วม

2.36.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) อยู่ไกลจากตัวชุมชน การเดินทางมาลำบาก

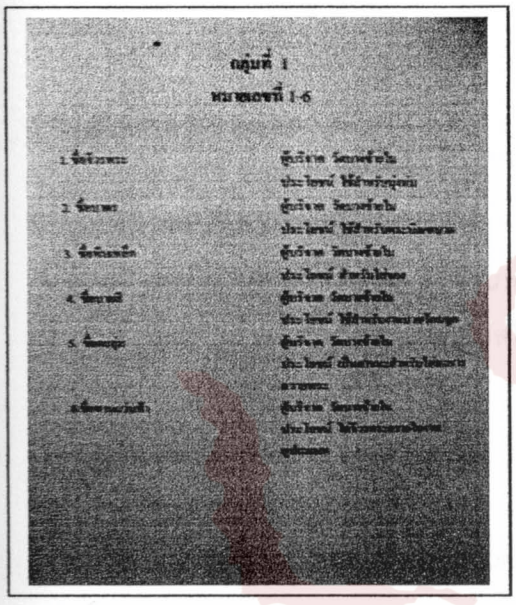
2) ไม่มีการประชาสัมพันธ์ คนภายนอกจึงไม่ทราบ นอกจากเด็กนักเรียนและผู้ปกครองของเด็ก

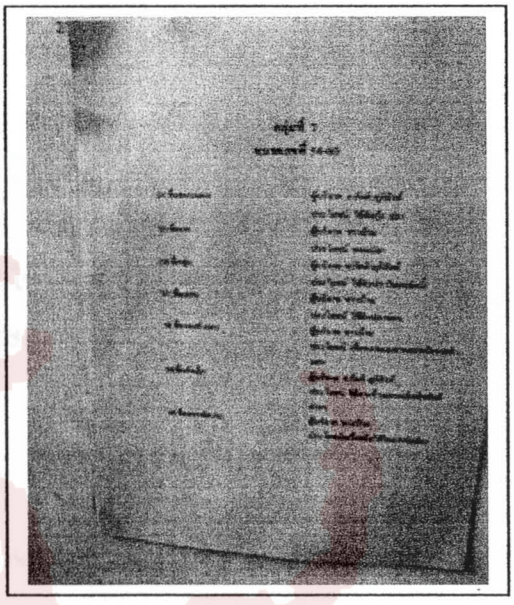
จุดแข็ง

1) มีการจัดกิจกรรมโดยแบ่งออกเป็นฐาน เป็นหมวดหมู่ ทำให้ผู้เข้ามาศึกษาเข้าใจง่ายและเห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) มีวัตถุจัดแสดงค่อนข้างครอบคลุมการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ทั้งภูมิปัญญา ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต ฯลฯ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 แผ่นการเรียนรู้ โดยแบ่งวัตถุออกเป็นกลุ่ม บอกชื่อพร้อมคำอธิบายรายละเอียด

2.36.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.37 พิพิธภัณฑ์สุทธา

2.37.1 ที่อยู่และการติดต่อ

โรงเรียนผักไห่ "สุทธาประมุข"

ตำบลอมฤต อำเภอผักไห่

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13120

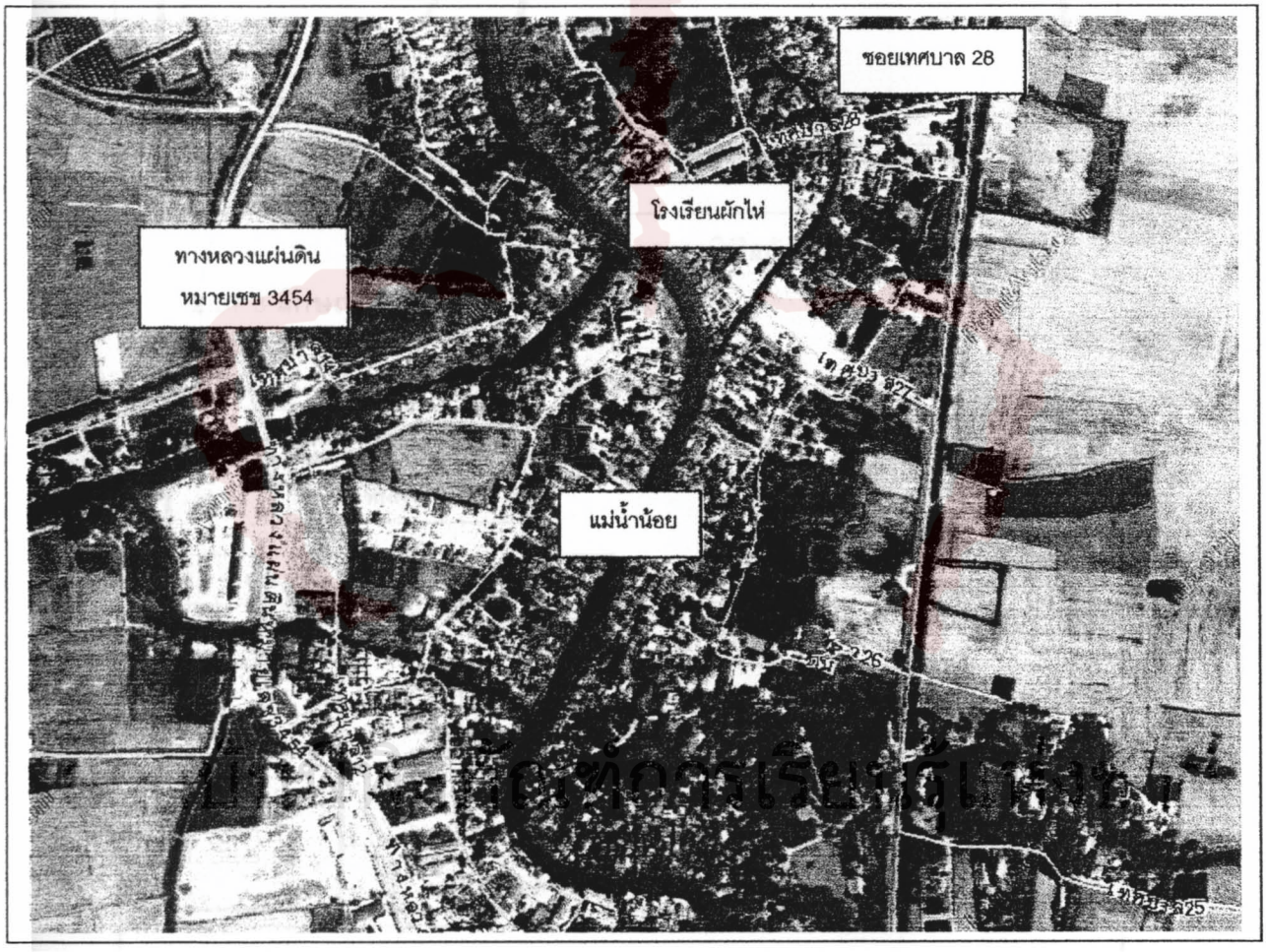
โทรศัพท์ 035-391-1381

โทรสาร -

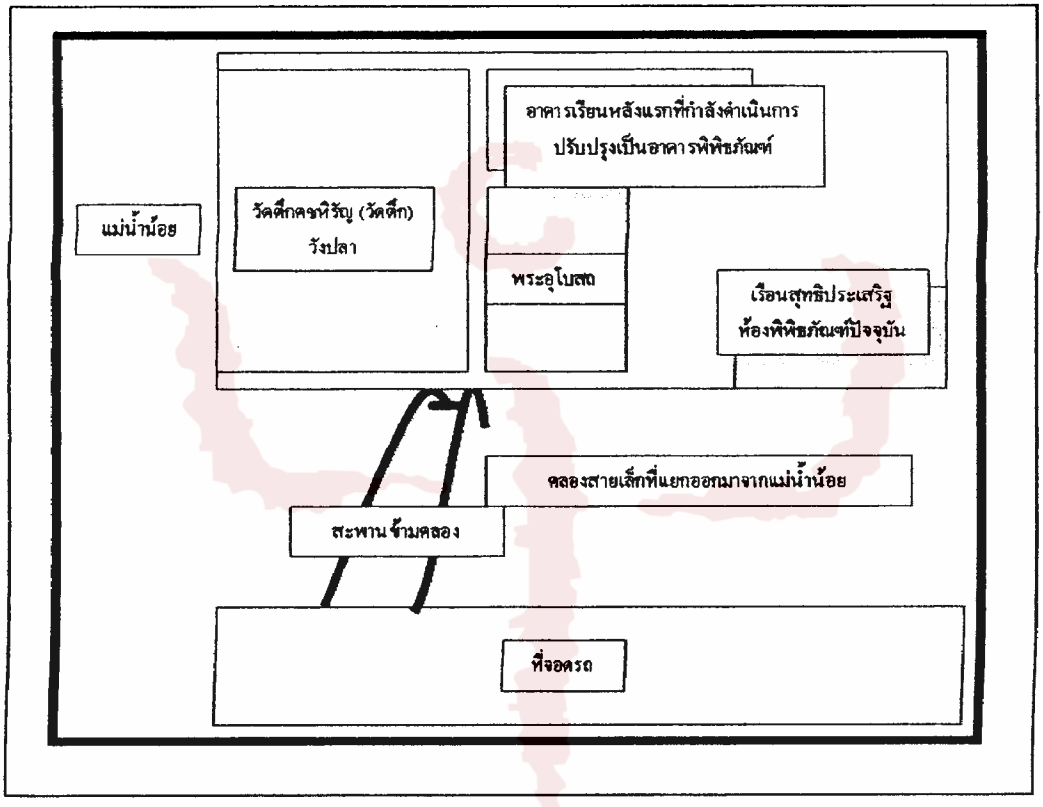
E-mail: tep28@hotmail.com

Website: http://www.sutthapramuk.ac.th

2.37.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

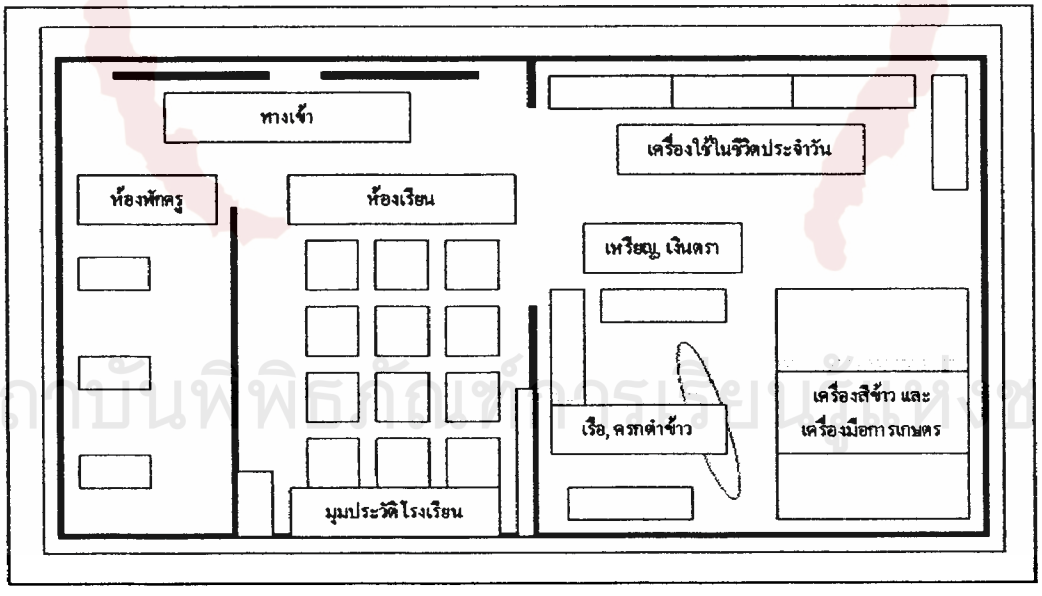

แผนที่แสดงที่ตั้งของโรงเรียนผักไห่ "สุทธาประมุข"

แผนผังแสดงที่ตั้งอาคารพิพิธภัณฑ์

2.37.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

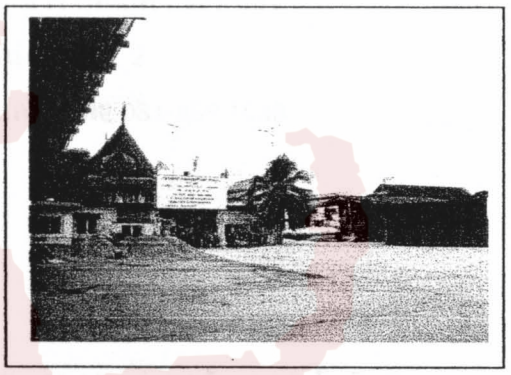

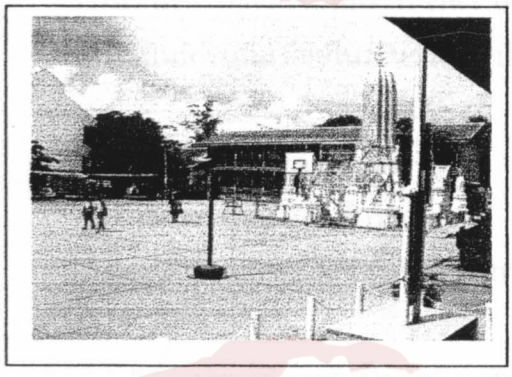
แผนผังอาคารจัดแสดง

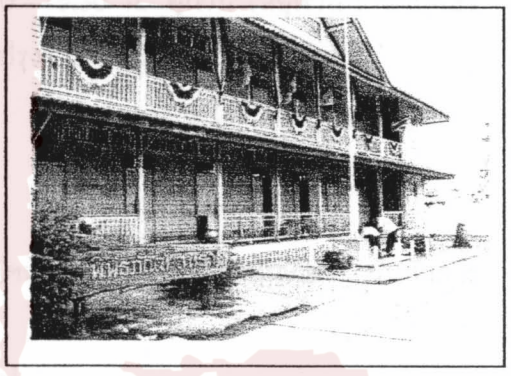
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

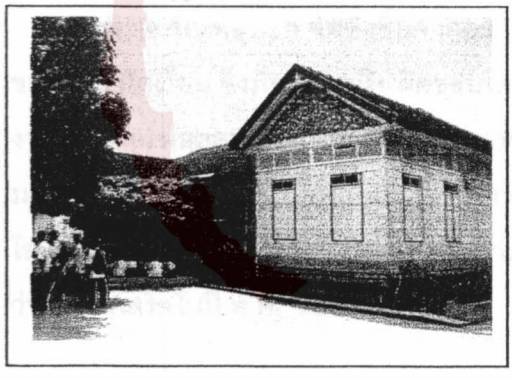
ภูมิทัศน์โดยรอบ

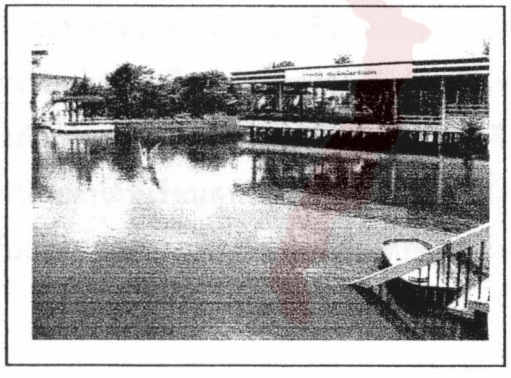

ภาพที่ 1 ภาพถนนทางเข้าโรงเรียน

ภาพที่ 2 วัดตึกคชหิรัญ ทางเข้าโรงเรียน

ภาพที่ 3 สนามบาสในโรงเรียน

ภาพที่ 4 เรือนสุทธิประเสริฐ พ.ศ. 2481

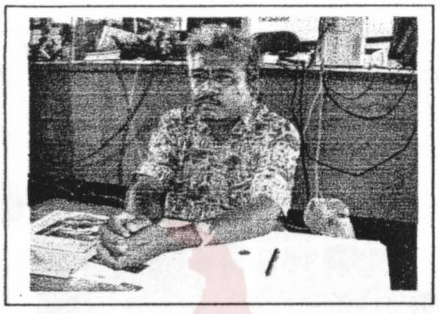
ภาพที่ 5 เรือนเรียนหลังแรกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2461

ภาพที่ 6 อาคารเรียนกลางน้ำ

1	2
3	4
5	6

สถาบันพัฒนาเว็บไซต์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.37.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์เทพ กรอบทอง
ตำแหน่ง ครู คศ. 2
หมายเลขติดต่อ 081-858-1939

2.37.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 - 15.30 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)
ปัจุบันพิพิธภัณฑ์อยู่ในระหว่างการปรับปรุงการเข้าชมต้องติดต่อล่วงหน้า

2.37.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.37.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

พิพิธภัณฑ์สุทธา จัดตั้งขึ้นจากความเห็นชอบของอาจารย์ในโรงเรียน โดยรวบรวมจากชาวบ้าน นักเรียน ซึ่งมีอาจารย์รับผิดชอบโดยตรงอยู่เพียงคนเดียว ต่อมาอาจารย์ได้ย้ายไปทำให้งานพิพิธภัณฑ์หยุดชะงัก ประกอบกับอาคารพิพิธภัณฑ์ทรุดโทรมลง อาจารย์เทพ กรอบทองจึงเข้ามารับช่วงต่อ แล้วย้ายวัตถุจัดแสดงจากอาคารเดิมมาไว้ที่เรือนสุทธิประเสริฐชั่วคราว ทั้งนี้ได้โอนย้ายอาคารหลังเดิมให้กับเทศบาลในการปรับปรุง และสร้างเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์อีกครั้งซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2551

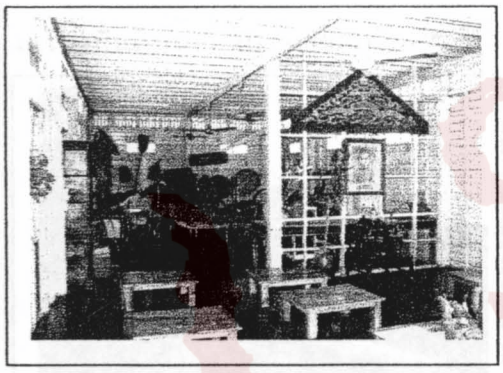
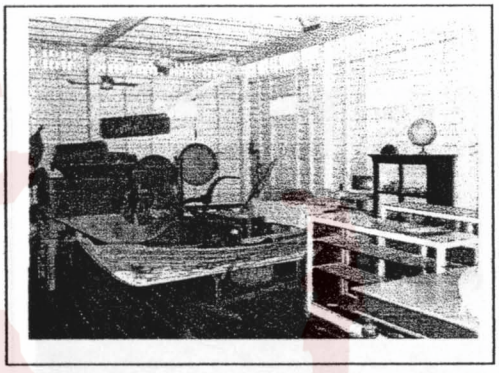
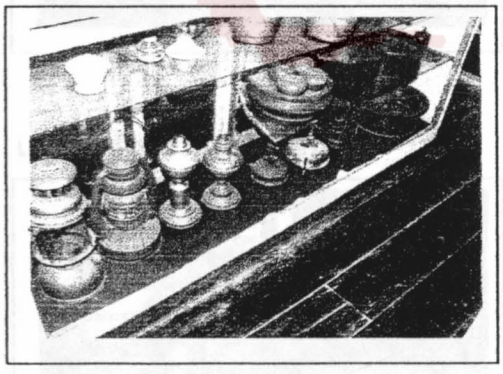
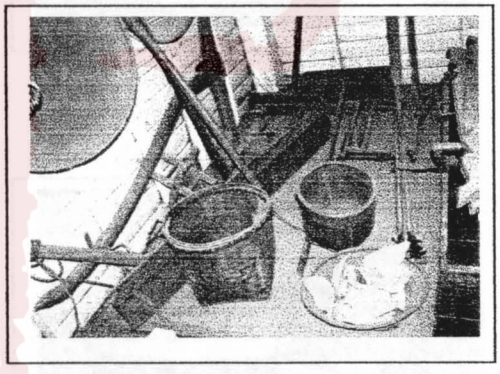
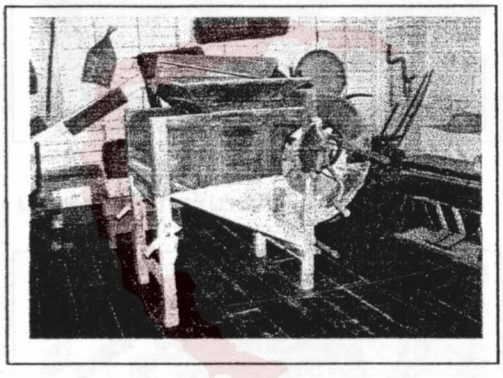
2.37.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล พระครูสุทธาจารวัตร ก่อตั้งโรงเรียนผักไห่ สุทธาประมุข
2) วิถีชีวิต จัดแสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
3) วัฒนธรรมและประเพณี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 ของใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 4 เครื่องจักสานและเครื่องมือการเกษตร

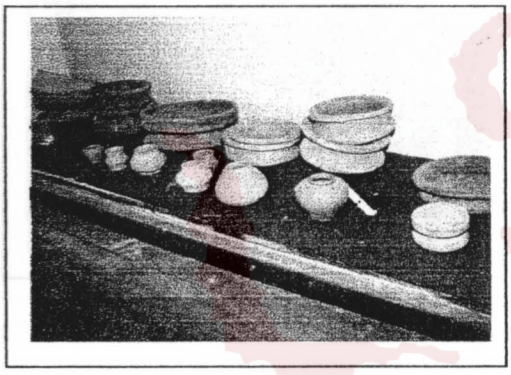
ภาพที่ 5 เครื่องสีข้าว

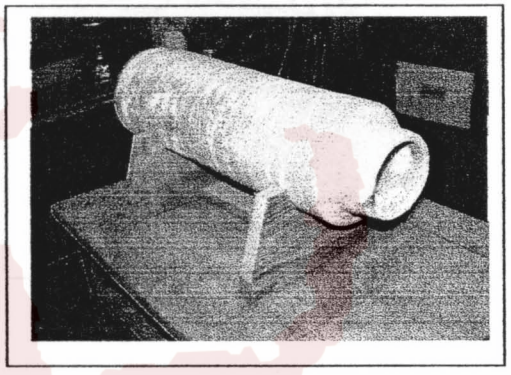
ภาพที่ 6 ภาพถ่าย พระครูสุทธาจารวัตร

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

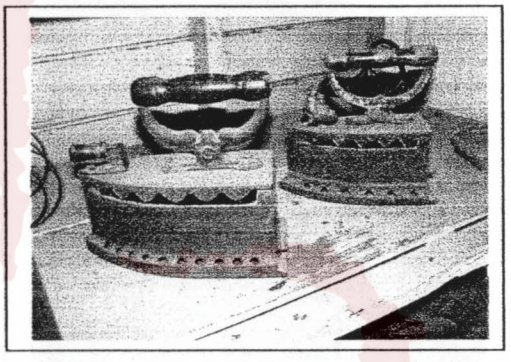
เครื่องปั้นดินเผา, โบราณวัตถุ

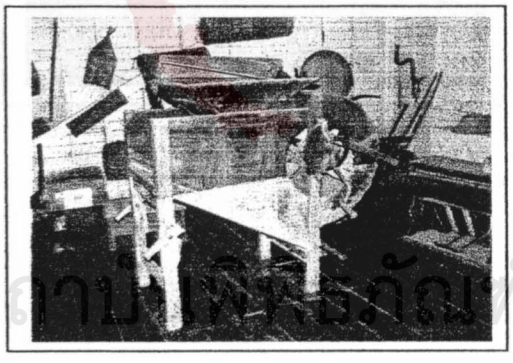

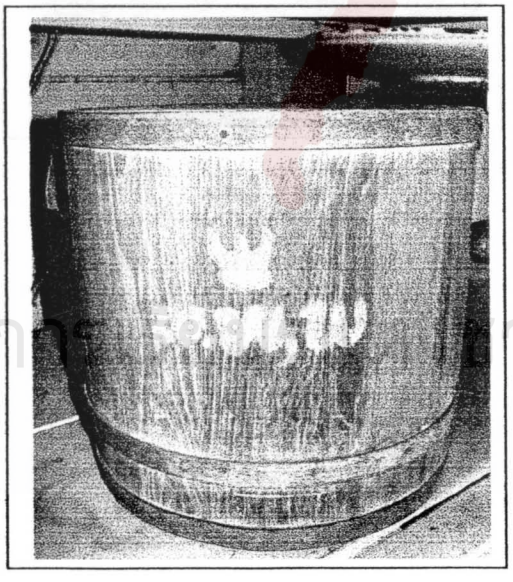
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

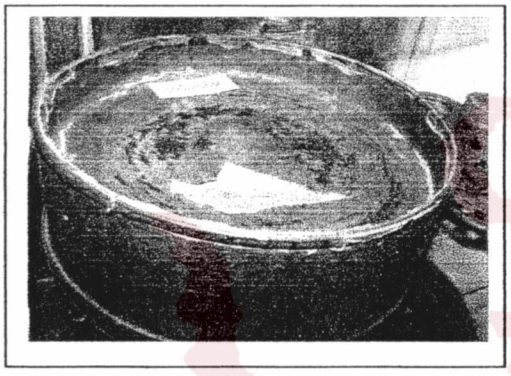
เครื่องใช้ในการเกษตร

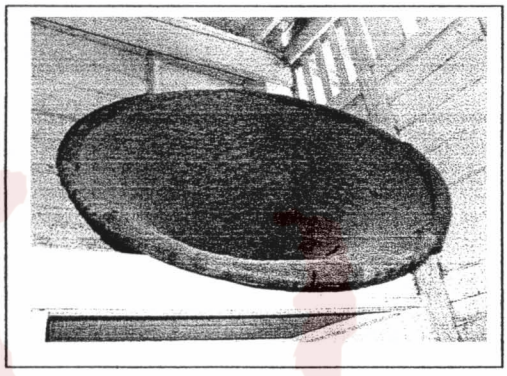

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เครื่องเขิน

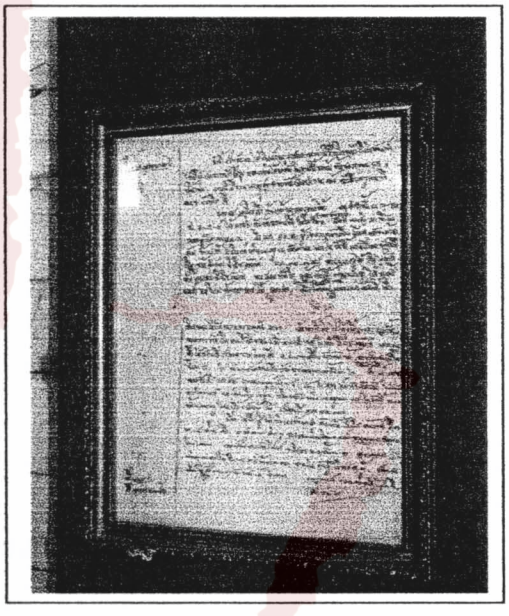
เครื่องจักสาน

หนังสือ

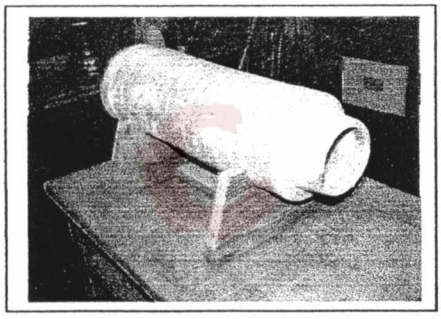

เอกสารโบราณ

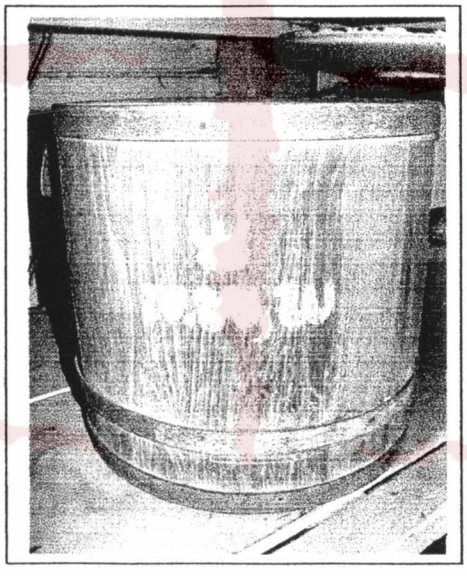

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

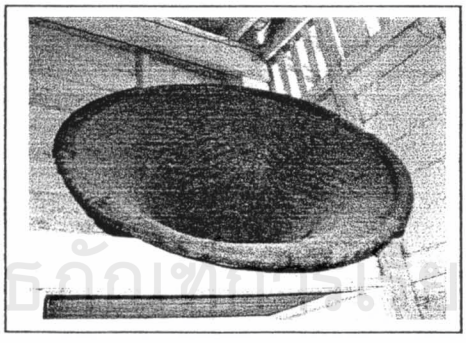
วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ท่อประปาดินเผาสมัยอยุธยา จากแหล่งเตาเผาแม่น้ำน้อย

ชื่อวัตถุ ถังตวงข้าวสารมาตรฐานของราชการ

ชื่อวัตถุ กระบุงหาบข้าวสาร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.37.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.37.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.37.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 1 คน ทำหน้าที่คอยดูแลความเรียบร้อย เนื่องจากปัจจุบัน ทางโรงเรียนมีโครงการว่าจะปรับปรุงอาคารเรียนหลังแรกที่ทรุดโทรม โดยหลังจากที่ปรับปรุงเสร็จแล้วก็จะตั้งเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์ ปัจจุบันจึงเป็นการเก็บดูแลรักษาของชั่วคราวเพื่อรอการสร้างอาคารให้เรียบร้อย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) บุคคลทั่วไป

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

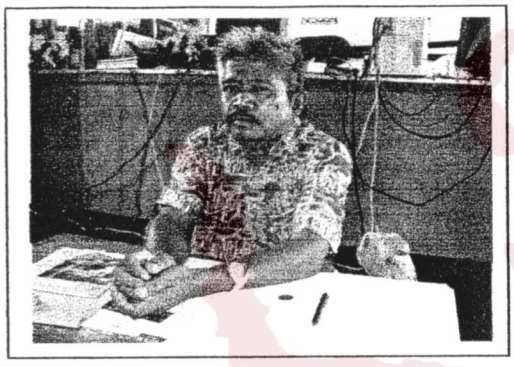
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกเฉลี่ยโดยประมาณ 500 คนต่อปี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

วิทยากรนำชมภาษาไทย, ลานจอดรถ

1	2

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

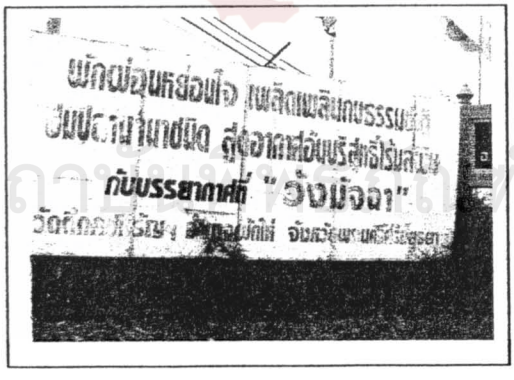
มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อบุคคล

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.37.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วังปลา วัดตึกคชหิรัญ

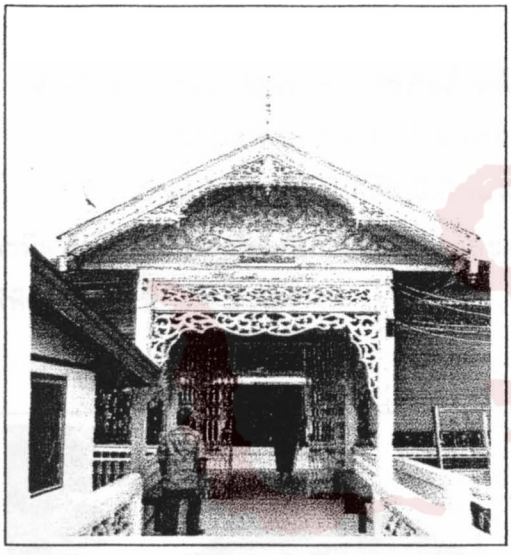

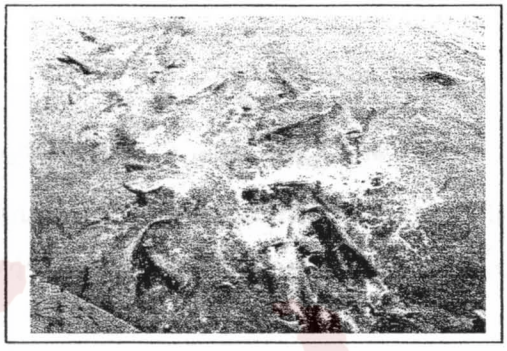

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 บรรยากาศรอบๆ วังปลา

สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษาแห่งชาติ

3	4

ภาพที่ 3 และ 4 บรรยากาศวังปลา

2.37.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) อาคารสถานที่ชำรุด เนื่องจากตัวอาคารเป็นอาคารเก่ามีอายุราว 80 ปี ไม้เริ่มผุพัง ปลวกขึ้น

2) งบประมาณ เนื่องจากงบประมาณในการซ่อมแซมอาคาร รวมถึงอุปกรณ์ในการจัดแสดงใช้งบประมาณสูง จึงต้องค่อยๆ ปรับปรุงไปทีละส่วน โครงการแรกคือการปรับปรุงตัวอาคารเรียนหลังแรกสำหรับเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์

2.37.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

-

จุดแข็ง

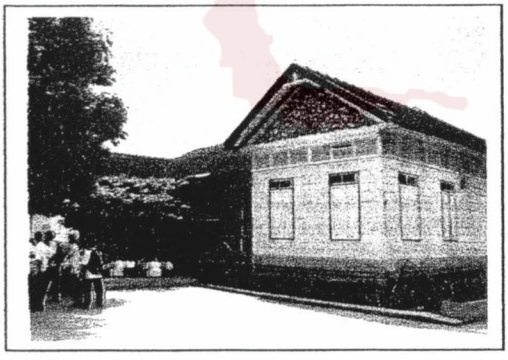
-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.37.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

1) ปรับปรุงอาคารเรียนหลังแรกของโรงเรียนสำหรับเป็นอาคารพิพิธภัณฑ์

2) จัดทำโครงการให้เด็กนักเรียนได้เรียนรู้กี่ยวกับเรื่องนวดแผนโบราณ ฝึกอาชีพ โดยจะมีส่วนนิทรรศการเกี่ยวกับฤาษีดัดตน และคาดว่าจะให้มีส่วนบริการนวดแผนโบราณในพื้นที่พิพิธภัณฑ์ด้วย

1	2
3	

ภาพที่ 1 เรือนเรียนหลังแรกสร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2461

ภาพที่ 2 และ 3 ตัวอย่างการเตรียมการนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องนวดแผนไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38 ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา (Ayutthaya Historical Study Center)

2.38.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ถนนโรจนะ ตำบลประตูชัย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000

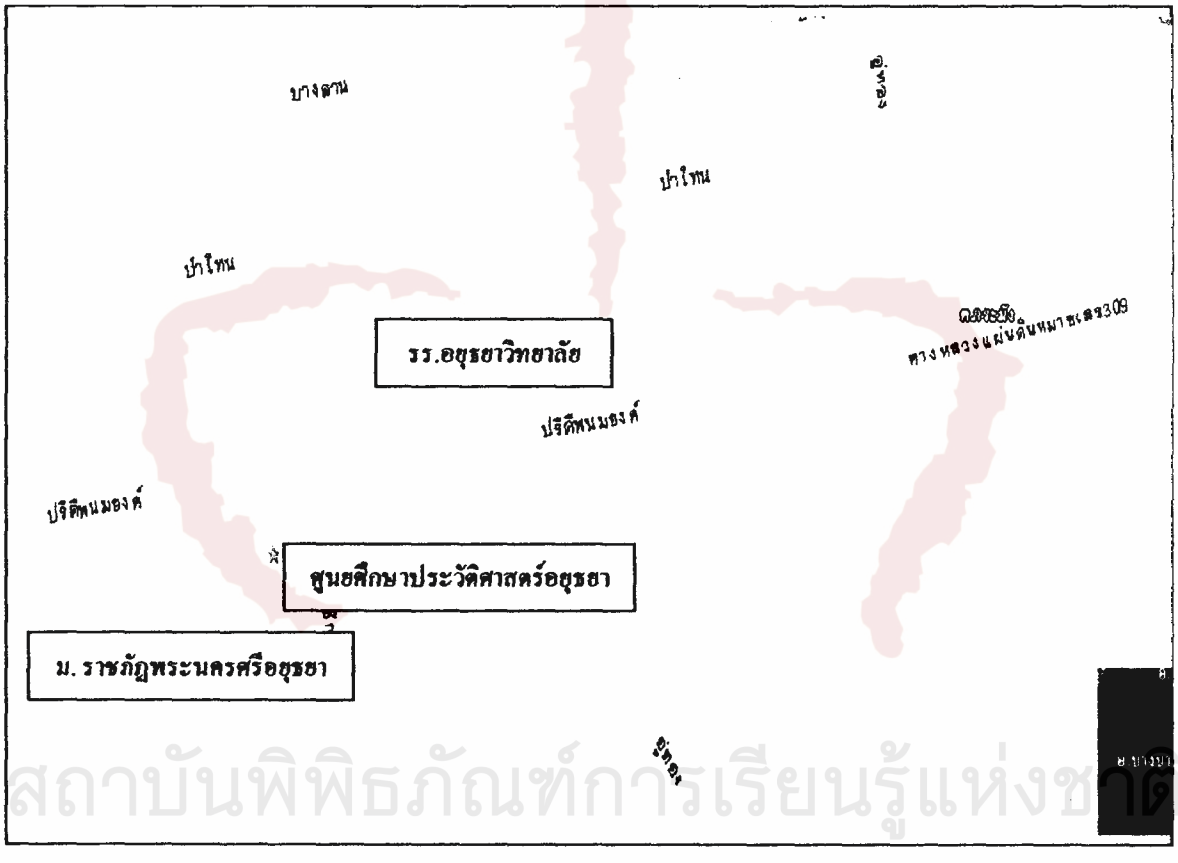
โทรศัพท์ 035-245-123

โทรสาร 035-245-124

E-mail: -

Website: -

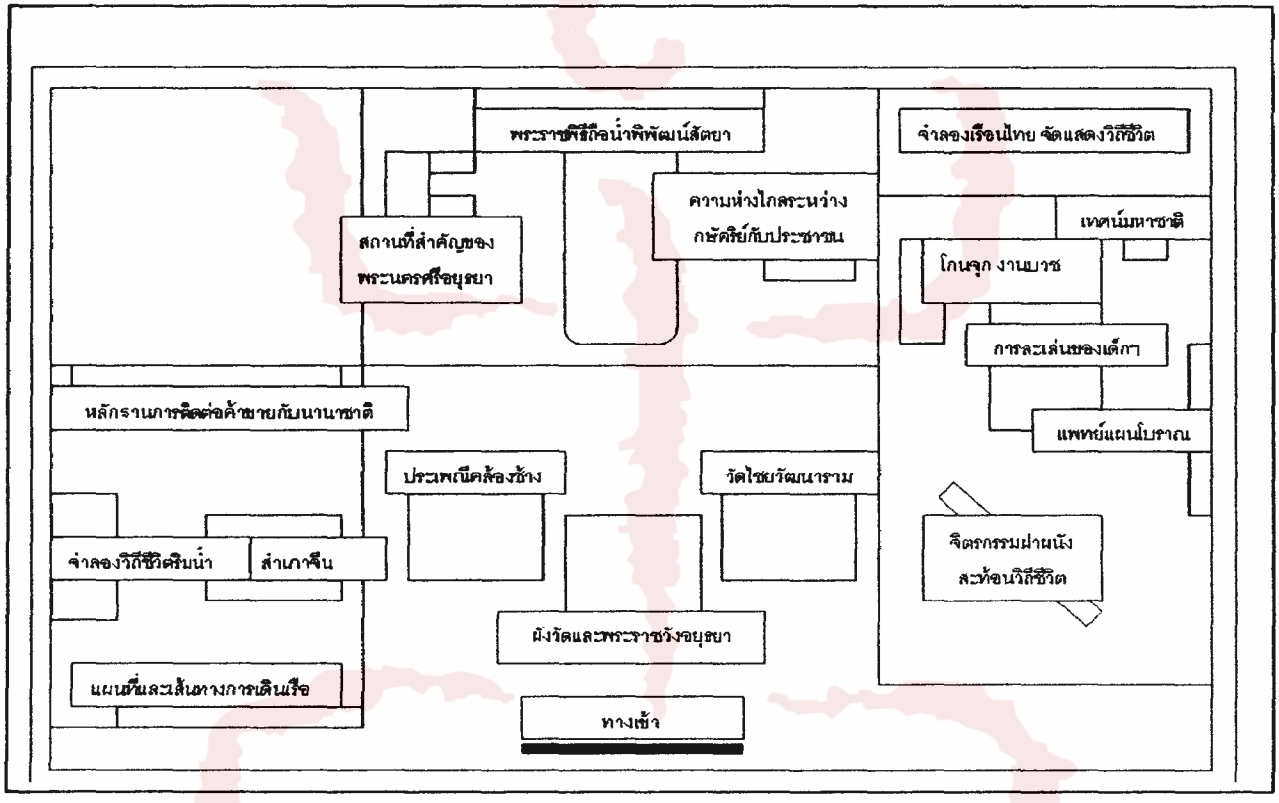
2.38.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

ผังการจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ถนนโรจนะด้านหน้าศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

ภาพที่ 2 และ 3 อาคารศูนย์ฯ

ภาพที่ 4 บรรยากาศบริเวณชั้นล่างของอาคาร เขียนภาพเหตุการณ์ประวัติศาสตร์สำคัญในสมัยอยุธยา

ภาพที่ 5 ห้องจำหน่ายตั๋วและสำนักงาน

ภาพที่ 6 ทางเข้าห้องนิทรรศการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: นายเชิดพันธ์ ณ สงขลา

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.38.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน

วันจันทร์-ศุกร์ เปิดเวลา 09.00 – 16.30 น.

วันเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เปิดเวลา 09.00 – 17.00 น.

2.38.6 การเก็บค่าเข้าชม

มีค่าเข้าชม

-คนไทย	เด็ก 5 บาท	
	ผู้ใหญ่ 20 บาท	
-ชาวต่างชาติ	เด็ก 50 บาท	
	ผู้ใหญ่ 100 บาท	

-ยกเว้น/ลดค่าเข้าชมในกรณี นักเรียน นักศึกษาในเครื่องแบบ

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.38.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

การจัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา เป็นโครงการซึ่งคณะนักวิชาการญี่ปุ่นและคณะนักวิชาการไทย ได้ปรับขยายมาจากข้อเสนอเดิมของสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่เคยเสนอจะปรับปรุงบริเวณที่เคยเป็นหมู่บ้านญี่ปุ่น และสร้างพิพิธภัณฑ์หมู่บ้านญี่ปุ่น มาเป็นการเสนอให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยาซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสถาบันวิจัยและพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับราชอาณาจักรอยุธยาโดยส่วนรวม ด้วยการสนับสนุนอย่างเต็มที่ของ ฯพณฯ สมหมาย ฮุนตระกูล นายกสมาคมไทย-ญี่ปุ่น และรัฐมนตรีว่าการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

กระทรวงการคลังในขณะนั้น โครงการจัดตั้งศูนย์ศึกษาฯ นี้ ได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่น โดยได้รับเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าจากรัฐบาลญี่ปุ่น 999 ล้านเยน (ประมาณ 170 ล้านบาท) รัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่นได้ลงนามในข้อตกลงการช่วยเหลือนี้ในวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2530 และถือเป็นโครงการเพื่อเฉลิมพระเกียรติในพระบรมราชวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา และเพื่อเป็นที่ระลึกในโอกาสที่มิตรภาพระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับราชอาณาจักรไทยได้สถาวรยืนนานมาครบ100 ปี

รัฐบาลไทยได้มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้ดำเนินการและบริหารโครงการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาเสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา ในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2533

2.38.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์อยุธยา

2) ประวัติและวิวัฒนาการ จัดแสดงความรุ่งโรจน์ของราชธานีอยุธยา ความสำคัญของอยุธยากับต่างประเทศ

3) วิถีชีวิต ชีวิตประจำวันของชาวบ้าน จัดแสดงความเป็นอยู่ ความเชื่อ พิธีกรรมทางศาสนา จิตรกรรมฝาผนัง

4) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงวัฒนธรรมชาวบ้าน พิธีกรรมสำคัญ

5) ผลงานศิลปะ ผลงานพุทธศิลป์ศิลปะสมัยอยุธยา จิตรกรรมฝาผนังและความวิจิตรทางด้านสถาปัตยกรรม

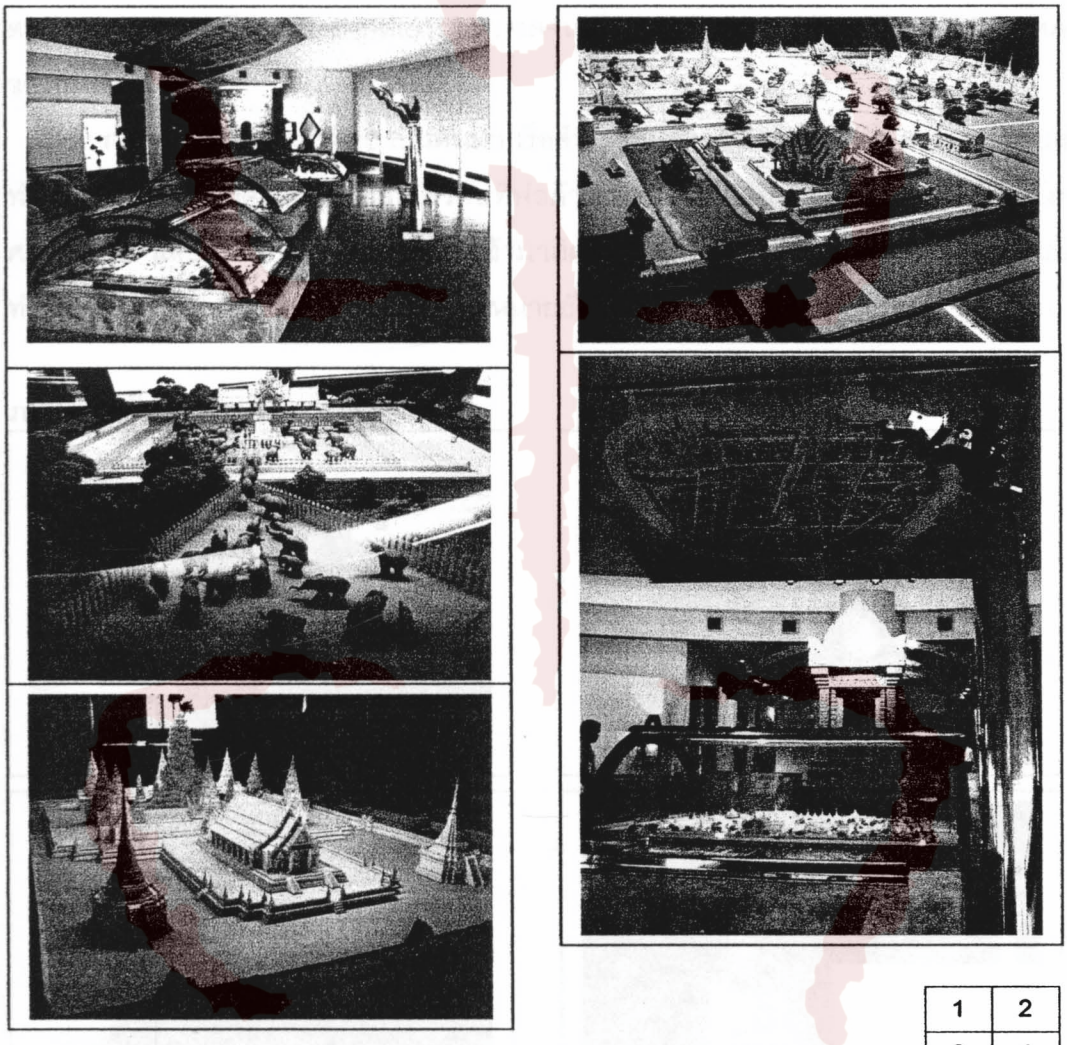
แนวคิดของนิทรรศการ

พระนครศรีอยุธยาในฐานะเมืองราชธานี พระนครศรีอยุธยาแรกสร้างใน พ.ศ. 1893 และพัฒนาขึ้นเป็นราชธานีของสยามประเทศตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 20 มีลักษณะเป็นเกาะที่มีปม่น้ำล้อมรอบ อันเป็นคูเมืองธรรมชาติในการป้องกันข้าศึก ขณะเดียวกันก็เป็นเส้นทางคมนาคมที่นำพาณิชย์นาวีจากต่างประเทศและบรรดาเรือค้าน้อยใหญ่จากหัวเมืองมาชุมนุมกันที่พระนคร ทำให้ราชธานีเป็นทั้งศูนย์กลางการปกครองและเศรษฐกิจของราชอาณาจักรที่หลากหลายไปด้วยชนชาติต่างๆ

ภาพพระนครที่ชาวต่างชาติเขียนไว้ในพุทธศตวรรษที่ 23 นี้ ดูใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุดแสดงให้เห็นผังเมืองที่มีทั้งถนนและลำคลองตัดผ่านไปมา แบ่งพระนครออกเป็น

บริเวณ พระราชวัง สถานที่ราชการ วัดวาอารามทั้งวังหลวงและวังราษฎร์ ส่วนที่อยู่อาศัย และตลาดร้านค้าอย่างมีระเบียบแบบแผนสวยงาม สมกับที่ชาวต่างชาติเรียกพ้องกันว่า เวณิชตะวันออก

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	

ภาพที่ 1 ภายในห้องจัดแสดง

ภาพที่ 2 ผังพระบรมมหาราชวัง แห่งกรุงศรีอยุธยา มองเห็นวังหลวง ถนนและลำคลอง

ภาพที่ 3 เพนียดคล้องช้าง

ภาพที่ 4 ผังพระพระราชวังแห่งกรุงศรีอยุธยา สร้างขึ้นตามแผนที่ที่ชาวต่างชาติบันทึกไว้

ภาพที่ 5 วัดไชยวัฒนาราม สัญลักษณ์แห่งความเจริญรุ่งเรืองแห่งกรุงศรีอยุธยา

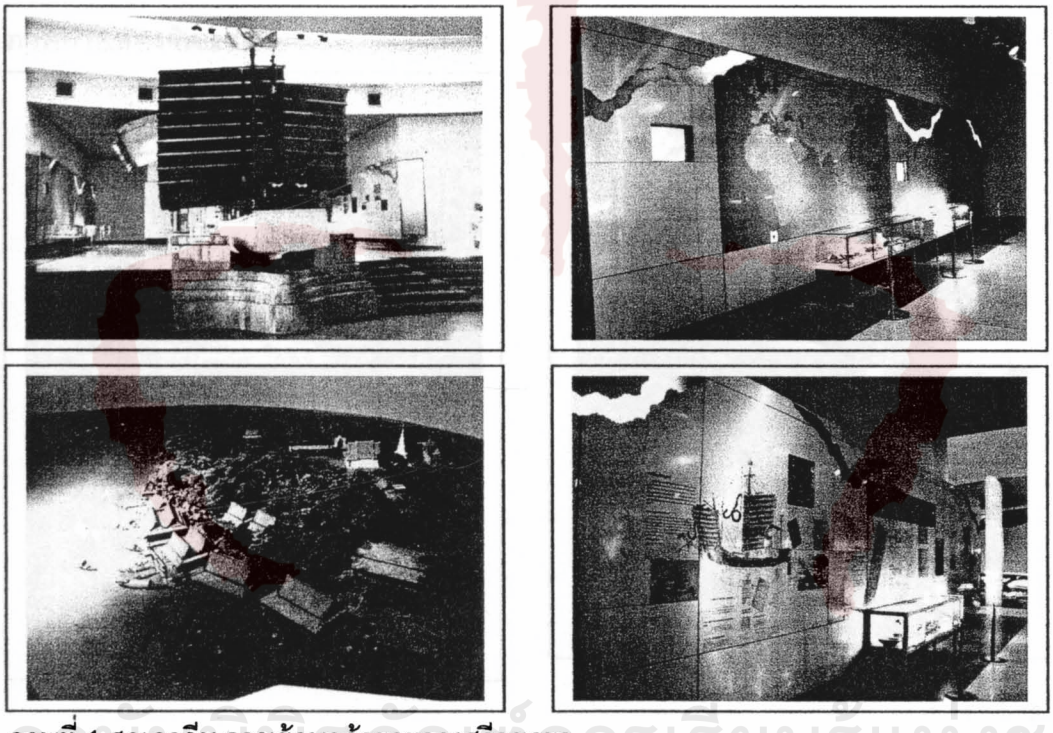
แนวคิดของนิทรรศการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

กรุงศรีอยุธยาในฐานะเมืองท่า จากหลักฐานทางด้านโบราณคดี ตำนาน และประวัติศาสตร์ได้ให้ร่องรอยที่ทำให้ทราบว่ากรุงศรีอยุธยาได้พัฒนาจากชุมชนในลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาตอนล่าง เติบโตเป็นเมืองท่า ทำหน้าที่ขน ถ่าย ส่วย จากดินแดนภายในเช่น บรรดาหัวเมืองต่างๆ รวมทั้งอาราจักรใกล้เคียง แล้วแปรสถาพเป็นสินค้าออกส่งไปยังดินแดนอื่นๆ ในเอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตลอดจนเมืองท่าบริเวณชายฝั่งตะวันตกและตะวันออกของอินเดีย

กลางพุทธศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา เรือสำเภาอยุธยาได้แล่นไปมาติดต่อค้าขายกับเมืองท่าสำคัญในดินแดนดังกล่าว เช่นเดียวกับที่พ่อค้าชาวต่างชาติเดินทางยังอยุธยา จรกระทั่งพุทธศตวรรษ 21 และ 22 เมื่อชาวยุโรปทยอยเข้ามาติดต่อค้าขาย ต่างก็พบว่ากรุงศรีอยุธยาเป็นเมืองท่าที่มีสินค้านานาชนิดสำหรับแลกซื้อไปจำหน่ายยังดินแดนอื่นต่อไป

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 สาเภาจีน การเข้ามาค้าขายกรุงศรีอยุธยา

ภาพที่ 2 เส้นทางการเดินทางทางเรือเข้ามาค้าขายในกรุงศรีอยุธยาจากดินแดนต่างๆ

ภาพที่ 3 บรรยากาศจำลองสภาพความเป็นอยู่ของชาวกรุงศรีอยุธยา

ภาพที่ 4 หลักฐานจากการแลกเปลี่ยนสินค้ากับต่างชาติ เช่นเครื่องถ้วย บันทึก ฯลฯ

1	2
3	4

แนวคิดของนิทรรศการ

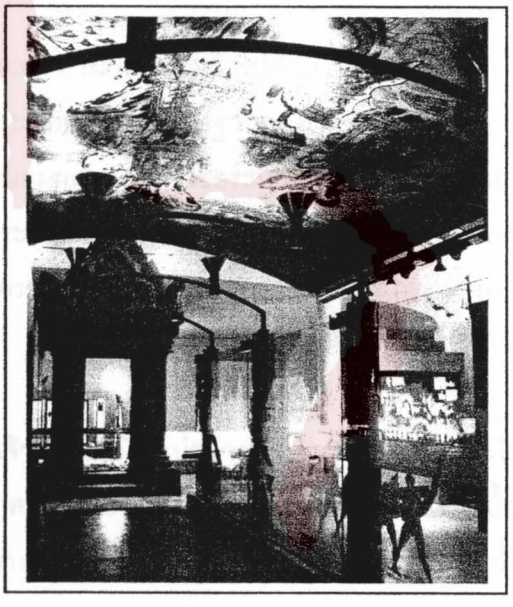
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

อยุธยาในฐานะศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองและการปกครอง ประวัติศาสตร์ของอยุธยาในช่วงเวลากว่า 400 ปี คือการสถาปนาอำนาจของราชอาณาจักรให้เข้มแข็งและมั่นคง จัดระบบการปกครอง กำหนดระเบียบการบริหารงานราชการแผ่นดินเพื่อควบคุมเจ้านาย เจ้าเมืองท้องถิ่น ขุนนาง ข้าราลบริพาร ไพร่ ทาส คลอดจนชาวต่างชาติที่เข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภารในขอบขัณฑ์สีมา ปรับปรุงการทหาร เตรียมและสะสมอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ เพื่อป้องกันการรุกรานและแสดงแสนยานุภาพในการขยายอาณาเขต

สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นจากการสร้างพระนครที่มั่นคงแข็งแรง รายล้อมด้วยปราการอันทันสมัย มีมหาปราสาทราชวังสถูปเจดีย์ใหญ่น้อยที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางศิลปะและความมั่งคั่ง เกิดประเพณีพิธีกรรมทั้งระดับหลวงและระดับราษำร์ที่เกี่ยวกับจักรพรรดิราชของพระมหากษัตริย์ ความคิดเกี่ยวกับศาสนาและจักรวาล เช่น คติในเรื่องไตรภูมิ ซึ่งยังคงสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

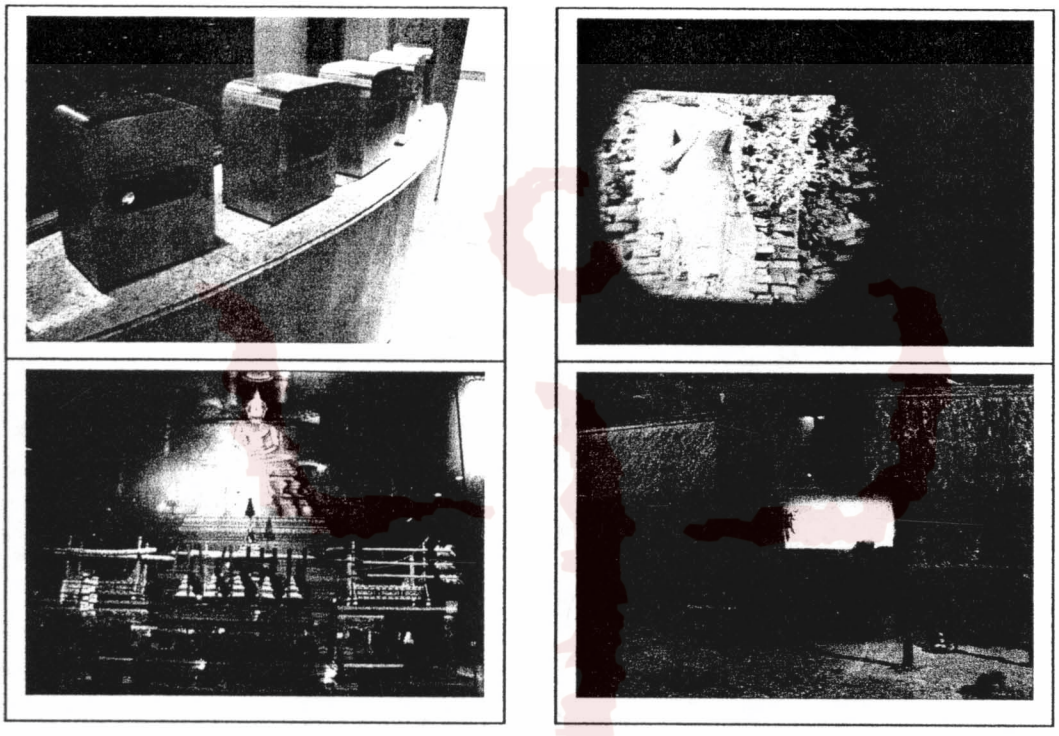

1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายใน เมืองสำคัญในระยะแรกเริ่มของประเทศไทยเกิดขึ้นในช่วงพุทธศตวรรณที่ 9-17 เหมือลเหล่านี้ตั้งอยู่บนเส้นทางคมนาคมที่ติดต่อกับภายนอกทะเลกับบ้านเมืองในภูมิภาคส่วนใน ได้แก่ เมืองอู่ทอง ศรีมโหสถ นครปฐม ละโว้ หริภุญชัย

1	2
3	4

ภาพที่ 1 และ 2 โบราณสถานสำคัญในกรุงศรีอยุธยา สามารถมองเข้าไปด้านในจะมีภาพโบราณวัตถุสำคัญในวัดนั้นๆ จาดตัวอย่างเป็นพระพุทธรูปที่ประดิษฐานอยู่ที่วัดขุนเมืองใจ

ภาพที่ 3 พระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา เป็นการผสมผสานความเชื่อระหว่างพุทธและพราหมณ์

ภาพที่ 4 ความห่างไกลระหว่างกษัตริย์กับไพร่ พระราชกำหนดครั้งอยุธยาห้ามมิให้ไพร่อันเป็นราษฎรทั่วไปมองกษัตริย์อย่างเปิดเผยยามเสด็จพระราชดำเนิน ภาพนี้แสดงไพร่แอบดูขบวนพยุหนาตราทางชลมารคที่ผ่านไปตามคลองเมือง

แนวคิดของนิทรรศการ

ชีวิตชาวบ้านสมัยก่อน ที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีแม่น้ำลำคลองไหลผ่านละเมาะไม้ ไร่นาและบ้านเรือน ภาพชีวิตชาวสยามเมื่อก่อนเก่าสงบ เรียบง่าย ผูกพันกับธรรมชาติและสายน้ำ วิถีชีวิตในอดีตนั้นทุกขุสุขทั้งปวงเกี่ยวข้องอยู่กับวัดและศาสนาตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น เรียนหนังสือ ทำบุญ บวช แต่งงาน และงานศพ

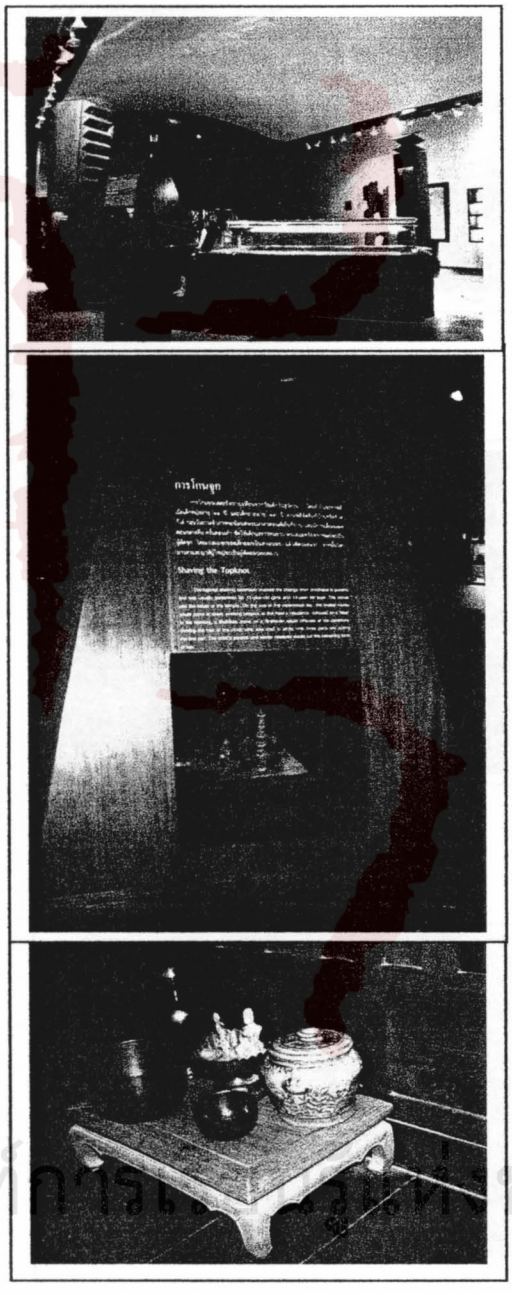
ในฤดูเก็บเกี่ยว ประเพณี "ลงแขก" เกี่ยวข้าวเริ่มตั้งแต่เช้าจรดค่ำ งานหนักในทุ่งกว้างดำเนินไปจนถึงฤดูร้อนที่เป็นยามว่าง ชาวบ้านก็เริ่มรื่นเริงกับงานบุญประเพณี เมื่อถึงฤดูฝนแผ่นดินไร่นาชุ่มฉ่ำ ข้าวกล้าเติบโต การปักดำคราดไถเพื่อพลิกฟื้นผืนนาก็เริ่มขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การหมุนเวียนเปลี่ยนซ้ำของธรรมชาติแห่งฤดูกาล ประดุจดั่งภาพสะท้อนชีวิตคนไทยในสังคมเกษตรกรรม ซึ่งมีวัฒนธรรมประเพณีตามความเชื่อในธรรมชาติและพุทธศาสนาเป็นหลักของชีวิต

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 และ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 เทศน์มหาชาติ

ภาพที่ 4 ภาพจำลองประเพณีการโกนจุก

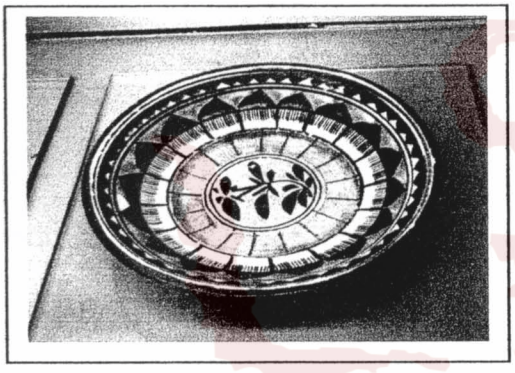
ภาพที่ 5 และ 6 จำลองเรือนไทย

1	2
3	4
5	6

สถาบันวิจัยศิลปะและวัฒนธรรม

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

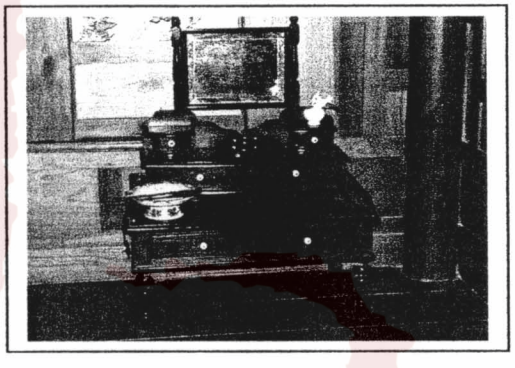
โบราณวัตถุ

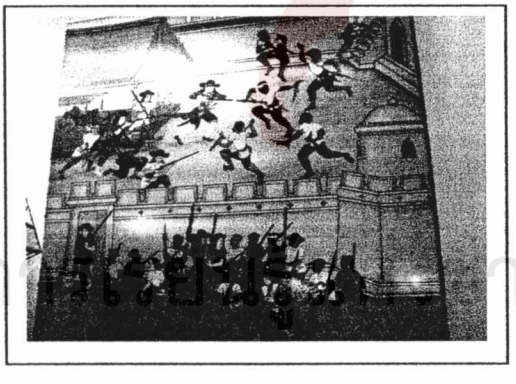
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

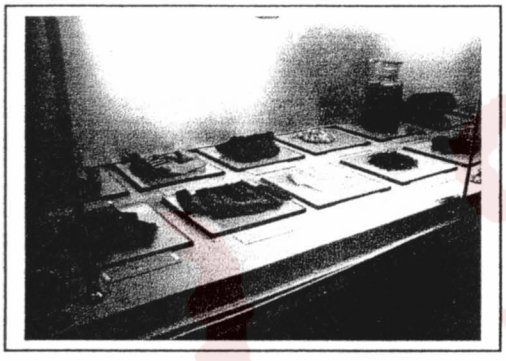
ภาพถ่าย จิตรกรรม ภาพพิมพ์

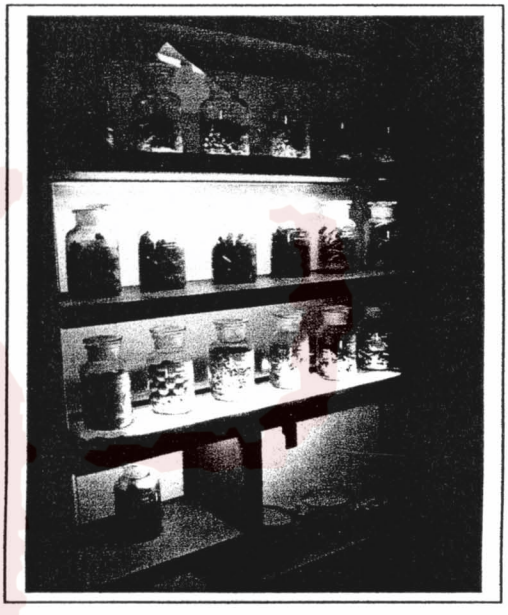

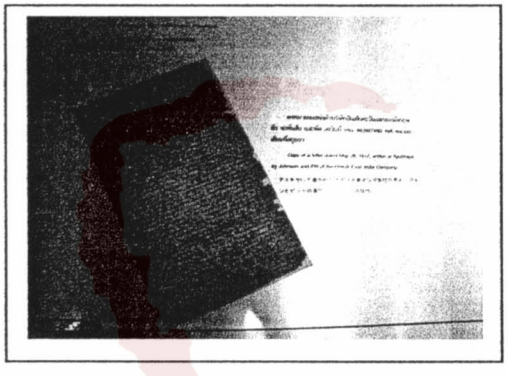
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

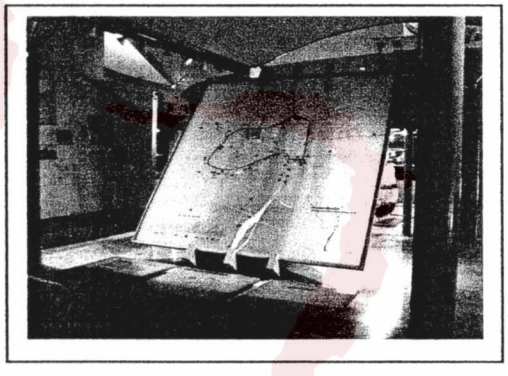
พันธุ์สัตว์ พันธุ์พืช สินค้าส่งออกของอยุธยา และยาสมุนไพร

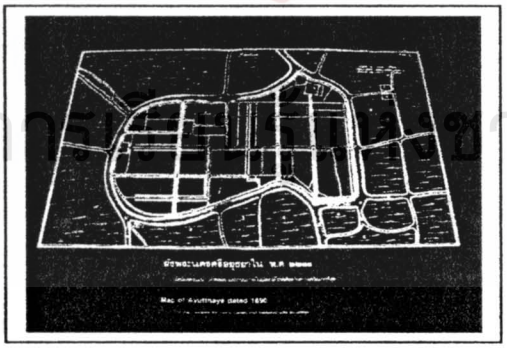

เอกสารโบราณ (คัมภีร์ใบลาน, สมุดข่อย, แผนที่)

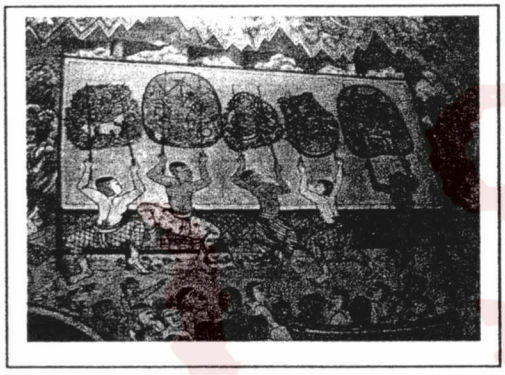

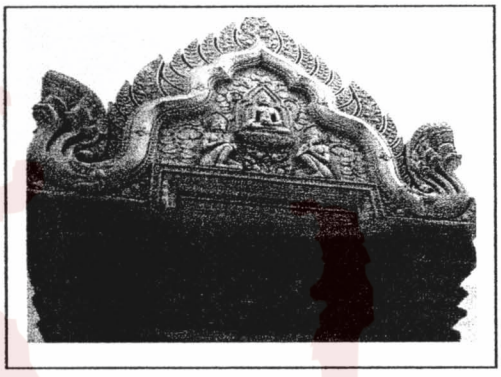

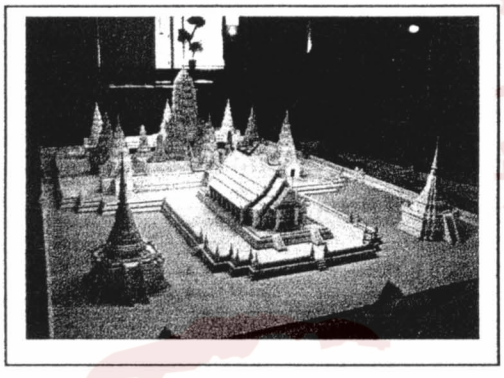
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมแห่งชาติ

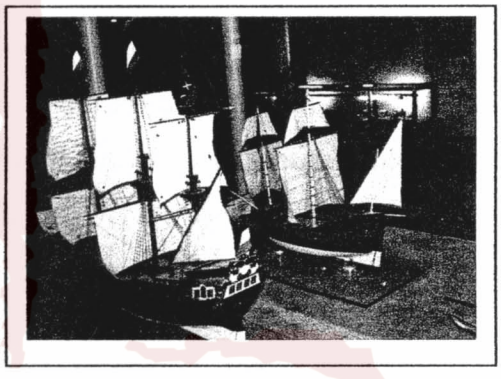
งานศิลปะ ศิลปะวัตถุ จิตรกรรมและสถาปัตยกรรมจำลองสมัยอยุธยา

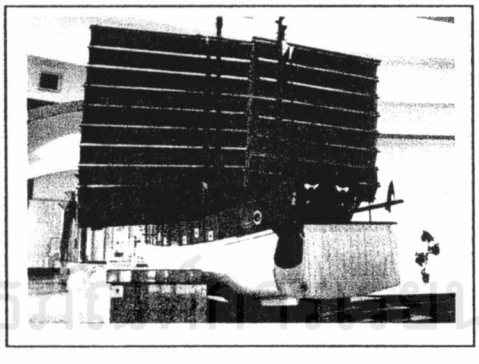

สิ่งของจำลอง/ทำเทียม

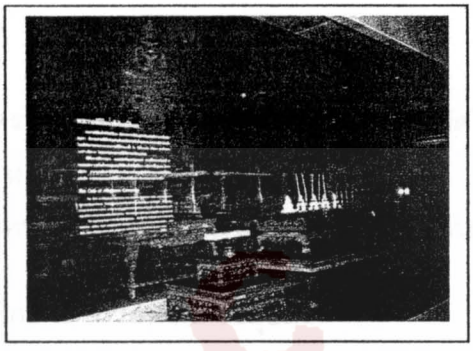

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

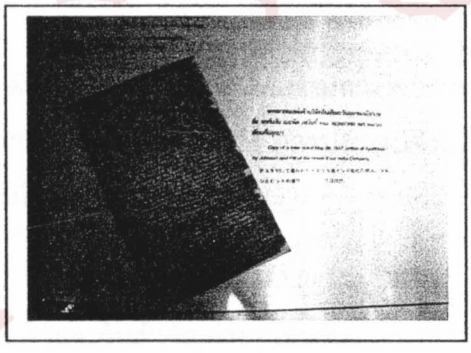
ชื่อวัตถุ สำเภาจีนจำลอง

ชื่อวัตถุ พระราชพิธีถือน้ำพิพัฒน์สัตยา

เป็นพระราชพิธีใหม่สำหรับแผ่นดินมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา เป็นพระราชพิธีที่ผสมผสานประเพรีความเชื่อทั้งพุทธและพราหมรณ์เข้าด้วยกัน ในสมัยโบราณจะประกอบพระราชพิธีปีละ 2 ครั้ง คือวันขึ้น 3 ค่ำ เดือน 5 และวันแรม 13 ต่ำ เดือน 10 โดยประกอบพระราชพิธีที่วัดพระศรีสรรเพชญ์

พิธีเริ่มจากพิธีทางพุทธ พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์ และพิธีทางพราหมร์ โดยการนำพระแสงต่างๆ จุ่มในน้ำพระพุทธมนต์ให้เป็นน้ำพิพัฒน์สัตยาหลังจากนั้นขุนนางข้าราชบริพารสาบานตนดื่มน้ำพิพัฒน์สัตยา เพื่อถวายความจงรักภักดี แสดงความซื่อสัตย์ต่อแผ่นดิน การประกอบพระราชพิธีดังกล่าวแสดงถึงความมั่นคงของราชอาณาจักร

ชื่อวัตถุ จดหมายของพ่อค้า บริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ ชื่อ จอห์นสันและพิต ลงวันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2160 เขียนที่อยุธยา

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน

1) นิทรรศการประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 21 กรกฎาคม-31ธันวาคม

โครงการวิจัยของศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

คณะนักวิชาการไทยกำลังพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย 3 เรื่อง คือ

1. สังคมและวัฒนธรรมอยุธยา

2. อยุธยาในบริบทของเอเชีย

3. สังคมและวัฒนธรรมไทเปรียบเทียบ

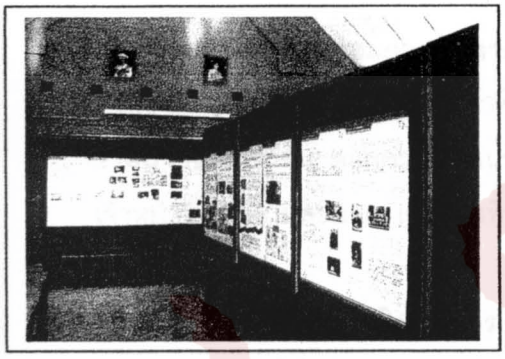
ในหัวข้อแรกสนใจอยุธยาในฐานะที่เป็นสังคมและวัฒนธรรมไทยคลาสสิกในหัวข้อที่สอง สนใจความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับเมืองอื่นหรือประเทศอื่นโดยเฉพาะในเอเชีย และในหัวข้อที่สาม สนใจเปรียบเทียบไทอาณาจักรต่างๆ และหรือสังคมไทต่างๆ เพื่อหาลักษณะร่วมของชนเผ่าไท และหาเอกลักษณ์ของไทยอยุธยา ซึ่งพัฒนามาเป็นไทยปัจจุบัน นอกจาก 3 โครงการนี้แล้ว ก็อาจมีโครงการวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์อยุธยา และประวัติศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

เมื่อการค้นคว้าวิจัยดำเนินไป จะมีการจัดกิจกรรมทางวิชาการควบคู่ไปเป็นระยะ เช่น การจัดปาฐกถา การบรรยาย การสัมมนาทางวิชาการ การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดนิทรรศการชั่วคราว รวมทั้งการพิมพ์หนังสือและเอกสาร เป็นต้น

กิจกรรม

1) กิจกรรมวันเด็กและวันสำคัญต่างๆ เช่นวันแม่แห่งชาติ วันพ่อห่งชาติ ฯลฯ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 และ 2 ภายในห้องจัดนิทรรศการ

ภาพที่ 3 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จเยือนประเทศญี่ปุ่น พ.ศ. 2474 โดยพระองค์และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีนาถ ทรงฉลองพระองค์ด้วยชุดกิโทโน

ภาพที่ 4 ร้านค้าชาวญี่ปุ่นบริเวณบ้านหม้อ ใกล้วังหลวง

2.38.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.38.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 10 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

จำหน่ายบัตรเข้าชม, ดูแลความเรียนร้อยประจำห้องจัดแสดง

เจ้าหน้าที่ทำความสะอาด, เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ประมาณ 150,000 – 200,000 คนต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีบริการร้านอาหารและเครื่องดื่ม, ลานจอดรถ

ทางเดินพิเศษอำนวยความสะดวกแก่ผู้พิการ

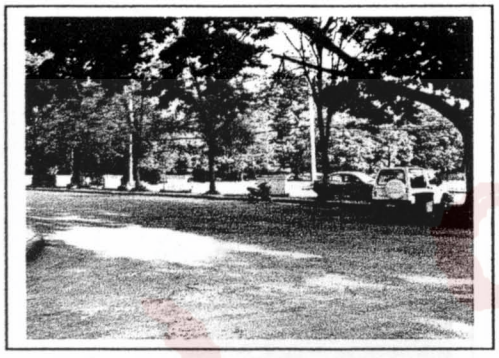
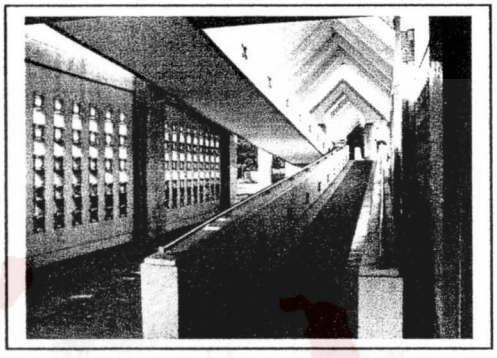
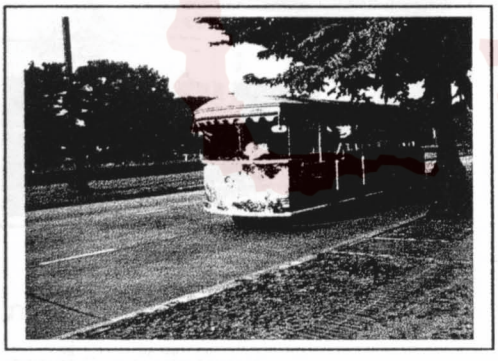
บริการรถล้อยางชมโยราณสถาน โดยมีค่าใช้จ่ายดังนี้

1 คัน/เที่ยว

กลางวัน		
ระยะเวลา 30 นาที	เหมาจ่าย	500 บาท
ระยะเวลา 1 ชั่วโมง – 3 ชั่วโมง		1,500 บาท
ระยะเวลา 3 ชั่วโมง – 6 ชั่วโมง		3,000 บาท
กลางคืน	19.00-21.00 น.	1,500 บาท

โดยติดต่อได้กับเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ โดยตรง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ลานจอดรถ

ภาพที่ 2 ทางเดินพิเศษ

ภาพที่ 3 และ 4 รถชมโบราณสถาน

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน เอกสารแนะนำพิพิธัณฑ์

หนังสือนำชมพิพิธภัณฑ์

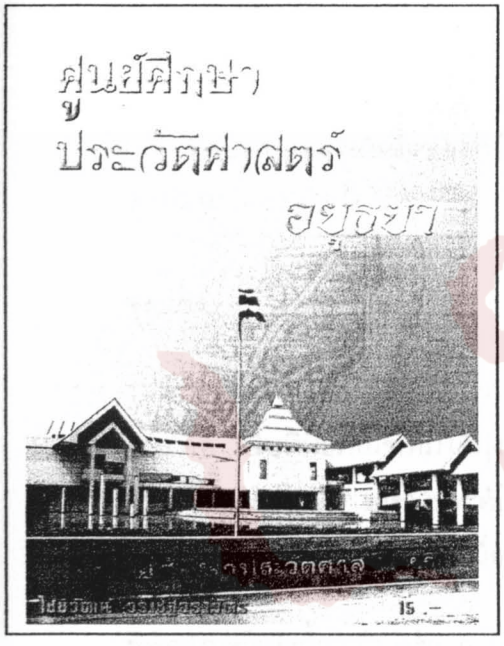
สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ได้แก่ กรุงศรีอยุธยา เล่ม 1-3

พระราชวังหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่าน

จดหมายข่าว ป้ายโฆษณา Website และสื่อบุคคล

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำศูนย์ฯ

ภาพที่ 2 หนังสือนำชม

1	2

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ องค์กรจากประเทศญี่ปุ่น สมาคมไทย-ญี่ปุ่น

2.38.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

1) วัดมหาธาตุ
2) วัดราชบูรณะ
3) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา
4) พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจันทรเกษม
5) พิพิธภัณฑ์เรือไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.38.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน
2) การบริหารจัดการ
3) อุปกรณ์ในการจัดแสดงชำรุด

2.38.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

-

จุดแข็ง

1) พิพิธภัณฑ์ของศูนย์ศึกษาฯ แห่งนี้ มีลักษณะพิเศษที่แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นๆ ในประเทศไทย คือ เป็นพิพิธภัณฑ์ที่มิได้มุ่งเน้นการรวบรวมและจัดแสดงสิ่งของโบราณมีค่า เช่น พระพุทธรูป เครื่องถ้วยชาม เครื่องประดับแล้วให้ผู้ชมคิดจินตนาการเอาเองจากสิ่งของมีค่าที่วางเรียงรายอยู่นั้น โดยอาจขาดความเกี่ยวเนื่องกันที่เห็นชัด

พิพิธภัณฑ์แห่งนี้มุ่งเน้นสร้างภาพชีวิต สังคม วัฒนธรรม ของอยุธยาในอดีตกลับขึ้นมาใหม่ ด้วยการจำลองอาคาร สถานที่ ชุมชน กิจกรรม และสิ่งของที่สูญไปแล้วให้ปรากฏในแบบที่คล้ายเป็นจริงตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยมาตราส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ชมโดยเฉพาะเยาวชนได้เข้าใจชีวิตอยุธยาในอดีตได้ง่าย ในเวลาสั้น อย่างเป็นระบบ โดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีของการจัดพิพิธภัณฑ์และการจัดนิทรรศการสมัยใหม่เข้าช่วย

สาระเนื้อหา และรูปแบบของนิทรรศการถาวรภายในศูนย์ อยู่ในความควบคุมของคณะนักวิชาการฝ่ายไทย โดยได้รับคำแนะนำปรึกษาทางวิชาการและทางเทคนิคจากคณะนักวิชาการและทางเทคนิคจากคณะนักวิชาการฝ่ายญี่ปุ่น

2.38.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39 พิพิธภัณฑ์เรือไทย (Thai Boat Museum)

2.39.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์เรือไทย

เลขที่ 12/1 ถนนบางเอียน ตำบลประตูชัย

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13000

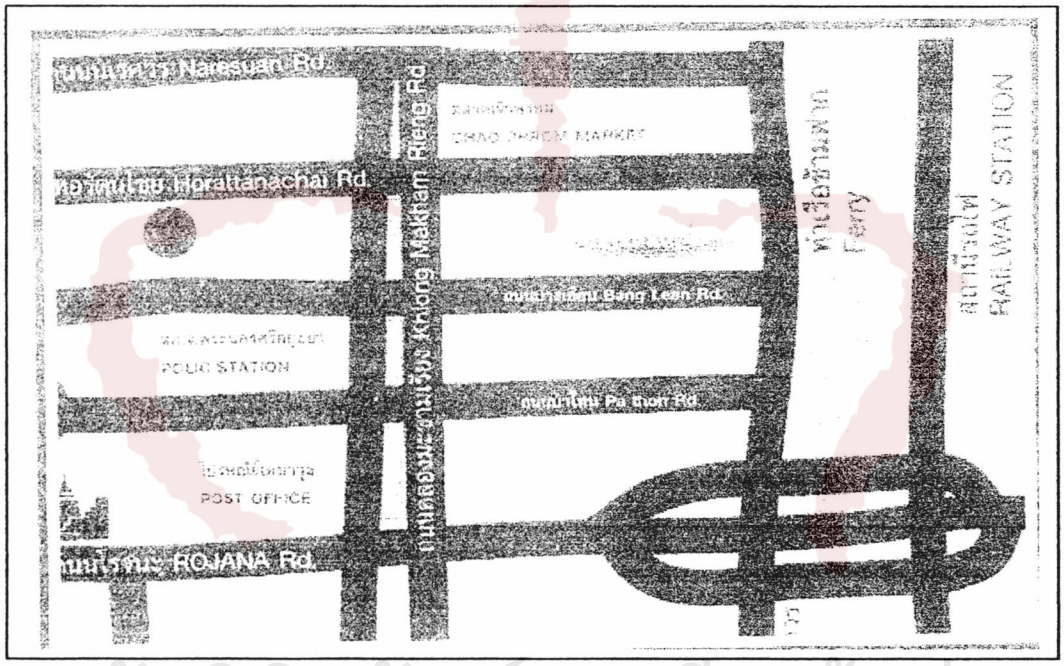
โทรศัพท์ 035-241-195

โทรสาร -

E-mail: tuangport@hotmail.com

Website: -

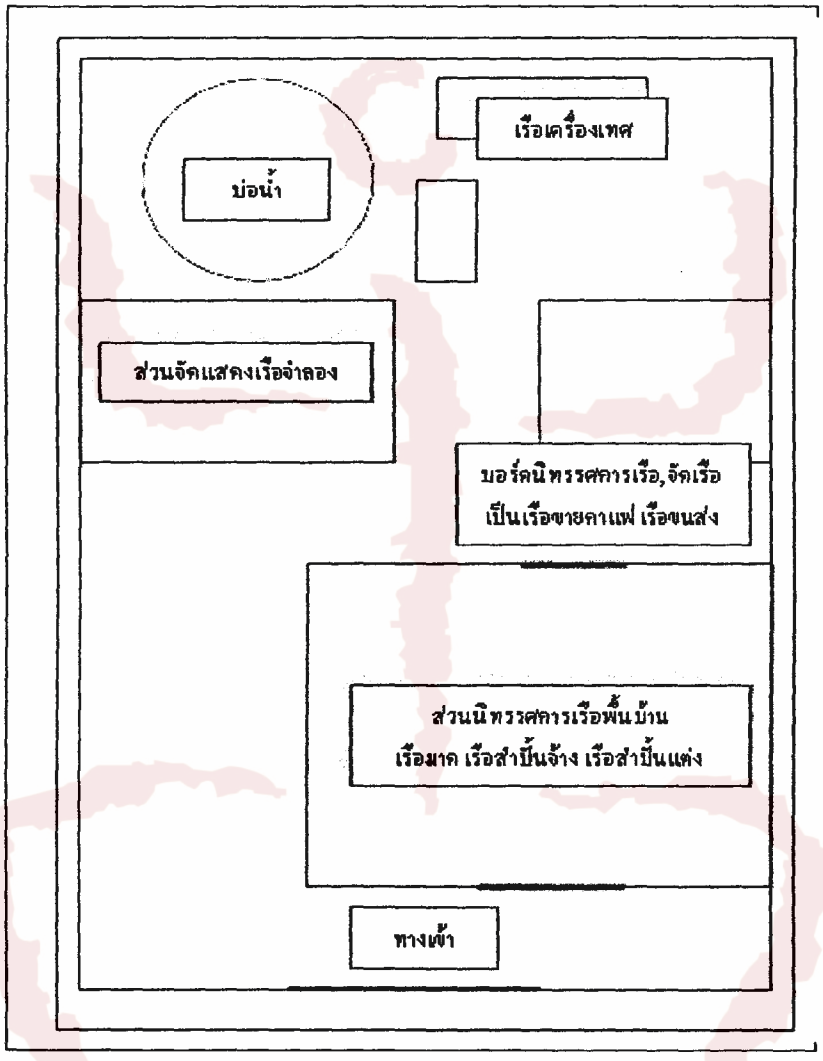
2.39.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์เรือไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

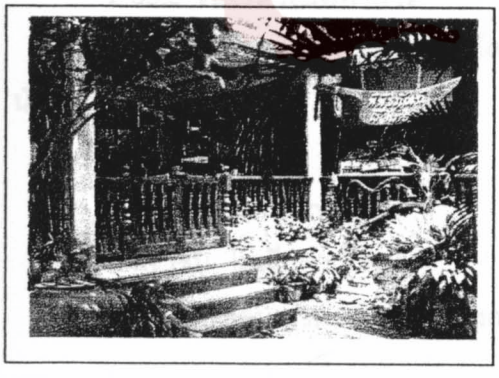

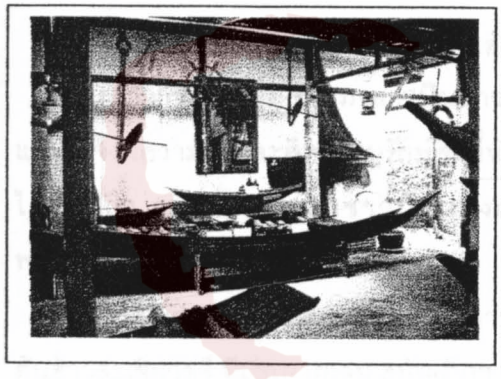
ผังแสดงบริเวณภายในพิพิธภัณฑ์เรือไทย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ด้านหน้าถนนบางเอียน
ภาพที่ 2 ทางเข้าพิพิธภัณฑ์เรือไทย
ภาพที่ 3 ส่วนการจัดแสดงเรือจำลอง
ภาพที่ 4 ห้องจัดแสดงนิทรรศการเรือจำลอง
ภาพที่ 5 ส่วนนิทรรศการเรือพื้นบ้าน
ภาพที่ 6 โถงจัดแสดงนิทรรศการเรือพื้นบ้าน

สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงศึกษาธิการ สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้ แห่งชาติ

2.39.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลา (คนซ้ายสุด)
และครอบครัว
ตำแหน่ง ผู้ก่อตั้งพิพิธภัณฑ์เรือไทย
เจ้าของกิจการ

2.39.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

การเข้าชมต้องนัดหมายล่วงหน้า โดยเปิดให้เข้าชมในเวลา 08.00 – 17.00 น. (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.39.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.39.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

อาจารย์ไพฑูรย์ ขาวมาลา เป็นชาวกรุงเก่าที่มีชีวิตอยู่กับน้ำ คลุกคลีกับเรือและมีบ้านริมแม่น้ำ จึงมีความรักและคิดจะอนุรักษ์สิ่งที่ท่านพวเห็นและคุ้นเคยมาตลอดชีวิตให้เยาวชนรุ่นหลังได้เห็นถึง ภูมิปัญญาของชาวบ้านตั้งแต่เริ่มรับราชการเป็นครู ที่โรงเรียนช่างต่อเรือพระนครศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2501

"สมัยก่อนนครสวรรค์ อยุธยา เวลาหน้าน้ำสวยมาก น้ำท่วมทุ่งทุ่งนาจะเจิ่งนองไปด้วยน้ำต้นข้าวจะเขียวขจี มีเรือพายเล่น สมัยเด็กๆ จะลงเรือไปตกปลา หาปลาตามทุ่งคลุกคลีกินนอนอยู่ที่นั่น" โดยอาจารย์เริ่มทำเรือจำลองตั้งแต่รับราชการ แรกทำให้กับโรงเรียนเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอน ด้วยความรักความผูกพัน ท่านจึงมีความมุ่งมั่นว่าจะใช้ชีวิตหลังวัยเกษียณในการอนุรักษ์เรือ จึง "ขายนาเพื่อปลูกบ้านให้เรืออยู่"

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ เรือประเภทต่างๆ ตั้งแต่เรือขุด เรือต่อ เรือรบและเรือค้าขายตั้งแต่สมัยอยุธยาที่เป็นศูนย์กลางการค้าขายกับนานาชาติ

2) วิถีชีวิต โดยสะท้อนผ่านเรือ ตั้งแต่เรือค้าขาย เรือทุกของ เรือรับจ้าง เหล่านี้ล้วนเป็นเงาสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตประจำวันของผู้คนสมัยก่อน

3)วัฒนธรรมและประเพณี ขนบธรรมเนียมเกี่ยวกับเรือและวิถีชีวิตริมน้ำ การเล่นเพลงเรือ พระราชพิธี ฯลฯ

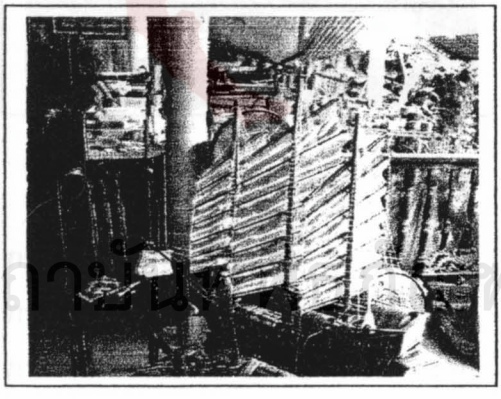
4)เทคโนโลยีและจักรกล จัดแสดงชิ้นส่วนและกลไกของลำเรือ มีการสาธิตพร้อมลงมือทำจริง

แนวคิดของนิทรรศการ

พิพิธภัณฑ์เรือไทย แบ่งการจัดนิทรรศการออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่ง คือ นิทรรศการเรือจำลอง จัดแสดงเรือจำลองประเภทต่างๆ ตั้งแต่อดีตสมัยอยุธยาสำเภาจีนที่เข้ามาค้าขาย เรือชาวบ้าน จนไปถึงเรือพระราชพิธี โดยจัดวางโมเดลแบ่งหมวดหมู่อยู่ในชั้นกระจก มีแผ่นป้ายบอกชื่อและคำบรรยายบางส่วน

นิทรรศการอีกส่วนคือนิทรรศการเรือพื้นบ้าน จัดแสดงเรือที่เคยใช้งานจริง แบ่งเป็นประเภทของเรือเช่น เรือสำปั้น เรือเครื่องเทศ โดยบางลำจัดแสดงโดยจำลองบรรยากาศและหน้าที่ของเรือลำนั้นๆ จริง เช่นเป็นเรือค้าขาย เรือรับจ้าง เรือโดยสาร เป็นต้น

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

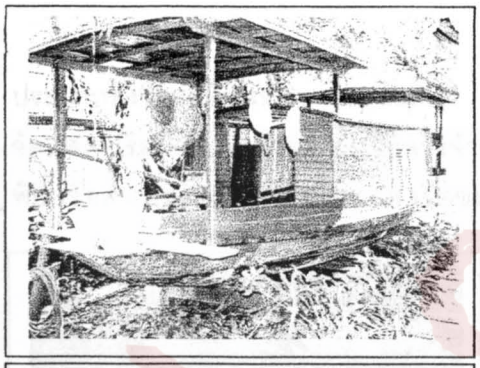
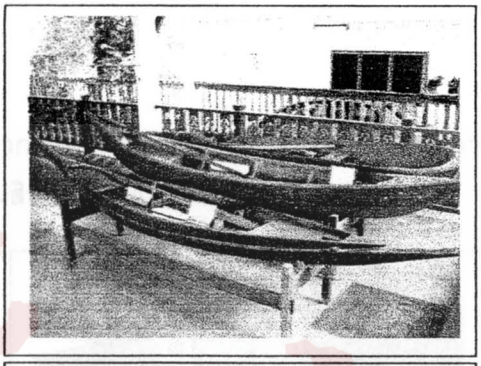
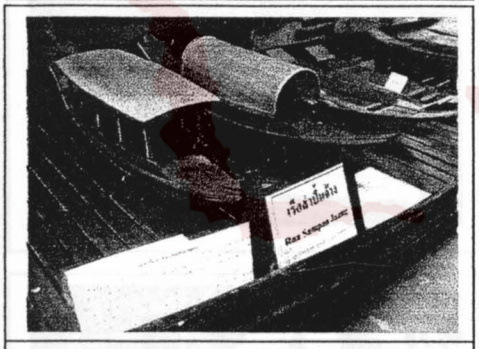

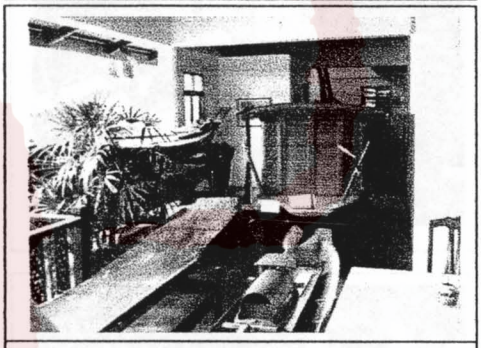
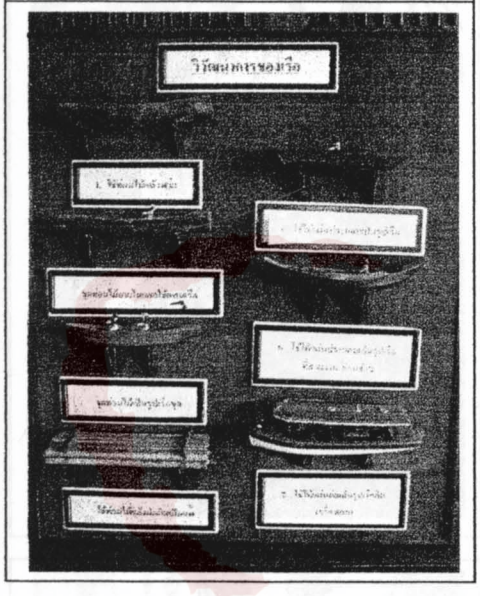

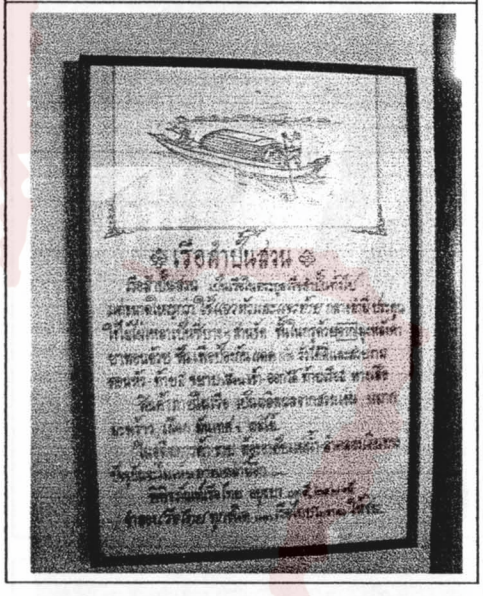
1	2

ภาพที่ 1 สำเภาจำลอง

ภาพที่ 2 เรือพื้นบ้านจำลอง

3	4
5	6
7	8

ภาพที่ 3 เรือเครื่องเทศ

ภาพที่ 4 เรือพื้นบ้านประเภทต่างๆ

ภาพที่ 5 เรือสำปั้นจ้างจำลอง

ภาพที่ 6 การจัดแสดงภายในนิทรรศการเรือพื้นบ้าน

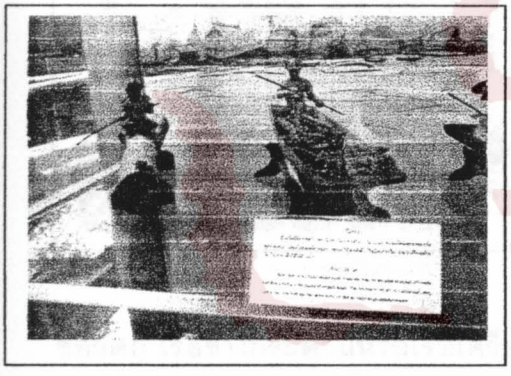
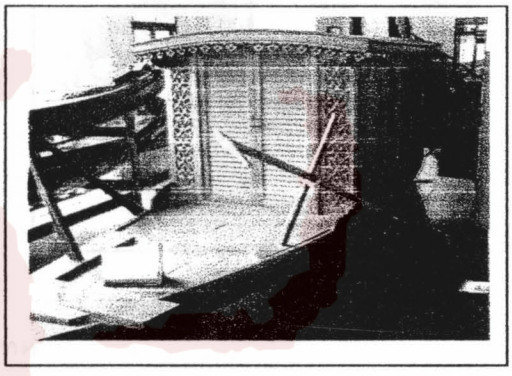
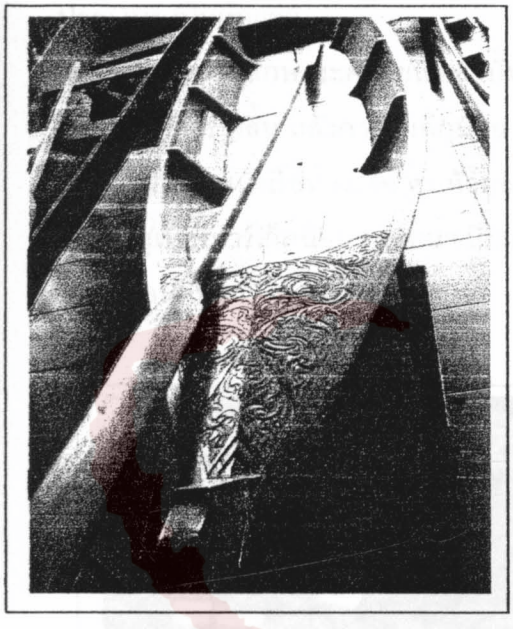
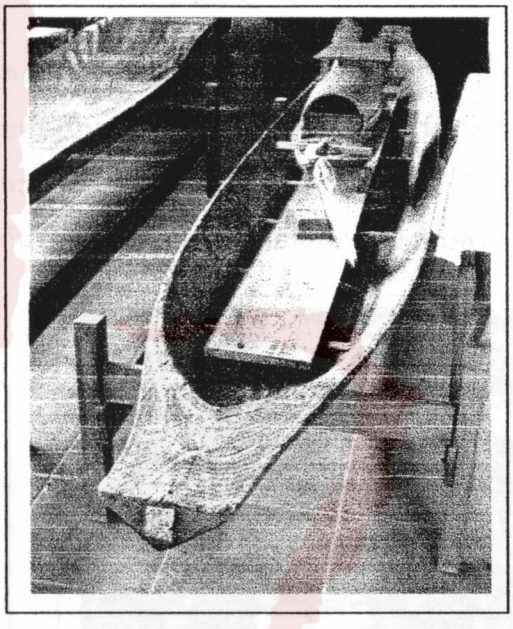
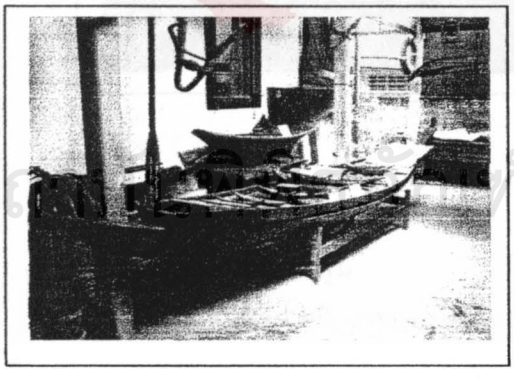
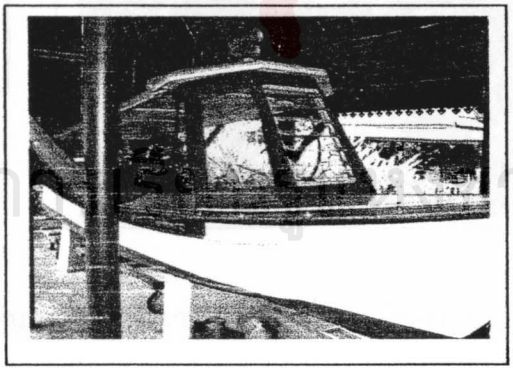
ภาพที่ 7 ผังวิวัฒนาการของเรือ

ภาพที่ 8 แผ่นป้ายนิทรรศการอธิบายเรือประเภทต่างๆ

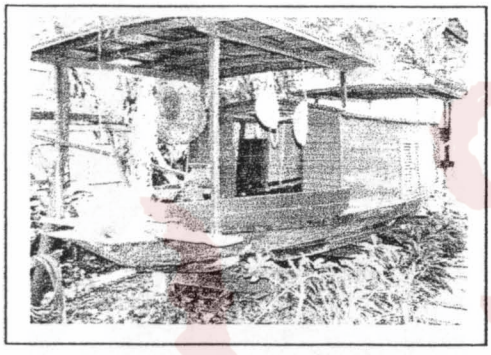
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

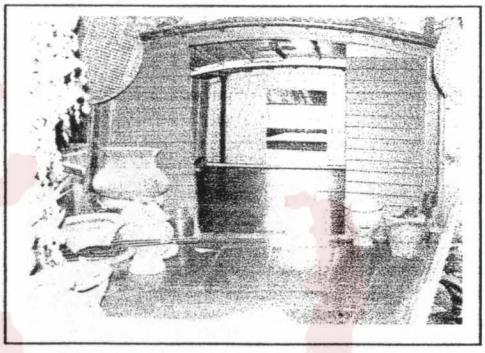
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

จัดแสดงเรือประเภทต่างๆ ทั้งเรือจริงจำวพวกพื้นบ้าน และเรือจำลอง เช่นเรือพระราชพิธี เรือสำเภาจีน เรือต่างประเทศ เรือขนส่งสินค้า และเครื่องมือช่างโบราณเป็นต้น

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

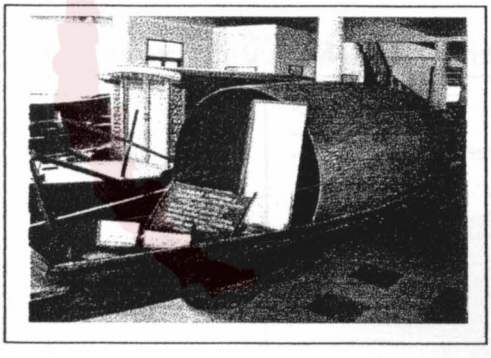

ชื่อวัตถุ เรือข้างกระดานหรือเรือเครื่องเทศ

ประเภท เป็นเรือแจว

คำบรรยาย มีลักษณะคล้ายเรือสำปั้น แต่แบนกว่า ตอนกลางลำเรือมีประทุน เก๋ง กรุด้วยแผ่นกระดานรางลิ้น หลังคาโค้งเล็กน้อย ท้ายเรือเป็นขยาบ ยก ตอนท้ายมีที่นั่งระหว่างเสาเก๋งท้าย เพื่อให้คนนั่งถือหางเสือ คนท้ายอาจจะแจวไปด้วยถือท้ายไปด้วย ใช้เป็นเรือขายของเสมือนซูเปอร์มาร์เก็ตน้อยๆ ลอยน้ำ นิยมใช้กันในหมู่ชาวอิสลาม อ่ศัยอยู่กันทั้งครอบครัว ค่ำที่ไหนก็นอนที่นั่น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ เรือมาดประทุน

คำบรรยาย สุนทรภู่ กวีเอกของเมืองไทย เดินทางไปหาบิดาที่เมืองแกลง โดยเรือมาดประทุน

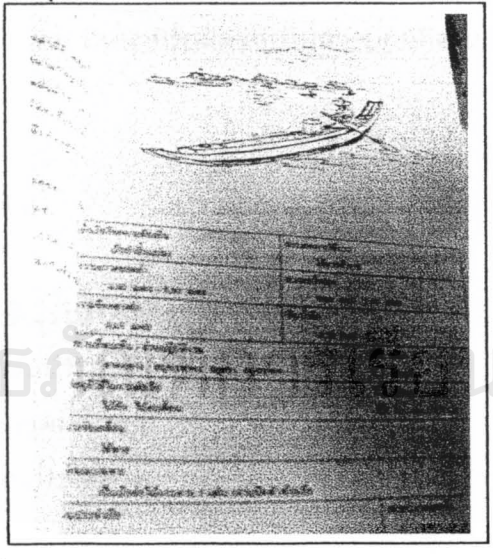
ชื่อวัตถุ เรือบดสลักลาย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.39.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุไว้ทั้งมหด

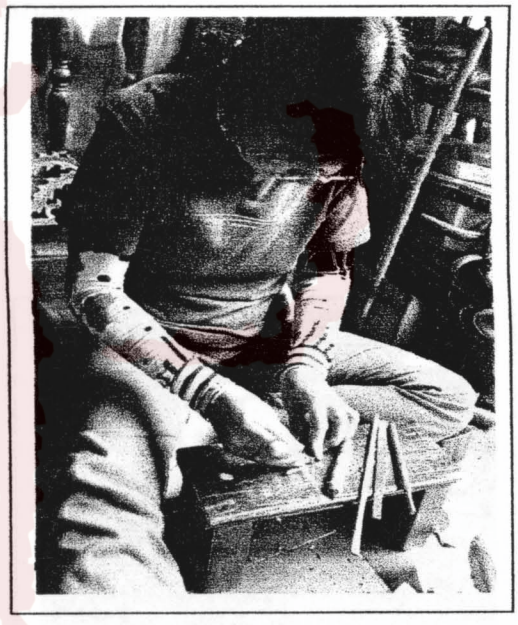
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.39.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

1	2

ภาพที่ และ 2 การดูแลรักษาสิ่งของ

2.39.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1) วิทยากรนำชม

2) ช่างฝีมือ

3) ดูแลความเรียนร้อย

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) บุคคลทั่วไป

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

เฉลี่ยประมาณ 2,000 คน ต่อปี

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

บรรยาย/สาธิต อบรมสาระความรู้

ลานจอดรถ

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 2 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเรือทั้งภาษาไทยและต่างประเทศ

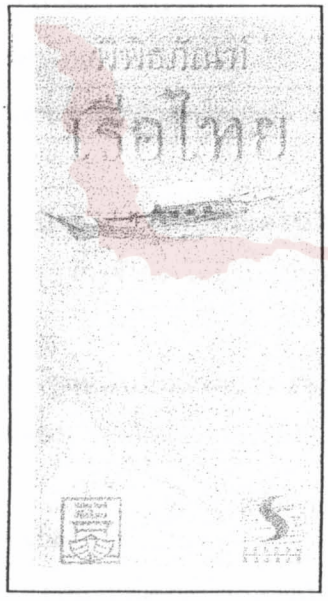
ภาพที่ 3 และ 4 สาธิตการทำเรือจำลอง

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

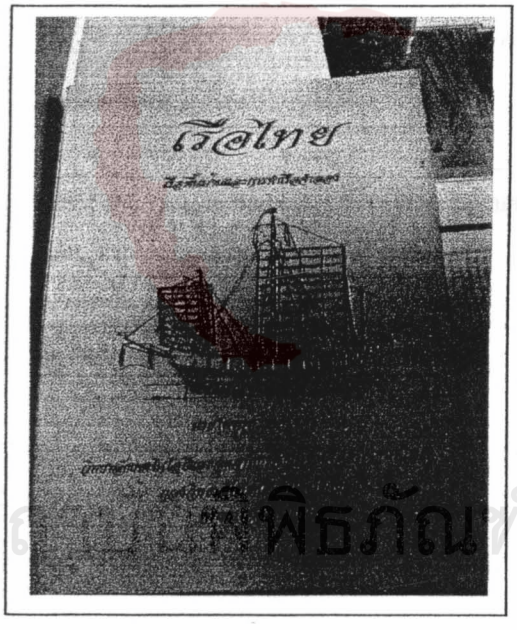
มีการประชาสัมพันธ์ผ่านเอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ หนังสือ เรือไทย

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น, ป้ายโฆษณา, เวบไซต์ และสื่อบุคคล

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 แผ่นพับแนะนำพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 ประชาสัมพันธ์ในวารสารอยุธยา

ภาพที่ 3 และ 4 สิ่งพิมพ์ ชื่อ “เรือไทย”

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.39.12 **แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง**

บ้านตุ๊กตาไทย

ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา

2.39.13 **ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์**

1) บุคลากรจำกัด ไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากได้

2.39.14 **จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์**

จุดอ่อน

จุดแข็ง

1) สถานที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองเดินทางไปมาสะดวก

2) เป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับเรือ ครบวงจร ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ด้านเทคนิคช่างการต่อเรือ และแหล่งข้อมูล

2.39.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.40 พิพิธภัณฑ์บ้านแพรก "ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมลุ่มน้ำลพบุรี"

Banprak Museum " The Historycal And Cultural Study Centre Loburi Basin"

2.40.1 ที่อยู่และการติดต่อ

อาจารย์ประสาน เสถียรพันธุ์

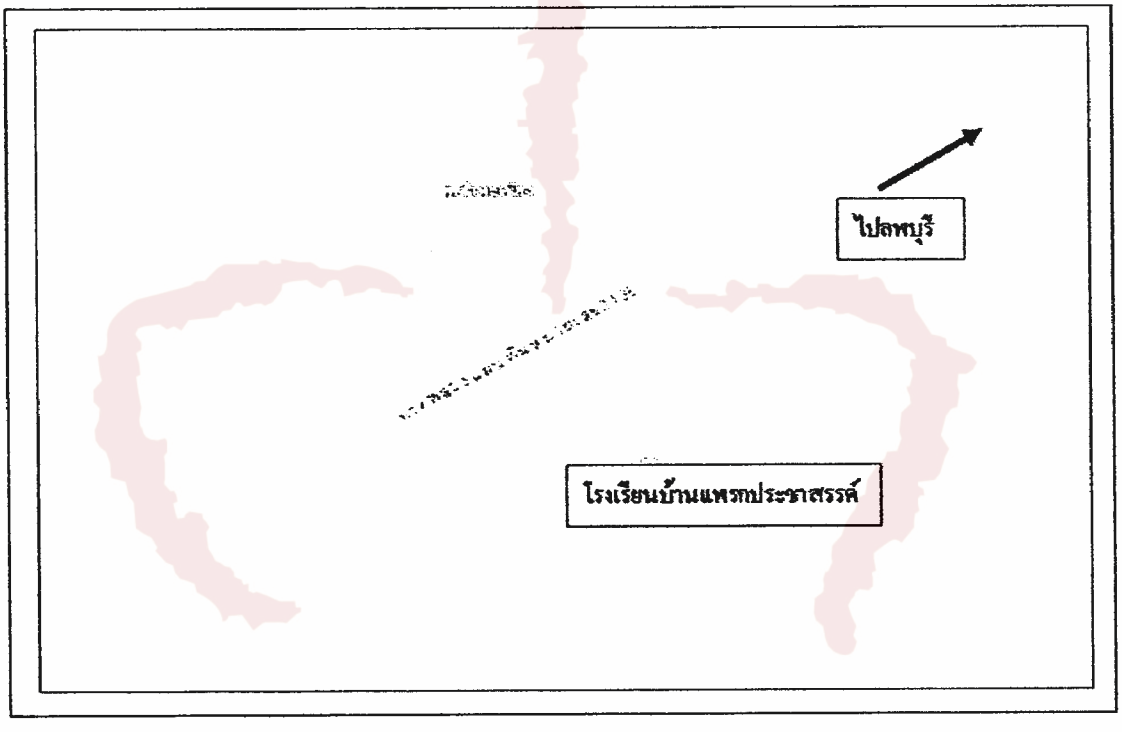
พิพิธภัณฑ์บ้านแพรก "ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมลุ่มน้ำลพบุรี"

โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์

อำเภอบ้านแพรก จังหวัด พระนครศรีอยุธยา รหัสไปรษณีย์ 13240

โทรศัพท์ 0-35386120,089-2168757

2.40.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

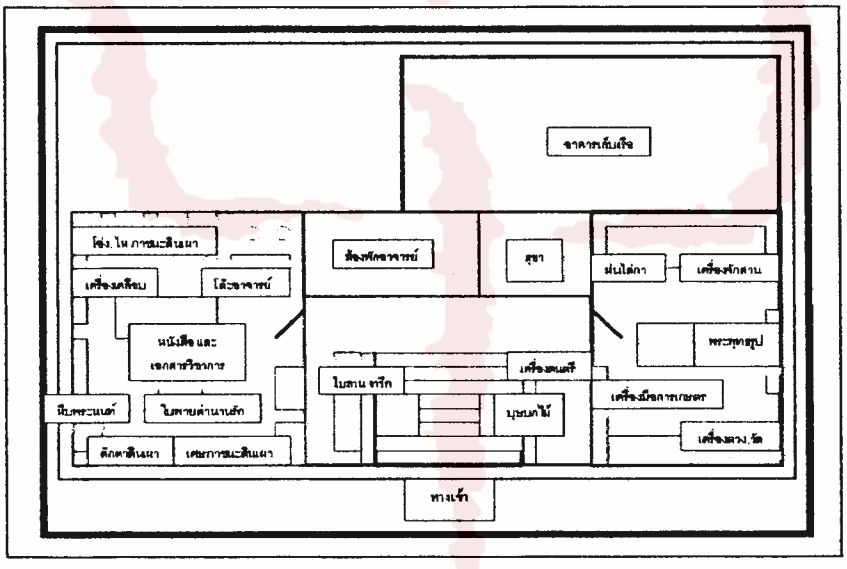

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของอำเภอบ้านแพรก

2.40.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

แผนผังอาคารจัดแสดงของหอพิพิธภัณฑ์และศูนย์หัตถกรรมพื้นบ้านคลองประสงค์ มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

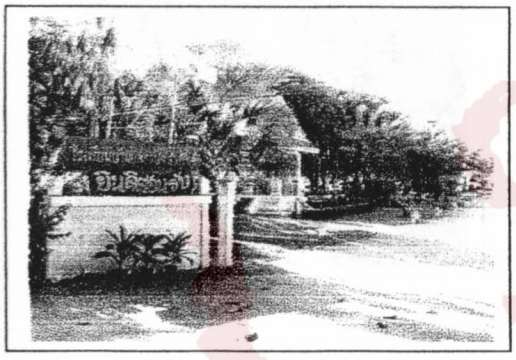
แผนผังอาคารจัดแสดง

มีการจัดแบ่งเรื่องราวต่างๆ ดังนี้

1. ชีวประวัติบุคคลสำคัญ นายหอมหวล นวลศิริ คณะลิเกชื่อดังแห่งเมืองไทย
2. ประวัติและวิวัฒนาการ ความเป็นมาของท้องถิ่น ภูมินาม ประวัติหมู่บ้าน ประวัติวัด
3. วิถีชีวิตของคนลุ่มน้ำลพบุรี
4. วัฒนธรรมและประเพณี เช่น ประเพณีแห่นางแมวขอฝน การเข้าทรงแม่ศรี การเล่นผีนางด้ง
5. ภูมิปัญญา เรื่องเรือ การทำพัดสานบ้านแพรก หุ่นฟางวิถีไทย เพลงพื้นบ้าน
6. การแพทย์ มีสมุดข่อยโบราณตำราแพทย์ ตำรายาไทย
7. ผลงานของบรรพบุรุษชาวบ้านแพรก เช่น เครื่องจักรสานโบราณ เครื่องกรอด้าย ไม้คาน เครื่องปั้นดินเผา เครื่องสีข้าวโบราณ ครกกระเดื่อง

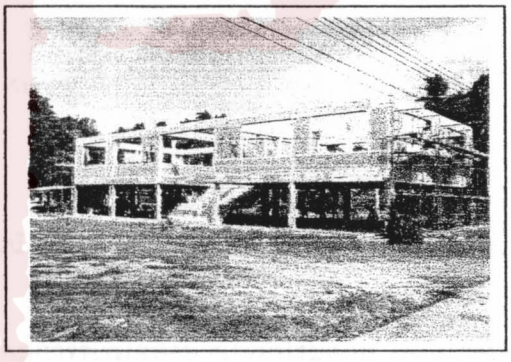
สถาบันเพิ่มธรรมาภิวัฒน์แห่งชาติ

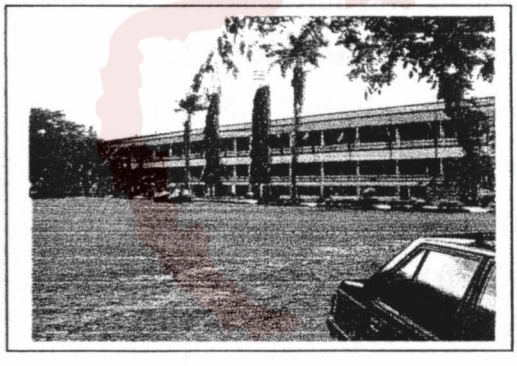
ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพประตูทางเข้าโรงเรียนบ้านแพรก

ภาพที่ 2 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์หลังที่ 1

ภาพที่ 3 ภาพหอระฆัง

ภาพที่ 4 ภาพอาคารพิพิธภัณฑ์หลังที่ 2 ที่กำลังก่อสร้าง

ภาพที่ 5 ภาพอาคารเรียนและลานจอดรถ

ภาพที่ 6 ภาพถนนชลประทาน ด้านหน้าโรงเรียน

1	2
3	4
5	6

สถาบันพัฒนาเทคนิคการเรียนรู้แห่งชาติ

2.40.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: อาจารย์ประสาน เสถียรพันธุ์
ตำแหน่ง หัวหน้าพิพิธภัณฑ์บ้านแพรก
หน่วยงาน: โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์
กระทรวงศึกษาธิการ

2.40.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)
และอาจนัดหมายล่วงหน้าเป็นกรณีพิเศษ

2.40.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม
จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1- 3 วันทำการ

2.40.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

ก่อตั้งเมื่อปี พ. ศ. 2526 โดยการริเริ่มของอาจารย์ประสาน เสถียรพันธุ์ ออกสำรวจพื้นที่โดยรอบของอำเภอบ้านแพรก ในเขตลุ่มน้ำลพบุรี เมื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา โดยเริ่มสะสมวัตถุโบราณ ตั้งแต่ปี พ. ศ. 2522 จัดแสดงเป็นมุมความรู้เกี่ยวกับท้องถิ่น เก็บเศษกระเบื้องและเครื่องปั้นดินเผา ที่ค้นพบในเขตชุมชนโบราณบ้านแพรกจำนวนมาก รวมทั้งวัตถุโบราณที่คนซื้อของเก่ากว้านซื้อออกไปจากอำเภอบ้านแพรก เช่น เรือพื้นบ้าน สมุดข่อยโบราณ ตุ๊กตาโบราณ พาย เครื่องจักรสานโบราณ เพลงพื้นบ้าน ฯลฯ ปัจจุบันมีอาคารจัดแสดงถาวร 1 หลังและกำลังก่อสร้างอีก 1 หลัง เป็นแหล่งเรียนรู้ของคนไทย ความภูมิใจของแผ่นดิน

2.40.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล
2) ประวัติและวิวัฒนาการ ทางด้านโบราณคดีและประวัติศาสตร์ของบ้านแพรก
3) วิถีชีวิตของชาวบ้านแพรก เช่น เรื่องความรักของคนบ้านแพรก
4) วัฒนธรรมและประเพณี ของชาวบ้านแพรกตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

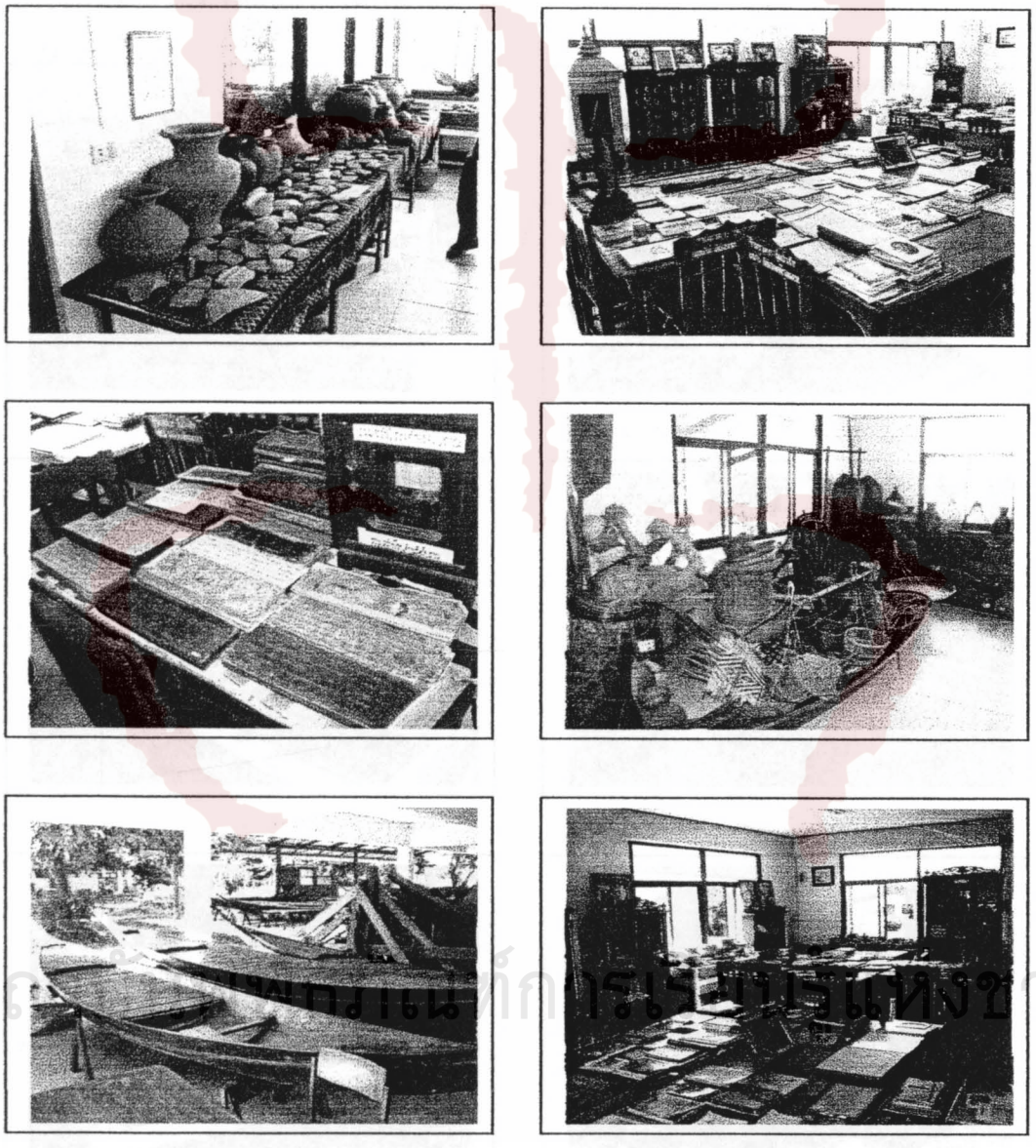
สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

5) ภูมิปัญญา

6) การแพทย์แผนโบราณ

7) ผลงานศิลปะ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันวิจัยการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพภาชนะดินเผา

ภาพที่ 2 ภาพห้องสมุดค้นคว้า

ภาพที่ 3 ภาพสมุดข่อยโบราณ

ภาพที่ 4 ภาพเครื่องมือเครื่องใช้

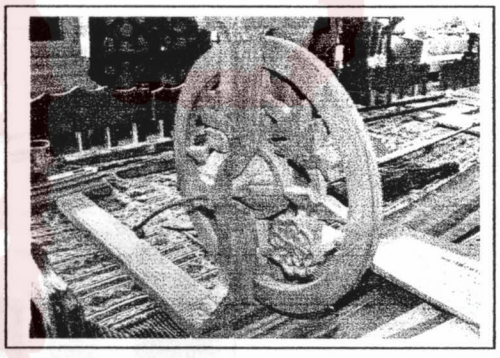
ภาพที่ 5 ภาพเรือโบราณ

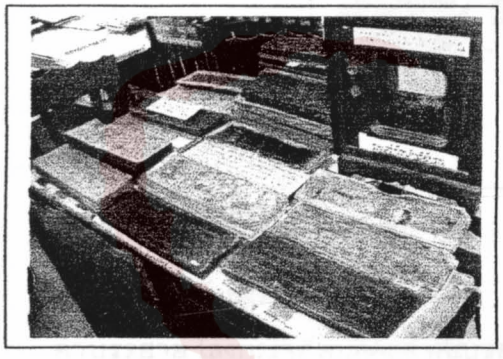
ภาพที่ 6 ภาพห้องสมุดค้นคว้า

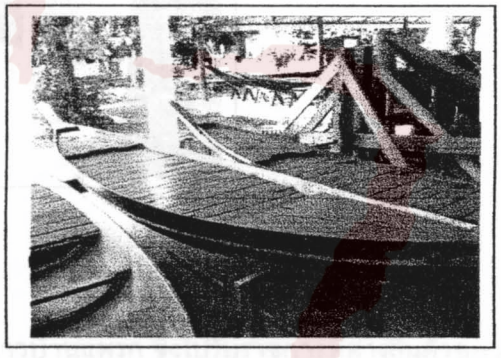
1	2
3	4
5	6

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เครื่องปั้นดินเผา

ภาพที่ 2 โบราณวัตถุที่ทำจากไม้

ภาพที่ 3 สมุดข่อยโบราณ

ภาพที่ 4 เรือโบราณ

ภาพที่ 5 เครื่องเคลือกบเซรามิก

ภาพที่ 6 หุ่นฟาง

1	2
3	4
5	6

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ โลงศพไม้สัก

ประเภท ไม้สักลงรักปิดทอง **กำหนดอายุ** รัตนโกสินทร์

คำบรรยาย โลงบรรจุศพบุคคลสำคัญของชาวบ้านแพรก ซึ่งไปรับราชการที่ต่างถิ่นด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และเสียชีวิตในหน้าที่

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) พิพิธภัณฑ์สัญจร ออกแสดงและเผยแพร่ในโรงเรียนและหน่วยงานเอกชนและราชการในบริเวณใกล้เคียง
2) งานคืนอนุรักษ์บ้านแพรก เป็นกิจกรรมที่มีผู้ร่วมงาน ตั้งแต่เด็กๆถึงคนเฒ่าคนแก่ มาร่วมกิจกรรมมากมาย
3) ค่ายยุวชนรักษ์ถิ่น รักษ์ภูมิปัญญาไทย

2.40.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

อยู่ในระหว่างการทำ ซึ่งทำไปแล้วร้อยละ 10

2.40.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ
2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.40.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 12 คน ซึ่งมาจากหลายๆกลุ่มสาระในโรงเรียนบ้านแพรก ซึ่งทางผู้อำนวยการให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3) นักวิชาการ นักวิจัยนัก
4) บุคคลทั่วไป
5) ครู อาจารย์

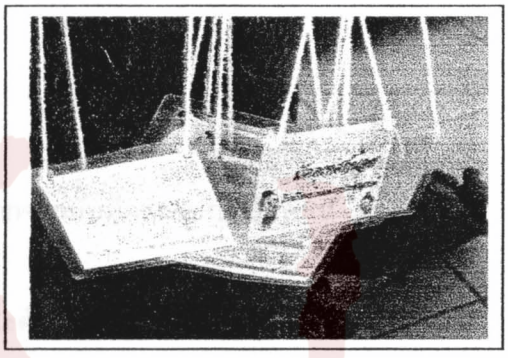
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

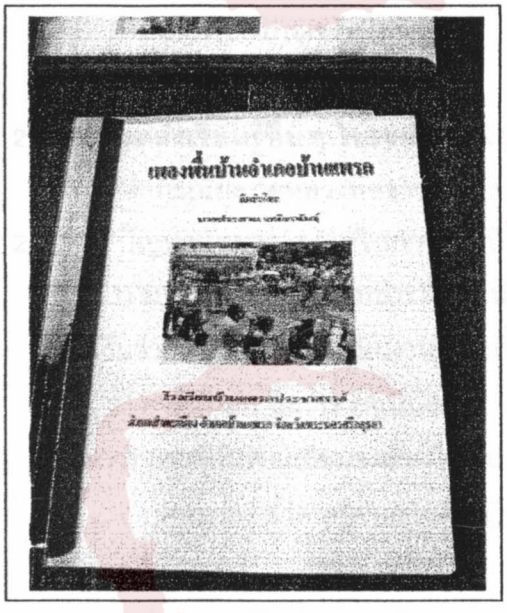
2548	2,000 คน
2549	2,300 คน
2550 (มกราคม-มิถุนายน)	980 คน

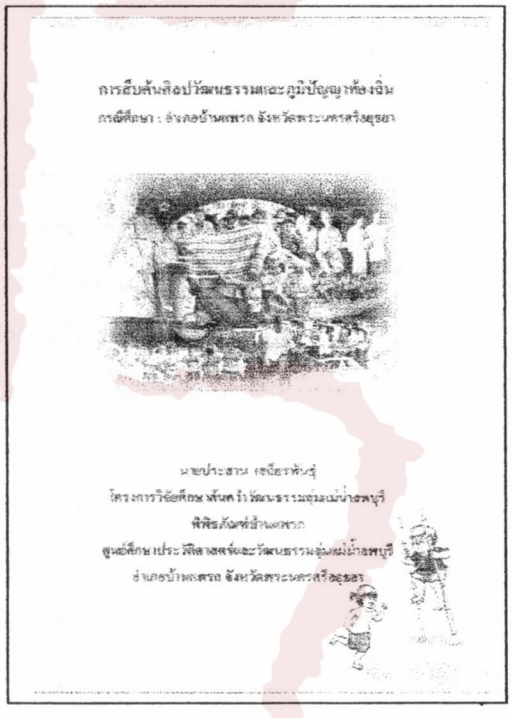
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 มัคคุเทศก์น้อย

ภาพที่ 3 หนังสือ

ภาพที่ 4 หนังสือ

1	2
3	4

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

เอกสารแนะนำ มีแผ่นพับภาษาไทย นอกจากนั้นมีการลงหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์และประชาสัมพันธ์ผ่านเวปไซด์ต่างๆ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.40.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

1. วัดสำมะเนียง วัดหลวงพ่อขาว วัดหลวงพ่อเขียว วัดหลวงพ่อเภา

2.40.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน การบริหารจัดการ การจัดระบบ ไม่ได้รับเงินช่วยเหลือในการดำเนินงาน ท้องถิ่นยังไม่ให้ความสำคัญ

2) การบริหารจัดการ ดำเนินงานตามอัตภาพที่สามารถทำได้ ไม่มีเงินทุนในการบริหารจัดการ การต้อนรับผู้เยี่ยมชมต้องใช้เงินส่วนตัว

3) บุคคลากร ขาดบุคลากรในด้านวิชาการเฉพาะด้าน รวมทั้งด้านการรักษาความปลอดภัย

4) ต้องการปรับปรุงระบบข้อมูล การเก็บข้อมูล การนำเสนอข้อมูล

2.40.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) เรื่องการรักษาความปลอดภัย ไม่มียามรักษาการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

จุดแข็ง

1) โบราณวัตถุแต่ละชิ้นน่าสนใจ มีเรื่องเล่า

2) อาจารย์ประสานเป็นผู้รู้ผู้สนใจในเรื่องพิพิธภัณฑ์เป็นอย่างมากอุทิศทั้งกายและใจให้กับงานพิพิธภัณฑ์

2.40.15 **แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

1. ต้องการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้คู่ชุมชน ให้เยาวชน นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ ผู้สนใจเข้าชม

2. ปรับปรุง พัฒนาให้เป็นพิพิธภัณฑ์ต้นแบบ ของการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอด แลกเปลี่ยน เรียนรู้ ศึกษาข้อมูลในระดับท้องถิ่น

3. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นประโยชน์ต่อเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ครูอาจารย์ ชุมชนต่างๆ อนุรักษ์ความเป็นไทยให้ยั่งยืน

4. ศึกษาค้นคว้าภูมิปัญญาของคนโบราณในท้องถิ่น นำมาเผยแพร่ต่อสาธารณะชน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.41 พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์

2.41.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์

หมู่ที่ 10 ตำบลเขาสมอคอน

อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15150

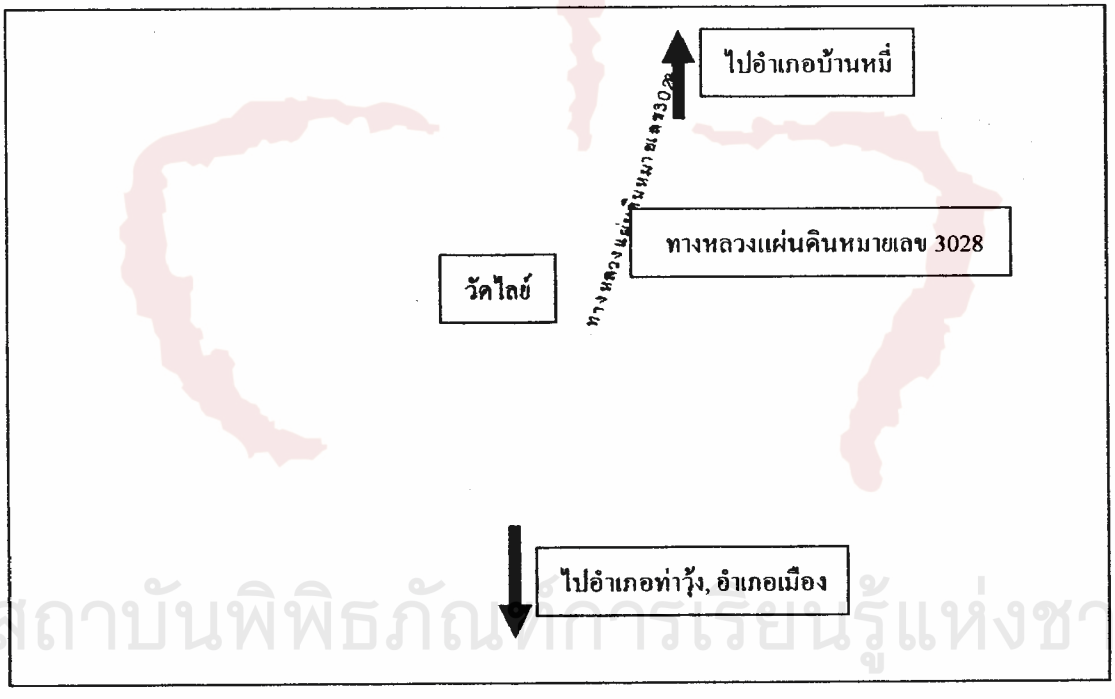
โทรศัพท์ 036-489-105

โทรสาร -

E-mail: -

Website: -

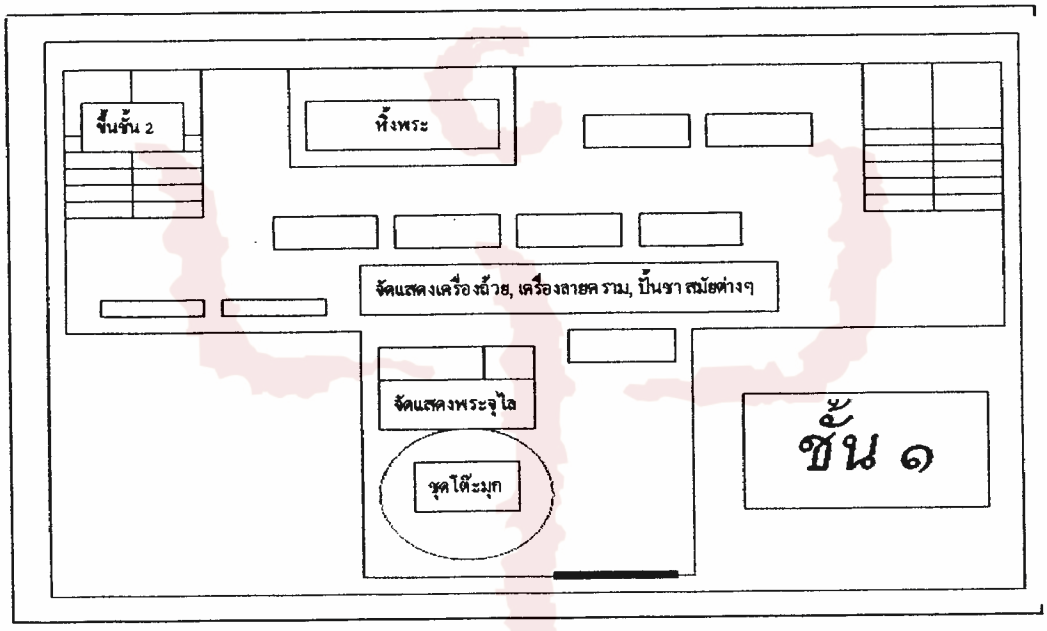
2.41.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

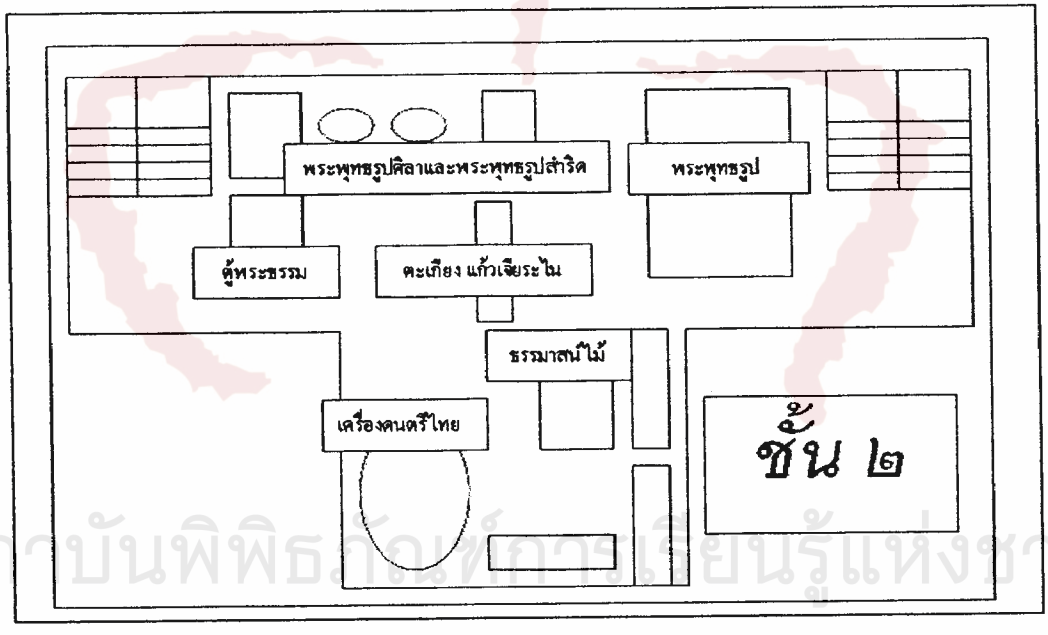

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดไลย์

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

2.41.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

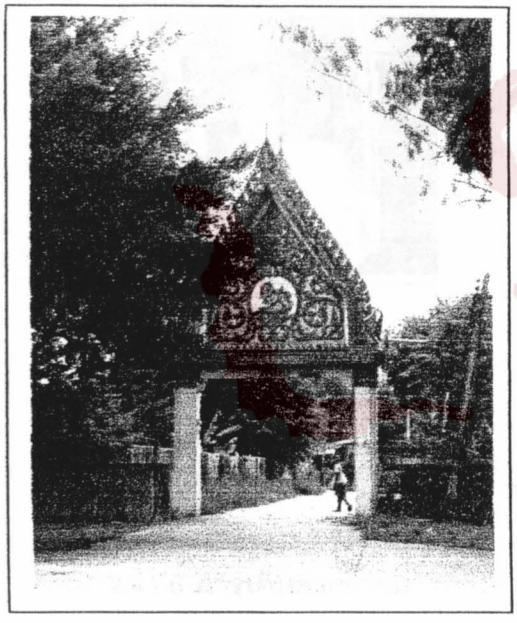

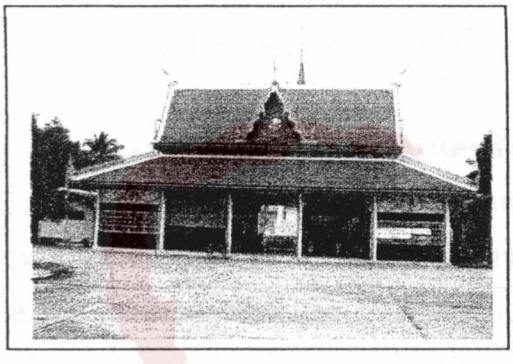
การจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

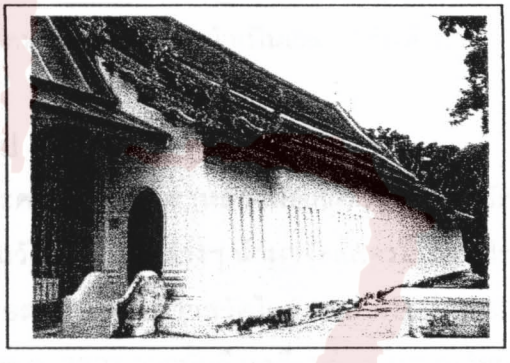
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ทางเข้าวัด

ภาพที่ 2 อาคารพิพิธภัณฑสถานวัดไลย์

ภาพที่ 3 ศาลาการเปรียญ

ภาพที่ 4 พระวิหาร ศิลปะแบบสมัยอยุธยาตอนต้น มองเห็นรูปแบบการเจาะช่องหน้าต่างเป็นช่องสี่เหลี่ยมแคบยาว เนื่องจากข้อจำกัดเรื่องเทคนิคการสร้างในสมัยนั้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.41.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: พระครูวิลาศพัฒนคุณ
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัด

2.41.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 09.00 - 17.00 น. ทุกวัน

2.41.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.41.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์จัดตั้งขึ้นโดยพระครูสุพุทธิสุนทร (หลวงพ่อเล็ก) เจ้าอาวาสวัดไลย์ (พ.ศ. 2472-2483) โดยรวบรวมศิลปวัตถุภายในวัดและจากที่ต่างๆ นำมาจัดแสดงไว้ที่หอประชุมสงฆ์ ต่อมาพระครูสถิตย์บุญญาภิสันท์ (หลวงพ่อสงวน) เจ้าอาวาสวัดไลย์ (พ.ศ. 2521-2530) ได้สร้างอาคารพิพิธภัณฑ์หลังใหม่แล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. 2527 จากนั้นจึงเคลื่อนย้ายโบราณวัตถุออกจากอาคารหลังแรกมาจัดแสดงเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530

เนื่องจากมีวัตถุจัดแสดงมาก พระครูวิลาศพัฒนคุณ เจ้าอาวาสวัดไลย์ ร่วมกับนายพิชัย วงษ์สุวรรณ ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ริเริ่มปรับปรุงการจัดแสดงศิลปโบราณวัตถุในพิพิธภัณฑสถานวัดไลย์ เมื่อวันที่ 3-5 และ 10-12 มิถุนายน พ.ศ. 2540

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นอกเหนือจากศิลปวัตถุที่จัดแสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์แล้ว ยังมีสิ่งที่น่าสนใจศึกษาอีกมาก เช่น รูปแบบทางศิลปของพระวิหารสมัยอยุธยาตอนต้นมีลักษณะเจาะช่องผนังแทนหน้าต่าง ภายในมีพระประธานขนาดใหญ่ปางมารวิชัย ลงรักปิดทอง มีซุ้มเรือนแก้วแบบพระพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก ด้านหน้าและด้านหลังของพระวิหารมีภาพ ปูนปั้นเรื่องทศชาติและเรื่องปฐมสม

โพธิ์ ซึ่งนับว่าเป็นภาพประติมากรรมฝาผนังขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญยิ่ง ชิ้นหนึ่งของชาติ นอกจากนี้ยังมีพระอุโบสถ และวิหารรูปมณฑปยอดปรางค์อยู่ใกล้ ๆ กับพระวิหาร

2.41.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ โดยสะท้องผ่านวัตถุในสมัยนั้น เช่นเครื่องถ้วย รูปแบบของพระพุทธรูป เครื่องใช้ในพิธีกรรมต่างๆ ฯลฯ

2) วิถีชีวิต จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของผู้คนในสมัยก่อน ทั้ง ตะเกียงน้ำมัน เหรียญและเงินตรา เป็นต้น

3) วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องใช้นิธีกรรมทางพุทธศาสนา เช่น ธรรมมาสไม้สลัก เครื่องดนตรีไทย วงปี่พากย์ เป็นต้น

4) ผลงานศิลปะ จัดแสดงพระพุทธรูปในสมัยต่างๆ ตั้งแต่ศิลปะขอม อู่ทอง สมัยอยุธยา จนกระทั่งรัตนโกสินทร์

แนวคิดของนิทรรศการ

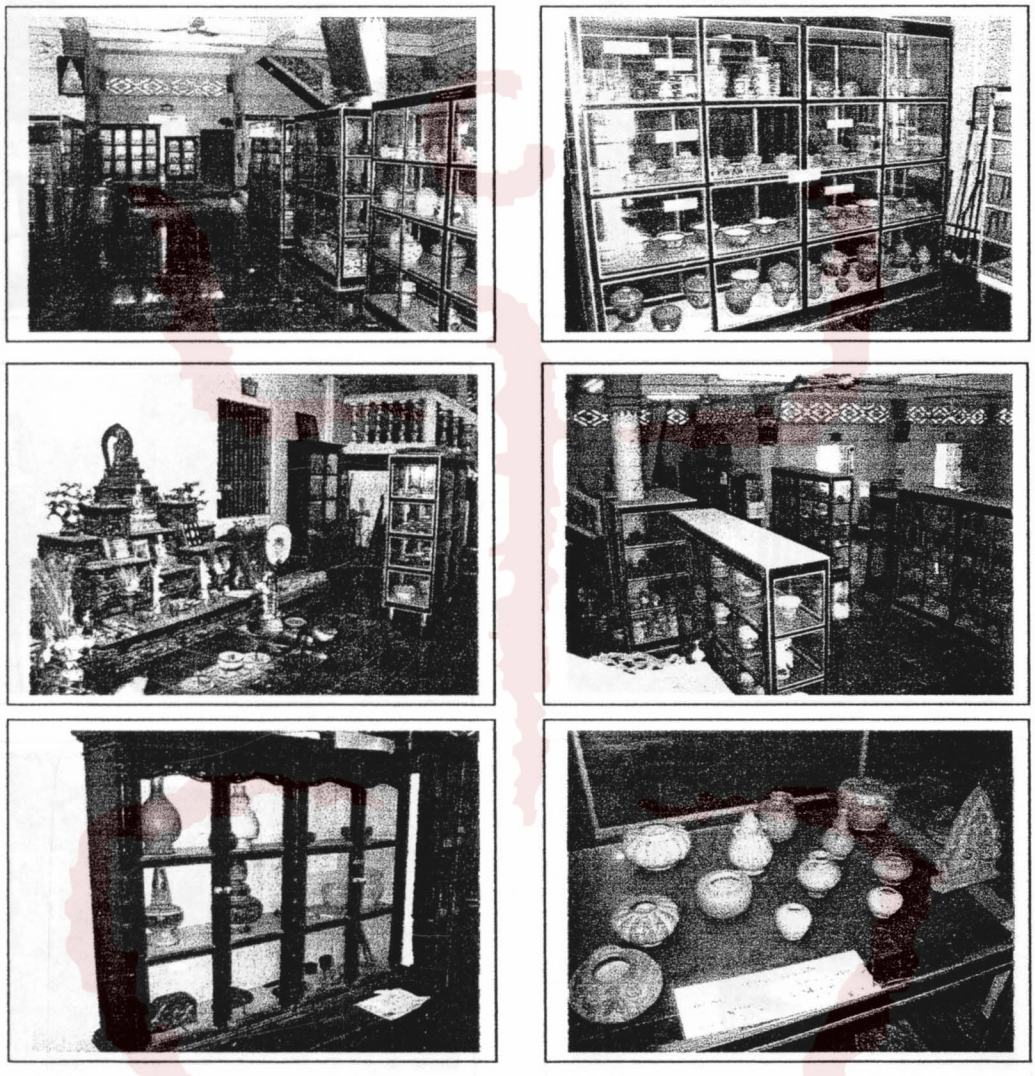
พิพิธภัณฑสถานวัดไลย์เป็นอาคาร 2 ชั้น ชั้นล่างจัดแสดงวัตถุจำพวกเครื่องถ้วยเครื่องลายคราม โดยแบ่งแยกเป็นยุคสมัย เช่น สมัยสุโขทัย อยุธยา นอกจากนี้ยังมีปั้นชา ชุดกาน้ำชาลวดลายอิทธิพลแบบจีน เครื่องเงิน เครื่องเขิน

สำหรับชั้นบนจัดแสดงพระพุทธรูปที่มีขนาดใหญ่ สมัยต่างๆ เช่นพระพุทธรูปศิลาศิลปะขอม พระพุทธรูปสำริดสมัยอู่ทอง เป็นต้น นอกจากนี้ ยังจัดแสดง ตำราคัมภีร์ใบลาน สมุดข่อย ธรรมาสน์ไม้ หีบสวด

การจัดแสดงอีกส่วนคือ ข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้ง ตะเกียง เครื่องดนตรีไทย วงปี่พากย์วัดไลย์ เป็นต้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ภายในห้องจัดแสดง

ภาพที่ 2 การจัดแสดงเครื่องถ้วย

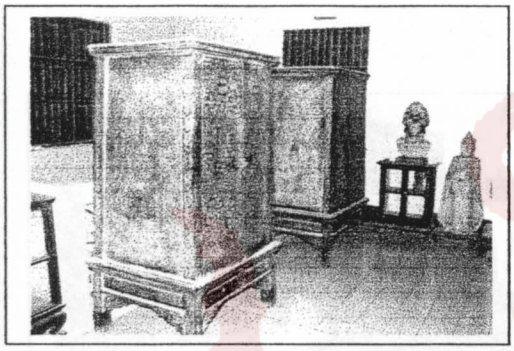
ภาพที่ 3 และ 4การจัดแสดงภายใน

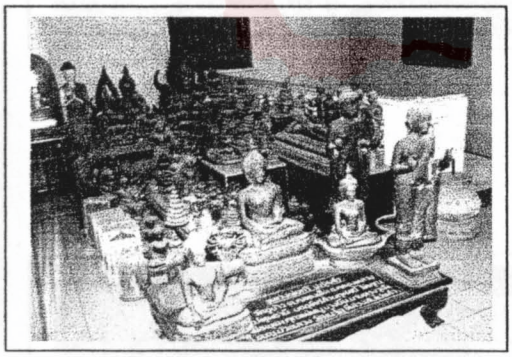
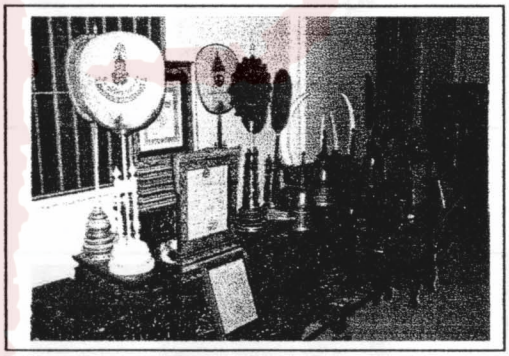
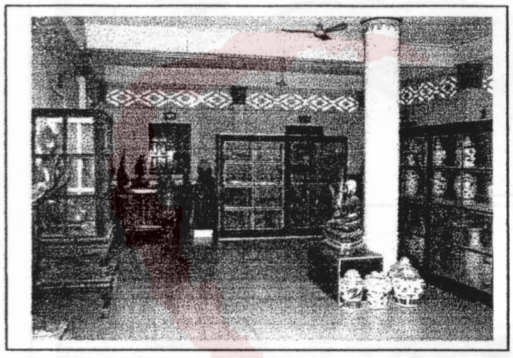
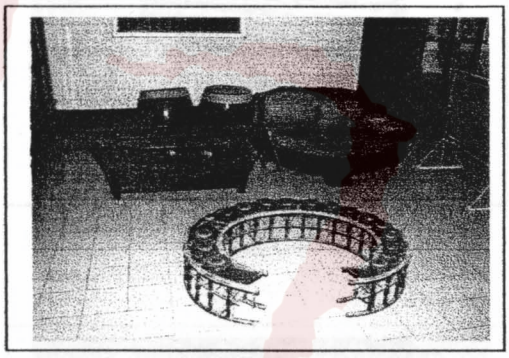
ภาพที่ 5 เครื่องถ้วยศิลปะสุโขทัย

ภาพที่ 6 กระปุกรูปนก ดินเผาเคลือบ ศิลปะลพบุรี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ตู้พระธรรม

ภาพที่ 2 การจัดแสดงตะเกียง

ภาพที่ 3 พระพุทธรูป

ภาพที่ 4 เครื่องใช้ในการศาสนา

ภาพที่ 5 การจัดแสดงภายใน

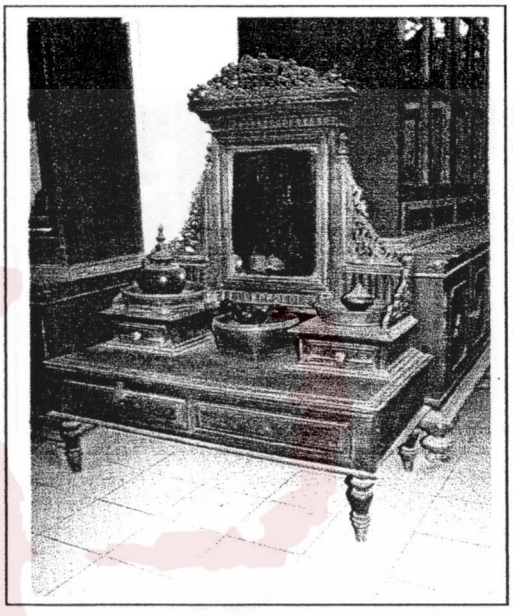
ภาพที่ 6 วงปี่พากย์วัดไลย์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

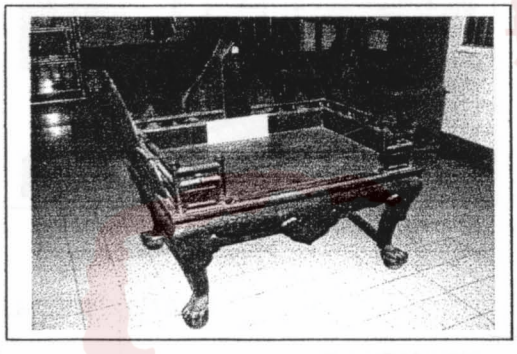
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

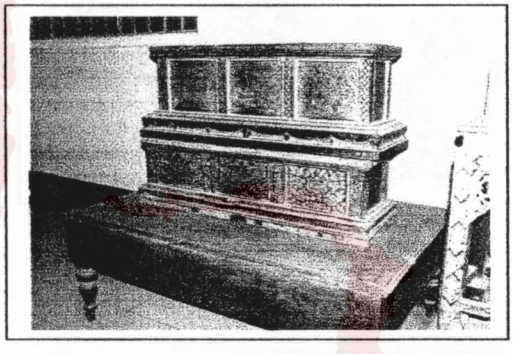
เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

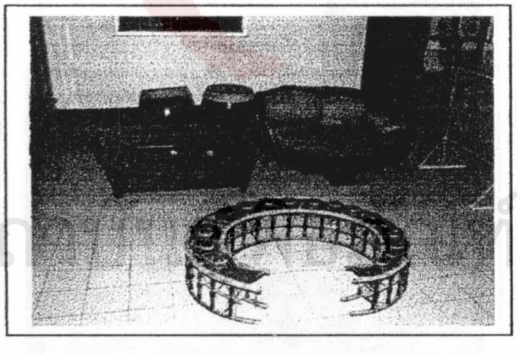

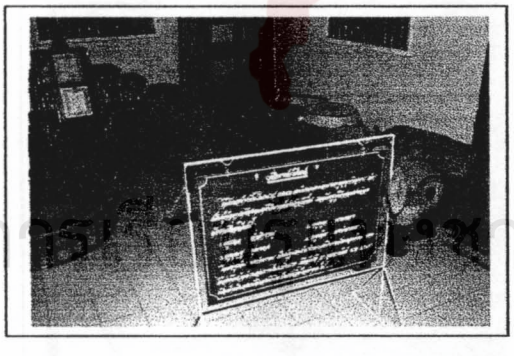
เครื่องไม้

เครื่องดนตรี

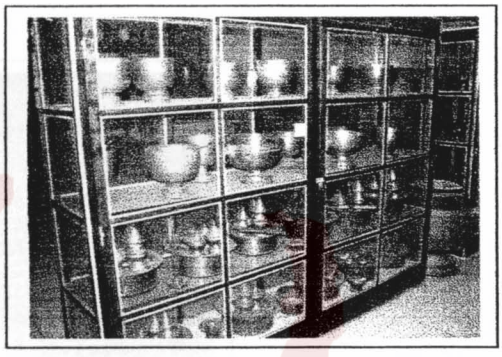

สถาบันวิจัยวัฒนธรรมแห่งชาติ

เครื่องโลหะ

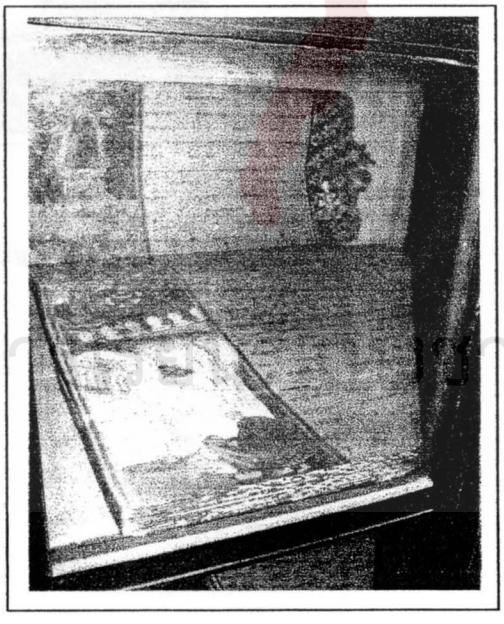
เครื่องใช้ในการศาสนา พระพุทธรูป

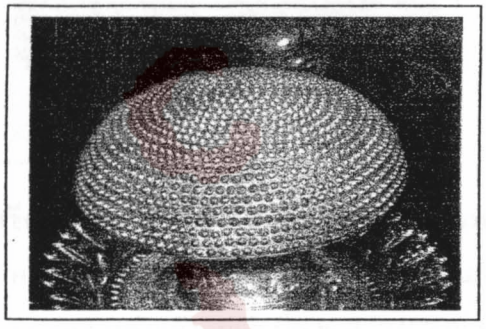
เอกสารโบราณ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

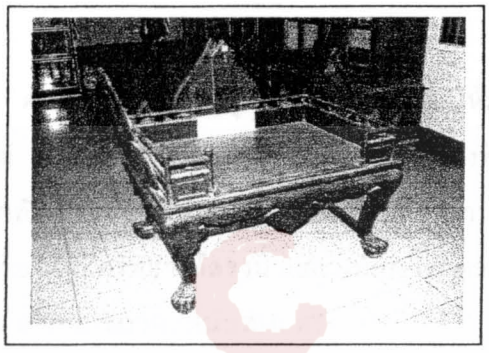

ชื่อวัตถุ พระจุไล ครอบพระเศียรของรูปพระศรีอาริย์

ชื่อวัตถุ พระพุทธรูปปางมารวิชัย สำริด ศิลปะแบบอู่ทอง พ.ศ. 1800-1900

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ธรรมาสน์ ไม้เขียนลายรดน้ำ ใช้สำหรับพระภิกษุสามเณรเทศน์ สมัยพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 พ.ศ. 2453 พระราชทานถวายแก่พระเถระที่ได้รับนิมนต์ไปงานพระราชทานเพลิงศพ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อ พ.ศ. 2453 ณ ท้องสนามหลวง

ชื่อวัตถุ หีบสวดไม้เขียนลายรดน้ำ ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ ประมาณ พ.ศ. 2400- 2500

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

วัดไลย์ สมเด็จกรมพระยาดำรงราชานุภาพเคยเสด็จไปวัดนี้และทรงกล่าวไว้ในพระนิพนธ์เรื่องเที่ยวตามทางรถไฟว่า วัดไลย์นี้อยู่ริมบางขาม พ้นเขาสมอคอนไปทางตะวันตกไม่ห่างนัก เป็นวัดเก่าชั้นแรกตั้งกรุงศรีอยุธยา แล้ว ปฏิสังขรณ์เมื่อรัชกาลสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ ยังมีลายภาพของเก่าปั้นเรื่องทศชาติ และเรื่องปฐมสมโพธิ งามน่าดูนัก ที่วัดไลย์นี้มีรูปพระศรีอาริย์เป็นของสำคัญอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งผู้คนนับถือกันมาแต่โบราณ เมื่อรัช กาลที่ 5 ไฟป่าได้ไหม้วิหารรูปพระศรีอาริย์ชำรุดไป พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดให้อัญเชิญ ลงมาปฏิสังขรณ์ในกรุงเทพฯ แล้วคืนกลับไปประดิษฐานอย่างเดิม ถึงเทศกาลราษฎร ยังเชิญออกแห่เป็นประ เพณีเมืองมาทุกปีมิได้ขาด ปัจจุบันทางวัดได้ก่อสร้างวิหารสำหรับประดิษฐานพระศรีอาริย์ขึ้นใหม่ ด้านหน้าเป็น รูปมณฑลจตุรมุข แลดูสง่างาม

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

1) ทุกวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 6 ของทุกปี ทางวัดจะจัดให้มีการอัญเชิญพระศรีอาริย์มาประดิษฐานบนแท่นตะเฆ่ แล้วให้ประชาชนร่วมกันชักพระไปทางทิศเหนือ เริ่มจากวัดไลย์ไปสุดทางที่วัดท้องคุ้ง แล้วชักกลับมายังวัดไลย์ ระหว่างทางจะมีผู้เข้าร่วมขบวนเป็นจำนวนมาก มีการหยุดขบวนในแต่ละจุด เพื่อให้ผู้ที่ศรัทธาได้สรงน้ำและนมัสการ ตลอดระยะทางจะมีผู้ตั้งโรงทานสำหรับเลี้ยงอาหารฟรีแก่ผู้เข้าร่วมขบวนแห่นับสิบแห่ง

2.41.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.41.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.41.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

จำนวนหน้าที่ รวม 2 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

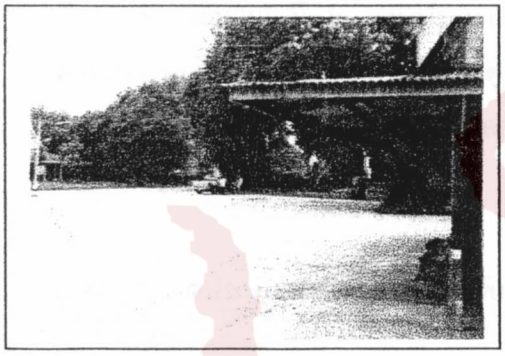
5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยต่อปีประมาณ 1,500 คน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 1 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

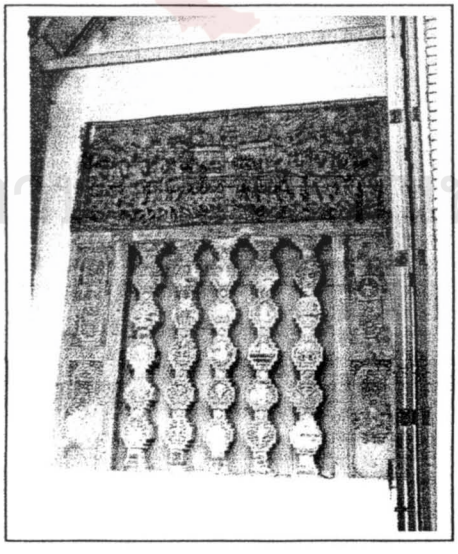
มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน ป้ายโฆษณา เวบไซต์ และสื่อบุคคล

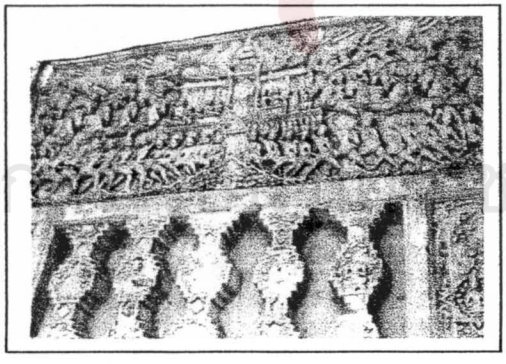
การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.41.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ลายปูนปั้นที่พระวิหาร ศิลปะสมัยอยุธยาเป็นลายทศชาติที่จัดองค์ประกอบภาพให้แต่ละพระชาติอยู่ภายในกรอบสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทั้งหมด 10 ภาพ ด้านละ 5 ภาพ เช่น กรอบเรื่องพระเวสสันดร เล่าตอนที่บุตรสองคนของพระเวสสันดรซ่อนตัวอยู่ในสระบัว นอกจากนี้ลายปูนปั้นตรงกลางผนังที่ล้อมด้วยภาพทศชาติเป็นภาพพุทธประวัติตอนเสด็จลงจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ มีพระอาทิตย์และพระจันทร์ตามมาส่งเสด็จ มีร่องรอยว่าภาพส่วนนี้ครั้งหนึ่งเคยลงรักปิดทองด้วย

2.41.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ เนื่องจากงบประมาณในแต่ละปีไม่แน่นอน จึงไม่อาจวางแผนในการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ทำได้เพียงดูแลรักษาเท่านั้น

2) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ดูแลอยู่ตลอดเพียงคนเดียว ซึ่งก็ต้องมีภาระในการทำความสะอาดและดูแลความเรียบร้อย

2.41.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ไม่มีผู้นำชมนิทรรศการ มีเพียงป้ายบอกรายละเอียกของวัตถุคร่าวๆ เท่านั้น และเนื่องจากการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ อยู่ในบรรยากาศเดียวกันทั้งหมด ทำให้ไม่มีจุดดึงดูดความสนใจของผู้ชม

2) ไม่มีการเชื่อมโยงจุดท่องเที่ยวต่างๆ ภายในวัด ซึ่งอยู่มีหลายจุด เช่น พระวิหารลายปูนปั้น พระศรีอาริย์ และพิพิธภัณฑ์ ทั้งนี้อาจทำป้ายบอกทาง หรืออาจกำหนดเป็นเส้นทางการเรียนรู้ โดยอาจมีป้ายยอกรายละเอียดและให้ความรู้ตามจุดต่างๆ เพิ่มขึ้น

จุดแข็ง

1) การจัดแสดงแบ่งเป็นหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ โดยมีวัตถุจัดแสดงที่หลากหลาย ครบถ้วนต่อการศึกษาในศาสตร์หลายๆ ด้าน

2.41.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.42 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหัวสำโรง

2.42.1 ที่อยู่และการติดต่อ

สภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง

หมู่ที่ 6 ตำบลหัวสำโรง

อำเภอท่าวุ้ง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15150

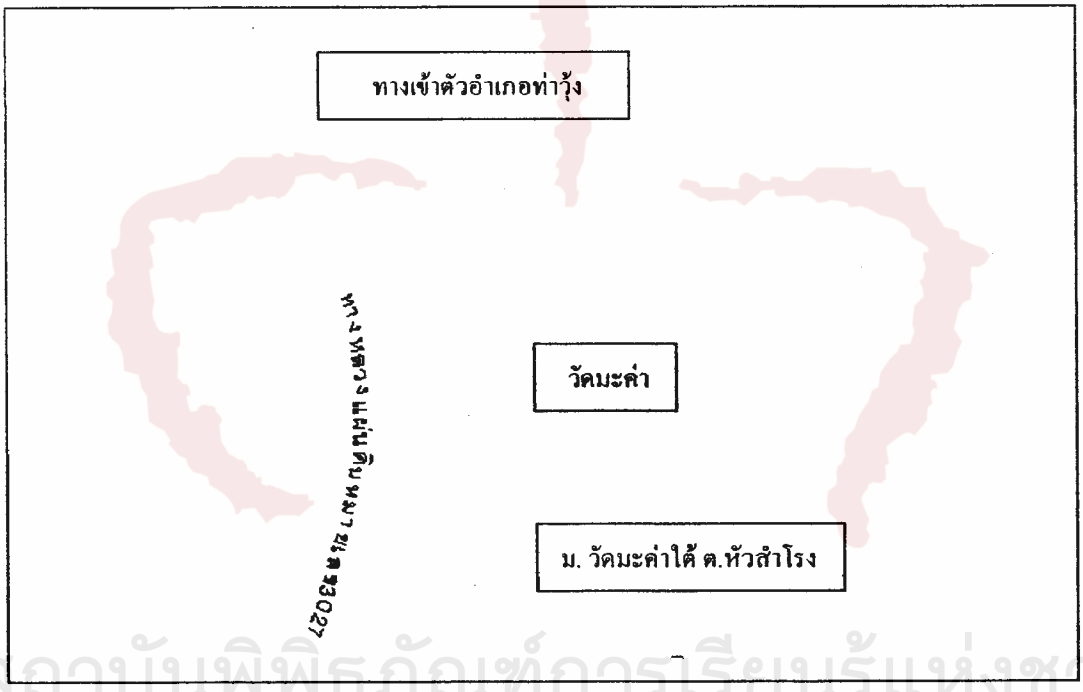
โทรศัพท์ อาจารย์เจริญ 036-655-096

โทรสาร -

E-mail: -

Website: -

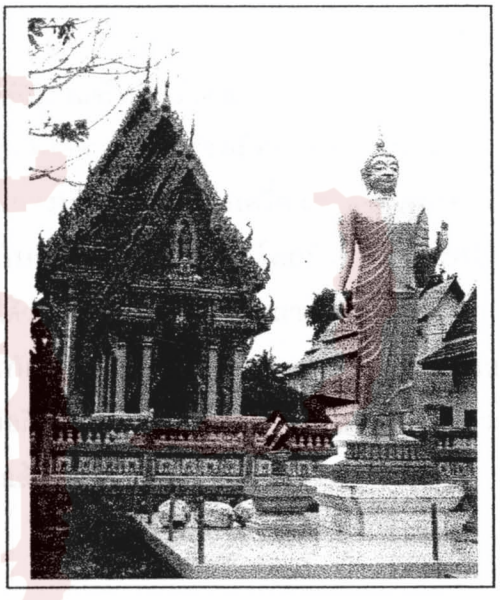
2.42.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดมะค่า สถานที่ก่อสร้างพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

สถาบันพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ทางเข้าวัดมะค่า สถานที่สร้างพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 พระอุโบสถ

ภาพที่ 3-6 ศาลาการเปรียญ ซึ่งเก็บวัตถุที่จะจัดแสดงอยู่ชั้นล่างของอาคาร โดยปัจจุบันเป็นที่ทำการของกลุ่มข้าวซ้อมมือ

2.42.3 ผู้ดูแลและหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงาน

ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง

2.42.4 เหตุผลที่ต้องการจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ในอนาคต

การจัดตั้งพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหัวสำโรงนั้น เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้าน วัด และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหัวสำโรง ในการบริจาคข้าวของเครื่องใช้ อาทิเช่นเครื่องมือการเกษตร เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่วัดมะค่า โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านแขนงต่างๆ และได้วางโครงการว่าจะใช้สถานที่บริเวณชั้นล่างของศาลาการเปรียญเป็นสถานที่ในการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ ซึ่งปัจจุบันด้านล่างศาลาการเปรียญเป็นที่ทำการของกลุ่มข้าวข้อมมือออยู่แล้ว ทั้งนี้ก็จะสืบต่อกิจกรรมในส่วนนี้ รวมเข้ากับพิพิธภัณฑ์ด้วย ซึ่งการการก่อสร้าง รวบรวมวัตถุจัดแสดง คาดว่าจะแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. 2551

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.43 พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย (Thai Phouan Wat Bansai Museum)

2.43.1 ที่อยู่และการติดต่อ

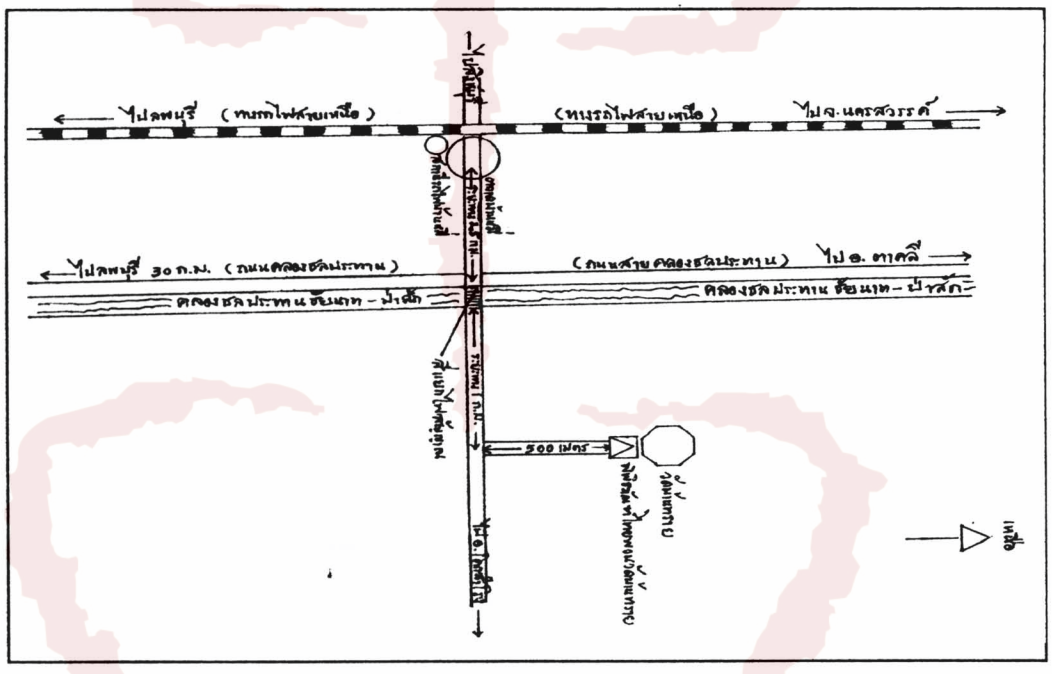
วัดบ้านทราย

หมู่ที่ 2 ตำบล บ้านทราย

อำเภอบ้านหมี่ จังหวัด ลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15110

โทรศัพท์ 0-36-471403 , 081-2549038

2.43.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

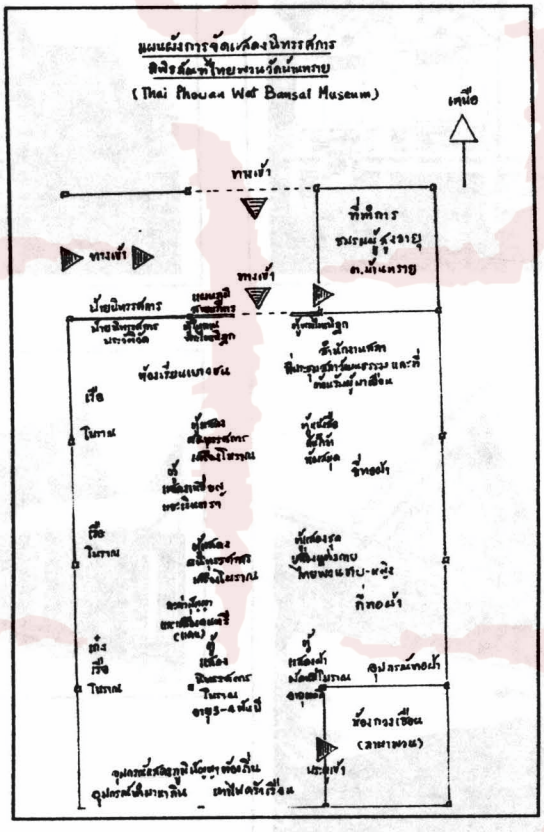
แผนที่แสดงที่ตั้งของ พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.43.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดงของพิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

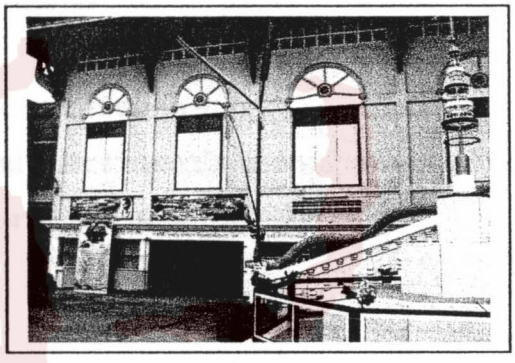
มีการจัดแบ่งเรื่องราวต่างๆ ดังนี้

1. เรือโบราณ
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น อุปกรณ์ทำมาหากิน
3. วิถีชีวิตชาวพวน
4. การทอผ้า การแต่งกายชาย หญิง ไทยพวน
5. เครื่องดนตรีแบบไทยพวน
6. ศูนย์ค้นคว้าประวัติชาวไทยพวน
7. ห้องกวงเฮือน (จำลอง) ฯลฯ

สถาบันพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพศาลาการเปรียญ
ภาพที่ 2 ภาพห้องใต้ถุนที่ใช้จัดแสดง
ภาพที่ 3 ภาพลานจอดรถ
ภาพที่ 4 ประตูทางเข้าวัดบ้านทราย

1	2
3	4

สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

2.43.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: อาจารย์สมคิด จูมทอง
ตำแหน่ง ประธานสภาวัฒนธรรมบ้านทราย
หน่วยงาน: สภาวัฒนธรรมบ้านทราย

2.43.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00 - 17.00 น. ทุกวัน

2.43.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 1 วันทำการ

ควรติดต่อประสานงานการเข้าชมก่อน เพื่อสะดวกต่อการแนะนำให้ความรู้

2.43.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย จัดตั้งเมื่อด้ขอทางวัดบ้านทรายให้อนุญาต พ.ศ. 2544 โดยสภาวัฒนธรรมตำบบ้านทราย เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้ง ครั้งงแรกขออนุญาตใช้สถานที่วัดบ้านทราย ด้วยการนำสิ่งของโบราณของวัดบ้านทราย มาจัดแสดงและเชิญชวนชาวบ่านทรายบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์เครื่องใช้ เครื่องมือประกอบอาชีพมาบริจาคด้วยการทอดผ้าป่าให้กับทางวัด แล้วจึงได้นำมาแสดง การหาทุนดำเนินการเริ่มแรกด้วยการระดมทุนจากการทอดผ้าป่า

ต่อมาสภาวัฒนธรรมจังหวัดลพบุรี โดยศูนย์วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน จัดสรรงบประมาณปรับปรุงผิวพื้นพิพิธภัฑณ์ให้และสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านทราย ได้ขอทางวัดบ้านทรายอนุญาตให้ขยายพื้นที่บริเวณพิพิธภัณฑ์ และจัดทอดผ้าป่าหาทุนปรับปรุงฝาผนังกระจก และจัดหาอุปกรณ์เพิ่มขึ้น

ปัจจุบัน พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดบ้านทราย เป็นพิพิธภัณฑ์และเป็นสำนักงานสภาวัฒนธรรม และศูนย์บูรณาการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลบ้านทรายด้วย

2.43.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

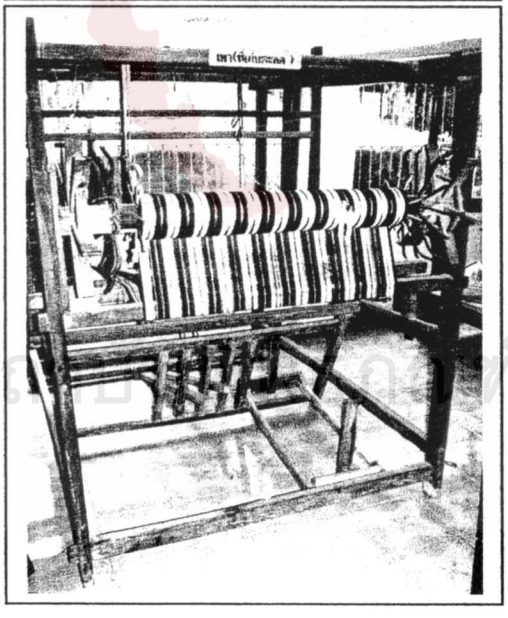
การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

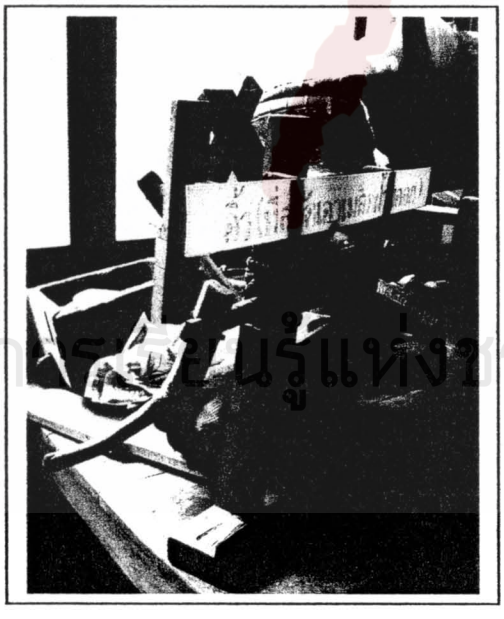
นิทรรศการแสดงประวัติและวิวัฒนการของการก่อตั้งชุมชนและวัดบ้านทราย วิถีชีวิตของชาวไทยพวน เครื่องแต่งกาย เครื่องมือทำมาหากิน ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การแสดงประกอบการละเล่น วัฒนธรรมประเพณีสิบสองเดือนของชาวไทยพวน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ภาพเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายชาวพวน

ภาพที่ 2 ภาพเครื่องดนตรี

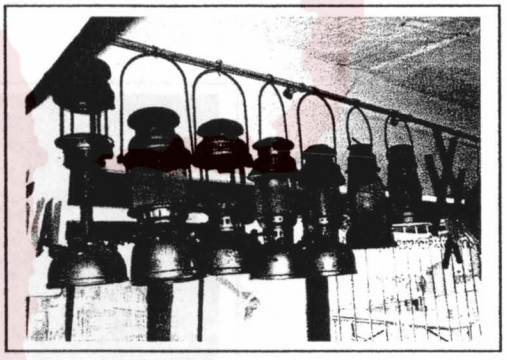
ภาพที่ 3 ภาพกี่ทอผ้า

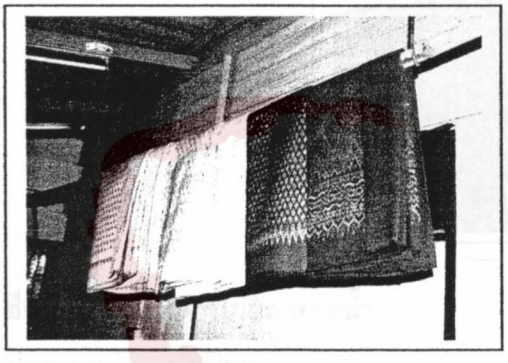
ภาพที่ 4 ภาพเครื่องมือเครื่องใช้

1	2
3	4

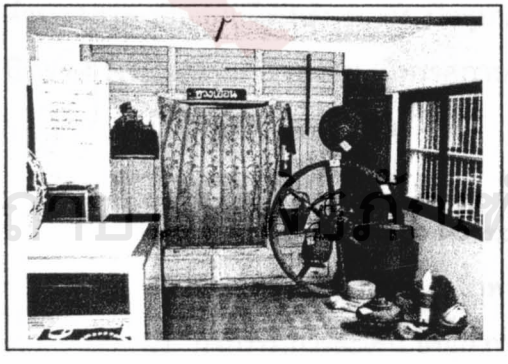
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

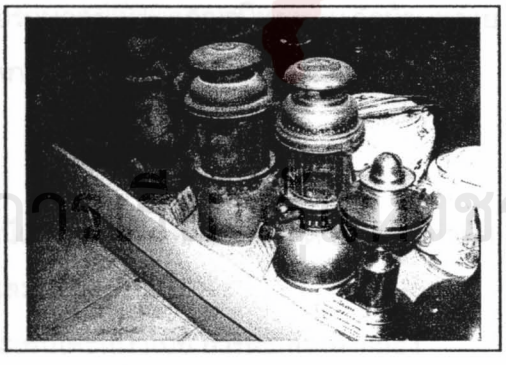

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เครื่องมือทำนา

ภาพที่ 2 ตะเกียงเจ้าพายุ

ภาพที่ 3 ผ้าลายโบราณชาวพวน

ภาพที่ 4 โบราณวัตถุที่ขุดพบในบริเวณวัด

ภาพที่ 5 กวงเฮือน

ภาพที่ 6 ของสะสมอื่นๆ

1	2
3	4
5	6

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ ตู้พระไตรปิฎกลายรดน้ำ

ประเภท ไม้ลงรักปิดทอง **กำหนดอายุ** รัตนโกสินทร์

คำบรรยาย เป็นสมบัติดั้งเดิมของวัด ปัจจุบันเก็บรักษาอยู่ที่พิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดบ้านทราย

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) กิจกรรมประเพณี ได้แก่ ประเพณีเส่อกระจาด เทศน์มหาชาติ ประเพณีกำฟ้า ประเพณีสงกรานต์ สรงน้ำพระและผู้เฒ่าผู้แก่
2) กิจกรรมการละเล่น ได้แก่ การละเล่นเตะหม่าเบี้ย การละเล่นเส็งกลอง การละเล่นนางกวัก
3) กิจกรรมการแสดง ได้แก่ การลำพวน การรำวงโบราณ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.43.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มี

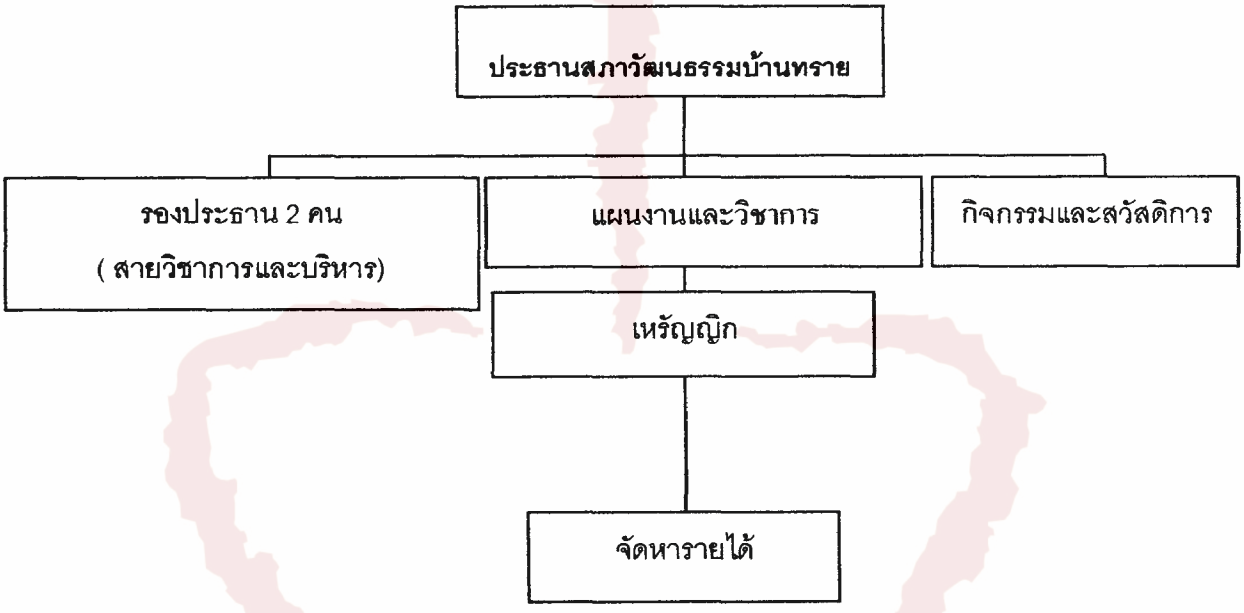
2.43.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.43.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

ปัจจุบัน มีจำนวนเจ้าหน้าที่ ที่ดูแลอย่างต่อเนื่องจำนวน 5 คน แต่ยังไม่มีโครงสร้างองค์กรของพิพิธภัณฑ์เองโดยมีโครงสร้างการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมตำบล ดังนี้

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

3) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

4) นักวิชาการ นักวิจัย

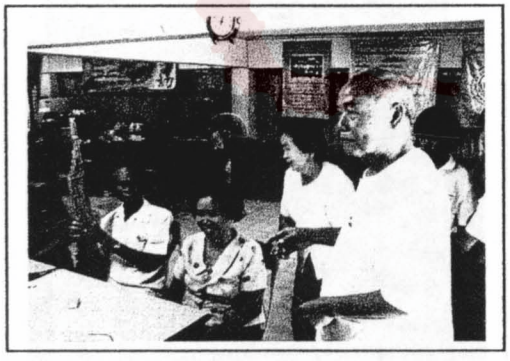
5) นักท่องเที่ยวในประเทศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

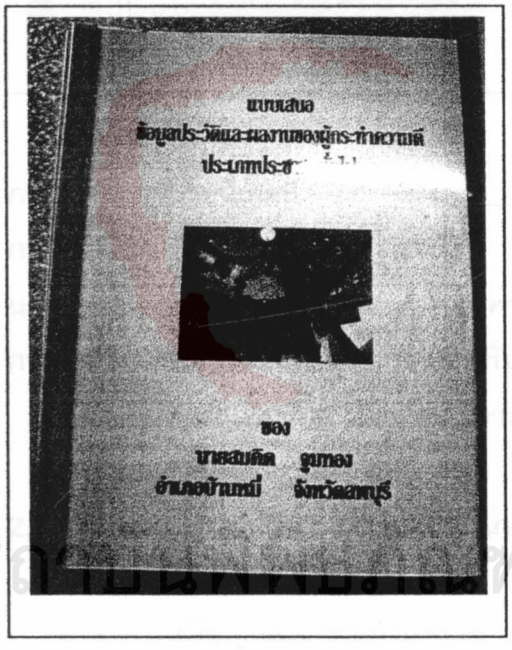
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

2548	450 คน
2549	550 คน
2550 (มกราคม- มิถุนายน)	250 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่างๆ

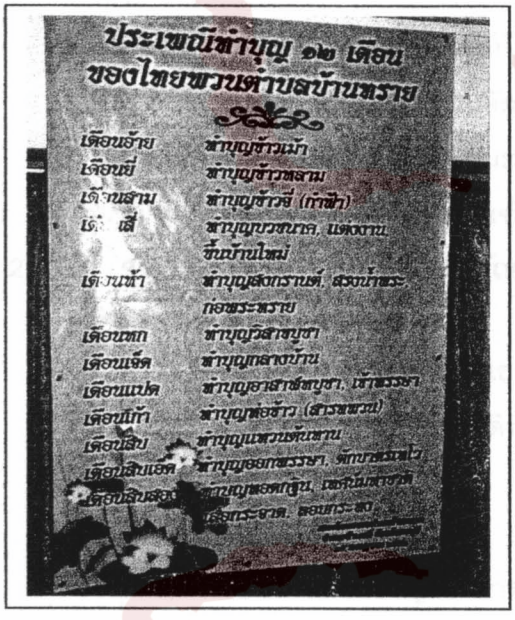
1	2
3	4

ภาพที่ 2 มัคคุเทศก์น้อย

ภาพที่ 3 เอกสารประกอบ

ภาพที่ 4 เอกสารประกอบการอธิบาย (ประเพณีกำฟ้า)

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ภาพที่ 1 แผ่นป้ายนิเทศน์

ภาพที่ 2 แผ่นป้ายสัญลักษณ์

1	2

นอกจากนี้มีการบรรยาย สาธิต อบรมสาระความรู้และกิจกรรมการแสดงทางด้านวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.43.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

อุโบสถหลังเก่าของวัดบ้านทราย

ศาลาการเปรียญหลังเก่าวัดบ้านทราย

ต้นโพธิ์อายุกว่าร้อยห้าสิบปีที่ปลูกขึ้นพร้อมกับการสร้างวัดบ้านทราย

ศาลเจ้าพ่อสนั่น

แหล่งการทอผ้ามัดหมี่ แหล่งการทำปลาส้มฟัก

สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์วัฒนธรรมท้องถิ่นประชาสุขสันต์

2.43.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน รวมทั้งขาดความรู้ ความเข้าใจด้านพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะส่วนมากจะมาทำงานแบบอาสาสมัคร ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ

2) ด้านอาคารสถานที่ ไม่เป็นสถานที่เด่นชัด เพราะอาศัยพื้นศาลาการเปรียญของวัด

3) ยังไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณให้โดยตรง ส่วนมากจะเป็นการจัดงบประมาณด้านจัดซื้อจัดจ้าง วัสดุครุภัณฑ์ และงบประมาณจัดกิจกรรมบางครั้งบางคราว

4) มีแผนภูมิการบริหารงานของคณะกรรมการการบริหารสภาวัฒนธรรมที่ช่วยดูแลสำหรับแผนภูมิการบริหารงาน องค์กรพิพิธภัณฑ์โดยตรงยังไม่มี

2.43.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) พิพิธภัณฑ์ไม่มีพื้นที่ที่เป็นเอกเทศของตัวเอง

2) ไม่มีป้ายบอกทาง ในการเดินทางเข้าเยี่ยมชม หาได้ยาก

จุดแข็ง

1) นักวิชการ นักปราชญ์และข้าราชการบำนาญของท้องถิ่นเป็นผู้มีศักยภาพ

2) ได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดีในการจัดกิจกรรมต่างๆ

2.43.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1.ดำเนินการลงทะเบียนวัสดุ ครุภัณฑ์ให้พิพิธภัณฑ์และจัดหมวดหมู่ของที่นำมาแสดง

2. แยกส่วนของพิพิธภัณฑ์การแสดง และสำนักงานของสภาวัฒนธรรมออกจากกัน

3.หาพื้นที่ และสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์โดยเฉพาะ

4.ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอข้อแนะนำและขอความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์

5.จัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้สมบูรณ์มากขึ้นตามศักยภาพ

6.จัดทำโครงการขอรับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมประเพณีจาก อบต.

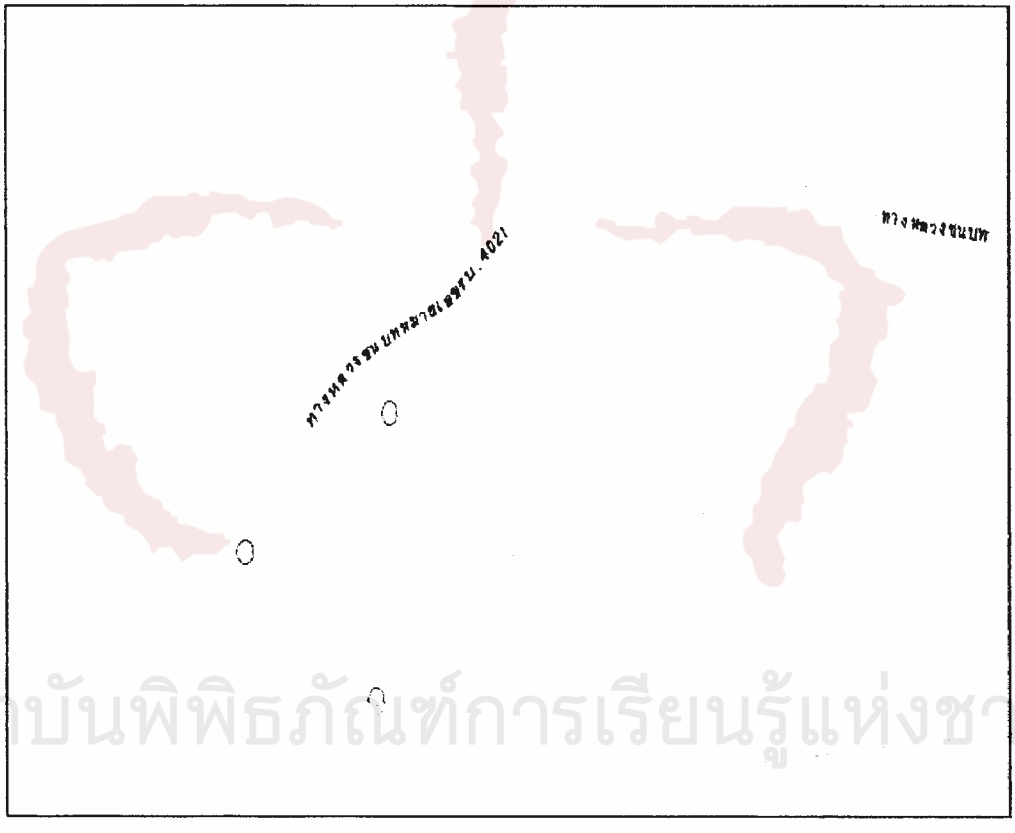
สถาบันพัฒนาครูภาษาเรียนรู้แห่งชาติ

2.44 อนุสรณ์สถานพิพิธภัณฑ์ชีวิต "พระสุเมธาธิบดี"

2.44.1 ที่อยู่และการติดต่อ

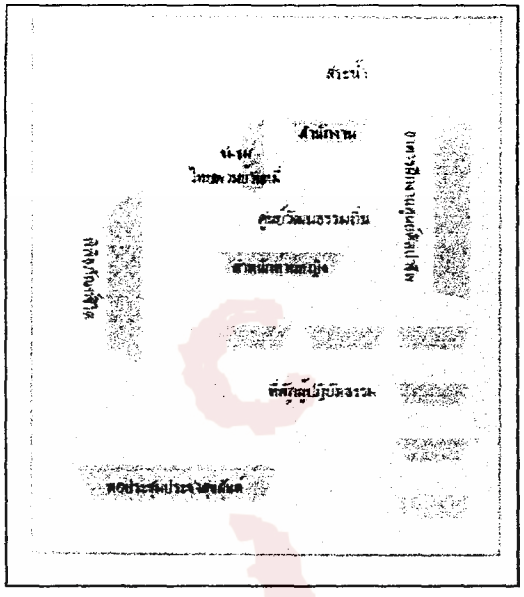
ศูนย์ศิลปาชีพประชาสุขสันต์
เลขที่ 84 หมู่ที่ 4 ถนนบ้านหมี่-โคกสำโรง
ตำบลบ้านกล้วย อำเภอบ้านหมี่
จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15110
โทรศัพท์ 036-471-847, 08-1923-1624
โทรสาร
E-mail:
Website:

2.44.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

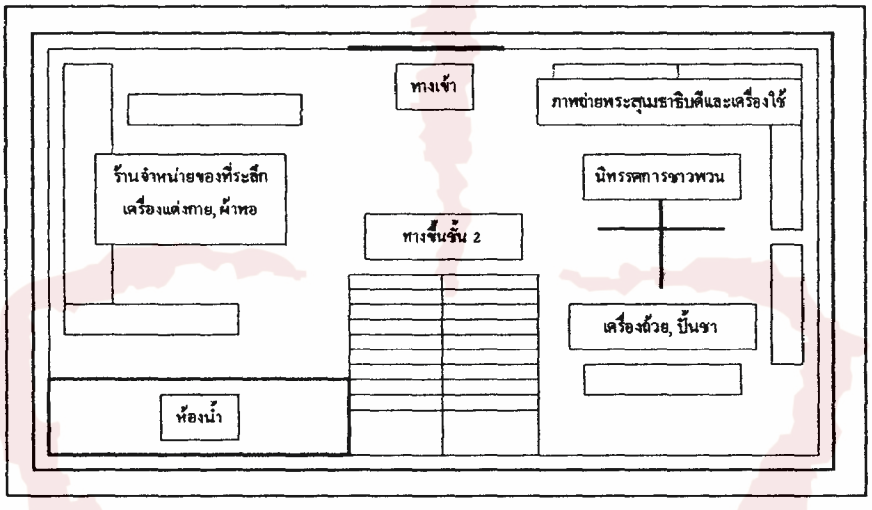
แผนที่แสดงที่ตั้งของศูนย์ศิลปาชีพประชาสุขสันต์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

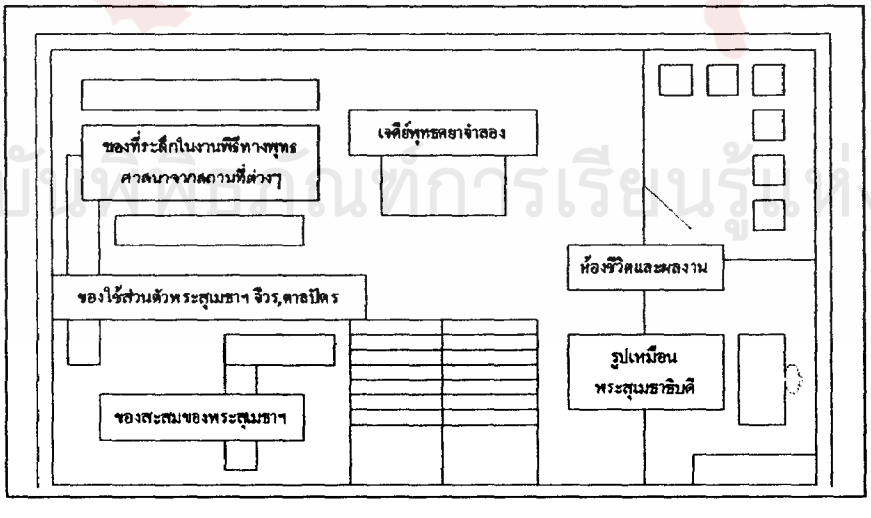

แผนผังบริเวณภายในศูนย์ศิลปาชีพประชาสุขสันต์

2.44.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

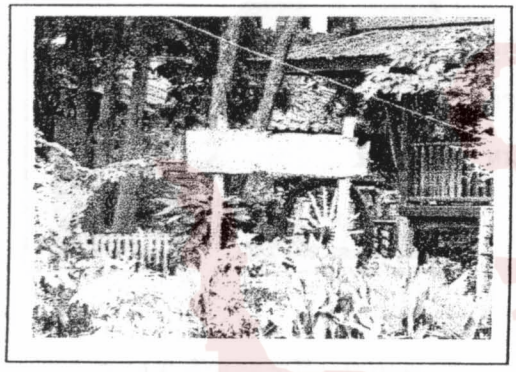

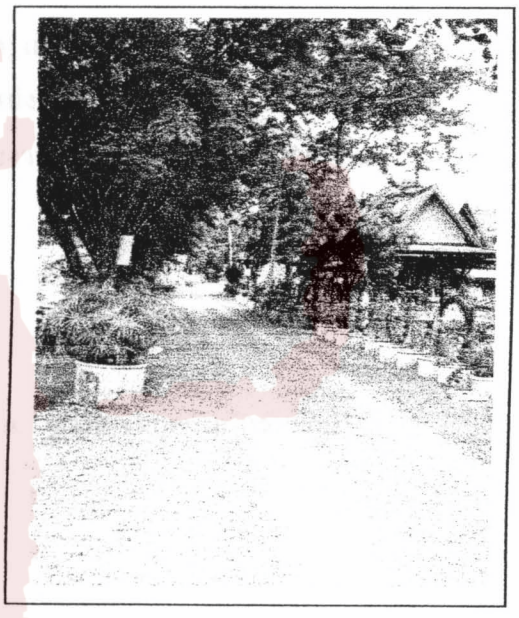
แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1

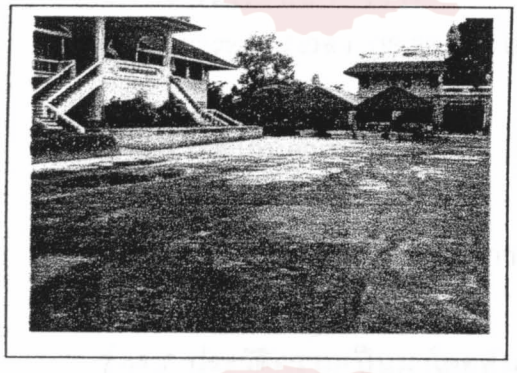

สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	

ภาพที่ 1 อุทยานประชาสุขสุนต์ ร่มเกล้า สถานปฏิบัติธรรม

ภาพที่ 2 และ 3บรรยากาศภายในศูนย์ศิลปาชีพ

ภาพที่ 4 หอประชุมประชาสุขสันต์

ภาพที่ 5 อนุสรณ์สถาน พิพิธภัณฑ์ชีวิต “พระเมธาธิบดี”

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.44.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: ณรงค์ คล่องสั่งสอน
ตำแหน่ง คณะกรรมการมูลนิธิประชาสุขสันต์
หน่วยงาน: ศูนย์ศิลปาชีพประชาสุขสันต์

2.44.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (หยุดวันนักขัตฤกษ์)

2.44.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.44.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

ความคิด ความริเริ่มในการก่อตั้งมูลนิธิฯ นี้ ได้มีพื้นฐานจากดินแดนพุทธองค์ ที่ประเทศอินเดีย ในขณะที่ยังปฏิบัติภาระหน้าที่ ณ วัดไทยพุทธคยาเมื่อปี พ.ศ. 2518 ในขณะที่โลกยังคุกรุ่นด้วยภัยแห่งสังคมนิยม กำลังเป็นไปอย่างร้อนแรง

ด้วยความรักชาติ รักประเทศ โดยเฉพาะบ้านเมืองของเรา นับถือพระพุทธศาสนาเป็นส่วนใหญ่ก็จริง แต่ภายในลึกๆ จริงแล้ว ชาวพุทธจะค่อนข้างเป็นไปอย่างหลวมๆ และยากจน การประกอบอาชีพค่อนข้างแร้นแค้น การศึกษาก็อยู่ค่อนข้างน้อย ความฉลาดปราดเปื่องไม่เพียงพอ การประกอบอาชีพก็ค่อนข้างล้าหลัง บางพื้นที่ มีการซื้อ-ขายชาวพุทธ ได้ ซึ่งไม่น่าชเอ แต่ก็มีความจริงอยู่ไม่น้อย กลุ่มต่างลัทธิศาสนา มักใช้ระบบเงินทุ่มซื้อชาวพุทธได้เป็นเรื่องน่าวิตกไม่น้อย

กลุ่มต่างลัทธิศาสนา ยังใช้อามิสด้วยวิธีต่างๆ หลายรูปแบบเข้าแทรกซึมและบ่อนทำลายระดับล่าง และระดับสูง เมื่อได้ทราบข้อมูลแล้วน่าหวาดวิตกไม่น้อย

ด้วยเหตุปัจจัยอีกมาก จึงได้เข้าไปอธิษฐานภาวนาที่ใต้ต้นโพธิบังลังก์ที่ประทับนั่งตรัสรู้ของพระพุทธองค์ โดยใช้มือทั้งสองเป็นสื่อทอดลงที่พระแท่นวัชรอาสน์ สื่อบอกให้รู้ถึง ปัจจัย 4 อันเป็นคำสอนของพระพุทธองค์ นี่เอง “มูลนิธิประชาสุขสันต์จึงได้กำเนิดขึ้น โดยใช้หลัก ปัจจัย 4 เป็น

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

แกนการดำเนินงาน เพื่อความกินดี อยู่ดี ของชาวพุทธต่อไป ตลอดเพื่อลดบทบาทในการซื้อ-ขายตัวชาวพุทธในกาลข้างหน้าด้วย

ภารกิจขั้นพื้นฐานของ "มูลนิธิประชาสุขสันต์" นั้น เบื้องต้นกำหนดพื้นฐานไว้เป็น 4 สายงาน

สายที่ 1 ศูนย์ปฏิบัติภาวนา (ยกฐานะทางจิต)

สายที่ 2 ศูนย์วัฒนธรรมถิ่น

สายที่ 3 ศูนย์ศิลปาชีพ (ยกฐานะทางอาชีพ)

สายที่ 4 ศูนย์รวม ชมรมไทยพวน-ชมรมถิ่น

2.44.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล พระสุเมธาธิบดี

2) วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องใช้ของสงฆ์ และของที่ระลึกในงานพิธีทางพุทธศาสนาจากสถานที่ต่างๆ

3) วิถีชีวิต ของชาวไทยพวน

แนวคิดของนิทรรศการ

จัดแสดงชีวประวัติของพระสุเมธาธิบดี ในด้านต่างๆ ตั้งแต่วัยเยาว์ โดยจัดแสดงของสะสมของท่าน หนังสือประเภทต่างๆ จนถึงเมื่อเข้าสู่ร่มโพธิสมภาร ก็จัดแสดงเครื่องใช้ของสงฆ์ ภาระหน้าที่ที่ท่านปฏิบัติ การเดินทางไปปฏิบัติกิจพิธีทางพุทธศาสนาในสถานที่ต่างๆ โดยจัดแสดงสิ่งของแบ่งหมวดหมู่ และคำบรรยายในแต่ละสถานที่ นอกจากนี้ยังมีในส่วนจำลองห้องของท่าน โดยจัดสิ่งของทั้งโต๊ะ ชั้นวางหนังสือ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงหลักในการดำเนินชีวิตของท่าน

นอกเหนือจากในส่วนของชีวิประวัติพระสุเมธาธิบดีแล้ว ยังมีการจัดแสดงนิทรรศการของชาวไทยพวน เป็นบอร์ดนิทรรศการติดภาพถ่ายและคำบรรยายเอกลักษณ์ของชาวพวน ตั้งแต่ภาษา สุภาษิต บ้านเรือน ประเพณีการแต่งกาย การละเล่น ฯลฯ โดยจะมีการจัดแสดงสิ่งของอยู่ภายในชั้นล่างของอาคารหอประชุมประชาสุขสันต์ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุปกรณ์ในการทำนา เครื่องมือการเกษตร จัดแบ่งไว้เป็นหมวดหมู่ อยู่ในช่วงกำลังจัดทำคำบรรยาย และปรับปรุงรูปแบบการจัดแสดง

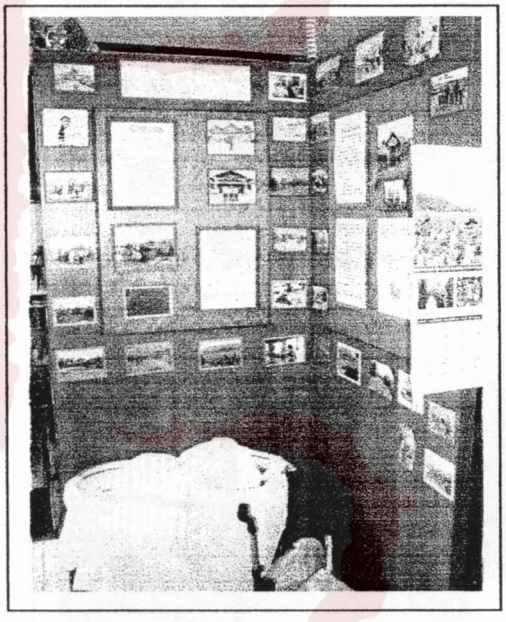
สถาบันพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมแห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	

ภาพที่ 1 มุมภาพถ่ายของพระสุเมธาธิบดี

ภาพที่ 2 เครื่องใช้ ปั้นชา กาน้ำชา

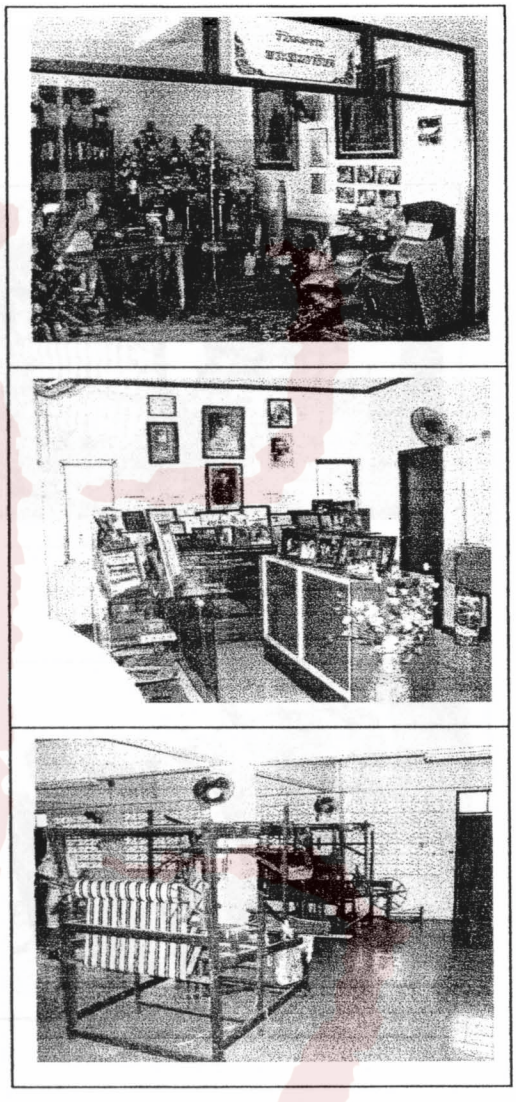
ภาพที่ 3 ภาพสลักนูนต่ำเป็นชีวประวัติของพระสุเมธาธิบดี

ภาพที่ 4 และ 5 เป็นนิทรรศการของชาวพวน จัดแสดงภาพถ่ายเอกลักษณ์ต่างๆ เช่นบ้านเรือน ภาษา การแต่งกาย ฯลฯ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 การจัดภายในบริเวณชั้น 2

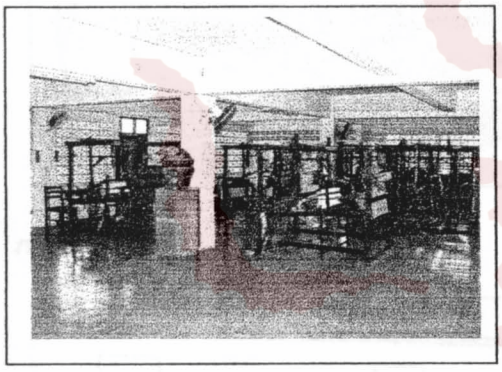
ภาพที่ 2 และ 3ห้องชีวิตและผลงานของพระสเมธาธิบดี จัดแสดงผลงานและรูปจำลอง

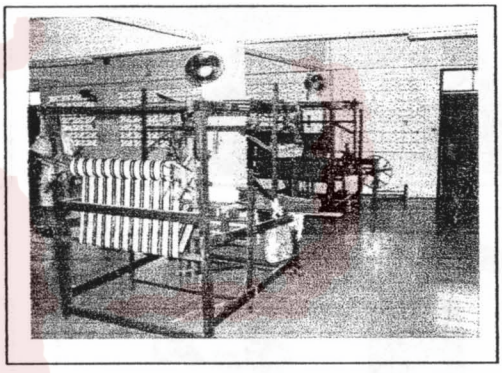
ภาพที่ 4 ของสะสมของท่านเมื่อวัยเยาว์

ภาพที่ 5 การจัดแสดงเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ของชาวพวน บริเวณโถงล่างของอาคารหอประชุม

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

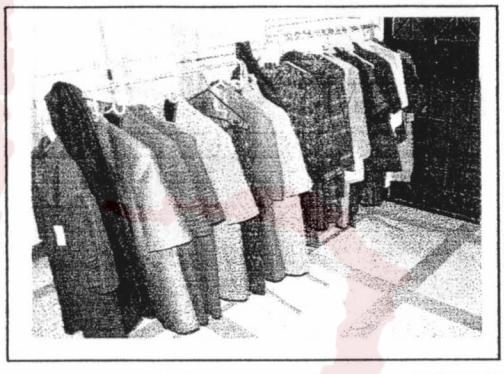
เครื่องมือทอผ้า

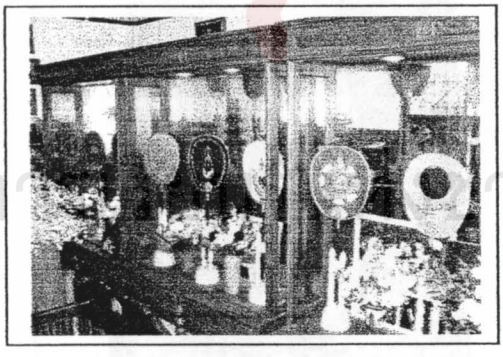
เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

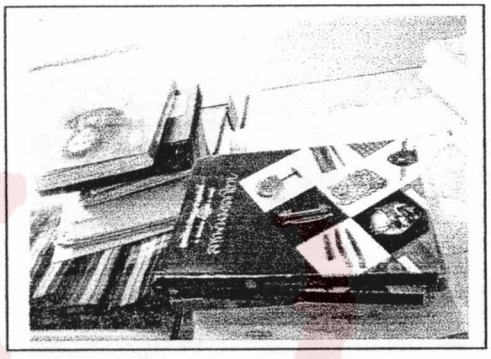
เครื่องใช้ในการศาสนา

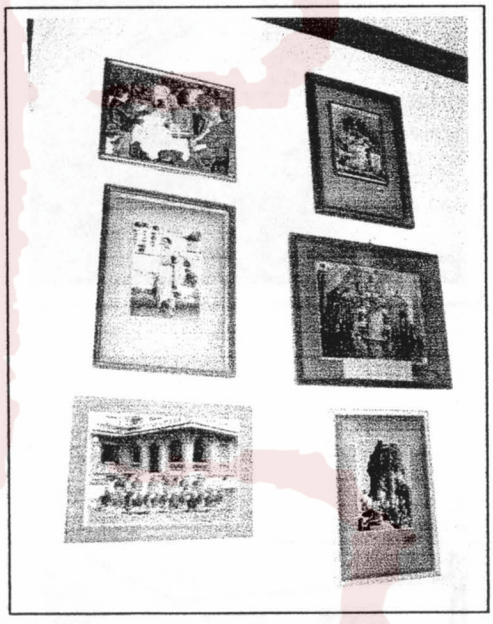
หนังสือ

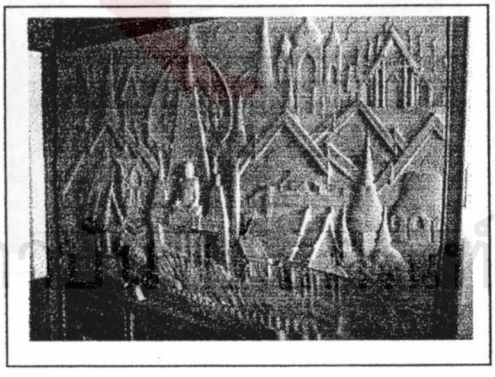
ภาพถ่าย

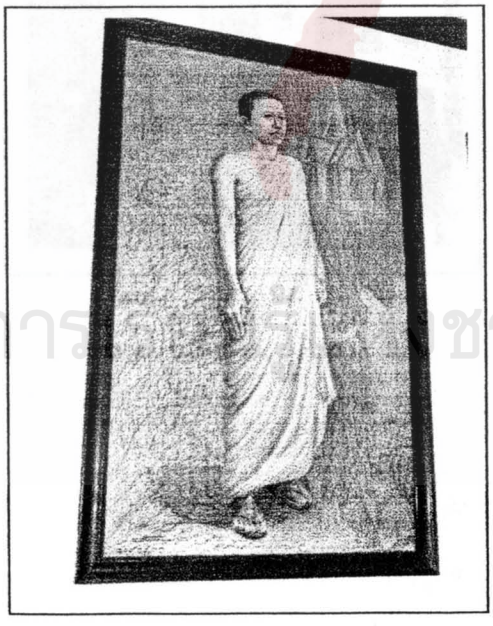

งานศิลปะ ภาพเหมือนพระสุเมธาธิบดี

ภาพสลักนูนต่ำ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของสะสม ของสะสมเมื่อวัยเยาว์ของพระสุเมธาธิบดี

ของจำลอง รูปเหมือนพระสุเมธาธิบดี

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ รูปเหมือนพระสุเมธาธิบดี

คำบรรยาย จัดแสดงอยู่ในห้องชีวิตและผลงานของท่าน โดยจำลองบรรยายกาศเมื่อครั้งที่ท่านยังมีชีวิตอยู่เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงหลักในการดำเนินชีวิตของท่าน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ชุดจีวรของพระสุเมธาธิบดี

ชื่อวัตถุ ของที่ระลึกในงานพิธีทางพุทธศาสนาจากสถานที่ต่างๆ เช่น จีน สาธาณรัฐเมียร์มาร์ อินเดีย เป็นต้น

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) งานวันไทยพวน โดยจัดการละลเนท้องถิ่นที่กำลังจะสูญหายไป เช่น หมอลำพวน หมอแคนพวน และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ
2) จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่นการทอผ้ามัดหมี่ เพื่อเพิ่มพูนรายได้แก่ครอบครัวและผู้ยากไร้

2.44.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

ไม่มีการทำทะเบียนวัตถุ

2.44.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ
2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.44.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดูแลความเรียนร้อยภายในศูนย์ จำหน่ายสินค้าและให้ข้อมูล

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป และผู้ต้องการปฏิบัติธรรม

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกสถิติไว้ เฉลี่ยประมาณ 5,000 คนต่อปี

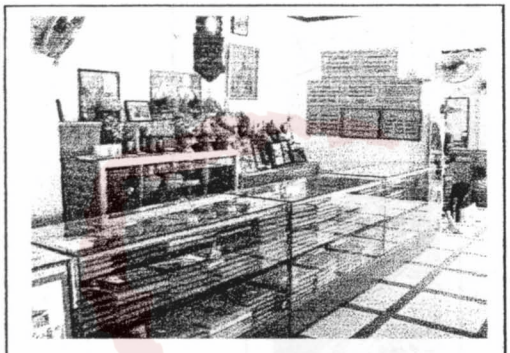
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

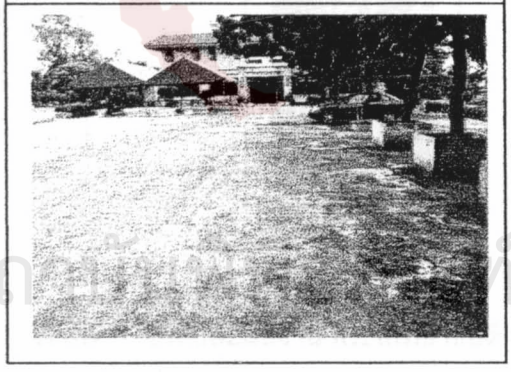
เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ กรุณาแจ้งล่วงหน้า

บรรยาย/ สาธิต อบรมสาระความรู้

ร้านจำหน่วยของที่ระลึก จำพวกเครื่องแต่งกายและผ้าทอ

ลานจอดรถ

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
4	

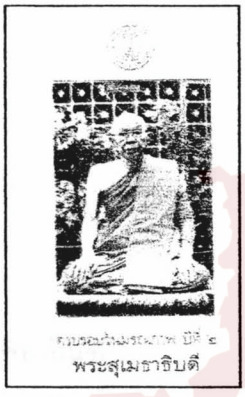
ภาพที่ 1 และ 2 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก

ภาพที่ 3 ลานจอดรถ

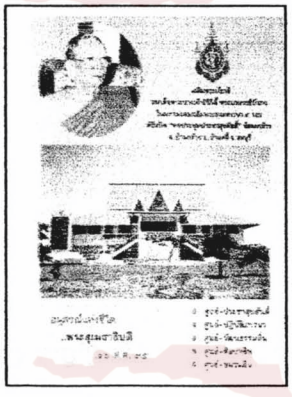
การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสิ่งพิมพ์เผยแพร่ ดังนี้

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 ชีวิตและผลงาน พระสเมธาธิบดี **ภาพที่ 2 แผ่นพับครบรอบวันมรณภาพปีที่ 2**

ภาพที่ 3 ที่ระลึกในงานบำเพ็ญกุศลบรรจุอัฐิพระสุเมธาธิบดี

ภาพที่ 4 หนังสืออนุสรณ์แห่งชีวิต พระสุเมธาธิบดี ภาพที่ 5 แผ่นพับหอประชุมประชาสุขสันต์

ภาพที่ 6 ที่ระลึกงานวันมรณะภาพครบรอบปีที่ 3 ปี พ.ศ.2550

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, วัด องค์กรท้องถิ่นและชุมชน

2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.44.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

วัดบ้านกล้วย

พิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดบ้านทราย

2.44.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน โดยเจ้าหน้าที่หนึ่งคนต้องรับผิดชอบงานหลายส่วนควบคู่กันไปด้วย

2) งบประมาณ

3) สถานที่ชำรุด ฝ้าเพดานรั่ว มีน้ำซึม

2.44.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) มีสิ่งของจัดแสดงมาก แต่มีการทำป้ายคำบรรยายเพียงหัวข้อหลักๆ เท่านั้น ซึ่งในส่วนของรายละเอียดบางชิ้นยังมีเกร็ดและองค์ความรู้ที่น่าสนใจอยู่

จุดแข็ง

1) มีการบูรณาการงานต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ทั้งงานฝึกอาชีพ และงานอนุรักษ์ รวมถึงงานพิพิธภัณฑ์ โดยเน้นให้ชุมชนเจ้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด ทั้งนี้ เน้นหลักปัจจัย 4 ที่พัฒนาให้ชาวบ้านได้อยู่ กินดี โดยต้องมีสุขภาพจิตที่ดีด้วย

2.44.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

กำลังจะจัดทำศูนย์วัฒนธรรมถิ่นไทยพวนเพื่อจัดแสดงวัตถุข้าวของเครื่องใช้ของชาวไทยพวน และจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมต่างๆ ปัจจุบันอยู่ในช่วงการระดมทุน โดยจัดทอดผ้าป่าสามัคคีร่วมกับ สหภูมิสงฆ์ไทยพวน เป็นงบประมาณในการจัดสร้างแรกเริ่ม

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

2.45 พิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ

2.45.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

ค่ายวชิราลงกรณ์ อำเภอเมือง

จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15000

โทรศัพท์ ติดต่อในเวลาราชการ

สำนักงานพิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ 036-612-395

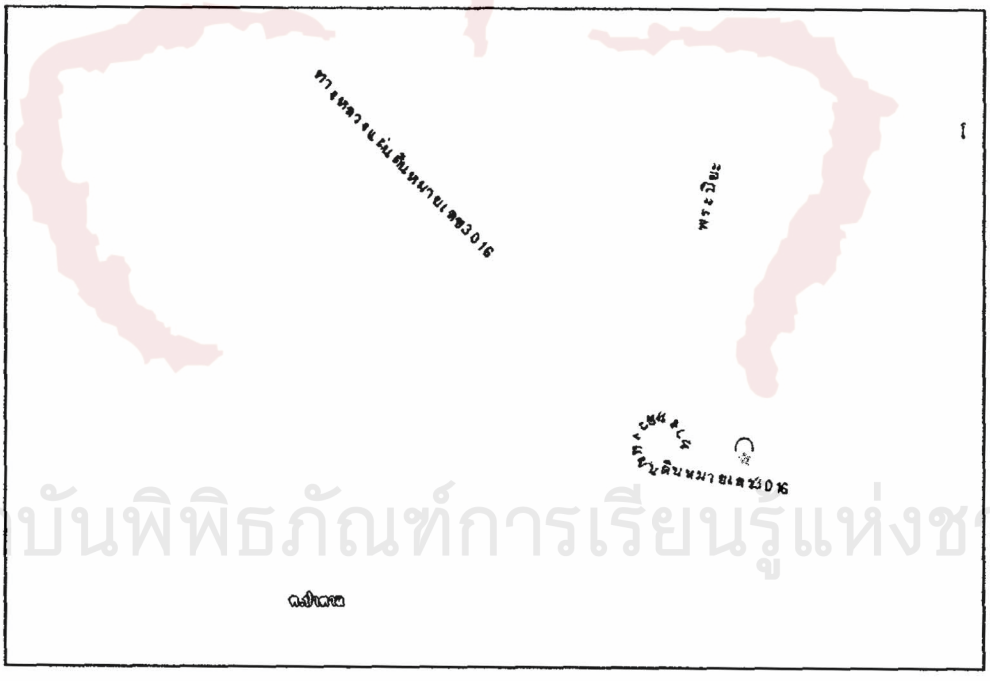
กองกิจการพลเรือน นสศ. 036-412-192 แฟกซ์ ต่อ 36735

กองกิจการพลเรือน ศสพ. 036-422-774 แฟกซ์ ต่อ 36885

E-mail: -

Website: -

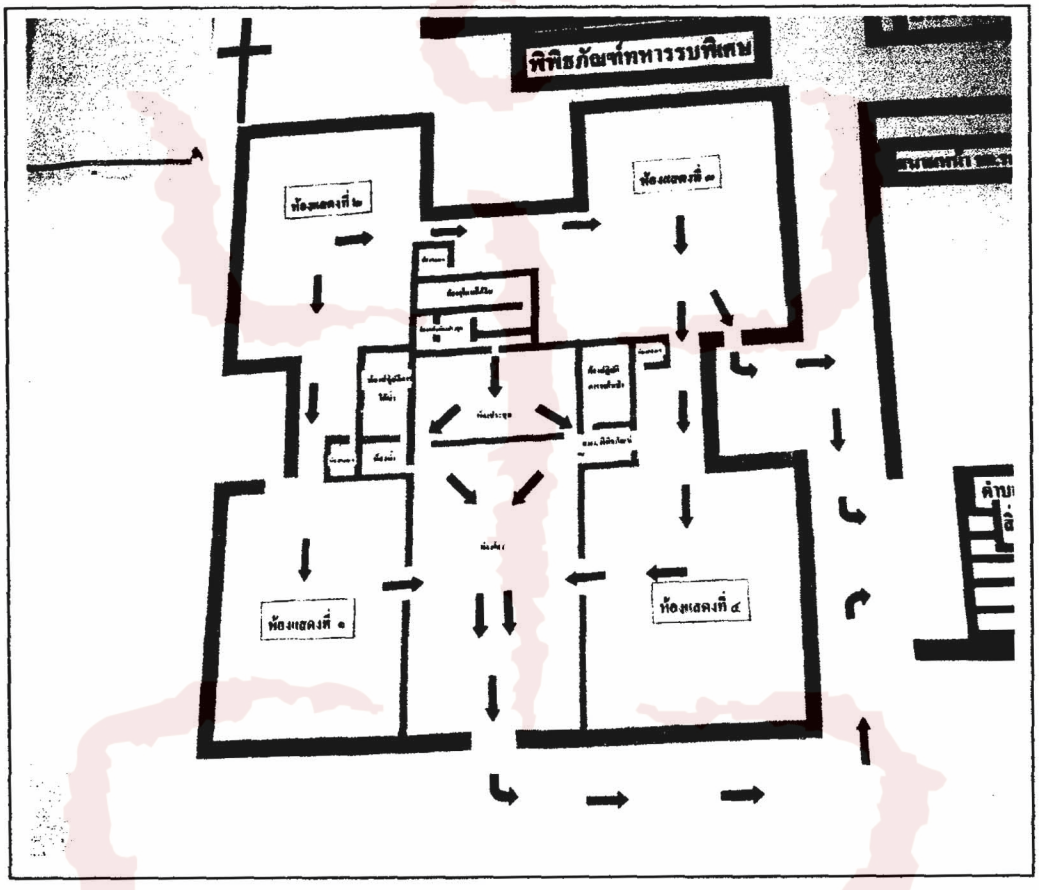
2.45.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

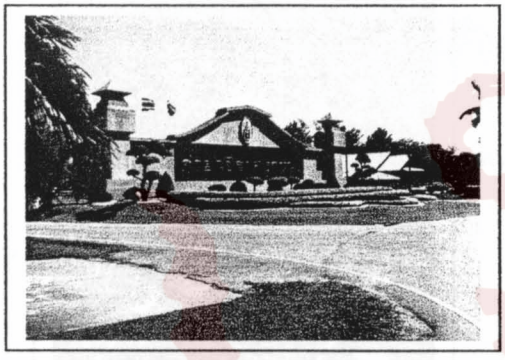
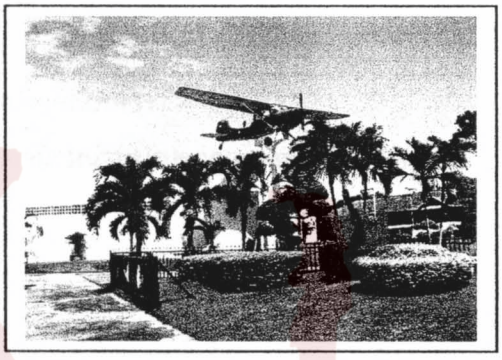
2.45.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

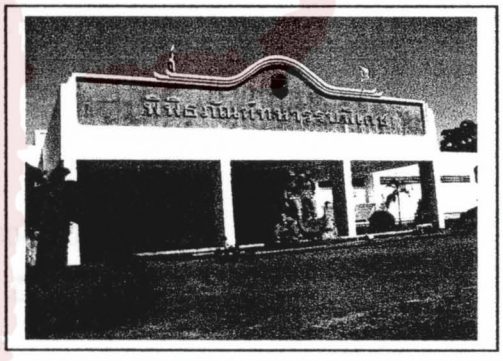

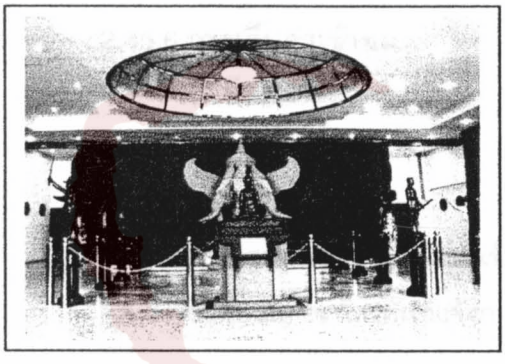
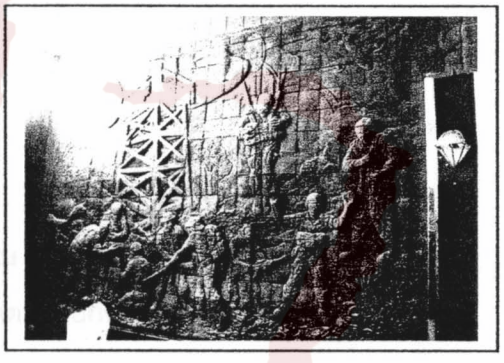
แผนผังการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ด้านหน้าค่ายวชิราลงกรณ์

ภาพที่ 2 และ 3 บรรยากาศด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

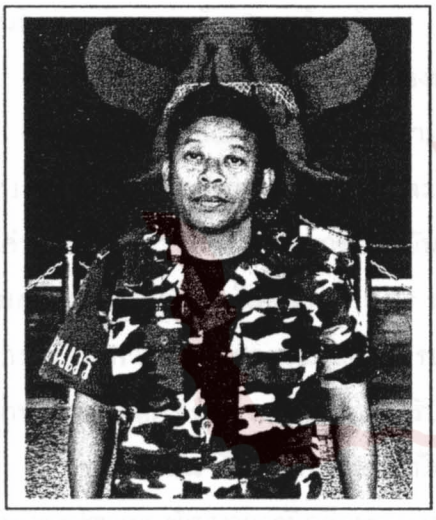
ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 5 โถงกลางจัดแสดงช้างสามเศียรและบูรพมหากษัตริย์ไทย

ภาพที่ 6 บริเวณผนังของโถงกลางจัดทำรูปนูนต่ำแสดงประวัติของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

2.45.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: จ่าสิบเอกโกวิทย์ นาคประดิษฐ์

ตำแหน่ง เสมียนเวร

หน่วยงาน: หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

2.45.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดให้เข้าชมในเวลาราชการ เวลา 09.00-16.00 น.

ปิดวันหยุดราชการ (ยดเว้นการเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะ กรุณาติดต่อล่วงหน้า)

2.45.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม มีค่าเข้าชม

ผู้ใหญ่ คนละ 30 บาท

เด็ก คนละ 10 บาท

ยกเว้นค่าเข้าชมกรณีทำหนังสือขอเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.45.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์ทหารรบพิเศษ ตั้งอยู่ที่บ้านป่าหวาย ต.ป่าตาล อ.เมือง จ.ลพบุรี บริเวณภายในค่ายวชิราลงกรณ์ สร้างแล้วเสร็จเมื่อ 2538

วัตถุประสงค์ของการก่อสร้าง

1.เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมเก็บรักษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทหารจากการปฏิบัติงานและบทเรียนจากการรบของหน่วยรบพิเศษที่ได้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิต เพื่อปกป้องเอกราชของชาติ

2.เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติของหน่วยและบุคคลผู้เสียสละให้ปรากฏแก่อนุชนรุ่นหลังได้รับทราบและศึกษา

สถาบันพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

สำหรับห้องแรกเป็นห้องจัดแสดงให้เห็นถึงความเป็นมาของหน่วยรบพิเศษตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็น 3 ยุคด้วยกัน

ยุคแรกเป็นยุคเริ่มการจัดตั้งกองพันทหารพลร่ม

ยุคกลางเป็นยุคของศูนย์สงครามพิเศษซึ่งเป็นการอนุมัติของกองทัพบกให้ขยายหน่วยขึ้นสืบเนื่องจากการเห็นความสำคัญและผลการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพของหน่วยนี้ โดยมีที่ตั้งที่ค่ายสมเด็จพระนารายณ์มหาราชปัจจุบัน และได้กำหนดให้โรงเรียนสงครามพิเศษเป็นส่วนรับผิดชอบในการผลิตกำลังพลโดยมีหลักสูตร ส่งทางอากาศ, รบพิเศษ, สงครามนอกแบบ, จู่โจม, การปฏิบัติการจิตวิทยาและหลักสูตรเฉพาะความชำนาญการทางทหารของหน่วยรบพิเศษอีกหลายหลักสูตร อันที่จะสามารถรองรับภารกิจของหน่วยเหนือได้อย่างเต็มที่

ยุคปัจจุบัน เป็นยุคที่ขยายขึ้นเป็นหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ เริ่มมีการฝึกแลกเปลี่ยนกับมิตรประเทศ พัฒนาการฝึกศึกษา การส่งกำลังพลเข้าร่วมแก้ไขปัญหาในระดับนานาชาติมากขึ้น เช่น ในกัมพูชา อิรัก อาฟกานิสถาน

2.45.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ชีวประวัติบุคคล บูรพมหาษัตริย์ , ประวัติของผู้บังคับบัญชาการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

2) ประวัติและวิวัฒนาการ ยุทธวิธีทางการรบ อาวุธสงครามในสมัยต่างๆ รวมถึงประวัติศาสตร์สงครามไทย

แนวคิดของนิทรรศการ

ห้องแสดงที่ 1

ในห้องนี้ก็เป็นการจัดแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการตั้งแต่เริ่มการจัดตั้งหน่วย การจัดแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ ตลอดจนเครื่องหมายประกอบเครื่องแต่งกายของทหารรบพิเศษชาติต่างๆ

- ภาพประวัติศาสตร์การเยี่ยมหน่วยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและบรมวงศานุวงศ์ซึ่งยังความภาคภูมิใจแก่นักรบพิเศษเป็นอย่างยิ่ง
- ภาพของผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ ซึ่งมีผู้ที่ได้ดำรงตำแหน่งสูงสุดในกองทัพก็มี พล.อ.สุนทร คงสมพงษ์ พล.อ.วิมล วงศ์วานิช พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และพล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน
- เครื่องหมายประกอบเครื่องแต่งกาย

สถาบันพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ ของบุรุษ-สตรี
- เครื่องหมายแสดงขีดความสามรถพิเศษของกองทัพไทยคือ
- เครื่องหมายและหมวกของหน่วยรบพิเศษนานาประเทศ หุ่นแสดงการกระโดดร่มแทรกซึมเบื้องสูงทางยุทธวิธี ภาพร่มและการลงพื้นเป็นการปฏิบัติได้ทุกสถานการณ์
- สำหรับทางด้านนี้จะเป็นหอเกียรติยศของ ผบ.ทบ. จึงได้สร้างหอเกียรติยศขึ้นเพื่อให้ข้าราชการรุ่นหลังได้ปฏิบัติตามในการรับราชการ

ห้องการปฏิบัติการใต้น้ำ

ในห้องนี้เป็นการแสดงขีดความสามรถอีกด้านหนึ่งของหน่วยรบพิเศษไทย เป็นการแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติการใต้น้ำ ซึ่งเป็นการรบกวนขัดขวาง และลดขีดความสามารถในการยกพลขึ้นบก หรือการก่อวินาศกรรมหัวหาดสำคัญของข้าศึก

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

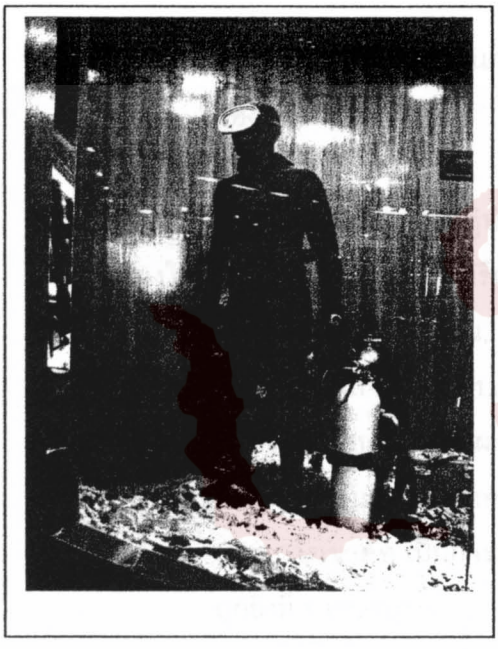
ภาพที่ 1 ผู้บัญชาการหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ

ภาพที่ 2 การจัดแสดงภายใน

ภาพที่ 3 เครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างๆ ของบุรุษ-สตรี

ภาพที่ 4 หุ่นแสดงการกระโดดร่มแทรกซึมเบื้องสูงทางยุทธวิธี

1	2
3	4

5	6

ภาพที่ 5 หุ่นจำลองนักทำลายใต้น้ำ
ภาพที่ 6 การปฏิบัติการใต้น้ำ

แนวคิดของนิทรรศการ

ห้องแสดงที่ 2

เป็นห้องที่จัดแสดงให้เห็นถึงการฝึก – ศึกษาหลักสูตรต่างๆ ของหน่วยรบพิเศษ โดยโรงเรียนสงครามพิเศษ เป็นหน่วยรับผิดชอบในการฝึกศึกษาหลักสูตรต่างๆ ซึ่งมีถึง 17 หลักสูตรด้วยกัน ด้านนี้จะเป็นการจำลองหลักสูตรส่งทางอากาศ

- อันดับต่อไปเป็นการจำลองหลักสูตรจู่โจม ใช้เวลาในการฝึก 10 สัปดาห์
- เครื่องมือเครื่องใช้ของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ ซึ่งมี 12 นาย
- หลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้ายสากลทั้งในป่าและในเมือง
- หลักสูตรการปฏิบัติการทางน้ำ
- การปฏิบัติการจิตวิทยาถือว่าเป็นหลักสูตรที่สำคัญอย่างยิ่ง ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหน่วยเหนือที่วางไว้ซึ่งบางครั้งอาจทำให้เราไม่ต้องมีการสูญเสียกำลังรบ
- ร่มชนิดต่างๆ ที่หน่วยรบพิเศษใช้ในการปฏิบัติภารกิจ และการส่งกำลังทางอากาศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- การปฏิบัติการใต้ดิน เป็นการตั้งถิ่นฐานปฏิบัติการเพื่อหลบเลี่ยงการตรวจการณ์ของข้าศึก

ห้องแสดงที่ 3

เป็นห้องที่จำลองการปฏิบัติการรบในยุทธการต่างๆ ของหน่วยรบพิเศษ และแสดงให้เห็นถึงการรบนอกแบบหรือการรบพิเศษนั้นแท้ที่จริงแล้วมีมาตั้งแต่สมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช, ศึกบางระจัน, สงครามเก้าทัพ, ขบวนการเสรีไทย เป็นต้น

- ยุทธการภูขี้เถ้า เป็นการปฏิบัติการช่วยเหลือตำรวจและเจ้าหน้าที่พัฒนาชาวเขาจำนวน 54 คนที่ จ.เลย ผกค.กลุ่มแม้วดง ประมาณ 300 คน หน่วยรบพิเศษเข้าไปแก้ไขสถานการณ์โดยทางเฮลิคอปเตอร์
- (ยุทธการเขาค้อ เป็นการปฏิบัติค้นหาและช่วยเหลือนักบิน F – 5 A ของ ทอ.ที่ถูกยิงที่ จ.เพชรบูรณ์)
- ยุทธการสองนา การปฏิบัติการครั้งนี้เป็นการต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อการร้ายของ ผกค. โดยมีภารกิจในการซุ่มโจมตีกำลัง ผกค. ในเวลากลางคืน พื้นที่ของกองทัพภาคที่ 3 บริเวณ จ.พิษณุโลก
- การรบในป่าเรื่องของการฝังตัวหลังแนว การ ลว. และการดำรงชีพ ใช้บรรยายด้วยคอมพิวเตอร์

ห้องสุดท้ายคือห้องแสดงที่ 4 จัดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความเจริญรุ่งเรืองของจังหวัดลพบุรี ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และความเกี่ยวข้องระหว่างราชวงศ์จักรีกับหน่วยรบพิเศษและกิจกรรมของหน่วยพิเศษในการช่วยเหลือประชาชนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตรงกลางห้องเป็นการจัดแสดงแบบจำลองเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ซึ่งเป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี เป็นเขื่อนดินเหนียวที่ยาวที่สุดในประเทศไทย

- ทางด้านนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เสด็จพระราชดำเนินทรงชมการสาธิต การใช้อาวุธและยุทโธปกรณ์ต่างๆ ของหน่วยรบพิเศษ
- ภายในตู้กระจกนี้เป็นร่มและอุปกรณ์ที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงใช้ในการกระโดดร่มจากบอลลูน ซึ่งพระองค์ท่านเสด็จทรงเป็นประธานเปิดการใช้บอลลูนและร่วมกระโดดร่มจากบอลลูนเป็นพระองค์แรก
- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานธงชัยเฉลิมพลให้กับทหารหน่วยรบพิเศษ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

- ทางด้านนี้พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภาฯ ทรงเข้ารับการศึกษาหลักสตรกระโดดร่มเป็นกรณีพิเศษ ณ ค่ายเอราวัณ จังหวัดลพบุรี และในตู้กระจกนี้คือร่มของพระองค์ท่านที่ทรงใช้ในครั้งนั้น

ในช่องถัดมาเป็นการจัดแสดงโล่และถ้วยรางวัล ซึ่งได้มาจากการแข่งขันกระโดดร่มภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการแข่งขันกีฬาภายในกองทัพบกและระหว่างเหล่าทัพ

กิจกรรมทางสังคมและช่วยเหลือประชาชน เป็นการกระโดดร่มมิตรภาพเพื่อช่วยเหลืองานสังคม โดยเฉพาะหารายได้สร้างโรงเรียน เรียกว่า "โรงเรียนมิตรภาพ"

ช่องสุดท้าย เป็นการฝึกลูกเสือเนตรนารี หน่วยรบพิเศษเล็งเห็นความสำคัญของนักเรียน นิสิต นักศึกษา ซึ่งถือว่าจะต้องเป็นเยาวชนที่ดีของชาติในอนาคต จึงมีนโยบายให้การสนับสนุนการฝึกอบรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดี ให้มีระเบียบวินัย พื้นฐานความสามัคคีในหมู่คณะจนเป็นที่ยอมรับของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

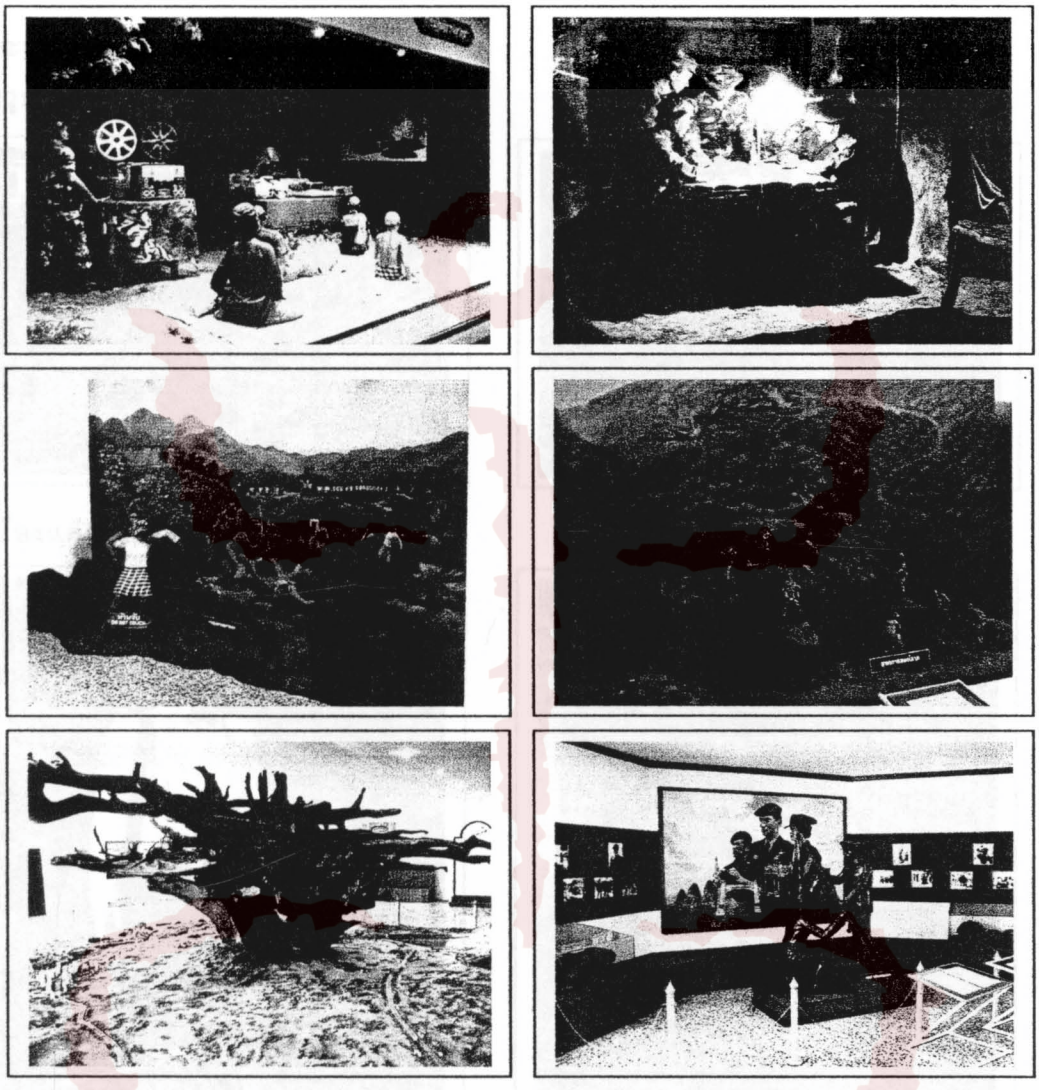

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4

ภาพที่ 1 ห้องจัดแสดงการฝึก หลักสูตรต่างๆ ของหน่วยรบพิเศษ

ภาพที่ 2-4 หลักสูตรการต่อต้านการก่อการร้ายสากลทั้งในป่าและในเมือง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 การปฏิบัติการทางจิตวิทยา

ภาพที่ 2 การปฏิบัติการใต้ดิน

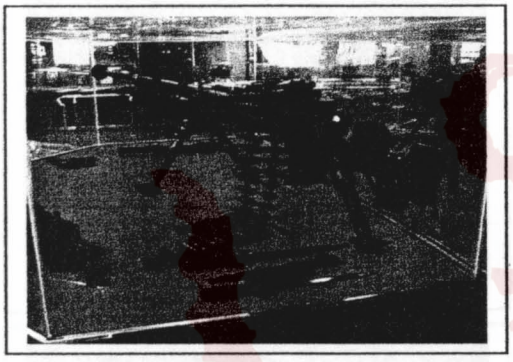
ภาพที่ 3 การปฏิบัติการของเจ้าขุนเณร

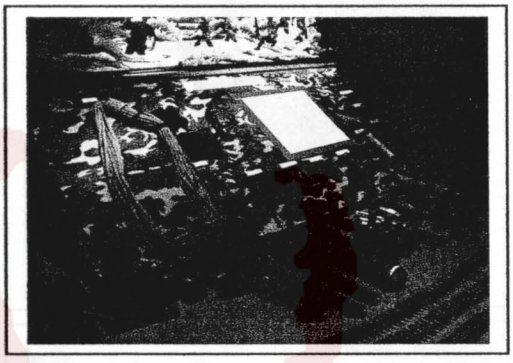
ภาพที่ 4 ยุทธการบ้านตาตุม

ภาพที่ 5 และ 6 จัดแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความเจริญรุ่งเรืองของจังหวัดลพบุรีในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และความเกี่ยวข้องระหว่างราชวงศ์จักรีกับหน่วยรบพิเศษและกิจกรรมของหน่วยพิเศษในการช่วยเหลือประชาชนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตรงกลางห้องเป็นการจัดแสดงแบบจำลองเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ ซึ่งเป็นโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ตั้งอยู่ที่จังหวัดลพบุรี เป็นเขื่อนดินเหนียวที่ยาวที่สุดในประเทศไทย

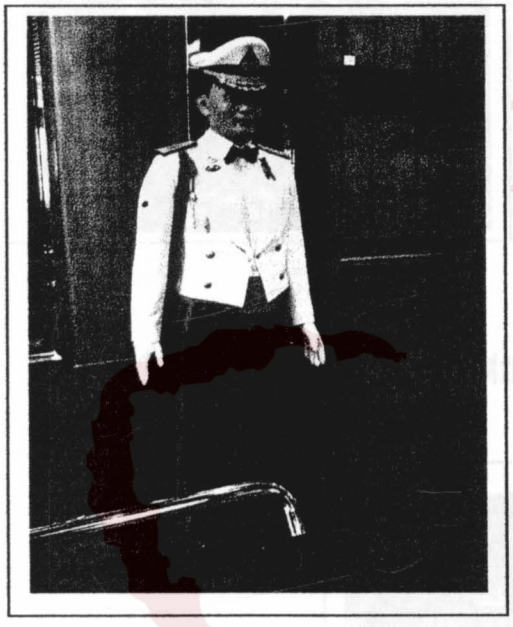
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

อาวุธ

เครื่องแต่งกาย

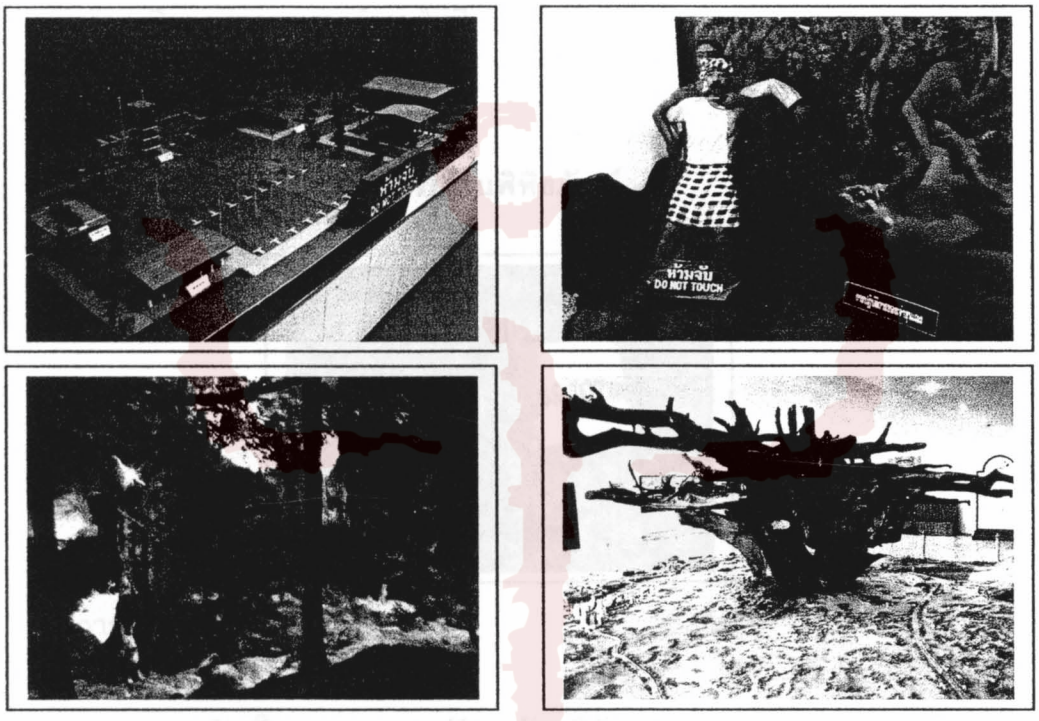
ของสะสม

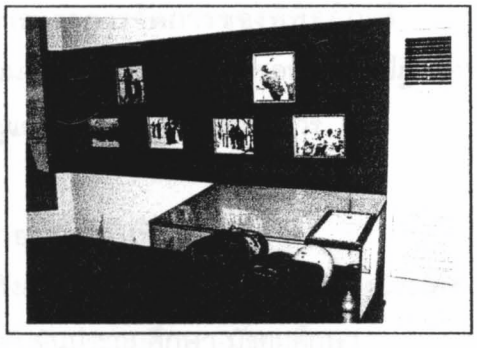

สถาบันวิทยบริการเทคโนการเรียนรู้แห่งชาติ

สิ่งของจำลอง ทำเทียม

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ร่มและอุปกรณ์ที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงใช้ในการกระโดดร่มจากบอลลูน

คำบรรยาย ภายในตู้กระจกนี้เป็นร่มและอุปกรณ์ที่สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชทรงใช้ในการกระโดดร่มจากบอลลูน ซึ่งพระองค์ท่านเสด็จทรงเป็นประธานเปิดการใช้บอลลูนและร่วมกระโดดร่มจากบอลลูนเป็นพระองค์แรก

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.45.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.45.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.45.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 5 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน เป็น ภัณฑารักษ์ ดูแลความเรียบร้อย เสมียนเวร

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นายทหารสังกัดหน่วยงานต่างๆ และแขกของประเทศ

2) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) บุคคลทั่วไป

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

สถิติระหว่าง ตุลาคม 2548- กันยายน 2549)

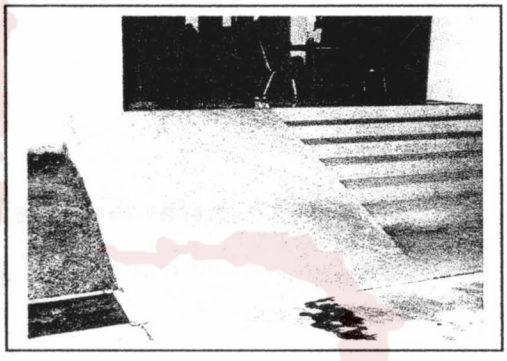
ทหาร	27 คณะ	1,887 ราย
พลเรือน	33 คณะ	2,498 ราย
นักเรียน/นักศึกษา	20 คณะ	1,492 ราย
ชาวต่างชาติ	15 คณะ	210 ราย
รวม	95 คณะ	6,087 ราย

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย, ลานจอดรถ

ทางเดินพิเศษ

1	2
3	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย

ภาพที่ 2 ทางเดินพิเศษ

ภาพที่ 3 ที่จอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน เอกสารแนะนำสถาบัน

จอดหมายข่าว ป้ายโฆษณา โทรทัศน์ และสื่อบุคคล

แผ่นพับแนะนำพิพิธภัณฑ์

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.45.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ นารายณ์ราชนิเวศน์

พระปรางค์สามยอด

พิพิธภัณฑ์เรือไทย วัดยาง ณ รังสี

2.45.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ นื่องพิพิธภัณฑ์มีค่าใช้จ่ายสูงในเรื่องค่าไฟ ทำให้ไม่สามารถเปิดได้ตลอดเวลา ปัจจุบันจะเปิดเฉพาะเวลามีผู้มาขอเข้าชมเท่านั้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.45.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ส่วนของนิทรรศการไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทำให้ภาพรวมของพิพิธภัณฑ์ค่อนข้างหยุดนิ่ง

จุดแข็ง

1) มีการนำเสนอรูปแบบการจัดแสดงได้อย่างน่าสนใจ โดยการจำลองบรรยากาศและใส่แสง สี เสียงเข้าไป ให้มีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในแต่ละห้องจัดแสดง ช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ และช่วยดึงดูดความสนใจได้มาก

2.45.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

1) กำลังจะพัฒนาส่วนนิทรรศการขึ้นใหม่ โดยจะปรับปรุงจากของเดิมแต่มีรูปแบบการนำเสนอที่ทันสมัยขึ้น ให้ผู้ชมได้มีส่วนร่วมมากขึ้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.46 พิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้านวัดยาง ณ รังสี

2.46.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดยาง ณ รังสี

หมู่ที่ 2 ตำบลตะลุง

อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี รหัสไปรษณีย์ 15000

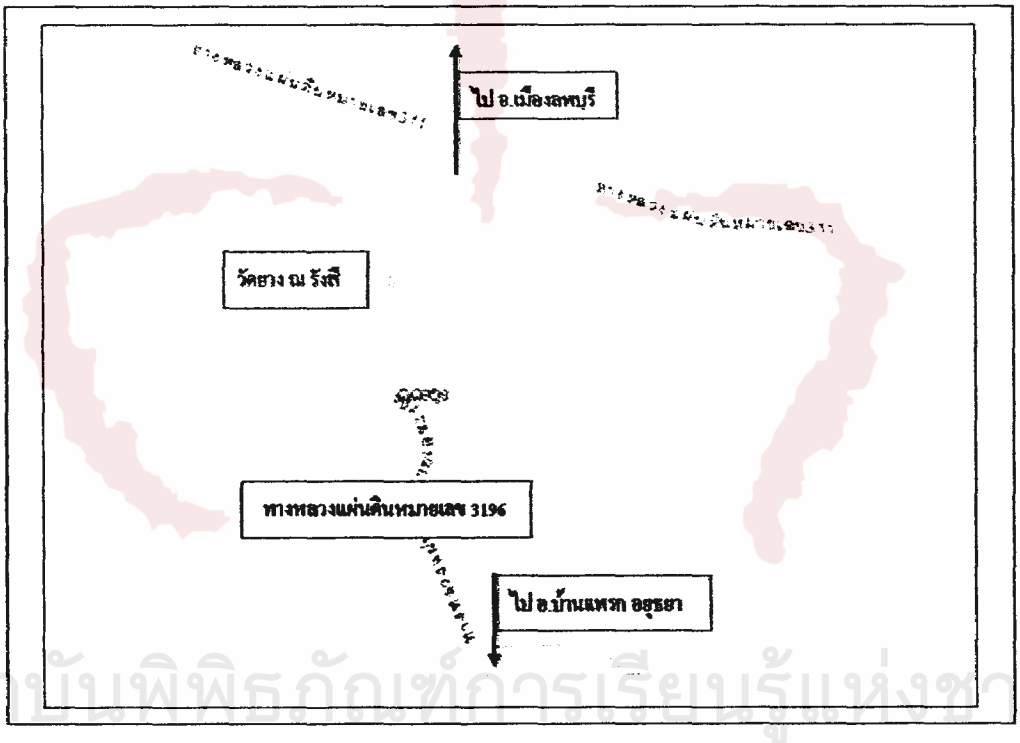
โทรศัพท์ 0-3665-6788

โทรสาร -

E-mail: -

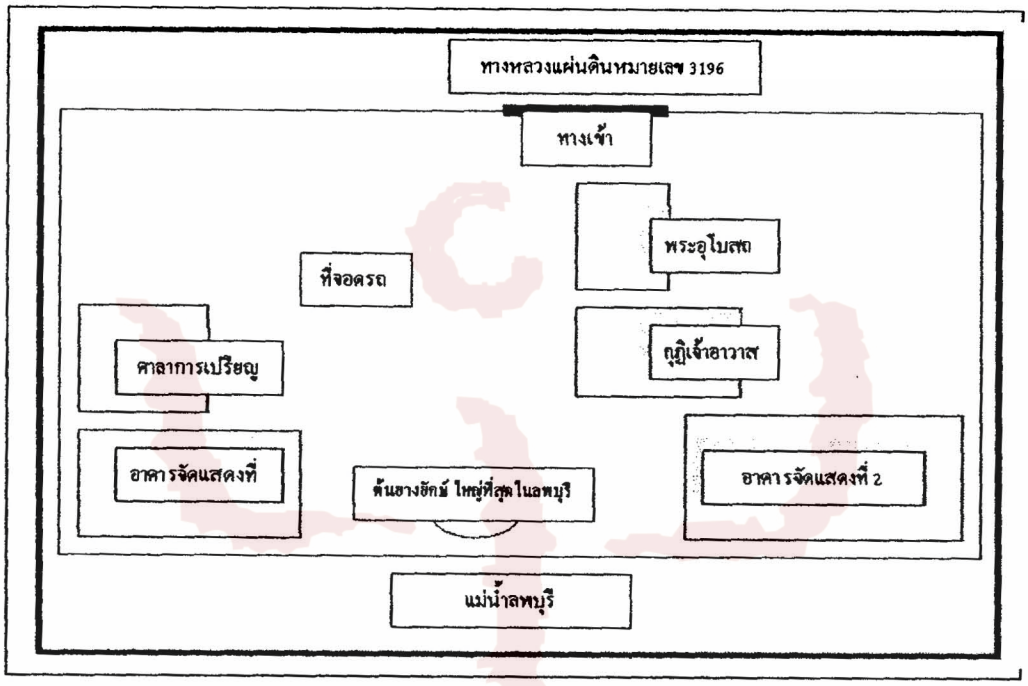
Website: -

2.46.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

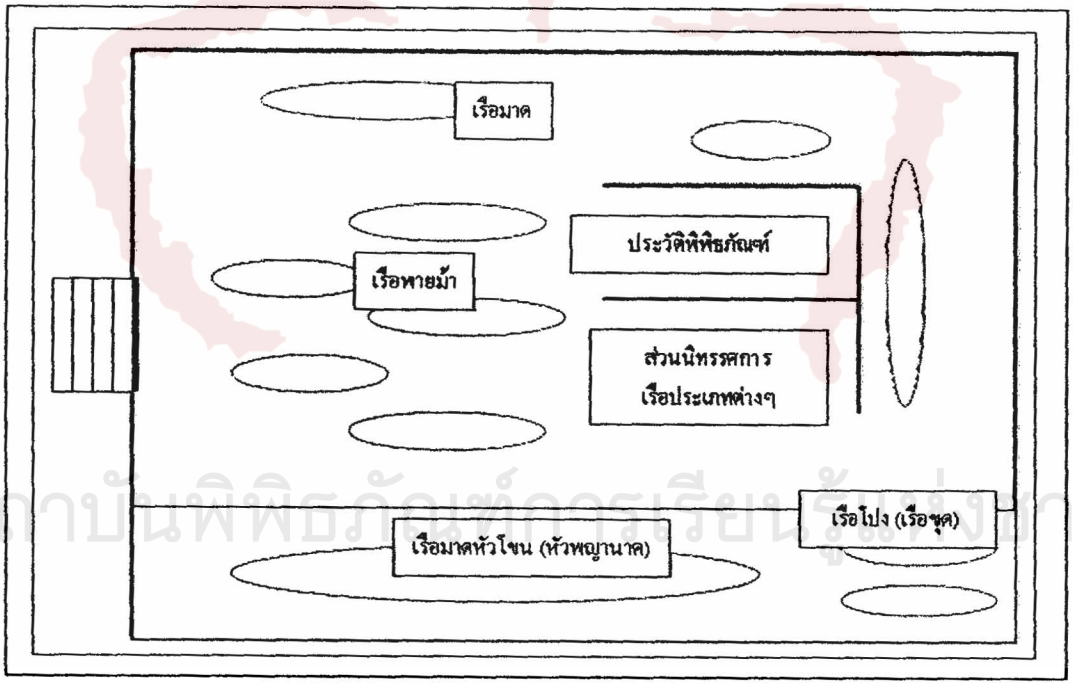
แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดยาง ณ รังสี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

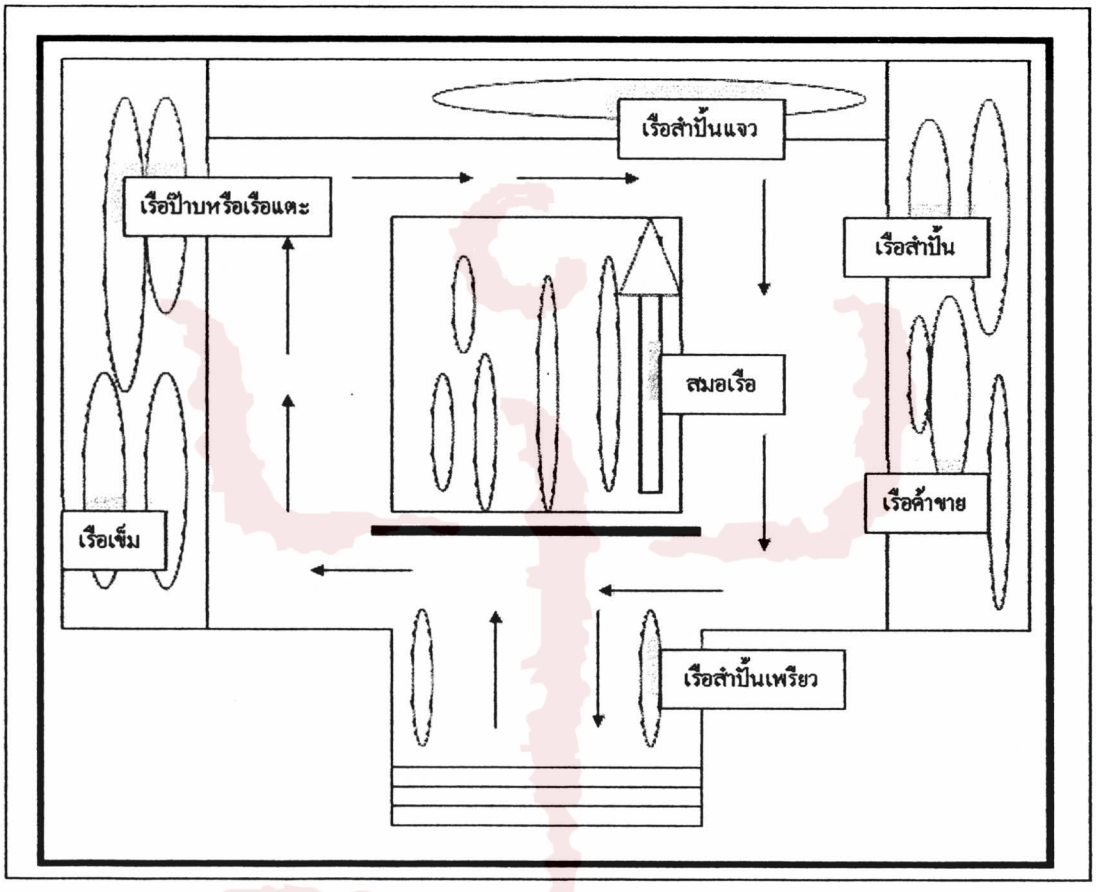
แผนผังบริเวณ วัดยาง ณ รังสี

2.46.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

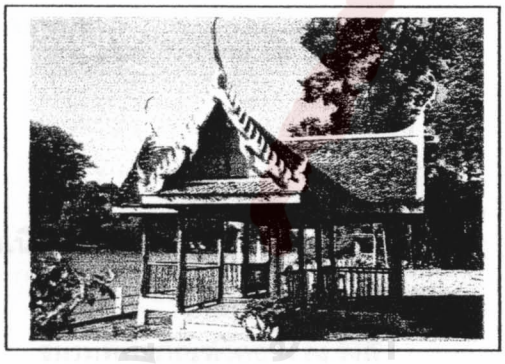
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังอาคารจัดแสดงที่ 1

ภูมิทัศน์โดยรอบ

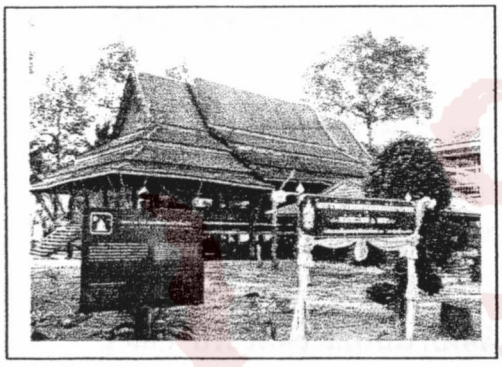

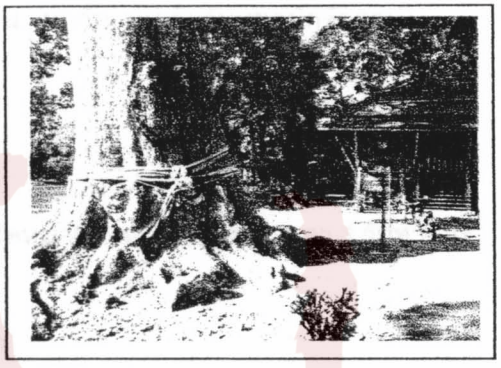
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 พระอุโบสถของวัด

ภาพที่ 2 ศาลาริมน้ำ

1	2

3	4
5	6

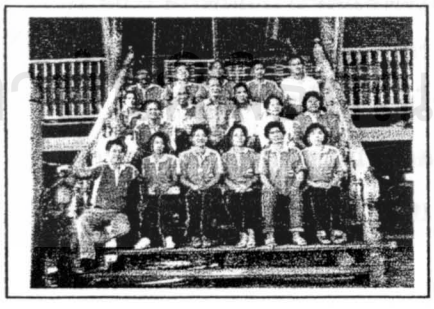
ภาพที่ 3 ด้านหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 4 ต้นยางยักษ์ที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในจังหวัดลพบุรี

ภาพที่ 5 ด้านหน้าอาคารจัดแสดงที่ 1

ภาพที่ 6 ด้านหน้าอาคารจัดแสดงที่ 2

2.46.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ชมรมพิพิธภัณฑ์วัดยาง ณ รังสี

สถาบันวิทยบริการเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

2.46.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 17.00 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)

2.46.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.46.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

ศาลาอันเป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน วัดยาง ณ รังสี สร้างเมื่อ พ.ศ. 2470 ต่อมาชำรุดทรุดโทรม เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2529 สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน ชมรมอนุรักษ์ฯ สยามสมาคม สำนักงานชลประทานที่ 8 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์ หน่วยศิลปากรที่ 1 และทายกเป็นประธาน ได้ปัจจัยบริจาครวม 341,146.50 บาท นำมาบูรณะ

เมื่อได้ปัจจัยจำนวนดังกล่าวหมด แต่การบูรณะยังไม่แล้วเสร็จ จึงมีการทอดผ้าป่าสามัคคีเป็นครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2531 โดยมีนายจำรูญ จินดาสงวนเป็นประธานได้ยอดบริจาครวม 169,881 บาท

การบูรณะศาลาแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2531 สิ้นงบประมาณไป 420,000 บาท และยังมีเงินเหลืออยู่จำนวนหนึ่ง จึงได้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน วัดยาง ณ รังสี ขึ้น โดยการบริจาคเรือเก่า จัดซื้อเรือบางลำและค่าใช้จ่ายในการจัดแสดง

วันที่ 2 พฤษจิกายน 2533 ตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 เป็นวันประเพณีอันเก่าแก่ของชาวไทย คือวันลอยกระทง เป็นอุดมฤกษ์ประกอบพิธีชัย เปิดพิพิธภัณฑ์เรือพื้นบ้าน เพื่อเป็นแหล่งแสดงสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติอีกแห่งหนึ่ง โดยมี ม.ร.ว.บุตรี วีระไวทยะ เป็นประธาน

2.46.8 **ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์**

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) **วิถีชีวิต** สะท้อนผ่านเรือพื้นบ้านประเภทต่างๆ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ในสมัยก่อนเรือมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในลุ่มแม่น้ำอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นเรือบิณฑบาตรของพระสงฆ์ เรือโดยสาร เรือค้าขาย เป็นต้น

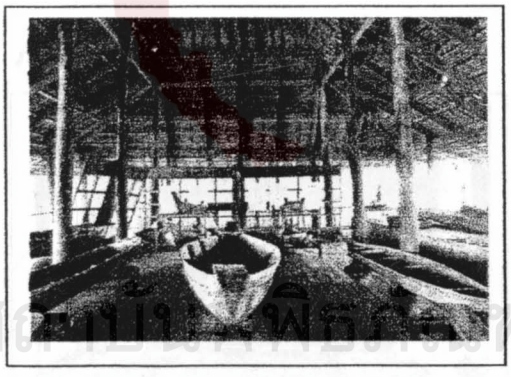
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

ภายในพิพิธภัณฑ์ประกอบด้วยการจัดแสดงทั้งบนอาคารและชั้นใต้ถุน โดยมีเรือประเภทต่างๆ จัดเรียงตั้งแต่ส่วนกลางและโดยรอบ ป้ายคำบรรยายแต่ละประเภทเรือมีลักษณะที่เรียบง่าย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และมีภาพเขียนเส้นร่างอยู่ด้านบน ป้ายดังกล่าวจะติดไว้กับโครงไม้ประกอบซี่เหล็ก 4 - 5 ซี่ โครงไม้ยังทำหน้าที่เป็นผนังกั้นการจัดแสดงและที่ติดตั้งป้ายคำอธิบาย ดังตัวอย่าง เช่น "เรือชะล่า เป็นเรือขุดชนิดหนึ่งที่ขุดจากไม้ซุงทั้งต้น ทำเป็นรูปเรือโดยไม่ต้องเบิกปากเรือให้กว้าง ท้องเรือแบน ความกว้างของลำเรือเท่ากันเกือบตลอด ลักษณะของหัวและหางเรือแบนโตและนิยมตัดตรง โดยปกติจะขุดจากซุงไม้สัก อย่างไรก็ตามยังมีเรือชะล่าอีกชนิดหนึ่งเรียกว่า เรือชะล่าผ่า เป็นเรือที่หาซุงไม้สักต้นใหญ่มาขุดไม่ได้ จึงใช้ไม้ท่อนเล็กฟันให้เป็นแผ่นแบน 3 แผ่น แล้วประกอบเป็นเรือเคลื่อนที่ได้โดยใช้ท่อ ปัจจุบันนี้เรือชะล่าหาดูได้ค่อนข้างยาก"

ประเภทใหญ่ๆ ของเรือที่จัดแสดงได้แก่ เรือมาด เรือขุด เรือชะล่า นอกจากนี้ ยังมีอาคารหลังที่สองที่มีทางเดินเชื่อมต่อกับอาคารแรกด้วยพื้นซีเมนต์ ภายในจัดแสดงเรือเข็มหรือเรือโอ่ เรือป๊าบหรือเรือแต๊ะ เรือบด เรือสำปั้น อาคารพิพิธภัณฑ์หลังที่สองก่อขึ้นจางหินแลง พื้นของห้องจัดแสดงถูกเปลี่ยนเป็นชายฝั่ง ตลิ่ง หรือพื้นดิน ด้วยการใช้กรวดหินสีน้ำตาลราดตลอดบริเวณพื้นที่ตั้งจัดแสดงเรือ ส่วนทางเดินปูด้วยกระเบื้องดินเผา คำบรรยายยังคงมีลักษณะคล้ายกับอาคารหลังที่หนึ่งที่มา (http://www4.sac.or.th/museumdatabase/detail_museum.php?get_id=07-003&word=)

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

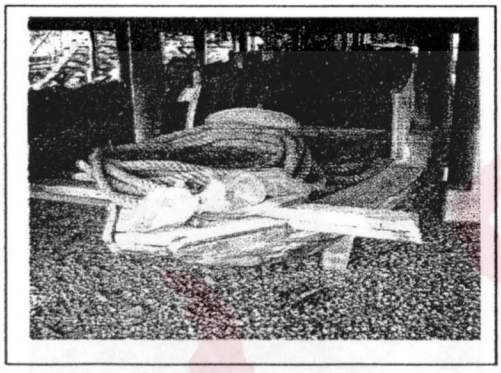

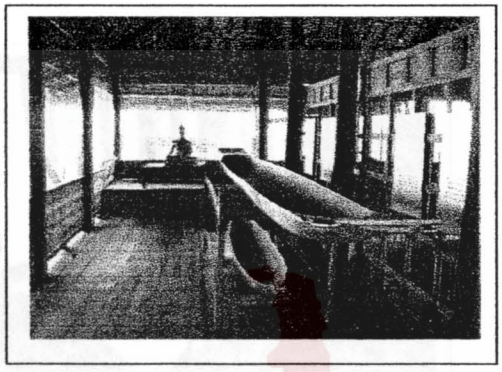
1	2

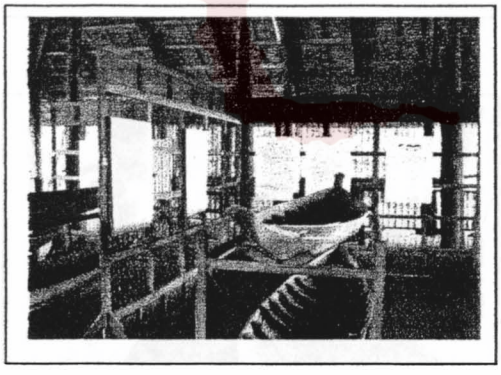
ภาพที่ 1 การจัดแสดงภายใน

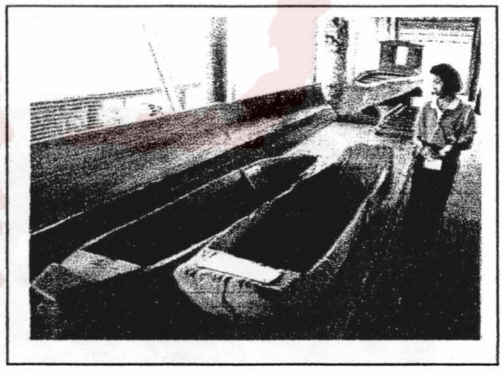
ภาพที่ 2 เรือมาดหัวโขน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

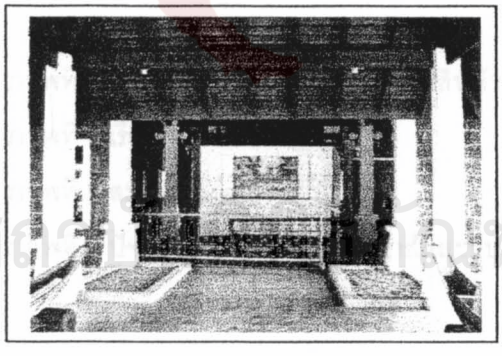
3	4
5	6

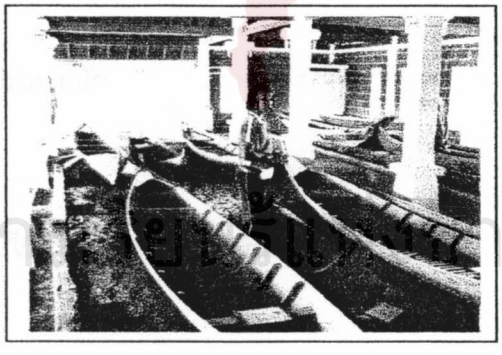
ภาพที่ 3 จัดแสดงดรีที่มีขนาดใหญ่ไว้ใต้ถุนของศาลา

ภาพที่ 4 และ 5 การจัดแสดงแผ่นป้ายนิทรรศการบริเวณโถงกลางของศาลา บอกเล่ารายละเอียดของเรือประเภทต่างๆ

ภาพที่ 6 เรือขุด

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

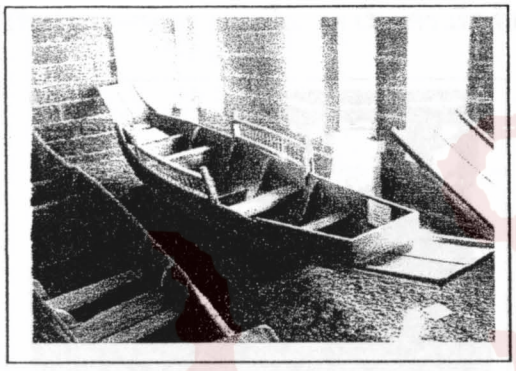

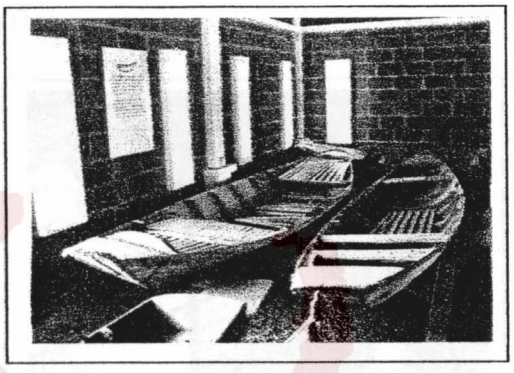

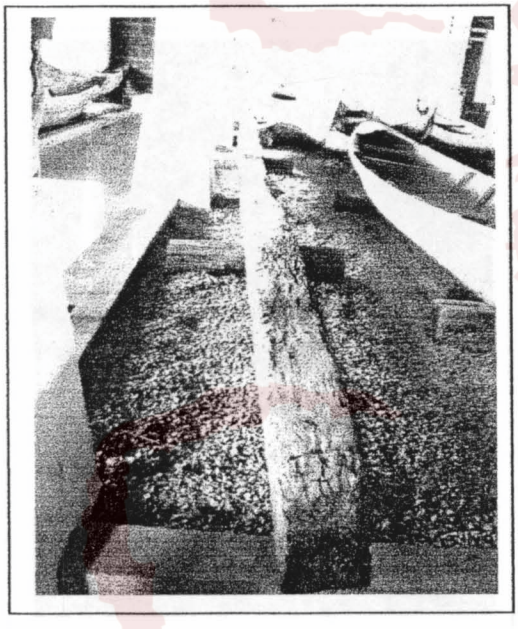
1	2

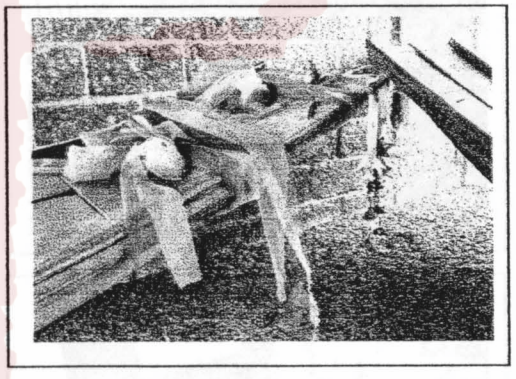
ภาพที่ 1 ด้านหน้าอาคารจัดแสดงหลังที่ 2

ภาพที่ 2 การจัดแสดงภายใน

3	4
5	6

ภาพที่ 3 เรือสำปั้นขนาดเล็ก ใช้บรรทุกสินค้าจำนวนไม่มากนัก

ภาพที่ 4 เรือป๊าบหรือเรือแตะ

ภาพที่ 5 สมอเรือ

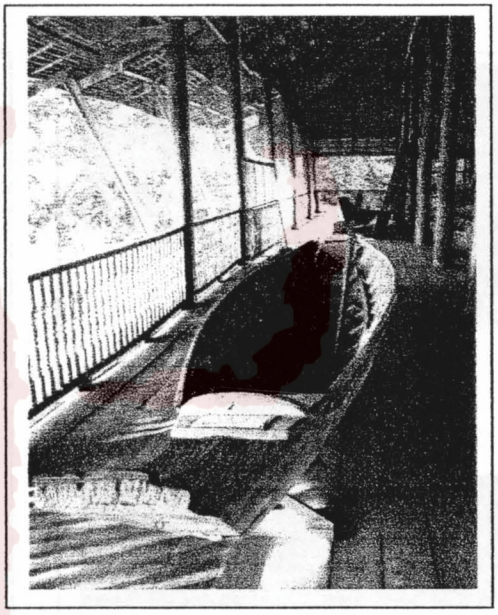
ภาพที่ 6 ปัจจุบันยังมีชาวบ้านนำผ้าสีและธูปมากราบไว้เรือเพื่อขอเลขเด็ดเรือในพิพิธภัณฑ์

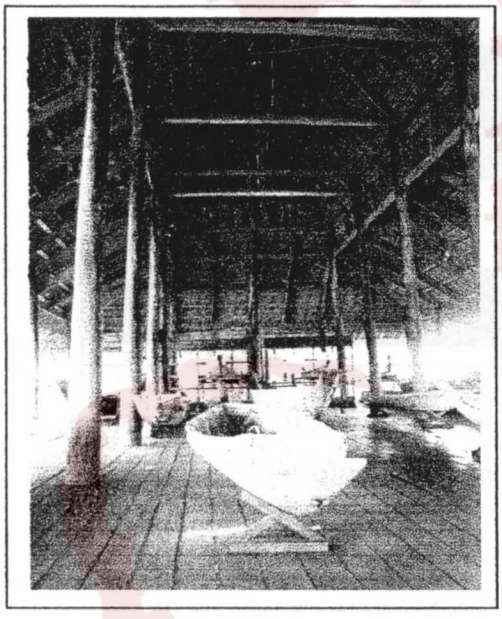
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

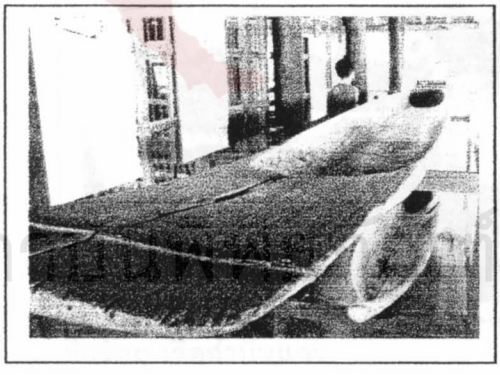
เรือประเภทต่างๆ เช่น เรือมาด เรือแจว เรือสำปั้น เรือขุด ฯลฯ

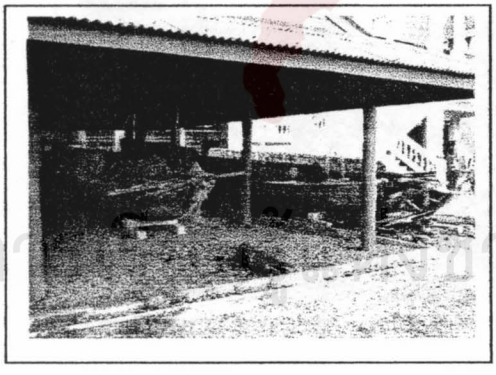

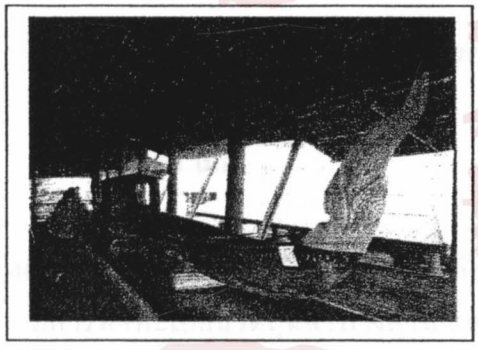

สถาบันวิจัยวัฒนธรรมและพัฒนาแห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

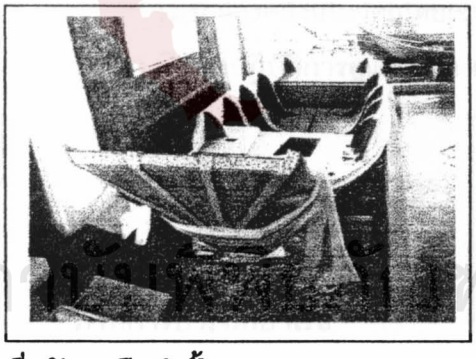

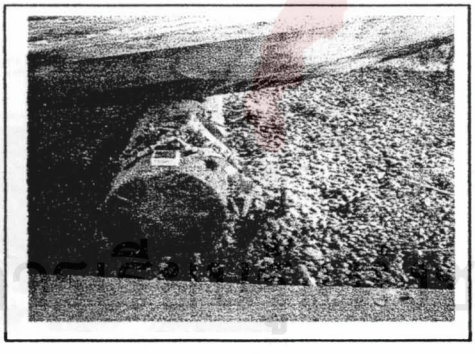

ชื่อวัตถุ เรือมาดหัวโขนหัวพญานาค

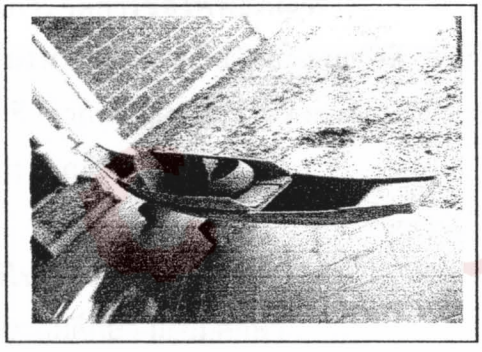
คำบรรยาย สร้างจากไม้ตะเคียน ส่วนหัวโขนเรือชำรุด ทางพิพิธภัณฑ์จัดสร้างขึ้นใหม่ตามของเก่า จัดแสดงอยู่ในอาคารหลังที่ 1

ชื่อวัตถุ เรือสำปั้นแจว

คำบรรยายเป็นประเภทเรือต่อ ทำจากไม้สักหรือไส้ตะเคียน ใช้เป็นเรือโดยสารหรือบรรทุกสินค้า

ชื่อวัตถุ เรือสำปั้นเพรียว

คำบรรยาย เป็นประเภทเรือต่อทำจากไม้สัก สำหรับพระใช้บิณฑบาตรและใช้แข่งเรือ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.46.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มีการทำทะเบียนวัตถุแล้วบางส่วน แต่การทำงานไม่ต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบอยู่หลายครั้ง ทำให้ไม่ทราบจำนวนและรายละเอียดทั้งหมด ซึ่งทางพิพิธภัณฑ์กำลังจะจัดทำระบบข้อมูลใหม่ทั้งหมด โดยจะจัดให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน

2.46.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพการบำรุงรักษาเรือ

2.46.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ จัดตั้งชมรมพิพิธภัณฑ์เรือวัดยาง ณ รังสี โดยมีประธานชมรม รองประธาน เลขานุการ และสมาชิกจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งองค์การบริหารงานส่วนตำบล ส่วนจังหวัด โรงเรียน และชุมชน ประมาณ 30 คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา
2) นักท่องเที่ยวในประเทศ
3) บุคคลทั่วไป
4) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ
5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

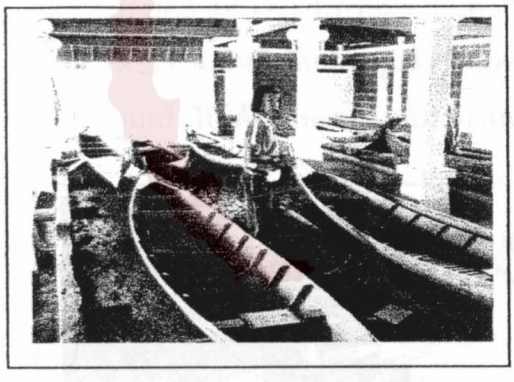
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

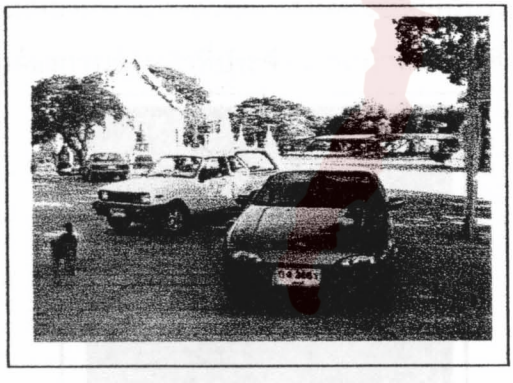
ไม่มีการทำสถิติผู้เข้าชม มีเพียงสมุดเยี่ยม เฉลี่ยประมาณต่อปี 5,000-10,000 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

เจ้าหน้าที่นำชมภาษาไทย (มุคคุเทศน์น้อย) กรุณาแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 1 วัน

ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชม

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการเผยแพร่ผ่านป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.46.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติสมเด็จพระนารายณ์

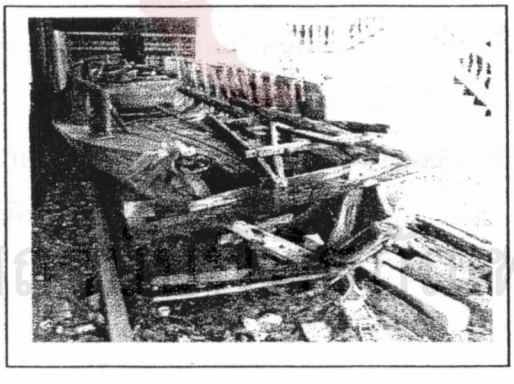
พิพิธภัณฑ์บ้านแพรก

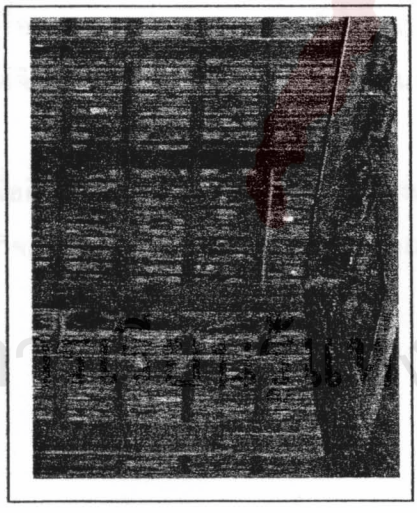
2.46.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) งบประมาณ เนื่องจาก ปัจจุบันอาคารชำรุดทรุดโทรมมาก รวมถึงส่วนของวัตถุจัดแสดง ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการบำรุงรักษามาก รวมถึงการดูแลพิพิธภัณฑ์ในระยะยาว ค่าเจ้าหน้าที่ประจำ ค่าจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น

2) สถานที่ชำรุดทรุดโทรม หลังคารั่ว น้ำซึมจนทำให้เรือชำรุด รวมทั้ง มีนกมาทำรัง มีมูลนกมาก ปัจจุบันแก้ไขสถานการณ์โดยการทำตาข่ายล้อมรอบตัวอาคาร

3) บุคลากร มีความพร้อมด้านบุคลากรในหลายส่วน แต่ด้วยเป็นงานอาสาสมัครประกอบกับแต่ละท่านมีหน้าที่หลักอยู่แล้ว จึงมีความต้องการเจ้าหน้าที่ประจำ เจ้าหน้าที่นำชม ซึ่งต้องดูความเป็นไปได้ในเรื่องของงบประมาณ

ภาพที่ 1 สภาพเรือที่ผุพังจากความชื้น

ภาพที่ 2 หลังคาศาลารั่ว

1	2

2.46.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) ในส่วนของนิทรรศการชำรุดทรุดโทรม รวมทั้งสถานที่มีมูลนก หลังคารั่ว ในอนาคตหลังจากที่ชมรมได้ดำเนินการไประยะหนึ่งแล้ว จะมีการวางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาไปทีละส่วนต่อเนื่องระยะยาว

จุดแข็ง

1) มีต้นทุนหลายอย่างที่ดึงดูดการท่องเที่ยว เช่นอาคารสถานที่ที่เป็นศาลาไม้เก่ามีความงดงามมาก มีวัตถุจัดแสดงที่น่าสนใจ รวมถึงต้นยางยักษ์ใหญ่ที่สุดในจังหวัดลพบุรี แต่เนื่องจากไม่ได้มีผู้ดูแลอย่างเป็นระบบมานาน จึงเหมือนกับถูกทิ้งไป ปัจจุบันชมรมเข้ามารับช่วงต่อก็จะดำเนินการพัฒนาขึ้นมาใหม่อีกครั้ง
2) มีความได้เปรียบในเรื่องของสถานที่ซึ่งอยู่ติดแม่น้ำลพบุรี โดยเป็นโครงการต่อไปในอนาคตว่าจะพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวในแหล่งใกล้เคียง

2.46.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

ทางชมรมเพิ่งเข้ามารับดำเนินการต่อในส่วนของพิพิธภัณฑ์เมื่อประมาณ เดือนตุลาคม 2550 โดยจะวางแผนทำแผนแม่บทในระยะเวลา 1 – 3 ปี

ในปีแรกวางโครงการไว้ที่จะดำเนินในเรื่องของการซ่อมแซมสถานที่ ใช้งบประมาณเบื้องต้น 4 ล้านบาท ซึ่งจะจัดผ้าป่าในวันที่ 24 พฤศจิกายน 2550 จากนั้นก็จะบำรุงในเรื่องของวัตถุจัดแสดงลงน้ำมันเรือให้มีความคงทนมากขึ้น

ในอนาคตจะวางแผนให้มีกิจกรรม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้ามาแล้ว ก็จะดำเนินนโยบายสร้างรายได้สู่ชุมชน จัดกิจกรรมและนิทรรศการชั่วคราวเพื่อกระตุ้นให้พิพิธภัณฑ์เคลื่อนไหว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.47 พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทยพวนวัดฝั่งคลอง

2.47.1 ที่อยู่และการติดต่อ

วัดฝั่งคลอง

เลขที่ 84 หมู่ที่ 4 ถนน สุวรรณศร ตำบลเกาะหวาย

อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก รหัสไปรษณีย์ 26130

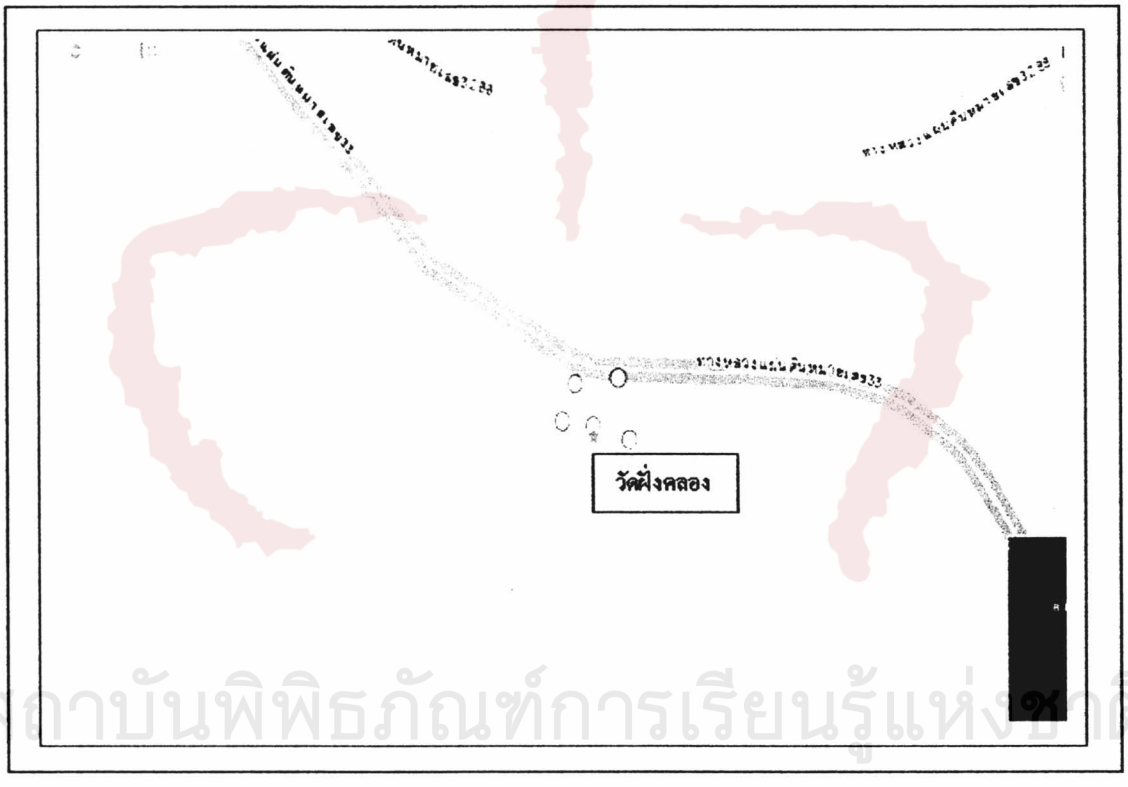
โทรศัพท์ 037-399-833, 081-458-8200

โทรสาร -

E-mail: -

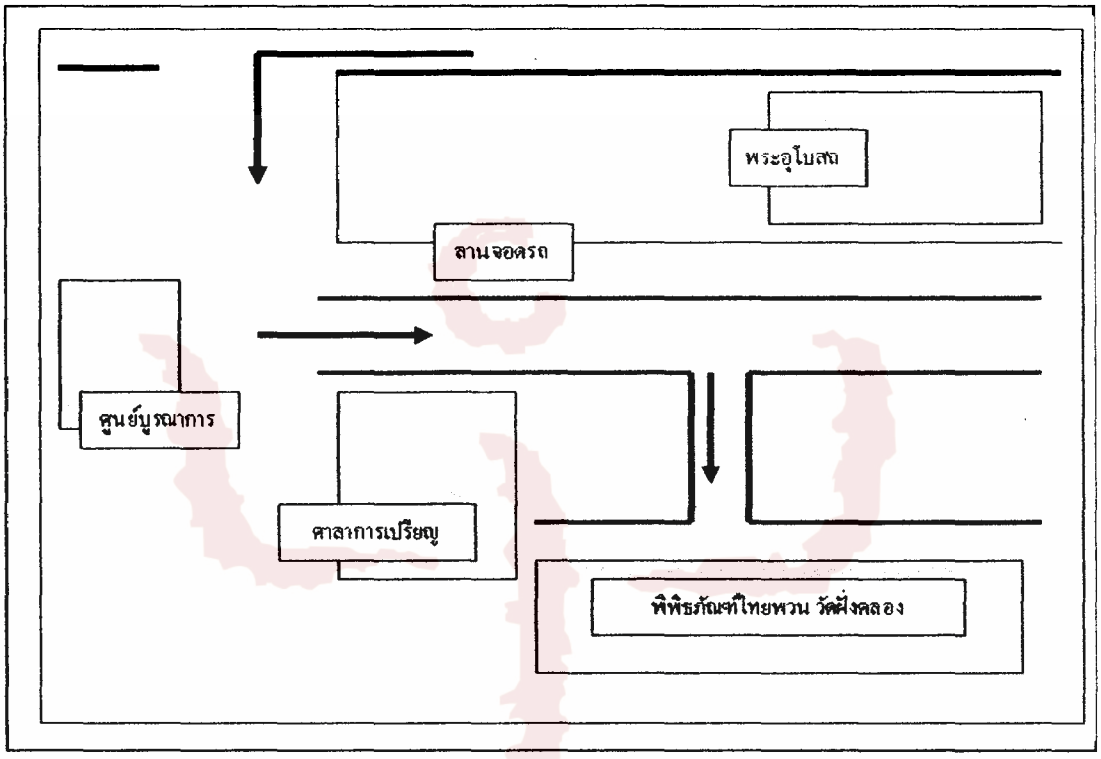
Website: -

2.47.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

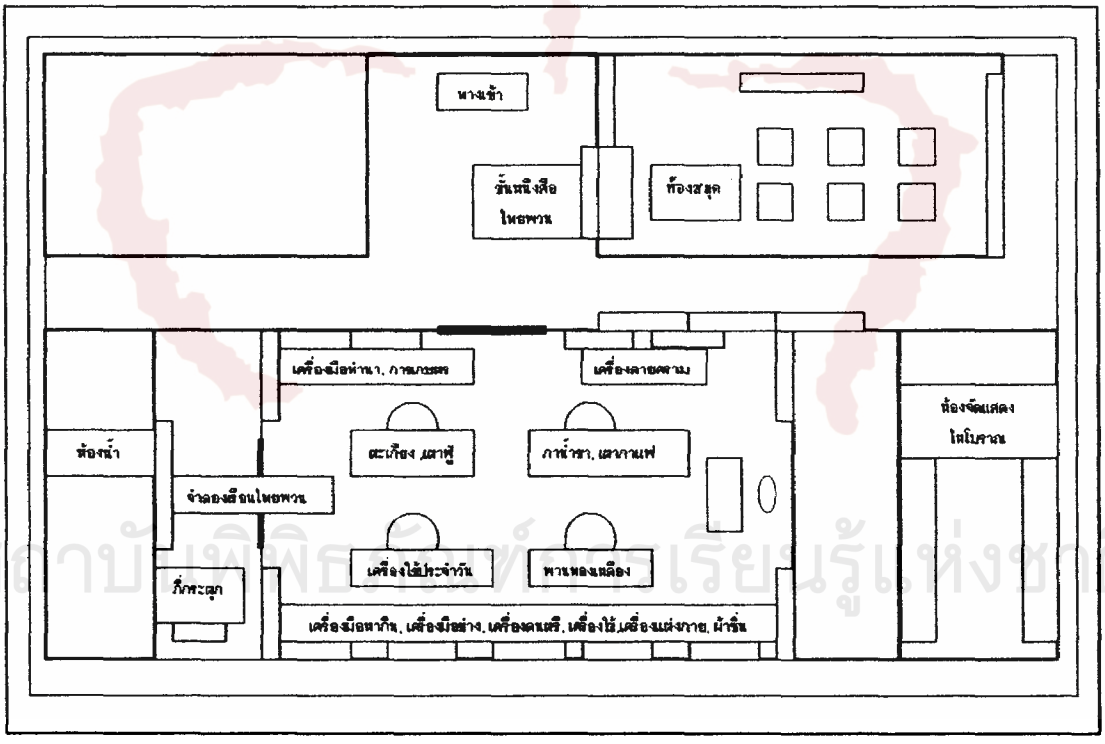
แผนที่แสดงที่ตั้งของวัดฝั่งคลอง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนผังบริเวณภายในวัดฝั่งคลอง

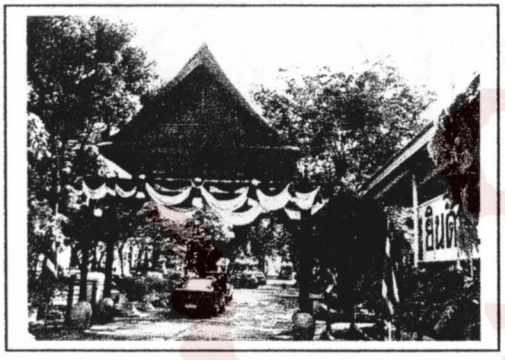
2.47.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

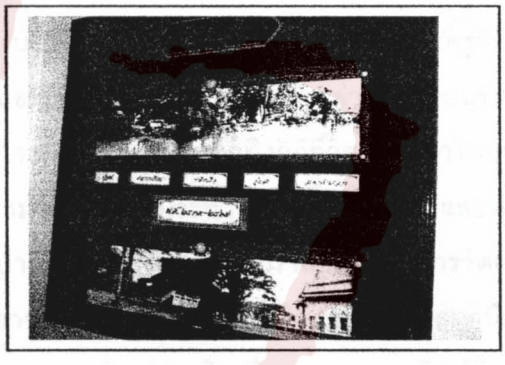
แผนผังอาคารจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ทางเข้าวัดฝั่งคลอง

ภาพที่ 2 กลุ่มผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน ศูนย์บูรณาวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน อ.ปากพลี

ภาพที่ 3 พระอุโบสถ ผลจากการขยายถนน ทำให้ถนนเบียดเข้ามาชิดกำแพงแก้วพระอุโบสถ

ภาพที่ 4 อาคารพิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดฝั่งคลอง

ภาพที่ 5 ห้องโถงก่อนเข้าสู่ห้องพิพิธภัณฑ์ จัดแสดงประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัด

ภาพที่ 6 ภาพถ่ายวัดฝั่งคลองในอดีตเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2439-2467

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.47.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: พระครูวิริยานุโยค (สมบัติ บุญประเสริฐ)
ตำแหน่ง เจ้าอาวาสวัดฝั่งคลอง

2.47.5 วันเวลาเปิดทำการ

การเข้าชมต้องแจ้งล่วงหน้า สามารถเข้าชมได้ทุกวัน ในเวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)

2.47.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.47.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

พิพิธภัณฑ์ไทยพวนวัดฝั่งคลองนั้น ริเริ่มขึ้นจากแนวคิดของท่านเจ้าอาวาส (พระครูวิริยานุโยค) ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยพวนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ไม่ให้ถูกทำลายไปตามกาลเวลา ท่านจึงได้ทำการค้นคว้าเพื่อศึกษาถึงวิถีชีวิตของชาวไทยพวนและเก็บรักษาของเก่าของไทยพวน รวมถึงสอบถามข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ บันทึกและนำมารวบรวมไว้ที่วัด ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2541 กรมศิลปากรได้จัดส่งเจ้าหน้าที่มาเยี่ยมนมัสการวัดต่างๆ และได้มาเยี่ยมที่วัดฝั่งคลอง โดยเห็นถึงแรงศรัทธาของท่านเจ้าอาวาส จึงได้กราบอาราธนานิมนต์ให้เข้าร่วมสัมมนาศึกษาดูงานตามโครงการของกรมศิลปากรในเรื่องการดูแลทรัพย์สินทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ ประจวบกับในปีนั้น จังหวัดนครนายกได้กำหนดให้มีงาน "นครนายกมรดกโลก" ขึ้น จังหวัดนครนายกได้มีการประชุมกำหนดงานให้อำเภอบ้านนาเป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ องค์รักษ์เป็นไม้ดอกไม้ประดับ อำเภอเมืองนำเสนอเมืองโบราณดงละคร อำเภอปากพลีเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมพื้นบ้านไทยพวน ทั้งทางวัดและชุมชนชาวไทยพวนจึงร่วมกันจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ไทยพวน โดยจัดตั้งคณะบริหารงานของพิพิธภัณฑ์ มาจากหลายฝ่ายทั้ง ภาครัฐ เอกชน และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สร้างพิพิธภัณฑ์โดยใช้พื้นที่บริเวณชั้นล่างของหอฉันเดิม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้นานาชาติ

2.47.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ ประวัติของชาวไทยพวน ข้อมูลการอพยพ รวมถึงประวัติของวัดฝั่งคลองและอำเภอบางพลี

2) วิถีชีวิต สะท้อนชีวิตประจำวันของชาวไทยพวนผ่านเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เช่นเครื่องแต่งกาย เครื่องมือการเกษตร ฯลฯ

3) กลุ่มชนเผ่า ลักษณะของชาวไทยพวน ความเชื่อ ภาษาชื่อเรียกของชาวไทยพวน

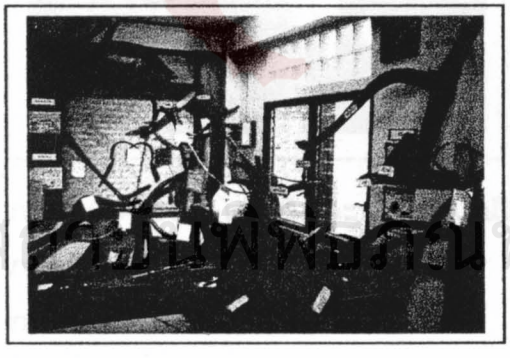
4) วัฒนธรรมและประเพณี จัดแสดงข้อมูลของงานประเพณีในแต่ละเดือน รวมถึงเกร็ดข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

5) ภูมิปัญญา จัดแสดงเครื่องทุ่นแรงและเครื่องมือทำมาหากินของชาวไทยพวน รวมถึงเครื่องมือช่างหลากหลายประเภท

แนวคิดของนิทรรศการ

ภายในพิพิธภัณฑ์เปิดเป็นห้องโถงต่อเนื่องกันตลอดอาคารโดยแย่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่หนึ่ง จัดแสดงวัตถุตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันของชาวไทยพวน โดยจัดแบ่งออกเป็นกลุ่มตามลักษณะการใช้งาน เช่นเครื่องมือการเกษตร โดยจะมแผ่นป้ายบรรยายบอกชื่อเรียก ทั้งภาษาไทยและภาษาพวน ลักษณะการใช้สอย และที่มาของวัตถุ นอกจากนี้ยังมีในหมวดอื่น เช่น เครื่องมือการประมง เครื่องมือช่าง เครื่องดนตรี เสื้อผ้า เครื่องมือทอผ้า ตำราเรียนภาษาพวน เป็นต้น ต่อเนื่องในส่วนจัดแสดงส่วนที่ 2 จัดแสดงในลักษณะจำลองเรือนของชาวไทยพวน โดยจัดวางวัตถุต่างๆ ไว้ตามประโยชน์การใช้สอยจริง เช่น มีการจัดครัวไฟ การจำลองทอผ้าด้วยกี่กระตุก เครื่องใช้ในการประกอบอาชีพทำนา

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2

ภาพที่ 1 จัดแสดงอุปกรณ์ในการทำนา

ภาพที่ 2 บนผนังจะจัดแสดงข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการทำนา ขั้นตอนต่างๆ โดยมีภาพประกอบ

ภาพที่ 3 เครื่องมือ เขาะปู เขาะปา (อุปกรณ์ในการจัดสัตว์ของชาวพวน)

ภาพที่ 4 เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน

ภาพที่ 5 เครื่องจักสานและคานหาม

ภาพที่ 6 เครื่องมือช่าง

ภาพที่ 7 เครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น ตะเกียง เตาฟู่ เครื่องมือในการจุดไฟและอุปกรณ์ต่างๆ

ภาพที่ 8 เครื่องแต่งกาย

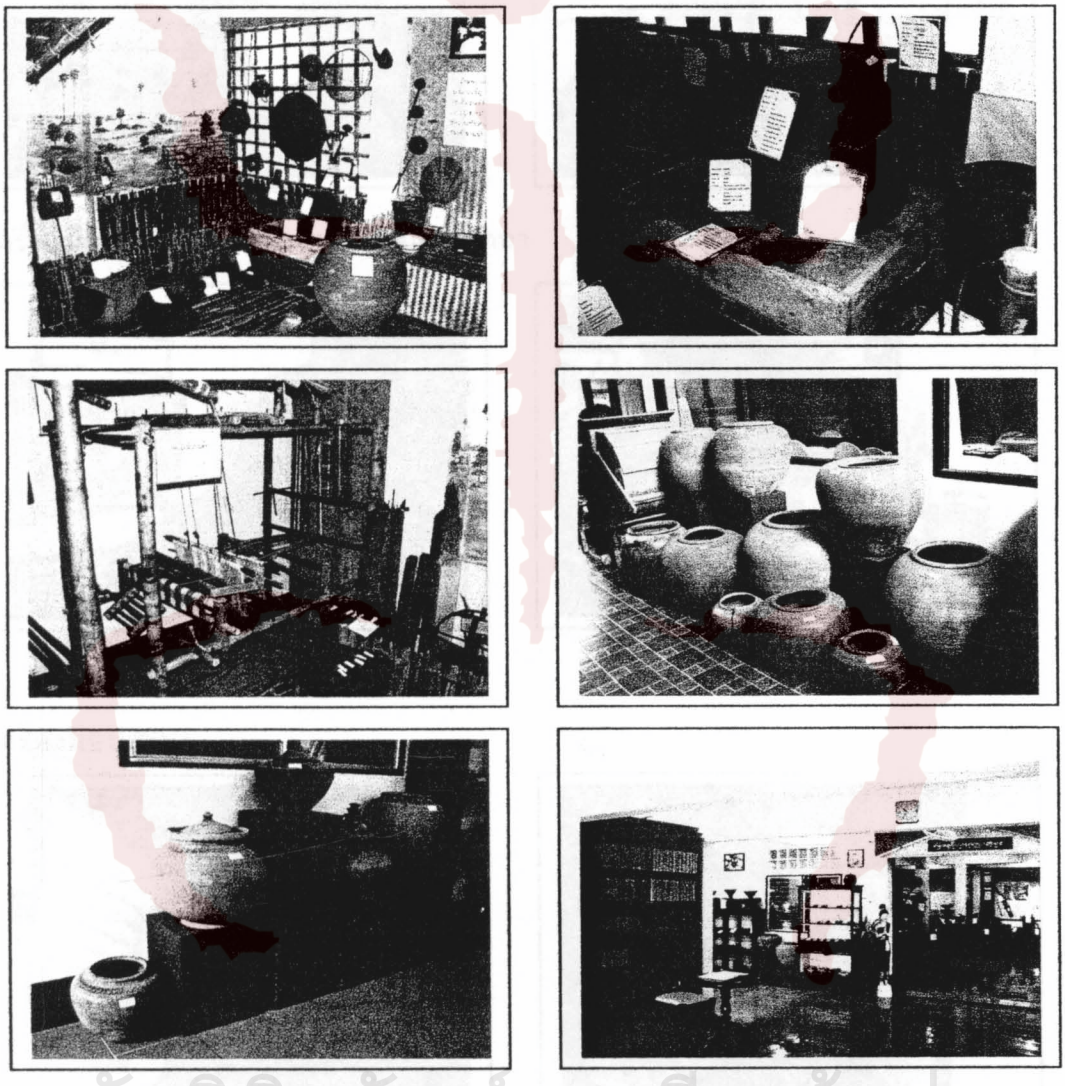
3	4
5	6
7	8

สถาบันวิจัยและพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

แนวคิดของนิทรรศการ

นอกเหนือจากการจัดแสดงในห้องพิพิธภัณฑ์แล้ว ยังมีการจัดแสดงในส่วนของห้องแสดงไหโบราณ รวมถึงห้องสมุดพื้นบ้านมีบริการให้ข้อมูลทั้งหนังสือเอกสารและสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1-3 จัดแสดงจำลองเรือนของชาวไทยพวน ทั้งครัวไฟและการทอผ้า

ภาพที่ 4-5 ภายในห้องจัดแสดงไหโบราณ

ภาพที่ 6 ห้องนิทรรศการด้านหน้าห้องพิพิธภัณฑ์ มีตู้หนังสือค้นคว้าภาษาพวนและวัฒนธรรมท้องถิ่น

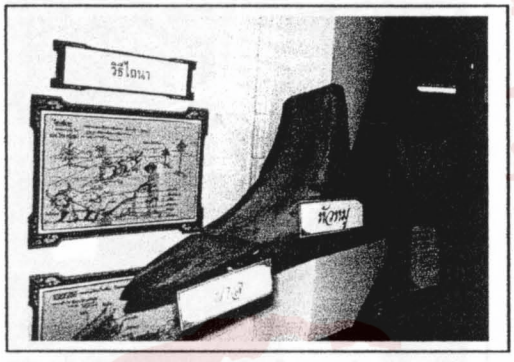
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

เครื่องปั้นดินเผา

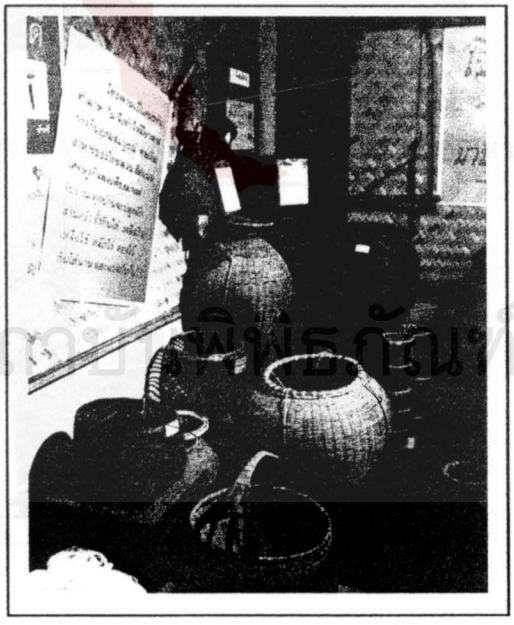

เครื่องมือการเกษตร เช่น อุปกรณ์ในการทำนา

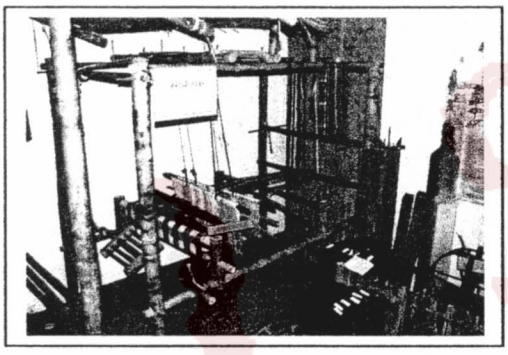
เครื่องมือประมง

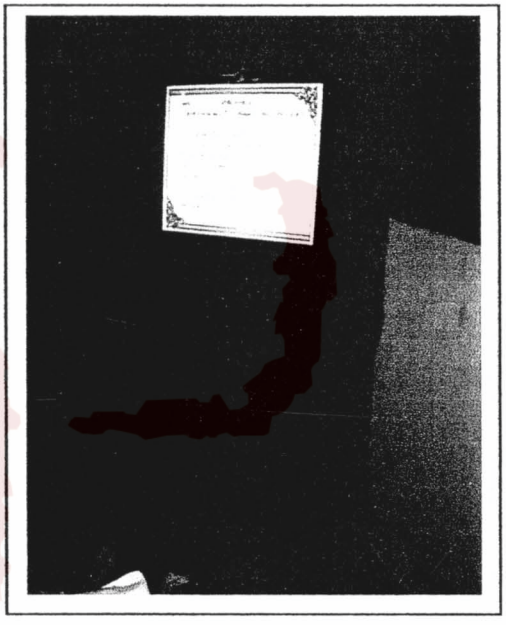

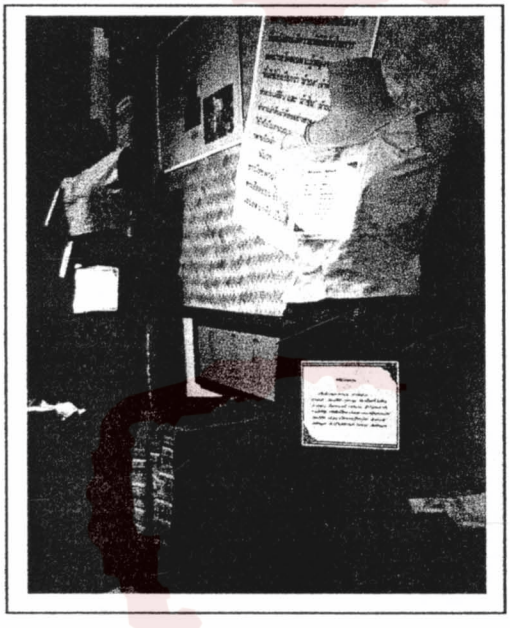
สถาบันวิทยบริการเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องมือทอผ้า

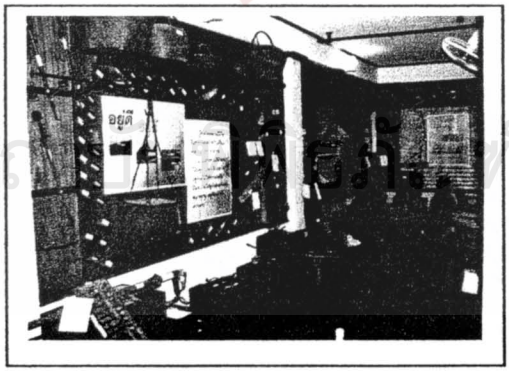

เครื่องแต่งกายและผ้าทอ

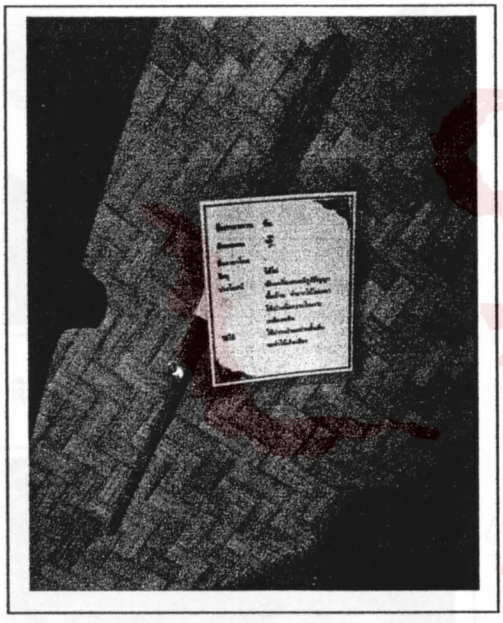
เครื่องไม้ เช่นเครื่องมือช่าง และเครื่องมือหากินประเภทต่างๆ

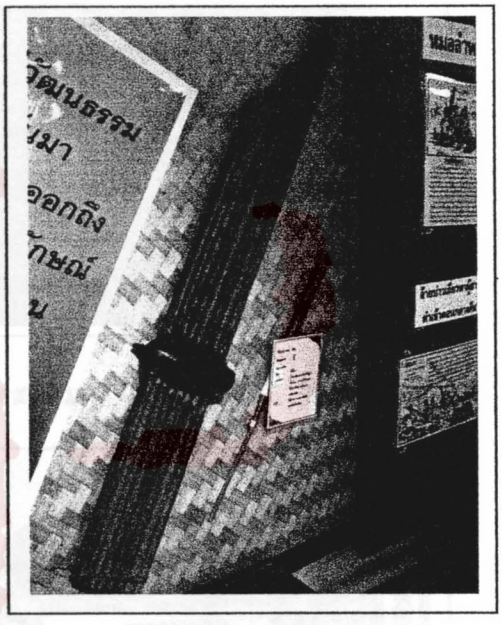

สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องดนตรี แคนและหืน เครื่องดนตรีภูมิปัญญาพื้นบ้าน

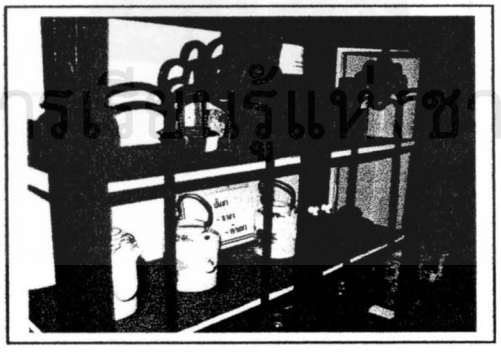
เครื่องโลหะ ชุดเชี่ยนหมากทองเหลือง พาน ฯลฯ

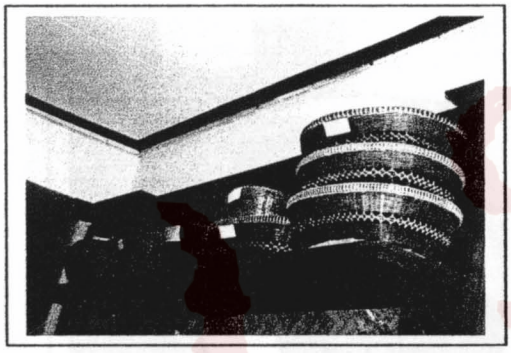
ปั้นชาและเครื่องลายคราม

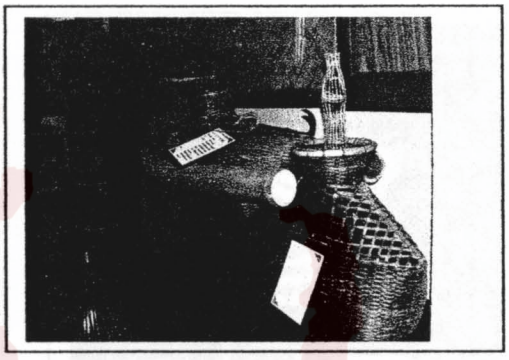

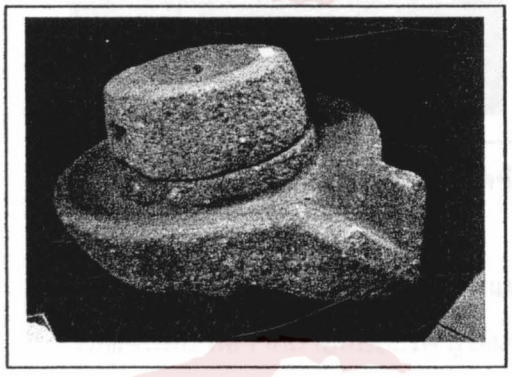
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

เครื่องจักสาน

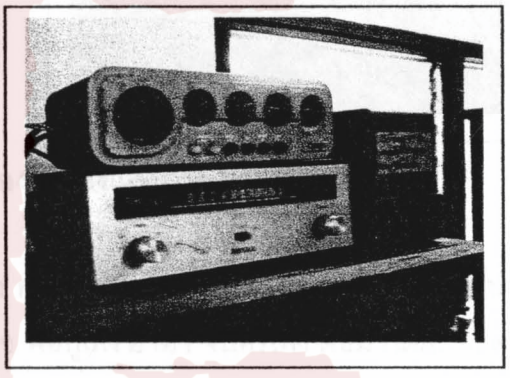

หิน เครื่องโม่แป้ง หินบดยา

ของสะสม

หนังสือ

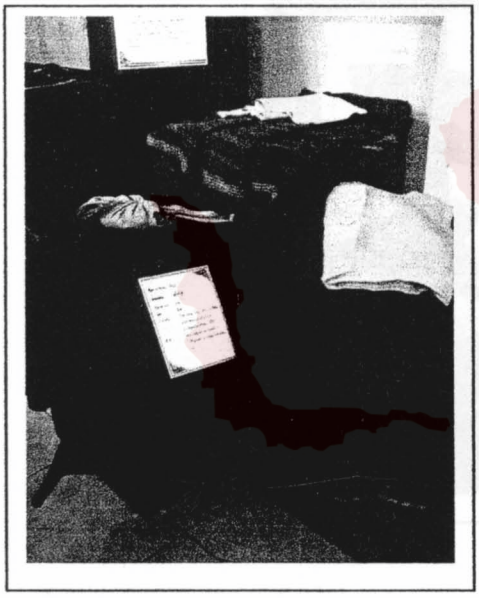

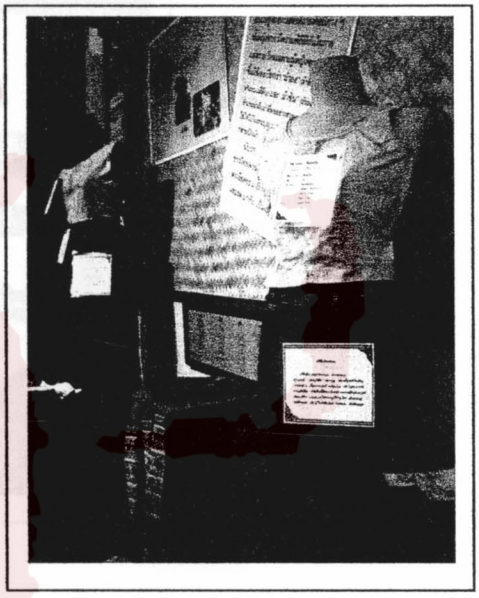
ภาพถ่าย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

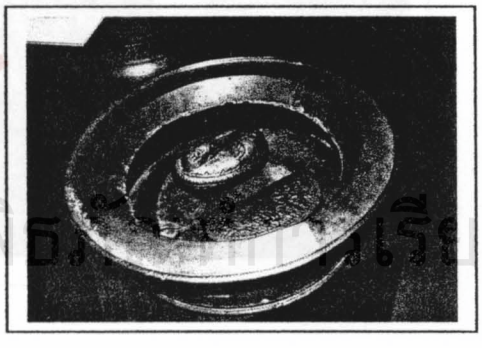

ชื่อวัตถุ ผ้าซิ่นไทยพวนและการจัดจำลองเครื่องแต่งกาย

ประเภท ผ้าทอและเครื่องแต่งกาย **กำหนดอายุ** ประมาณ 200 ปี

คำบรรยาย ผ้าซิ่นแลเสื้อมะกะแหล่ง กับ ผ้าสไบอายุ 200 กว่าปี ได้ทอมาจากเมืองเวียงจันทน์ ทอจากฝ้ายสับปะรด ผู้ได้มา คือ พ่อปู่เพ็ง ย่าอำ จันทร์เพ็ง ต่อมาได้ตกทอดมาอยู่กับลูกคนที่ 6 คือนางประทุม จันทร์เพ็ง ซึ่งสมรสกับนายเสวก บุญลาย ในปัจจุบันตระกูลนี้เป็นตระกูลที่อพยพจากบ้านคลองคล้า ตำบลหนองแสงอำเภอปากพลี นครนายก ไปอยู่ที่บ้านไผ่ล้อม หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี ปากพลี จังหวัดนครนายก นายเสวกและลูกหลายจึงได้ถวายผ้าซิ่นให้พระครูวิริยานุโยค เจ้าอาวาสวัดฝั่งคลอง

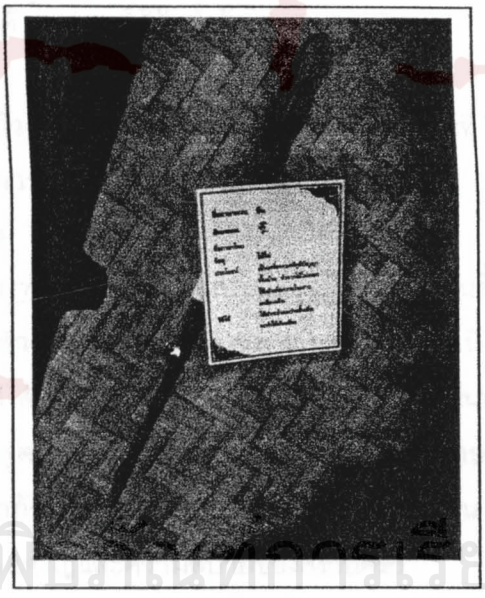

ชื่อวัตถุ ชุดเชี่ยนหมากทองเหลือง อายุ 100 ปีเศษ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ตู้จัดแสดงเครื่องใช้ในครัวเรือนประเภทพานเงินรมดำ และเชี่ยนหมาก ลงมุก เครื่องมือที่ใช้ในการจุดไฟสมัยโบราณ

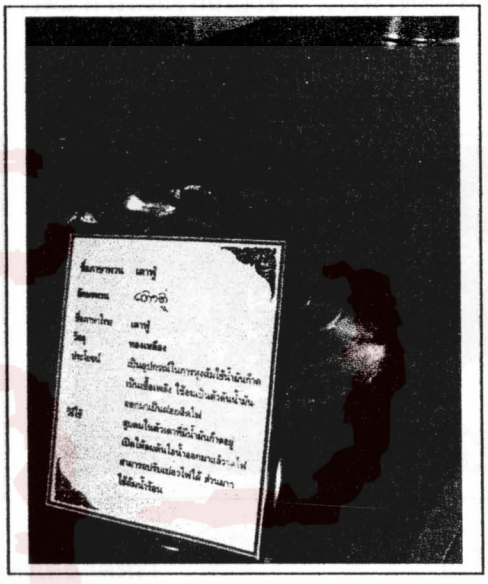

สถาบันพิพิธภัณฑการเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ หีน

คำบรรยาย เป็นเครื่องดนตรีภูมิปัญญาพื้นบ้าน ทำจากไม้ไผ่เหลา ใช้ปากเป่าลมผ่านลิ้นหีน จะทำให้เกิดเสียง

ชื่อวัตถุ เครื่องมือจุดไฟโบราณ ทั้งตะเกียงจากอิตาลีและเตาฟู่

คำบรรยาย ตะเกียงอิตาลีโบราณ เป็นตะเกียงที่ชาวจีนใช้สำหรับเล่นงิ้ว ให้ความสว่างประมาณ 1,000 วัตต์ ใช้น้ำมันก๊าดเป็นเชื้อเพลิง สำหรับเตาฟู่ เป็นอุปกรณ์ในการหุงต้ม ใช้โดยการสูบลมในตัวเตาที่มีน้ำมันก๊าดอยู่เปิดให้ลมดันไอน้ำออกมาแล้วจุดไฟ สามารถปรับเปลวไฟได้ ส่วนมากใช้ต้มน้ำร้อน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม

1) การทำบุญข้าวจี่ เป็นประเพณีที่ทำขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 3 มีอาหารคาวหวานพร้อมด้วยข้าวจี่มาใส่บาตรที่วัด ทำด้วยข้าวเหนียวนึ่งสุกโขลกให้ข้าวเหนียวเป็นก้อนกลมแผ่ออกมาใส่ไส้ จากนั้นใช้วิธีปิ้งกับไฟอ่อนๆ หรือปั้นเป็นห้อนหลมใช้ทอดกับน้ำมันก็ได้

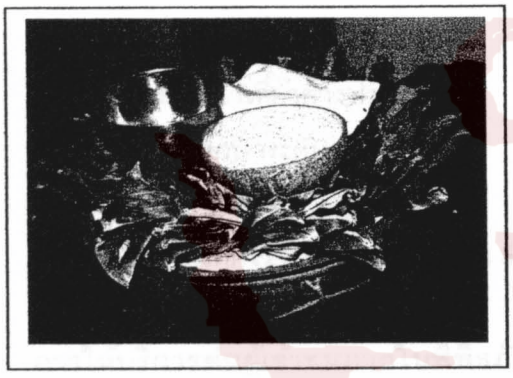
2) พิธีสูตรเสื้อสูตรผ้า จะทำหลังจากทำบุญตักบาตรในวันสงกรานต์จะมีการนำเสื้อผ้า เทียนศอกก้อยเวียนหัว มีขนมผลไม้ อย่างละ 9 ชิ้น เพื่อให้พระสวดเป็นการสะเดาะเคราะห์ เพื่อความเจริญและความสบายของคราบครัว

3) การละเล่นในเทศกาลต่างๆ เช่น การรำนางด้ง นาวสุ่ม นางสะ นางลิงลม ระบำบุญข้าวจี่ และประเพณีสารทพวนซึ่งจะจัดเป็นประจำทุกปีในวันแรม 14 ค่ำ เดือน 9

4) กิจกรรมศูนย์ทอผ้าและทำไข่เค็มสูตรใบเตยหอม

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

5) พิธีเลี้ยงผีตาแฮะ การทำบุญข้าวสะ การลงแขกเกี่ยวข้าว การทำขวัญ การสู่ขวัญควาย พิธีกำฟ้า เป็นต้น

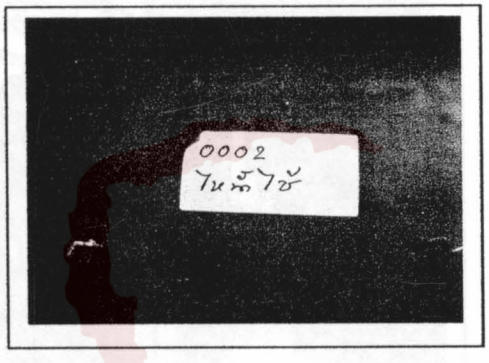

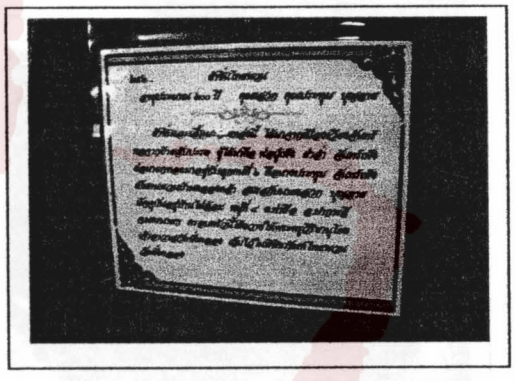

1	2

ภาพที่ 1 และ 2 ตัวอย่างการจัดเครื่องพิธีสูตรเสื้อสูตรผ้า

2.47.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุไว้ทั้งหมด

2.47.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.47.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ มีจำนวนไม่แน่นอน โดยได้รับความร่วมมือจากศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ไวยาวัจกร และภิกษุภายในวัด รวมแล้วประมาณ 20 คน

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) บุคคลทั่วไป

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

5) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

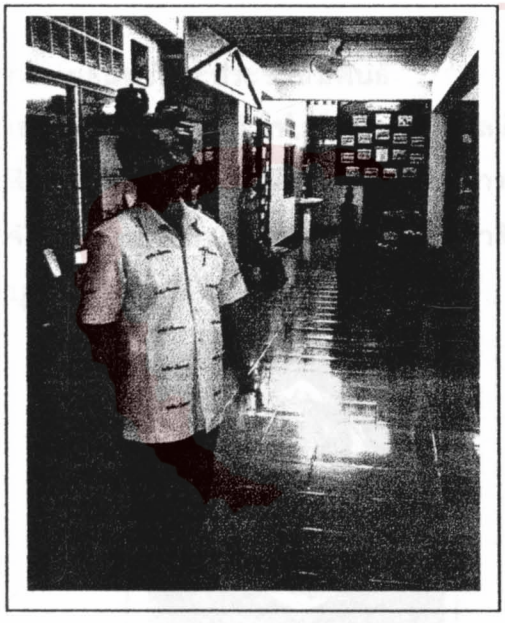
ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยโดยประมาณ 5,000 คนต่อปี

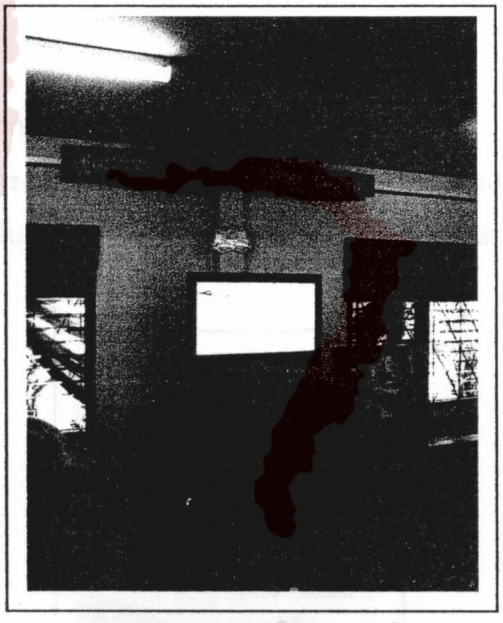
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย ภาษาพวน กรุณาแจ้งล่วงหน้า

ศูนย์ค้นคว้าข้อมูล

ลานจอดรถ

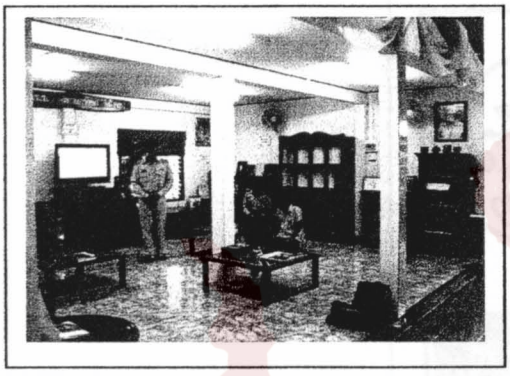

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ภาษาไทย

ภาพที่ 2 การค้นคว้าข้อมูลในรูปแบบสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์

1	2

3	4

ภาพที่ 3 ศูนย์ค้นคว้าข้อมูลห้องสมุดพื้นบ้านมีบริการให้ข้อมูลทั้งหนังสือเอกสารและสารสนเทศทางคอมพิวเตอร์

ภาพที่ 4 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์, แผ่นพับให้ข้อมูลเกี่ยวกับชาวพวน

สิ่งพิมพ์เผยแพร่ ชื่อ บันทึก...วิถีวัฒนธรรมการดำรงอยู่ ของไทยพวนอำเภอปากพลี พ.ศ. 2550 จังหวัดนครนายก นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเวบไซต์ ป้ายโฆษณา ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

1	2

ภาพที่ 1 เอกสารแนะนำพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 สิ่งพิมพ์เผยแพร่

สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

3

ภาพที่ 3 แผ่นพับเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับชาวพวน

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

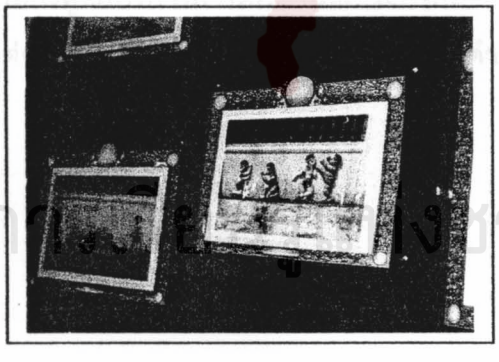
1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.47.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

ศูนย์บูรณาวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน อ.ปากพลี

วัดคลองคล้า มีจิตรกรรมปูนปั้นนูนสูงจัดแสดงเกี่ยวกับภาพปริศนาธรรม

ภาพที่ 1 ศูนย์บูรณาวัฒนธรรมไทย สายใยชุมชน อ.ปากพลี

ภาพที่ 2 จิตรกรรมปูนปั้นนูนสูงจัดแสดงเกี่ยวกับภาพปริศนาธรรม

1 | 2

2.47.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) ปัญหาเรื่องการโจรกรรม เดิมเคยเปิดพิพิธภัณฑ์ไว้ทุกวัน แต่ประสบปัญหาโจรกรรมวัตถุ จึงปิดไว้ เปิดเฉพาะเวลามีผู้มาขอเข้าชมเท่านั้น

2) บุคลากร ต้องการหาผู้สืบทอดงานด้านพิพิธภัณฑ์โดยให้มีการพัฒนาไปเรื่อยๆ โดยปัจจุบันเจ้าอาวาสเริ่มปลูกฝังให้ทางนักเรียนและโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

2.47.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) เนื่องจากวัตถุจัดแสดงมีมาก แต่มีพื้นที่ในการจัดแสดงค่อนข้างจำกัด ทั้งยังมีการใส่เนื้อหาเยอะ ทำให้ไม่ดึงดูดความสนใจตลอดนิทรรศการ

จุดแข็ง

1) มีจัดจำลองเรือนไทยพวน ให้เรียนรู้จากบรรยากาศจริง มองเห็นการจัดครัวไฟ การแขวงตะเกียงเจ้าพายุตามระเบียงบ้าน เป็นต้น

2) มีการสาธิตการทอผ้า และกิจกรรมเช่น การทำไข่เค็มสูตรใบเตยหอม

3) ดำเนินกิจกรรมพิพิธภัณฑ์ในลักษณะพิพิธภัณฑ์เปิด คือสามารถจับต้องได้ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการมีส่วรร่วม

2.47.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

พระครูวิริยานุโยคใช้แนวทางที่เรียกว่า "บวร" ซึ่งหมายถึง บ้าน วัด โรงเรียน ในการดำเนินการพิพิธภัณฑ์ บ้านทำหน้าที่ติดต่อให้ได้มาซึ่งวัตถุสิ่งของเครื่องใช้ของชาวไทยพวน วัดคอยรวบรวมสิ่งของจัดให้เป็นหมวดหมู่ โรงเรียนหมายถึงศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนปากพลีและโรงเรียนต่างๆ ช่วยกันจัดพิพิธภัณฑ์ โดยต่อไปจะเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมมากขึ้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.48 ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ

2.48.1 ที่อยู่และการติดต่อ

ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ

เลขที่ 98/1 หมู่ 2 บ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง

อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก รหัสไปรษณีย์ 26000

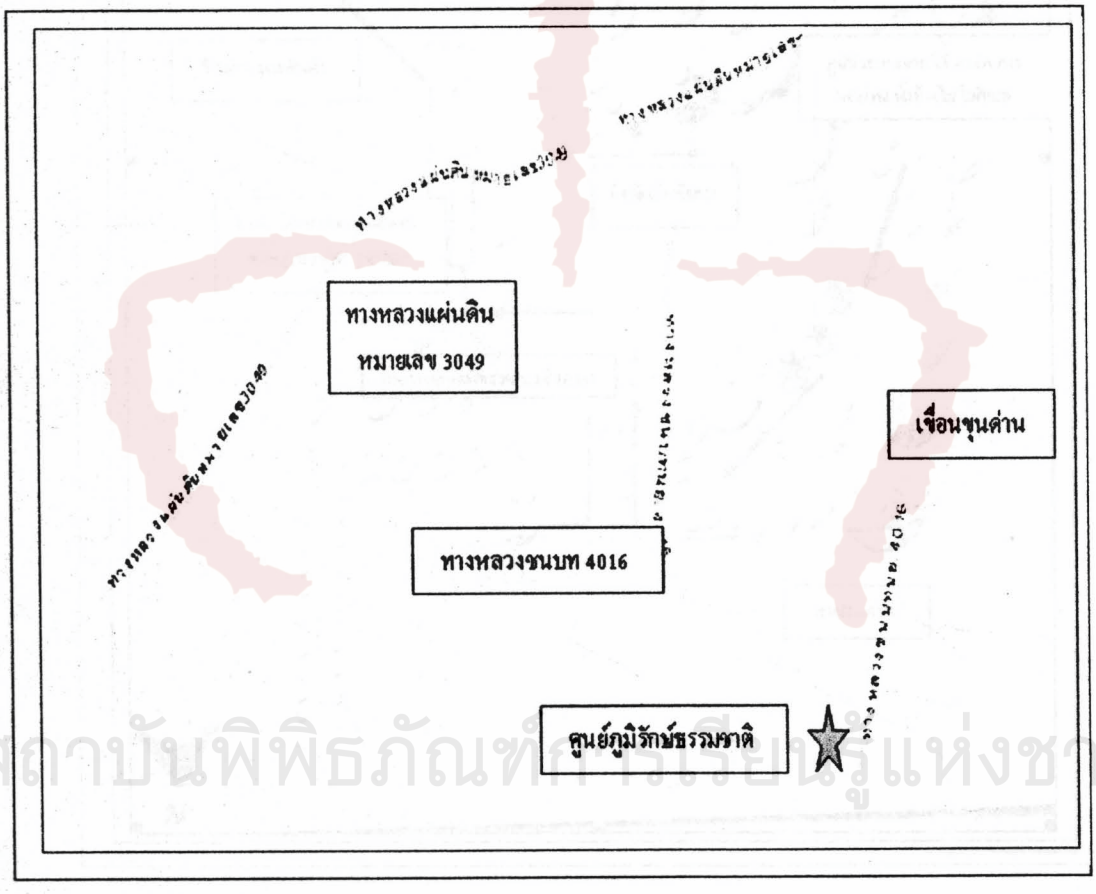
โทรศัพท์ 08-1964-5905

โทรสาร -

E-mail: -

Website: www.bhumirak.com

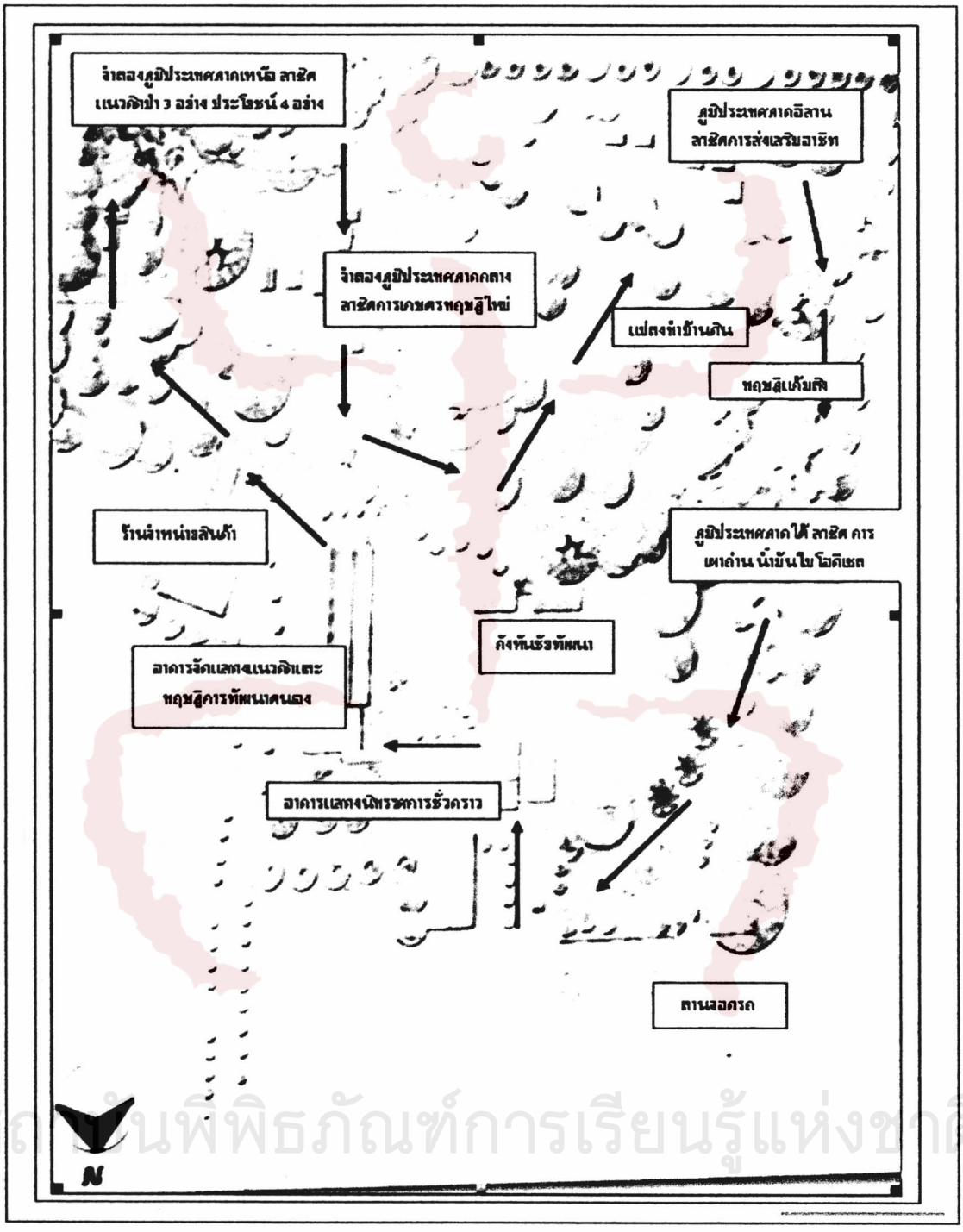
2.48.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

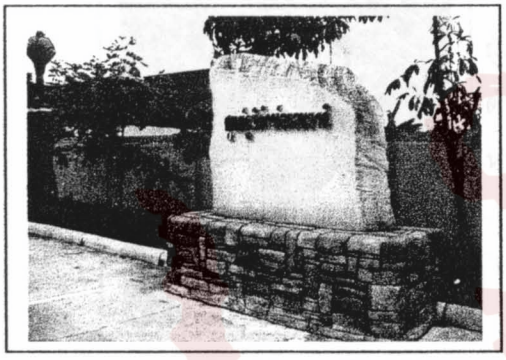
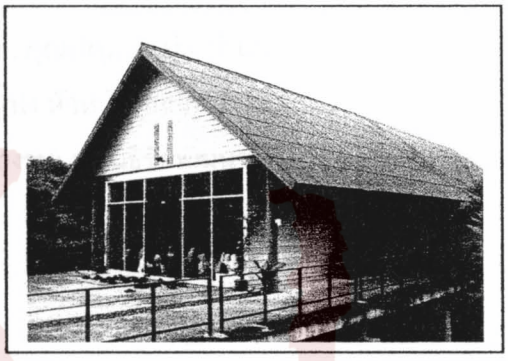
2.48.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

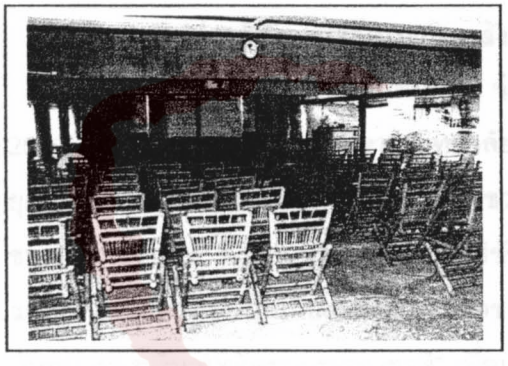

ผังบริเวณและผังการจัดแสดงภายในศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ด้านหน้าศูนย์ภูมิรักษ์

ภาพที่ 2 อาคารส่วนนิทรรศการภายใน

ภาพที่ 3 บรรยากาศการเดินชมนิทรรศการภายนอก

ภาพที่ 4 เส้นทางเดินศึกษาแปลงสาธิตตามแนวทางพระราชดำริ โครงการต่างๆ

ภาพที่ 5 ห้องประชุม ห้องสัมมนา

ภาพที่ 6 ส่วนจัดนิทรรศการชั่วคราว

สถาบันพัฒนาเทคโนโลยีการเรียนรู้แห่งชาติ

2.48.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: คุณปัญญา ปุลิเวคินทร์
ตำแหน่ง หัวหน้าศูนย์ภูมิรักษ์
หน่วยงาน: มูลนิธิชัยพัฒนา

2.48.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.30 - 16.00 น. ทุกวัน (ไม่เว้นวันหยุดนักขัตฤกษ์)

2.48.6 การเก็บค่าเข้าชม

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.48.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

มูลนิธิชัยพัฒนาได้จัดซื้อที่ดินผืนนี้ จำนวน 14 ไร่ 2 งาน 18 ตร.วา เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2532 สมาคมนักเรียนเก่าวชิราวุธวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เห็นสมควรที่จะได้รับใช้เบื้องยุคลบาท เผยแพร่แนวพระราชดำริให้กว้างขวางและลึกซึ้งออกไป ในกิจกรรมที่จะเข้าถึงสาธารณะชนจำนวนมากได้ จึงขออนุญาตจากมูลนิธิชัยพัฒนา ใช้ที่ดินเป็นที่รวบรวมข้อมูลและมีกิจกรรมที่แสดงให้เห็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เกิดเป็น "โครงการศูนย์นันทนาการบริหารทรัพยากรธรรมชาติ" เพื่อเสนอแนวคิด และทฤษฎีการพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้านการเกษตร ปศุสัตว์ สิ่งแวดล้อม และพลังงาน ตลอดจนการสาธิตความเป็นอยู่วิถีไทยด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม อีกทั้งยังจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประชาชน นักเรียน นักศึกษา ที่คาดว่าจะมาท่องเที่ยวโครงการเขื่อนคลองท่าด่าน ที่จะแล้วเสร็จในปี 2547 ได้เข้าร่วมปฏิบัติด้วย สมาคมฯ ได้รับพระราชทานพระราชานุญาตจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี องค์ประธานมูลนิธิชัยพัฒนา เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 ให้ดำเนินการตามที่เสนอ โดยการก่อสร้างอาคารต่าง ๆ ประกอบด้วยอาคารนิทรรศการ ต้อนรับนักท่องเที่ยว อาคารห้องประชุม ร้านค้า และลานนิทรรศการ เป็นต้น

สถาบันพัฒนาการเกษตรเขตร้อน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้พระราชทานชื่อโครงการว่า "ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ" เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2545

2.48.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1)จัดแสดงนิทรรศการและแปลงสาธิตโครงการตามพระราชดำริโดยจะเป็นการสรุปภาพรวมของพระราชกรณียกิจ อันเป็นที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้งหมด

แนวคิดของนิทรรศการ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานวิธีการจัดการกับดินเปรี้ยวจัด ให้สามารถเพาะปลูกพืชได้ ด้วยโครงการ "แกล้งดิน" โดยการทำให้ดินแห้งและเปียกสลับกันไป เพื่อเร่งปฏิกิริยาทางเคมีทางดิน ซึ่งจะไปกระตุ้นให้สารไพไรท์ ทำปฏิกิริยากับออกซิเจนในอากาศ ปลดปล่อยกรดกำมะถันออกมา ทำให้ดินเป็นกรดจัดสุดขีด จนถึงจุดที่พืชไม่สามารถเจริญงอกงามได้ จากนั้นจึงมาวิธีการปรับปรุงดินดังกล่าวให้สามารถปลูกพืชได้ โดยการปรับปรุงดิน มี 3 วิธี ตามสภาพของดิน และตามความเหมาะสมคือ

1.ใช้น้ำชะล้างความเป็นกรด เมื่อล้างดินเปรี้ยวให้คลายลงแล้วดินจะมีค่า pH เพิ่มขึ้น อีกทั้งสารละลายเหล็ก และอลูมินั่มที่เป็นพิษเจือจางลง จนทำให้พืชสามารถเจริญเติบโตได้ดี โดยเฉพาะถ้าหากใช้ปุ๋ยไนโตรเจน และฟอสเฟตช่วยก็สามารถให้ผลผลิตได้ดี

2.การนำปูนผสมคลุกเคล้ากับหน้าดิน เช่นปูนมาร์ล ซึ่งปริมาณของปูนที่ใช้ขึ้นอยู่กับความรุนแรงของความเป็นกรดของดิน

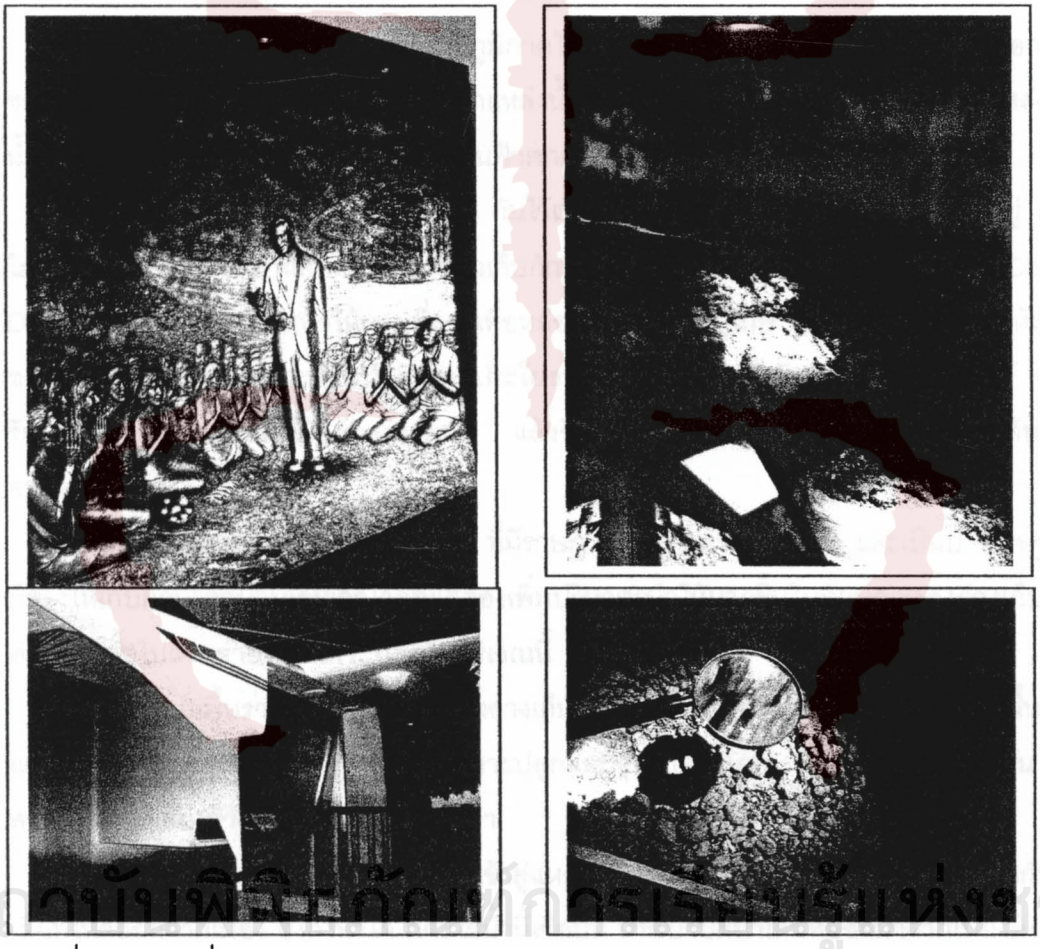
3.การใช้ปูนควบคู่ไปกับการใช้น้ำชะล้าง และควบคุมระดับน้ำใต้ดิน เป็นวิธีการที่สมบูรณ์ที่สุด จะใช้ได้ผลมากในพื้นที่ที่ดินเป็นกรดจัดรุนแรง และถูกปล่อยทิ้งเป็นเวลานาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงศึกษาและวิเคราะห์พบว่า "หญ้าแฝก" สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการอนุรักษ์ดิน และน้ำ ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน เปรียบเสมือนกำแพงที่มีชีวิต ช่วยรักษาความชุ่มชื่นอุดมสมบูรณ์ของดิน สำหรับการปลูกพืช และรักษาสิ่งแวดล้อมไว้ได้ จึงทรงพระราชทานพระราชดำริ ให้เกษตรกรใช้หญ้าแฝกแก้ไขปัญหาต่างๆ เหล่านั้น เพราะขั้นตอนการดำเนินงานเป็นวิธีการแบบง่ายๆ ประหยัด และที่สำคัญคือ เกษตรกรสามารถดำเนินการเองได้โดยไม่ต้องให้การดูแลภายหลังการปลูกมากนัก เป็นการนำไปสู่การพัฒนาระบบเกษตรกรรมในเขตพื้นที่การเกษตรน้ำฝนที่มั่นคง และยั่งยืน ทั้งยังสามารถนำวิธีการนี้

ไปใช้ในพื้นที่อื่นๆ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ เช่น

- พื้นที่ภูเขาป้องกันการพังทลายของหน้าดิน และกักเก็บความชื้นไว้
- พื้นที่ราบเพื่อให้รากแผ่อุ้มน้ำไว้ ก่อให้เกิดความชุ่มชื้นในดิน กักเก็บไนโตรเจนไว้ และสิ่งที่เป็นพิษไม่ให้ไหลลงสู่แม่น้ำลำคลอง
- ปลูกรอบพื้นที่กักเก็บน้ำ ป้องกันดินพังทลายของอ่างเก็บน้ำ ช่วยให้ป่าไม้รับน้ำอย่างรวดเร็ว
- พื้นที่เหนือแหล่งน้ำ ปลูกเป็นแนว ป้องกันตะกอนและดูดซับสารเคมี

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ภาพนูนต่ำพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ภาพที่ 2 จำลองภาพรวมของน้ำตั้งแต่ป่าต้นน้ำลงสู่พื้นที่เกษตรกรรมเข้าสู่เมือง

ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการทำฝนเทียม

ภาพที่ 4 จัดแสดงดินประเภทต่างๆ

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การพัฒนาแหล่งน้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
มีหลักการและวิธีการที่สำคัญ คือ

1.การพัฒนาแหล่งน้ำจะเป็นรูปใด ต้องเหมาะสมกับรายละเอียดของสภาพภูมิประเทศเสมอ

2.การพิจารณาวางโครงการพัฒนาแหล่งน้ำต้องเหมาะสมกับแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีในแต่ละท้องถิ่น

3.พิจารณาถึงความเหมาะสมด้านเศรษฐกิจ และสังคมของท้องถิ่น หลีกเลี่ยงการเข้าไปสร้างความเดือดร้อน ให้กับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง และสร้างประโยชน์ให้กับคนอีกกลุ่มหนึ่ง
แนวพระราชดำริในการบริหาร และพัฒนาทรัพยากรน้ำ

1.พื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่ของทุกภูมิภาคในประเทศ เป็นพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทาน จึงต้องอาศัยน้ำฝน และน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติเป็นหลัก จึงต้องรักษาพื้นที่แหล่งต้นน้ำ ลำธาร บริเวณยอดเขาไว้ให้ได้ เพื่อให้ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล

2.พื้นที่จากยอดเขา และกลางเขา กันไว้เป็นพื้นที่อนุรักษ์มีไม้พันธุ์เดิมของป่าขึ้นอยู่ ต้องไม่ยอมให้น้ำจากลำธารไหลไปเปล่าๆ ต้องเก็บกักน้ำเอาไว้ด้วย ฝายชะลอความชุ่มชื้น (Check Dam) ให้แผ่นดินอมน้ำเอาไว้ให้นานที่สุด เพื่อหล่อเลี้ยงพื้นป่าอนุรักษ์ และสองฝั่งลำธาร ให้เขียวชอุ่มตลอดทั้งปี ในลักษณะของป่าเปียกมีประโยชน์ทั้งการป้องกันไฟป่า และ การอนุรักษ์ และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์ แล้วจึงปล่อยให้น้ำจำนวนนี้ ไหลไปตามเส้นทางธรรมชาติ

3.พื้นที่บริเวณกลางเขา ถึงเชิงเขา ที่มีราษฎรอยู่อาศัยทำสวนไม้ผล และเป็นป่าเศรษฐกิจ ก็ทรงให้เก็บกักน้ำจำนวนเดิมเอาไว้อีกแต่ต้องเพิ่มปริมาตรน้ำให้มากขึ้นในลักษณะของอ่างเก็บน้ำต่อท่อส่งน้ำไปแจกจ่ายพื้นที่เพาะปลูกในบริเวณนี้

4.บริเวณพื้นราบ ถ้าทำได้ ก็สร้างอ่างเก็บน้ำอีกครั้ง คราวนี้เพื่อชาวนา ชาวไร่ที่พื้นราบ แล้วทำท่อปล่อยน้ำเขาไร่นา ทั้งเพื่อการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภค น้ำจำนวนเดียวกันนั้น จึงสามารถหล่อเลี้ยงชีวิต พืชพันธุ์ได้ทั่วทั้งภูเขา

5.แล้วจึงปล่อยน้ำจำนวนดังกล่าวเข้าสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง เพื่อผสมกับน้ำเสียที่ไหลออกจากเมือง ซึ่งถ้าทำได้ ก็จะใช้น้ำนี้เจือปน หรือบำบัดน้ำเสียที่ออกมาจากเมืองด้วยวิธีธรรมชาติ เช่น ชีมชับน้ำเสียด้วยธูปฤาษี กก ผักตบชวา

6.เมื่อน้ำที่บำบัดแล้วนี้ไหลไปถึงปลายทางบริเวณชายฝั่งทะเล ก็หาทางกระจายน้ำเหล่านั้นออกไปยังพื้นที่ป่าชายเลน เพื่อบำบัดด้วยวิธีธรรมชาติ หรือนำน้ำที่มีคุณภาพน้ำดี พอที่จะให้เลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลาในกระชัง

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ศูนย์ภูมิรักษ์จัดเป็นนิทรรศการกลางแจ้ง โดยจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ตามภาคของประเทศไทย โดยในแต่ละภาคจะแสดงแนวคิดและทฤษฎี ที่ทรงนำไปใช้

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดของพระองค์ท่านอีก คือ

1. การใช้อธรรมปราบอธรรม เป็นการใช้ผักตบชวามาบำบัดน้ำเสีย โดยการนำผักตบชวามาล้อมใส่ไว้ในบ่อ รากของผักตบชวาจะดูดของเสีย ทิ้งไว้สักพักก็เปลี่ยนผักตบชวาชุดใหม่ พระองค์ทรงแก้ปัญหาเรื่องนี้ที่บึงมักกะสัน กรุงเทพฯ เพื่อแก้ปัญหาน้ำเสีย กลางกรุงเทพฯ

2. การนำเอาปัสสาวะ อุจจาระ ของคนมาบำบัดหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ พระองค์ทรงทำโครงการนำร่องที่ จ.นนทบุรี เมื่อ พ.ศ. 2522 โดยทำเป็นถังหมัก 15 วัน หมดกลิ่น 28 วันหมดเชื้อ

3. การนำหญ้าแฝกปลูกไว้ในน้ำ โดยพระราชดำริของในหลวง ให้กรมพัฒนาที่ดินไปคิดศึกษาดูว่านอกจากหญ้าแฝกจะช่วยรักษาหน้าดินแล้ว ยังมีประโยชน์อะไรอีก ซึ่งจากการทดสอบดูจึงรู้ว่า หญ้าแฝกสามารถปลูกอยู่ในน้ำได้ และรากของหญ้าแฝกจะช่วยดูดซึมซับโลหะหนักได้ด้วย

4. การห่มดิน เพื่อให้จุลินทรีย์ในดินมีความอุดมสมบูรณ์ ถ้าเปลือยดินไว้จะทำให้จุลินทรีย์ตาย ต้นไม้จะไม่สามารถเจริญเติบได้

ภาคเหนือ

แนวคิดของพระเจ้าอยู่หัว มี 4 เรื่อง

1. ป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง

1.1 ไม้ผล

1.2 ไม้ใช้สอย

1.3 ไม้พลังงานทดแทน

1.4 อนุรักษ์ดิน และน้ำ

2. การักษาป่าให้ชุ่มชื้น (ฝายทดน้ำ หรือที่เรียกว่าฝายแม้ว)

การทำฝายทดน้ำโดยใช้วัสดุในป่า เช่น ไม้ไผ่ เศษไม้ เศษอิฐ มาทำเป็นฝายทดน้ำเก็บกักน้ำ เป็นการกระจายความชุ่มชื้นให้แก่ป่า

3. การใช้หญ้าแฝกป้องกันการพังทลายของหน้าดิน

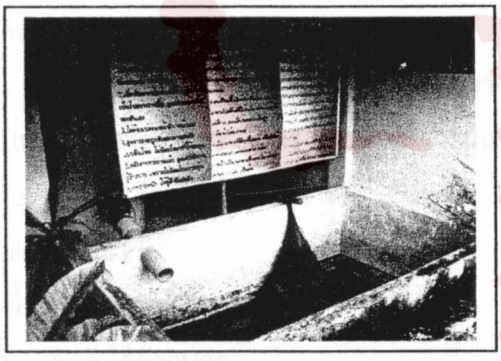
4. การป้องกันไฟป่า

พระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่าการใช้คนในการป้องกันไฟป่าต้องใช้งบประมาณทั้งคน และเครื่องมือจำนวนมาก แต่ก็ไม่สามารถมีได้ทั่วถึง ดังนั้นการใช้ชนิดของต้นไม้ที่รากสะสมความชื้นไว้จะเป็นการป้องการโดยธรรมชาติ

ในศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ ใช้ต้นกล้วยเป็นตัวอย่าง โดยปลูกรอบๆ เขาบริเวณภาคเหนือ

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบันวิทยบริการจุฬาลงกรณ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 1 ผ้าห่มดิน เพื่อรักษาความชุ่ชื้นของหน้าดิน

ภาพที่ 2 หมอนข้างดิน การเพาะปลูกหญ้าแฝก

ภาพที่ 3 การทำปุ๋ยจากอุจจาระ

ภาพที่ 4 -6 จำลองภูมิประเทศภาคเหนือ โดยจำลองการผันน้ำสู่การเกษตร และการเก็บรักษาความชุ่มชื้นไว้

ภาคกลาง

เกษตรทฤษฎีใหม่ ทรงมีดำริขึ้นครั้งแรกที่วัดมงคลชัยพัฒนา อ.เฉลิมพระเกียรติ จ.สระบุรี โดยให้แบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

1. แหล่งน้ำ
2. นาข้าว
3. ผัก – ไม้ผล
4. ที่อยู่อาศัย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (อีสาน)

แนวคิดของพระเจ้าอยู่หัว เกิดจากภาคอีสานมีพื้นที่ชลประทานน้อยทำให้เกษตรกรมีอุปสรรคในการทำการเกษตร เมื่อเกิดภาวะฝนแล้ง ดังนั้นพระองค์ท่านจึงทรงส่งเสริมอาชีพให้แก่ราษฎรภาคนี้ โดยใช้สื่อเรื่องนี้ คือ

1.ธนาคารข้าว

มีพื้นที่ทำนามาก

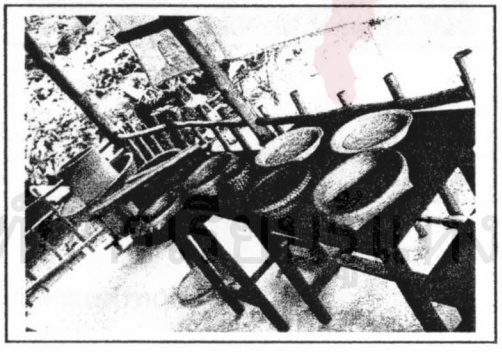
ฝน – ฟ้าดี ได้ข้าวมาก

ฝน – ฟ้าไม่ดี ไม่ได้ทำนา

พระองค์ทรงมีดำริให้จัดตั้งธนาคารข้าวขึ้น ปีที่ได้ข้าวมาก เก็บในธนาคารข้าว ปีที่ไม่ได้ทำนา ก็มากู้ข้าวจากธนาคาร ใช้หนี้คืนเป็นข้าวโดยคิดดอกเบี้ยราคาถูกๆ เพราะเป็นชาวนาด้วยกัน

1. โรงเพาะเห็ด
2. การเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ ปลา ฯลฯ
3. การแปรรูปผลผลิต ผลิตภัณฑ์ในครัวเรือน เช่น น้ำยาอเนกประสงค์ สบู่ แชมพู ฯลฯ
4. การทำปุ๋ยใช้เอง

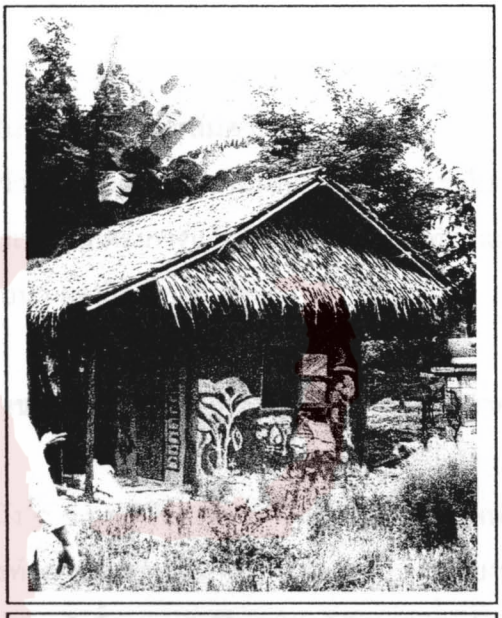

1 | 2

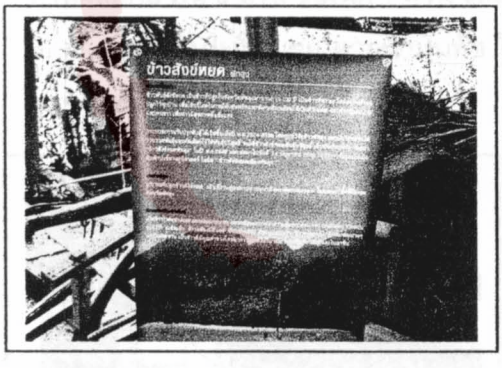
ภาพที่ 1 และ 2 พระองค์ทรงมีดำริให้จัดตั้งธนาคารข้าวขึ้น ปีที่ได้ข้าวมาก เก็บในธนาคารข้าว ปีที่ไม่ได้ทำนา ก็มากู้ข้าวจากธนาคาร ใช้หนี้คืนเป็นข้าว

1	2
3	4
5	

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 จำลองภูมิประเทศภาคกลาง สาธิตแนวคิดเกษตรทฤษฎีใหม่

ภาพที่ 2 บ้านดิน

ภาพที่ 3 สาธิตการทำบ้านดิน

ภาพที่ 4 และ 5 การจัดแสดงภายใน

ภาคใต้

มีแนวคิดอยู่ทั้งหมด 5 อย่าง ได้แก่

1. เตาถ่าน โดยใช้เศษกิ่งยางพารา ไม้ผล ทำเป็นถ่าน และได้น้ำส้มควันไม้

2. โครงการแก้มลิง พระองค์ท่านเปรียบเทียบว่า ลิงเมื่อเขากินผลไม้หรือกล้วย เขาจะเก็บตุนไว้ที่แก้ม แล้วค่อยๆเอาออกมากินทีละน้อย เปรียบเหมือนโครงการแก้มลิง เป็นโครงการที่ทำแหล่งน้ำขนาดเล็ก หรือคลองซอยต่างๆ เป็นแหล่งระบายน้ำ และใช้เมื่อเข้าฤดูแล้ง

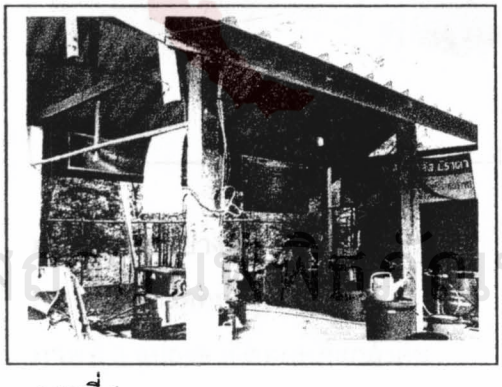
ถามว่า ทำไมมาทำที่โซนภาคใต้

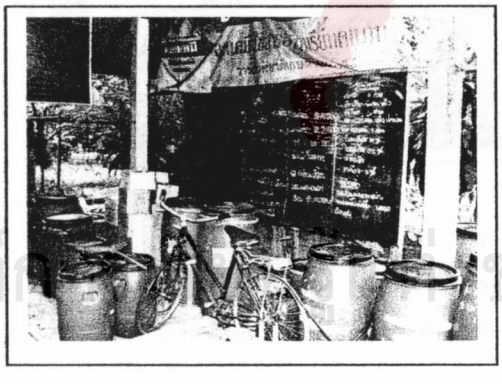
คำตอบ เพราะพระองค์ไปทำโครงการที่ จ.สงขลา และ จ.ชุมพร แก้ปัญหาน้ำท่วมภาคใต้จนประสบ ความสำเร็จ

3. การพัฒนาแหล่งทำนาข้าว " ลุ่มน้ำปากพนัง " จ.นครศรีธรรมราช ซึ่งเดิมลุ่มน้ำปากพนัง เป็นแหล่งผลิตข้าวที่สำคัญของภาคใต้ ต่อมามีการทำลายป่าชายเลน การใช้สารเคมี การเลี้ยงกุ้ง ทำให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยน ดินเปรี้ยว ทำนาไม่ได้ผล ดังนั้นพระองค์จึงลงไปแก้ปัญหาดินเปรี้ยว เพื่อพลิกฟื้นลุ่มน้ำปากพนังให้กลับมาทำนาได้อีก โดยใช้ทฤษฎีแกล้งดิน คือการปล่อยน้ำเข้านาแล้วกักน้ำไว้ เสร็จแล้วสูบน้ำออกจากนาให้หมด ปล่อยให้ดินแห้งแล้วสูบน้ำเข้านาอีก แล้วก็ปล่อยเช่นเดิม ทำหลายๆ ครั้ง เพื่อแกล้งให้ดินเปรี้ยวสุดขีด แล้วล้างความเปรี้ยวโดยใช้น้ำ หรือใช้ปูนขาว หรือใช้น้ำสลับด้วยการใส่ปูนขาว

4. การปั้นอิฐจากดินในท้องถิ่น เป็นการนำเอาทรัพยากรในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีส่วนผสมคือ ดิน 3 ส่วน ซีเมนต์ 1 ส่วน และน้ำพอประมาณ

5. การทำน้ำมันไบโอดีเซล จากน้ำมันพืช โดยกำหนดเป็นโซนปลูกพืชน้ำมัน ซึ่งต่อไปจะจัดตั้งเป็นฐานงานผลิตไบโอดีเซล

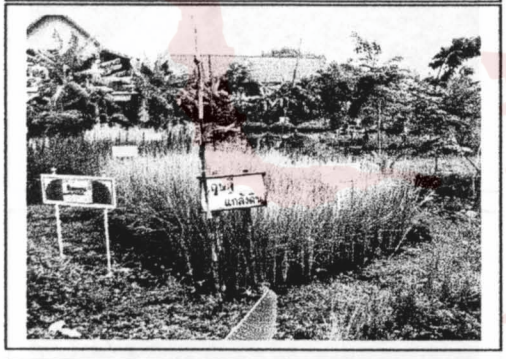
ภาพที่ 1

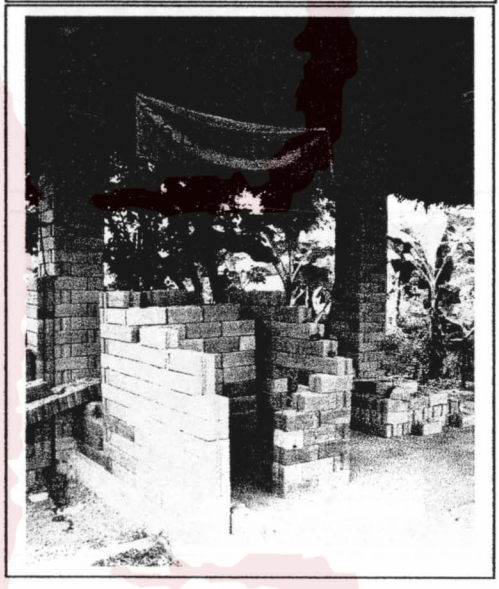
ภาพที่ 2

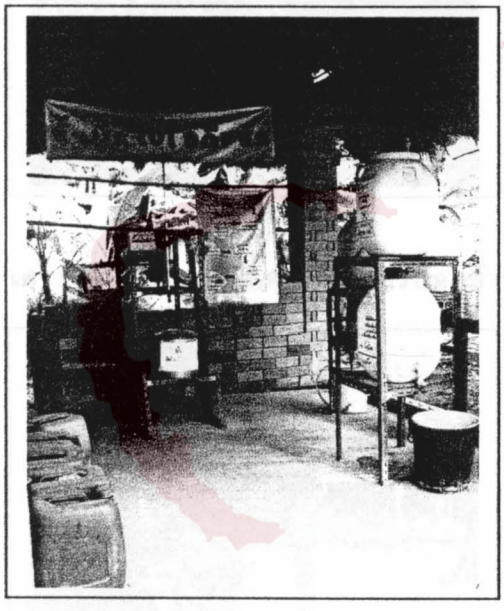
1	2

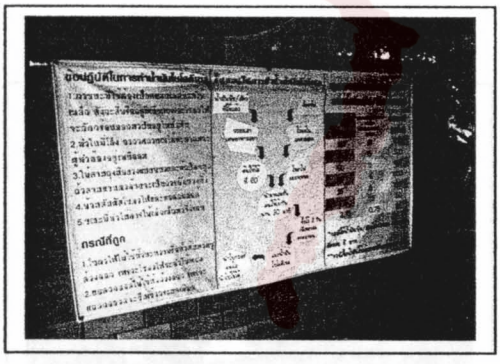

ภาพที่ 1 ตัวอย่างถ่าน
ภาพที่ 2 สาธิตทฤษฎีแก้มลิง
ภาพที่ 3 แปลงสาธิตทฤษฎีแกล้งดิน
ภาพที่ 4 การปั้นอิฐจากดินในท้องถิ่น
ภาพที่ 5 และ 6 การทำน้ำมันไบโอดีเซล

1	2
3	4
5	6

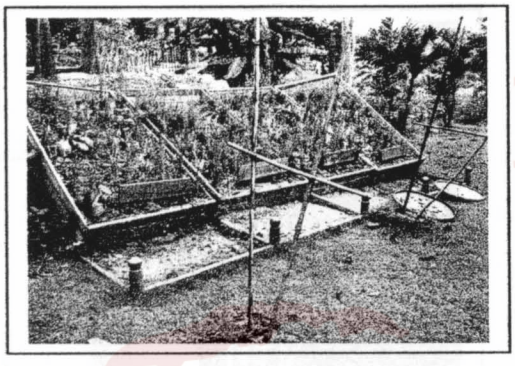
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

พันธุ์พืช

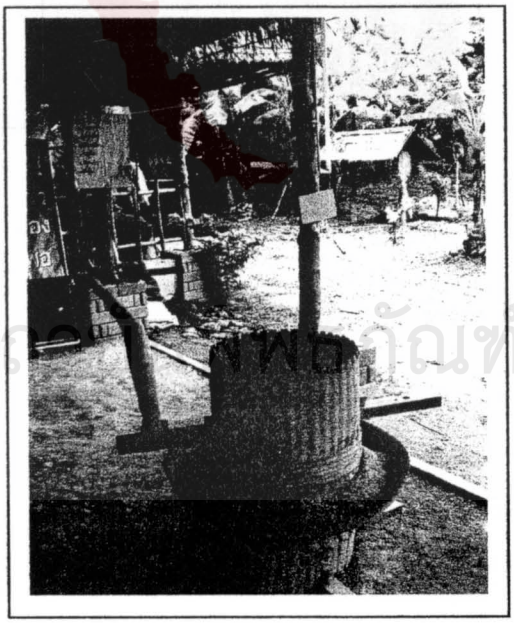

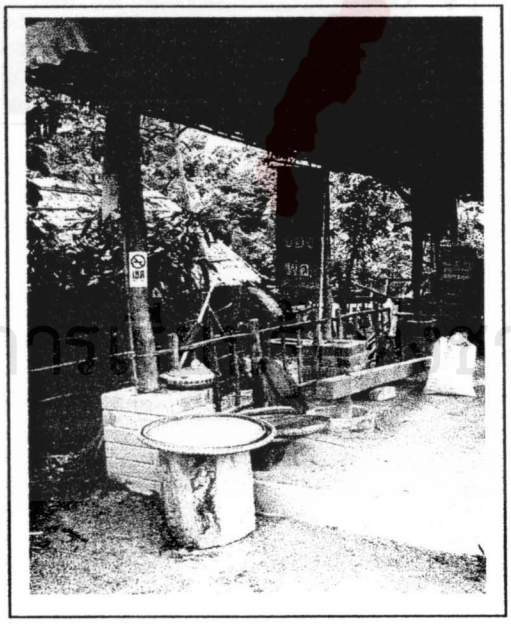

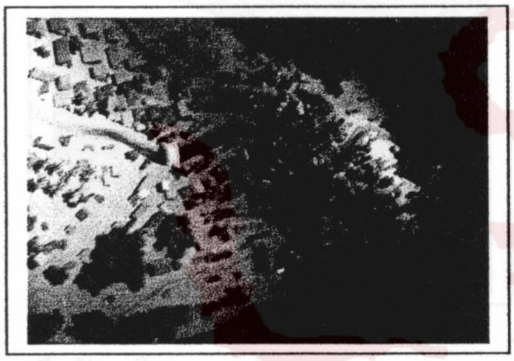

เครื่องมือการเกษตร อุปกรณ์การปลูกข้าว

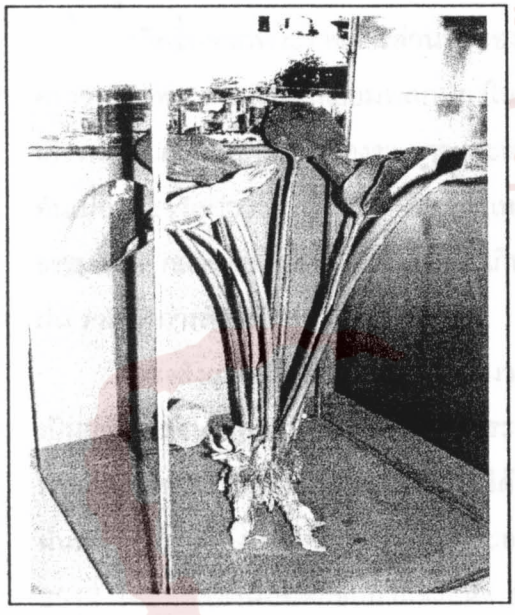

สิ่งของจำลอง ทำเทียม

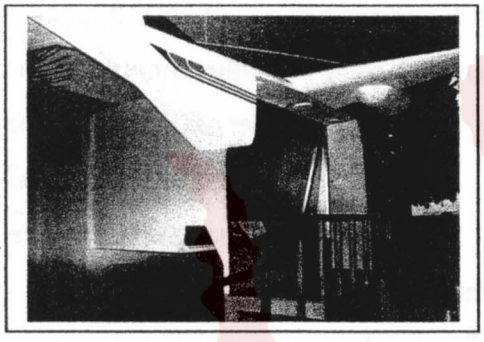

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

ชื่อวัตถุ โครงการฝนหลวง

เกิดขึ้นจากพระราชดำริส่วนพระองค์ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในปี พ.ศ.2495 เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมพสกนิกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อน ความทุกข์ยากของราษฎรและเกษตรกรที่ขาดแคลนน้ำอุปโภค บริโภค และการเกษตรอันเนื่องมาจากภาวะภัยแล้ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากความผันแปรและคลาดเคลื่อนของฤดูกาลตามธรรมชาติ กล่าวคือ ฤดูฝนเริ่มต้นล่าช้าเกินไป หรือหมดเร็วกว่าปรกติหรือฝนทิ้งช่วงยาวในช่วงฤดูฝน รวมทั้งการตัดไม้ทำลายป่า

ทรงสังเกตเห็นว่ามีเมฆปริมาณมากปกคลุมท้องฟ้า แต่ไม่สามารถก่อรวมตัวกันจนเกิดเป็นฝนได้ จึงได้มีพระมหากรุณาธิคุณพระราชทานโครงการพระราชดำริ “ฝนหลวง” ให้กับ ม.ร.ว. เทพฤทธิ์ เทวกุล ไปดำเนินการ ซึ่งต่อมาได้เกิดเป็นโครงการค้นคว้าทดลองปฏิบัติการฝนเทียม หรือฝนหลวงขึ้น ในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2512 โดยทดลองหยอดก้อนน้ำแข็งแห้ง (dry ice หรือ solid carbondioxide) ขนาดไม่เกิน 1 ลูกบาศก์นิ้ว เข้าไปในยอดเมฆสูงไม่เกิน 10,000 ฟุต ที่ลอยกระจัดกระจายอยู่เหนือพื้นที่ทดลองในขณะนั้น ทำให้กลุ่มเมฆทดลองเหล่านั้น มีการเปลี่ยนแปลงทางฟิสิกส์ของเมฆอย่างเห็นได้ชัดเจน เกิดการกลั่นรวมตัวกันหนาแน่นและก่อยอดสูงขึ้นเป็นเมฆฝนขนาดใหญ่และจากการติดตามผลโดยการสำรวจทางภาคพื้นดิน ก็ได้รับรายงานยืนยันด้วยวาจาจากกราษฎรว่า เกิดฝนตกลงสู่พื้นที่ทดลองอุทยานเขาใหญ่ในที่สุด นับเป็นนิมิตหมายบ่งชี้ให้เห็นว่า การบังคับเมฆให้เกิดฝนเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

ด้วยความสำเร็จของโครงการ จึงได้ตราพระราชกฤษฎีกา ก่อตั้งสำนักงานปฏิบัติการฝนหลวงขึ้น ในปี พ.ศ. 2518 ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเป็นหน่วยงานรองรับโครงการพระราชดำริ “ ฝนหลวง” ต่อไป

สถาบันพัฒนาการเรียนการสอนแห่งชาติ

ขั้นตอนการทำฝนหลวงจากเมฆอุ่น

จากการที่ทรงติดตามผลการทดลอง ควบคู่กับปฏิบัติการและทรงวิเคราะห์วิจัยติดตามปฏิบัติการทดลองอย่างใกล้ชิด รวมทั้งสนพระทัยศึกษาจากเอกสารวิชาการจึงทรงสามารถพัฒนากรรมวิธี "การทำฝนจากเมฆอุ่น" ที่ทรงสรุปขั้นตอนกรรมวิธี ในปี พ.ศ. 2516 แล้วพระราชทานให้ไปเป็นหลักในการปฏิบัติการสืบเนื่องมา

โดยมี 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 ก่อกวน

เป็นการดัดแปรสภาพอากาศขณะนั้นเพื่อเร่งหรือเสริมการเกิดและก่อรวมตัวของเมฆด้วยการก่อกวนสมดุล (Equilibrium) หรือเสถียรภาพ (Stability) ของมวลอากาศเป็นแห่งๆ โดยการโปรยสารเคมีประเภทดูดความชื้นแล้วทำให้อุณหภูมิสูงขึ้น ในท้องฟ้าที่ระดับใกล้เคียงกับระดับกลั่นตัวเนื่องจาก การไหลพาความร้อนในแนวตั้ง (Exothermic chemicals) ซึ่งเป็นระดับฐานเมฆของแต่ละวัน และโปรยสารเคมี ประเภทที่เมื่อดูดซับความชื้นแล้วทำให้อุณหภูมิลดต่ำลง (Endothermic, chemicals) ที่ระดับสูงกว่าระดับฐานเมฆ 2,000-3,000 ฟุต ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกิดเมฆเร็วขึ้นและปริมาณมากกว่าที่เกิดตามธรรมชาติ โดยเริ่มก่อกวนในช่วงเวลาเช้าทางด้านเหนือลมของพื้นที่เป้าหมาย หวังผลที่วางแผนกำหนดไว้ในแต่ละวัน

ขั้นตอนที่ 2 เลี้ยงให้อ้วน

เป็นการดัดแปรสภาพอากาศและเมฆขณะนั้น เพื่อเร่งหรือเสริมการก่อตัวของเมฆให้ขนาดใหญ่หนาแน่น และมีปริมาณหยดน้ำมากยิ่งขึ้น ด้วยการกระตุ้นหรือเร่งการเจริญเติบโตของก้อนเมฆ ที่ก่อตัวด้วยการโปรยสารเคมีประเภทที่เมื่อดูดซับความชื้น แล้วทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงที่ระดับฐานเมฆหรือทับยอดเมฆ หรือระหว่างฐานและยอดเมฆ โดยบินโปรยสารเคมีเข้าสู่ก้อนเมฆโดยตรง หรือโปรยรอบๆ และระหว่างช่องว่างของก้อนเมฆทางด้านเหนือลมให้กระแสลมพัดพาสารเคมีเข้าสู่ก้อนเมฆ

ขั้นตอนที่ 3 โจมตี

เป็นการดัดแปรสภาพอากาศในก้อนเมฆ ที่รวมหนาแน่นแล้วโดยตรงหรือบริเวณใต้ฐานเมฆ หรือบริเวณที่ต้องการชักนำเมฆฝนที่ตกอยู่แล้วเคลื่อนเข้าสู่เป็นการบังคับหรือเหนี่ยวนำให้เมฆที่แก่ตัวจัด แล้วตกเป็นฝนลงสู่พื้นที่เป้าหมายหวังผลที่วางแผนกำหนดไว้ โดยบินโปรยสารเคมีประเภทที่ทำให้อุณหภูมิลดต่ำลงเข้าไปในเมฆโดยตรงที่ฐานเมฆหรือยอดเมฆหรือที่ระดับระหว่างฐานเมฆและยอดเมฆชิดขอบเมฆทางด้านเหนือลมหรือใช้เครื่องบิน 2 เครื่องโปรยพร้อมกันแบบแซนด์วิช (Sandwich)

สถาบันพัฒนาเทคโนโลยีการเกษตรแห่งชาติ

เครื่องกลเติมอากาศหมุนช้าแบบทุ่นลอย สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี ส่วนมากเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนติดต่อมาขอเข้าค่าย โดยทางศูนย์ฯ จะจัดสถานที่ บุคลากรและจัดเตรียมกิจกรรมไว้

2.48.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุทั้งหมด

2.48.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.48.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 15 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ ดูแลความเรียบร้อยเรื่องสถานที่ วิทยากรนำชม ต้อนรับนักท่องเที่ยว

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) บุคคลทั่วไป

3) นักท่องเที่ยวในประเทศ

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการบันทึกไว้ เฉลี่ยประมาณ ปีละ 20,000 คน

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

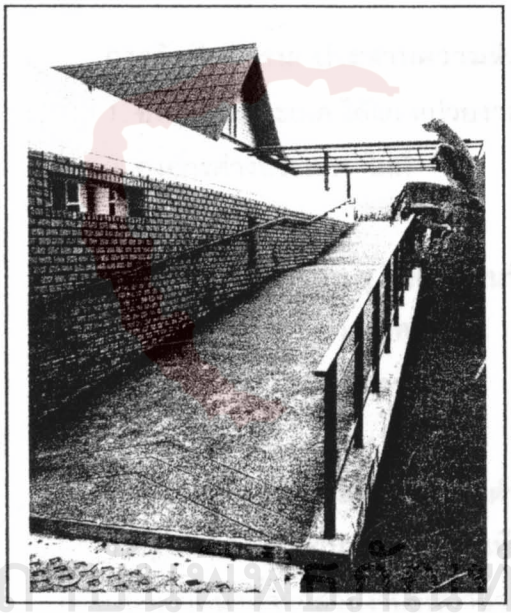
การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

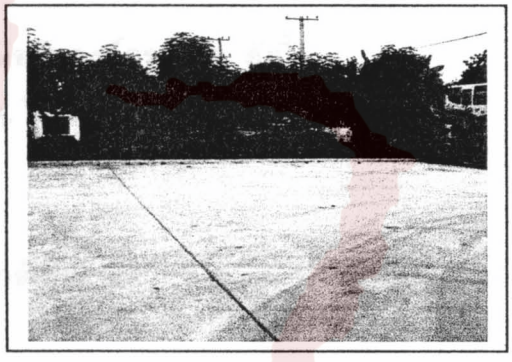
เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

บรรยาย/สาธิต/อบรมสาระความรู้, ลานจอดรถ, ทางเดินพิเศษ

1	2
3	4

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 เจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 2 การสาธิต การทำบ้านดิน

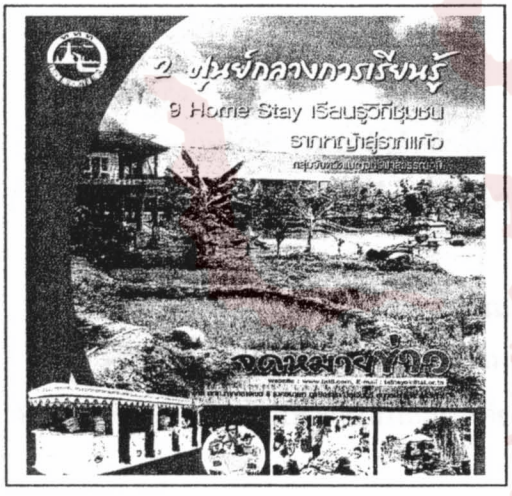
ภาพที่ 3 ทางเดินพิเศษ

ภาพที่ 4 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางเอกสารของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

เวบไซต์, ป้ายโฆษณา, จดหมายข่าว, วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อบุคคล

จดหมายข่าวแนะนำศูนย์ฯ

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐ, โรงเรียน และมหาวิทยาลัย ชุมชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.48.12 แหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

พิพิธภัณฑ์ไทยพวน วัดฝั่งคลอง

โบราณสถานเมืองดงละคร

2.48.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1) บุคลากร มีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อการทำงาน ในบางครั้งมีนักท่องเที่ยวมามาก ก็ต้องนำเจ้าหน้าที่จากส่วนงานอื่นมาช่วยกันต้อนรับนักท่องเที่ยว

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.48.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) สถานที่อยู่ห่างไกลจากตัวเมือง และไม่มีรถโดยสารเข้าไปโดยตรง ทำให้การเดินทางลำบาก

จุดแข็ง

1) ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติใช้หลักในการเรียนรู้ คือ PLAY + LEARN = PLEARN (เพลย์ บวก เลิน เท่ากับ เพลิน)คือการได้เรียนรู้ และเล่น ซึ่งจะได้ทั้งความรู้ และความสนุกสนาน

2.48.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

พัฒนาส่วนจัดแสดงต่างๆ ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เช่นส่วนพลังงานไบโอดีเซล ก็จะจัดเป็นครบวงจรเพื่อทำเป็ยฐานไบโอดีเซลต่อไป

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.49 อาคารนิทรรศการ เมืองโบราณเมืองดงละคร

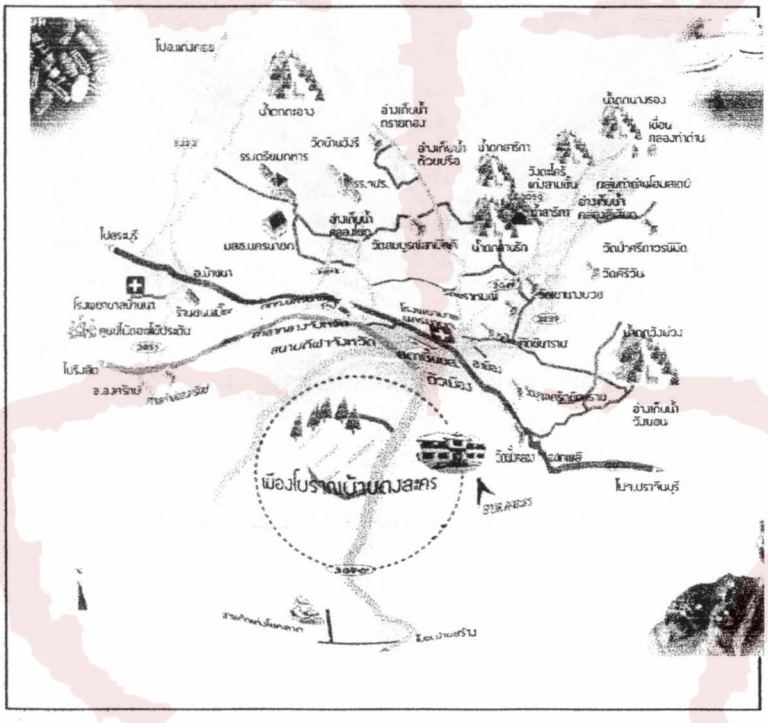
2.49.1 ที่อยู่และการติดต่อ

เมืองโบราณดงละคร ต. ดงละคร อ. เมือง จ. นครนายก

หน่วยงานรับผิดชอบ : สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ถ. อู่ทอง ต. ประตูชัย อ. พระนครศรีอยุธยา 13000

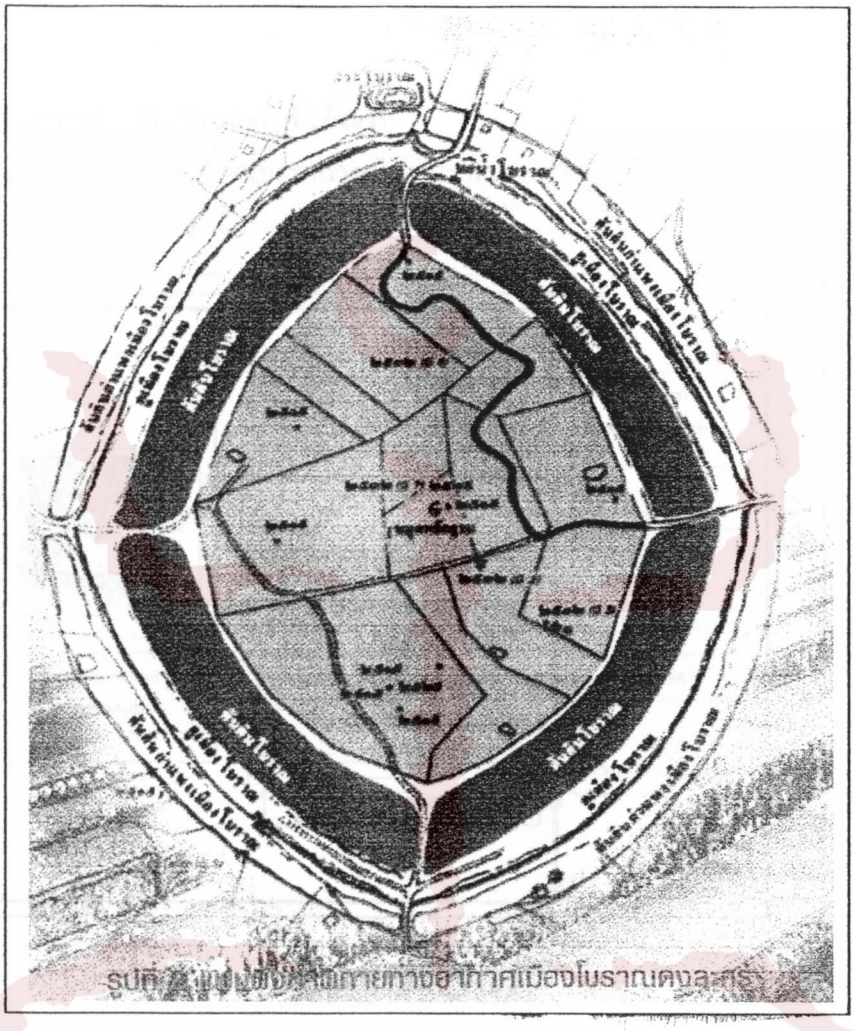
โทรศัพท์ : 035 – 242448 , 035 - 242501

2.49.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

แผนที่แสดงที่ตั้งของเมืองโบราณเมืองดงละคร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

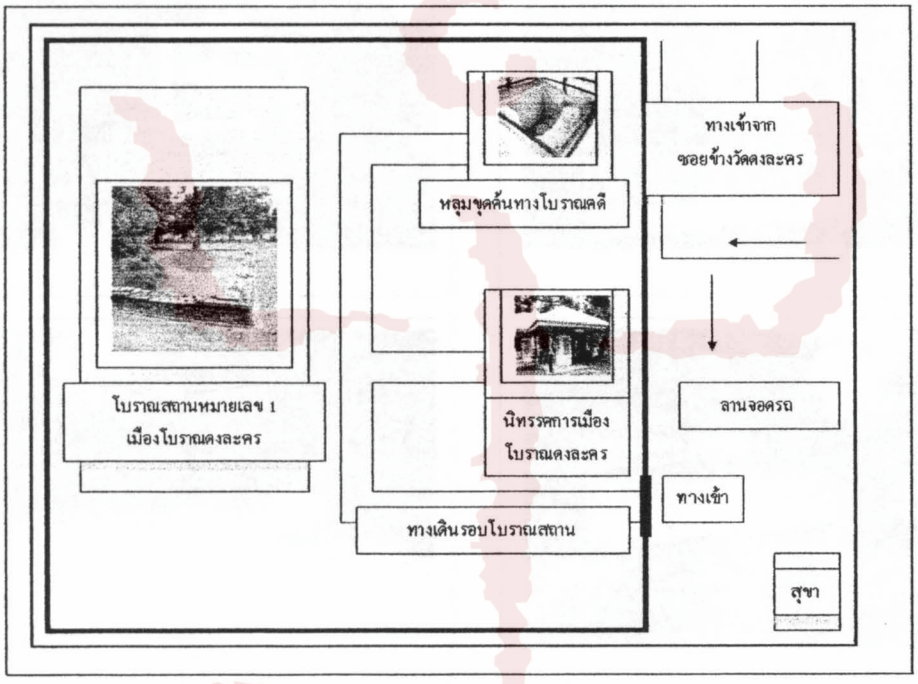
ภาพถ่ายทางอากาศเมืองโบราณเมืองดงละคร

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.49.3 **ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์**

แผนผังอาคารจัดแสดงของอาคารนิทรรศการเมืองโบราณดงละคร

มีการจัดนิทรรศการทั้งหมด 1 ชั้น

แผนผังอาคารจัดแสดง

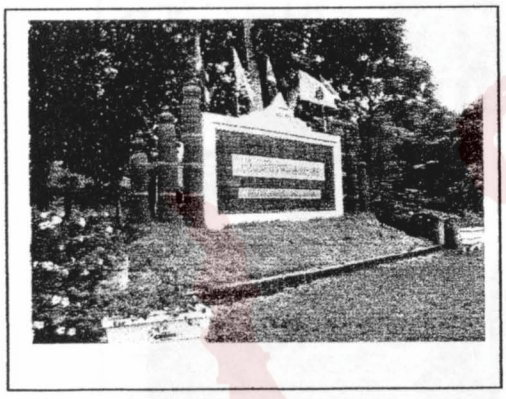
มีการจัดแบ่งเรื่องราวเป็นอาคาร 2 หลังดังนี้

อาคารหลังที่ 1 จัดแสดงนิทรรศการถาวรเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของเมืองดงละคร รวมถึงเรื่องการขุดค้นทางโบราณคดีของกรมศิลปากร

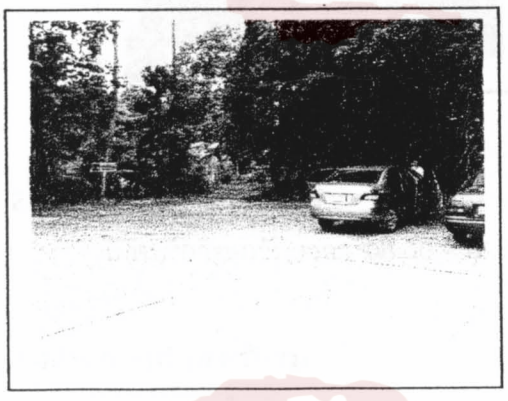
อาคารหลังที่ 2 เป็นอาคารหลังคาคลุมหลุมปฏิบัติการทางโบราณคดี สันนิษฐานว่าอาจเป็นสถูปของบุคลสำคัญของเมืองนี้ซึ่งขุดพบลูกปัด หินมีค่าจำนวนมาก

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภูมิทัศน์โดยรอบ

ภาพที่ 1 ภาพป้ายชื่อเมืองโบราณดงละคร

ภาพที่ 2 ภาพรายละเอียดของโบราณสถาน

ภาพที่ 3 ภาพลานจอดรถ

ภาพที่ 4 ภาพบ้านวิทยากรนำชมซึ่งอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

1	2
3	4

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.49.4 **ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ**

ผู้ดูแล: สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา
ถ. อู่ทอง ต. ประตูชัย
อ. พระนครศรีอยุธยา

ในภาพ นายสมจิตร อินยฤทธิ์
วิทยากรนำชมพิเศษ

2.49.5 **วันเวลาเปิดทำการ**

เปิดบริการทุกวัน เวลา 08.00 - 16.00 น. ทุกวัน

2.49.6 **การเก็บค่าเข้าชม**

ค่าเข้าชม ไม่เสียค่าเข้าชม

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.49.7 **ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป**

เมืองดงละคร ตั้งอยู่ที่ตำบลดงละคร อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ปัจจุบันคือบริเวณเมืองโบราณ อายุตามประวัติศาสตร์ สันนิษฐานว่าเป็นเมืองเก่า อายุประมาณ 2,000-3,000 ปี ถูกสร้างขึ้นในสมัยที่ขอมเรืองอำนาจ

สำหรับตำนานเมืองดงละคร หรือเมืองลับแลนั้น เล่าต่อ ๆ กันมาว่าเมืองนี้เคยเป็นเมืองของราชินี ขอม เป็นที่รโหฐานซึ่งคนนอกไม่สามารถเข้าออกได้ง่ายนัก ประกอบกับลักษณะ ของบริเวณเมืองมีต้นไม้สูงขึ้นอยู่ทั่วไปใครเข้าไปแล้ว อาจหาทางออกไม่ได้ จะต้องวนเวียนอยู่ในดงนั้นเอง และในวันโกนวันพระ วันดีคืนดี จะได้ยินเสียง กระจับปี่ สีซอ ปี่พาทย์ มโหรีขับกล่อมคล้าย ๆ กับมีการเล่นละครในวัง ชาวบ้านจึงเรียกกันว่า "ดงละคร" หรืออีกนัยหนึ่งคำว่า "ดงละคร" นั้น อาจ เพี้ยนมาจาก"ดงนคร"

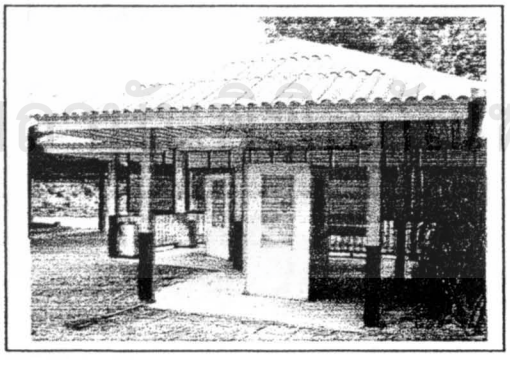
เมืองดงละครเป็นเมืองที่ราชินีเขมรองค์สุดท้าย สร้างให้ชายไทยที่ตนหลงรัก และต่อมากลายเป็นเมืองร้าง ซึ่งเป็นด้วยสาเหตุใดนั้นไม่มีใครทราบ ส่วนชื่อของเมืองดงละครนี้มีที่มาโดยสรุปอยู่ 2 กรณีดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นคือ กรณีแรก สันนิษฐานว่า คำว่า "ดงละคร"เป็นชื่อเรียกในสมัยรัตนโกสินทร์ ไม่ใช่ชื่อเรียกดั้งเดิมแต่โบราณ ชาวบ้านอาจเรียก ตามที่พบจาก สภาพเมืองโบราณ ว่าเป็นนครหนึ่งซึ่งรกร้าง มีต้นไม้ปกคลุม จึงเรียกว่า "ดงนคร" ต่อมาจึงเพี้ยนเป็นดงละคร กรณีที่สองคือ เดิมชาวบ้านเรียกชื่อว่าเมืองลับแล ต่อมาวันดีคืนดีเกิดได้ยินเสียงมโหรีขับกล่อมคล้าย ๆ กับกำลังมีละคร เลยเรียกว่าดงละคร

ลักษณะเมืองดงละคร เป็นเมืองรูปทรงกลม แต่ไม่ค่อยได้ขนาดมากนัก ตั้งอยู่ที่ดอนสูง ลักษณะเป็นเกาะอยู่กลางทุ่งนา สภาพในเมืองมีซากปรัก หักพัง ของโบราณสถาน ทั้งที่เป็นศิลปะแบบทราวดี และแบบลพบุรี เมืองดงละครได้รับอิทธิพล ของอาณาจักรต่าง ๆ จนไม่สามารถแยกเวลาได้ชัดเจนว่าอาณาจักรเหล่านี้ ได้ถ่ายทอดความเจริญทางศิลปะให้ เมืองดงละครเมื่อไร ซึ่งอาณาจักรที่มีความสัมพันธ์ กับเมืองดงละคร ได้แก่ อาณาจักรอิศรานุปุระ (อาณาจักรเจนละ) เมืองศรีวัตสปุระ (ดงศรีมหาโพธิ์) และชุมชนโคกขวาง ส่วนหลักฐานทางโบราณคดีที่พบได้แก่ โบราณสถาน, พระพุทธรูปสัมฤทธิ์, ทองคำ, พระพิมพ์, ลูกปัด แร่ควอช, ระฆังสำริด, รูปบุคคลสำริด, อิฐ, เครื่องประดับ ฯลฯ

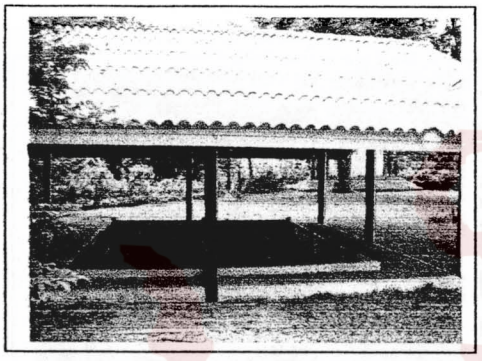
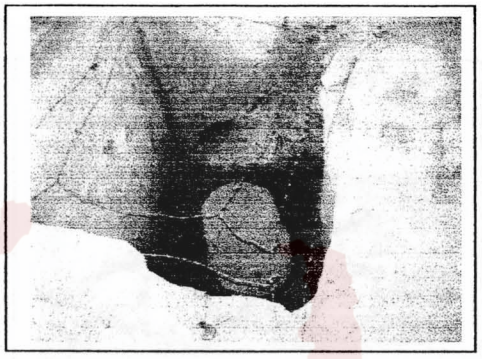
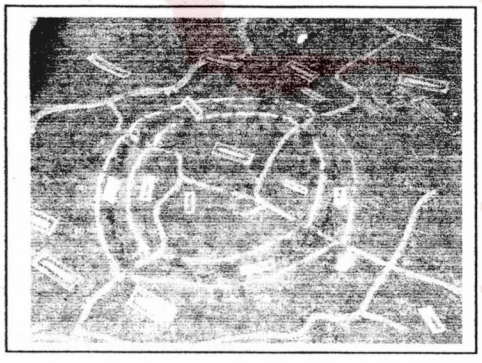
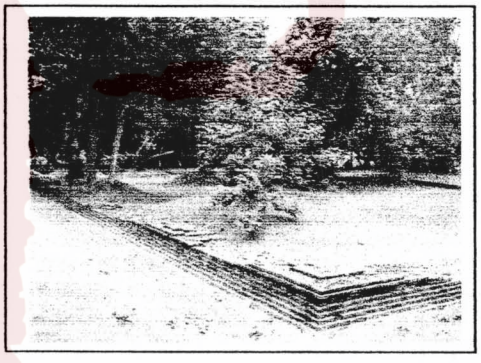
2.49.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

นิทรรศการถาวรจัดแสดงเรื่องพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีของเมืองดงละคร มีป้ายนิทรรศการที่แสดงให้เห็นถึงการขุดค้นทางโบราณคดี มีรายละเอียดของวัตถุโบราณจากหลุมขุดค้น เช่น ลูกปัด เครื่องปั้นดินเผา เครื่องมือบดยา เป็นต้น

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

ภาพที่ 1 ภาพอาคารนิทรรศการเมืองโบราณดงละคร หลังที่ 1

ภาพที่ 2 ภาพแสดงวัตถุโบราณที่ค้นพบ

ภาพที่ 3 ภาพอาคารโบราณคดีหลุมขุดค้น หลังที่ 2

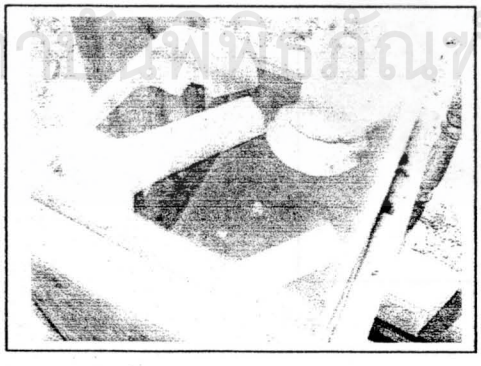
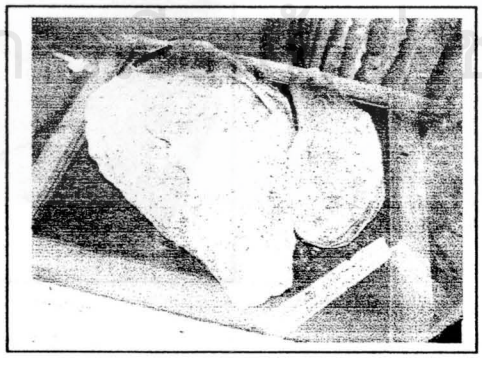
ภาพที่ 4 ภาพสถูปในอาคารโบราณคดีหลังที่ 2

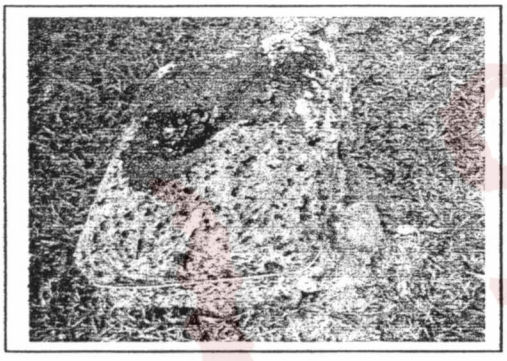
ภาพที่ 5 ภาพแผนผังจำลองเมืองโบราณดงละคร

ภาพที่ 6 ภาพวิหารในเมืองโบราณ

1	2
3	4
5	6

ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม

ภาพที่ 1 หินบดยา

ภาพที่ 2 หอยโบราณ

ภาพที่ 3 ศิลาแลง

ภาพที่ 4 เครื่องปั้นดินเผา

1	2
3	4

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ สถูปศิลาแลง

ประเภท ศิลาแลง **กำหนดอายุ** ทวารวดี

คำบรรยาย สันนิษฐานว่าโบราณสถานแห่งนี้อาจเป็นสถูปที่ใช้บรรจุกระดูกของบุคคลสำคัญในเมืองนี้ในสมัยทวารวดีหรืออาจเป็นสถูปที่ใช้วางศิลาฤกษ์เนื่องจากมีการพบของมีค่า เช่น แหวน กำไล ตุ้มหู ลูกปัด เป็นจำนวนมากคล้ายกับการฝังลูกนิมิตรในปัจจุบัน

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.49.9 **การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์**

มี ซึ่งเก็บไว้ที่สำนักโบราณคดีที่ 3 พระนครศรีอยุธยา

2.49.10 **การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง**

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.49.11 **การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์**

1. สำนักศิลปากรที่ 3 พระนครศรีอยุธยา ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์และวิชาการ
2. คนงาน 2 คน บำรุงรักษา ทำความสะอาดโบราณสถานด้านทิศเหนือ เมืองดงละคร

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา-มัธยมศึกษา

2) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3) บุคคลทั่วไป

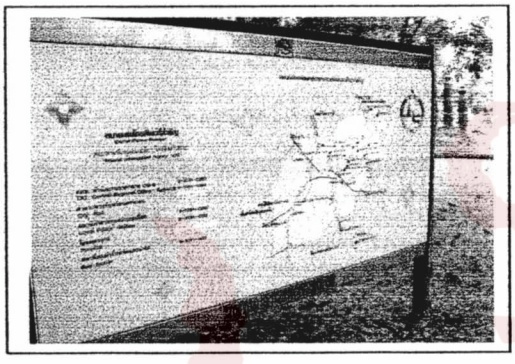
4) นักท่องเที่ยวในประเทศ

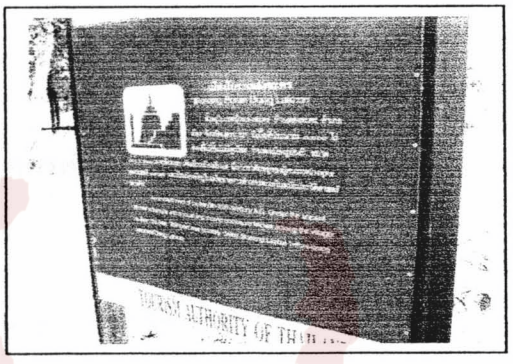
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

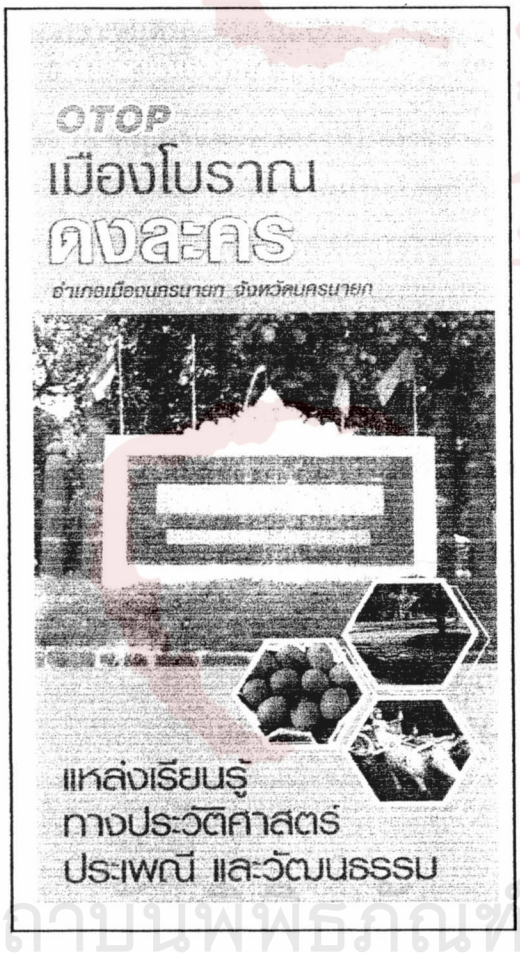
ไม่ได้ทำสถิติไว้

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 แผนที่ท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก

ภาพที่ 2 ป้ายความรู้

ภาพที่ 3และภาพที่ 4 แผ่นพับสินค้าโอทอปและสถานที่ท่องเที่ยวเมืองดงละคร

1	2
3	4

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ

ไม่มี

2.49.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

การท่องเที่ยวทางธรรมชาติภายในเมืองดงละคร (พืชสวน ผลไม้)

เขื่อนขุนด่านปราการชล

2.49.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

1. ไม่มีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ หน่วยงานภาครัฐ ไม่ให้การสนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองดงละครอย่างจริงจังและจริงใจ

2. งบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการซึ่งปัจจุบันทำได้แค่นำงบประมาณมาจ้างคนงานในการดูแลและทำความสะอาด

3. ขาดบุคลากรในการบำรุงรักษา

2.49.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

1) การเดินทางค่อนข้างลำบาก ถนนแคบ ไม่มีระบบสาธารณูปโภคที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

2) ปัจจุบันวิทยากรนำชมมีเพียงคนเดียวที่มีองค์ความรู้ซึ่งยังไม่มีการเก็บองค์ความรู้เหล่านั้นเป็นลายลักษณ์อักษร

จุดแข็ง

1) มีงบประมาณจากทางราชการสนับสนุนทุกปี พื้นที่สะอาดเรียบร้อย

2)อยู่ในแผนที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครนายกซึ่งอยู่ใกล้กรุงเทพมีคนไปเยี่ยมชมอยู่ตลอด

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.49.15**แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์**

จัดสร้างพิพิธภัณฑ์ถาวร บริหารจัดการโดยท้องถิ่น กรมศิลปากรให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการ เป็นการร่วมมือกันของหน่วยงานให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนมากยิ่งขึ้นกว่าปัจจุบันที่ไม่มีแนวทางการพัฒนาอะไรเลย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.50 พิพิธภัณฑ์พระกำนันชูชาติ

2.50.1 ที่อยู่และการติดต่อ

พิพิธภัณฑ์พระกำนันชูชาติ

เลขที่ 5/9 ถนน พุทธมณฑลสาย 2 แขวงทวีวัฒนา

เขตทวีวัฒนา จังหวัดกรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10170

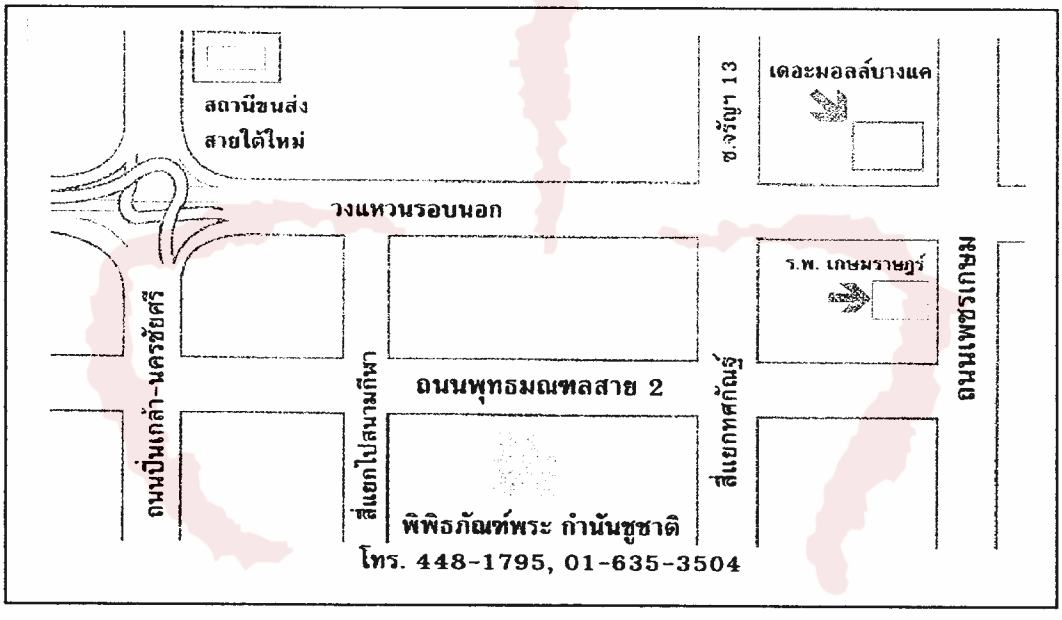
โทรศัพท์ 0-2887-1265, 08-1635-3504

โทรสาร 0-2448-1795

E-mail: -

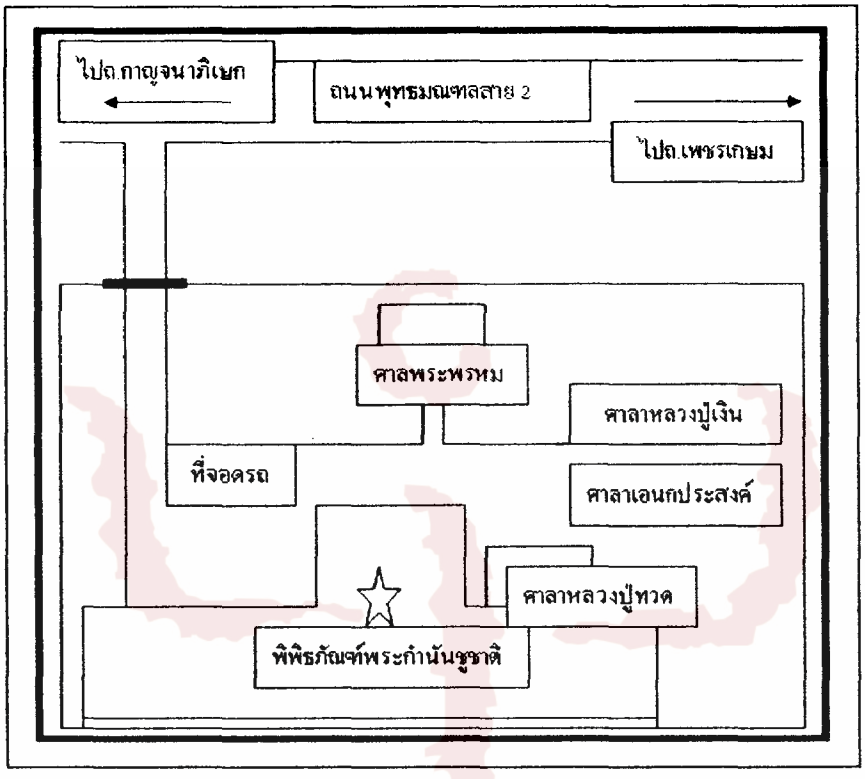
Website: -

2.50.2 แผนที่แสดงที่ตั้ง

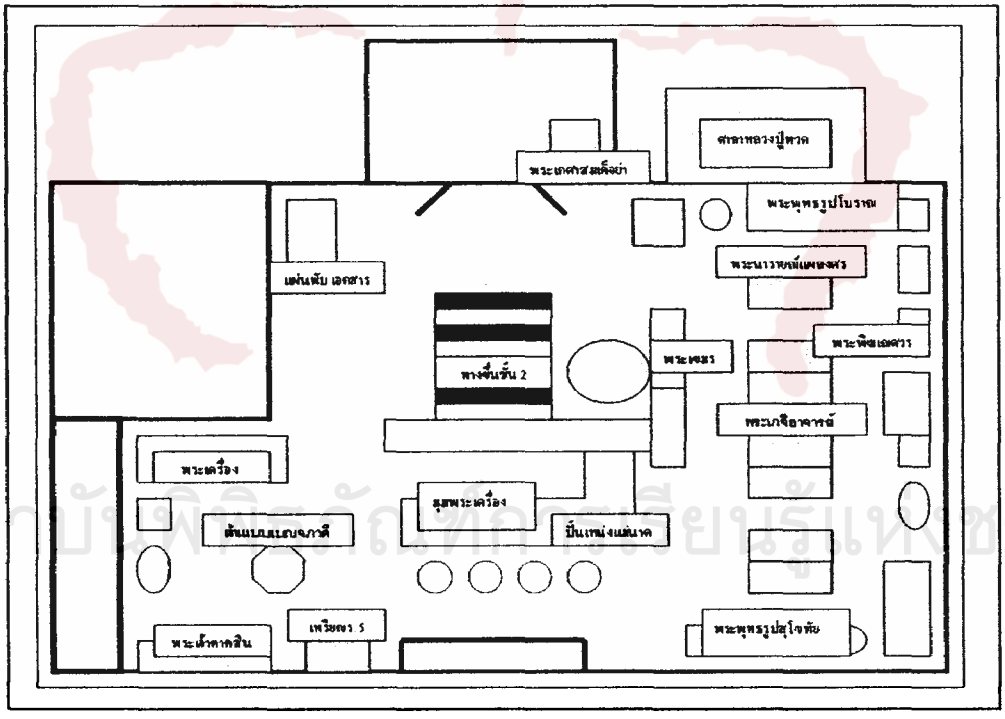
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

แผนที่แสดงที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์พระกำนันชูชาติ

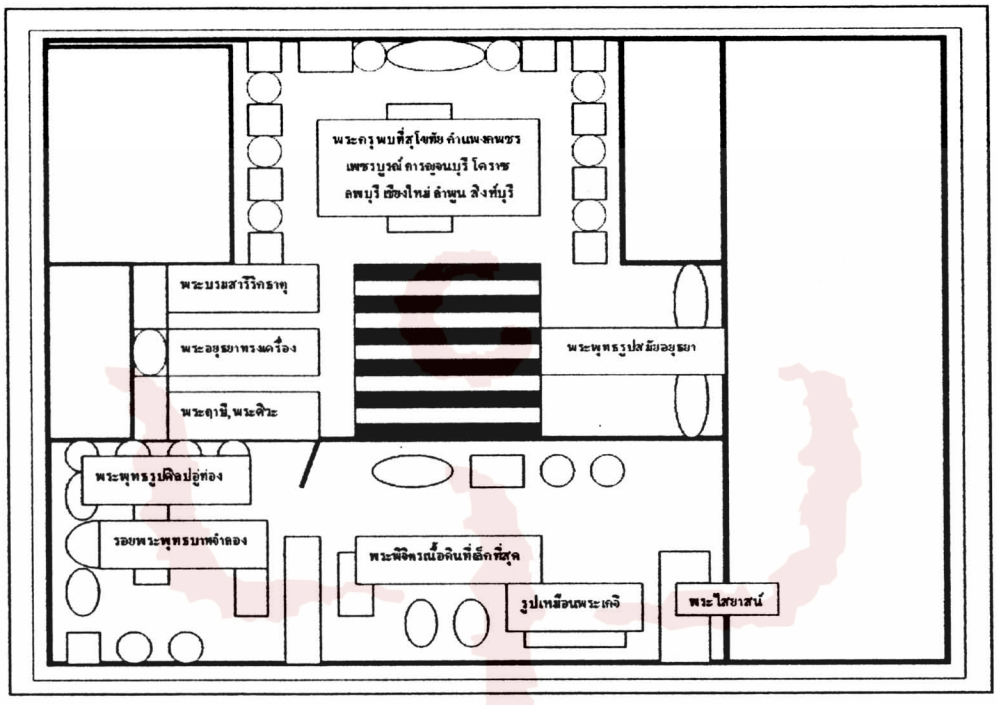
แผนผังบริเวณภายในพิพิธภัณฑ์พระกำนันชูชาติ

2.50.3 ลักษณะทางกายภาพของพิพิธภัณฑ์

แผนผังอาคารจัดแสดงชั้นที่ 1

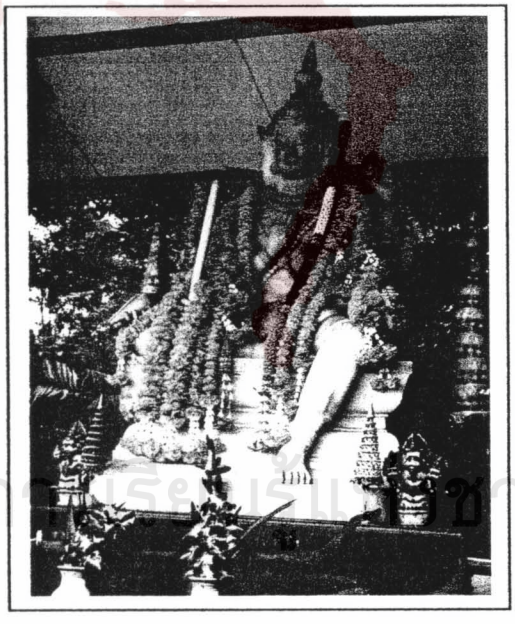
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ผังการจัดแสดงชั้นที่ 2

ภูมิทัศน์โดยรอบ

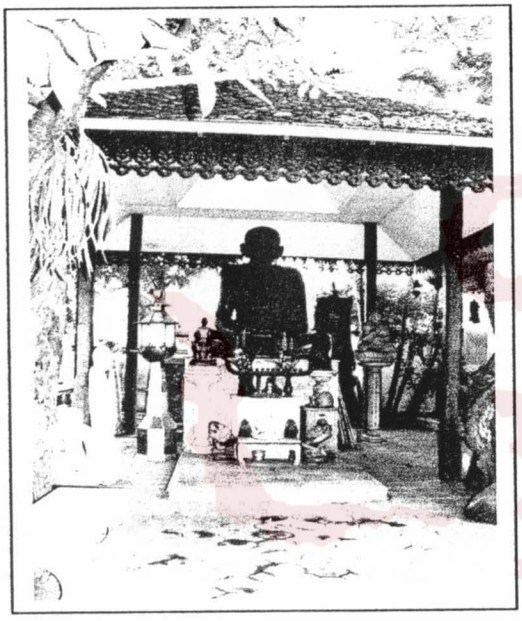

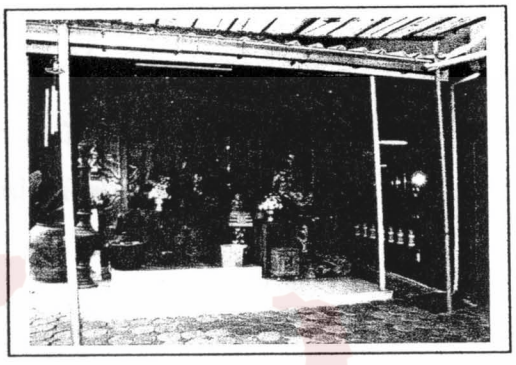
ภาพที่ 1 ด้านหน้าทางเข้าพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 2 เทวาลัยท้าวมหาพรหม หินแกะใหญ่ที่สุด

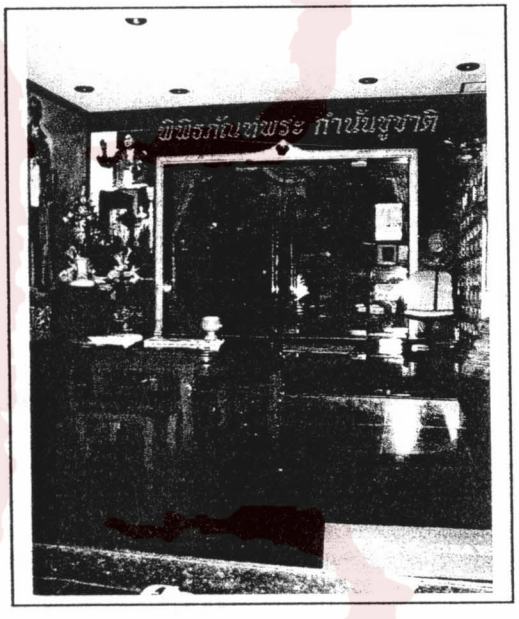
1	2

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ 3 ศาลาหลวงปู่

ภาพที่ 4 ศาลาหลวงรูปปู่ทวด

ภาพที่ 5 อาคารพิพิธภัณฑ์

ภาพที่ 6 โถงทางเข้าส่วนจัดนิทรรศการ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.50.4 ผู้ดูแล/ หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินการ

ผู้ดูแล: กำนันชูชาติ มากสัมพันธ์

ตำแหน่ง เจ้าของกิจการ

2.50.5 วันเวลาเปิดทำการ

เปิดบริการทุกวัน ตั้งแต่เวลา 10.00 – 17.00 น.

2.50.6 การเก็บค่าเข้าชม

บุคคลทั่วไป เสียค่าเข้าชม 100 บาท

จดหมายขออนุญาต/ โทรศัพท์แจ้งการนัดหมายก่อนล่วงหน้าเป็นเวลา 3 วันทำการ

2.50.7 ประวัติความเป็นมาโดยสังเขป

กำนันชูชาติมีความสนใจในเรื่องของพระมาตั้งแต่เด็ก เมื่อคุณพ่อคุณแม่ส่งมาเรียนที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล ก็ให้ห้อยพระติดคอเพื่อให้ยึดมั่นในศาสนา หลังจากนั้นท่านก็เริ่มเสาะแสวงหาไปเกือบทุกแห่งหน จากการสะสมเรื่อยๆ จนมีมากขึ้นจึงเกิดความคิดว่าการเก็บไว้ดูคนเดียวมันไม่เกิดประโยชน์เท่าที่ควร น่าจะเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์เพื่อให้ผู้ที่สนใจและเยาวชนรุ่นหลังได้ดูได้ศึกษา เพราะเมื่อสิ้นไปพระที่รวบรวมไว้จะได้ไม่ถูกแบ่งกระจัดกระจายไป ซึ่งการที่จะรวบรวมให้ได้อย่างนี้ไม่ง่ายนัก แต่ในใจขณะนั้นคิดว่าเราคงทำไม่สำเร็จจึงได้แต่ภาวนาขอสิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยให้ทำสำเร็จ

ในปี พ.ศ. 2541 ก็ตัดสินใจใช้บ้านที่อาศัยอยู่จัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ขึ้นสำเร็จในปีเดียวกัน โดยข้าฯ เป็นจัดการตกแต่งห้องต่างๆ จัดวางพระในตำแหน่งที่เหมาะสมด้วยตัวเองทั้งสิ้น และในปีที่ 9 ของการตั้งพิพิธภัณฑ์เราถือว่าเป็นมิ่งมงคลอันใหญ่หลวงสำหรับพิพิธภัณฑ์ ที่ได้ต้นแบบของการสร้างเบญจภาคี ภปร. ในวาระการครองราชย์ครบ 60 ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งถือว่าเป็นปีมหามงคลอันยิ่งใหญ่แด่พสกนิกรในพระองค์ท่านเพื่อหาทุนสร้าง วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล วิทยาเขตชะอำ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.50.8 ลักษณะการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์

การจัดแสดงนิทรรศการถาวร

1) ประวัติและวิวัฒนาการ เทวรูปและพระพุทธรูปในยุคสมัยต่างๆ ตั้งแต่สมัยทวารวดี เชียงแสน สุโขทัย อู่ทอง เรื่อยมาจนถึงรัตนโกสินทร์

2) วัฒนธรรมและประเพณี เครื่องรางของขลังและพระพุทธรูปที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวของคนไทยมาช้านาน โดยแสดงออกในรูปแบบต่างๆ

แนวคิดของนิทรรศการ

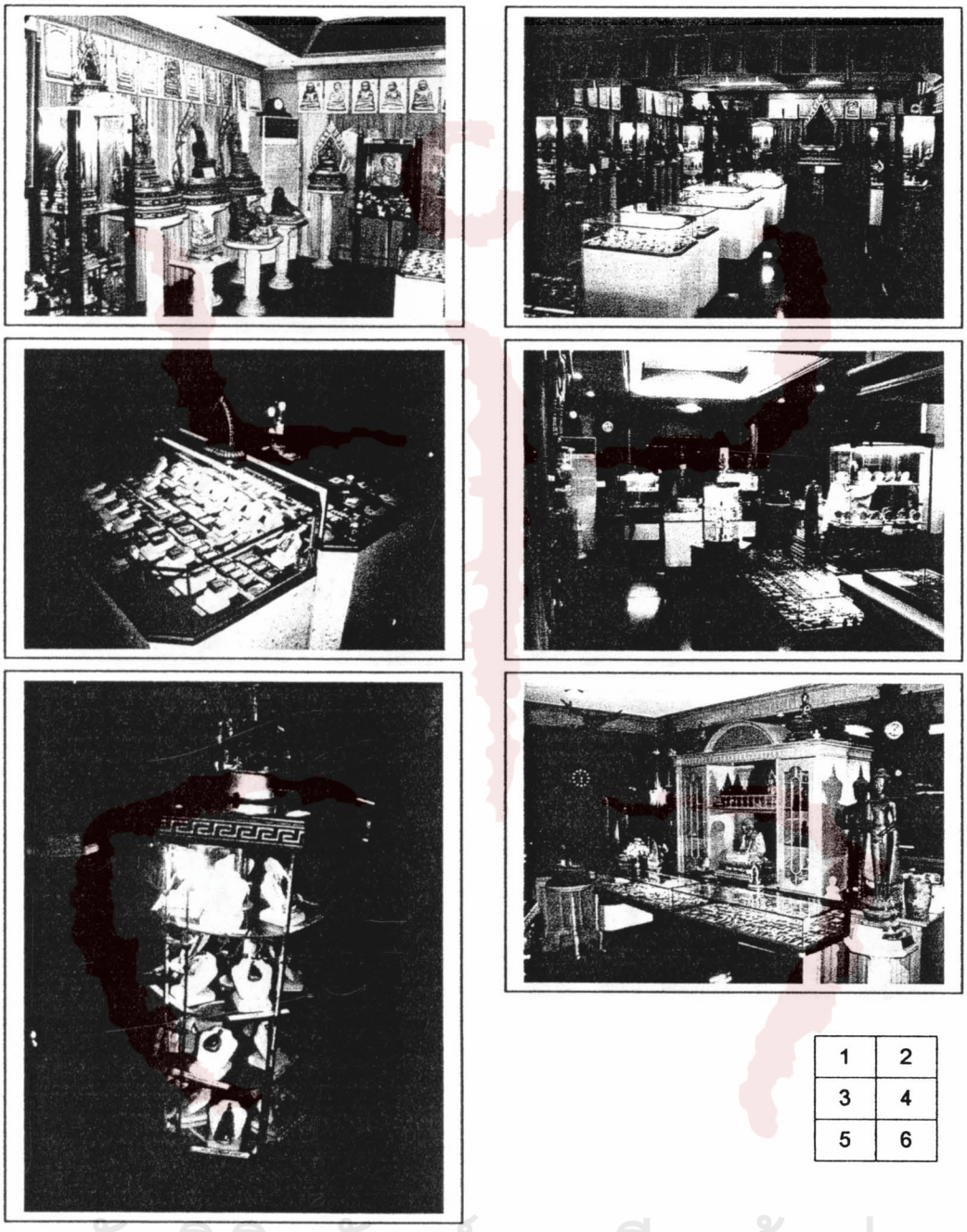
ภายในพิพิธภัณฑ์นั้นกอปรด้วยพระบูชากว่า 200 องค์ ตั้งแต่สมัยคุปตะจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ และพระเครื่องอีกกว่า 3,000 องค์ อาทิ พระของเกจิอาจารย์, พระกรุโบราณของจังหวัดต่างๆ ซึ่งมีครบทั้งเนื้อดิน, เนื้อชิน, เนื้อผง, พระกริ่ง, เหรียญคณาจารย์, รูปหล่อ และเครื่องรางของขลังประเภทต่าง ๆ โดยส่วนนิทรรศการทั้งหมดแบ่งเป็น 2 ชั้น ในชั้นล่างจะจัดแสดงพระบูชาในสมัยต่างๆ แยกออกเป็นหมวดหมู่ มีแผ่นป้ายบรรยาย ส่วนนิทรรศการทางด้านซ้ายจัดแสดงพระนารายณ์แผลงศรเนื้อทองคำสมัยอยุธยา มีขนาดเท่าเมล็ดข้าวเปลือก ถัดไปเป็นพระเกจิอาจารย์เช่น หลวงปู่ทวด

ทางด้านหลังจัดแสดงมุมพระเครื่องรุ่นต่างๆ ทั้งเนื้องผง เนื้อเกสน และนวโลหะ มีจัดแสดงปั้นเหน่งแม่นาค ในห้องจัดแสดงด้านขวาจัดแสดงเหรียญรัชกาลที่ 5 พระชุดเบญจภาคี ต้นแบบพระชุดเบญจภาคี ภปร. ท้องตราราชสีห์ เป็นตราข้าหลวงสิน (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) และพระบูชาประจำพระองค์

สำหรับนิทรรศการชั้น 2 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือส่วนของพระบูชาและพระกรุที่พบในจังหวัดต่างๆ โดยจัดแสดงอยู่ในตู้กระจกแบ่งเป็นหมวดจังหวัดต่างๆ เช่นกำแพงเพชร พิษณุโลก สุโขทัย เชียงใหม่ ลำพูน เป็นต้น ในส่วนนิทรรศการอีกส่วนจัดแสดงพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ทั้งพระพุทธรูปอู่ทอง พระพุทธรูปพม่า พระไสยาสน์ และรอยพระพุทธบาทจำลอง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ภาพที่ 1 และ 2 ภายในห้องจัดแสดงชั้นที่ 1

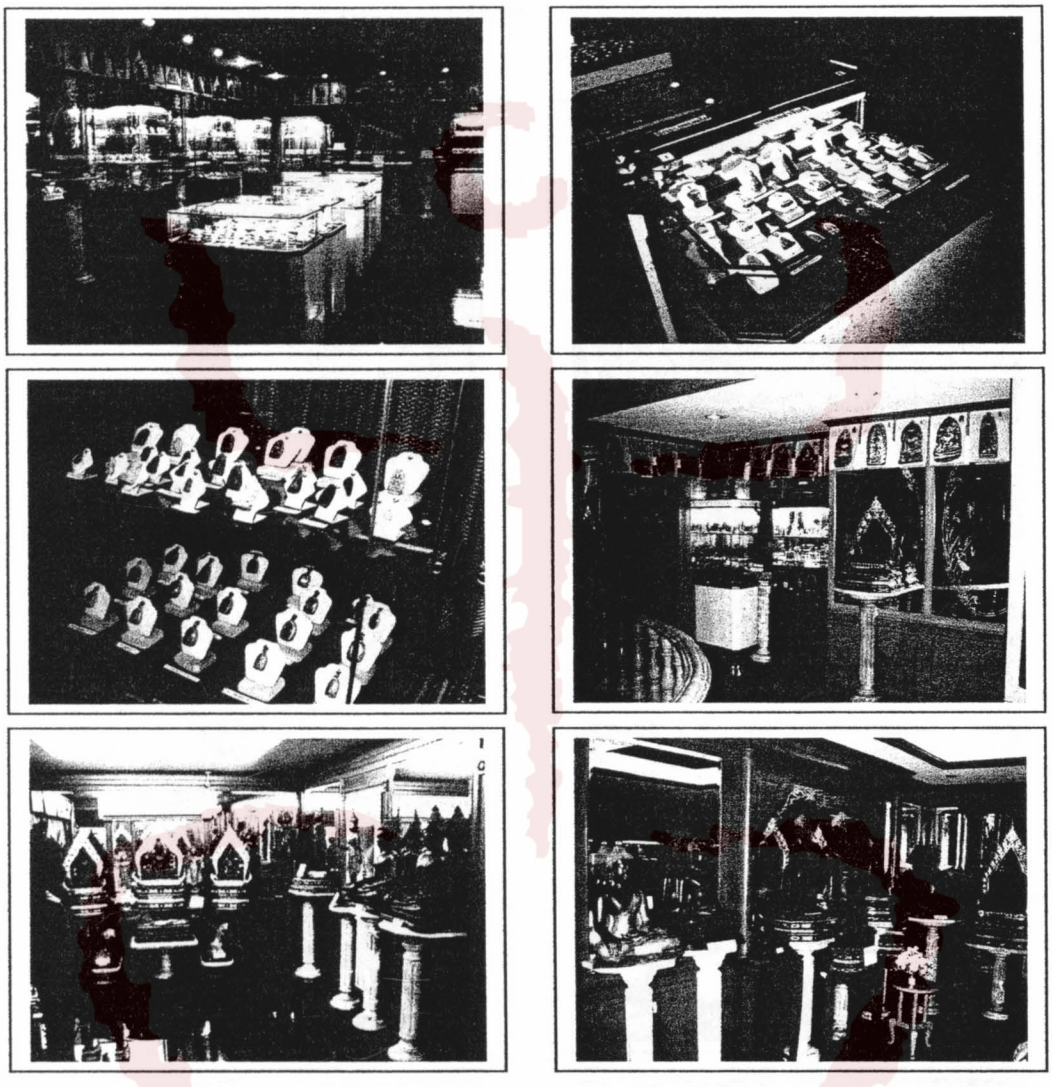
ภาพที่ 3 พระเกจิอาจารย์

ภาพที่ 4 นิทรรศการพระเครื่อง

ภาพที่ 5 พระชุดเบญจภาคี ภปร.

ภาพที่ 6 การจัดแสดงภายในห้องนิทรรศการ

ภาพถ่ายห้องจัดแสดง

1	2
3	4
5	6

ภาพที่ และ 2 การจัดนิทรรศการในส่วนชั้นที่ 2

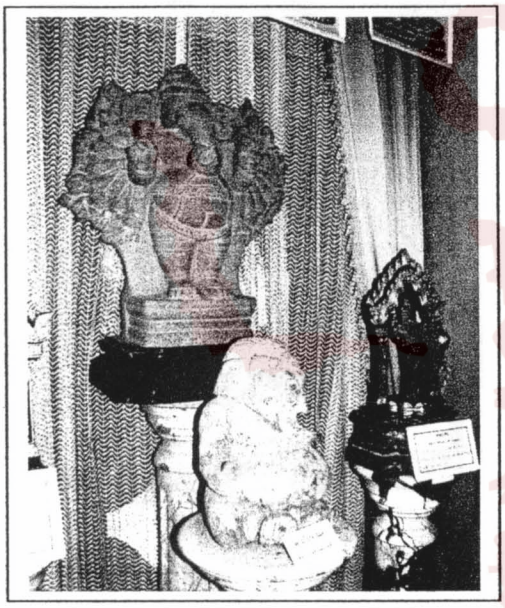
ภาพที่ 3 การจัดแสดงพระกรุ

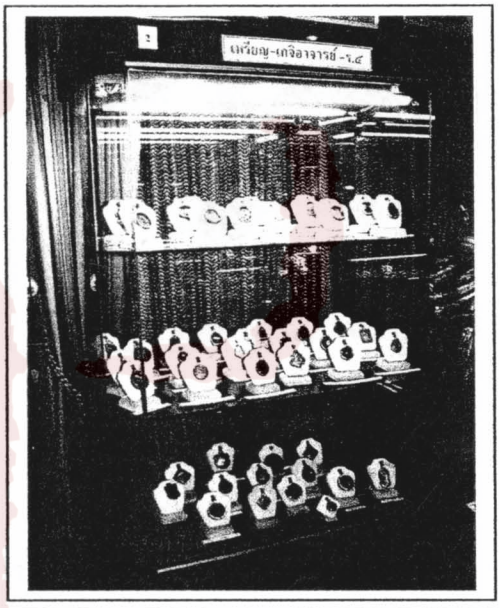
ภาพที่ 4 ตู้จัดแสดงพระอรหันตธาตุ

ภาพที่ 5 และ 6 การจัดแสดงนิทรรศการส่วนที่ 3 จัดแสดงพระบูชา อู่ทอง พระพุทธบาทจำลอง และรูปเหมือนพระเกจิอาจารย์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

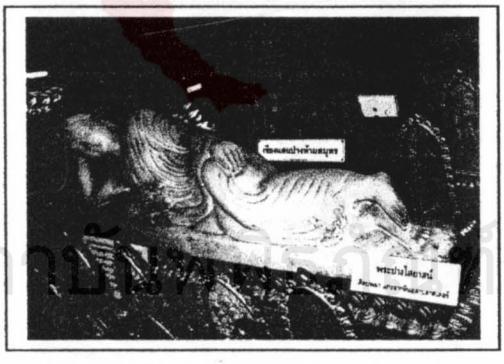
ประเภทสิ่งของที่จัดแสดง/ วัตถุสะสม
พระพุทธรูป พระเครื่อง เครื่องรางของขลัง

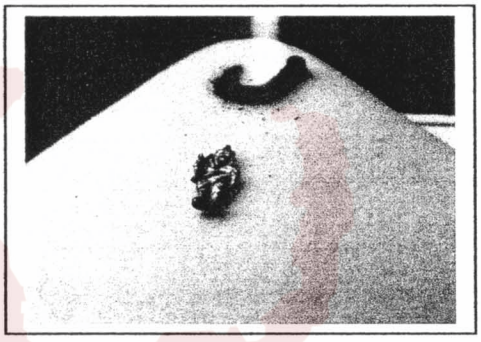

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

วัตถุจัดแสดงชิ้นที่มีความสำคัญ (Masterpiece)

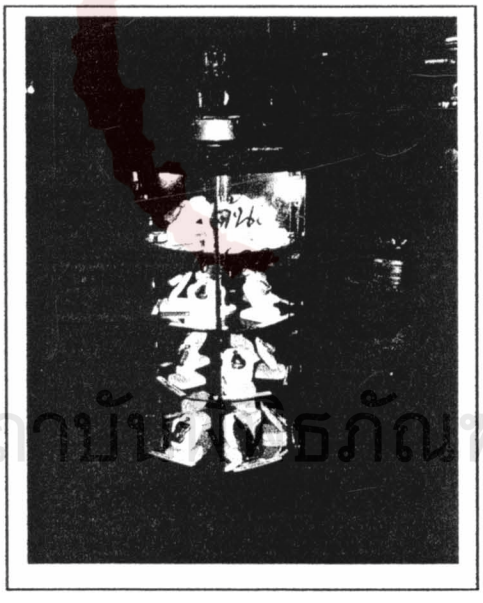

ชื่อวัตถุ พระนารายณ์แผลงศร เนื้อทองคำ

กำหนดอายุ สมัยอยุธยา

คำบรรยาย นับเป็นประติมากรรมขนาดเล็กที่สุดเท่าที่เคยพบมา โดยมีขนาดโตเท่าเมล็ดข้าวเปลือก

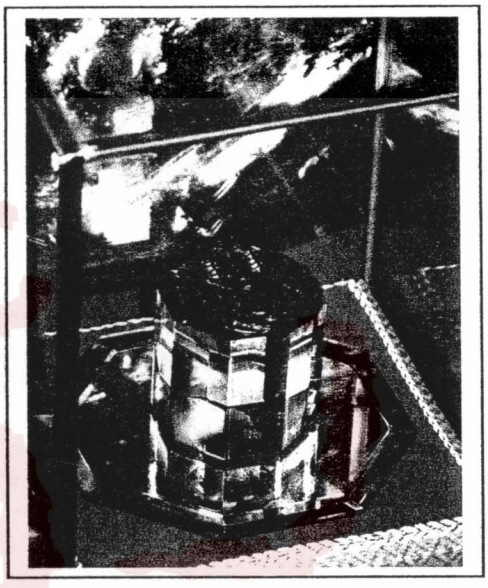

ชื่อวัตถุ พระชุดเบญจภาคี ภปร.

สถาบันวิทยบริการเรียนรู้แห่งชาติ

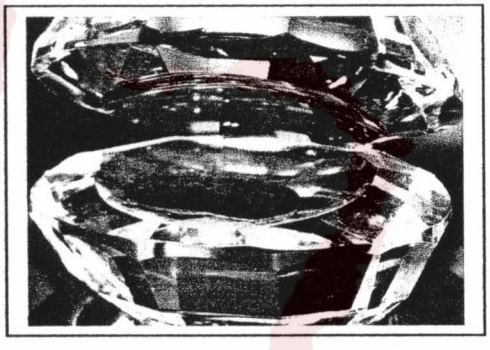

ชื่อวัตถุ ท้องตราราชสีห์

คำบรรยาย เป็นตราข้าหลวงสิน (สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช) ซึ่งรับราชการเป็นมหาดเล็กอยู่ในกระทรวงมหาดไทยในสมัยสมเด็จพระที่นั่งสุริยาศน์อมรินทร์ (สมเด็จพระเจ้าเอกทัศน์) ได้เชิญขึ้นไปชำระความทางหัวเมืองทางเหนือ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ ปั้นเหน่งแม่นาก

คำบรรยาย ปั้นเหน่งผีตายโหง ตามประวัติกล่าวว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) ได้เจาะเอากระดูกหน้าผากของแม่นากพระโขนงมาขัดเกลาจนเป็นมันลงยันต์อักษร

ไว้ แล้วทำเป็นหัวรัดปะคดคาดติดเอวตลอดเวลา ครั้ยท่านชราจึงประทานไว้กับหม่อมเจ้าพระพุทธมาทปิลันท์และต่อมายังพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

จากหนังสือประวัติสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังษี) ฉบับบันทึกของอำมาตย์ตรี พระยาทิพโกษา (สอน โลหะนันท์)

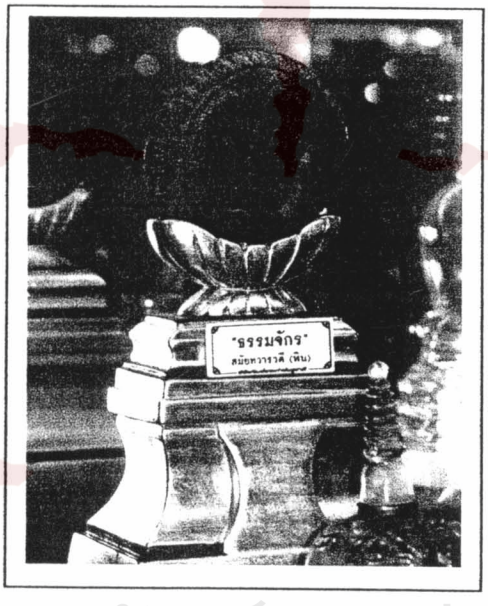
ชื่อวัตถุ พระพุทธรูปสุโขทัยแบบบริสุทธิ์

คำบรรยาย พระพุทธรูปสุโขทัยแบบบริสุทธิ์นี้เป็นที่ยอมรับกันในวงการทั่วไปว่า เป็นพระพุทธรูปที่งามเลิศที่สุดในโลก มักเรียกกันว่า พระพุทธรูปสุโขทัย “หมวดใหญ่” เพราะมีการพบแพร่หลายมากที่สุดในเมืองสุโขทัยเก่า ศรีสัชนาลัยเก่า จนเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นพระพุทธรูปสกุลช่างสุโขทัยบริสุทธิ์อย่างแท้จริง และนับเป็นสกุลช่างสุโขทัยชั้นครูยอดแห่งยุค

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

ชื่อวัตถุ พระพุทธรูปอยุธยาทรงเครื่องใหญ่

ชื่อวัตถุ ธรรมจักรสมัยทวารวดี

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

นิทรรศการชั่วคราว/ กิจกรรม (นิทรรศการ/ กิจกรรมที่จัดในช่วง 1 ปีที่ผ่านมา)

นิทรรศการหมุนเวียน ไม่มี

กิจกรรม ไม่มี

2.50.9 การทำทะเบียนวัตถุสิ่งของในพิพิธภัณฑ์

มีการทำทะเบียนวัตถุไว้ทั้งหมด

2.50.10 การจัดเก็บและการดูแลรักษาวัตถุที่จัดแสดง

1) **ไม่มี** ห้องคลังเก็บวัตถุโดยเฉพาะ

2) **ไม่มี** ห้องปฏิบัติการดูแลรักษา ซ่อมแซมวัตถุสิ่งของ

2.50.11 การดำเนินการและการจัดการของพิพิธภัณฑ์

จำนวนหน้าที่ รวม 4 คน มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ดังนี้ บริหารงานทั่วไป และเป็นเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ

ผู้ชมกลุ่มเป้าหมายที่มุ่งให้บริการ

1) บุคคลทั่วไป

2) นักท่องเที่ยวในประเทศ

3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ

4) นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

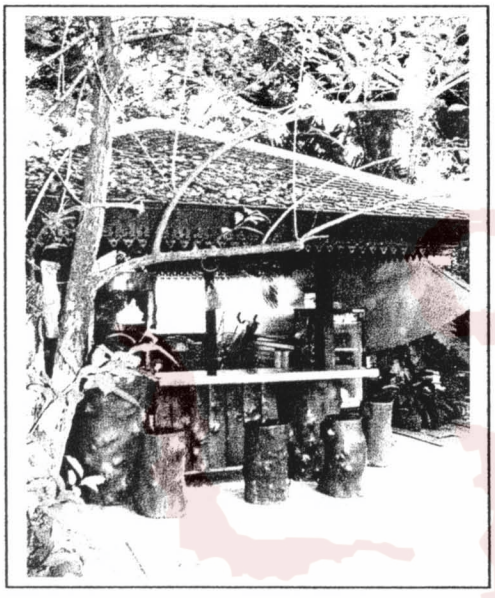
สถิติผู้เข้าชมต่อปี

ไม่มีการสถิติไว้ เฉลี่ยแล้วต่อปี ประมาณ 3,000 คน

การให้บริการต่อผู้เข้าชมภายในพิพิธภัณฑ์

มีการให้บริการเจ้าหน้าที่นำชมนิทรรศการ ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม ลานจอดรถ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1	2

ภาพที่ 1 ร้านจำหน่ายเครื่องดื่ม

ภาพที่ 2 ลานจอดรถ

การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

มีการประชาสัมพันธ์ผ่าน แผ่นพับนำชมพิพิธภัณฑ์

หนังสือนำชมนิทรรศการ เวบไซต์ ป้ายโฆษณาและสื่อบุคคล

การจัดกิจกรรม/ ประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ดังนี้

1. องค์กรในประเทศ ได้แก่ หน่วยงานรัฐและหน่วยงานเอกชน
2. องค์กรต่างประเทศ ไม่มี

2.50.12 แหล่งเรียนรู้อื่นๆ ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง

บ้านพิพิธภัณฑ์

2.50.13 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

2.50.14 จุดอ่อนและจุดแข็งของพิพิธภัณฑ์

จุดอ่อน

จุดแข็ง

1) มีวัตถุจัดแสดงที่ครบถ้วนและหลากหลายในเรื่องของประวัติศาสตร์ สามารถศึกษาในรูปแบบของพระพุทธรูปในแต่ละยุคสมัยได้ รวมทั้งศึกษาในเรื่องของวิถีชีวิต ความเชื่อในแต่ละด้านได้เป็นอย่างดี

2.50.15 แนวทางการพัฒนาพิพิธภัณฑ์

-

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 3

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

จากการเก็บข้อมูลพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้พื้นภาคกลางทั้ง 50 แห่ง สามารถสรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์เบื้องต้นได้ดังนี้

1. ***ปัญหาด้านบุคลากร*** บุคลากรที่ดูแลบริหารงานพิพิธภัณฑ์ไม่เพียงพอ โดยส่วนมากจะมีเจ้าหน้าที่ประจำเพียง 1 คนเท่านั้น เช่นพิพิธภัณฑ์วัดและพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานเห็นว่างานด้านพิพิธภัณฑ์ยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร หรือในบางพิพิธภัณฑ์ก็เปิดให้เข้าชมเฉพาะเวลามีผู้ติดต่อเข้ามาล่วงหน้าเท่านั้น ทั้งนี้จากการจัดสรรบุคลากรตามจำนวนนักท่องเที่ยว ส่งผลให้บางพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวโดยมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวแตกต่างกันในแต่ละไตรมาส ไม่สามารถรับรองดูแลได้อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เสนอแนะให้ทางพิพิธภัณฑ์ควรทำสถิติจำนวนผู้เข้าชมไว้ เพื่อจัดสรรบุคลากรให้ตรงต่อความต้องการในแต่ละช่วงเวลา เช่น ช่วงเดือนตุลาคม-ธันวาคม เป็นช่วงที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมามากกว่าปกติ ก็ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้ เป็นต้น

นอกจากนี้ในพิพิธภัณฑ์ที่อยู่ในกำกับของรัฐ มักจะได้รับการกำหนดกรอบอัตรากำลัง ซึ่งไม่ตรงกับความต้องการจริง โดยจำนวนข้าราชการส่วนมากมักเกลี่ยมาจากเครือข่ายหรือหน่วยงานอื่น ซึ่งบางครั้งมีความสนใจไม่ตรงกับสายงานพิพิธภัณฑ์ เช่น พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยต้องรับบุคลากรสอบจากกรมศิลปากร ซึ่งบางคนไม่มีความรู้และความสนใจเกี่ยวกับภาพยนตร์ หรือในส่วนของพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ประจำที่มีความสำคัญ เช่นวิทยากรกลับใช้เป็นอัตราลูกจ้างชั่วคราว หรือจ้างเหมาจากงบประมาณส่วนอื่น จึงไม่ได้รับสวัสดิการเหมือนลูกจ้างจากรัฐ ทำให้ไม่มีความมั่นคงในอาชีพมีอัตราลาออกสูง ทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ต้องฝึกอบรมใหม่ทุกระยะ

สำหรับพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียน ใช้บุคลากรครูในการขับเคลื่อนและทำกิจกรรมทุกๆ อย่างในพิพิธภัณฑ์ โดยส่วนมากแล้วมักจะมีครูผู้รับผิดชอบเพียง 1 หรือ 2 คนเท่านั้น ซึ่งมีภาระหน้าที่ในการสอนหนักอยู่แล้ว จึงไม่อาจทำงานในส่วนนี้ได้อย่างเต็มที่ เพราะฉะนั้นพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียนจึงมีการใช้งานเฉพาะในชั่วโมงเรียนเท่านั้น ไม่มีการทำกิจกรรมหรือนิทรรศการเสริมอีก

ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ซึ่งดูแลพิพิธภัณฑ์ส่วนใหญ่มีหน้าที่เพียงดูแลความเรียบร้อยภายในพิพิธภัณฑ์ ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เฉพาะทางด้านพิพิธภัณฑ์หรือมีความเข้าใจในเนื้อหาเรื่องราวที่จัดแสดง ดังนั้นเวลามีผู้เข้าชมจึงไม่สามารถเป็นเจ้าหน้าที่นำชมหรือวิทยากรได้ ต้องอาศัยจากการเดินชมและอ่านป้ายคำบรรยายเท่านั้น ซึ่ง

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

ปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ในระยะยาว ทำให้พิพธภัณฑ์ไม่ได้รับการปรับปรุงในเรื่องของการจัดแสดง เนื่องจากเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสนใจโดยตรง ไม่ได้คิดต่อยอดจากต้นทุนการจัดแสดงเดิมที่มีอยู่ หรือในกรณีที่บุคลากรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง แต่มีจำนวนไม่เพียงพอหรือมีภาระหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่าง ก็ทำไม่สามารถจัดกิจกรรมหรือการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ได้

2. ***ปัญหาด้านงบประมาณ*** ในส่วนของพิพิธภัณฑ์ที่เป็นกลุ่มโรงเรียน มักได้รับจัดสรรงบประมาณมาค่อนข้างจำกัด ซึ่งส่วนใหญ่เพียงพอกับค่าดูแลทำความสะอาดสถานที่เท่านั้น เพราะฉะนั้นในการจัดการไม่ว่าจะเป็นเรื่องการออกแบบการแสดง การขนย้ายวัตถุ จึงต้องอาศัยอาสาสมัครจากนักเรียนและชาวบ้านเป็นกำลังสำคัญในการทำกิจกรรม ทำให้การดำเนินการในภาพรวมค่อนข้างช้า ไม่ค่อยได้รับความสนใจและไม่ทันต่อความต้องการในปัจจุบัน โดยอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พิพิธภัณฑ์ในโรงเรียนไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรนั้นก็คือ ข้อจำกัดในเรื่องของพื้นที่ เนื่องด้วยเป็นสถานที่ราชการเป็นพื้นที่ปิดไม่ให้บุคคลภายนอกเข้ามาวุ่นวาย บางโรงเรียนห้องพิพิธภัณฑ์เป็นส่วนหนึ่งของห้องเรียน การติดต่อขอเข้าชมต้องมีขั้นตอน และเข้าชมได้เฉพาะเวลาราชการเท่านั้น เหล่านี้เป็นข้อจำกัดที่ทำให้งานพิพิธภัณฑ์ในโรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร ทั้งๆ ที่บางโรงเรียนเป็นถึงศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด แต่ได้รับงบประมาณในการดูแลเพียงปีละ 2,000 – 3,000 บาทเท่านั้น

แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์ในกลุ่มวัด มักได้รับการสนับสนุนในเรื่องของวัตถุการจัดแสดงและงบประมาณสนับสนุนค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่เปิดออกสู่สาธารณะชนมากกว่า ผู้คนให้ความสนใจและเห็นความเคลื่อนไหวตลอดเวลา ชาวบ้านผู้มีจิตศรัทธานำของมาบริจาคก็สามารถมาแวะเวียนเยี่ยมชมได้ง่าย จึงได้รับการสนับสนุนมากกว่าแต่ในส่วนของงบประมาณก็ไม่มีความแน่นอนในแต่ละปี เพราะฉะนั้นทางวัดจึงพยายามที่จะไม่ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีภาระค่าใช้จ่ายมาก การจัดกิจกรรมจึงไม่ต่อเนื่อง ภาพรวมพิพิธภัณฑ์จึงค่อนข้างหยุดนิ่ง ทั้งนี้เสนอแนะว่าควรมีการประสานงานกันในส่วนของหน่วยงานต่างๆ เช่น วัดกับโรงเรียน ให้การสนับสนุนในแต่ละด้าน เช่นทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณ แต่มีกำลังและต้นทุนทางด้านความคิดและนักเรียนในการจัดกิจกรรม ส่วนทางวัดก็มีปัญหาในเรื่องการการจัดกิจกรรมหรือองค์ความรู้ในเรื่องวัตถุที่จัดแสดง ดังนั้นอาจให้อาจารย์พานักเรียนเข้ามาศึกษาวัตถุจัดทำองค์ความรู้ ทำกิจกรรมหรือตั้งกลุ่มยุวมัคคุเทศน์ นำชมนักท่องเที่ยว เช่น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดห้วยตะโก ที่ให้นักเรียนเข้ามาใช้พื้นที่วัดในการฝึกสอนดนตรีไทยและนาฏศิลป์ โดยเวลาวัดมีงานหรือมีเทศกาลสำคัญก็ใช้เด็กกลุ่มนี้ในการทำกิจกรรม มีเบี้ยเลี้ยงให้ หรือพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม ก็ให้อาจารย์ในโรงเรียนเข้ามาเป็นสมาชิกทำงานพิพิธภัณฑ์ ฝึกเด็กนักเรียนให้เป็นยุวมัคคุเทศน์ เมื่อมีการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นการกระตุ้นให้คนหันมาสนใจ นักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มขึ้น ชาวบ้านเข้ามาค้าขายได้ เป็นการพัฒนาต่อเนื่องกันไป สิ่งสำคัญคือต้องมีการร่วมมือกันในหลายๆ องค์กร เช่น วัด โรงเรียน และชุมชน เมื่อชาวบ้านได้เข้ามาสัมผัสก็จะเกิดการหวงแหนและช่วยกันดูแลทรัพย์สินมีค่าเหล่านี้ ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์เรือวัดยาง ณ รังสี ศาลาเก็บเรือมีความทรุดโทรม ฝนรั่วไหลมาทำให้เรือโบราณเสียหาย คณะกรรมการจึงช่วยกันหาทางดูแลโดยให้ชาวบ้านในระแวกนั้น เข้ามาลงชื่อรับผิดชอบเป็นเจ้าของเรือที่จัดแสดง ชาวบ้านที่ดูแลเรือลำนั้นก็จะแวะเวียนกันมาทำความสะอาด ดูแลความเรียบร้อย ทั้งยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องของเรือ รูปแบบลักษณะของเรือประเภทต่างๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

3. ***การบริหารจัดการ*** อาจกล่าวได้ว่าปัญหาในเรื่องของการบริหารจัดการนั้น แทบจะเป็นเรื่องเดียวกันกับในเรื่องของงบประมาณ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกันโดยตรง อย่างเช่นในพิพิธภัณฑ์กลุ่มโรงเรียน การสนับสนุนในเรื่องของงานพิพิธภัณฑ์นั้นขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร ทั้งอนุมัติในเรื่องของงบประมาณและในเรื่องต่างๆ ถ้านโยบายของผู้บริหารเน้นในเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรม ครูก็จะหันมาสนใจและทำงานด้านวัฒนธรรมพิพิธภัณฑ์กันมาก แต่ถ้านโยบายผู้บริหารสนใจในเรื่องของไอซีทีคอมพิวเตอร์ งานด้านนี้ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุน ทั้งงบประมาณ และบุคลากร ซึ่งบางโรงเรียนที่มีการเปลี่ยนผู้บริหารบ่อย การดำเนินงานพิพิธภัณฑ์ก็จะไม่ต่อเนื่องเป็นไปตามนโยบายของผู้บริหาร เป็นต้น

ทำนองเดียวกับพิพิธภัณฑ์ในกำกับของรัฐ โดยฐานะที่เป็นหน่วยงานรัฐที่มีบทบาทในฐานะแหล่งเรียนรู้ไม่แสวงหาผลกำไร การจัดการบริหารงบประมาณทั้งหมดต้องขึ้นอยู่กับส่วนงานกลางอีกทีหนึ่ง ซึ่งการจัดสรรส่วนใหญ่ไม่ตรงกับความต้องการจริง งบประมาณค่าเข้าชมทั้งหมดต้องส่งเข้าส่วนกลาง แล้วจึงทำเรื่องขอเบิกอีกทีหนึ่ง ซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลามาก เช่น ต้องนำเสนอการรูปแบบการจัดนิทรรศการหรือการจัดกิจกรรมการจัดอบรม ให้กับหน่วยงานกลางเป็นผู้พิจารณาทั้งหมด ซึ่งคนจากส่วนกลาง บางครั้งไม่ได้มีความเข้าใจความต้องการของคนในพื้นที่จริงๆ จึงเกิดปัญหาไม่อนุมัติงบประมาณหรือให้ไม่เต็มจำนวน บางครั้งไม่ทันต่อความต้องการ

สถาบันพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้แห่งชาติ

หรือไม่ตรงต่อความต้องการ นอกจากนี้ในบางหน่วยงานไม่ได้ให้ความสนใจในงานด้านพิพิธภัณฑ์ ต้องนำเงินในส่วนอื่นๆ มาใช้เป็นค่าใช้จ่ายทดแทนสำหรับงานด้านพิพิธภัณฑ์

4. ***ปัญหาการโจรกรรม*** เป็นปัญหาอย่างมากสำหรับพิพิธภัณฑ์กลุ่มวัด โดยเฉพาะที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องด้วยแต่ละวัดมีอายุเก่าแก่ มีโบราณวัตถุเก็บไว้เป็นจำนวนมาก แม้จะมีการตรวจตราและจัดพระสงฆ์เป็นเวรยามทั้งกลางวันกลางคืน ยังถูกโจรกรรมอยู่บ่อยครั้ง เป็นเหตุให้คนทำงานพิพิธภัณฑ์เกิดความท้อแท้และปิดตัวลงไป เสนอแนะให้ทางวัดร่วมมือกับชุมชน สร้างความเข้าใจให้กับชาวบ้านและเด็กนักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญของโบราณวัตถุ ช่วยกันตรวจตราดูแลได้อีกทางหนึ่ง

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

จากการเก็บข้อมูลพื้นฐานพิพิธภัณฑ์และแหล่งเรียนรู้นั้น สามารถสรุปและจัดลำดับพิพิธภัณฑ์ที่มีศักยภาพและจุดเด่นในด้านต่างๆ ดังนี้

1.1 **บ้านพิพิธภัณฑ์** จังหวัดกรุงเทพฯ มีความพร้อมในเรื่องของข้อมูลทั้งวัตถุและองค์ความรู้ในเรื่องที่จัดแสดง โดยมีการจัดแสดงสร้างบรรยากาศจำลองชุมชนย้อนยุคขึ้นมา ซึ่งมีส่วนของรายละเอียดค่อนข้างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นร้านขายยา ตลาดริมน้ำ ร้านกาแฟโบราณ ร้านเครื่องเขียนแบบเรียน ร้านทอง โรงภาพยนตร์ โรงพิมพ์ ฯลฯ การจัดวางวัตถุในบริบทและยุคสมัยของมันย่อมกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าการที่วางวัตถุอยู่บนชั้นวางเฉยๆ ทั้งนี้ในการบริหารจัดการก็มีกลุ่มเครือข่ายที่เข้มแข็ง และมีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งพิมพ์ โทรทัศน์ อย่างต่อเนื่อง หากแต่มีจำนวนบุคลากรน้อย และเป็นในลักษณะอาสาสมัคร ซึ่งแต่ละคนก็มีงานหลักของตัวเองอยู่แล้ว จึงเปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ เท่านั้น เพราะฉะนั้นในการจัดการทั้งส่วนรวบรวมวัตถุ ออกแบบการจัดแสดง หรือจัดหางบประมาณ จึงต้องค่อยๆ ทำไปตามเท่าที่มีกำลัง ไม่สามารถจัดทำนิทรรศการชั่วคราวหรือจัดกิจกรรมในวันสำคัญเพิ่มเติมได้

1.2 **พิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทย** จังหวัดนครปฐม มีความพร้อมในส่วนของการจัดแสดงและการนำชม โดยมีการลำดับในส่วนของนิทรรศการได้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผู้ชมที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์มาก่อน หรือไม่ได้มีความสนใจโดยตรง ค่อยๆ ซึมซับเข้าสู่โลกภาพยนตร์ได้โดยไม่รู้สึกยัดเยียดเกินไป นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นในส่วนของเจ้าหน้าที่นำชม ที่เป็นไปในลักษณะโต้ตอบกันและสามารถปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของผู้ชม เข้าถึงรายละเอียดและเกร็ดย่อยของวัตถุแต่ละชิ้นได้ เพราะฉะนั้นวัตถุจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ จึงไม่มีแผ่นป้ายบอกชื่อหรือรายละเอียดของวัตถุ ซึ่งมีข้อดีในเรื่องของการนำชม แต่ก็มีข้อเสียเนื่องจากพิพิธภัณฑ์มีจำนวนบุคลากรน้อย และการนำชมใช้เวลาต่อครั้งประมาณ 1-2 ชั่วโมงขึ้นไป ดังนั้นจึงไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเป็นคณะใหญ่ได้ทั่วถึง

จุดเด่นอีกข้อของพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยก็คือ เป็นแหล่งข้อมูลที่ครบวงจรด้านประวัติศาสตร์ภาพยนตร์ไทยเนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งในงานหอจดหมายเหตุภาพยนตร์ด้วย หากแต่ด้วยปัญหาด้านบุคลากร ทำให้และงบประมาณ ทำให้ส่วนของพิพิธภัณฑ์ภาพยนตร์ไทยเปิดเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ แต่ในส่วนของหอจดมายเหตุเปิดในวันและเวลาราชการ ซึ่งถ้างานทั้งสองอย่างสามารถเปิดควบคู่กันได้ จะสามารถให้บริการผู้ชมได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

1.3 เบญจมราชูทิศ พิพิธภัณฑ์ โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี เป็นพิพิธภัณฑ์ในสถานศึกษาที่มีการจัดแสดงซึ่งครบถ้วนครอบคลุมการเรียนรู้ในหลายๆ แขนง โดยปกติแล้วพิพิธภัณฑ์ในสถานศึกษามักจัดนิทรรศการในรูปแบบของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านซึ่งจัดแสดงเครื่องมือเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน เครื่องมือการเกษตรที่ยังสามารถพบเห็นได้ตามบ้านเรือนทั่วไปโดยนำมาจัดวางอยู่บนชั้นวางเฉยๆ ไม่ได้อธิบายถึงบริบททางประวัติศาสตร์หรือเกร็ดที่น่าสนใจอันแวดล้อมอยู่ในวัตถุชิ้นนั้นๆ ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกตื่นเต้น อยากจะเข้ามาชมพิพิธภัณฑ์เท่าใดนัก แต่สำหรับการจัดแสดงของเบญจมราชูทิศพิพิธภัณฑ์นั้น มีการจัดแสดงในหลายส่วนทั้ง ประวัติศาสตร์โบราณคดี เครื่องถ้วย เครื่องปั้นดินเผาสมัยทวารวดี สุโขทัย เรื่อยมาจนถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ตำรับยาสมุนไพร การทอผ้า เครื่องมือการเกษตร รวมไปถึงของสะสมย้อนยุคที่หาชมได้ยาก นอกจากนี้ยังมีเรื่องใกล้ตัวสำหรับนักเรียน เช่นประวัติของโรงเรียน ประวัติศาสตร์ลูกเสือ ซึ่งนอกเหนือจากต้นทุนด้านวัตถุแล้ว อาจารย์ยังมีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ โดยจัดแบ่งห้องออกเป็นโซนต่างๆ จัดแสงไฟ และสร้างบรรยากาศให้ดูแตกต่างไม่ซ้ำกันในแต่ละส่วน

นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมค่าย AEC ของรมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมที่ดำเนินงานต่อเนื่องกันมา 25 ปี และโครงการรวบรวมหลักฐานทางโบราณคดี ประวัติศาสตร์และผลงานทางศิลปกรรม โดยให้นักเรียนออกค่ายไปทำการขุดค้นในพื้นที่จริงมีการประสานงานกับกรมศิลปากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยโบราณวัตถุที่ขุดค้นได้ มอบให้กับหน่วยงานทางราชการ และนำบางส่วนมาจัดแสดงเพิ่มเติม ทั้งนี้นับเป็นการปลูกฝังให้เด็กนักเรียนเห็นความสำคัญในทรดกของชาติ และเกิดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์นอกห้องเรียนอีกด้วย

1.4 ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ จังหวัดนครนายก เป็นนำเสนอเกี่ยวกับแนวทางพระราชดำริ "เศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งคนส่วนใหญ่มักเข้าใจเพียงแต่ในภาคทฤษฎีเท่านั้น ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติจึงมีจุดเด่นอยู่ที่การสะท้อนแนวทางดังกล่าวออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมสามารถ*สัมผัสและปฏิบัติได้จริง (Play + Learn = Plearn)* โดยการจำลองภูมิประเทศของประเทศไทยทั้ง 4 ภาค โดยในแต่ละภาคก็จะแสดงตัวอย่างของแนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาตนเองตามแนวพระราชดำริด้านต่างๆ สามารถทดลองทำได้จริง ไม่ว่าจะเป็นการทำฝายชะลอน้ำ บ้านดิน ฯลฯ โดยมีความพร้อมทั้งด้านสถานที่ วิทยากรที่ให้คำแนะนำและความรู้รวมถึงกิจกรรมส่วนต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

แต่เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรจำกัด และในการทำกิจกรรมต้องอาศัยเวลามาก ตั้งแต่ 1-3 วัน ในขณะที่ส่วนจัดแสดงถือเป็นงานหลักที่ต้องพัฒนาไปตลอดเวลา ดังนั้น

สถาบันพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแห่งชาติ

การที่ปัจจุบันมีผู้เข้าชมและทำกิจกรรมมากทำให้ทางศูนย์ฯ ต้องนำเจ้าหน้าที่ในส่วนต่างๆ มาต้อนรับและนำชมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว งานในส่วนของการจัดแสดงและโครงการต่างๆ ที่วางไว้ จึงดำเนินการไปช้า เสนอแนะให้ทางศูนย์ควรจัดพนักงานหรือวิทยากรไว้รองรับโดยเฉพาะ หรือจัดทำวิดีทัศน์เปิดก่อนเข้าชม และเพิ่มป้ายอธิบายบอกรายละเอียดนิทรรศการในแต่ละส่วนเพิ่มมากขึ้น

1.5 **พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทย** จังหวัดนครปฐม มีจุดเด่นแตกต่างจากพิพิธภัณฑ์อื่นในแง่ของการบูรณาการองค์ความรู้ในด้านศิลปวัฒนธรรม การศึกษาและการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการเรียนรู้แขนงใหม่อย่างลงตัว โดยสะท้อนออกมาในรูปแบบของกิจกรรมที่จัดอย่างต่อเนื่อง เช่นงาน *ลานวัฒนธรรม "สืบสาน" งานศิลป์* โดยจัดลานเสมือนเป็นจุดนัดพบระหว่างเยาวชนผู้ที่สนใจภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้พบกับปราชญ์ชาวบ้าน หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ ผ่านเกมส์ สัมมนา การแข่งขันต่างๆ นอกจากนี้ยังมีงาน *ยุวกวีศิลป์, มัคคุเทศน์น้อยหุ่นขี้ผึ้ง* เป็นต้น

ในงานด้านพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้งไทยก็เป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ รวมถึงกิจกรรมทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้สำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านพิพิธภัณฑ์ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ พัฒนาความรู้วิชาการ ที่เด่นที่สุดเห็นจะเป็นการจัดตั้ง *ชมรมเพื่อนพิพิธภัณฑ์* สร้างพันธมิตรและประสานความร่วมมือกันระหว่างพิพิธภัณฑ์ในจังหวัดนครปฐมและระดับภูมิภาค เพื่อพัฒนางานพิพิธภัณฑ์ในทุกๆ ด้าน มีการศึกษาดูงานระหว่างพิพิธภัณฑ์เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดการตื่นตัว เสริมทักษะการทำงาน ก้าวหน้าและเติบโตไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเหล่านี้ล้วนส่งเสริมให้กลายเป็นองค์กรและเครือข่ายที่เข้มแข็งและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ใกล้กันก็สามารถเชื่อมโยงต่อการท่องเที่ยวได้อีกทีหนึ่ง

1.6 **ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการเรียนรู้จังหวัดพระนครศรีอยุธยา** มีจุดเด่นในเรื่องของกิจกรรมที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม เช่นนิทรรศการวิทยาศาสตร์พื้นฐานและการแสดงทางวิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียน นักศึกษา นิทรรศการข้าว เทคโนโลยีชีวภาพ นิทรรศการเทคโนโลยีการต่อเรือ เหมาะสำหรับประชาชน หรือเกษตรกรทั่วไป นิทรรศการวิทยาศาสตร์การกีฬา สวนสุขภาพ สวนวิทยาศาสตร์ สำหรับประชาชนได้มาฝึกออกกำลังกายอย่างถูกต้องในช่วงเวลาเช้า และเย็น ประกอบกับนิทรรศการต่างๆ เน้นการได้มีส่วนร่วมของกิจกรรม เช่น สัมผัส ทดลอง และมีส่วนร่วมในกระบวนการ ดังนั้นป ระเด็นสำคัญในการจัดกิจกรรมของศูนย์วิทยาศาสตร์ฯ ถ้าจะให้ได้ผลจริงจังและมีประสิทธิภาพ ควรให้ผู้รับบริการได้มีการฝึกปฏิบัติจริง มีส่วนร่วมในกระบวนการและกิจกรรมทุกขั้นตอน และจัดนิทรรศการในลักษณะ Hands on และ

สถาบันพัฒนาการเรียนการสอนแห่งชาติ

Interactive จะเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ และเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ตามอัธยาศัย

นอกจากนี้ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยายังมีจุดเด่นในเรื่องของเครือข่ายที่ดีทั้งสถานศึกษาในระบบและสถานศึกษานอกระบบ ทำให้ได้รับการสนับสนุนและใช้บริการจากหน่วยงานดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ทั้งกิจกรรมนิทรรศการ กิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ และการให้บริการนิทรรศการเคลื่อนที่ร่วมกับหน่วยงานต่างๆ เป็นประจำทุกสัปดาห์ เช่นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดลพบุรี จังหวัดและอำเภอเคลื่อนที่ เป็นต้น

1.7 **หอวัฒนธรรมนิทัศน์วัดปรมัยยิกาวาส** จังหวัดนนทบุรี มีความพร้อมเรื่องวัตถุจัดแสดงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ ตามประวัติแล้ว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทอดกฐิน และทรงปฏิสังขรณ์พระอาราม รวมถึงยังมีพระราชดำริที่จะรวบรวมพระไตรปิฎกอักษรรามัญให้สมบูรณ์ ดังนั้นในพิพิธภัณฑ์ จึงมีการจัดแสดงของพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 รวมถึงพระราชวงศานุวงศ์ เช่น เตียงพระบรรทมของพระเจ้าบรมมหัยยิกาเธอ กรมสมเด็จสุดารัตนราชประยูร ดอกไม้แกะด้วยหินอ่อนจากประเทศอิตาลีที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าทรงนำมาถวาย ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นผลงานคุณค่าทางประวัติศาสตร์ และความงามทางด้านศิลปกรรมเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ยังมีจุดเด่นด้วยการแสดงวัตถุที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวมอญ เช่น โลงศพแบบชาวมอญ ฉัตรพระมหารามัญเจดีย์ รวมถึงพระไตรปิฎกอักษรรามัญที่สมบูรณ์ที่สุดในประเทศไทย เสนอแนะให้ทางวัดปรับรูปแบบการจัดแสดงโดยการเพิ่มเติมในส่วนของเนื้อหา และความสำคัญในแง่มุมของประวัติศาสตร์หรือเกร็ดต่างๆ เนื่องจากปัจจุบันวัตถุบางชิ้นไม่มีป้ายบรรยายบอกรายละเอียด

1.8 **ศูนย์บูรณาการ วัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน ตำบลบ้านทราย** อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี มีความพร้อมในเรื่องของบุคลากร การบริหารจัดการและการแสดงทางวัฒนธรรม โดยมีการจัดตั้งสภาวัฒนธรรมตำบลบ้านทราย เพื่อดึงคนจากชุมชนและหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและการแสดงทางวัฒนธรรม โดยจะมีจัดงานประเพณีกำฟ้า การละเล่นนางกวัก รำแคน นำปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ นอกจากนี้ยังมีการถ่ายทอดสู่เยาวชน โดยการรับสมัครจากโรงเรียนในชุมชน นำมาอบรมเป็นยุวมัคคุเทศน์ ฝึกภาษาพวน และการแสดงทางวัฒนธรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน นอกจากนี้ยังมีการสร้างประสานความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เช่น วัด หน่วยงานราชการ

สถาบันพัฒนาการเรียนรู้แห่งชาติ

และกลุ่มที่ทำงานพิพิธภัณฑ์กับวัฒนธรรมเข้าด้วยกัน โดยมีการจัดกิจกรรม แลกเปลี่ยนความรู้ ทั้งยังมีส่วนช่วยเสริมในการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวได้อีกทางหนึ่ง

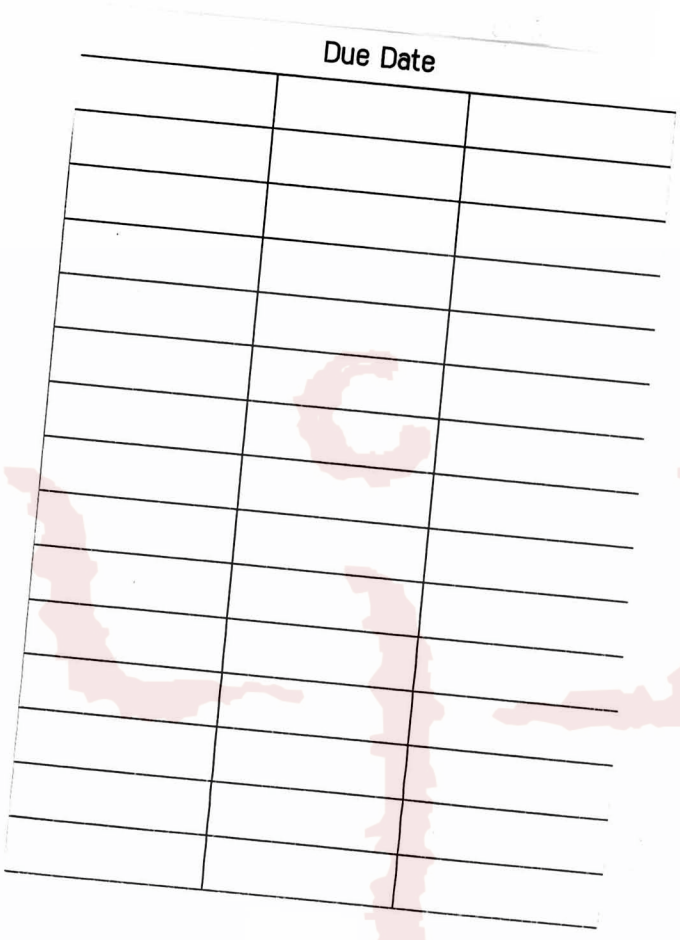
1.9 **พิพิธภัณฑ์บ้านแพรก** โรงเรียนบ้านแพรกประชาสรรค์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีความพร้อมในด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีรูปแบบการนำเสนอนิทรรศการที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับคนในชุมชนโดยตรง นักเรียนที่เข้ามาในพิพิธภัณฑ์จะได้รับใบงานสำหรับร่วมกิจกรรมแบ่งเป็นฐานต่างๆ เริ่มจากเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์โบราณคดี จากวัตถุโบราณที่ขุดพบในท้องถิ่น เรียนรู้จากลวดลาย เทคนิค จากนั้นจึงเป็นประวัติของบ้านแพรก ผ่านตำนานรักคำกลอนที่อาจารย์ได้เรียบเรียงขึ้นจากชาวบ้าน โดยมีสัญญาด้วยวัตถุที่แตกต่างกัน เช่น ใบพาย เครื่องทอผ้า เหล่านี้ นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัตถุชิ้นนั้นๆ โดยตรงแล้ว ยังสามารถซึมซับถึงความเป็นอยู่ของผู้คนในสมัยก่อนว่ามีวิถีชีวิต ความเชื่ออย่างไรได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังมีในส่วนของประเพณีต่างๆ ในชุมชน และการเรียนรู้จากการทดลองปฏิบัติจริง เช่นการทำพัดสาน และการแสดงทางวัฒนธรรม เป็นต้น

ทั้งนี้พิพิธภัณฑ์บ้านแพรกกำลังสร้างอาคารจัดแสดงเพิ่มอีกหลังหนึ่ง โดยมีโครงการว่าจะโอนย้ายความรับผิดชอบจากโรงเรียนไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อที่จะได้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลประจำ สามารถเปิดให้เข้าชมได้ในวันเสาร์ - อาทิตย์ รวมถึงงบประมาณสนับสนุนอื่นๆ จากหน่วยงานรัฐบาล

1.10 **พิพิธภัณฑ์เรือไทย** อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีจุดเด่นที่แตกต่างจากพิพิธภัณฑ์เรืออื่นๆ ในเรื่องของเนื้อหานิทรรศการเนื่องจากแบ่งการจัดแสดงออกเป็น 2 ส่วน ทั้งส่วนของเรือโบราณ และส่วนของเรือจำลอง ในส่วนของเรือจำลองได้มีการศึกษาค้นคว้ารูปแบบและสัดส่วนของเรือในสมัยประวัติศาสตร์ต่างๆ ตั้งแต่ สมัยก่อนอยุธยา เรือสำเภาจีนรูปแบบต่างๆ ทั้งนี้ นอกจากนี้ยังมีเรือจากต่างประเทศที่หาดูได้ยากอีกหลากหลายประเภท โดยมีเจ้าหน้าที่เฉพาะทางที่เชี่ยวชาญในเรื่องเทคนิคการต่อเรือและผู้เชี่ยวชาญทางด้านประวัติศาสตร์ให้ความรู้อีกทีหนึ่ง โดยนอกเหนือจากเรือประวัติศาสตร์แล้ว ยังมีการจัดแสดงเรือพระราชพิธีในการเสด็จทางชลมารค รวมทั้งเรือขนส่งประเภทต่างๆ เรือเมล์เมื่อหลาย 10 ปีก่อน เรือออมสิน เป็นต้น ทั้งนี้ทางพิพิธภัณฑ์ยังมีข้อมูลหนังสือเกี่ยวกับเรือไว้สำหรับค้นคว้าข้อมูลได้โดยตรง

จุดเด่นอีกอย่างของพิพิธภัณฑ์เรือไทย คือในส่วนของการให้คำบรรยาย สำหรับนักเรียนหรือผู้เข้าชมที่มาเป็นหมู่คณะ ต้องติดต่อขอเข้าชมล่วงหน้าเท่านั้น เพื่อวิทยากรจะได้จัดเตรียมข้อมูลให้เหมาะสมกับผู้เข้าชม รวมทั้งในส่วนของนักเรียน ก็จะได้รับใบงานที่ทางพิพิธภัณฑ์จัดเตรียมไว้เฉพาะอีกด้วย

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

WALAI AutoLib
000010005166
สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ

สถาบันพิพิธภัณฑ์การเรียนรู้แห่งชาติ